This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Это цифровая коиия книги, хранящейся для иотомков на библиотечных иолках, ирежде чем ее отсканировали сотрудники комиании Google в рамках ироекта, цель которого - сделать книги со всего мира достуиными через Интернет.

Прошло достаточно много времени для того, чтобы срок действия авторских ирав на эту книгу истек, и она иерешла в свободный достуи. Книга иереходит в свободный достуи, если на нее не были иоданы авторские ирава или срок действия авторских ирав истек. Переход книги в свободный достуи в разных странах осуществляется ио-разному. Книги, иерешедшие в свободный достуи, это наш ключ к ирошлому, к богатствам истории и культуры, а также к знаниям, которые часто трудно найти.

В этом файле сохранятся все иометки, иримечания и другие заииси, существующие в оригинальном издании, как наиоминание о том долгом иути, который книга ирошла от издателя до библиотеки и в конечном итоге до Вас.

Правила использоваиия

Комиания Google гордится тем, что сотрудничает с библиотеками, чтобы иеревести книги, иерешедшие в свободный достуи, в цифровой формат и сделать их широкодостуиными. Книги, иерешедшие в свободный достуи, иринадлежат обществу, а мы лишь хранители этого достояния. Тем не менее, эти книги достаточно дорого стоят, иоэтому, чтобы и в дальнейшем иредоставлять этот ресурс, мы иредириняли некоторые действия, иредотвращающие коммерческое исиользование книг, в том числе установив технические ограничения на автоматические заиросы.

Мы также иросим Вас о следующем.

- Не исиользуйте файлы в коммерческих целях.
  Мы разработали ирограмму Поиск книг Google для всех иользователей, иоэтому исиользуйте эти файлы только в личных, некоммерческих целях.
- Не отиравляйте автоматические заиросы.
  Не отиравляйте в систему Google автоматические заиросы любого вида. Если Вы занимаетесь изучением систем машинного иеревода, оитического расиознавания символов или других областей, где достуи к большому количеству текста может оказаться иолезным, свяжитесь с нами. Для этих целей мы рекомендуем исиользовать материалы, иерешедшие в свободный достуи.
- Не удаляйте атрибуты Google.
  В каждом файле есть "водяной знак" Google. Он иозволяет иользователям узнать об этом ироекте и иомогает им найти доиолнительные материалы ири иомощи ирограммы Поиск книг Google. Не удаляйте его.
- Делайте это законно.
  Независимо от того, что Вы исиользуйте, не забудьте ироверить законность своих действий, за которые Вы несете иолную ответственность. Не думайте, что если книга иерешла в свободный достуи в США, то ее на этом основании могут исиользовать читатели из других стран. Условия для иерехода книги в свободный достуи в разных странах различны, иоэтому нет единых иравил, иозволяющих оиределить, можно ли в оиределенном случае исиользовать оиределенную книгу. Не думайте, что если книга иоявилась в Поиске книг Google, то ее можно исиользовать как угодно и где угодно. Наказание за нарушение авторских ирав может быть очень серьезным.

О программе Поиск кпиг Google

Миссия Google состоит в том, чтобы организовать мировую информацию и сделать ее всесторонне достуиной и иолезной. Программа Поиск книг Google иомогает иользователям найти книги со всего мира, а авторам и издателям - новых читателей. Полнотекстовый иоиск ио этой книге можно выиолнить на странице http://books.google.com/

מספרי עדואל יז

ЕВРЕЙСКІЯ
НАРОДНЫЯ ПѢСНИ
въ Россіи.

СОБРАНЫ и ИЗДАНЫ

ПОДЪ РЕДАКЦІЕЮ и СЪ ВВЕДЕНІЕМЪ

С. М. ГИНЗБУРГА и П. С. МАРЕКА.

Съ приложеніемъ библіографическаго указателя сборниковъ пѣсенъ на разговорно-еврейскомъ языкѣ, имѣющихся въ Азіатскомъ музеѣ Императорской Академіи наукъ.

Д А".

ю-
имѵ-
блико-
и даже
литература
ающаго въ
bior wi-
nie"

1121

Дозволено цензурою. С.-Петербургъ, 15 сентября—4 декабря 1900 г.

370, 37, 259, 30, 18

Текстъ пѣсенъ печатанъ въ типографіи Л. Л. Маца, Вильна, Завальная ул., д. Вендорфа.

Введеніе и обложка—въ типографіи А. Е. Ландау, С.-Петербургъ, Площадь Б. Театра, 2.

„Die innere Geschichte eines Volkes ist in seinen Liedern enthalten“.
Jellinek.

Едва-ли есть надобность въ настоящее время распространяться о важномъ значеніи народныхъ пѣсенъ для изученія духовной жизни, быта и исторіи всякаго народа. Велика была заслуга Гердера, который своими „Stimmen der Völker“ указалъ на народную поэзію, какъ на важнѣйшій источникъ для уразумѣнія народной психики. Отражая собою въ безхитростной формѣ представленія, взгляды, воспоминанія и чаянія того или другого народа, его повседневный обиходъ и отношеніе къ окружающимъ его явленіямъ, народная пѣснь вводитъ насъ въ интимный міръ народной жизни и представляетъ собою цѣнный матеріалъ какъ для историка, такъ и для этнографа. Идеи, легшія въ основаніе извѣстнаго труда Гердера, возымѣли глубокое вліяніе на развитіе интереса къ изученію поэтическаго творчества разныхъ народовъ. Сознаніемъ важности этой задачи вызваны многочисленные труды по собиранію произведеній народнаго творчества, монографіи и изслѣдованія въ этой области, которые находимъ въ любой изъ европейскихъ литературъ. Усиленіе интереса въ этомъ направленіи въ послѣднее время замѣчается въ частности и среди западно-европейскихъ евреевъ. Возникшее нѣсколько лѣтъ назадъ въ Гамбургѣ, по иниціативѣ раввина д-ра М. Грюнвальда, „Общество еврейской этнографіи“ („Gesellschaft fur jüdische Volkskunde“) поставило одной изъ своихъ цѣлей — собираніе еврейскихъ поговорокъ, пѣсенъ, сказокъ и др. народныхъ произведеній; та-же задача входитъ въ программу „Gesellschaft fur Sammlung u. Konservierung von Kunst-u. historischen Denkmälern des Judenthums“ (въ Вѣнѣ). Въ „Mittheilungen“, періодически выпускаемыхъ первымъ изъ названныхъ Обществъ, а отчасти также въ посвященномъ фольклору журналѣ „Urquell“ находимъ не мало любопытнаго матеріала изъ области народнаго творчества евреевъ, преимущественно въ Германіи. Нѣкоторые матеріалы того-же рода опубликованы въ послѣдніе годы относительно евреевъ Галиціи [1]) и даже Турціи [2]).

Значительно отстала въ этомъ отношеніи еврейская литература въ Россіи. За исключеніемъ труда г. М. Спектора, заключающаго въ

[1]) B. Segel: „Materyaly do etnografii zydow wschodnio-galicyiskich“ („Zbior wiadomosci do antropologii Krajowej“, vol. XVII).

[2]) Abraham Danon: „Recueil de romances judéo-espagnoles chantées en Turquie“ („Revue des études juives“ 1896 97 № 63—66).

1*

себѣ богатую коллекцію пословицъ [1]), она не можетъ указать ни одной попытки серьезнаго, систематическаго собиранія произведеній нашего народнаго творчества, въ томъ числѣ также и пѣсеннаго. Народныя пѣсни русскихъ евреевъ—область почти совершенно непочатая въ нашей литературѣ и слишкомъ мало доселѣ останавливавшая на себѣ ея вниманіе. Пренебреженіе къ ней доходило у насъ до того, что въ литературѣ даже встрѣчаемся съ категорическимъ утвержденіемъ, будто народныхъ пѣсенъ у насъ вообще не существуетъ. „Пѣсенъ, употребляемыхъ народомъ при увеселительныхъ случаяхъ (т. е. пѣсенъ нерелигіознаго содержанія)—читаемъ мы въ одномъ сочиненіи по этнографіи русскихъ евреевъ—при всей склонности евреевъ къ пѣнію, у нихъ нѣтъ..., а имѣются только синагогальныя пѣсни, знакомыя почти каждому еврею“ [2]). Съ правильностью такого взгляда нельзя согласиться уже a priori: трудно допустить, чтобы у пятимилліоннаго населенія, сосредоточеннаго въ относительно небольшомъ раіонѣ жительства, обладающаго общимъ разговорнымъ нарѣчіемъ, поставленнаго въ своеобразныя бытовыя условія, притомъ почти поголовно грамотнаго и одареннаго значительною музыкальностью,—чтобы у такой группы населенія совершенно отсутствовали народныя пѣсни свѣтскаго содержанія. Но и помимо соображеній теоретическаго свойства, подобное утвержденіе противорѣчитъ повседневной дѣйствительности; достаточно хотя бы нѣкотораго знакомства съ жизнью еврейской провинціи, чтобы знать, что народная пѣснь—явленіе весьма распространенное въ нашемъ быту.

Слѣдуетъ, впрочемъ, замѣтить, что въ нашей литературѣ дѣлались указанія на значеніе нашихъ народныхъ пѣсенъ и желательность ихъ собиранія. Насколько намъ извѣстно, впервые обратилъ вниманіе на этотъ предметъ покойный И. Г. Оршанскій, въ одной изъ своихъ раннихъ статей [3]). Весьма характерно для идей, господствовавшихъ въ тогдашней русско-еврейской литературѣ, то обстоятельство, что необходимость собиранія нашихъ народныхъ пѣсенъ мотивируется молодымъ Оршанскимъ преимущество соображеніями апологетическаго характера; въ изученіи произведеній еврейскаго народнаго творчества усматривалось, главнымъ образомъ, средство для борьбы къ предубѣжденіями о могуществѣ евреевъ, ихъ богатствѣ, нравственныхъ свойствахъ и т. п.“ [4]). Болѣе широкую постановку вопроса находимъ въ

---

1) „יודישע שפּריכוערטער“ (Варшава 1888—89 гг.).

2) М. Берлинъ: „Очеркъ этнографіи еврейскаго народонаселенія въ Россіи“, стр. 78 (Спб. 1861 г.).

3) „Простонародныя пѣсни русскихъ евреевъ“ („Евреи въ Россіи“, стр. 391—401).

4) „Поэзія народа, больше чѣмъ всѣ другіе упомянутые нами источники, пригодна для достиженія означенной цѣли (т. е. для реабилитаціи)... Знакомство съ простонародными пѣснями русскихъ евреевъ дѣйствительнѣе, чѣмъ всевозможныя краснорѣчивыя апологіи, можетъ измѣнить во многомъ вкоренившіяся въ умѣ русскаго предубѣжденія относительно евреевъ“.—„Я считаю эти пѣсни (т. е. пѣсни бытового содержанія) важнѣйшими во-первыхъ по ихъ эстетическому до-

статьѣ г. I. Лернера [1]); авторъ видитъ въ нашей народной поэзіи цѣнный источникъ для изученія еврейской народности, быта и духовныхъ свойствъ нашей массы и иллюстрируетъ высказываемыя имъ сужденія примѣрами изъ еврейскихъ пѣсенъ. Отмѣтимъ также статью д-ра С. Рапопорта по тому-же вопросу, появившуюся недавно въ одномъ еврейскомъ сборникѣ [2]).

Переходя къ разсмотрѣнію того, что доселѣ сдѣлано въ смыслѣ собиранія нашихъ народныхъ пѣсенъ, приходится констатировать крайнюю незначительность результатовъ, достигнутыхъ въ этомъ отношеніи. Изданный Г. Дальманомъ сборникъ „Jüdisch-deutsche Volkslieder aus Galizien und Russland“ [3]), при всей заманчивости своего заглавія, имѣетъ лишь весьма отдаленное отношеніе къ интересующему насъ предмету; онъ заключаетъ 17 пѣсенъ, представляющихъ собою произведенія нѣкоторыхъ извѣстныхъ поэтовъ-жаргонистовъ (А. Гольдфадена, С. Бернштейна, I. Линецкаго, Э. Цунзера и др.). Большинство этихъ пѣсенъ, дѣйствительно, пользуются значительною популярностью среди еврейскаго населенія. Но будучи интересенъ для ознакомленія съ тѣмъ, что *распѣвается* еврейскою массою, сборникъ Дальмана не характеризуетъ собою нашего *народнаго* пѣсеннаго творчества. Къ области послѣдняго принадлежатъ пѣсни, приведенныя для примѣра—по большей части въ отрывкахъ—въ упомянутомъ выше очеркѣ г. Лернера, а также въ статьѣ г. Л. Винера „Popular Poetry of the Russian Jews“, напечатанной въ одномъ изъ американскихъ журналовъ [4]). Г. Винеромъ недавно также напечатана коллекція дѣтскихъ пѣсенъ [5]), г. Л. Перецомъ—нѣсколько пѣсенъ бытоваго содержанія [6]). Д-ромъ С. Вайсенбергомъ обнародованъ недавно десятокъ пѣсенъ южно-русскихъ евреевъ [7]). Этимъ немногимъ, да нѣсколькими отрывками, случайно попавшими въ заграничныя изданія [8]), почти исчер-

---

тоинству, но главнымъ образомъ по важности тѣхъ выводовъ, которые онѣ даютъ намъ для сужденія о бытѣ еврейскомъ... Бытовыя пѣсни евреевъ очень часто переполнены жалобами на стѣсненное экономическое положеніе. Онѣ поэтому могутъ служить хорошимъ опроверженіемъ упомянутыхъ нами возгласовъ о непомѣрныхъ богатствахъ, будто бы накопляемыхъ евреями“.—„Стоитъ послушать нѣсколько такихъ (т. е. семейныхъ) пѣсенъ, чтобъ убѣдиться въ томъ, что еврейскія сердца нечужды благородныхъ чувствъ любви, самоотверженія, ревности и т. п. качествъ“ (loc. cit. стр. 394, 395, 399 и passim).

[1]) „דיא יורישע פאָלקס-ליעדער“ (сборникъ „דער הויז-פריינד“, т. II стр. 182—198).

[2]) „לתכונת שירי עמנו“ („ממזרח וממערב“ т. IV, стр. 127—132).

[3]) 2-ое изд. Berlin 1891. („Schriften des Institutum Iudaicum“, № 12).

[4]) „Americana Germanica“ 1898 vol. II № 2 стр. 33 и слѣд. Большинство помѣщенныхъ здѣсь пѣсенъ перепечатаны въ недавно вышедшей книгѣ того же автора „The History of Jiddish literature etc.“ стр. 53 и слѣд. (New-York. 1899).

[5]) „Aus der russisch-jüdischen Kinderstube“, въ „Mittheilungen der Gesellschaft für jüdische Volkskunde“, II стр. 40—49.

[6]) Въ „Urquell“ 1898 г. vol. II стр. 27—29.

[7]) „Beiträge zur Volkskunde der Juden“ („Globus“ 1900 г. т. LXXVII, № 8).

[8]) См., напр., „Mittheil. d. Gesellschaft für jüd. Volkskunde“ 1899 г. т. II стр. 125—126.

пывается опубликованный до сихъ поръ пѣсенный матеріалъ. Между тѣмъ время идетъ, пѣсни стариннаго происхожденія все болѣе вытѣсняются новыми пѣснями, слагающимися подъ вліяніемъ измѣнившихся бытовыхъ условій [1]). Живой матеріалъ, отражающій собою взгляды народа на ту или другую изъ пережитыхъ имъ эпохъ, грозитъ безвозвратнымъ исчезновеніемъ, если онъ не будетъ своевременно зарегистрированъ.

Съ давнихъ поръ интересуясь собираніемъ нашихъ народныхъ пѣсенъ, мы не могли не находить, что разрозненными усиліями отдѣльныхъ лицъ въ этой области могутъ быть достигнуты лишь незначительные результаты. Намъ представлялось необходимымъ привлечь къ дѣлу собиранія нашихъ народныхъ пѣсенъ вниманіе общества: чѣмъ шире кругъ лицъ, которыя приняли бы участіе въ этой работѣ, тѣмъ полнѣе и разнообразнѣе былъ бы матеріалъ, который удалось бы зарегистрировать. Въ этихъ видахъ нами напечатано было, въ началѣ 1898 г., въ еврейскихъ газетахъ [2]) воззваніе, содержавшее въ себѣ просьбу, обращенную по всѣмъ близко стоящимъ къ нашей массѣ лицамъ—о записываніи и сообщеніи намъ распѣваемыхъ въ ихъ мѣстахъ жаргонныхъ народныхъ пѣсенъ. При этомъ нами было указано, что особенно важнымъ представлялось бы содѣйствіе со стороны интеллигентовъ, живущихъ въ глухихъ, удаленныхъ отъ крупныхъ центровъ, пунктахъ черты еврейской осѣдлости, гдѣ еще сохранились и старинныя условія жизни, и старинные мотивы. Намъ вѣрилось, что призывъ нашъ не останется безъ отклика: мы полагали, что если замѣтно усиливающееся въ послѣдніе годы въ еврейскомъ обществѣ стремленіе къ національному самопознанію дѣлаетъ своевременнымъ подобное начинаніе, то оно же вмѣстѣ съ тѣмъ должно обезпечить необходимое для осуществленія этого дѣла сочувствіе и активное содѣйствіе со стороны значительнаго круга лицъ.

Съ удовольствіемъ можемъ констатировать, что ожиданія эти насъ не обманули. Благодаря помѣщенному въ газетахъ воззванію, а также отдѣльнымъ обращеніямъ къ лицамъ, на сочувствіе которыхъ мы имѣли основаніе разсчитывать, мы обрѣли въ цѣломъ рядѣ городовъ и мѣстечекъ дѣятельныхъ сотрудниковъ, любезно доставлявшихъ намъ (и продолжающихъ доставлять) свои сообщенія. Въ частности, не можемъ не отмѣтить особеннаго содѣйствія, которое намъ оказано было со стороны провинціальныхъ учителей и сіонистскихъ дѣятелей. Нѣкоторыми изъ нашихъ корреспондентовъ—въ особенности гг. Д. Г. Галь-

---

[1]) Явленіе—обычное для народныхъ пѣсенъ вообще. Примѣры „частушекъ", „трясогузокъ", „вертушекъ" и т. п. произведеній новѣйшаго происхожденія, замѣтно вытѣсняющихъ старинныя русскія народныя пѣсни, см. въ любопытной статьѣ г. А. Раздольскаго „Новыя пѣсни (о переворотѣ въ народной поэзіи)" „Образованіе" 1900 г., № 7—8 стр. 40—48.

[2]) „Гамелицъ" № 58, „Хроника Восхода" № 11, „Гацефира" № 71; воззваніе наше перепечатано было въ нѣкоторыхъ заграничныхъ еврейскихъ изданіяхъ.

перномъ, Б. М. Касселемъ и А. Д. Пикомъ, М. З. Левинымъ, А. Рейзинымъ и др.—были записаны и доставлены значительныя и весьма разнообразныя коллекціи пѣсенъ. Встрѣченное намъ содѣйствіе становится тѣмъ болѣе цѣннымъ, если принять во вниманіе тѣ значительныя затрудненія, съ которыми приходится сталкиваться при собираніи и записываніи пѣсенъ. Кому случалось этимъ заниматься, тотъ знаетъ,—какъ мало значенія люди изъ массы придаютъ распѣваемымъ ими пѣснямъ, и какъ неохотно они дѣлятся своими познаніями въ этой области съ посторонними лицами, въ обыкновенныхъ случаяхъ стоящими вдали отъ народа. Сплошь и рядомъ просьба, обращаемая къ простолюдину—продиктовать какую-либо знакомую ему пѣсню—вызываетъ въ немъ недоумѣніе; обычныя въ такихъ случаяхъ объясненія обыкновенно его не удовлетворяютъ; онъ склоненъ предполагать или праздное любопытство со стороны собирателя, или даже какія-либо затаенныя цѣли, возбуждающія въ немъ недовѣріе и скрытность. Требуется много любви къ дѣлу и такта, чтобы преодолѣть эти неизбѣжныя затрудненія.

Накопившійся обширный матеріалъ подвергнутъ былъ нами тщательному разбору и провѣркѣ. Путемъ сравненія текста съ находившейся въ нашемъ распоряженіи значительною коллекціею печатныхъ жаргонныхъ пѣсенниковъ и другихъ изданій этого рода исключено было изъ нашего матеріала немало пѣсенъ, правда, весьма распространенныхъ среди нашей массы, но представляющихъ собою произведенія новѣйшаго литературнаго или „бадхонскаго“ [1]) творчества. Сверхъ того, подвергнуты были исключенію тѣ пѣсни, которыя чрезмѣрною литературностью формы, замысловатостью содержанія или по другимъ какимъ-либо основаніямъ возбуждали сомнѣніе относительно принадлежности ихъ къ категоріи народныхъ. При этомъ считаемъ нужнымъ оговориться, что врядъ-ли намъ удалось совершенно избѣгнуть недосмотровъ,—за указаніе которыхъ заранѣе приносимъ благодарность. За выдѣленіемъ этихъ частей, тѣмъ не менѣе получился значительный по своему составу матеріалъ, часть котораго вошла въ публикуемый нынѣ томъ.

Настоящее изданіе заключаетъ въ себѣ 376 №№ пѣсенъ. Примѣнительно къ классификаціи, принятой въ нѣкоторыхъ аналогичныхъ сборникахъ, матеріалъ расположенъ нами по слѣдующимъ 11-ти рубрикамъ: I пѣсни религіозно-духовнаго, національнаго содержанія и праздничныя (№№ 1—41), II пѣсни историческаго содержанія (№№ 42—59) III колыбельныя (№№ 60—83), IV дѣтскія и школьныя (№№ 84—133), V любовныя (№№ 134—235), VI пѣсни о женихѣ и невѣстѣ (№№ 236—253), VII свадебныя (№№ 254—263), VIII семейныя (№№ 264—302), IX бытовыя (№№ 303—330), X солдатскія (№№ 331—348) и XI разныя (№№349—376). Необходимо, впрочемъ, отмѣтить, что груп-

[1]) См. ниже, стр. XII.

пировка эта, по свойству матеріала, не можетъ претендовать на строгую выдержанность, ибо нерѣдко пѣсня, относимая къ одной рубрикѣ, по своему содержанію соприкасается съ другою какою-либо рубрикою; такъ напр., нѣкоторыя изъ солдатскихъ пѣсенъ могутъ быть отнесены къ отдѣлу любовныхъ, поскольку онѣ содержатъ въ себѣ жалобы на невольную разлуку съ возлюбленною, и т. п. Въ нѣкоторыхъ случаяхъ нами даны имѣвшіеся въ нашемъ распоряженіи отрывки пѣсенъ—въ томъ предположеніи, что недостающій текстъ могъ бы быть впослѣдствіи пополненъ другими собирателями. Варіанты указаны въ подстрочныхъ примѣчаніяхъ, нѣкоторые-же, болѣе характерные, помѣщены цѣликомъ въ текстѣ.

Матеріалъ напечатанъ въ видѣ двухъ параллельныхъ текстовъ: основнаго, на разговорно-еврейскомъ языкѣ и транскрипціи его латинскими литерами. Нѣкоторыя пѣсни историческаго содержанія снабжены необходимыми пояснительными примѣчаніями. При каждой пѣснѣ обозначены фамиліи лицъ, ее доставившихъ, и названіе мѣстности, гдѣ она распѣвается и записана. Лишь въ нѣкоторыхъ исключительныхъ случаяхъ пришлось ограничиться указаніемъ мѣстожительства лица, доставившаго пѣсню. Транскрипція—*фонетическая*, и въ основу ея положено обычное у *литовскихъ* евреевъ произношеніе. Этимъ вызваны отступленія отъ правописанія нѣмецкихъ, русскихъ, еврейскихъ, польскихъ, литовскихъ и др. иноязычныхъ словъ, встрѣчающихся въ текстѣ пѣсенъ. Слѣдуетъ замѣтить, что *ei*, тамъ гдѣ оно соотвѣтствуетъ еврейскому חולם (напр. въ словѣ Teire) произносится, какъ среднее между *эй* и *ой*; *au* (напр., въ словѣ Haus) приближается къ звуку *ой*, *у* соотствуетъ русскому *ы*. Что касается согласныхъ, то *д* въ концѣ слова по произношенію часто приближается къ t, *ż* соотвѣтствуетъ русскому *ж*, *s'ch* произносится раздѣльно (т.-е. какъ *сх*) [1]).

Полагая, что *мелодія* составляетъ существенный элементъ пѣсни и вполнѣ раздѣляя тѣ указанія, которыя по этому поводу были по нашему адресу высказаны въ печати [2]), мы старались обезпечить, по мѣрѣ возможности, музыкальную запись пѣсенъ. Къ части публикуемыхъ здѣсь пѣсенъ намъ удалось получить ноты. Приносимъ искреннюю благодарность г. Ю. Д. Энгелю за цѣнное содѣйствіе, оказанное имъ намъ въ этомъ дѣлѣ. Къ сожалѣнію, отъ первоначальнаго предположенія—включить нотный матеріалъ въ настоящее изданіе намъ пришлось отказаться, въ виду встрѣтившихся къ тому препятствій типографскаго свойства. Впрочемъ, мы надѣемся выпустить его въ непродолжительномъ времени отдѣльнымъ изданіемъ.

---

[1]) Такъ какъ сборникъ печатался въ провинціальной типографіи и мы не имѣли возможности лично вести корректуру, то въ текстъ, къ сожалѣнію, вкрались многочисленныя опечатки; покорнѣйше просимъ читателей предварительно исправить таковыя, по приложенному указателю.

[2]) „Еще о народныхъ пѣсняхъ евреевъ“ г. И. Липаева („Хроника Восхода“ 1898 г. № 13), "שירי עם„ г. П. Минковскаго (журн. "השלח„ 1899 г. кн. I, стр. 10, III, стр. 216), „Старые вопросы и новыя задачи“ г. Л. Винца („Восходъ“ 1898 г, кн. X стр. 2) и др.

Считаемъ пріятнымъ долгомъ выразить глубокую, живѣйшую признательность всѣмъ уважаемымъ сотрудникамъ нашимъ за ихъ вниманіе и серьезное содѣйствіе, благодаря которому оказалось возможнымъ осуществить настоящее изданіе. Вмѣстѣ съ тѣмъ обращаемся за нимъ и всѣмъ вообще лицамъ, близко стоящимъ къ еврейской массѣ, съ покорнѣйшею просьбою о дальнѣйшемъ доставленіи пѣсеннаго матеріала (а также народныхъ сказокъ, заговоровъ, заклинаній и т. п.) [1]).

Въ приложеніи къ настоящему сборнику помѣщенъ составленный извѣстнымъ библіографомъ, г. С. Е. Винеромъ, указатель сборниковъ пѣсенъ, имѣющихся въ Азіатскомъ музеѣ Академіи наукъ. Приносимъ искреннюю благодарность г. Винеру, любезно предоставившему въ наше распоряженіе этотъ библіографическій этюдъ, весьма цѣнный для интересующихся народною еврейскою литературою.

Предлагая вниманію читателей настоящее изданіе, представляющее собою совокупный трудъ свыше 50 лицъ[2]), мы далеки отъ мысли считать его свободнымъ отъ недочетовъ и упущеній,—тѣмъ болѣе неизбѣжныхъ въ виду новизны и сложности дѣла. Если наше начинаніе вызоветъ интересъ къ еврейскому народному творчеству и дальнѣйшіе труды въ этой области, мы сочтемъ свою задачу достигнутою.

Есть еврейское повѣрье. Всякій разъ, когда ребенокъ появляется на свѣтъ Божій, ангелъ награждаетъ его щелчкомъ въ верхнюю губу, и ошеломленный новорожденный сразу теряетъ всѣ свои воспоминанія объ утробной жизни.

---

[1]) Сообщенія просимъ присылать по одному изъ слѣдующихъ адресовъ: С. М. Гинзбургу, С.-Петербургъ, Англійскій проспектъ, 12, или П. С. Мареку, Москва, Верхніе торговые ряды, № 89—145.

[2]) Въ доставленіи матеріала, вошедшаго въ этотъ томъ, принимали участіе: С. И. Абельманъ (Москва), М. Ш. Берляндъ, (Зиньковъ, Подольск. г.), А. И. Богомольный (Тульчинъ, Подольск. г.), Т. М. Брамсонъ (Ковна), Д. Г. Гальпернъ (Виндава, Курляндск. г.), О. Гехтъ (Жлобинъ, Могилевск. г.), г-жа Б. Б. Гинзбургъ (С.-Петербургъ), И. І. Глахенгаузъ (Братолюбовка, Херсонск. г.), г-жа А. Гофштейнъ (Свенцяны, Виленск. г.), Л. Гросгликъ (Варшава), С. М. Дубновъ (Одесса), С. Жвифъ (Одесса), М. А. Зонъ (Старая-Синява, Подольск. г.), А. Д. Идельсонъ (Москва), г-жа Б. Іоффе (Москва), М. Г. Каганъ (Гомель), Б. М. Кассель (Рига), М. П. Когенъ (Шаргородъ, Подольск. г.), А. Козьбо (Шкуды, Ковенск. г.), д-ръ М. Л. Крепсъ (Николаевъ), Е. Левенштамъ (кол. Львово, Херсонск. г.), М. З. Левинъ (Одесса), Левитанъ (Шавли. Ковенск. г.), г-жа М. Я. Лившицъ (Минскъ), А. Л. Ліонъ (Бендеры, Бессарабск. г.), Д. И. Маггидъ (С.-Петербургъ), г-жа Р. И. Маймонъ (С.-Петербургъ), С. Нейгаузенъ (Волковышки, Сувалкск. г.), Ю. М. Нейфахъ (Минскъ), И. Ю. Нейфахъ (Минскъ), Е. Нурокъ (Туккумъ, Курляндск. г.), Г. Г. Перловъ (Вороновица, Подольск. г.), А. Д. Пикъ (Вильна), А. Я. Портной (Глускъ, Минск. г.), Л. А. Рабиновичъ (С. Петербургъ), І. Л. Раввинскій (Кривой Рогъ, Херсонск. г.), А. Рейзинъ (Минскъ), Т. В. Ротенбергъ (Ромны, Полтавск. г.), М. Д. Рывкинъ (С.-Петербургъ), С. И. Савельсонъ (С.-Петербургъ), А. С. Таненбаумъ (С.-Петербургъ), И. Н. Тирхентубъ (Москва), Ш. Финкельштейнъ (Жлобинъ, Могилевск. г.), А. А. Чигиринскій (Кіевъ), М. Шалытъ (Орша, Могилевск. г.), д-ръ М. Шварцъ (Ковна), Л. М. Шрайбштейнъ (Новоградволынскъ, Волынск. г.), Л. Эйдиновъ (Орша), В. Юсинъ (Керчь) и др.

Если переходъ народа послѣ остраго историческаго кризиса къ новой стадіи культурной жизни есть тоже своего рода рожденіе, то, кажетея, ни одинъ народъ не избѣгъ при этомъ нѣкотораго щелчка забвенія. По мѣрѣ того, какъ старый строй, расшатанный безпощадной логикой новыхъ условій, теряетъ внутренній смыслъ и право на существованіе, изъ памяти народа изглаживается и все то, въ чемъ внѣшнимъ образомъ проявлялся этотъ строй—обычаи, сказанія, пѣсни и проч. При извѣстныхъ условіяхъ,—когда народъ идетъ впередъ гигантскими шагами,—достаточно бываетъ незначительнаго промежутка времени для того, чтобы многія стороны прежняго быта представлялись намъ загадкой.

Подобную смѣну одного міросозерцанія другимъ съ особенной быстротой пережили русскіе евреи. Уже теперь, по прошествіи какихъ нибудь 30—40 лѣтъ, духовный образъ ближайшаго предка оставилъ въ памяти значительной части молодого поколѣнія тотъ же слѣдъ, что смутный сонъ, полузабытый на яву. Жизнь обновилась во всѣхъ ея проявленіяхъ, и только мѣстами, гдѣ старое русло было глубже, еще замѣтны стоячія воды, свидѣтельствующія о прежнемъ теченіи. Это, именно, обстоятельство и побудило насъ, пока еще не поздно, зарегистрировать своеобразный матеріалъ, въ которомъ самъ народъ является своимъ историкомъ, бытописателемъ. Оставляя пока въ сторонѣ ту отрасль народнаго творчества, которая выражается въ сказкахъ, мистеріяхъ, заклинаніяхъ и проч., мы обратимъ наше вниманіе на другую часть имѣющагося у насъ матеріала—на пѣсни, народомъ и для народа созданныя.

Пѣсня стара, какъ и языкъ, и если когда-либо изслѣдователь опредѣлитъ время и процессъ распространенія въ еврейскомъ обиходѣ испорченной нѣмецкой разговорной рѣчи, то этимъ самимъ онъ разрѣшитъ вопросъ о времени возникновенія жаргонной народной пѣсни. Мы ограничимся только указаніемъ, что многія изъ этихъ пѣсенъ, какъ по языку, такъ и по содержанію, носятъ на себѣ слѣды несомнѣнной старины.

Когда просматриваешь рукописный пѣсенникъ современной дѣвицы черты осѣдлости, поневолѣ поражаешься почти полнымъ отсутствіемъ *народной* пѣсни: вездѣ Гольдфаденъ, Цунзеръ, М. Гордонъ и другіе болѣе или менѣе извѣстные поэты, и поверхностный наблюдатель могъ бы сдѣлать выводъ, что народное творчество изсякаетъ и вытѣсняется *искусственной* пѣсней. Но стоитъ только опуститься ниже на одну ступень и прислушаться къ жалобнымъ мотивамъ той части еврейской массы, которая еще не привыкла сковывать свои чувства писанными источниками, чтобы убѣдиться, что и въ наше время народъ продолжаетъ свою стихотворную лѣтопись, и что заимствованіе искусственной пѣсни не мѣшаетъ самостоятельному творчеству. Можно только сказать, что за послѣднія 30—40 лѣтъ сфера того, что вообще поетъ народъ, значительно расширилась вслѣдствіе того, что жаргонъ

сталъ языкомъ многихъ поэтовъ. Почти до 2-ой половины 19 в. еврейскій авторъ только думалъ на разговорномъ языкѣ, писать же на немъ онъ считалъ ниже своего достоинства. И поэтъ, и прозаикъ—оба предпочитали древній языкъ Св. Писанія. Казалось, языкъ этотъ налагалъ печать святости и на автора: стоитъ только просмотрѣть обильную, но бѣдную поэтическую литературу эпохи, предшествовавшей Л. О. Гордону, чтобы убѣдиться, какъ неохотно поэтъ снисходилъ къ будничнымъ вопросамъ жизни. Не тутъ мѣсто распространяться о причинахъ, вызвавшихъ подобное равнодушное отношеніе къ вопросамъ дня. Скажемъ лишь вкратцѣ, что позже—съ воцареніемъ Александра II,—когда внѣшнія условія существованія еврейскаго народа значительно измѣнились, поэтъ сталъ ближе къ родной средѣ, и языкъ Библіи заговорилъ и о земныхъ интересахъ. Въ это же время въ умы интеллигенціи проникаетъ давно, давно витавшее въ воздухѣ сознаніе, что разговорный языкъ можетъ служить могучимъ орудіемъ въ дѣлѣ просвѣщенія массы [1]). И вотъ, одновременно съ расширеніемъ гражданскихъ правъ самихъ евреевъ, въ литературѣ послѣднихъ начинаетъ проявляться аналогичная тенденція: плебейскій жаргонъ постепенно отвоевываетъ себѣ право существованія рядомъ съ родовитымъ языкомъ пророковъ.

Не то было до второй половины XIX столѣтія. Если жаргонъ, начиная съ 17-го вѣка, и фигурировалъ изрѣдка, какъ книжный языкъ, то это имѣло мѣсто исключительно въ такъ называемой „бабьей“ литературѣ: не для мужчины печатались эти популярные молитвенники, религіозныя чтенія, заимствованныя сказки и басни нравоучительнаго содержанія. Исключите изъ каталога жаргонной литературы все, что написано за послѣднее полустолѣтіе, и на долю всей обширной предшествовавшей эпохи вы получите нѣсколько десятковъ названій *неоригинальныхъ* произведеній, изъ которыхъ одна часть окажется компиляціей, другая же—переводомъ съ древне-еврейскаго или иностранныхъ языковъ [2]). Въ частности, что касается жаргонной поэзіи, то въ этой области авторская иниціатива совершенно отсутствовала; единственнымъ авторомъ въ то время былъ самъ народъ, а единственной книгой—народная память.

Было бы, однако, несправедливо обойти молчаніемъ одного типичнаго еврейскаго поэта, если только можно называть поэтомъ того,

---

[1]) І. Тарнополь: „Опытъ современной и осмотрит. реформы“. Одесса 1868 г. стр. 86—87. (Книга написана въ 1858 г.).

[2]) См. „שפתי ישנים“—библіографич. словарь, составленный въ 1680 г.; 2-ое изд. съ дополненіями въ 1806 г.; въ рубрикѣ книгъ на нѣмецкомъ жаргонѣ упоминаются, помимо молитвенниковъ, Св. Писанія и т. под. произведеній, также сказки о „Бовѣ-королевичѣ“, „Семи мудрецахъ“ и друг. средневѣковые разсказы изъ области фантазіи и морали. Что еврейскія женщины были знакомы съ этой литературой, видно изъ мемуаровъ Glückel von Hammeln (1645—1719), изданныхъ покойнымъ проф. Д. Кауфманномъ въ 1896 г. (Берлинъ).

кому дано въ удѣлъ создавать риѳмы, но не образы, согрѣтые чувствомъ, проникнутые мыслью. Рѣчь идетъ о бардѣ свадебныхъ пиршествъ — о „бадхонѣ“. Не одну слезу, не одну улыбку вызывалъ у слушателей этотъ платный ремесленникъ стиха, но игра чувствами опредѣлялась не теплотою и не глубиною содержанія, а настроеніемъ самой публики. Когда повязка спускалась на глаза невѣсты и напоминала присутствующимъ, что—какъ поется въ одной пѣснѣ—„еще одна минута, и—хорошо-ли, плохо-ли—не будетъ уже возврата“, въ этотъ рѣшительный моментъ слезы напрашивались и безъ напутственныхъ словъ бадхона. Точно также въ самый разгаръ веселія, когда настроеніе и безъ того приподнято, достаточно было одного удачнаго стиха, чтобы повысить душевный строй общества еще на одну нотку. Да и самъ народъ не высоко цѣнилъ своего пѣвца: въ соціальной іерархіи бадхону отводилось одно изъ наименѣе почетныхъ мѣстъ, а для процесса его творчества народная терминологія не нашла другого выраженія, какъ „говорить риѳмы“ (sogen Grammen). Для иллюстраціи этой исключительной погони за риѳмой, народъ еще въ наше время приводитъ образцы бадхонской поэзіи, образцы, нѣсколько поддѣльные, можетъ быть, по формѣ, но не по содержанію. Такъ, во время свадебной трапезы, когда начиналась раздача подарковъ новобрачнымъ, бадхонъ выкрикивалъ поименно щедрыхъ гостей, сопровождая каждое имя соотвѣтствующимъ стихомъ. И вотъ народъ влагаетъ въ уста своему пѣвцу слѣдующее классическое двустишіе:

Nit kein Stamp, nor a Steissl,
M'ruft aus die Kales a Vetter Reb Meiss'l.

Не лучшій отзывъ о поэтическомъ дарѣ бадхона далъ въ своей автобіографіи одинъ изъ еврейскихъ авторовъ, описавшій свадьбу начала 19-го вѣка: приводимыя имъ для примѣра нѣсколько строфъ по своему достоинству вполнѣ конкуррируютъ съ приведеннымъ выше образцомъ [1]).

Въ печатной литературѣ бадхонъ не оставилъ никакихъ слѣдовъ. Онъ „говорилъ риѳмы“ экспромптомъ, соображаясь съ случаемъ, и, подобно своему собрату по ремеслу—кобзарю, обыкновенно сочинялъ не только слова, но и музыку къ нимъ.

Чтобы покончить съ отдѣльными лицами, имѣвшими то или другое отношеніе къ народной поэзіи, мы удѣлимъ нѣсколько строкъ и близкому родственнику бадхона — шуту-актеру. „Лихорадка не болѣзнь, а Пуримъ—не праздникъ“—гласитъ поговорка, на дѣлѣ же ни одинъ праздникъ не былъ обставленъ такой богатой программой развлеченій, какъ этотъ. Помимо пирушки и подарковъ, къ празднику Пуримъ были пріурочены драматическія представленія, въ которыхъ участвовали актеры-любители. Ставились мистеріи, преимущественно

[1]) М. А. Гинцбургъ: „אביעזר“ стр. 71.

„Артаксерксово дѣйство“ (Achaschweros-spiel), какъ болѣе соотвѣтствующее злобѣ дня. Порою представленіе происходило въ особомъ помѣщеніи, и тогда, конечно, устраивалась сцена, обращалось нѣкоторое вниманіе на декоративную часть, а актеры разыгрывали все „дѣйство“ съ начала до конца, болѣе или менѣе придерживаясь рукописнаго или печатнаго текста [1]). Но чаще всего случалось, что актеры небольшими группами бродили по обывательскимъ домамъ и представляли лишь отдѣльные эпизоды любимыхъ пьесъ. Вотъ въ этомъ-то случаѣ дѣло не обходилось безъ вольныхъ вставокъ и отступленій, и личному творчеству давался широкій просторъ. Порою актерская вставка не имѣла никакого отношенія къ содержанію пьесы, а являлась вступительнымъ или заключительнымъ обращеніемъ къ слушателямъ — обращеніемъ, съ сильнымъ оттѣнкомъ попрошайничества. Вотъ образецъ вступительнаго стиха:

Gut Purim, gut Purim, maine liebe Lait!
Weisst ihr, wos Purim batait?
Purim batait, m'soll theiln oreme—Lait [2]).

Или слѣдующій стихъ, которымъ актеръ заключалъ свою игру:

Haint is Purim, morgen is aus,—
Git mir a Groschn un warft mich araus! [3]).

Какъ актеръ (Purim-spieler), такъ и бадхонъ были сынами своего народа, и, если мы нѣсколько остановились на этихъ двухъ типичныхъ поэтахъ, то только потому, что ихъ вліяніе довольно ясно проглядываетъ въ нѣкоторыхъ чисто-народныхъ пѣсняхъ.—

Хотя, какъ указано было выше, до 2-ой половины XIX в. исключительнымъ творцомъ и хранителемъ жаргонной пѣсни являлся самъ народъ, но не всѣ слои послѣдняго играли въ этомъ отношеніи одинаковую роль. Какъ это замѣчается и у прочихъ народовъ, такъ и у евреевъ процессъ творчества былъ интенсивнѣе въ низшихъ соціальныхъ классахъ, чѣмъ въ высшихъ: женщины, дѣти, рабочій людъ, солдаты и прочая младшая братія — вотъ сфера, гдѣ зарождалась и сохранялась пѣсня. Этимъ обстоятельствомъ отчасти и объясняется фактъ преобладанія въ народной поэзіи мотивовъ изъ жизни униженныхъ и оскорбленныхъ. Каждый народъ поетъ такъ, какъ живетъ. Если это положеніе вѣрно, то еврейская пѣсня станетъ намъ болѣе понятна, если мы сопоставимъ ее съ еврейской дѣйствительностью. Прослѣдить вкратцѣ жизнь въ пѣснѣ и пѣсню въ жизни—вотъ наша задача при дальнѣйшемъ изложеніи.

---

[1]) Въ имѣющихся у насъ отрывкахъ „אחשורוש-שפיל“ (печатано въ 1718 г.) даются подробныя указанія относительно устройства сцены и декораціи. Сама драма написана рифмованной прозой. Хотя на 1-ой страницѣ сказано, что драма составлена на основаніи „Ялкута“ и разныхъ „Мидрашимъ“, но по содержанію она въ главныхъ своихъ частяхъ представляетъ переводъ съ нѣмецкаго оригинала.

[2]) Счастливый вамъ Пуримъ, дорогіе мои господа! Знаете-ли, что такое Пуримъ? Пуримъ означаетъ, что не слѣдуетъ забывать бѣдныхъ.

[3]) Сегодня Пуримъ, а завтра его ужъ нѣтъ; подайте мнѣ грошъ и выпроводите меня прочь.

„Благословенъ еси, Господи, что не сотворилъ меня женщиной". Такъ гласитъ одна изъ молитвъ, которую мужчина повторяетъ каждое утро. Женщина же, вполнѣ мирясь съ своимъ положеніемъ, замѣняетъ соотвѣтствующее мѣсто молитвы другимъ, болѣе скромнымъ текстомъ: „Благословенъ Господь, что сотворилъ меня по волѣ Своей". Но слишкомъ смѣлъ былъ бы тотъ, кто на основаніи словъ молитвы сдѣлалъ бы выводъ, что взглядъ на женщину, какъ на низшее существо, былъ преобладающимъ и въ еврейской жизни. Преимущество одного пола передъ другимъ сказывалось больше въ религіозно-обрядовой сферѣ, чѣмъ въ обыденной семейной средѣ. Почти до второй половины XIX вѣка религія не только теоретически, но и фактически проникала во всѣ уголки жизни польско-литовскихъ евреевъ. Въ этомъ теократическомъ обществѣ цѣна человѣка опредѣлялась прежде всего степенью его религіознаго совершенства. Вся совокупность предписаній и обрядовъ падала главнымъ образомъ на мужчину, а богословская эрудиція была его исключительной монополіей. И вотъ, въ зачетъ за его религіозныя обязанности, мужчинѣ отведено было первое мѣсто въ іерархіи половъ. Но первенство это признавалось за нимъ не въ смыслѣ деспотической власти мужа и отца, а лишь умственнаго и духовнаго превосходства. Если ко всему вышесказанному прибавимъ роль мужчины, какъ рабочей силы, какъ экономической основы семьи, то мы поймемъ, почему уже въ самый моментъ рожденія мальчикъ считался наиболѣе желаннымъ гостемъ. Когда мать, склонившись надъ колыбелью, убаюкивала своего ребенка, пѣсня ея отличалась наибольшей содержательностью, если въ этой колыбели лежалъ сынъ. Подъ звуки монотонной мелодіи пророчица сулила своему любимцу въ будущемъ все, что считалось идеаломъ счастья въ настоящемъ. И это предстоящее счастье сына выражалось не столько въ матеріальныхъ благахъ, сколько въ богословской учености и безусловной преданности своей вѣрѣ. Почти всѣ наиболѣе старинныя колыбельныя пѣсни проникнуты этимъ идеальнымъ мотивомъ. Въ одномъ мѣстѣ мать унимаетъ своего сына слѣдующимъ доводомъ: „Вѣдь, когда выростешь, ты будешь столпомъ науки; твоей славой ты прославишь и родителей; подобаетъ ли тебѣ пищать и плакать?" [1])—Въ другихъ пѣсняхъ мать повторяетъ эту тему на другіе лады. „Мой сынъ будетъ изучать Тору, а Тора—самый дорогой товаръ". Или: „Сынокъ уродится на славу и будетъ въ состояніи разрѣшать спорные религіозные вопросы" [2]). Порой пѣсня дѣлаетъ экскурсію и въ загробную жизнь, перенося и туда земные взгляды на человѣческое совершенство. „Отецъ не научилъ сына всему, что Богъ велитъ, и вотъ на томъ свѣтѣ такого отца будутъ жарить на огнѣ. Ты-жъ, родимый, своимъ праведнымъ заступничествомъ извлечешь своего отца изъ ада" [3]). Далѣе въ томъ же духѣ: „Настанетъ для меня время отправиться на

[1]) № 63.
[2]) № 64.
[3]) № 65.

тотъ свѣтъ, и двери рая будутъ открыты. Ты, мой сынъ, старайся быть богобоязненнымъ и добрымъ, и тогда на томъ свѣтѣ скажутъ: „дайте мѣсто въ раю матери праведника!“ [1]).

Не такъ пѣлось у изголовья дочери: отъ послѣдней не ожидали ни земной славы, ни загробнаго заступничества. Вся задача женскаго воспитанія сводилась къ тому, чтобы создать добрую жену, любящую мать, экономную хозяйку. Колыбельная пѣсня сулила счастье и женщинѣ, но это было не счастье, пріобрѣтаемое личными качествами и усиліями, а счастье, отраженное отъ родителей или мужа [2]): женщина разсматривалась не какъ самостоятельная величина, а какъ дочь такого-то, или жена такого-то. Непрошенная гостья при рожденіи, она уже съ малолѣтства получала для руководства формулу обязанностей, сжато, но ясно выраженныхъ въ предназначенной для дѣтскаго возраста молитвѣ: „Буду исполнять все, что Богъ велитъ, что отецъ и мать велятъ, что всѣ добрые и богобоязненые люди велятъ“. Объ образованіи женщины, объ ея умственномъ развитіи заботились слишкомъ мало: для тѣхъ немногихъ, которыя посѣщали школу (хедеръ), предѣломъ знанія служило чтеніе и, въ исключительныхъ случаяхъ, письмо на жаргонѣ. Образованіе замѣнялось домашнимъ воспитаніемъ, а школа уступала мѣсто кухнѣ и хозяйству. Совершенную противоположность по обширности программы представляло образованіе мужчины. Можно только удивляться быстротѣ, съ которой мальчикъ переходилъ безъ порядка и послѣдовательности отъ низшей стадіи знанія къ высшей. Оставаясь вѣрной жизни, народная пѣсня обозначаетъ эту безсистемность словами „учиться по порядку“ [3]) (lernen k'sseider). Пяти или шести лѣтъ мальчикъ поступалъ въ хедеръ, въ восьмилѣтнемъ возрастѣ онъ нерѣдко изучалъ уже Талмудъ съ его діалектическими тонкостями, а на 13-мъ году, при наступленіи религіознаго совершеннолѣтія, онъ уже „говорилъ проповѣдь“ (sogen a Drosche). Но, если школа искусственно старалась привить своимъ питомцамъ преждевременную серьезность и раннюю ученость, то возрастъ все же бралъ свое. Чтобы убѣдиться въ этомъ, стоитъ лишь обратить вниманіе на многочисленныя пѣсни и прибаутки, созданныя фантазіей дѣтства и школьнаго періода. Въ этомъ юномъ творчествѣ въ большинствѣ случаевъ нѣтъ ни содержанія, ни смысла, и только часто встрѣчающіяся древне-еврейскія слова и цитаты свидѣтельствуютъ, что мы имѣемъ дѣло не съ первымъ лепетомъ ребенка, а со школьникомъ, давно прошедшимъ начальные азы. Конечно, общее правило не бываетъ безъ исключеній. Между прочимъ слѣдуетъ отмѣтить и нѣкоторые хотя и безсвязные стихи, но первоначальный текстъ которыхъ когда-то, повидимому, служилъ мнемоническимъ пріемомъ для заучиванія древне-еврейскихъ словъ [4]).

---

[1]) Ibid.
[2]) № 67.
[3]) См. напр. № 62
[4]) №№ 122—123.

Хедеръ служилъ преддверіемъ къ высшему образованію, а послѣднее давало возможность занять почетное, привилегированное положеніе въ обществѣ—въ видѣ-ли раввина, или же въ видѣ ученаго талмудиста. Больше ста лѣтъ тому назадъ Соломонъ Маймонъ классифицировалъ польско-литовскихъ евреевъ на 3 группы: „на неученыхъ, на ученыхъ, которые дѣлаютъ свою ученость промысломъ, и на ученыхъ, которые посвящаютъ себя наукѣ, не занимаясь никакой профессіей и живя на счетъ промышленныхъ классовъ“ [1]). Эта классификація не теряла своего жизненнаго смысла вплоть до второй половины 19-го вѣка. Въ то время какъ ученый занималъ въ обществѣ первое мѣсто, задавая всѣмъ тонъ, неученый цѣнился лишь въ зависимости отъ его матеріальныхъ средствъ. „Если не знаніе (Тора), если не деньги—поется въ одной пѣснѣ—то для чего существуетъ свѣтъ?“

Nit kein Teire, nit kein Geld—
Wos-se teig gor die Welt? [2]).

И,—это покажется страннымъ,—стремленіе къ знанію было у евреевъ сильнѣе, чѣмъ погоня за деньгами. Стать ученымъ—было завѣтной мечтой еврейскаго юноши, если только позволяли способности и обстоятельства. За то ученость была главной статьей, которая вписывалась въ активъ каждаго молодого человѣка, при вступленіи его въ практическую жизнь. Первая практическая задача, предстоявшая каждому еврею, заключалась въ бракѣ. Взгляды, надежды и опасенія, предшествовавшіе и сопутствовавшіе моменту вступленія въ брачное сожитіе, нашли себѣ полное выраженіе въ цѣломъ рядѣ народныхъ пѣсенъ. Ученый женихъ имѣлъ преимущество передъ всѣми прочими претендентами. „Богатый купецъ, арендаторъ, или промышленникъ—говоритъ тотъ же Соломонъ Маймонъ—употребляетъ всевозможныя усилія, чтобы пріобрѣсти зятя—хорошаго талмудиста“ [3]). Пѣсня повторяетъ эти слова на разные лады. „Сижу я на камнѣ и плачу: всѣ дѣвицы становятся невѣстами, а для меня все еще нѣтъ суженаго“—такъ жалуется дочь. Отецъ спрашиваетъ ее: „Не дать-ли тебѣ въ мужья сапожника?“ „Нѣтъ!—отвѣчаетъ дочь—я не дочь сапожника, не могу быть и женой сапожника!“ Отецъ предлагаетъ цѣлый рядъ другихъ жениховъ, но все напрасно. Только напослѣдокъ, когда онъ сулитъ ей въ мужья раввина, она съ радостью восклицаетъ: „Вотъ это мнѣ по вкусу!“ [4]). Въ другой пѣснѣ невѣста мечтаетъ о женихѣ „съ черными волосами, съ голубыми очами, который былъ бы гораздъ въ Торѣ и, изучивъ послѣднюю, продолжалъ бы все таки свои научныя занятія и денно, и нощно“ [5]). Но „черные волосы и голубыя очи“ могли служить лишь случайнымъ придаткомъ къ учености. О внѣшнемъ благообразіи дѣвицѣ паравнѣ съ молодымъ человѣкомъ дозволялось

[1]) „Евр. Библіотека“ т. I. Автоб. Сол. Маймона.
[2]) № 26.
[3]) Loc. cit.
[4]) № 249.
[5]) № 245.

лишь мечтать, и то не вслухъ. И если въ дѣвичьей пѣснѣ поется: „Черныя (т. е. спѣлыя) вишни мы срываемъ, а красныхъ не трогаемъ; красивыхъ парней мы выбираемъ, некрасивыхъ не удостоиваемъ вниманія“ [1]), то только полетъ фантазіи и самообманъ могли подсказать подобный стихъ. Только по волѣ родителей дочь становилась невѣстой, а сынъ—женихомъ. Субъектами брачной сдѣлки являлись родители, а объектами—женихъ, невѣста и приданое. Въ большинствѣ случаевъ брачный союзъ устраивался при помощи посредника—свата („шадхонъ“), о которомъ народная пѣсня не всегда даетъ лестный отзывъ. „Сватъ, сватъ! будь проклятъ! чего ты хотѣлъ отъ меня? Ты получилъ за свои труды вознагражденіе и зарѣзалъ меня безъ жалости“! [2]). Подобная же жалоба раздается и по адресу родителей. „Наши родители устраиваютъ для насъ браки, не спрашивая насъ объ этомъ. Вотъ почему мы проводимъ въ горѣ нашу жизнь“ [3]).

„Любовь—это новое для насъ слово“—выразился въ 70-хъ годахъ одинъ изъ еврейскихъ писателей. И онъ былъ правъ. До второй половинѣ 19-го вѣка польско-литовскій еврей былъ слишкомъ мало знакомъ съ печатнымъ романомъ и еще меньше переживалъ онъ романъ лично, какъ дѣйствующій герой. Любовный мотивъ, какъ предтеча брака, почти совершенно отсутствуетъ и въ старинныхъ пѣсняхъ. Въ послѣднихъ „любовь“ составляетъ нецензурное слово, которое можно было произносить лишь послѣ брака. Это слово не произносится и въ предсвадебныхъ и свадебныхъ пѣсняхъ, хотя онѣ съ достаточною, порою даже излишнею подробностью излагаютъ событія, обычаи и чувства, сопровождающіе актъ бракосочетанія [4]). Для жениха и невѣсты обязательнѣе было предварительное знаніе правилъ брачной гигіены, чѣмъ знакомство другъ съ другомъ. Вѣрили больше въ фатализмъ, чѣмъ въ чувства. Гдѣ-то на небѣ еще задолго до рожденія каждому человѣку предрѣшалась его подруга жизни. Когда молодыхъ водили подъ вѣнецъ, они „въ счастливый часъ“ выступали впередъ правой ногой, подъ вѣнцомъ же каждый изъ брачущихся пытался первымъ наступить другому на ногу въ надеждѣ, что этимъ актомъ онъ закрѣпитъ за собою власть надъ своей второй половиной.

Не слѣдуетъ однако, забывать, что возрастъ брачущихся былъ еще слишкомъ незрѣлъ, чтобы можно было требовать отъ нихъ трезваго и сознательнаго отношенія къ жизненнымъ вопросамъ. Порою 16-ти лѣтній юноша становился мужемъ а 13-ти лѣтняя дѣвица—женою. Въ концѣ описываемаго нами періода, во второй половинѣ 30-хъ годовъ, было даже время, когда сплошь и рядомъ вѣнчали дѣтей, не достигшихъ и десятилѣтняго возраста. Это было одно изъ несчастныхъ недоразумѣній, вызванныхъ больною фантазіей напуганнаго народа, имѣвшаго достаточное основаніе опасаться всякой новой

[1]) № 170.
[2]) №№ 279—280.
[3]) №№ 240—241.
[4]) № 260.

правительственной мѣры. По чертѣ еврейской осѣдлости разнесся слухъ, что въ готовомъ къ обнародованію Положеніи о евреяхъ [1]) имѣется какой-то страшный законъ. Собственно говоря, именно этотъ законъ былъ однимъ изъ самыхъ невинныхъ. Въ немъ устанавливался минимальный возрастъ для вступленія евреевъ въ бракъ. Но народная молва толковала этотъ законъ по своему. Говорили, будто правительство имѣетъ въ виду стѣснить свободу еврейскихъ браковъ. Нѣкоторые пошли еще дальше и рѣшили, что вслѣдъ за увеличеніемъ количества холостой молодежи евреи будутъ привлечены къ усиленной рекрутской повинности. Подъ вліяніемъ этихъ и тому подобныхъ слуховъ, родители поспѣшили заблаговременно обвѣнчать своихъ малолѣтнихъ дѣтей и тѣмъ избавить ихъ отъ возможной опасности. Это время массовыхъ браковъ, вызванныхъ не естественною потребностью, а исключительно политическимъ страхомъ, получило въ народѣ названіе „Behole" [2]). Есть народная пѣсня, начинающаяся слѣдующими словами:

„Tische b'Ow a Chassunke—Keiner nit gekummen,
Jingelech mit Meidelech hoben sich genummen".

Переводъ: „Въ 9-ый день мѣсяца Аба устроена была свадьба; гостей не было; новобрачные были мальчики и дѣвочки".

Кажется, только въ эпоху такъ называемой „Behole" могла возникнуть эта странная пѣсня о свадьбѣ безъ гостей, о весельѣ въ печальный день разрушенія храма и о малолѣтнихъ, идущихъ подъ вѣнецъ.

Правда, этотъ исключительный и случайный историческій періодъ тянулся недолго; но и безъ него брачное совершеннолѣтіе всегда предшествовало фактическому, и молодая чета нуждалась въ болѣе или менѣе продолжительной родительской опекѣ даже послѣ свадьбы. Въ брачномъ договорѣ рядомъ съ приданымъ обыкновенно предусматривался и рѣшался вопросъ о томъ, кто будетъ содержать молодую пару въ первые годы супружества: родители жениха, или невѣсты. Большею частью эта обязанность выпадала на долю родителей невѣсты. Предполагалось, что новобрачные подъ надзоромъ старшихъ научатся жизненному опыту и подготовятся къ будущей самостоятельности. Пожалуй, не послѣднюю роль тутъ играло соображеніе, что приданое, при отсутствіи расходовъ, пріумножится, и, когда наступитъ пора устроиться своимъ домомъ за свой собственный счетъ и рискъ, дѣйствительность со своими заботами и волненіями не предстанетъ сразу въ видѣ грозной альтернативы: „кошелекъ или жизнь".—Народныя пѣсни много говорятъ и о приданомъ, и о житьѣ на хлѣбахъ (Kest) въ домѣ родителей того или другого изъ супруговъ. Есть еврейская поговорка: „Приданое и наслѣдство дѣлятся съ чортомъ пополамъ" (Nadan un

---

[1]) Полож. 1835 г.

[2]) Указаніе на „Behole" встрѣчаемъ въ біографіи Цвейфеля въ „האסיף" 1889 г. стр. 214.

Jrusche, mit dem Taiwl Chawrusche). Это значитъ, что приданое и наслѣдство, какъ легкая нажива, не идутъ въ прокъ. Повидимому, родители невѣсты въ большинствѣ случаевъ слишкомъ вѣрили въ непогрѣшимость житейской мудрости, заключающейся въ этой поговоркѣ. Будущій тесть, обѣщая приданое, рѣдко исполнялъ свое обѣщаніе полностью: обыкновенно онъ удерживалъ въ свою пользу ту долю, которая все равно, раньше или позже, могла перейти отъ жениха къ чорту. Эти неисполненныя обѣщанія нашли себѣ откликъ и въ пѣсняхъ. „Вотъ какъ, вотъ какъ обманываютъ жениха! обѣщаютъ ему много приданаго, а не даютъ ему ни гроша“.

Ot asei un ot asei narrt men op a Choss'n!—
M'sogt ihm zu a ssach Nadan, un m'git im nit kein Grosch'n [1]).

Не всегда былъ сладокъ и даровой хлѣбъ, который новобрачные по условію получали послѣ свадьбы. „Горько, матушка, птицѣ безъ гнѣзда; горько, матушка, ѣсть хлѣбъ у свекра и свекрови (или у тестя и тещи)“.

Wie s'is bitter, main liebe Mutter, a Yeigele ohn a Nest,
Asei is bitter, main liebe Mutter, bai Schwer un Schwiger af Kest [2]).

Въ другой пѣснѣ мать разспрашиваетъ свою дочь о жизни ея въ домѣ родителей ея мужа: „Дорогая, какъ относится къ тебѣ свекровь?“ Дочь отвѣчаетъ: „Свекровь вѣчно зла, словно тигръ“ [3]). Напрасно невѣстка старается быть услужливой, уступчивой: къ ней всегда придираются и предъявляютъ все большія требованія [4]). Не легче жилось въ домѣ тестя и тещи молодому зятю. Въ большинствѣ случаевъ ему, если онъ принадлежалъ къ классу ученыхъ, приходилось еще до брака вкушать чужой хлѣбъ. Отправляясь въ тотъ или другой іешиботъ [5]), для пополненія своихъ талмудическихъ знаній, молодой человѣкъ на чужбинѣ находилъ себѣ даровое пропитаніе въ обывательскихъ домахъ, обыкновенно по одному опредѣленному дню въ недѣлю въ каждомъ изъ семи такихъ домовъ. Это называлось „ѣсть дни“ (essn Täg), а тотъ, кто испытывалъ прелести этихъ „дней“ въ юношескомъ возрастѣ, могъ легче мириться и съ медовыми мѣсяцами и годами въ домѣ тестя и тещи. Зять не обезличивался такъ скоро, какъ невѣстка; онъ отстаивалъ свою самостоятельность и порою относился къ своему щекотливому положенію не безъ нѣкоторой доли юмора. „Что бы то ни было, а пять лѣтъ я буду жить на всемъ готовомъ—пусть тесть и теща дуются,—а потомъ—прощай, жена!—я удеру въ Воложинъ“ [6]).

Finf Johr Kest hob ich doch gewiss—soll sich Schwer un Schwieger blosen,—
Un dernoch—sai gesund, main Waib!—a wajiwrach kain Wolosin.

---

[1]) № 238.
[2]) № 264.
[3]) № 267.
[4]) № 266.
[5]) Пѣсню іешиботника см. № 314.
[6]) № 289.

При наступленіи періода самостоятельнаго существованія, молодому зятю, порою уже главѣ значительнаго семейства, предстояли три дороги. По первой слѣдовали избранники, которые, благодаря эрудиціи и соотвѣтствующему аттестату, имѣли право, возможность и счастье занять раввинскую должность въ какой-либо общинѣ. Нельзя сказать, чтобы раввинская профессія дорого оплачивалась, но за то она была почетна, она была началомъ дворянства не только личнаго, но и наслѣдственнаго. Не даромъ дѣвица въ цитированной уже нами пѣснѣ [1]) предпочитаетъ раввина всѣмъ прочимъ женихамъ. Она, будущая раввинша, займетъ почетное мѣсто среди прочихъ женщинъ, она будетъ первымъ лицомъ въ женской половинѣ синагоги, она, уже въ силу своего чина, будетъ предметомъ вниманія и уваженія со стороны окружающихъ. Словомъ, она будетъ своего рода знаменитостью, столь же жизнерадостной и самодовольной, какъ воспѣваемая въ пѣснѣ ея подруга — раввинша изъ Шклова [2]). Но, можетъ быть, молодому ученому не удастся сдѣлаться раввиномъ; можетъ быть, неудавшійся умственный пролетарій окажется неспособнымъ и ко всякой другой дѣятельности. Тогда остается пойти по другой дорогѣ—по дорогѣ святыхъ бездѣльниковъ, вѣчно совершенствующихся богослововъ-дилетантовъ. Такой ученый продолжалъ заниматься до конца своей жизни, а пропитаніе доставляли ему порою тесть, порою община, выплачивавшая особо выдающимся труженикамъ нѣкоторую пенсію, чаще же всего жена. Не удивительно, что такой мужъ, если онъ почему-либо не выдвигался на ученомъ поприщѣ, терялъ даже свое имя въ пользу своей жены, такъ какъ она одна была въ обыденной жизни извѣстна, какъ представительница и кормилица семьи. И, если у евреевъ существуетъ много фамилій, корни которыхъ произошли отъ того или другого женскаго имени (Фрадкинъ, Рохлинъ, Гиндесъ и т. п.), то въ большинствѣ случаевъ это объясняется одной и той же семейной исторіей о недѣеспособномъ мужѣ и труженицѣ-женѣ, ставшей главою дома и сообщившей свое имя потомству. Тутъ отчество вытѣснялось материнствомъ, а послѣднее превращалось со временемъ въ оффиціальную фамилію.

Третій путь къ самостоятельности велъ къ торговлѣ въ томъ или другомъ ея видѣ. Отъ именитаго купца, знакомаго не только съ внутренними рынками, но и съ Лейпцигомъ и Гинсперикомъ (Кенигсбергомъ), до мелкаго лавочника и странствующаго коробейника было много градацій. Но, въ общемъ, лишь незначительная часть торговаго класса пользовалась матеріальнымъ достаткомъ; большинство же брало съ бою каждый кусокъ хлѣба и жило не столько отъ доходовъ, сколько отъ сокращенія насущныхъ потребностей. Въ борьбѣ за существованіе было больше побѣжденныхъ, чѣмъ побѣдителей. Не одну пѣсню народъ сложилъ про этихъ неудачниковъ. По торной дорогѣ къ хлѣбу

---

1) № 249.
2) № 311.

„и кони не двигаются съ мѣста, и колеса не вертятся“ (Un die Ferd geihen nit, un die Räder dreihen nit) [1]). „Цѣлую недѣлю выбиваешься изъ силъ, а на субботу приходится дѣлать заемъ“ (A ganze Woch horewet men doch, — af Schabes mus men laihen) [2]). При отсутствіи капитала, еврей пускалъ въ оборотъ свои нервы и придумывалъ различныя комбинаціи. Есть коротенькая, но характерная пѣсенка, въ которой жена помогаетъ мужу думать на тему: „что дѣлать?“ „Послушай, мужъ,—создай какой-нибудь планъ, сотвори крючекъ; въ противномъ случаѣ сдѣлайся меламдомъ“. (Her zu, main Mann, mach a Plan, mach a Dreid'l, Dreid'l Dreid'l...; un as nit, nehm a Wid vun a Melamed). Терминъ „меламедъ“ употреблялся и въ переносномъ значеніи: въ этомъ словѣ заключалась характеристика цѣлаго типа людей, неудачно появившихся на свѣтъ Божій, не умѣющихъ ковать себѣ счастье и слишкомъ наивныхъ въ борьбѣ за хлѣбъ. Чаще всего случалось, что меламды въ переносномъ смыслѣ въ концѣ концовъ, послѣ долгихъ мытарствъ, превращались въ дѣйствительныхъ меламдовъ. Цензъ, необходимый для обученія дѣтей первоначальной грамотѣ, былъ слишкомъ невысокъ, и, за рѣдкими исключеніями, всякій еврей считалъ себя годнымъ къ роли преподавателя. И не даромъ сложилась поговорка: „стать меламдомъ и умереть—никогда не поздно“. (Kneln un starbn versamt men nit). Но, не смотря на всѣ невзгоды, мелкій торгашъ—кандидатъ на меламедскую карьеру—ставилъ себя выше любого ремесленника. И этотъ взглядъ на ремесло выросъ не на почвѣ пренебреженія физическимъ трудомъ, а являлся результатомъ того же теократическаго общественнаго строя, на которомъ покоились всѣ прочія основы еврейской жизни. Представители ремесленнаго труда уже въ раннемъ возрастѣ мѣняли школу на верстакъ и, естественно, не могли претендовать на почетъ въ обществѣ, гдѣ каждый человѣкъ цѣнился по количеству заученныхъ богословскихъ трактатовъ. Въ ремесленникѣ не уважался неучъ, и эти два понятія сдѣлались синонимами. Подражая дѣйствительности, народныя пѣсни помѣстили этотъ классъ на рубежѣ соціальнаго положенія, гдѣ кончается ученость, богатство и почетъ, и начинается невѣжество, нищета и ничтожество. Ремесленникъ былъ пасынкомъ общества и, какъ увидимъ ниже, служилъ въ нѣкоторыхъ случаяхъ козломъ отпущенія для прочихъ своихъ единовѣрцевъ. Нужда была въ ремесленномъ быту естественной спутницей жизни. „Сидитъ сапожникъ, шьетъ и шьетъ и получаетъ лихорадку, но не хлѣбъ“.

Sitzt a Schuster, neiht un neiht,
Hot Kadoches—nit kein Breit.

Эту пѣсню съ одинаковымъ успѣхомъ можно было бы примѣнить и ко всякому другому ремеслу. Евреи на Литвѣ часто повторяютъ жмудскую поговорку: „Портной и сапожникъ—не люди“. Представи-

1) № 324.
2) № 303.

тели этихъ двухъ наиболѣе распространенныхъ ремесленныхъ занятій пользовались особо незавидной репутаціей. Нѣсколько болѣе привилегированное положеніе занимали ремесленники, въ произведеніяхъ которыхъ, помимо рукъ, участвуютъ вкусъ, замыселъ и нѣкоторое теоретическое знаніе, какъ-то: золотыхъ и часовыхъ дѣлъ мастера, механики, слесаря и т. п.

Еще ниже ремесленника стояли на общественной лѣстницѣ лица, занимавшіяся чернорабочимъ трудомъ: извозчики, водоносы, прислуга въ разныхъ видахъ, словомъ, всѣ тѣ, которые и у другихъ народовъ не могутъ похвастать своею участью.

Особое мѣсто среди разныхъ классовъ еврейскаго населенія занимаютъ жители деревень, такъ называемые „іишувники". Въ народныхъ пѣсняхъ, а еще болѣе въ сказкахъ и ходячихъ анекдотахъ „іишувникъ" выставляется главнымъ образомъ съ комической стороны, какъ Иванушка-дурачекъ, какъ простякъ, не умѣющій опредѣлять свои отношенія ни къ Богу, ни къ людямъ. Тамъ, въ деревенской глуши, онъ отсталъ отъ общаго уровня еврейской жизни, многое забылъ, а то, чему научился, не могло нравиться горожанину. Іишувникъ—неучъ: онъ порою не въ состояніи отличить одной еврейской буквы отъ другой. Онъ 50 разъ повторяетъ молитву, которую слѣдуетъ повторять лишь 3 раза, и только потому, что букву „ג", обозначающую число *три*, онъ принялъ за „נ", имѣющую значеніе *50*. Іишувникъ ничего, кромѣ своей деревни, не знаетъ: это—еврейскій мужикъ, необтесанный сынъ природы. Комиченъ онъ самъ, комичны его сыновья съ ихъ мѣдными лбами, комичны его дочери, получающія въ приданое картошку и горохъ [1]). Таковъ іишувникъ въ пѣсняхъ, разсказахъ и анекдотахъ.

Есть цѣлый рядъ народныхъ пѣсенъ, интересныхъ въ томъ отношеніи, что языкъ ихъ напоминаетъ Вавилонское столпотвореніе: жаргонныя, древне-еврейскія, русскія, польскія и даже литовскія слова уживаются рядомъ, или же въ одной и той же пѣснѣ каждый отдѣльный стихъ поется на другомъ языкѣ.

„Мы пьемъ и гуляемъ,
W'ato Melech chai w'kaiom" [2]).

Въ другой пѣснѣ еврей проситъ Авраама, Исаака, Якова и прочихъ библейскихъ праведниковъ предстательствовать передъ Богомъ,

„.. Чтобъ Онъ насъ вызволилъ,
„Чтобъ Онъ насъ выводилъ,
„Wuhin?—L'arzeinu нашу" (Куда?—Въ нашу св. Землю [3]).

Надо замѣтить, что въ пѣсняхъ этого типа русскій языкъ преобладаетъ надъ прочими. Это обстоятельство, а также нѣсколько побочныхъ намековъ, содержащихся въ древнихъ источникахъ, дали по-

[1]) № 133, примѣч., № 316.
[2]) № 372.
[3]) Одинъ изъ варіантовъ № 16.

водъ нѣкоторымъ ученымъ предположить, что въ старину литовскіе евреи употребляли вмѣсто теперешняго нѣмецкаго жаргона русскій языкъ. Конечно, это—одна изъ многочисленныхъ историческихъ гипотезъ, которая никого ни къ чему не обязываетъ. Но, если еще не доказано, что *всѣ литовскіе евреи* когда-то *исключительно* пользовались русскимъ языкомъ, какъ разговорнымъ, то во всякомъ случаѣ нельзя отрицать, что *нѣкоторая часть евреевъ* употребляла, какъ и теперь употребляетъ, этотъ языкъ *рядомъ* съ жаргономъ, или *въ смѣси* съ нимъ. Въ этомъ смыслѣ и слѣдуетъ понимать литературные памятники конца XVI и начала XVII вв., приводящіе отдѣльные случаи употребленія евреями тѣхъ или другихъ русскихъ словъ [1]). То, что уже разъ случилось 300 лѣтъ тому назадъ, повторилось въ 19-мъ столѣтіи. Почти на нашихъ глазахъ еврейскій жаргонъ подвергся въ нѣкоторыхъ мѣстностяхъ такому сильному русскому вліянію, что онъ могъ бы съ большимъ правомъ называться нѣмецко-русскимъ, чѣмъ просто нѣмецкимъ. Классическимъ примѣромъ руссификаціи жаргона можетъ служить разговорная рѣчь такъ называемыхъ николаевскихъ солдатъ, живущихъ внѣ черты постоянной еврейской осѣдлости. Оторванные когда-то отъ своихъ единовѣрцевъ, заброшенные на чужбину, они и ихъ потомки позаимствовали у окружающаго русскаго населенія много привычекъ и еще больше словъ. [2]) И не одни только николаевскіе солдаты восприняли это обрусѣвшее нарѣчіе: въ настоящее время на немъ говорятъ и прочіе евреи, родившіеся и получившіе воспитаніе въ чисто русскихъ губерніяхъ.

Возвращаясь къ отмѣченной нами группѣ своеобразныхъ пѣсенъ, мы должны искать ихъ происхожденіе главнымъ образомъ въ тѣхъ слояхъ еврейскаго народа, которые по тѣмъ или другимъ причинамъ приходили въ близкое соприкосновеніе съ христіанскимъ населеніемъ и часто пользовались языкомъ послѣдняго. Словомъ, эти разноязычныя пѣсни всегда возникали въ мѣстностяхъ съ рѣдкимъ еврейскимъ населеніемъ, а въ 19-мъ вѣкѣ не малое участіе въ подобнаго рода творчествѣ принимали николаевскіе солдаты [3]).

Рекрутчина стараго времени (до Устава 1874 г.) оставила глубокій слѣдъ въ народной памяти. Теперь ужъ нѣтъ кантонистовъ, нѣтъ и пойманниковъ, но пѣсни пережили событія и сохранили для потомства печальную повѣсть о дореформенномъ солдатѣ.

---

[1]) См. „לקירות היהודים“, Б. А. Каца, стр. 32, 33.

[2]) Употребленіе русскаго языка въ 16 и 17 вв. тоже совпадаетъ съ временемъ, когда евреи не успѣли организоваться многочисленными общинами и во многихъ мѣстахъ терялись въ общемъ населеніи.

[3]) Между прочимъ одинъ изъ нашихъ корреспондентовъ, отбывавшій рекрутскую повинность въ 40 и 50 годахъ истекающаго столѣтія, сопровождаетъ присланную имъ полуеврейскую и полурусскую пѣсню примѣчаніемъ, что ее пѣли евреи-солдаты полвѣка тому назадъ.

Біографія послѣдняго слишкомъ не сложна. Если бы онъ происходилъ изъ богатой семьи, если бы онъ могъ сослаться на предка-раввина или выдающагося богослова, если бы, наконецъ, въ немъ самомъ были нѣкоторые задатки будущей учености; тогда, конечно, общество никогда не сдѣлало бы его козломъ отпущенія за свои повинности. Но, къ сожалѣнію, старая рекрутчина носила характеръ не столько гражданской обязанности, сколько наказанія. Въ солдаты вербовались лишь тѣ, которые почему-то считались худшими членами общества. На дѣлѣ же худшими оказывались лишь самые беззащитные. Дореформенная Россія не хотѣла вѣдаться съ отдѣльною личностью. Самою мелкою гражданскою единицею была община, личность же, словно буква въ словѣ, не имѣла самостоятельнаго значенія. Государству совсѣмъ не важно было, уклоняется ли отдѣльное лицо отъ повинностей, или нѣтъ, лишь бы община (т. е. кагалъ) была исправной плательщицей. Какія мѣры предпринимаетъ кагалъ для оправданія наложенныхъ на него повинностей и платежей,—это мало интересовало правительство. Неисполненіе правительственныхъ требованій влекло за собою отвѣтственность самого кагала въ лицѣ его представителей, и чѣмъ строже была эта отвѣтственность, тѣмъ больше проявлялся произволъ кагала по отношенію къ безсильнымъ членамъ общины. Еще въ 1853 г. вышло распоряженіе объ отдачѣ въ арестантскія роты представителей еврейскихъ обществъ за непоставку рекрутъ къ сроку [1]). Можно себѣ представить, къ какимъ пріемамъ прибѣгали заправилы общинъ, чтобы обезпечить свою личную безопасность. „У меня единственный сынъ.—плачетъ мать, обращаясь къ кагальнымъ дѣльцамъ, — а вы приписали его къ четыремъ (несуществующимъ) братьямъ!“ [2]). „Хожу я по улицѣ,—разсказываетъ еврейскій рекрутъ,—и у меня требуютъ паспорта. Паспортъ мой я потерялъ, и вотъ меня ведутъ въ пріемъ“ [3]). Случалось, что у людей *насильно* отнимали паспорта, и потомъ уже, какъ бродягъ, ихъ сдавали въ солдаты. Не даромъ новобранецъ, послѣ трогательнаго прощанія съ близкими и родными, посылаетъ грозныя проклятія по адресу кагальныхъ воротилъ [4]). Кагалъ—это отраженіе дореформенной Россіи въ еврейской жизни—палъ при общей ломкѣ старыхъ устоевъ, когда, съ воцареніемъ Имп. Александра II, личность была эмансипирована и когда *она*, а не община, стала послѣднею правоспособною и вмѣстѣ съ тѣмъ отвѣтственною передъ государствомъ единицею [5]).

---

[1]) Журн. М. Вн. Д. 1853 г.—Приказъ по Воен. М-ству отъ 1 іюня 1853 г., а также Высоч. Повел. отъ 5 февр. 1853 г.

[2]) № 44.

[3]) № 45.

[4]) № 46.

[5]) Хотя слово „кагалъ“ было изъято изъ законодательства въ 1844 г., но прежніе порядки продолжались до тѣхъ поръ, пока правительство не измѣнило условій, сдѣлавшихъ существованіе кагала необходимымъ.

Еще больше, чѣмъ жалобами на кагальный произволъ, рекрутскія пѣсни проникнуты мотивомъ скорби, вполнѣ естественной у людей, порвавшихъ связь съ родиной, съ родителями, даже съ самимъ народомъ, къ которому принадлежатъ, и съ традиціями, въ которыхъ воспитывались. „Прощайте, сестры и братья! Богъ знаетъ, встрѣтимся-ли мы когда-либо!"—„Десятилѣтнимъ ребенкомъ я изучалъ Пятикнижіе съ толкованіемъ Раши, а теперь приходится кормиться кашей" [1]). „Намъ брѣютъ бороды, стригутъ пейсы; насъ заставляютъ нарушать святость субботы и праздниковъ" [2]). Тотъ, кто знаетъ состояніе евреевъ того времени, пойметъ, сколько трагизма заключается даже въ самыхъ наивныхъ изъ рекрутскихъ жалобъ.

Мы не будемъ останавливаться на дальнѣйшей судьбѣ еврейскаго солдата. Сказаннаго достаточно, чтобы понять основные мотивы излагаемаго нами отдѣла пѣсенъ. Прибавимъ лишь, что въ болѣе старинныхъ варіантахъ строфы, для лучшаго запоминанія, слѣдуютъ одна за другой въ алфавитномъ порядкѣ.

Въ тѣсной связи съ рекрутскими стоятъ пѣсни, прямо или косвенно затрагивающія разныя политическія злобы еврейской жизни. Не касаясь содержанія этихъ пѣсенъ, мы скажемъ нѣсколько словъ объ ихъ цѣнности въ смыслѣ историческаго матеріала. Особый интересъ представляетъ въ этомъ отношеніи эпоха Николая I. Если бы кто вздумалъ изучать эту эпоху исключительно по печатнымъ источникамъ, то онъ пришелъ бы къ такимъ же одностороннимъ выводамъ, какъ и тотъ, кто воспользовался бы для этой же цѣли исключительно народнымъ творчествомъ. Въ то время, какъ русскіе и еврейскіе писатели николаевскаго періода прославляли заботливость правительства о благѣ евреевъ,о поднятіи ихъ умственнаго и матеріальнаго уровня, самъ народъ представлялъ себѣ эту эпоху исключительно съ точки зрѣнія отдѣльныхъ строгихъ законоположеній (Gseires) и даже велъ по нимъ свое пессимистическое лѣтосчисленіе. Вмѣсто того, чтобы пріурочивать событія къ опредѣленному году, народъ употреблялъ выраженія: „это было столько-то лѣтъ послѣ „Behole" [3]), или: „это случилось во время пойманичества (Chaperai)" и т. п. „Рекрутскій наборъ—пишетъ русскій современникъ—есть благодѣяніе для еврейскаго народа. Сколько праздныхъ и бѣдныхъ жидовъ, поступившихъ на службу, теперь сыты, одѣты..." [4]) А народъ не чувствуетъ этого благодѣянія и слагаетъ про рекрутчину грустнѣйшія изъ своихъ пѣсенъ. „Наше правительство—пишетъ изъ Россіи неизвѣстный корреспондентъ въ „Israelitische Annalen"—не упускаетъ изъ виду ни одной стороны нашей жизни: оно одинаково заботится и о нашемъ просвѣщеніи, и о нашемъ благосостояніи" [5]). Въ этомъ же духѣ высказываются извѣст-

---

[1]) № 45.
[2]) № 47.
[3]) См. выше, стр. XVIII.
[4]) Журн. М. Вн. Д. 1846 г. № 14, Замѣтки о Бѣлоруссіи стр. 47.
[5]) „Israel. Annalen" 1839 г. № 5, стр. 39.

ные среди евреевъ М. А. Гинцбургъ, И. Б. Левинзонъ и прочіе интеллигенты того времени [1]). А народъ, не довѣряя оптимизму своихъ интеллигентовъ, проводитъ въ своихъ пѣсняхъ ту же мысль, которую главы виленской еврейской общины высказала д-ру Лиліенталю: „Съ какимъ-то мрачнымъ предчувствіемъ мы заглядываемъ въ будущее“ [2]). Итакъ, интеллигентъ писалъ одну исторію, а народъ—другую. Но правда была гдѣ-то по серединѣ. Во второй половинѣ 1855 г. правда объ этомъ періодѣ была высказана въ немногихъ словахъ не еврейскимъ интеллигентомъ и не еврейскимъ народомъ, а чисто русскимъ человѣкомъ—будущимъ министромъ, гр. Валуевымъ. „Вездѣ—пишетъ онъ въ обнародованной лишь въ 1893 г. статьѣ—преобладаетъ у насъ стремленіе сѣять добро силою. Вездѣ пренебреженіе и нелюбовь къ мысли, движущейся безъ особаго на то приказанія. Вездѣ опека надъ малолѣтними“ [3]).

Чтобы покончить съ пѣснями болѣе ранняго происхожденія и перейти къ народному творчеству новѣйшаго времени, мы должны сказать нѣсколько словъ о духовныхъ стихахъ. Къ этой группѣ относятся отчасти и праздничныя пѣсни.

Праздники вообще и суббота въ частности играютъ у евреевъ роль не только физическаго, но и духовнаго отдыха. „Суббота—поется въ пѣснѣ—это олицетвореніе того свѣта“ [4]). И дѣйствительно, въ праздничные дни душа переносится въ другое царство, гдѣ нѣтъ униженій, нѣтъ заботъ и волненій. Всѣ мелочи земной жизни оставляются въ складкахъ будничнаго платья. Вчерашній рабъ, съ поникшей головой и озабоченнымъ челомъ, вдругъ затягиваетъ жизнерадостную пѣсню: „Для чего намъ сегодня заботиться о томъ, что будетъ завтра?“ [5]) *Сегодня* онъ—талантливый актеръ, вполнѣ ушедшій въ свою роль.—„Мужайся, возстань изъ грязи!“—читаетъ онъ молитву и внушаетъ себѣ мысль, что онъ уже дѣйствительно возсталъ изъ грязи. „Когда-то мы были въ неволѣ, а теперь мы вполнѣ свободны“—произноситъ онъ во время пасхальной трапезы и готовъ вѣрить, что эти старинныя слова относятся, именно, къ нему. Но вотъ солнце уже близится къ закату. Праздникъ кончается. Раздается какой-то таинственный голосъ: „Грѣшники, вернитесь въ адъ!“. Дѣйствительность возвращается во всей ея наготѣ, и забывшійся актеръ сразу отрезвляется. Гейневскій принцъ падаетъ съ неземной высоты и превращается, если не въ пса, то во всякомъ случаѣ въ прежняго раба. Но это—рабъ-философъ. У него нѣтъ шиповъ безъ розъ, нѣтъ бѣдствій безъ утѣшенія. Окружающіе народы отказываютъ

---

[1]) „לקט אמרים“ (прилож. къ „המליץ“ 1888 г.) стр. 90; „בית האוצר“ стр. 296; „תעודה בישראל“ стр. 186.

[2]) „Евр. Библіотека“ т. I, стр. 151 (ст. М. Моргулиса „Къ ист. образ. русск. евреевъ“).

[3]) „Русская Старина“ 1893 г., сентябрь стр. 512.

[4]) № 31.

[5]) № 20.

ему въ человѣческомъ достоинствѣ, а онъ считаетъ себя избранникомъ. „Кто бы мы ни были, а все-таки мы евреи; чтобы мы не дѣлали, а все-таки мы соблюдаемъ іудейство“ [1])—поется въ духовномъ стихѣ. Въ другомъ мѣстѣ это ветхозавѣтное ученіе представляется въ видѣ невѣсты, единственной дочери самаго Бога, не нашедшаго для нея болѣе достойнаго жениха, чѣмъ евреевъ [2]). И замыкаясь въ своей Торѣ, еврей считалъ и людскую злобу, и удары судьбы мимолетными, преходящими и ничтожными въ сравненіи съ Божественнымъ промысломъ. „Богъ—Господинъ, а человѣкъ—глупецъ“ [3])—резюмируетъ онъ въ пѣснѣ свое міросозерцаніе. Земная борьба съ ея девизомъ—губить и гибнуть [4])—есть лишь промежуточная стадія человѣческой эволюціи. А тамъ, впереди другія времена, дугіе девизы. Тамъ, впереди—надежда въ образѣ Мессіи. И „сидитъ Мессія сынъ Давидовъ на виду у всѣхъ; онъ держитъ чашу въ правой рукѣ и посылаетъ благословеніе на весь міръ“ [5]).

Заключая первый и главный періодъ народнаго творчества и переходя къ пѣснямъ новѣйшаго происхожденія, мы должны сдѣлать одну существенную оговорку. Если, описывая бытовыя стороны еврейской жизни, мы говорили о нихъ въ прошедшемъ времени, то изъ этого еще не слѣдуетъ, что все, сказанное до сихъ поръ, имѣло въ виду исключительно исчезнувшія явленія. Многія старыя бытовыя формы сохранились, или же доживаютъ свой вѣкъ и въ наше время. Но мы отнесли ихъ къ минувшей эпохѣ, желая этимъ сказать, что онѣ по духу и содержанію больше характеризуютъ предковъ, чѣмъ новѣйшее поколѣніе.

При дальнѣйшемъ изложеніи мы постараемся быть какъ можно болѣе краткими. Въ немногихъ словахъ мы отмѣтимъ элементы и поправки, внесенные въ народное творчество новыми вѣяніями второй половины 19-го вѣка. Царствованіе Александра II, коснувшись своими преобразованіями всѣхъ сторонъ государственной жизни, выбило изъ старой колеи и инертное дотолѣ еврейское общество. Началась борьба двухъ направленій: за и противъ старины. Молодое поколѣніе учиняло погромъ надъ старымъ. Европа вторгалась въ черту осѣдлости не только своимъ просвѣщеніемъ, но и привычками, костюмомъ и внѣшнимъ благообразіемъ. Какъ это бываетъ въ подобныхъ случаяхъ, ядро просвѣщенія нерѣдко смѣшивалось со скорлупой. Особенно рельефно эта внѣшняя оболочка европеизма выступаетъ въ народныхъ пѣсняхъ. Отличительная черта послѣднихъ заключается въ томъ, что въ нихъ

---

[1]) № 24.

[2]) №№ 2, 3 и 4.

[3]) № 22.

[4]) Интересны пѣсни, подражающія "חד גדיא": одна сила губитъ другую и въ свою очередь уступаетъ третьей,—но Богъ выше всего. См. № 126.

[5]) № 12.

борьба поколѣній представлена главнымъ образомъ съ юмористической стороны. Повторилась старая исторія: насмѣшка послужила орудіемъ проведенія въ жизнь новыхъ взглядовъ. И вотъ въ это-то время и возникаетъ цѣлый рядъ юмористическихъ пѣсенъ, представляющихъ не болѣе, не менѣе, какъ каррикатуры дѣтей на своихъ старомодныхъ отцовъ, миснагдовъ на внѣшнія проявленія хасидизма. Но проходитъ одно десятилѣтіе, и въ 70-хъ годахъ народъ включаетъ въ циклъ своихъ каррикатурныхъ героевъ еще одно лицо. На сцену выступаетъ знакомый изъ исторіи русской жизни 18-го столѣтія типъ европейца, ищущаго просвѣщенія въ парикмахерскихъ и магазинахъ готоваго платья.

Новыя условія жизни направили народное творчество въ другую сторону. Прежній религіозно-духовный элементъ смѣняется въ пѣсняхъ чисто свѣтскими мотивами. Земное существованіе уже не представляется еврею въ образѣ монастыря съ грознымъ уставомъ и суровыми обѣтами. Мать уже иначе убаюкиваетъ своего ребенка, родители уже иначе смотрятъ на задачи воспитанія, а общество употребляетъ уже другой масштабъ для оцѣнки людей [1]. Мы не будемъ останавливаться на каждой группѣ пѣсенъ въ отдѣльности: подробности не скажутъ намъ больше, чѣмъ только-что приведенная общая характеристика. Но новѣйшее народное творчество выдвинуло нѣсколько темъ, совершенно, или почти неизвѣстныхъ въ прежнее время. Этому новому матеріалу мы и посвятимъ послѣднія строки нашего очерка.

Какъ уже сказано было выше, любовь въ смыслѣ тоски одного пола по другомъ почти не нашла себѣ отклика ни въ жизни, ни въ пѣсняхъ стараго поколѣнія. До брака обѣ половины человѣческаго рода стояли на почтительномъ другъ отъ друга разстояніи: не было нѣги, не было томленія, не было и пѣсенъ о нихъ. Въ супружеской жизни связующимъ элементомъ служилъ вмѣсто любви религіозно-нравственный долгъ: тамъ, гдѣ не было чувства, было исполненіе заповѣди. Но наступаютъ новыя условія, и отношенія между полами постепенно приноравливаются къ духу времени. Поспѣвая за жизнью, народное творчество подхватило любовный мотивъ и затянуло его на разные лады. Но, воспѣвая любовь съ ея волненіями, надеждами и разочарованіями, еврейская пѣсня сохранила слѣды прежней серьезности и съумѣла въ вопросахъ чувства установить компромиссъ между сердцемъ и разумомъ. „И при самой благородной любви слѣдуетъ предвидѣть, чѣмъ она кончится“—гласитъ одна пѣсня [2]. Въ еврейской любви чувствуется какая-то осторожность, какой-то страхъ передъ возможными послѣдствіями. Бурные порывы рѣдко заходятъ за границы дозволеннаго. Влюбленные шепчутся не о страсти, а о бракѣ. Но среди пріятныхъ мечтаній о будущемъ счастіи, разумъ подрѣзываетъ крылья

---

[1] См. напр. №№ 70—71.

[2] № 210.

фантазіи и заставляетъ призадуматься надъ рядомъ вопросовъ. „А что скажутъ наши родители, если это кончится очень печально?"—спрашиваетъ герой пѣсни [1]). Нерѣдко сладкая мечта прерывается мыслью о матеріальной необезпеченности. Разбитыя сердца—это основная тема еврейскихъ любовныхъ пѣсенъ. Путь къ счастью усѣянъ препятствіями. Неумолима воля родителей. Они понимаютъ благо дѣтей иначе, чѣмъ сами дѣти. Не такъ скоро заживаютъ и раны обманутой любви. „Любить не грѣшно—поется въ пѣснѣ—но любить слѣдуетъ одну, а не троихъ" [2]). „Онъ приходитъ ко мнѣ и покрываетъ меня поцѣлуями; онъ уходитъ къ другой и издѣвается надо мною" [3]). Плачевный исходъ любви зависитъ иногда отъ денежныхъ соображеній. „Ты красива, какъ весь міръ, но въ тебѣ одинъ недостатокъ—отсутствіе денегъ". Дѣвица отвѣчаетъ: „Деньги круглы, деньги уходятъ; я полюбила тебя, какъ красивый портретъ". Но „красивый портретъ", повидимому, непроницаемъ для любви, и оскорбленная дѣвица произноситъ слѣдующій приговоръ: „Къ теперешнимъ молодымъ людямъ можно питать довѣріе, какъ къ уличнымъ собакамъ" [4]). Въ другой пѣснѣ та же жалоба выражена нѣсколько иначе: „О, Боже, что это за свѣтъ! каждый шарлатанъ требуетъ денегъ!" [5]).

Особенно часто въ любовныхъ пѣсняхъ раздается жалоба на разлуку. „Будь я пташкой, я-бъ къ тебѣ полетѣла, чтобы показать тебѣ мое разбитое сердце, мои заплаканныя очи!" [6]). „Какъ мнѣ не плакать,—поетъ дѣвица въ другой пѣснѣ—когда ты послѣ такой горячей любви отправляешься въ дальній путь" [7]). Въ нѣкоторыхъ пѣсняхъ молодой человѣкъ утѣшаетъ свою возлюбленную, но напрасно: она почему-то сомнѣвается въ дѣйствіи любви на дальнихъ разстояніяхъ [8]). А разстоянія растутъ съ каждымъ годомъ. Если въ пѣсняхъ первой половины царствованія Александра II разлученные остаются въ предѣлахъ Россіи, то за послѣднія нѣсколько десятилѣтій любовь уносится во всѣ части свѣта. Тутъ мы сталкиваемся еще съ одною темою новѣйшихъ народныхъ пѣсенъ—съ эмиграціей.

Погромы, выселенія изъ деревень, ограниченіе права жительства во внутреннихъ губерніяхъ и цѣлый рядъ другихъ исключительныхъ мѣръ заставили многихъ евреевъ взяться за старый странническій посохъ и двинуться въ путь. Начиная съ 80-хъ годовъ эмиграція сдѣлалась нормальнымъ явленіемъ, даже больше—она стала народнымъ лозунгомъ. Интеллигенція возвела эмиграцію на степень идеи, даже цѣлой системы духовнаго и экономическаго возрожденія;

---

1) № 201.
2) № 216.
3) № 215.
4) № 141.
5) № 250.
6) № 173.
7) 230.
8) №№ 163, 199, 201.

но народъ, прислушиваясь къ теоріямъ, руководствуется однако въ своемъ безпорядочномъ бѣгствѣ исключительно матеріальными побужденіями. За послѣднія 20 лѣтъ изъ Россіи эмигрировало свыше милліона евреевъ. Въ поискахъ за хлѣбомъ эта милліонная масса разсѣялась по всему земному шару. Но главная переселенческая волна направилась за Атлантическій океанъ, въ Соединенные Штаты. Вотъ почему народныя пѣсни, прямо или косвеннно посвященныя эмиграціи, упоминаютъ исключительно объ Америкѣ. Политическая свобода и матеріальная удача первыхъ эмигрантовъ придали этой странѣ особую притягательную силу. Изъ черты еврейской осѣдлости потянулись длинные этапы черезъ океанъ. Въ воображеніи переселенцевъ сокращалось разстояніе, высыхали моря. Въ Америку—по выраженію евреевъ сѣверозападныхъ губерній—стали не ѣздить а *ходить,* а Атлантическій океанъ былъ переименованъ въ лужу. Въ походъ отправились способные носить оружіе, а на старой родинѣ остались жены, дѣти и старики въ пріятномъ ожиданіи американскихъ долларовъ. И подъ звонъ будущаго золота дальняя сторона представлялась въ видѣ земного рая, всемірной даровой кухни, незапертаго и никѣмъ не охраняемаго денежнаго сундука. Тамъ, въ Америкѣ—по выраженію пѣсни—„пекутъ бѣлый хлѣбъ на весь міръ", тамъ „пекутъ баранки на цѣлый годъ" [1]).

Но прошло нѣсколько лѣтъ, и сказочная страна приняла въ пѣсняхъ свой дѣйствительный образъ. Эмиграціонное движеніе не прекратилось, но нѣтъ уже прежней вѣры въ заатлантическое счастье. По старой памяти воображеніе продолжаетъ связывать Западное полушаріе съ представленіемъ о долларѣ, но это—уже долларъ новаго чекана; на одной сторонѣ нарисована мозолистая рука, а на оборотѣ имѣется надпись: „Въ потѣ лица будешь ѣсть хлѣбъ свой".

Что касается еврейскаго народничества, выразившагося сначала въ палестинофильствѣ, а за послѣднее время въ сіонизмѣ, то это движеніе очерчено въ пѣсняхъ еще слишкомъ слабо для того, чтобы говорить о немъ.

Мы кончили. Никто не заподозритъ нашего очерка въ претензіи на полноту. Наоборотъ, мы только и думали о томъ, какъ бы довести напрашивающіяся подробности до степени конспекта. Мы хотѣли лишь дать руководящую нить къ собранному нами сырому матеріалу. И если найдутся подражатели, мы съ радостью встрѣтимъ всякую новую попытку болѣе полнаго и широкаго изученія еврейскаго народнаго творчества.

---

[1]) № 228, 82.

ЕВРЕЙСКІЯ

НАРОДНЫЯ ПѢСНИ.

I.

ПѢСНИ

религіозно-духовнаго, національнаго содержанія и праздничныя.

№ 1.

אדיר בעליונים ,	Adir bo-eljeinim,
ברוך בתחתונים ,	Boruch ba-tachteinim.
עליונים ותחתונים	Eljeinim w' tachteinim
יעידו ויגידו :	Joidu w'jagidu:
ה' אחד ושמו אחד !	Adeinoi echod u-Schmei echod'!
איין אדיר	Ein adir
איז ער אויבען ,	Is Er eiben,
איין ברוך	Ein boruch
איז ער אונטען .	Is Er unten.
אונטען , אויבען ,	Unten, eiben,
אלע לויבען ,	Alle leiben,
אלע גלויבען ,	Alle gleiben,
אלע זאגען ,	Alle sogen,
אלע ריידען ;	Alle reiden:
ער איז איינער ,	Er is Einer,
איבער עם איז קיינער ! (1	Iber Ehm is keiner! (1
גדול בעליונים ,	Godeil bo-eljeinin,
דגול בתחתונים.	Dogul ba-tachteinim.
עליונים ותחתונים א. ז. ו.	Elieinim w' tachteinim etc

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.)
М. Шалытъ (Орша, Могил. губ.)

---

1) *Варіантъ припѣва.*

איין גוטער גאט איז אויבען ,	Ein Guter Gott is eiben,
איין איינציגער גאט איז אונטען .	Ein Einziger Gott is unten,
אונטען אונ אויבען ,	Unten un eiben
איז אלץ איין גלויבען ,	Is allz ein Gleiben,
אלע זאגען אונ אלע ריידען :	Alle sogen un Alle reiden:
ער איז איינער ,	Er is Einer,
אחוץ עם איז ניטא קיינער !	A chuz Ehm is nito Keiner!

№ 2

איך װעל אייך דערצײלען א מעשה,	Ich wel aich derzeilen a Másse,
די מעשה איז זײער פרײלעך:	Die Másseh is seiher freilech:
די מעשה הײבט זיך אן מיט א אידישען מלך;	Die Másseh heibt sich on mit a jidischen Meilech;
דער אידישער מלך האט געהאט א בת יחידה,	Der jidischer Meilech hot gehat a Bassjchido,
דאס מײנט מען אונזערע תורה.	Dos meint men unsere Teire.
כל אלפים שנה, אלע טױזענד יאהר	Kol alofim Schonoh, alle tausend Johr,
איז דער מלך געפאהרען	Is der Meilech gefohren
מיט איהר א שידוך טאהן.	Mit ihr a Schiduch thon.
איז ער געקומען צו דער אומה גוים,	Is er gekummen zu der Ume Goim,
האבען זײ איהם געענטפערט װי די רשעים.	Hoben sei ihm geentfert wie die Rschoim.
איז ער געגאנגען צו דער אומה פריצים,	Is er gegangen zu der Ume Prizim,
האבען זײ איהם געענטפערט פאלשע תירוצים.	Hoben sei ihm geentfert falsche Tryzim.
אף די פאלשע תירוצים	Auf die falsche Tryzim
האט דער בורא אנגעהײבען צו זידען;	Hot der Beire ongeheiben zu siden;
איז געקומען אליהו הנביא,	Is gekummen Elijohu-hanowi,
האט די תורה נאראיעט די אידען.	Hot die Teire naraiet die Jiden.
די תורה איז די אידען זײער געפעלען, —	Die Teire is die Jiden seiher gefällen,—
אין דרײ טעג ארום די חופה צו שטעלען.	In drai Täg arum die Chupe zu stellen.

М. З. Левинъ (Креславка, Витебск. губ.).

№ 3

Варіантъ предыдущей пѣсни:

גאט האט געהאט א טאכטער פון שני אלפים יאהרען,	Gott hot gehat a Tochter vun schnei alofim Johren,
אונ אז ער האט בעדארפט א שידוך טאהן, איז ער אום געפאהרען.	Un as Er hot bedarft a Schiduch thon, is Er umgefohren.
װאו ער איז געקומען צו איין אומה גוים, —	Wu er is gekummen zu ain Ume Goim,—
װאס ער האט גערעדט אונ װאס ער האט געשמועסט,	Wos Er hot geredt un wos Er hot geschmuest,
האבען זײ געענטפערט װי די רשעים.	Hoben sei geentfert wie die Rschoim.
װי ער איז געקומען צו איין אומה פריצים, —	Wie Er is gekummen zu ain Ume Prizim,—
װאס ער האט גערעדט אונ װאס ער האט געשמועסט,	Wos Er hot geredt un wos Er hot geschmuest,
האבען זײ געענטפערט תירוצים.	Hoben sei geentfert Tryzim.

№ 3

ווי ער איז געקומען צו איין אומה גרעקען, —	Wie er is gekummen zu ain Ume Greken,—
וואס ער האט גערעדט און וואס ער האט געשמועסט,	Wos Er hot geredt un wos Er hot geschmuest,
האבען זיי געהייסען די היילינע תורה אפ מעקען.	Hoben sei geheissen die heilige Teire obmeken.
ווי ער איז געקומען צו איין אומה יודען, —	Wie Er is gekummen zu ain Ume Jiden,—
וואס ער האט גערעדט און וואס ער האט געשמועסט,	Wos Er hot geredt un wos Er hot geschmuest,
זיינען זיי געוועזען צופרידען.	Senen sei gewen zufrieden.
איז זיך גאט זייער שיין געפעלען,	Is sich Gott seiher schein gefällen,
האט ער געהייסען אפ'ן בארג סיני א חופה שטעלען.	Hot Er geheissen af'n Barg Sinai a Chupe stellen.
אהין זענען מיר געגאנגען לוסטיג און פריילך,	Ahin senen mir gegangen lustig un freilech,
צוריק וועלען מיר געהן מיט דוד המלך.	Zurik welen mir geihn mit Dowid ha-Meilech.
געהט-זשע אביסעלע גיכער און מאכט ניט קיינע שיהות,	Geiht że abissele gicher un macht nit kaine Schihes,
די תורה איז געגעבען געווארען דעם ערשטען טאג שבועות!	Die Teire is gegeben geworen dem ersten Tog Schwyes!

С. Живифъ (Одесса).

№ 4

Второй варіантъ:

עס איז געוועזען א מאל א מלך,	Es is gewen a mol a Meilech,
האט ער געהאט א מדה. (?)	Hot er gehat a Mide (?)
ער האט געהאט א טאכטער,	Er hot gehat a Tochter,
איז זי געוועזען א בת יחידה.	Is sie g'wen a Bass-jchide.
פון צוויי טויזענד יאהר	Von zwei tausend Johr
זיינען זיי געפאהרען איבער די גאנצע וועלט.	Sainen sei gefohren iber die ganze Welt.
אונזערע ארימע אידעלעך	Unsere orme Jidelech
האבען די תורה געשטעלט	Hoben die Teire gestellt.
אונזערע אידעלעך האבען	Unsere Jidelech hoben
די תורה געטאהן ניצען,	Die Teire gethon nitsen,
אז מ'האט איהר אנטפאנגען	As m'hot ihr antfangen
מיט דונערן און מיט בליצען.	Mit Dunnern un mit Blitsen.
אונזערע ארימע אידען	Unsere oreme Jiden
האבען די תורה געטאהן וועלען,	Hoben die Teire gethon wellen,
און מ'האט די חופה	Un m'hot die Chupe
אויפ'ן בארג סיני געטאהן שטעלען.	Auf'n Barg Sinai gethon stellen.

№ 4.

אִיהְר װײסְט דָאךְ װָאיל,	Ihr weisst doch weihl
אַז גָאט אִיז בַּא אוּנְז אײנֶער ;	As Gott is bai uns Einer;
אִיהר זָאלְט זִיךְ נִיט בּוּקְעֶן	Ihr sollt sich nit buken
צוּ קֵיין הֶעלְצֶער אוּן צוּ קֵיין שְׁטֵיינֶער !	Zu kein Helzer un su kein Steiner!

Б. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.)

№ 5. כאת ו.ז.זמן עמ׳ 150

—טָאכְטֶער דוּ מַיין,	—Tochter du Main
לִיבְּסְטֶע דוּ פַיין,	Liebste du fain,
אָדָם הָרִאשׁוֹן גֶעהְט	Odom horischon geiht
אִין דֶער װֶעלְט אַרַיין.	In der Welt arain.
עֶר גֶעהְט, עֶר גֶעהְט, עֶר גֶעהְט,—	Er geiht, er geiht, er geiht,—
פַאר אַ לִיבְּעֶן חָתָן—מַאנְן	Far a lieben Chosson-Mann
גֶעה זְשֶׁע נֶעהְם אִיהְם אָן !	Geih-że nehm ihm on!
—נֵיין, פָאטֶער, נֵיין,	—Nein, Voter, nein,
עֶס קֶען דָאס גָאר נִיט זַיין,	Es ken dos gor nit sain,
אַז אָדָם הָרִאשׁוֹן	As Odom-horischon
זָאל מַיין מַאנְן זַיין !	Soll main Mann sain!
צוּ װֶעט עֶר מִיר קֶענֶען	Zi wet er mir kennen
מְפַרְנֵס זַיין ?	Mfarness sain?
—טוּ זָאג זְשֶׁע מִיר פַאר װָאס ?	—Tu sog że mir far wos?
—דֶער חֵטְא פוּן עֵץ הַדַּעַת	—Der Chet vun Eiz-ha-Daass
װֶעט דָאךְ בַּיי אִיהם זַיין !	Wet doch bai ihm sain!
דַארוּם װִיל אִיךְ זִיצֶען	Darum will ich sitzen
בַּא דִיר אַפְ'ן שׁוֹיס,	Ba Dir af'n Scheiss,
װִי אַ טָאכְטֶער בַּא אִיהְר פָאטֶער	Wie a Tochter ba ihr Voter,
בִּיז אִיךְ'עֶל װֶערֶען גְרוֹיס !	Bis ich wel weren greiss!
—טָאכְטֶער דוּ מַיין,	—Tochter du Main,
לִיבְּסְטֶע דוּ פַיין,	Liebste du fain,
נֹחַ הַצַּדִּיק גֶעהְט	Noiach ha-Zadik geiht
אִין דֶער װֶעלְט אַרַיין.	In der Wolt arain.
עֶר גֶעהְט, עֶר גֶעהְט, עֶר גֶעהְט א. ז. װ.	Er geiht, er geiht, er geiht etc.
—נֵיין, פָאטֶער, נֵיין א. ז. װ.	—Nein, Voter, nein etc.
דֶער חֵטְא פוּן דֶעם װַיין	Der Chet vun dem Wain,
װֶעט דָאךְ בַּא אִיהם זַיין !	Wet doch ba ihm sain!
דַארוּם װִיל אִיךְ זִיצֶען א. ז. װ.	Darum will ich sitzen etc.
—טָאכְטֶער דוּ מַיין,	—Tochter du Main,
לִיבְּסְטֶע דוּ פַיין,	Liebste du fain,
אַבְרָהָם אָבִינוּ גֶעהְט א. ז. װ.	Awrohom-Owinu geiht etc.
—נֵיין, פָאטֶער, נֵיין א. ז. װ.	—Nein, Voter, nein etc.
אַ פִּילֶגֶשׁ פַאר אַ װַייבּ	A Pilegesch far a Waib
װֶעט דָאךְ בַּיי אִיהם זַיין !	Wet doch bai ihm sain!
דַארוּם װִיל אִיךְ זִיצֶען א. ז. װ.	Darum will ich sitzen etc.

№ 5.

—טאכטער דו מיין ,	—Tochter du Main,
ליבסטע דו פיין ,	Liebste du fain,
יצחק הצדיק געהט א. ז. וו.	Jizchok ha-Zadik geiht etc.
—ניין , פאטער , ניין א. ז. וו.	—Nein, Voter, nein etc.
דער חטא פון עשו	Der Chet vun Eissow
וועט דאך בא איהם זיין !	Wet doch ba ihm sain!
דארום וויל איך זיצען א. ז. וו.	Darum will ich sitzen etc.
—טאכטער דו מיין ,	—Tochter du Main,
ליבסטע דו פיין,	Liebste du fain,
יעקב אבינו געהט א. ז. וו.	Jaakow-Owinu geiht etc.
—ניין פאטער , ניין א. ז. וו.	—Nein, Voter, nein etc.
דער חטא פון צוויי שוועסטער	Der Chet vun zwei Schwester
וועט דאך בא איהם זיין !	Wet doch ba ihm sain!
דארום וויל , איך זיצען א. ז. וו.	Darum will ich sitzen etc.
—טאכטער דו מיין ,	—Tochter du Main,
ליבסטע דו פיין ,	Liebste du fain,
דוד המלך געהט א. ז. וו.	Dowid ha-Meilach etc.
—ניין , פאטער , ניין א. ז. וו.	—Nein, Voter, nein etc.
דער חטא פון בת שבע	Der Chet vun Bass-Schewa
וועט דאך ביי איהם זיין !	Wet doch ba ihm sain!
דארום וויל איך. זיצען א. ז. וו.	Darum will ich sitzen etc.
טאכטער דו מיין ,	—Tochter du Main,
ליבסטע דו פיין ,	Liebste du fain,
שלמה המלך געהט א. ז. וו.	Schloime ha-Meilech geiht etc.
—ניין , פאטער , ניין א. ז. וו.	—Nein, Voter, nein etc.
דער חטא פון טויזענד ווייבער	Der Chet vun Tausend Waiber
וועט דאך ביי איהם זיין !	Wet doch bai ihm sain!
דארום וויל איך זיצען א. ז. וו.	Darum will ich sitzen etc.
—טאכטער דו מיין ,	—Tochter du Main,
ליבסטע דו פיין ,	Liebste du fain,
אהרן הכהן געהט א. ז. וו.	Ahron ha Koihen geiht etc.
—ניין , פאטער , ניין א. ז. וו.	—Nein, Voter, nein etc.
דער חטא פון דעם עגל	Der Chet vun dem Eigel
וועט דאך בא איהם זיין !	Wet doch bai ihm sain!
דארום וויל איך זיצען א. ז. וו.	Darum will ich sitzen etc.
—טאכטער דו מיין ,	—Tochter du Main,
ליבסטע דו פיין ,	Liebste du fain,
משה רבינו געהט	Moische Rabeinu
—אין דער וועלט אריין ,	Geit in der Welt arain.
ער געהט , ער געהט , ער געהט , —	Er geiht, er geiht, er geiht,—

№ 5

פאר א ליבען חתן-מאנן
געה זשע נעהם איהם אן
—יע, פאטער, יע
דאס קען גריילעך זיין,
אז משה רבינו
זאל מיין מאנן זיין!
ער וועט זיצען פערציג טעג אפ'ן הימעל,
וועט ער מיר קענען מפרנס זיין!

Far a lieben Chosson Mann
Geih-sze nehm ihm on!
—Je, Voter, je,
Dos kenn grailech sain,
As Moische-Rabeinu
Soll main Mann sain!
Er wet sitzen verzig Täg af'n Himmel,
Wet er mir kennen mfarness sain.

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.)

№ 6

Варіантъ:

—טאכטער דו מיין,
תורה דו פיין,
אדם הראשון קומט אויף דער וועלט אן.
אפשר וועסטו איהם אן נעהמען פאר א חתן-מאנן?
—ניין, פאטער, ניין,
עס קען דאס גאר ניט זיין;
פון אדם הראשון וועט א חטא זיין,
וועט ער מיר ניט קענען מקבל זיין.
לאמיר זיצען בא דיר אויפ'ן שויס
ווי א טאכטער בא איהר פאטער
ביז'קן איהרע גראע עת.
זדאראווא, רעביאטא, זדאראווא, רעביאטא,
נוזנא זנאט קאק גוליאט
אי פערעד באגאם אטוועצאט!

—Tochter du Main,
Teire du fain,
Odom-horischon kummt auf der Welt on.
Efscher westu ihm onnehmen far a Chosson-Mann?
—Nein, Voter, nein,
Es kenn dos gor nit sain:
Vun Odom-horischon wet a Chet sain,
Wet er mir nit kennen mkabeil sain.
Lomir sitzen ba Dir auf'n Scheiss,
Wie a Tochter ba ihr Voter,
Bis'kn ihre groe Eiss.
Sdorowo, Rebjata, sdorowo Rebjata,
Nuźno snatj kak guljatj
I pered Bogom otwetschatj!

—טאכטער דו מיין,
תורה דו פיין,
אברהם אבינו קומט אויף דער וועלט אן.
אפשר וועסטו איהם אן נעהמען פאר א חתן-מאנן?
—ניין, פאטער, ניין,
עס קען דאס גאר ניט זיין:
פון אברהם אבינו וועט ישמעאל דער טאטער זיין,
וועט ער ניט קענען מיר מקבל זיין
לאמיר זיצען בא דיר אויפ'ן שויס,
ווי א טאכטער בא איהר פאטער,
ביז'קן איהרע גראע עת.
זדאראווא רעביאטא א. ז. וו.

—Tochter du Main,
Teire du fain,
Awrohom-Owinu kummt auf der Welt on.
Efscher westu ihm onnehmen far a Chosson Mann?
—Nein, Voter, nein,
Es kenn dos gor nit sain:
Vun Awrohom-Owinu wet Jischmoel der Toter sain,
Wet er nit kenen mir mkabeil sain.
Lomir sitzen ba Dir auf'n Scheiss,
Wie a Tochter ba ihr Voter,
Bis'kn ihre groe Eiss.
Sdorowo, Rebjata etc.

№ 6.

—טאכטער דו מיין ,
תורה דו פיין ,
יצחק אבינו קומט אויף דער וועלט אן .

אפשר וועסטו איהם אן געהמען פאר
א חתן-מאנן ?

—ניין , פאטער , ניין ,
עס קען דאס גאר ניט זיין :
פון יצחק אבינו וועט עשו הרשע זיין ,

וועט ער מיר ניט קענען מקבל זיין .
לאמיר זיצען בא דיר א. ז. וו.
זדאראווא, רעביאטא א. ז. וו.

—טאכטער דו מיין ,
תורה דו פיין ,
יעקב אבינו קומט אויף דער וועלט אן .

אפשר וועסטו איהם אן נעהמען פאר
א חתן-מאנן ?

—ניין , פאטער, ניין ,
עס קען דאס גאר ניט זיין :
יעקב אבינו וועט א בעל מטופל מיט קינדער
זיין ,

וועט ער ניט קענען מיר מקבל זיין .
לאמיר זיצען בא דיר אויפ'ן שוים ,
ווי א טאכטער בא איהר פאטער
ביז'ן איהרע גראָע עת .
זדאראווא, רעביאטא א. ז. וו.

טאכטער דו מיין ,
תורה דו פיין ,
משה רבנו קומט אויף דער וועלט אן .

אפשר וועסטו איהם אן נעהמען פאר
א חתן-מאנן ?
—יע , פאטער , יע , עס קען דאס זיין ,
פון משה רבנו וועט קיין חטא ניט זיין ,

ער וועט מיר קענען מקבל זיין !
זדאראווא רעביאטא , זדאראווא רעביאטא ,
נוזנא זנאטי קאק גוליאט ,
אי פערעד באגאם אטוועטשאט !

—Tochter du Main,
Teire du fain,
Jizchok-Owinu kummt auf der Welt
on.

Efscher westu ihm onnehmen far a
Chosson-Mann?

—Nein, Voter, nein,
Es kenn dos gor nit sain:
Yon Jizchok-Owinu wet Eissow-horo-
scho sain,

Wet er mir nit kennen mkabeil sain.
Lomir sitzen ba Dir etc.
Sdorowo, Rebjata etc.

—Tochter du Main,
Teire du fain,
Jakow-Owinu kummt auf der Welt
on.

Efscher westu ihm nehmen far a
Chosson-Mann?

—Nein, Voter, nein,
Es kenn dos gor nit sain:
Jakow-Owinu wet a Baal-mtupol mit
Kinder sain,

Wet er nit kennen mir mkabeil sain,
Lomir sitzen ba Dir auf'n Scheiss,
Wie a Tochter ba ihr Voter,
Bis'kn ihre groe Eiss.
Sdorowo, Rebjata etc.

—Tochter du Main,
Teire du fain;
Meische-Babeinu kummt auf der Welt
on.

Efscher westu ihm onnehmen far a
Chosson-Mann?
—Je, Voter, je, es kenn dos sain,
Vun Meische-Rabeinu wet kain Chet
nit sain,

Er wet mir kennen mkabeil sain!
Sdorowo, Rebjata, sdorowo, Rebjata,
Nużno snatj kak guljatj
I pered Bogom otwetschatj!

З. М. Левинъ (Новоалекс.—Ков. губ.)

№ 7.

Второй варіантъ:

טאכטער דו מיין, טאכטער, דו פיין,
אדם הראשון ווירד דיין מאנן זיין;
פיר איין ליבען, הערצליכען מאנן
זיעה איהן דו אן!
—ניין, פאטער, ניין, ניין, פאטער, ניין,
אדם הראשון קען מיין מאנן ניכט זיין.

ווילע, ווילע פון עץ הדעת ווירד זיין אכילה
זיין.
איך וועל זיטצען, זיטצען, זיטצען ביי דיר
אויפ'ן שויס,
ווי איין טאכטער ביי איהר פאטער איידער
זי ווירד גרויס.

—טאכטער דו מיין, טאכטער דו פיין,
נח הצדיק ווירד דיין מאנן זיין;
פיר איין ליעבען, הערצליכען מאנן,
זיעה איהן דו אן!
—ניין, פאטער, ניין, ניין, פאטער, ניין,
נח הצדיק קען מיין מאנן ניכט זיין,

ווילע, ווילע חם ווירד זיין זוהן זיין,

איך וועל זיטצען, זיטצען, זיטצען ביי דיר
אויפ'ן שויס,
ווי איין טאכטער ביי איהר פאטער איידער
זי ווירד גרויס.

—טאכטער דו מיין, טאכטער דו פיין,
אברהם אבינו ווירד דיין מאנן זיין;
פיר איין ליעבען, הערצליכען מאנן
זיעה איהן דו אן!
—ניין, פאטער, ניין, ניין, פאטער, ניין,
אברהם אבינו קען מיין מאנן ניכט זיין,

ווילע, ווילע ישמעאל דער פרא אדם ווירד
זיין זוהן זיין.
איך וועל זיטצען א. ג. וו.

—Tochter du Main, Tochter du fain,
Odom-horischon wird dain Mann sain;
Fir ain lieben, herzlichen Mann
Sieh ihn du an!
—Nein, Voter, nein, nein, Voter, nein,
Odom-horischon kenn main Mann
nicht sain,

Waile, waile vun Eiz-hadaas wird sain
Achile sain.
Ich wel sitzen, sitzen, sitzen bai Dir
auf'n Scheiss,
Wie ain Tochter bai ihr Voter, eider
sie wird greiss.

—Tochter du Main, Tochter du fain,
Noiach-Hazadik wird dain Mann sain;
Fir ain lieben, herzlichen Mann
Sieh ihn du an!
—Nein, Voter, nein, nein, Voter, nein,
Noiach-Hazadik kenn main Mann nicht
sain,

Waile, waile Chom wird sain Suhn
sain.
Ich wel sitzen, sitzen, sitzeu bai Dir
auf'n Scheiss,
Wie ain Tochter bai ihr Voter, eider
sie wird greiss.

—Tochter du Main, Tochter du fain.
Awrohom-Owinu wird dain Mann sain;
Fir ain lieben, herzlichen Mann
Sieh ihn du an!
—Nein, Voter, nein, nein, Voter, nein,
Awrohom-Owinu kenn main Mann nicht
sain,

Waile, waile Jischmoel der pere-Odom
wird sain Suhn sain.
Ich wel sitzen etc.

№ 7.

—טאכטער דו מיין, טאכטער דו פיין,
יצחק הצדיק ווירד דיין מאנן זיין;
פיר איין ליעבען: הערצליכען א. ז. וו.
—ניין, פאטער, ניין, ניין, פאטער, ניין,
יצחק הצדיק קען מיין מאנן ניכט זיין,

ווילע, ווילע עשו הרשע ווירד זיין זוהן זיין.

איך וועל זיטצען א. ז. וו.

—טאכטער דו מיין, טאכטער דו פיין,
יעקב אבינו ווירד דיין מאנן זיין;
פיר איין ליעבען, הערצליכען א. ז. וו.
—ניין, פאטער, ניין, ניין, פאטער, ניין,
יעקב אבינו קענן מיין מאנן גיכט זיין,

ווילע, ווילע צווייא שוועסטערן קענען ווייבער
ניכט זיין.
איך וועל זיטצען א. ז. וו.

—טאכטער דו מיין, טאכטער דו פיין,
אהרן הכהן ווירד דיין מאנן זיין.
פיר איין ליעבען, הערצליכען א. ז. וו.
—ניין, פאטער, ניין, ניין, פאטער, ניין,
אהרן הכהן קענן מיין מאנן גיכט זיין.

ווילע, ווילע די מעשה פון עגל
ווירד זיין חטא זיין.
איך וועל זיטצען א. ז. וו.

—טאכטער דו מיין, טאכטער דו פיין,
משה רבנו זאל דיין מאנן זיין.
פיר איין ליעבען, הערצליכען מאנן
זיעה איהן דו אן!
—יא, פאטער, יא, יא, פאטער, יא,
משה רבנו ווירד מיין מאנן זיין!

פיר איין ליעבען, הערצליכען מאנן
נעהמע איך איהן אן!

—Tochter du Main, Tochter du fain,
Jizchok-Hazadik wird dain Mann sain;
Fir ain lieben, herslichen etc.
—Nein, Voter, nein, nein, Voter, nein,
Jizchok-Hazadik kenn main Mann nicht sain,

Waile, waile Eissow-Horoschoh wird sain Suhn sain.

Ich wel sitzen etc.

—Tochter du Main, Tochter du fain,
Jaakow-Owinu wird dain Mann sain;
Fir ain lieben, herslichen etc.
—Nein, Yoter, nein, nein, Voter, nein,
Jaakow-Owinu kenn main Mann nicht sain,

Waile, waile zwei Schwestern kennen Waiber nicht sain.
Ich wel sitzen etc.

—Tochter du Main, Tochter du fain,
Ahron-Hakeihein wird dain Mann sain,
Fir ain lieben, herzlichen etc.
—Nein, Voter, nein, nein, Voter, nein,
Ahron-Hakeihein kenn main Mann nicht sain,

Waile, waile die Másse vun Eigel
Wird sain Chet sain.
Ich wel sitzen etc.

—Tochter du Main, Tochter du fain,
Moische-Rabeinu soll dain Mann sain,
Fir ain lieben, herzlichen Mann
Sieh ihn du an!
—Ja, Voter, ja, ja, Voter, ja,
Moische-Rabeinu wird main Mann sain!

Fir ain lieben, herzlichen Mann
Nehme ich ihn an!

Д. Г. Гальпернъ (Курляндск. губ).

№ 8.

אפ'ן הויכען גארן ,	Af'n heichen Gorn,
אפ'ן גרינעם צווייג	Af'n grinen Zwaig
לאז איך זיך אראפ'עט	Los ich sich arop'et
צו מיין ליבסטע ווייב .	Zu main liebste Waib.
פישעלעך אין וואסער	Fischelech in Wasser
זייער פיעל ;	Seiher viel;
איטלעכס מלך	Itlechs Meilech
האט זיין שפיעל .	Hot sain Spiel.
שפיעלען און טאנצען	Spielen un tanzen
און לויבען גאט ;	Un leiben Gott;
גאט האט באשאפען	Gott hot baschaffen
חוה'ן אף דער וועלט .	Chawe'n auf der Welt.
חוה איז געגאנגען	Chawe is gegangen
דעם גערטעלע אויף-שליסען ,	Dem Gärtele aufschliessen,
האט זי דערזעהן	Hot sie dersehn
אנ-עפעלע א זיסען .	A-n-Epele a sissen.
ווי זי האט געטאהן	Wie sie hot' gethon
דעם ערסטען ביס ,	Dem ersten Biss,
אזוי האט זי פערשטאנען ,	Asei hot sie verstanen,
ווי נאקעט זי איז.	Wie naket sie is.

Д. Г. Гальпернъ (Вильна).

№ 9.

אויפ'ן הויכען לוסטער , (?)	Auf'n heichen Luster (?)
אויפ'ן גרינעם צווייג	Auf'n grinem Zwaig
קוקט עס זיך אראפעט	Kukt es sich Arop'et
צו זיין ליבסטע ווייב .	Zu sain liebste Waib.
פישעלעך אין וואסער	Fischelech in Wasser
שווימען הין און הער :	Schwimmen hin un her;
נאדלען און שפילקעס	Nodlen un Spiljkes
איז די בעסטע געוועהר .	Is die beste Gewehr.
רייכע מיידען	Raiche Meiden
טראגען די פאנעס ,	Trogen die Fones,
ארעמע מיידען	Oreme Meiden
קלייבען די מעות.	Klaiben die Mones.
. . . .	. . . .

Б. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ).

№ 10.

טאטע פאטער זיי זעה מרחם	Tate, Voter, sai seh mrachem,
איבער אונזערע צרות זיי זעה מנחם.	Iber unsere Zores sai seh mrachem.
מיר זיינען דאך אין דער קלעם,	Mir sainen doch in der [illegible]lem,
לב מלכים ושרים ביד השם!	Loiw Mlochim w'Ssorim b'Jad Ha-schem!

А. Л. Ліонъ (Ц. Польск.).

№ 11.

שירעלע, פערעלע, גילדערנע פאהן,	Schnirele, Perele, gilderne Fohn,
משיח בן דוד זיצט אייבען אן;	Moschiach ben-Dowid sitzt eiben on;
האלט ער א בעכער אין רעכטען האנד,	Halt er a Becher in rechten Hand,
מאכט ער א ברכה איבער די גאנצע לאנד.	Macht er a Broche iber die ganze Land.
אמן ואמן, דאס איז וואהר,	Omein w'omein dos is wohr,
משיח וועט קומען היינטיגען יאהר.	Moschiach wet kummen haintigen Johr.
וועט ער קומען צו רייטען,	Wet er kummen zuraiten,
וועלען מיר האבען גוטע ציימעו.	Welen mir hoben gute Zaiten.
וועט ער קומען צו פאהרען,	Wet er kummen zufohren,
וועלען מיר האבען גוטע יאהרען.	Welen mir hoben gute Johren.
וועט ער קומען צו געהן,	Wet er kummen zugeihn,
וועלען מיר אלע אין ארץ ישראל איין שטעהן.	Welen mir alle in Erez-Jissroel ain-steihn.

Д. Г. Гальпернъ (Виленск. губ.).

№ 12.

Варіантъ:

משיח בן דוד זיצט אויבן אן,	Moschiach ben Dowid sitzt eibn on,
אין גאלד אונ אין זילבער אנגעטאהן.	In Gold un in Silber ongethon.
ער האלט א בעכער אין די רעכטע האנד,	Er halt a Becher in die rechte Hand,
מאכט ער א ברכה איבער די גאנצע לאנד.	Macht er a Broche iber die ganze Land.
אמן ואמן דאס איז וואהר:	Omein w'omein, dos is wohr:
די גאולה וועט קומען היינטיגען יאהר.	Die G'ule wet kummen haintigen Johr.
וועט זי קומען צו רייטען,	Wet sie kummen zuraiten,
וועלען מיר האבען גוטע צייטען.	Welen mir hoben gute Zaiten.
וועט זי קומען צו פאהרען,	Wet sie kummen zufohren,
וועלען מיר האבען גוטע יאהרען.	Welen mir hoben gute Johren.

№ 12.

װעט זי קומען צו געהן,	Wet sie kummen zugeihn,
װעלען די מתים אויף שטעהן.	Welen die Meissim aufsteihn.
מיר װעלען קיין ארץ ישראל געהן	Mir welen kain Erez-Jissroel geihn,
ובא לציון גואל ונאמר אמן!	Uwo l'Zion Geieil w'neimar omein!

А. Д. Пикъ и В. М. Кассель. (Ковенск. губ.).

№ 13.

Второй варіантъ:

אמן ואמן, דאס איז װאהר:	Omein w'omein, dos is wohr:
משיח װעט קומען הײנטיגען יאהר.	Meschiach wet kummen haintigen Johr.
משיח װעט קומען צו רייטען,	Moschiach wet kummen zu raiten,
װעלען זיין גוטע צייטען.	Welen sain gute Zaiten.
משיח װעט קומען צו פאהרען,	Moschiach wet kummen zufohren,
װעלען זיין גוטע יאהרען.	Welen sain gute Johren.
משיח װעט קומען אויף א װייסען פערד,	Moschiach wet kummen auf a waissen Ferd,
װעלען אלע מתים אויפשטעהן פון דער ערד.	Welen alle Meissim aufsteihn vun der Erd.
משיח װעט קומען צו געהן,	Moschiach wet kummen zugeihn,
װעט תחית המתים אויפשטעהן.	Wet Tchiass-hameissim aufsteihn.

А. Рейзинъ (Ковна).

№ 14.

אין מיטען װעג שטעהט א בוים	In mitten Weg steiht a Beim
אונ האט זיך איין געבויגען;	Un hot sich aingebeigen;
פאהרט איין איד קיין ארץ ישראל	Fohrt ain Jid kain Erez-Jissroel
מיט פערװיינטע אויגען.	Mit verweinte Eigen.
גאט מיין גאט, גאט מיין גאט!	Gott main Gott, Gott main Gott!
לאמיר דאװנען מנחה, —	Lomir dawnen Minche,—
בשעת מיר װעלען פאהרען קיין ארץ ישראל	Bischass mir welen fohren kain Erez-Jissroel,
װעט זיין א גרויסע שמחה!	Wet sain a greisse Ssimche!

А. Рейзинъ (Минск. губ.).

[illegible]

№ 15.

אברהם-וניו, אברהם-וניו, אברהם-וניו,	Awrohom-unju, Awrohom-unju, Awrohom unju,
סטארושעק 1) טי נאש,	Staruschek [1]) ty nasch,
יצחק-וניו, יצחק-וניו, יצחק-וניו	Jizchok unju, Jizchok-unju, Jizchok-unju,
דיעדושעק 2) טי נאש,	Djeduschek [2]) ty nasch,
יעקב-וניו, יעקב-וניו., יעקב-וניו	Jakow-uuju, Jakow-unju, Jakow-unju,
איטיעץ 3) טי נאש, —	Oitjez [3]) ty nasch,—
טשעוואוש וי ניע פראסיטיע,	Tschewo-ż wy nje prossitje,
טשעווא-וש וי ניע פראסיטיע,	Tschewo-ż wy nje prossitje,
טשעווא-וש ווי ניע פראסיטיע	Tschewo-ż wy nje prossitje
פאנא בוגא זא נאם?	Pana Buga sa nas?
זשעב-נאשו חאטקו וויסטראילי,	Żeb naschu Chatku wystroili,
נאשו-ב זעמליו וויקופילי, 4)	Naschu b Semlju wykupili, [4])
נאם בי וו' זעמליו אטוואדילי	Nas by w'Semlju otwodili,
וו'-נאשו זעמליו נאם, 5)	W'naschu Semlju nas, [5])
וו'-נאשו זעמליו נאם!	W'naschu Semlju nas!
משה-ניו, משה-ניו, משה-ניו,	Moische-nju, Moische-nju, Moische-nju,
פאסטושעק טי נאש,	Pastuschek ty nasch,
אהרן-ניו, אהרן-ניו, אהרן-ניו,	Ahron-unju, Ahron-unju, Ahron-unju,
פאסטיר טי נאש,	Pastyr ty nasch,
שמואל-וניו, שמואל-וניו, שמואל-וניו,	Schmuel-unju, Schmuel-unju, Schmuel-unju,
פראווידיעץ טי נאש,	Prowidjez ty nasch,—
טשעווא-וש וי ניע פראסיטיע א. ז. וו.	Tschewo-ż wy nje prossitje etc.
דוד-וניו, דוד-וניו, דוד-וניו,	Dowid-unju, Dowid unju, Dowid-unju,
קרוליק, 6) טי-נאש.	Krulik [6]) ty nasch,
שלמה-וניו, שלמה-וניו, שלמה-וניו,	Schloim-unju, Schloim-unju, Schloim-unju,
מאנדרי טי-נאש,	Mondry ty nasch,
. . . .	. . . .
טשעווא-וש וי ניע פראסיטיע א. ז. וו.	Tschewo-ż wy nje prossitje etc.

Вар'анты:

1) דיעדושעק.	[1]) Djeduschek.
2) סטארושעק.	[2]) Staruschek.
3) באטשקא.	[3]) Batschka.
4) נאשו מאטקו אסוואבאדילי.	[4]) Naschu Matke oswobudili.
5) לארצנו נאשו.	[5]) L'arzeinu naschu.
6) פעוואושעק.	[6]) Pewuschek.

№ 15.

סינאק, סינאק, סינאק, סינאק,
חאטקא בענדא וויסטראיענא,
זעמלא בענדא וויקופיענא,
טי-זש ו' זעמליו אטוועדיעני,
באנדז מאנדר,
טשעקאי קאנצו, —
ונשירה שירה חדשה הללויה! 7)

Ssynok, Ssynok, Ssynok, Ssynok,
Chatka benda wystrojena,
Semlja benda wykupjena,
Ty w'Semlju otwedjeny,
Bondz mondr,
Tschekai konzu,
W'noschiro Schiro chadoscho Hallu-
joh! 7)

Д. Г. Гальперинъ (Вильна).
И. Ю. Нейфахъ (Минскъ).

№ 16.

Варіантъ:

אברהם 1), אברהם, באטיקא נאש!
טשעם ניע חאדיש, טשעם ניע מאליש באגא
זא נאם, 2)
ליבא נאם וויפראסיטי, ליבא נאם וויזוואליטי,
ליבא נאם וויקופיטי 3)
לארצנו נאשו, לארצנו נאשו! 4)
יצחק, יצחק, מאליטיעל נאש 5)!
טשעם ניע חאדיש, טשעם ניע מאליש באגא
זא נאם,
ליבא נאם וויפראסיטי, ליבא נאם וויזוואליטי,
ליבא נאם וויקופיטי,
לארצנו נאשו, לארצנו נאשו!
יעקב, יעקב, פאסטוך נאש! 6)
טשעם ניע חאדיש, טשעם ניע מאליש באגא
זא נאם א. ז. וו.

Awraham, [1]) Awraham, Batjka nasch!
Tschem nje chodisch, tschem nje
molisch Boga sa nass, [2])
Libo nass wyprossity, libo nass wy-
swolity, libo nass wykupity [3])
L'arzeinu naschu, l'arzeinu naschu! [4])
Jizchok, Jizchok, Molitjelj [5]) nasch!
Tschem nje chodis, tschem nje mo-
lisch Boga sa nass.
Libo nass wyprossite, libo nass wy-
swolity, libo nass wukupity
L'arzeinu naschu, l'arzeinu naschu!
Jakow, Jakow, Pastuch [6]) nasch!
Tschem nje chodisch, tschem nje mo-
lisch Boga sa nass etc.

---

7) אך טי סינאק, סינאק, סינאק,
ניע פעטשאל-זשע סוואיע סערדצע!
מאטקא בענדזיע וויקופיאנא,
חאטקא בענדזיע וויסטראיאנא
ונאמר לפניו שירה חדשה הללויה!

Ach ty Ssynok, Ssynok. Ssynok,
Mje petschal-że swoie Sserdze!
Matka bendzie wykupiana,
Chatka bendzie wystrojana,
W'neimar lfonow Schiro chadoscho Hallujoh!

Варіанты:

1) אברהם-וניו.
2) פאטשעמו ניע פראסיש, פאטשעמו ניע פראסיש באגא
זא נאם?
3) אליבא נאם וויקופיטי, אליבא נאם וויפראסיטי.
4) לארצנו נאם, לארצנו נאם!
5) באטיקא.
6) באטיקא.

[1]) Awrohom-unju.
[2]) Potchemu nje prossisch, potschemu nje pro-
ssisch Boga sa nass?
[3]) Aljbo nas wykupiti, aljbo nas wyprossiti.
[4]) L'arzeinu nas, l'arzeinu nas!
[5]) Batjka.
[6]) Batjka.

№ 16.

רחל, רחל, מאטי נאשא!
טשעם ניע חאדיש, טשעם ניע פראסיש
באגא זא נאס א. ז. וו.

Rachilj, Rachilj, Matj nascha!
Tschem nje chodisch, tschem nje-
molisch Boga sa nass etc.

В. Юсинъ (Подольск. губ.).
С. М. Дубновъ (Одесса).

№ 17.

אך טי רבונו של עולם,
זאטשעם טי ניע סמאטריש,
זאטשעם טי ניע ווידיש
מר גלותנו, מר גלותנו!
— מר גלותנו פערעבודיעם, } BIS
לארצנו פארט פאידיאם! } BIS
פאידיאם לארצנו,
ושם נאידיאם אדוננו,
ושם נאידיאם בוראנו,
ושם נאידיאם גואלנו!
— סינקו, סינקו, ניע ביעדוי,
סוואיע סערדצע ניע זאפסוי!
בענדזע מאטקא וויקופליאנא,
בענדזע חאטקא וויבודאוואנא,
באנדזי מאנדרי, פאטשאי קאנצא!

Ach Ty Ribeinei schel Eilom,
Satschem Ty nje smotrisch,
Satschem Ty nje widisch
Mar Golusseinu, Mar Goulsseinu!
—Mar Golusseinu—perebudjem, } bis
L'arzeinu fort poidjom! } bis
Poidjom l'arzeinu,
W'schom naidjom Adeineinu,
W'schom naidjom Beir'einu,
W'schom naidjom Geialeinu!
—Ssynku, Ssynku, nje bjedui,
Sswoje Sserdze nje sapssui!
Bendsje Matka wykupliana,
Bendsje Chatka wybudowana,
Bondsj mondry, patschai Końza!

אך טי רבונו של עולם,
זאטשעם טי ניע סמאטריש,
זאטשעם טי ניע ווידיש
מר גלותנו, מר גלותנו!
— מר גלותנו פערעבודיעם, } BIS
לארצנו פארט פאידיאם! } BIS
פאידיאם לארצנו,
ושם נאידיאם דודנו,
ושם נאידיאם הדרתנו,
ושם נאידיאם ועודנו!
— סינקו, סינקו א. ז. וו.

Ach Ty Ribeinei schel Eilom,
Satschem Ty nje ssmotrisch,
Satschem Ty nje widisch
Mar Golusseinu, Mar Golusseinu!
—Mar Golusseinu perebudjem, } bis
L'arzeinu fort poidjom! } bis
Poidjom l'arzeinu,
W'schom najdjom Dejdejnu,
W'schom naidjom Hadrosseinu,
W'schom naidjom Wiudeinu!
—Ssynku, Ssynku etc.

אך טי רבונו של עולם א. ז. וו.
— מר גלותנו א. ז. וו.
פאידיאם לארצנו,
ושם נאידיאם זבולנו,
ושם נאידיאם חכמינו,
ושם נאידיאם טהרנו!
— סינקו, סינקו א. ז. וו.

Ach ty Ribeinei schel Eilom etc.
—Mar Golusseinu etc.
Poidjom l'arzeinu,
W'schom naidjom Swuleinu,
W'schom naidjom Chachomeinu,
W'schom naidjom Tohoreinu!
—Ssynku, Ssynku etc.

№ 17.

אך טי רבונו של עולם א. ז. וו.
— מר גלותנו א. ז. וו.
פאידיאם לארצנו ,
ושם נאידיאם יעודנו ,
ושם נאידיאם כבודנו ,
ושם נאידיאם למודנו !
סינקו , סינקו א. ז. וו.

אך טי רבונו של עולם א. ז וו.
— מר גלותנו א. ז. וו.
פאידיאם לארצנו ,
ושם נאידיאם מלכנו ,
ושם נאידיאם נזרנו ,
ושם נאידיאם סגולתנו !
— סינקו , סינקו א. ז. וו.

אך טי רבונו של עולם א. ז. וו.
— מר גלותנו א. ז. וו.
פאידיאם לארצנו ,
ושם נאידיאם עזנו ,
ושם נאידיאם פארנו ,
ושם נאידיאם צדקתנו !
— סינקו , סינקו א. ז. וו

אך טי רבונו של עולם ,
זאטשעם טי ניע סמאטריש ,
זאטשעם טי ניע ווידיש
מר גלותנו , מר גלותנו !
BIS { — מר גלותנו פערעבודיעם ,
לארצנו פארט פאידיאם !
פאידיאם לארצנו ,
ושם נאידיאם קדשתנו ,
ושם נאידיאם רוענו ,
ושם נאידיאם שגבנו ,
ושם נאידיאם תפארתנו !
סינקו , סינקו , ניע בעדוי ,
סוואיע סערדצע ניע זאפסוי !
בענדזע מאטקא וויקופליאנא ,
בענדזע כאטקא וויבודאוואנא ,
באנדז מאנדרי , פאטשאי קאנצא !

Ach Ty Ribeinei schel Eilom etc.
—Mar Golusseinu etc.
Poidjom l'arzeinu,
W'schom naidjom Jeiudeinu,
W'schom naidjom Kweideinu,
W'schom naidjom Limudeinu!
—Ssynku, Ssynku etc.

Ach Ty Ribeinei schel Eilom etc.
—Mar Golusseinu etc.
Poidjom l'arzeinu,
W'schom naidjom Malkeinu,
W'schom naidjom Nisreinu,
W'schom naidjom Sgulosseinu!
—Ssynku, Ssynku etc.

Ach ty Ribeinei schel Eilom etc.
—Mar Golusseinu etc.
Poidjom l'arzeinu,
W'schom naidjom Useinu,
W'schom naidjom Peeireinu,
W'schom naidjom Zidkosseinu,
—Ssynku, Ssynku etc.

Ach Ty Ribeinei schel Eilom etc.
Satschem Ty nie ssmotrisch,
Satschem Ty nje widisch
Mar Golusseinu, Mar Golusseinu!
—Mar Golusseinu perebudjem, (bis
L'arzeinu fort poidjom! (
Poidjom l'arzeinu,
W'schom naidjom Kduschosseinu,
W'schom naidjom Reieinu,
W'schom naidjom Ssigweinu,
W'schom naidjom Tifarteinu!
—Ssynku, Ssynku, nje bjedui,
Swoje Sserdze nje sapsui!
Bendsie Matka wykupliana,
Bendsie Chatka wybudowana,
Bonds mondri, patschai Końza!

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ).

№ 18.

אדיר אלהינו, אדירה התורה,	Adir Eleiheinu, adiro ha-Teiro,
אדירה התורה שקבלו ישראל,	Adiro ha-Teiro schekiblu Jissroeil,
שקבלו ישראל מפי הגבורה	Schekiblu Jissroeil mipi ha-Gwuro
עורו נא, עורו נא אחינו,	Uru no, uru no, Acheinu,
שמחת התורה מאדונינו!	Simchas ha-Teiro mei-Adeineinu!
על זאת אנו מחכים,	Al seis onu mchakim,
ועל זאת אנו מצפים,	W'al seis onu mzapim,
ועל זאת אנו מקוים.	W'al seis onu mkawim,
ווען זשע וועט דאס זיין?	Wenn-że wet dos sain?
במהרה בימינו!	Bimheiro bejomeinu!
דורך וועמען וועט דאס זיין?	Durch wemen wet dos sain?
דורך משיח צדקנו!	Durch Moschiach Zidkeinu!
וואס וועט ער אונז מבשר זיין?	Wos wet er uns mwasseir sain?
יבוא בן דוד גאלנו!	Jowei ben-Dowid Geialeinu!
וואס וועט דאמאלס זיין?	Wos wet damols sain?
ונשוב לירושלים עיר קדשנו!	W-noschuw l'Jruscholaim Ir-Kodscheinu!
היינט וואס וועט דאמאלס זיין?	Haint wos wet damols sain?
יום גילה, יום דיצה, יום רנה!	Jeim Gilo, Jeim Dizo, Jeim Rino!
טא שרייט זשע, ברידערלעך:	To schrait-że, Briderlach:
גילה, דיצה, חדוה רנה,	Gilo, Dizo, Chedwo, Rino,
הללויה!	Hallujoh!

Б. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 19.

אמר ה' ליעקב,	Omar Adeinoi l'Jakow,
— יע, פאטער, יע!	—Je, Voter, je!
אל תירא עבדי יעקב.	Al tiro Awdi Jakow.
— ניין פאטער ניין,	—Nein, Voter, nein,
איך האב פאר קיינעם קיין מורא ניט,	Ich hob var keinem kein Meire nit,
נאר פאר גאט אליין! 1)	Nor var Gott allein! 1)
אמר ה' ליעקב,	Omar Adeinoi l'Jakow,
— טאק, טאק, טאק!	—Tak, tak, tak!
אל תירא עבדי יעקב,	Al tiro Awdi Jakow,
ניע פוגאיסא, בארין יעקב.	Nje pugaissja, Barin Jakow.
— ניעט, ניעט, ניצעטא,	—Njet, njet, nitschewo,
ניע באיוסא ניקאווא,	Nje bojussja nikowo,
טאלקא באגא אדנאטא!	Toljko Boga odnowo!

1) איך האב ניט מורא ניט פאר קיינעם;	1) Ich hob nit Meire nit var keinem,
נאר פאר גאט איינעם,	Nor var Gott einem,
נאר פאר גאט אליין!	Nor var Gott allein!
ניעט, ניעט, ניצעווא,	Njet, njet, nitschewo,
ניע באיוס יא ניקאווא,	Nje bojuss ja nikowo,
טאלקא באגא אדנאווא!	Toljko Boga odnowo!

№ 19.

בחר ה׳ ביעקב ,	Bochar Adeinoi b'Jakow,
— יע , פאטער , יע !	—Je, Voter, je!
אל תירא עבדי יעקב	Al tiro Awdi Jakow,
— ניין , פאטער , ניין א. ז. וו.	—Nein, Voter, nein etc.
בחר ה׳ ביעקב א. ז. וו,	Bochar Adeinoi b'Jakow etc.
ניע פוגאיסא א. ז. וו.	Nje pugaissja etc.

Б. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).
А. Козьбо (Шкуды, Ковенск. губ.).

№ 20.

פאר וואס זאלען מיר זארגען ,	Far wos sollen mir sorgen,
וואס וועט זיין מיט אונז מארגען ?	Wos wet sain mit uns morgen?
לאמיר בעסער פאררעכטען,	Lomir besser varrechten,
וואס מיר האבען געזינדיגט נעכטען !	Wos mir hoben gesindigt nechten!
נישט זארגען און נישט טוהן א קרעכץ,	Nischt sorgen un nischt thun a Krechz,
נאר גאט דינען, וועלען מיר נישט וויסען פון שלעכטס !	Nor Gott dienen, welen mir nischt wissen vun Schlecht's!

А. Л. Ліонъ (Коцкъ, Сѣдл. губ.).

№ 21.

וואו נעמט מען קארגע מעהל,	Wu nehmt men karge Mehl,
אף צו באקען ברויט ?	Af zu backen Breit?
ווער וועט בארגען,	Wer wet borgen,
ווער וועט לייהען,	Wer wet laihen,
ווער וועט קנעטען,	Wer wet kneten,
ווער וועט באקען ? —	Wer wet backen?—
עס איז ניטא קיין געלד !	Es is nito kein Geld!
אי, מי וועט בארגען,	Ai, mi wet borgen,
מי וועט לייהען,	Mi wet laihen,
מי וועט קנעטען,	Mi wet kneten,
מי וועט באקען, —	Mi wet backen,—
עס איז דא א גאט,	Es is do a Gott,
וואס וועט געבען געלט,	Wos wet geben Geld,
און גרויפען אויך !	Un Graupen auch!

М. З. Левинъ (Витебск. губ.).

№ 22.

אתה הוא,	Ato hu,
געליבט ביסטו!	Geleibt bistu!
ניט צו קענען (BIS)	Nit zu kennen (bis)
דעם מענטשען, (BIS)	Dem Mentschen, (bis)
ווער עס נעמט דאס צו.	Wer es nehmt dos zu. (bis)
גאט איז א הארר,	Gott is a Harr,
דער מענטש איז א נארר.	Der Mentsch is a Narr.
אז עס געהט איהם ניט (BIS)	As es geiht ihm nit (bis)
זיין פרנסה, (BIS)	Sain Parnosse, (bis)
איז ער זיך מצער. (BIS)	Is er sich 'mzár. (bis)
געהט ער אין גאס,	Geiht er in Gass,
שטעלט ער זיך זארגען.	Stellt er sich sorgen.
געהט ער (BIS)	Geiht er (bis)
צווישען די קראמען, (BIS)	Zwischen die Kromem, (bis)
קריגט ער ניט צו בארגען.	Kriegt er nit zu borgen. (bis)
קומט ער א היים,	Kummt er aheim,
זאגט ער אזוי:	Sogt er asei:
רבונו של עולם,	Ribeinei-schel-Eilom,
אדער גיב מיר נחת,	Oder gib mir Nachas,
אדער גיב מיר פרייד,	Oder gib mir Freid,
אדער גיב מיר	Oder gib mir
א גרינגען לעבען,	A gringen Leben,
אדער א זיסען טויט!	Oder a sissen Teit!

Б. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.)

№ 23.

ווער מיר זיינען, זיינען מיר,	Wer mir sainen, sainen mir,
אבער אידען זיינען מיר;	Ober Jiden sainen mir;
וואס מיר טוהען, טוהען מיר,	Wos mir thuen, thuen mir,
אבער אתרוג בענטשען מיר.	Ober Essroig bentschen mir.
ווער מיר זיינען, זיינען מיר,	Wer mir sainen, sainen mir,
אבער אידען זיינען מיר;	Ober Jiden sainen mir;
וואס מיר טוהען, טוהען מיר,	Wos mir thuen, thuen mir,
אבער ברכות זאגען מיר.	Ober Broches sogen mir.
ווער מיר זיינען, זיינען מיר,	Wer mir sainen, sainen mir,
אבער אידען זיינען מיר:	Ober Jiden sainen mir;
וואס מיר טוהען, טוהען מיר,	Wos mir thuen, thuen mir,
אבער גאט דינען מיר.	Ober Gott dienen mir.
ווער מיר זיינען א. ז. וו.	Wer mir sainen etc.
וואס מיר טוהען א. ז. וו.	Wos mir thuen etc.
אבער דאווענען, דאווענען מיר.	Ober Dawnen, dawnen mir.

№ 23.

וָוער מִיר זַיינֶען א. ז. וו. וָואס מִיר טוּהָען א. ז. וו. אָבָער הוֹשַׁעְנוֹת זָאגֶען מִיר.	Wer mir sainen etc. Wos mir thuen etc. Ober Heischanes sogen mir.
וָוער מִיר זַיינֶען א. ז. וו. וָואס מִיר טוּהָען א. ז. וו. אָבָער וִדוּי זָאגֶען מִיר.	Wer mir sainen etc. Wos mir thuen etc. Ober Widui sogen mir.
וָוער מִיר זַיינֶען א. ז. וו. וָואס מִיר טוּהָען א. ז. וו. אָבָער זְמִירוֹת זִינְגֶען מִיר.	Wer mir sainen etc. Wos mir thuen etc. Ober Smires singen mir.
וָוער מִיר זַיינֶען א. ז. וו. וָואס מִיר טוּהָען א. ז. וו. אָבָער חֲנֻכָּה-לִיכְט בֶּענְטְשֶׁען מִיר.	Wer mir sainen etc Wos mir thuen etc. Ober Chanuke-licht bentschen mir.
וָוער מִיר זַיינֶען א. ז. וו. וָואס מִיר טוּהָען א. ז. וו. אָבָער טַלֵּיתִים טְרָאגֶען מִיר.	Wer mir sainen etc. Wos mir thuen etc. Ober Taleissim trogen mir.
וָוער מִיר זַיינֶען א. ז. וו. וָואס מִיר טוּהָען א. ז. וו. אָבָער יוֹם כִּפּוּר פַאסְטֶען מִיר.	Wer mir sainen etc. Wos mir thuen etc. Ober Jom-kipur fasten mir.
וָוער מִיר זַיינֶען א. ז. וו. וָואס מִיר טוּהָען א. ז. וו. אָבָער כַּפָּרוֹת שְׁלָאגֶען מִיר.	Wer mir sainen etc. Wos mir thuen etc. Ober Kapores schlogen mir.
וָוער מִיר זַיינֶען א. ז. וו. וָואס מִיר טוּהָען א. ז. וו. אָבָער לֶערְנֶען, לֶערְנֶען מִיר.	Wer mir sainen etc. Wos mir thuen etc. Ober lernen, lernen mir.
וָוער מִיר זַיינֶען א. ז. וו. וָואס מִיר טוּהָען א. ז. וו. אָבָער מַצָּה עֶסֶען מִיר.	Wer mir sainen etc. Wos mir thuen etc. Ober Maze essen mir.
וָוער מִיר זַיינֶען א. ז. וו. וָואס מִיר טוּהָען א. ז. וו. אָבָער נְדָבוֹת גִיבֶּען מִיר.	Wer mir sainen etc. Wos mir thuen etc. Ober Ndowes giben mir.
וָוער מִיר זַיינֶען א. ז. וו. וָואס מִיר טוּהָען א. ז. וו. אָבָער אִין סֻכָּה זִיצֶען מִיר:	Wer mir sainen etc. Wos mir thuen etc. Ober in Ssuke sitzen mir.
וָוער מִיר זַיינֶען א. ז. וו. וָואס מִיר טוּהָען א. ז. וו. אָבָער עֲרָבוֹת, הַאלְטֶען מִיר.	Wer mir sainen etc. Wos mir thuen etc. Ober Arowes halten mir.

№ 23.

ווער מיר זיינען א. ז. וו.	Wer mir sainen etc.
וואס מיר טוהען א. ז. וו.	Wos mir thuen etc.
אבער פסח היטען מיר.	Ober Peissach hitten mir.
ווער מיר זיינען א. ז. וו.	Wer mir sainen etc.
וואס מיר טוהען א. ז. וו.	Wos mir thuen etc.
אבער ציצית טראגען מיר.	Ober Zisis trogen mir.
ווער מיר זיינען א. ז. וו.	Wer mir sainen etc.
וואס מיר טוהען א. ז. וו.	Wos mir thuen etc.
אבער קדושה זאגען מיר:	Ober Kduscho sogen mir.
ווער מיר זיינען א. ז. וו.	Wer mir sainen etc.
וואס מיר טוהען א. ז. וו.	Wos mir thuen etc.
אבער ראש-השנה האלטען מיר.	Ober Rosch-haschono halten mir.
ווער מיר זיינען א. ז. וו.	Wer mir sainen etc.
וואס מיר טוהען א. ז. וו.	Wos mir thuen etc.
אבער שבת רוהען מיר.	Ober Schabes ruhen mir.
ווער מיר זיינען, זיינען מיר.	Wer mir sainen, sainen mir,
אבער אידען זיינען מיר;	Ober Jiden sainen mir;
וואס מיר טוהען, טוהען מיר,	Wos mir thuen, thuen mir,
אבער תפלין טראגען מיר.	Ober Tfilin trogen mir.

М. З. Левинъ (Новоалекс., Ковенск. губ.).

№ 24.

Варіантъ:

וואס מיר זיינען, זיינען מיר,	Wos mir sainen, sainen mir,
אבער אידען זיינען מיר;	Ober Jiden sainen mir;
וואס מיר טוהען, טוהען מיר	Wos mir thuen, thuen mir,
אבער אידעשקייט האלטען מיר.	Ober Jidischkait halten mir.
וואס מיר זיינען, זיינען מיר,	Wos mir sainen, sainen mir,
אבער אידען זיינען מיר;	Ober Jiden sainen mir;
וואס מיר טוהען, טוהען מיר,	Wos mir thuen, thuen mir,
אבער ברכות בענטשען מיר.	Ober Broches bentschen mir.
וואס מיר זיינען, זיינען מיר,	Wos mir sainen, sainen mir,
אבער אידען זיינען מיר;	Ober Jiden sainen mir;
וואס מיר טוהען, טוהען מיר,	Wos mir thuen, thuen mir,
אבער גמרא לערנען מיר.	Ober Gemore lernen mir.

№ 24.

וָואס מִיר זַיינֶען א. ז. וו. אָבֶּער דַאוֶונֶען, דַאוֶונֶען מִיר,	Wos mir sainen etc. Ober dawnen, dawnen mir,
וָואס מִיר זַיינֶען א. ז. וו, אָבֶּער הוֹשַׁעְנוֹת שְׁלָאגֶען מִיר.	Wos mir sainen etc. Ober Heischanes schlogen mir.
וָואס מִיר זַיינֶען א. ז. וו. אָבֶּער וִדוּי זָאגֶען מִיר;	Wos mir sainen etc. Ober Widui sogen mir.
וָואס מִיר זַיינֶען א. ז. וו. אָבֶּער זְכִיּוֹת הָאבֶּען מִיר.	Wos mir sainen etc. Ober Sochjes hoben mir.
וָואס מִיר זַיינֶען א. ז. וו. אָבֶּער חֶסֶד טוּהְען מִיר.	Wos mir sainen etc. Ober Chessed thuen mir.
וָואס מִיר זַיינֶען א. ז. וו. אָבֶּער טוֹבוֹת טוּהֶען מִיר.	Wos mir sainen etc. Ober Teiwes thuen mir.
וָואס מִיר זַיינֶען א. ז. וו. אָבֶּער יַשְׁרָנוּת צֵייגֶען מִיר.	Wos mir sainen etc. Ober Jaschronus zaigen mir.
וָואס מִיר זַיינֶען א. ז. וו. אָבֶּער כַּפָּרוֹת שְׁלָאגֶען מִיר.	Wos mir sainen, sainen mir, Ober Kapores schlogen mir,
וָואס מִיר זַיינֶען א. ז. וו. אָבֶּער לוּלָב שָׁאקְלֶען מִיר.	Wos mir sainen etc. Ober Lulow schoklen mir.
וָואס מִיר זַיינֶען א. ז. וו. אָבֶּער מִצְוֹת קֵייפֶען מִיר.	Wos mir sainen etc. Ober Mizwes keifen mir.
וָואס מִיר זַיינֶען א. ז. וו. אָבֶּער נְדָבוֹת גֶעבֶּען מִיר.	Wos mir sainen etc. Ober Ndowes geben mir.
וָואס מִיר זַיינֶען א. ז. וו. אָבֶּער אִין סֻכָּה זִיטְצֶען מִיר.	Wos mir sainen etc. Ober in Ssuke sitzen mir.
....	....
וָואס מִיר זַיינֶען א. ז. וו. אָבֶּער צִיצִית קוּסֶען מִיר.	Wos mir sainen etc. Ober Zizis kussen mir.
וָואס מִיר זַיינֶען א. ז. וו. אָבֶּער קִדּוּשׁ מַאכֶען מִיר.	Wos mir sainen etc. Ober Kidusch machen mir.
וָואס מִיר זַיינֶען א; ז. וו. אָבֶּער רֹאשׁ-הַשָּׁנָה הַאלְטֶען מִיר.	Wos mir sainen etc. Ober Rosch-haschono halten mir.
וָואס מִיר זַיינֶען א. ז. וו. אָבֶּער שַׁבָּת הַאלְטֶען מִיר.	Wos mir sainen etc. Ober Schabes halten mir.

№ 24.

וואס מיר זיינען א. ז. וו.	Wos mir sainen etc.
(1 . אָבער תּוֹרה לערנען מיר	Ober Teire lernen mir. [1]

Д. Г. Гальперн (Газенпотъ, Курляндск. губ.).

См. юмористическую передѣлку этой пѣсни, помѣщ. подъ № 366.

№ 25.

[illegible]

לאמיר אנהייבען צו דערציילען	Lomir onheiben zuderzeilen
די מעלות פון אונזערע אידען .	Die Maile vun unsere Jiden.
די ערסטע מעלה איז :	Die erste Maile is:
אום אני חומה .	Eim ani Cheimo.
די צווייטע מעלה איז :	Die zweite Maile is:
ברה כחמה .	Boro ka-Chamo.
אי, חאטש, חאטש, חאטש	Ai, chotsch, chotsch, chotsch
גולה וסורה,	Geilo w'ssuro,
פארט, פארט, פארט	Fort, fort, fort
דמתה לתמר .	Domsso l'Ssomor.
אבער א מעלה, ווידער א מעלה :	Ober a Maile, wieder a Maile:
הרוגה עליך ונחשבת כצאן טבחה.	Harugo olecho w'nechschewes k'-Zein Tiwcho.
חאטש, חאטש מיר זיינען דאך	Chotsch, chotsch mir sainen doch
זרועה בין מכעיסיה ,	Sruo bein Mach'isseho,
דאך, דאך זיינען מיר דאך	Doch, doch sainen mir doch
חבוקה ודבוקה בך .	Chawuko udwuko boch.
אבער א מעלה, ווידער א מעלה א. ז. וו.	Ober a Maile, wieder a Maile etc.
אי חאטש, חאטש א. ז. וו.	Ai, chotsch, chotsch etc.
פארט, פארט א. ז. וו.	Fort, fort, etc.
פון וועמען שטאמען זיי ?	Vun wemen stammen sei?
פון קהלות יעקב !	Vun Khilos Jakow!
ווי חתמ'ענען זיי ?	Wie chasmenen sei?
רשומים בשמך !	Rschumim bischmecho!
וואס שרייען זיי ?	Wos schraien sei?
שואגים הושע נא !	Scheiagim heischano!

Б. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).
І. Л. Раввинскій (Годячъ, Полтавск. губ.).

---

[1] Кромѣ приведеннаго, существуетъ нѣсколько другихъ варіантовъ этой пѣсни; послѣдняя въ нѣкоторыхъ мѣстностяхъ распѣвается при סיום, а также въ праздникъ שמחת תורה.

№ 26.

ניט קיין אידעשקייט, ניט קיין געלד,	Nit kain Jidischkait, nit kain Geld,
וואס-זשע לעבט מען אף דער וועלט?	Wos-że lebt men af der Welt?
ניט קיין ברכות, ניט קיין געלט.	Nit kain Broches, nit kain Geld,
וואס-זשע ברויכט מען גאר די וועלט?	Wos-że braucht men gor die Welt?
ניט קיין גדלות, ניט קיין געלד,	Nit kain Gadl'us, nit kain Geld,
וואס-זשע גערט מען אף דער וועלט?	Wos-że geiht men af der Welt?
ניט קיין דעת, ניט קיין געלד,	Nit kain Daas, nit kain Geld,
וואס-זשע דארף מען די וועלט?	Wos-że darf men die Welt?
ניט קיין הכנסות, ניט קיין געלד,	Nit kain Hachnosses, nit kain Geld,
וואס-זשע האָרעוועט מען אף דער וועלט?	Wos-że horewet men af der Welt?
ניט קיין ודוי, ניט קיין געלד,	Nit kain Widui, nit kain Geld,
וואס-זשע וואלגערט מען זיך אף דער וועלט?	Wos-że walgert men sich af der Welt?
ניט קיין זכיות, ניט קיין געלד,	Nit kain S'chijöis, nit kain Geld,
וואס-זשע זארגט מען אף דער וועלט?	Wos-że sorgt men af der Welt?
ניט קיין חכמות, ניט קיין געלד,	Nit kain Chochmes, nit kain Geld,
וואס-זשע חאפט מען די וועלט?	Wos-że chapt men die Welt?
ניט קיין טהרות, ניט קיין געלד,	Nit kain Taharus, nit kain Geld,
וואס-זשע טוהט מען אף דער וועלט?	Wos-że thut men af der Welt?
ניט קיין יושר, ניט קיין געלד,	Nit kain Jeischer, nit kain Geld,
וואס-זשע יאגט מען זיך אף דער וועלט?	Wos-że jogt men sich af der Welt?
ניט קיין כשרות, ניט קיין געלד,	Nit Kaschrus, nit kain Geld,
וואס-זשע כיילעט מען זיך אף דער וועלט?	Wos-że keilet men sich af der Welt?
ניט קיין למדנות, ניט קיין געלד,	Nit kain Lamdonus, nit kain Geld,
וואס-זשע לעבט מען אף דער וועלט?	Wos-że lebt men af der Welt?
ניט קיין מדות, ניט קיין געלד,	Nit kain Mides, nit kain Geld,
וואס-זשע מאטערט'ן זיך אף דער וועלט?	Wos-że mattert'n sich af der Welt?
ניט קיין נדבנות, ניט קיין געלד,	Nit kain Nadwonus, nit kein Geld,
וואס-זשע נארט מען זיך אף דער וועלט?	Wos-że narrt men sich af der Welt?
ניט קיין סבלנות, ניט קיין געלד,	Nit kain Ssawlonus, nit kain Geld?
וואס-זשע סארווערט מען זיך אף דער וועלט?	Wos-że Ssarwert men sich af der Welt?
ניט קיין עשר, ניט קיין געלד,	Nit kain Eischer, nit kain Geld,
וואס-זשע עסקט מען אף דער וועלט?	Wos-że eissekt men af der Welt?
ניט קיין פרות, ניט קיין געלד,	Nit kain Peires, nit kain Geld,
וואס-זשע פראוועט מען אף דער וועלט?	Wos-że prawet men af der Welt?
ניט קיין צדקה, ניט קיין געלר,	Nit kain Zdoke, nit kain Geld,
וואס-זשע צאפעלט מען זיך אף דער וועלט?	Wos-że Zappelt men sich af der Welt?

№ 26.

ניט קיין קדשה, ניט קיין געלד,	Nit kain Kdusche, nit kain Geld,
וואס-זשע קוועלט מען זיך אף דער וועלט?	Wos-że quält men sich af der Welt?
ניט קיין רחמנות, ניט קיין געלד,	Nit kain Rachmones, nit kain Geld,
וואס-זשע רייסט מען זיך אף דער וועלט?	Wos-że raisst men sich af der Welt?
ניט קיין שכל, ניט קיין געלד,	Nit kain Sseichel, nit kain Geld,
וואס-זשע שמייעט מען אף דער וועלט?	Wos-że schmajet men af der Welt?
ניט קיין תורה, ניט קיין געלד,	Nit kain Teire, nit kain Geld,
וואס-זשע טויג גאר די וועלט?	Wos-że teig gor die Welt?

Д. Г. Гальпернъ (Газенпотъ, Курляндск. губ.)

№ 27.

קיימת גירסאות רבות
ראה י.ל. כהן-עמ' 151

געוואלד-זשע, ברידער,	Gewalt-że, Brider,
וואס שלאפט איהר?	Wos schloft ihr?
איינס-צוויי-דריי-פיר;	Eins—zwei—drai—vier;
געוואלד זשע, ברידער,	Gewalt-że, Brider,
וואס שלאפט איהר?	Wos schloft ihr?
איינס-צוויי-דריי-פיר.	Eins—zwei—drai—vier.
ס'איז שוין צייט	Es is schoin Zait
צו געהן אין מקוה,	Zu geihn in Mikwe,
איינס-צוויי-דריי-פיר.	Eins—zwei—drai—vier.
ס'איז שוין צייט	's is schoin Zait
צו געהן אין מקוה,	Zu geihn in Mikwe,
איינס-צוויי-דריי-פיר.	Eins—zwei—drai—vier.
ניט קיין מקוה,	Nit kein Mikwe,
נאר געשלאפען;	Nor geschlofen;
טו וואס זשע טויגט איהר	Tu wos-że teigt ihr
אף דער וועלט?	Af der Welt?
מיט וואס ט'איהר קומען	Mit wos't ihr kummen
אף יענער וועלט?	Af jener Welt?
bis { געוועלד זשע ברידער	Gewalt-że, Brider, } bis
וואס שלאפט איהר?	Wos schloft ihr?
איינס-צוויי-דריי-פיר.	Eins—zwei—drai—vier.
bis { ס'איז שוין צייט	's is schoin Zait } bis
צו זאגען תהלים,	Zu sogen Thilim,
איינס-צוויי-דריי-פיר.	Eins—zwei—drai—vier.

№ 27.

גיט קיין תהלים,	Nit kein Thilim,
גיט קיין מקוה,	Nit kein Mikwe,
גיט קיין מקוה,	Nit kein Mikwe,
נאר געשלאפען;	Nor geschlofen;
טו וואס זשע טויגט איהר	Tu wos-że teigt ihr
אף דער וועלט?	Af der Welt?
מיט וואס ט'איהר קומען	Mit wos't ihr kummen
אף יענער וועלט?	Af jener Welt?
געוואלד זשע ברידער א. ז. וו.	Gewalt—że, Brider, etc,
ס'איז שוין צייט } bis	's is schoin Zait } bis
צו געהן דאוונען, } bis	Zu geihn dawnen. } bis
איינס-צוויי-דריי-פיר.	Eins—zwei—drai—vier.
גיט קיין דאוונען,	Nit kein Dawnen,
גיט קיין תהלים,	Nit kein Thilim,
גיט קיין תהלים א. ז. וו.	Nit kein Thilim etc.
געוואלד זשע ברידער א. ז. וו.	Gewalt-że, Brider, etc.
ס'איז שוין צייט } bis	's is schoin Zait } bis
צו לערנען מקרא } bis	Zu lernen Mikre, } bis
איינס-צוויי-דריי-פיר.	Eins—zwei—drai—vier
גיט קיין מקרא,	Nit kein Mikre,
גיט קיין תהלים,	Nit kein Thilim,
גיט קיין תהלים א. ז. וו.	Nit kein Thilim etc.
געוואלד זשע ברידער א. ז. וו.	Gewalt-że, Brider, etc.
ס'איז שוין צייט } bis	's is schoin Zait } bis
צו לערנען משנה } bis	Zu lernen Mischne, } bis
איינס-צוויי-דריי-פיר.	Eins—zwei—drai—vier.
גיט קיין משנה,	Nit kein Mischne,
גיט קיין מקרא,	Nit kein Mikre,
גיט קיין מקרא,	Nit kein Mikre,
גיט קיין תהלים א. ז. וו.	Nit kein Thilim etc.
געוואלד זשע ברידער א. ז. וו.	Gewalt-że, Brider, etc.
ס'איז שוין צייט } bis	's schoin Zait } bis
צו לערנען גמרא } bis	Zu lernen Gemore, } bis
איינס-צוויי-דריי-פיר.	Eins—zwei—drai—vier

№ 27.

ניט קיין גמרא,	Nit kein Gemore,
ניט קיין משנה,	Nit kein Mischne,
ניט קיין משנה;	Nit kein Mischne,
ניט קיין מקרא,	Nit kein Mikre,
ניט קיין מקרא,	Nit kein Mikre,
ניט קיין תהלים א. ז. וו.	Nit kein Thilim etc.
bis { געוואלד זשע ברידער,	Gewalt-że, Brider, { bis
וואס שלאפט איהר?	Wos schloft ihr?
איינס-צוויי-דריי-פיר.	Eins—zwei—drai—vier.
bis { ס'איז שוין צייט	's is schoin Zait { bis
צו טרינקען בראנפען,	Zu trinken Branfen,
איינס-צוויי-דריי-פיר.	Eins—zwei—drai—vier.
ניט קיין בראנפען,	Nit kein Branfen,
ניט קיין גמרא,	Nit kein Gemore,
ניט קיין גמרא,	Nit kein Gemore,
ניט קיין משנה,	Nit kein Mischne,
ניט קיין משנה,	Nit kein Mischne,
ניט קיין מקרא,	Nit kein Mikre,
ניט קיין מקרא,	Nit kein Mikre,
ניט קיין דאווענען,	Nit kein Dawnen,
ניט קיין דאווענען,	Nit kein Dawnen,
ניט קיין תהלים,	Nit kein Thilim,
ניט קיין תהלים,	Nit kein Thilim,
ניט קיין מקוה,	Nit kein Mikwe,
ניט קיין מקוה,	Nit kein Mikwe,
נאר געשלאפען, —	Nor geschlofen,—
טו וואס-זשע טויגט איהר	Tu wos-że teigt ihr
אף דער וועלט?	Af der Welt?
מיט וואס ט'איהר קומען	Mit wos 't ihr kummen
אף יענער וועלט?	Af jener Welt?

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ).

№ 28.

ווי דער מענש ווערט געבארען,	Wie der Mensch wert geboren,
ווערט ער געבארען רויט.	Wert er geboren reith.
ווי ער קומט אריין אין די מיטעלע יאהרען,	Wie er kummt arain in die mittele Johren,
זוכט ער צו פארדינען ברויט.	Sucht er zu vardienen Breit.
ווי ער קומט אויף דער עלטער,	Wie er kummt af der Elter,
ריכט ער זיך אויפ'ן ביטערן טויט.	Richt er sich auf'n bittern Teit.

№ 28.

ווי דער מענש ווערט געבארען,	Wie der Mensch wert geboren,
ווערט ער געבארען מיט א קאפ.	Wert er geboren mit a Kop.
ווי ער קומט אריין אין די מיטעלע יאהרען,	Wie er kummt arain in die mittele Johren,
שפרינגט ער גאר: האפ — האפ!	Springt er gor: hop-hop!
ווי ער קומט אויף דער עלטער,	Wie er kummt af der Elter,
וויגט ער זיך שוין ווי א סנאפ.	Wiegt er sich schoin wie a Snop.
ווי דער מענש א. ז. וו.	Wie der Mensch etc.
ווערט ער געבארען מיט האר.	Wert er geboren mit Hor.
ווי ער קומט א. ז. וו.	Wie er kummt etc.
וויל ער איינהאבעווען גאר.	Will er ainhobewen gor.
ווי ער קומט א. ז. וו.	Wie er kummt etc.
ריכט ער זיך צו געבען פון דער וועלט א פאהר.	Richt er sich zu geben vun der Welt a Fohr.
ווי דער מענש א. ז. וו.	Wie der Mensch etc.
ווערט ער געבארען מיט א שטערן.	Wert er geboren mit a Stern.
ווי ער קומט א. ז. וו.	Wie er kummt etc.
טוט ער זיך צו אלסדינג קעהרען.	Thut er sich zu all's-ding kehren.
ווי ער קומט א. ז. וו.	Wie er kummt etc.
קען ער זיך פון קיינעם ניט וועהרען.	Kenn er sich vun keinem nit wehren.
ווי דער מענש א. ז. וו.	Wie der Mensch etc.
ווערט ער געבארען מיט ברעמען,	Wert er geboren mit Bremen.
ווי ער קומט א. ז. וו.	Wie er kummt etc.
טוט ער זיך מיט קיין זאך ניט שעמען.	Thut er sich mit kein Sach nit schämen.
ווי ער קומט א. ז. וו.	Wie er kummt etc.
ריכט ער זיך מ'זאל איהם פון דער וועלט צונעהמען.	Richt er sich m'soll ihm vun der Welt zu nehmen.
ווי דער מענש א. ז. וו.	Wie der Mensch etc.
ווערט ער געבארען מיט אויגען.	Wert er geboren mit Eigen.
ווי ער קומט א. ז. וו.	Wie er kummt etc.
טוט ער אלסדינג טויגען.	Thut er zu all's ding teigen.
ווי ער קומט א. ז. וו.	Wie er kummt etc.
געהט ער שוין איינגעבויגען.	Geiht er schoin aingebeigen.
ווי דער מענש א. ז. וו.	Wie der Mensch etc.
ווערט ער געבארען מיט א נאז.	Wert er geboren mit a Nos.
ווי ער קומט א. ז. וו.	Wie er kummt etc.
שפרינגט ער ווי א האז.	Springt er wie a Hos.
ווי ער קומט א. ז. וו.	Wie er kummt etc.
האט ער מורא פון א ווינט פאר א בלאז.	Hot er Meire vun a Wind var a Blos.

№ 28.

ווי דער מענש א. ז. וו.	Wie der Mensch etc.
ווערט ער געבארען מיט ליפען .	Wert er geboren mit Lippen.
(אז ער האט געדארפט חתנה האבען	(As er hot gedarft Chassene hoben,
האט ער גענומען א ווייב ציפען.)	Hot er genummen a Waib Zippen.)
ווי ער קומט א. ז. וו.	Wie er kummt etc.
טוט'ן פון איהם לאכען און היפען .	Thut'n vun ihm lachen un hipen.
ווי דער מענש א. ז. וו.	Wie der Mensch etc.
ווערט ער געבארען מיט א מויל .	Wert er geboren mit a Maul.
ווי ער קומט א. ז. וו.	Wie er kummt etc.
מיינט ער ס'איז מיט איהם א גרויל .	Meint er es is mit ihm a Graul.
ווי ער קומט א. ז. וו.	Wie er kummt etc.
קייקעלט ער זיך ווי א קנויל .	Kaikelt er sich wie a Knaul.
ווי דער מענש א. ז. וו.	Wie der Mensch etc.
ווערט ער געבארען מיט א צונג .	Wert er geboren mit a Zung.
ווי ער קומט א. ז. וו.	Wie er kummt etc.
גיט ער אין דער לופטען א שפרונג .	Git er in der-Luften a Sprung.
ווי ער קומט א. ז. וו.	Wie er kummt etc.
זעהט ער, אז ער איז שוין ניט יונג .	Seht er, as er is schoin nit jung.
ווי דער מענש א. ז. וו.	Wie der Mensch etc.
ווערט ער געבארען מיט א גומען .	Wert er geboren mit a Gumen.
ווי ער קומט א. ז. וו.	Wie er kummt etc.
וויל ער צונויפקלייבען א סך מזומן .	Will er zuneifklaiben a Ssach msumen.
ווי ער קומט א. ז. וו.	Wie er kummt etc.
טוהן די קינדער אויף איהם שרייען און ברומען .	Thun die Kinder auf ihm schraien un brummen.
ווי דער מענש א. ז. וו.	Wie der Mensch etc.
ווערט ער געבארען אהן ציינער .	Wert er geboren ohn Zeiner,
ווי ער קומט א. ז. וו.	Wie er kummt etc.
מיינט ער — ס'איז ניטא צו איהם נאך איינער.	Meint er 's is nito zu ihm noch Einer.
ווי ער קומט א. ז. וו.	Wie er kummt etc.
ברעכט איהם שוין די ביינער.	Brecht ihm schoin die Beiner.
ווי דער מענש א. ז. וו.	Wie der Mensch etc.
ווערט ער געבארען מיט א מארדע .	Wert er geboren mit a Morde.
ווי ער קומט א. ז. וו.	Wie er kummt etc.
ווערט'ס ביי איהם אין שטוב איינגעארדעט .	Wert's bai ihm in Stub aingeordert.
ווי ער קומט א. ז. וו.	Wie er kummt etc.
געהט ער איינגעקארצעט און געהארבעט.	Geihter aingekorzet un geborbet.

№ 28.

ווי דער מענש א. ז. וו.	Wie der Mensch etc.
ווערט ער געבארען מיט א האלז.	Wert er geboren mit a Hals.
ווי ער קומט א. ז. וו.	Wie er kummt etc.
וויל ער אריינכאפען אלץ.	Will er arainchapen All's.
ווי ער קומט א. ז. וו.	Wie er kummt etc.
האט ער שוין ניט אויף זיך קיין מוק שמאלץ.	Hot er schoin nit auf sich kein Muk Schmalz.
ווי דער מענש א. ז. וו.	Wie der Mensch etc.
ווערט ער געבארען מיט א הארצען.	Wert er geboren mit a Harzen.
ווי ער קומט א. ז. וו.	Wie er kummt etc.
וויל ער אלס בעסער אין שטוב דערשטארצען.	Will er All's besser in Stub der starzen.
ווי ער קומט א. ז. וו.	Wie er kummt etc.
טוט ער עסען אונ......	Thut essen un...
ווי דער מענש א. ז. וו.	Wie der Mensch etc.
ווערט ער געבארען מיט הענד.	Wert er geboren mit Händ.
ווי ער קומט א. ז. וו.	Wie er kummt etc.
ווערט ער מיט אלעמען בעקענט.	Wert er mit allemen bakennt.
ווי ער קומט א. ז. וו.	Wie er kummt etc.
ווייס ער שוין, אז ס'וועט ווערען פון איהם אנ-ענד.	Weiss er schoin, as 's wet weren vun ihm a-n-End.
ווי דער מענש ווערט געבארען,	Wie der Mensch wert geboren,
ווערט ער געבארען מיט פיס.	Wert er geboren mit Fiss.
ווי ער קומט אין די מיטעלע יאהרען,	Wie er kummt in die mittele Johren,
איז ער לעבעדיג אונ פריש.	Is er lebedig un frisch.
ווי ער קומט אויף דער עלטער,	Wie er kummt auf der Elter,
האט ער שוין קיין ציינער צו קנאקען ניס.	Hot er schoin kein Zeiner zu knaken Niss.

Б. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ).

№ 29.

אהיים, אהיים מוז מען געהן,	Aheim, aheim mus men geihn,
עס העלפט קיין יאמער אונ קיין געוויין!	Es helft kein Jommer un kein Gewein!
בייזע מחשבות טוהט דער מענש אוועק ווארפען,	Beise Machschowes thut der Mensch awekwarfen,
בשעת דער מלאך המות טוהט דעם חלף שארפען.	Bisch'as der Malech-hamowess thut dem Chalef scharfen.
....	....
ווען די בייזע קאפעליע טוהט אין האלז שפיעלען.	Wenn die beise Kapelje thut in Hals spielen.
....	....

Л. А. Рабиновичъ (Виленск. губ.).

№ 30.

—וואס הערט זיך אויף יענער וועלט, גוטער ברודער?	—Wos hert sich auf jener Welt, guter Bruder?
—אי שלעכט, ברודער, שלעכט!	—Oi schlecht, Bruder, schlecht!
מען שמייסט און מען שלאגט;	Men schmaisst un men schlogt;
קומט דער מלאך הדומה און נעמט ארויס די אויגען! (bis)	Kummt der Mal'ach ·hadeime un nehmt araus die Eigen! (bis)
—פאר וואסער חטא איז דאס, גוטער ברודער,	—Far wosser Chet is dos, guter Bruder,
פאר וואסער זינד איז דאס, גוטער ברודער?	Far wosser Sind is dos, guter Bruder?
—על חטא שחטאנו לפניך בעינים רמות!	— Al Chet schechotonu lfonecho b'Einaim romeis!
ועל כלם אלוה סליחות סלח לנו, מחל לנו, כפר לנו!	W'al Kulom Eleiha Slicheis slach lonu, mchal lonu, kapeir lonu!
—וואס הערט זיך אויף יענער וועלט, גוטער ברודער?	—Wos hert 'sich auf jener Welt, guter Bruder?
—אי שלעכט, ברודער, שלעכט!	—Oi schlecht, Bruder, schlecht!
מען שמייסט און מען שלאגט;	Men schmaisst un men schlogt;
קומט דער מלאך מיכאל און גיט א קלאפ אין שטערן. (bis)	Kummt der Mal'ach Michoeil un git a Klap in Stern! (bis)
—פאר וואסער חטא איז דאס, גוטער ברודער,	—Far wosser Chet is dos, guter Bruder?
פאר וואסער זינד איז דאס, גוטער ברודער?	Far wosser Sind is dos, guter Bruder?
על חטא שחטאנו לפניך בעזות מצח!	— Al Chet schechotónu lfonecho b'Asus Meizach!
ועל כלם אלוה סליחות סלח א. ז. וו.	W'al kulom Eleiha Slicheis slach etc.

А. Рейзинъ (Минск. губ.).

№ 31.

ברוך אלהינו, אונזער גוטער פריינד!	Boruch Eleiheinu, unser guter Fraind!
שבת קדש איז דאך בא אונז היינט.	Schabes keidesch is doch ba uns haint.
שבת האט דאך א פנים פון יענער וועלט,	Schabes hot doch a Ponim vun jener Welt,
שבת טאר מען ניט האלטען פייער און געלד.	Schabes tor men nit halten Faier un Geld.
שבת אין הימעל איז פייער פיעל,	Schabes in Himmel is Faier viel,
האבען די מלאכים זייער שפיעל —	Hoben die Malochim seiher Spiel—
טאנצען און שפרינגען און לויבען גאט,	Tanzen un springen un leiben Gott,
וואס ער האט בעשאפען אונזער געבאט:	Wos er hot beschafen unser Gebot.

М. З. Левинъ (Витебск. губ).

№ 32. *)

גאט פון אברהם, פון יצחק און יעקב,	Got vun Awrohom, vun Jischok un Jakow,
דער היילגער שבת געהט שוין אוועק;	Der heiliger schabes geit schoin awek;
אזוי זאללען אונזערע צרות האבען אן-עק,	Asei sollen unsere Zores hoben a-n-Eck,
און מיר אללע, קינד און קייט,	Un mir alle, Kind un Keit,
זאללען האבען נחת און פרייד;	Sollen hoben Naches un Freid;
און אללע אידען, גרויס און קליין,	Un alle Jiden, greiss un klein,
זאללען זיין ביי גאטט נושאי חן.	Sollen sain bai Gott neissei-Chein.
אליהו הנביא שטעהט אויף א גרויסען לייטער	Elijohu ha-Nowi steiht auf a greisser Leiter
און וועט טהון א גרויסען טראמייטער:	Un wet thun a greissen Trometeir:
«אהיים אין אייער לאנד—וועט ער זאגען—	„Aheim in aier Land—wet er sogen—
הערט אויף יאממערן און קלאגען!»	Hert auf jommern un Klogen!“

А. Л. Ліонъ (Ц. Польск.).

№ 33.

פסח צום סדר בין איך פריילעך,	Peissach zum Sseider bin ich freilech,
די ווייב א מלכה און איך—א מלך,	Die Waib a Malke un ich—a Meilech,
דער זוהן—דער נאסלעדניק אין קורצען פראק,	Der Suhn—der Nasljednik in kurze Frack,
און איך מאך מיר: האפ-ציק-צאק!	Un ich mach mir: hop-zik-zak!
....	....

г-жа Б. Б. Гинзбургъ (Могилевск. губ.).

№ 34.

....	....
היינט איז פורים, מארגען איז אויס, —	Haint is Purim, morgen is aus,—
גיט מיר א גראשען און טרייבט מיך ארויס!	Git mir a Groschen un warft mich araus!

А. С. Таненбаумъ (Гродненск. губ.).

№ 35.

גוט פורים, גוט פורים, מיינע ליעבע לייט!	Gut Purim, gut Purim, maine liebe Lait!
ווייסט איהר, וואס פורים באטייט?	Weisst ihr, wos Purim batait?
פורים באשטייט, מע זאל טהיילען ארעמע-לייט!	Purim batait, me soll theilen oreme, Lait!

N. N. 1. (Ковенск. губ.).

---

*) См. варіантъ настоящей пѣсни, напеч. д-ромъ С. Вейсенбергомъ въ журн. „Globus“ 1900 г. т. IXXVII, № 8.

№ 36.

גוט פורים, גוט פורים, מיינע ליעבע לייט!	Gut Purim, gut Purim, maine liebe Lait!
ווייסט איהר, וואס דער פורים בעטייט?	Wtist ihr, wos der Purim betait?
דער פורים בעטייט קרעפלאך צו עסען	Der Purim betait Kreplach zu essen
און אן מיר ניט צו פערגעסען!	Un on mir nit zu vergessen!
—אך, אדוני קעניג, געטרייער קעניג,	—Ach, Adeini Kenig, getraier Kenig,
איך קום בעטען און ריידען,	Jch kumm beten un reiden,
אז דו זאלסט מיר פון די אידען אבשיידען!	As du sollst mich, wen die Jiden obscheiden!
—אך, אדוני קעניג, געטרייער קעניג,	—Ach, Adtini Kenig, getraier Kenig,
איך קום ריידען און בעטען,	Jch kumm reiden un beten,
אז דו זאלסט אונז פון המן הרשע רעטען!	As du sollst uns vun Homon ha-Roscho retten!

Д. Г. Гальпернъ (Газенпотъ, Курляндск. губ.).

№ 37.

איי, זאגט ער, «פה להם ולא ידברו» —	Ai, sogt er, „Peh lohem` w'lei jdabeiru"—
א מויל האבען זיי און קענען ניט רעדען.	A Maul hoben sei un kennen nit reiden.
אז אך און וועה איז צו זיי,	As och un weih is zu sei,
טוידטע געטטער האבען זיי,	Teidte Getter hoben sei,
זיי האבען מיילער און רעדען ניט!	Sei hoben Mailer un reiden nit!
אבער, זאגט ער, מיר — «ואלהינו בשמים»,	Ober, sogt er, mir— w'Eloiheinu baschomaïm",
אונזער גאטט אין הימעל,	Unser Gott in Himmel,
אי, «כל אשר חפץ עשה», —	Oi, „Kol ascher chofeiz osso,"—
אי, וואס ער וויל טוהט ער,	Oi, wos er will thut er,
אי, וועמען ער וויל גיט ער!	Oi, wemmen er will git er!
«עינים להם ולא יראו» —	„Einaïm lohem w'lei jir'u„—
אויגען האבען זיי און קענען ניט זעהען.	Eigen hoben sei un kennen nit sehen.
אז אך און וועה איז צו זיי,	As och un weih is zu sei,
בלינדע געטטער האבען זיי.	Blinde Getter hoben sei,
זיי האבען אויגען און זעהען ניט,	Sei hoben Eigen un sehen nit,
זיי האבען א מויל און רעדען ניט!	Sei hoben a Maul un reiden nit!
אבער, זאגט ער, מיר א. ז. וו.	Ober, sogt er, mir—etc.

«אזנים להם ולא ישמעו»—	„Osnaïm lohem w'lei jischmou"—
אויערען האבען זיי אונ קענען ניט הערען .	Eihern hoben sei un kennen nit heren.
אז אך אונ וועה איז צו זיי ,	As och un weih is zu sei,
טויבע געטטער האבען זיי .	Teibe Getter hoben sei,
זיי האבען אויערען אונ הערען ניט ,	Sei hoben Eiheren un heren nit,
זיי האבען אויגען אונ זעהען ניט ,	Sei hoben Eigen un sehen nit,
זיי האבען א מויל אונ רעדען ניט !	Sei hoben a Maul un reiden nit!
אבער , זאגט ער , מיר א. ג. וו.	Ober, sogt er, mir—etc.
«אף להם ולא יריחון» ...	„Af lohem w'lei jrichun"...
«ידיהם ולא ימישון» ...	„Jdeihem w'lei jmischun"...
«רגליהם ולא יהלכו» ...	"Ragleihem w'lei jhaleichu"...

Д-ръ М. Л. Крепсъ (Херсонск. губ.).

№ 38.

(bis) געטשינקע , וואס דו מאך ?	Getschinke, wos du mach? (bis)
דו האסט הארעלעך	Du host Härelech
אונ קענסט זיי ניט קאמען ,	Un kenst sei nit kämen,
דו האסט האנטעלעך	Du host Häntelech
אונ קענסט זיי ניט נעהמען ,—	Un kenst sei nit nehmen,
געטשינקע , וואס דו מאך ?	Getschinke, wos du mach?
אז אך אונ וועה	As och un weih
איז צו זיי ,	Is zu sei,
א ליימענעם גאט	A leimenem Gott
האבען זיי !	Hobn sei!
דו האסט א מוחיל	Du host a Meiach'l
אונ קענסט ניט קלערען ,	Un kenst nit klären,
דו האסט אויערלאך ,	Du host Eiherlach
אונ קענסט ניט הערען !	Un kennst nit heren!
אז אך אונ וועה	As och un weih
איז צו זיי ,	Is zu sei!
א טויבען גאט	A teiben Gott
האבען זיי !	Hoben sei!
דו האסט אייגעלאך	Du host Eigelach
אונ קענסט ניט קוקען ,	Un kennst nit kuken,
האסט קניעלעך	Host Knielach
אונ קענסט זיך ניט בוקען !	Un kennst sich nit bucken!
אז אך אונ וועה	As och un weih
איז צו זיי ,	Is zu sei,
א בלינדען גאט	A blinden Gott
האבען זיי !	Hoben sei!

דו האסט א נעזעלע	Du host a Näsele
און קענסט ניט שמעקען,	Un kennst nit Schmecken,
דו האסט אליפעלע,	Du host a Lippele
און קענסט ניט לעקען!	Un kennst nit lecken!
אז אך און וועה א. ז וו.	As och un weih etc.

Л. А. Рабиновичъ (Гродненск. губ).

[illegible]

№ 39.

פורים עסט מען המן טאשען	Purim esst men Homon-taschen
און מען ליידיגט אויס אללע פלאשען,	Un men leidigt aus alle Flaschen,
און אללע זיינען שכור.	Un alle sainen schiker.
פורים איז דער עקר,	Purim is der Iker,
צו פערבייסען, קרעפלאך הייסע	Zu verbaissen Kreplach heisse
און דער צו קיטקעס גרויסע.	Un derzu Kitkes greisse.
אך ווי וויל און אך ווי גוט } bis	Ach wie weil, ach wie gut } bis
איז דאך צו זיין א איד! }	Is doch zu sain a Jid! }
פסח עסט מען מצה קניידלאך,	Peischach esst men Maze-kneidlach,
און ביי'ם טיש זיטצען מיידלאך.	Un bai'm Tisch sitzen Meidlach.
פסח האט אינז א נס געטראפען,	Peissach hot uns a Nes getrofen,
אז מיר זיינען פון פרעה'ן אנטלאפען:	As mir sainen vun Par'en antlofen.
צו ליעב אונז האט מען דעם ים געשפאלטען	Zulieb uns hot men dem Jam gespalten
און די מצריים דארט בעהאלטען.	Un die Mizrim dort behalten.
אך ווי וויל. א. ז. וו.	Ach wie weil etc.
שבעות עסט מען פוטער קוכען,	Schwues esst men Putter-kuchen,
ווער עס האט ניט, — מוז דאס זוכען.	Wer es hot nit,—mus dos suchen.
שבעות האבען מיר די תורה מקבל געוועזן,	Schwnes hoben mir dic Teire mkabeil gewen,
און אויפ'ן בארג סיני וואונדער געזעהן.	Un aufn Barg Sinai Wunder gesehn.
דארום מאכט יעדער גרויס פאטראווע:	Darum macht jeder greiss Patrawe:
בלינצעס, באבקעס, ווייסע קאווע.	Blinzes, Babkes, waisse Kawe.
אך ווי וויל א. ז. וו.	Ach wie weil etc.
תשעה באב טוהט מען פאסטען	Tische-b'Ow thut men fasten
און צו עסען טוהט ניט פאכסען.	Un zu essen thut nit pasten.
מען פערפאסט די בייגעל מיט אש	Men varfast die Beigel mit asch
און מען פאסט אפ מיט אפולע פלאש.	Un men fast op mit a vulle Flasch.
ביז דריי אוהר טוהט מען קינות זאגען,	Bis drai Uhr thut men Kines sogen,
דערנאך פערלייגט מען דעם הונגעריגען מאגען.	Dernoch verleigt men dem hungerigen Mogen.
אך ווי וויל א. ז. וו.	Ach wie weil etc.

ראש השנה דאווענט מען מיט גרויס כונה
און איבער פרות מאכט מען „שהחינו״.
ראש השנה מוז א חזן ביים עמוד זינגען
און „המוציא״ מיט האניג איינטינקען.
ביז דריי אוהר דאווענען מיר בנעימות,
דערנאך עסען מיר דעם הייסען ציטעס.
אך ווי וויל א. ז. וו.

יום כפור איז פאר אידען א גרויסע סברא,
יעדער מוז קילענען א כפרה.
יום כפור גיט גאט אוועק זיין מחילה,
בפרט ווער עס קויפט פתיחה צו נעילה.
א גאנצען טאג טוהט מען שטעהן אין זאקען,
און פארנאכט פערקלאפט מען אין סכה
א פלאקען.
אך ווי וויל א. ז. וו.

סכות לאזט זיך קיינער ניט שטויסען,
יעדער מוז עסען אויף דרויסען.
אויף סכות גרייט מען אן א היבשע ביסעל:
איינער דעם אנדערן קוקט אריין אין שיסעל.
צו ליעב דעם אתרוג טוהט מען זיך רייסען,
ווייל די מיידלאך מיט די ווייבלאך טוהען זיך
פלייסען.
אך ווי וויל א. ז. וו.

שמחת תורה ווערן בלייך אללע פלאשען,
מען וועלגערט זיך איבער זיי אין אללע גאסען.
מעהר פון אללע טרינקען די גבאים,
ווייל דעם גאנצען עולם גיבען זיי ענוים.
אללע מענטשען, נארישע און קלוגע,
ווערען פון די משקה משגע.
אך ווי וויל א. ז. וו.

Rosch-ha-Schono dawent men mit greiss Kawone
Un iber Peires macht men „schehechionu“.
Rosch-ha-Schono mus a Chason bai'm Omed singen
Un „hameizi“ mit Honig aintinken.
Bis drai Uhr dawnen mir bin'imes,
Dernoch essen mir dem heissen Zimes·
Ach wie weil etc.

Jom-kipur is far Jiden a greisse Swore,
Jeder muss keilenen a Kapore.
Jom-kipur git Gott awek sain Mechile,
Bifrat wer es keift Psiche zu „N'ile“.
A ganzen Tog thut men steihn in Socken,
Un var-Nacht varklappt men in Ssuke a Flocken.
Ach wie weil etc.

Ssukes lost sich keiner nit steissen,
Jeder muss essen auf draussen.
Auf Ssukes greit men sich on a hibsche bissel:
Einer dem andern kuckt arain in Schissel.
Zu lieb dem Esroig thut men sich raissen,
Wail die Meidlach un die Waiblach thuen sich flaissen.
Ach wie weil etc.

Ssimchas-Teire weren bleich alle Flaschen,
Men wälgert sich iber sei in alle Gassen.
Mehr vun alle trinken die Gaboïm,
Wail dem ganzen Eilom giben sei Inuïm.
Alle Mentschen, narrische un kluge,
Weren vun die Maschke meschuge.
Ach wie weil etc.

חנוכה בענטשט מען ליכטלאך אכט,	Chanuke bentscht men Lichtlach acht,
דער פאר װערען גוטע לאטקעס געמאכט.	Dervar weren gute Latkes gemacht.
א גאנצע װאך טוהט מען הלל זאגען,	A ganze Woch thut men „Halel“ sogen,
און בחורים און נערות טוהען זיך איבער די קארטעו שלאגען.	Un Bachurim un N'oreis thuen sich iber die Korten schlogen.
אך װי װייל א. ז. װ.	Ach wie weil etc.

Д. Г. Гальпернъ (Витебск. губ.).
М. З. Левинъ (Новоалекс., Ковенск. губ).

№ 40.

Варіантъ:

דער טאג פון פסח איז קיין קליינקייט,	Der Tog vun Peissach is kein Kleinigkait,
װען גאט האט אונז פון מצרים באפרייט,	Wenn Gott hot uns vun Mizraïm bafrait,
פרעה'ס הארץ מיט מכות באשמירט	Par'eh's Harz mit Makes baschmiert
און אונז דעם ים אריבער געפיהרט.	Un uns dem Jam aribergefihrt.
אי װי שיין, אי װי גוט,	Oi wie schein, oi wie gut,
איז דאך צו זיין א איד!	Is doch zu sain a Jid!
דערפאר עסען מיר מצה-קניידלאך	Derfar essen mir Maze-kneidlach
און ביי'ן סדר זיצען גאנצע רעדלאך;	Un bai'n Sseider sitzen ganze Reidlach,
פון ארבע כוסות װערט מען פרעהלאך,	Vun arba Keisses wert men freilach,
און יעדער איד איז ביי זיך א מלך.	Un Jeder Jid is bai sich a Meilach.
אי װי שיין א. ז. װ.	Oi wie schein etc.
שבועות איז דאך אפארגעניגען, כ'לעבען,	Schwues is doch a Vargenigen, 'chleben,
װען גאט האט אונז די תורה געגעבען.	Wenn Gott hot uns die Teire gegeben.
דערפאר עסען מיר קרעפלאך און פוטערקוכען,	Derfar essen mir Kreplach un Putterkuchen,
און יעדער מוז דערפון פארזוכען.	Un jeder mus dervun varsuchen.
אי װי שיין א. ז. װ.	Oi wie schein etc.
ראש השנה בלאזט מען שופר,	Rosch-ha-Schono blost men Scheifer,
און פון די עליות װערט יעדער איד א קויפער.	Un vun die Alies wert jeder Jid a Keifer.
מ'געהט זיך אפשאקלען ביי דעם טייך	M'geiht sich obschoklen bai dem Tach
פון די עברות װאס מ'האט א סך.	Vun die Aweires wos m'hot a Ssach.
אי װי שיין א. ז. װ.	Oi wie schein etc.

ערב יום כפור מאכט מען וואקסענע ליכט,	Erew Jom-Kipur macht men wachsene Licht,
אין דעם טאג פון יום כפור ווערען אלע גערִיכט.	In dem Tog vun Jom-Kipur weren alle gericht.
א גאנצען טאג געהען אלע אין זאקען,	A ganzen Tog geihen alle in Socken,
און בא דער נאכט שלאגט'ן אריין אין סכה א פלאקען.	Un bai der Nacht schlogt'n arain in Ssuke a Floken.
אי ווי שיין א. ז. וו.	Oi wie schein etc.
סכות ב'לעבען אפארגעניגען,	Ssukes, 'ch-leben a Vargenigen,
ווען מאן און ווייב הערען זיך אויף צו קריגען:	Wenn Mann un Waib heren sich auf zu kriegen:
זי גיט איהם עסען ניט קיין ביסעל,	Sie git ihm essen nit kein bissel,
ווייל דער שכן קוקט אריין אין שיסעל,	Weil der Schoch'n kukt arain in Schissel.
אי ווי שיין א. ז. וו.	Oi wie schein etc.
די וואך פון חנכה איז א וועלט,	Die Woch vun Chanuke is a Welt,
ווען אלע געהען קלייבען חנכה געלט.	Wenn Alle geihen klaiben Chanuke-geld.
קבצנים פארדריפענען זיך איבער די קניעס,	Kabzonim vardripenen sich iber die Knies,
פרעג איך, —צי דאס איז מאוס!	Fräg ich,—zi dos is mies!
אי ווי שיין א. ז. וו.	Oi wie schein etc.
דער טאג פון פורים איז קיין חיות—	Der Tog vun Purim is kein Chaies—
אפען גאס זעהט מען צלן אנייעס:	Af'n Gass seht men all's a naies:
דא פרייהט מען זיך מיט דער קהלה,	Do freit men sich mit der Kehile,
דא שלאגט מען המנ'ען ביי דער מגלה.	Do schlogt men Homon'en bai der Megile.
אי ווי שיין א. ז. וו.	Oi wie schein etc.

И. У. Глахенгаузъ (Братолюбовка, Херс. г.).
В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 41.

קאגדא או יעוו-רייעוו פסח נאסטופאיעט,	Kogda u Jewrejew Peissach nastupajet,
ווסיע יעווריעיי מצות נאפעקאיוט.	Wssje Jewreji Mazes napekajut.
סלאוונאיא וויערא יעווריסקאיא! (bis)	Slawnaja Wjera jewreiskaja! (bis)
קאגדא או יעווריעוו שבעות נאסטופאיעט,	Kogda u Jewrejew Schwues nastupajet,
ווסיע יעווריעיי בלינצעס נאפעקאיוט.	Wssje Jewreji Blinzes napekajut.
סלאוונאיא וויעבא יעווריסקאיא! (bis)	Slawnaja Wjera jewreiskaja! (bis)

קאגדא או יעווריישו ראש השנה נאסטופאיעט,	Kogda u Jewrejew Rosch-ha-Schono nastupajet,
וסיע יעווריי דרוג דרוגא פאזדראוולאיוט.	Wssje Jewrei drug druga posdrawlajut.
סלאוונאיא וויערא יעווריישקאיא! (bis)	Slawnaja Wjera jewreiskaja! (bis)
קאגדא או יעווריישו יום—כפור נאסטופאיעט.	Kogda u Jewrejew Jom-kipur nastupaet,
וסיע יעווריי פלאטשוט אי רידאיוט.	Wssje Jewreji platschut i rydajut.
סלאוונאיא וויערא יעווריישקאיא! (bis)	Slawnaja Wjera jewreiskaja! (bis)
קאגדא או יעווריישו סכות נאסטופאיעט,	Kogda u Jewrejew Ssukes nastupajet,
וסיע יעווריי לולבים קאטשאיוט.	Wssje Jewreji Lulowim katschajut.
סלאוונאיא וויערא יעווריישקאיא! (bis)	Slawnaja Wjera jewreiskaja! (bis)
קאגדא או יעווריישו פורים נאסטופאיעט.	Kogda u Jewrejew Purim nastupajet,
וסיע יעווריי המן-טאשען נאפעקאיוט.	Wssje Jewreji Homon-taschen napekajut.
סלאוונאיא וויערא יעווריישקאיא! (bis)	Slawnaja Wjera jewreiskaja! (bis)

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

II.

Пѣсни историческаго содержанія.

№ 42.

ווער לעבט זיך אזוי פריי,	Wer lebt sich asei frai,
ווי דער זעמליעדיעליעץ מיט זיין פלוג?	Wie der Semljedjeljez mit sain Plug?
ער איז זיין געזעלען,	Er is sain Geselen,
זיין אמת'ר דרוג!	Sain emesser Drug!
ווען די זון געהט נאר אויף,	Wie die Sunn geiht nor auf,
שטעהט ער אויף שוין גאנץ פריה,	Steiht er auf schoin ganz frih,
א געזונדער, א פרישער,	A Gesunder, a frischer,
אפגערוהט פון זיין מיה!	Opgeruht van sain Mih!
דער שלאף איז איהם זיס,	Der Schlof is ihm siss,
געשמאק איז דער עסן,	Geschmak is der Essn,
אן צרות און אן ליידן	On Zores un on Leidn
טהוט ער פארגעסן.	Thut er vargessn.
געבענשט איז דער קיסר,	Gebentscht is der Keisser,
דער קיסר ניקאלאי,	Der Keisser Nikolai,
וואס האט אונז: געגעבען פראוועס	Wos hot uns gegeben Prawes
און האט אונז געמאכט אזוי פריי!	Un hot uns gemacht asei frai!

И. І. Глахенгаузъ (Братолюбовка, Херс. губ.).

№ 43.*)

אז אלכּסנדר פּאוולאוויטש איז מלך געװאָרען, 1)	As Aleksander Pawlowitsch is Meilech geworen, 1)
זיינען יודישע הערצער פריילעך געװאָרען.	Sainen jidische Herzer freilech geworen.
אי נועה, אי נועה!	Oi wei, oi weih!
אז ניקאלײ פּאוולאוויטש......	As Nikolai Pawlowitsch. . . . , .
....	. . . .
דער ערשטער אוקאז איז אראָפּ געקומען אויף יודישע זעלנער,	Der erster Ukas is arobgekummen auf jidische Selner,
זיינען זיך אלע צו לאָפען אין די פוסטע וועלדער	Sainen sich alle zulofen in die puste Walder.
אי נועה, אי נועה!	Oi weih, oi weih!
אין אלע פוסטע וועלדער זיינען מיר צו לאָפען,	In alle puste Walder sainen mir zulofen,
אין פוסטע גריבער זיינען מיר פאַרלאָפען.	In puste Griber sainen mir varlofen.
אי נועה, אי נועה!	Oi weih, oi weih!
בין איך געלעגען אין גרוב אטאג מיט דריי מעת-לעת,	Bin ich gelegen in Grnb a Tog mit drai Mes-les,
בין איך געוואָרען טויט וויא א מת.	Bin ich geworen teit wie a Mes.
אי נועה, אי נועה!	Oi weih, oi weih!
טוה איך א קוק: שטעהט א שטיבעלע פון דער ווייטען,	Thu ich a kuk: steiht a Stibele vun der waiten,
איז נישט דא קיין שום לייטען.	Is nischt do kein schum Laiten.
אי נועה, אי נועה!	Oi weih, oi weih!
געה איך צו, צו דער טיהר,	Geih ich zu, zu der Thir,
זאג איך בעל-הבית'טע, עפענט מיר!	Sog ich: Bal-haboste, effent mir!
אי נועה, אי נועה!	Oi weih, oi meih!
די בעל-הבית'טע האט א קוק געטאהן אויף מיר:	Die Bal-haboste hot a kuk gethon auf mir:
בין איך זעהר טויט, —	Bin ich seihr teit,—
גיט זי מיר פאר רחמנות א שטיקעלע ברויט.	Git sie mir var Rachmones a stikele Breit.
אי נועה, אי נועה!	Oi weih, oi weih!

*) Содержаніе пѣсенъ №№ 43—50 относятся къ рекрутчинѣ прежняго времени (до введенія всеобщей воинской повинности 1874 г.)

1) См. варіантъ настоящей пѣсни, напечат. г. Л. Винеромъ въ ст. «Popular Poetru ot the Rusjian Jews» «Americana Germanica», 1898 vol II № 2).

צום שטיקעל ברויט דארף מען זיך וואשען ,
אונ די חאפּערס געהען ארום אין אלע גאסען .

אָי וועה , אָי וועה !

Zum stickel Breit darf men sich waschen,
Un die Chapers geihen arum in alle Gassen.
Oi weih, oi weih!

קומט אריין דער חאפּער מאיר ,
טראג איך איהם אריין דעם ווייסען צווייער .

אָי וועה, אָי וועה !

Kummt arain der Chaper Meier,
Trog ich ihm arain dem waissen Zweier.
Oi weih, oi weih!

דעם ווייסען צווייער צו גענומען , צו גענומען ,
אונ מיך פאר קיין רעקרוט ניט גענומען .

אָי וועה, אָי וועה !

Dem waissen Zweier zugenummen, zugenummen,
Un mich far kein Rekrut nit genummen.
Oi weih, oi weih!

קומט אריין דער חאפּער מענדיל,
טראג איך איהם אריין דאס רויטע רענדיל .

אָי וועה, אָי וועה !

Kummt arain der Chaper Mendel,
Trog ich ihm arain dos reithe Rendel.
Oi weih, oi weih!

דאס רויטע רענדיל צו גענומען , צו גענומען ,
אונ מיך פאר איין רעקרוט מיטגענומען .
אָי וועה, אָי וועה !

Dos reithe Rendel zugenummen, zugenummen,
Un mich far ain Rekrut mitgenummen.
Oi weih, oi weih!

לייגט מען מיך ארויף אויף דעם וואגען ,
זאג איך : אָי , מאמעניו , בעסער זאלסטו מיך בעגראבען !
אָי וועה, אָי וועה !

Leigt men mich arauf auf dem Wogen
Sog ich: Oi, Mamenju, besser sollstu mich begroben!
Oi weih, oi weih!

פיהרט מען מיך צום פריזאם , צום פריזאם ,
זאג איך : אָי , מאמעניו , בעסער מאך מיר א צאם !
אָי וועה, אָי וועה !

Fihrt men mich zum Prijom, zum Prijom,
Sog ich: Oi, Mamenju, besser mach a Zom!
Oi weih, oi weih!

פיהרט מען מיך אריין אין דער ערשטער טיהר ,
שטייען סאלדאטען אונ קוקען אויף מיר .
אָי וועה, אָי וועה !

Fihrt men mich arain in der erster Thir,
Steihen Soldaten un kuken auf mir.
Oi weih, oi weih!

פיהרט מען מיך אריין אין דער צווייטער טיהר ,
שטייען זשאנדארען אונ קוקען אויף מיר .
אָי וועה , אָי וועה !

Fihrt men mich arain in der zweiter Thir,
Steihen Żandaren un kuken auf mir.
Oi weih, oi weih!

פיהרט מען מיך אריין אין דער דריטער טיהר ,	Fihrt men mich arain in der dritter Thir,
שטעהען דאקטוירים אונ קוקען אויף מיר .	Steihen Dokteirim un kuken auf mir.
אי ווערה, אי וועה !	Oi weih, oi weih!
ער טוהט מיר א קוק אין די אויגען , אין די אויגען :	Er thut mir a kuk in die Eigen, in die Eigen:
— פאר א סאלדאט וועט ער טויגען !	—Far a Soldat wet er teigen!
אי וועה , אי וועה !	Oi weih, oi weih!
ער טוהט מיר א קוק אויף די פיס , אויף די פיס :	Er thut mir a kuk auf die Fiss, auf die Fiss:
פאר א סאלדאט בין איך צוקער-זיס !	Far a Soldat bin ich zucker-siss!
אי וועה , אי וועה !	Oi weih, oi weih!
זייט זשע מיר געזונד , מיינע פאטער אונ מוטער ,	Sait-že mir gesund, maine Voter un Mutter,
איך געה שוין אוועק פאר איין מאסקוויטער !	Ich geih schoin awek far a Moskwiter!
גאט זאל אייך געבען געזונד אונ לעבען ,	Gott soll aich geben Gesund un Leben,
אונ מיר איין גליקליכען וועג !	Un mir ain glicklichen Weg!
וואס זשע וועט אייך העלפען אייער געוויין ?	Wos-že wet aich helfen aier Gewein?
איך געה זיך ניט אליין !	Ich geih sich nit allein!

Л. М. Шрайбштейнъ (Новоградволынскъ, Волынской губ.).

№ 44.

איינער איז אריין אין א שטוב זיך באהאלטען ,	Einer is arain in a Stub sich bahalten,
האט ער געפונען א מאנן אנ-אלטען .	Hot er gefunen a Mann a-n-alten.
«הערט צו , איך וועל אייך זאגען א ווארט ,	„Hert zu, ich wel aich sogen a Wort,
אז פאר אייך אין שטוב איז ניט קיין זיכערער ארט .	As far aich in Stub is nit kein sicherer Ort.
עס טוהט דא אין שטוב פאר אייך צו באהאלטען ניט טויגען ,	Es thut do in Stub far aich zu bahalten nit teigen,
ס'וועט אייך נאך קענען דערזעהן זייטיגע אויגען .	’s wet aich noch kennen dersehn saitige Eigen.
ס'וועט ניט העלפען קיין יאמערן אונ קיין קלאגען ,	’s wet nit helfen kein jommern un kein klogen,
זאל מען נעמען עטליכע רובל אונ די קהל'ס-לייט ניט זאגען .	Soll men nehmen etliche Rubl un die Kohols-lait nit sogen.
קומט ארויס מיט מיר פון שטוב ,	Kummt araus mit mir vun Stub,
כ'וועל אייך ווייזען אנ-ארט אין א גרוב !»	’ch wel aich waisen a-n-Ort in a Grub!“
איז ער ארויס פון שטוב מיט'ן אלטען ,	Is er araus vun Stub mit’n Alten,
האט ער געזעהען א גוטע גרוב זיך צו באהאלטען .	Hot er gesehen a gute Grub sich zu bahalten.

ווי ער איז אין גרוב אראפּגעקראָכען ,
איז איהם א שקרוך איבער'ן לייב אריבער-
געלאָפען .
איז ער דאָרטען אָפּגעלעגען דריי מעת-לעת ,
האָט ער שוין אויסגעוויזען ווי א מת .

האָט מען אָן איהם דאָרט גאָר פארגעסען ,
און מ'האָט איהם ניט געגעבען ניט טרינקען
און ניט עסען .
וואָס וועט ער זיך אליין פארדארבען ? —
קיינער וועט ניט וויסען , אז ער וועט
שטארבען !
איז ער פון גרוב ארויסגעקראָכען ,
האָט ער דערזעהן די בעל'הבית'טינקע רח'ען .

«בעל'הבית'טינקע , בעל'הבית'טינקע , וואָס
ט'איהר אָן מיר פארגעסען ?
דריי מעת לעת ט'איהר מיר ניט געגעבען
טרינקען און עסען !»
זי האָט געגעבען אקוק , אז ער איז טויט ,
האָט זי אפ'ן טיש ארויף געלייגט א לעבעלע
ברויט .
נעהמט ער די קענדיל און וויל זיך געהן
וואשען ,
דוכט זיך איהם , אז די האפּערס געהען ארום
אין די גאסען .
געהט ער צו צום האנטעך זיך ווישען ,

דוכט זיך איהם די קייטען צו שליסען .

געהט ער צו די ברויט און וויל „המוציא"
מאכען ,
דוכט זיך איהם , אז מ'טוהט די שטוב
פארוואכען .
ווי ער האָט ג'נומען דעם ערסטען וואָרט
בענטשען ,
זיינען אריינגעקומען א פולע שטוב מענטשען .

«אידען , כ' ווייס , איהר זייט געקומען ניט נאָך
ווייץ און ניט נאָך קאָרן !
איהר זייט דאָך געקומען נאָך מיינע יונגע
יאָהר'ן !

Wie er is in Grub aropgekrochen,
Is ihm a Skruch iber'n Laib ariber-
gelofen.
Is er dorten obgelegen drai Mes-les,
Hot er schoin ausgewiesen wie a
Mes.

Hot men on ihm dort gor vargessen,
Un m'hot ihm nit gegeben nit trinken
un nit essen.
Wos wet er sich allein vardarben?—
Keiner wet nit wissen, as er wet
starben!
Is er vun Grub arausgekrochen,
Hot er dersehn die Bal-habostinke
Roche'n.

„Bal-habostinke, Bal-habostinke, wos
't ihr on mir vargessen?
Drai Mes-les t' ihr mir nit gegeben
trinken un essen!"
Sie hot gegeben a kuk, as er is teit,
Hot sie af'n Tisch arufgeleigt a Läbele
Breit.
Nehmt er die Kendel un will sich
geihn waschen,
Ducht sich ihm, as die Chapers geihen
arum in die Gassen.
Geiht er zu zum Handtech sich wi-
schen,
Ducht sich ihm die Keiten zu schlies-
sen.
Geiht er zu die Breit un will „Hameizi"
machen,
Ducht sich ihm, as m'thut die Stub
varwachen.
Wie er hot g'nummen dem ersten
Wort bentschen,
Sainen araingekummen a vulle Stub
Mentschen.
„Jiden, 'ch weiss, ihr sait gekummen
nit noch Weiz, un nit noch Korn,
Ihr sait doch gekummen noch maine
junge Johrn!

כ'האב ניט קיין געלט פון איך זיך אויסצו-קויפען,	'ch hob nit kein Geld vun aich sich auszukeifen,
די וועגען מ'איהר מיר פארשטעלט, כ'האב ניט וואו צו אנטלויפען!	Die Wegen 't ihr mir varstellt, 'ch hob nit wu zu antleifen!"
מ'האט איהם אוועק געלייגט אף ד'ערד אין קייטען צו שליסען,	M'hot ihm awekgeleigt af d'r Erd in Keiten zu schliessen,
די לעצטע קאפאטקע האט מען איהם פ'ברעקעלעך צוריסען.	Die leste Kapotke hot men ihm f' Brekelech zurissen.
מ'האט איהם אין וואגען אריינגעהייבען,	M'hot ihm in Wogen araingeheiben,
דעסיאטניקעס האב'ן זיך ארום געזעצט, ווי בערן און ווי לייבען.	Djessjatnikes hobn sich arumgesetst, wie Bärn un wie Leiben.
מ'האט איהם שוין אין שטאדט געבראכט צו פיהרען,	M'hot ihm schoin in Stodt gebracht zufihren,
א גליד פון יסורים האט ער ניט געקענט ריהרען.	A Glied vun Jssurim hot er nit gekennt rihren.
די מוטער איז צו די קהל'ס-לייט גלייך געלאפען,	Die Mutter is zu die Kohols-lait glaich gelofen,
האט זי פאר צרות די טיהר ניט געטראפען.	Hot sie var Zores die Thir nit getroffen.
—וואס האט איהר א גאנצע אטשערעד צו-אויפגעקליבען,	—Wos hot ihr a ganze Otscherëd zuneifgekliben,
און מיין איינציגעס קינד צו פיר ברידער צו געשריבען?	Un main einziges Kind zu vier Brider zugeschrieben?
וואס איז דאס פאר אזא וועלט.	Wos i' dos var asa Welt,
אז מ'נעמט אן אן-איינציגעס קינד און מ'פארקויפט פאר געלד!	A m'nehmt on a n-einziges Kind un m'varkeift far Geld!
—ווייבעל, ווייבעל, זאלסט ניט מאכען קיין לארם אף דער וועלט,	—Waibel, Waibel, sollst nit machen kein Ljarm af der Welt,
שווייג שטיל, וועסט קריגען א סך געלט!	Schwaig still, west kriegen a ssach Geld!

Б. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.)

№ 45 *).

געה איך ארויף	Geih ich aruf
אפ'ן גאס,	Af'n Gass,
פרעגט'ן ביי מיר:	Frägt'n bai mir:
וואו איז מיין פאס?	Wu is main Pass?

*; См вapiaнтъ этой пѣсни напеч. г. Л. Винеромъ въ ст. «Populur Poetry of the Russian Jews» (loc. cit).

מיין פאס , מיין פאס	Main Pass, main Pass
האב איך געטהאן פארליר׳ען ,	Hob ich gethon varlieren,
מי טוהט מיר אין פריאם	Mi thut mir in Prijom
אריין פיהרען .	Arainfihren.
מי שטעלט מיר אוועק	Mi stellt mir awek
אונטער׳ן מאס , —	Unter'n·Moss,—
דערלאנגט׳ן א געשריי :	Derlangt'n a Geschrei:
„סאלדאט חאראש !" ,	„Soldat choroschl“
פיהרט מען מיר ארויס	Fihrt men mich araus
פון שול שווערען , ווי א חתן ,	Vun Schul schweren, wie a Choss'n,
איך דערלאנג א קוק , —	Ich derlang a kuk,—
שטעהען ארום מיר	Steihen arum mir
א ראטע סאלדאט׳ן געשלאסס׳ן .	A Rote Soldatn geschlossen.
בשעת איך בין געוועזען צעהן יאהר אלט ,	Bisch'as ich bin gewen zehn Johr alt,
האב איך געלערנט חומש מיט רש״י ;	Hob ich gelernt Chumesch mit Raschi;
אונ איצטער דארף איך עססען ,	Un izter darf ich essen
פון קעססעל די קאשע .	Vun Kessel Kasche.
בשעת איך בין געוועזען פינף יאהר אלט ,	Bisch'as ich bin gewen finf Johr alt,
האט מען געטהאן מיר אין חדר פיהרען ;	Hot men gethon mir in Cheider fihren;
אונ איצטער דארף איך	Un izt darf ich
אפ׳ן פערד שפאצירען .	Af'n Ferd spazieren.
. . . .	. . . .
. . . .	. . . .
. . . .	. . . .
. . . .	. . . .
בעססער וואלט איך געלעגען	Besser wolt ich gelegen
צעהן איילען אין דער ערד ,	Zehn Eilen in der Erd,
איידער צוטראגען	Eider zu trogen
דעם . . . . שווערד .	Dem . . . . Schwert.
בעססער וואלט איך געלעגען ,	Besser wollt ich gelegen
צעהן איילען אין בלאטע ,	Zehn Eilen in der Blote,
איידער צו טראגען	Eider zu trogen
די נייע קאפאטע ,	Die naie Kapote.
. . . .	. . . .
. . . .	. . . .
בעססער צו זאגען „המאיר לארץ" ,	Besser zu sogen „Hamejïr lo-Orez“,
איידער צו עססען חזיר ווי א פריץ .	Eider zu essen Chaser wie a Porez.
בעססער צו זאגען תהלים א קאפיטעל ,	Besser zu sogen Thilim a Kapitel,
איידער צו טראגען די סאלדאטסקע היטעל .	Eider zu trogen dem soldatsken Hitel.

בעסער צו לערנען א ביסעלע משניות ,	Besser zu lernen a bissele Mischnaïs,
איידער צו עסען דעם סאלדאטסקען כזית .	Eider zu essen dem soldatsken Kasaïs.
בעסער גאט'ס תורה צו וויסען ,	Besser Gott's Teire zu wissen,
איידער מיט'ן ביקס צושיסען .	Eider mit'n Bichs zu schiessen.

М. Ѣ. Левинъ (Двинскъ, Витебской губ.).

№ 46.

ס'איז א גזר מן השמים , אז ס' געהען זיך גרויס און קליין . (BIS)	's is a Gsar min ha-Schomajim, as 's geihen sich greiss un Klein. (bis)
זייט-זשע מיר געזונד, שוועסטער און ברידער ,	Sait-że mir gesund, Schwester un Brider,
איך געה זיך שוין אוועק !	Ich geih sich schoin awek!
גאט זאל אייך געבען גוטע זווגים ,	Gott soll aich geben gute Siwugim,
און מיר א גליקליכען וועג !	Un mir a glicklichen Weg!
וואס זשע וועט אייך העלפען אייער געוויין ?	Wos-że wet aich helfen aier Gewein?
איך געה זיך ניט אליין !	Ich geih sich nit allein!
ס'איז א גזר מן השמים א. ז. וו.	's is a Gsar min ha-Schomajim etc.
זייט זשע מיר געזונד, פעטערס , מוטעס ,	Sait-że mir gesund, Vetters, Muhmes,
איך געה זיך שוין אוועק !	Ich geih sich schoin awek!
גאט זאל מיר געבען א גליקליכען וועג !	Gott soll mir geben a glicklichen Weg!
זייט זשע געזונד , מיינע זיידעס און באבעס,	Sait że gesund, maine Seides un Babes,
איך געה זיך שוין אוועק !	Ich geih sich schoin awek!
גאט זאל אייך געבען א גוטע עלטער ,	Gott soll aich geben a gute Aelter,
און מיר א גליקליכען וועג !	Un mir a glicklichen Weg!
וואס וועט אייך העלפען אייער געוויין ?	Wos wet aich helfen aier Gewein?
איך געה זיך ניט אליין !	Ich geih sich nit allein!
ס'איז א גזר מן השמים א. ז. וו.	's is a Gsar min ha-Schomajim etc.
זייט זשע ניט געזונד , מיינע דעפוטאטען ,	Sait-że nit gesund, maine Deputaten,
איך געה זיך שוין אוועק !	Ich geih sich schoin awek!
גאט זאל אייך געבען קריינק צום לעבען ,	Gott soll aich geben Kreink zum Leben,
און מיר א גליקליכען וועג !	Un mir a glicklichen Weg!
ס איז א גזר מן השמים א. ז. וו.	's is a Gsar min ha-Schomajim etc.

Л. М. Шрайбштейнъ (Новоградволынскъ, Волынской губ.).

№ 47.

אסורנו—אסור דרבנים,	Issureinu-Issür d'Rabonim,
לאמיר זינגען א ליד פון די אידעשע יונים;	Lomir singen a Lied vun 'die jidesche Iwonim.
באָרד און פאות טוהט מען אונז אפשערען,	Bord un Peies thut men uns opscheren,
שבתים, יום-טובים טוהט מען אונז פערשטערען,	Schabossim, Jom-teiwim thut men uns varsteren.
גאר די וועלט טוהט גרויס קלאגען,	Gor die Welt thut greiss Klogen,
אז מיר דארפען שעטנז טראגען.	As mir darfen Schatnes trogen.
דאקטורים טוהען אויף אונזערע לייבער קוקען,	Dokteirim thuen auf unsere Laiber kuken,
און צו .... מוזען מיר זיך בוקען.	Un zu . . . . musen mir sich bucken.
היינטיגע וועלט זיינען מיר געבארען געווארען,	Haintige Welt sainen mir geboren geworen,
די וועלט און יענע וועלט האבען מיר אן געווארען.	Die Welt un jene Welt hoben mir ongeworen.
וואס זאלען מיר וויינען און שרייען,	Wos sollen mir wejnen un schraien,
אז דאס איז א גזר מן השמים!	As dos is a Gsar min ha-Schomajim!
זיבען טעג האבען מיר אין סכה געטהאן זיצען,	Sieben Tag hoben mir in Ssuke gethon sitzen,
און היינט דארפען מיר סאלדאטסקע ברויט ניצען.	Un haint darfen mir soldatske Breit nitzen.
חזנים און רבנים טוהען אונז טרייבען צו דער שבועה,	Chasonim un Rabonim thuen uns traiben zu der Schwue,
און צו אונזער גזירה איז ניטא קיין רפואה.	Un zu unser Gseire is nito kein Rfue.
טייכען טרערען האט פון אונזערע מוטערס געטהאן רינען,	Taichen Thraren hot vun unsere Mutters gethon rinnen,
איידער זיי האבען אונז געטאן געווינען.	Eider sei hoben uns gethon gewinnen.
יה, גאט, קוק אראפ, —	Joh, Gott, kuk arop,—
ווי די אידעשע יונים קומען אפ.	Wie die jidesche Jwonim kumen op!

М. З. Левинъ (Новоалександровскъ, Ковенской губ.).

№ 48.

נעבען וואסער וואקסען בוימער,	Neben Wasser wachsen Beimer,
און אויף די בוימער וואקסען צווייגען;	Un auf die Beimer wachsen Zwaigen;
אז מ' האט אונז דא אין קאראולקע אריינגעפיהרט,	As m'hot uns do im Karaulke arain-gefihrt,
מוזען מיר דאך גאר שטיל שווייגען.	Musen mir doch gor still schwaigen.

נעבען וואסער וואקסען בוימער,	Neben Wasser wachsen Beimer,
און אויף די בוימער וואקסען צווייגען,	Un auf die Beimer wachsen Zwaigen,
און אויף די צווייגען בלעטער;	Un auf die Zwaigen Blätter;
אז מ' האט אונז דא אין קאראולקע אריינגעפיהרט,	As m' hot uns do im Karaulke araingeführt,
מוזען מיר שלאפען אויף די הײלע ברעטער.	Musen mir schlofen auf die heile Bretter.
נעבען וואסער וואקסען בוימער,	Neben Wasser wachsen Beimer,
און אויף די בוימער וואקסען צווייגען,	Un auf die Beimer wachsen Zwaigen,
און אויף די צווייגען וואקסען בלעטער,	Un auf die Zwaigen wachsen Blätter,
און אויף די בלעטער וואקסען ניס;	Un auf die Blätter wachsen Niss;
און אז מ'האט אונז גענומען פאר רעקרוטען,	Un as m' hot uns genummen far Rekruten,
טוהט מען אונז שליסען די הענד מיט די פיס.	Thut men uns schliessen die Händ mit die Fiss.
נעבען וואסער וואקסען בוימער,	Neben Wasser wachsen Beimer,
און אויף די בוימער וואקסען צווייגען,	Un auf die Beimer wachsen Zwaigen,
און אויף די צווייגען וואקסען בלעטער,	Un auf die Zwaigen wachsen Blätter,
און אויף די בלעטער וואקסען עפעל;	Un auf die Blätter wachsen Epel;
אז מ'האט אונז שוין אין פריאם אריינגעפיהרט,	As m' hot uns schoin im Prijom araingeführt,
גאלט מען דאך אונז אפ א האלבע קעפעל.	Golt men uns doch op a halbe Kopel.
נעבען וואסער וואקסען בוימער,	Neben Wasser wachsen Beimer,
און אויף די בוימער וואקסען צווייגען,	Un auf die Beimer wachsen Zwaigen,
און אויף די צווייגען וואקסען בלעטער,	Un auf die Zwaigen wachsen Blätter,
און אויף די בלעטער וואקסען דוילען;	Un auf die Blätter wachsen Doilen;
אז מ'גיט אונז אפ פאר סאלדאטען,	As m' git uns op far Soldaten,
לערנט מען אונז דאך שיסען מיט גרויסע קוילען.	Lernt men uns doch schissen mit greisse Koilen.
אז מ' פיהרט אונז שוין ארויס פון דער היים,	As m' fihrt uns schoin araus vun der Heim,
טוהען דאך פאטער און מוטער און שוועסטער און ברידער שרייען;	Thuen doch Volter un Mutter un Schwester un Brider schraien;
אך! אונז טוהט מען דאך לערנען שיסען	Ach! uns thut men doch lernen schiessen
מיט אלערליי כלי זין.	Mit allerlei Klei saïn.

Б. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 49.

אי, אב הרחמים, שוכן במרומים,

דו ביסט אפאטער איבער אלע יתומים!
בעסער צו לערנען חומש מיט רשי,
איידער צו עסען די סאלדאטסקע קאשע.
בעסער צו ליגען אויף היילע ברעטער,
איידער צו רופען דעם יון „פעטער“.
בעסער צו טראגען טלית און קיטעל,
איידער צו טראגען די סאלדאטסקע היטעל.
בעסער צו עסען הרעצענע האלקעס,
איידער צו ליידען אמאל פאלקעס.
בעסער לערנען צוואנציג יאהר גמרא,
איידער צו האבען אויף זיך די צרה.
בעסער לערנען צוואנציג יאהר תוספות און
מהרש״א,
איידער צו שטעהן נא טשאסאך א האלב
שעה.
. . . .
. . . .

Oi, Aw horachamim, scheichein bamreimim,
Du bist a Voter iber alle Jsseimim!
Besser zu lernen Chumesch mit Raschi,
Eider zu essen die soldatske Kasche.
Besser zu liegen auf heile Bretter,
Eider zu rufen dem Jowd „Vetter“.
Besser zu trogen Talis un Kittel,
Eider zu trogen die soldatske Hitel.
Besser zu essen hresene Halkes,
Eider zu laiden amol Palkes.
Besser lernen zwanzig Johr Gemore,
Eider zu hoben auf sich die Zore.
Besser zu lernen zwanzig Johr Teisfeis un Maharscho,
Eider zu steihn na Tschassach a halb Scho.
. . . .
. . . .

І. Л. Раввинскій (Гадячъ, Полтавск. губ.).

№ 50.

טרעהרען ניסען זיך אין די גאססען,
אין קינדערשע בלוט קען מען זיך וואשען.

גענואלד, וואס איז דאס פאר א קלאג, —
צי דען וועט קיין מאל ניט ווערען טאג?

קליינע עופעלעך רייסט מען פון חדר,

מען טוהט זיי אן יונישע קליידער.
אונזערע פרנסים, אונזערע רבנים
העלפען נאך אפצוגעבען זיי פאר יונים.

ביי זושע ראקאווער זיינען דא זיבען בנים,

איז פון זיי ניט איינער אין יוניר;
נאר לאה די אלמנה׳ס איינציגע קינד
איז א כפרה פאר קהל׳שע זינד.

Thrären giessen sich in die Gassen,
In kindersche Blut kenn men sich waschen.

Gewald, wos is dos far a Klog,—
Zi denn wet kein mol nit weren Tog?

Kleine Eifelech raisst men vun Cheider,

Men thut sei on jwonische Kleider.
Unsere Parneissim, unsere Rabonim
Helfen noch opzugeben sei far Jwonim.

Bai Susche Rakower sainen do sieben Bonim,

Is vun sei nit einer in Jwonim;
Nor Leie-die-Almone's einzige Kind
Is a Kapore far koholsche Sind.

עס איז א מצוה אפצוגעבען פראסטאקעס,—	Es is a Mizwe opzugeben Prostakes,—
שוסטער, שניידער זיינען דאך ליידאקעס;	Schuster, Schnaider sainen doch Laidakes;
קרעציגע חייציקלעך פון א משפחה א שיינער	Krätzige Chaiziqlech vun a Mischpoche a scheiner
טאהר ביי אונז ניט אוועק געהן ניט איינער;	Tor bai uns nit awekgeihn nit einer.

Ю. М. Нейфахъ (Минск. губ.).

[illegible]

№ 51 *).

וועלכעס מיידעל ס'נעמט א זעלנער,	Welches Meidel 's nehmt a Selner,
איז זי ניט ווערט קיין פרוטה.	Is sie nit wert kein Pryte.
געהן, געהן קיין סעוואסטאפאל,	Geihn, geihn kain Sewastopol,
ווי אן-אקס צו דער שחיטה!	Wie ain Ochs zu der Sch'chite!
וועלכעס מיידעל ס'נעמט א זעלנער,	Welches Meidel 's nehmt a Selner,
איז זי ניט ווערט קיין דרייער.	Is sie nit wert kein Draier.
געהן, געהן קיין סעוואסטאפאל	Geihn, geihn kain Sewastopol
אין דאס ערשטע פייער!	In dos erste Faier!
. . . .	. . . .

Л. Гросгликъ (Варшава).

№ 52.

א זוהן מיט א טאטען:	A Suhn mit a Taten
טהוט אויס די חאלאטען,	Thut aus die Chalaten,
די טייערע בגדים	Die thaiere Bgodim
מיט די כשר'ע פאדים	Mit die koschere Fodim,
מיט די טאסמעס אונ מיט די קנאפען! 1)	Mit die Tassmes un mit die Knopen![1])
. . . .	. . . .
. . . .	. . . .
לאמיר וויינען, לאמיר שרייען	Lomir weinen, lomir schraien
צו דעם קייסר ניקאלייען!	Zu dem Keisser Nikolai'en!
. . . .	. . . .

М. Д. Рывкинъ (Витебск. губ.).

---

*) См. пѣсню аналогичнаго содержанія, напеч. г. Л. Перецомъ въ журналѣ «Urquell», т. II, вып. 1–2 (стр. 29).

[1]) Указомъ 1 мая 1850 г. воспрещено повсемѣстно съ 1 января 1851 г., употребленіе особой еврейской одежды. (В. П. С. З., т. XXV, № 24127).

№ 53.

א נאיע גזרה מיט די ראזריאדען, 1)	A naie Gseire mit die Rasrjaden, [1])
ליו—ליו—ליו!	Lju-lju-lju!
א צרה, א גזרה מיט די ראזריאדען,	A Zore, a Gseire mit die Rasrjaden,
ליו—ליו—ליו!	Lju-lju-lju!
—לויף צו ראמאנאווסקען,	—Leif zu Romanowsken,
זאג-דו ביסט א וואסערטרעגער,	Sog—du bist a Wasserträger,
זאג-דו ביסט א האלצעזעגער,	Sog—du bist a Holzenseger,
זאג, זאג, ווער דו ביסט,	Sog, sog, wer du bist,
ווער דו ביסט, ווער דו ביסט,	Wer du bist, wer du bist,
נאר ניט בלייב א פראזדנאשאטאיושציאסיא!	Nor nit blaib a prasdnoschatajuschzijssja!
. . . .	. . . .
. . . .	. . . .

С. М. Дубновъ (Одесса).

№ 54. *)

ניט קיין שטיין,	Nit kein Stein,
ניט קיין ביין	Nit kein Bein
. . . .	. . . .
. . . .	. . . .
ווער עס ווייס ניט, וואס דאס איז,	Wer es weiss nit, wos dos is,
דער איז דאס אליין.	Der is dos allein.
זאללען מיר אזוי פטור ווערן פון אידעשען גלות,	Sollen mir asei potur wern van jideschen Golus,
ווי גיך מע וועט צוטרייבען פון די שקאלעס!	Wie gich me wet zutraiben van die Schkoles!

---

1) „Временными правилами о разборѣ евреевъ“, 23 ноября 1851 г., повелѣно было раздѣлить еврейское населеніе, въ губерніяхъ гдѣ ему позволено постоянное жительство, на пять разрядовъ: 1) купцовъ, 2) земледѣльцевъ, 3) ремесленниковъ, 4) мѣщанъ осѣдлыхъ и 5) мѣщанъ неосѣдлыхъ. Всѣмъ евреямъ предписано объявить, до 1 апрѣля 1852 г.,—къ которому изъ четырехъ первыхъ разрядовъ они должны быть причислены; не исполнившіе того въ указанный срокъ подлежать зачисленію въ пятый разрядъ (п. II-й правилъ). За первыми четырьмя разрядами сохранены всѣ права и преимущества, коими они пользовались до того, на основаніи общихъ узаконеній о евреяхъ (п. 2-й); что же касается пятаго разряда, то согласно п. 3-му правилъ, „мѣщане неосѣдлые, *какъ неимѣющіе производительнаго труда*, подвергаются, на основаніи особаго о томъ положенія, разнымъ въ правахъ состоянія ограниченіямъ, и въ томъ числѣ усиленной рекрутской повинности“.—Изданіе правилъ о „разрядахъ“, въ связи съ возвѣщанными ими строгими мѣрами относительно „мѣщанъ неосѣдлыхъ“, породило въ тогдашнемъ еврейскомъ населеніи рядъ тревожныхъ слуховъ и опасеній, отголоски которыхъ звучатъ въ настоящей пѣснѣ.

*) По сообщенію лица, доставившаго настоящую пѣсенку, послѣдняя распѣвалась въ нѣкоторыхъ мѣстахъ, во время поѣздокъ д-ра Лиліенталя въ 40-хъ гг. по чертѣ еврейской осѣдлости по дѣлу устройства училищъ для евреевъ.

№ 55.

און אקציזנע 1) יונגע לייט	Un aksisne [1]) junge Lait
זיינען פארשייט:	Sainen varschait:
גאלען די בערדעלאך	Golen die Bardelach
און פאהרען אויף פערדעלאך,	Un fohren auf Ferdelach,
גיהען אין קאלאשען	Geihen in Kalaschen
און עסן אונגעוואשען.	Un essn ungewaschen
. . . .	. . . .
. . . .	. . . .

А. С. Таненбаумъ (Крынки, Гродн. губ.).

№ 56.

Варіантъ:

די אקציזנע לייט	Die aksisne Lait
זיינען, זיינען זייער פארשייט:	Sainen, sainen seiher varschait:
געהען אין די גאסען	Geihen in di Gassen
און פרעסען אונגעוואסען;	Un fressen ungewassn.
זיי געהען אין די טראקטירען	Sei geihen in die Traktiren
. . . .	. . . .
טרינקען טיי,	Trinken Thei,
און דער ווייב איז ווינד און וועה.	Un der Waib is wind un weih.
. . . .	. . . .

М. Д. Рывкинъ (Витебск. губ.).

№ 57. *)

דאס הערץ, דאס הערץ שרעקט אין מיר,	Dos Herz, dos Herz schrekt in mir,
מען קלאפט מיר אן האסטיג אין טיהר.	Men klappt mir on hastig in Thir.
עס געהען אביין חיל,	Es geien arain Chajil,
מיט היילע דעגען	Mit heile Degen
און מיט די שפיזען	Un mit die Spiesen
מיר אנטקעגען.	Mir antkegen.

---

[1]) „Акцизные" т. е. служившіе по винному откупу, какъ извѣстно, представляли собою одну изъ первыхъ по времени категорій „культуртрегеровъ" среди еврейскаго населенія въ Россіи; своимъ свободнымъ отношеніемъ къ религіознымъ постановленіямъ и обычаямъ они вызывали недовольство со стороны еврейской массы.

*) Настоящая пѣсня, по воспоминаніямъ лица, со словъ котораго она записана, относится ко времени послѣдняго польскаго возстанія.

אונ איך ווייס ניט ,	Un ich weiss nit,
וואס אונ ווען ;	Wos un venn;
וואס בעדייט דאס ,	Wos bedait dos,
פערשטעהן ניט קענן .	Versteihn nit kenn.
איך ריכט זיך, איך ריכט זיך	Ich richt sich, ich richt sich
אויף דאס געוויסע, —	Auf dos Gewisse,—
מען וועט מיך געהמען	Men wet mich nehmen
געוויס אין תפיסה !	Gewiss in Tfisse!
דאס הערץ זאגט מיר אליין :	Dos Herz sogt mir allein:
גיב א קוק דרויסען, וואס טוהט שטעהן .	Gib a kuk draussen, wos thut steihn.
קאנאוואיען מיט די שווערדען	Konowoijen mit die Schwerten
אונ זשאנדארמען אויף די פערדען .	Un Żandarmen auf die Ferden.
מען פיהרט מיך ארויס פון טיהר ,	Men fihrt mich araus vun Thir,
דער גלח שטעהט קעגען מיר.	Der Galach steiht kegen mir.
פרעג איך איהם , מיט מיר וואס מען טוהט ,—	Frag ich ihm, mit mir wos men thut,—
זאגט ער : מיט דיר איז גריילך ניט גוט !	Sogt er: Mit dir is grailich nit gut!—
מען ברייננט מיך אין מארק צופיהרען	Men breingt mich in Mark zufihren
אונ מען שטעלט מיך צווישען אפיציערען .	Un men stellt mich zwischen Offizieren.
מען לייענט מיר מיין דעקרעט —	Men lient mir main Dekret—
אי , א סוף פון מיין חטא !	Oi, a Ssof vun main Chet!
ווילנא , ווילנא קלאג צו מיין קלאג ,	Wilno, Wilno, klog zu main Klog,
איך זעה דאך דיר דעם לעצטען טאג !	Ich seh doch dir dem letzten Tog!
זעהט , זעהט , א העלד , א גבר —	Seht, seht, a Held, a Gwar—
מען גיט א קלאפ : טאר—טאר—טאר !	Men git a klap: tar—tar—tar!
דאס הערץ צוגעהט , דאס בלוט צומישט ,	Dos Herz zu geiht, dos Blut zumischt,
נאך אמאל—מען שיסט , מען שיסט !	Noch amol—men schiesst, men schiesst!
מען ברייננט מיך צופיהרען צום ווייסען סלופ ,	Men breingt mich zufihren zum waissen Slup,
ערשט אין קבר פיר איין טרופ (?).	Erst in Keiwer fir ain Trup (?).
א סמערטעלנע העמד פארגעשטעלט ,—	A smertelne Hemd vorgestellt,—
דאס איז דיין העמד פון יענער וועלט !	Dos is dain Hemd vun jener Welt!
דאס איז דיין קלייד, דאס איז דיין שטוב ,	Dos is dain Kleid, dos is dain Stub,
דאס איז דיין פינסטערע גרוב !	Dos is dain finstere Grub.

А. Рейзинъ (Виленск. губ.).

[illegible]

[illegible]

№ 58 *).

אין קיעוו אפ'ן גאס, 1)	In Kiew af'n Gass, [1])
די אויגען נאס,	Die Eigen nass,
זיצט א מיידעל א שיינע.	Sitzt a Meidel a scheine.
אידר שיינע פיגור,	Ihr scheine Figur,
אידר איידעלע נאטור.	Ihr eidele Natur
פאסט נאר פאר א קצינה.	Passt nor var a Kzine.
—זאג-זשע מיר, מיידעל,	—Sog-że mir, Meidel,
וואס בינסטו אזוי איידעל,	Wos binstu asei eidel,
וואס האסטו אזא טרויריגע מינע?	Wos hostu asa traurige Miene?
—אך, מענש, ערבארם,	—Ach, Mensch, erbarm,
שטרעק אויס דיין ארם	Streck aus dain Arm
און שיינק א נדבה א קליינע!	Un scheink a Ndowe a kleine!
אין קיעוו געבארן, —	In Kiew geborn, —
איידעל דערצייגען געווארן	Eidel derzeigen geworn
מיט'ן שענסטען שטאט.	Mit'n schensten Stat.
דער אומגליק איז געקומען	Der Umglick is gekummen
און אלץ אוועקגענומען,	Un allz awekgenummen,
אלץ וואס מיר האבען געהאט,	Allz wos mir hoben gehat.
. . . .	. . . .
. . . .	. . . .
. . . .	. . . .
. . . .	. . . .
. . . .	. . . .
. . . .	. . . .
ווי גרויס איז די שאנד	Wie greiss is die Schand
צו שטרעקען די האנד	Zu strecken die Hand
און צו בעט'ן געלט!	Un zu betten Geld!
אך, גאט, ערבארם,	Ach, Gott, erbarm,
שטרעק אויס דיין ארם	Streck aus dain Arm
און נעם מיר שוין צו פון דער וועלט!	Un nehm mir schoin zu vun der Welt!

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).
М. З. Левинъ (Двинскъ).
д-ръ М. Шварцъ (Виленск. губ.).
М. Ш. Берляндъ (Зиньковъ, Под. губ.).
А. И. Богомольный (Тульчинъ, Под губ.).
М. П. Когенъ (Шаргородъ, Под губ).

---

*) Настоящая пѣсня, повидимому, представляетъ собою продуктъ литературнаго творчества; но по значительной ея распространенности и обилію существующихъ варіантовъ ея она можетъ быть отнесена къ категоріи народныхъ пѣсенъ.

1) אין מיט'ן דער גאס   In mitt'n der Gass.

№ 59.

Варіантъ:

אין-קיעוו אויף דער גאס	In Kiew auf der Gass
איז פינסטער אונ נאס,	Is finster un nass,
דארט זיצט זיך א מיידעל א שיינע.	Dort sizt a Meidel a scheine
זיא זיצט פארזאגט,	Sie sizt varzogt,
פאריאמערט אונ פארקלאגט,	Varjommert un varklogt,
אונ בעט א נדבה א קליינע. 1)	Un bet a Ndowe a kleine. 1)
—אי, דו שיין מיידעל,	—Oi, du schein Meidel,
וואס ביסטו אזוי, איידעל,	Wos bistu asei eidel,
מיט דיין שיינער מינע,	Mit dain scheine Miene,
דיין שיינע פיגורע,	Dain scheine Figure,
דיין איידלע נאטורע, —	Dain eidle Nature,—
עס פאסט דיר צו זיין א גראפינע!	Es passt dir zu sain a Grafinje!
—אז וועה צו מיין שאנד,	—As weih zu main Schand,
צו שטרעקען די האנד,	Zu strecken die Hand,
צו בעטען א נדבה א קליינע!	Zu beten a Ndowe a Kleine!
אין קיעוו געבוירען	In Kiew geboiren
אונ איידעל דערצויגען	Un eidel derzoigen
גאר פון א משפחה א שיינע.	Gor vun a Mischpoche a schaine.
. . . .	. . . .
. . . .	. . . .
. . . .	. . . .
. . . .	. . . .
. . . .	. . . .
. . . .	. . . .
א שוועסטער האב איך געהאט,	A Schwester hob ich gehat,
איז זי ארויס אין גאס,	Is sie araus in Gass,
געמאכט א גרויס גערודער.	Gemacht a greiss Geruder.
נישטא קיין פאטער,	Nischto kein Voter,
נישטא קיין מוטער,	Nischto kein Mutter,
נישטא קיין שוועסטער אונ ברודער.	Nischto kein Schwester un Bruder.
ווי ביטער איז דא	Wie bitter is do
צו לעבען אין גאס	Zu leben in Gass
אונ בעטען ביי לייטען ברויט!	Un beten bai Laiten Breit!
אי, גאטט, דערבארם,	Oi, Gott, derbarm,
שטרעק אויס דיין ארם	Streck aus dain Arm
אונ שיק שוין אויף מיר דעם טויט!	Un schik schoin auf mir dem Teit!

1) א געמיינע — a gemeine

אי, ווי ביטער איז דא צו לעבען אויף דער גאס און בעטען ביי לייטען געלד !	Oi, wie bitter is do Zu leben auf der Gass Un beten bai Laiten Geld!
אי, גאטט, דערבארם, שטרעק אוים דיין ארם און נעם מיך שוין צו פון דער וועלט ! [1]	Oi, Gott, derbarm, Streck aus dain Arm Un nehm mich schoin zu vun der Welt! [1]

Г. Г. Перловъ (Вороновица, Подольск. губ.).

Въ нѣкоторыхъ мѣстностяхъ пѣсня заканчивается слѣд. припѣвомъ:

דו יונגע קינד, דו האסט קיין זינד, דו ביסט פון אדעל געבארען.	Du junge Kind, Du host kein Sind, Du bist vun Adel geboren.
אך, גאט, האב שוין רחמנות איבער איהר עלענד און שיינק איהר גליקליכע יאהרען !	Ach, Gott, hob schoin Rachmones Iber ihr Elend Un scheink ihr glickliche Johren!

---

[1]) См. др. варіантъ той же пѣсни, помѣщ. „Mittheil d. Gesellsch. für jüd. Volkskunde" вып I. стр. 64 (Hamburg 1898).

III.

Колыбельныя пѣсни.

№ 60. *)

אונטער דעם קינד'ס וויגעלע	Unter dem Kind's Wigele
שטייהט א גילדען ציגעלע.	Steiht a gilden Ziegele.
דאס ציגעלע איז געפאהרען האנדלען,	Dos Ziegele is gefohren handlen,
וואס איז דיא בעסטע סחורה?	Wos is die beste S'cheire?
דאס קינד וועט לערנען תורה;	Dos Kind wet lernen Teire;
תורה וועט ער לערנען, ספרים וועט ער שרייבען,	Teire wet er lernen, Sforim wet er schraiben,
א גוטער יוד וועט ער בלייבען.	A guter Jid wet er blaiben.

В. Юсинъ (Подольск. губ.).

№ 61.

אונטער דעם קינד'ס וויגעלע	Unter dem Kind's Wiegele
שטעהט אגילדען ציגעלע.	Steiht a gilden Ziegele.
דאס ציגעלע איז געפאהרען האנדלען,	Dos Ziegele is gefohren handlen,
ראזשינקעס מיט מאנדלען —	Rozinkes mit Mandlen—
דאס איז די בעסטע סחורה.	Dos is die beste S'cheire.
דאס קינד וועט לערנען תורה;	Dos Kind wet lernen Teire;
פלעצעלעך מיט פוטער וועט'ן איהם שמירען,	Plezelech mit Putter wet'n ihm schmieren,
אין חדר אריין וועט מען איהם פיהרען.	In Cheider arain wet men ihm fihren.
ספרים וועט ער שרייבען,	Sforim wet er schraiben,
איין גוטער און איין פרומער יוד	Ain guter un ain frummer Jid
וועט ער א"יה בלייבען.	Wet er 'm-irze-Schem blaiben.
שלאף, מיין קינד,	Schlof, Main Kind,
פריש און געזינד!	Frisch un gesynd!
א שלאף אויף דיר א גוטער,	A Schlof auf dir a gyter,
ווי פאר-טאג אויף דעם היטער!	Wie var-Tog auf dem Hiter!

М. Ш. Берландъ (Зиньковъ, Подольск. губ).

*) См. варіанты настоящей и др. колыбельныхъ пѣсенъ, напеч. д-ромъ С. Вейсенбергомъ въ „Globus", 1900 г., т. L XXVII № 8, стр. 131; г. Л. Винеромъ въ „Mittheil. d. Gesellschaft f. jüd. Volkskunde", вып. II (1898 г.), стр. 45 и сл. и въ ст. „Popular Poetry of the Russian Jews" („Americana Germanica", 1898 г Vol II № 2); также „Mittheil Gesellsch. f. jüd. Volkskunde", вып. I (1898 г.), стр 50—52.

№ 62.

אונטער מיין אינגעלע'ס װיגעלע	Unter main Jingele's Wiegele
שטעהט א װייסע ציגעלע .	Steiht a waisse Ziegele.
די ציגעלע איז געפאהרען האנדלע	Die Ziegele is gefohren handlen,
ברײנגען ראזינקעס מיט מאנדלען .	Breingen Rosinkes mit Mandlen.
ראזינקעס און מאנדלען זיינד צוקער-	Rosinkes un Mandlen sainen zucker-siss,
מיין אינגעלע װעט זיין געזונד און	Main Jingele wet sain gesund un frisch.
געזונד און פריש איז דיא בעסטע ק	Gesund un frisch is die beste S'cheire,
מיין אינגעלע װעט קענען לערנען	Main Jingele wet kennen lernen Teire.
תורה לערנען , סחורה קויפען ,	Teire lernen, S'cheire keifen,
כסדר לערנען , אין חדר לויפען !	K'sseider lernen, in Cheider leifen!

Д. Г. Гальперъ (Тукумъ, Курляндск. губ.).

№ 63.

אײַליע-ליוליע , שלאף ,	Ailje—ljulje, schlof,
מיין ליבעס קינד !	Main liebes Kind!
מאך-זשע צו די אייגעלעך	Mach-že zu die Eigelach
און שטעה אויף געזונד .	Un steih uf gesund.
מאך זיי צו	Mach sei zu
און מאך די אויגען ,	Un mach sei offen,
געזונטיקער-הייט	Gesuntiker-heit
זאלסטו שלאפען !	Solstu schlofen!
דיינע יונגע יאהרעלעך	Daine junge Johrelech
בין איך דיר מקנא .	Bin ich dir m'kane.
װעסט דאך זיין א גרייזינקער ,	West doch sain a greissinker,
װעסט דאך זיין א תנא ;	West doch sain a Tane;
װעסטו דיינע עלטערן	Westu daine Eltern
באציערען און באשיינען , —	Bazieren un bascheinen,—
פאסט דאך ניט פאר דיר .	Passt doch nit far dir,
זאלסט פיסטשעווען און וויינען .	Sollst pistschenen un weinen.
פיעסטשעסט זיך און וויינסט	Pjestschest sich un weinst
און שלאפען ווילסטו ניט :	Un schlofen willstu nit:
מאכסט דאך א די מוטער	Machst doch on dain Mutter
שמערצען מיט דער מיט .	Schmerzen mit dermit.
זינגען און וויגען	Singen un wiegen
איז דיין גאנצער גרונד :	Is dain ganzer Grund:
שלאף-זשע מיין קינד	Schlof-že, main Kind.
שלאף-זשע געזונד !	Schlof-že gesund!

די באבעס מיט די דזיאדעס	Die Bobes mit di Dsiades
טוהען אין דרויסען זיצע,	Thuen in draussen sitzen,
מיט די ברייטע שווערדען,	Mit die breite Schwerten,
מיט די לאנגע שפיצען.	Mit die lange Spitzen.
א אינגעלע, וואס האט זיך	A Jingele, wos hot sich
וויינענדיג געפונען, —	Weinendig gefunen,—
האט מען איהם געחאפט	Hot men ihm gechapt
אונ אריינגעווארפען אין ברונען.	Un araingeworfen in Brunnen.

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 64.

גם שמחה עטרת בעלה,	Gam Ssimcho ateres Bâlo,
לאמיר שפילען א קליינע ווילע.	Lomir spielen a kleine Waile.
א קליינע ווילע וועלען מיר שפילען,	A kleine waile welen mir spielen,
א גאנצען רעדעל וועלען מיר פיהרען.	A ganzen Redel welen mir fihren.
פאטשע-פאטשע, קינדעלעך,	Patsche-patsche, Kindelech,
וועלין מיר קויפען שיכעלעך;	Welen mir keifen Schichelech;
שיכעלעך וועלען מיר קויפען,	Schichelech welen mir keifen,
אין חדר וועלען מיר לויפען.	In Cheider welen mir leifen.
תורה וועלען מיר לערנען מיט גוטע מעלות,	Teire welen mir lernen mit gute Mailes,
צו דער חתונה וועלען מיר פסק'ענען שאלות;	Zu der Chassene welen mir paskenen Schailes;
שאלות וועלען מיר פסק-ענען,	Schailes welen mir paskenen,
א דרשה וועלען מיר דרש'ענען.	A Drosche welen mir darschenen.
די דרשה וועט געפעלען די גאנצע וועלט,	Die Drosche wet gefällen die ganze Welt,
בפרט אז די קינד קאסט אזוי פיל געלד;	Bifrat as die Kind kost asei viel Geld;
אזוי פיל געלד איז מזל מיט ברכה:	Asei viel Geld is Masel mit Broche:
די קינד קומט ארויס פון א שיינע משפחה.	Die Kind kummt araus vun a scheine Mischpoche.

М. З. Левинъ (Витебск. губ).

[illegible] 152 ע׳

№ 65

אז כ׳וואלט געהאט דעם קיסרס אוצרות מיט זיין גאנצע מלוכה ,	As 'ch wollt gehat dem Keissers Eitzes mit sain ganze Melyche,
וואלט דאס גאר ניט זיין ביי מיר אזוי גרויס נחה ,	Wollt dos gor nit sain bai mir asei greis niche,
ווי דו בינסט ביי מיר נחה , מיין ליכט , מיין שיין !	Wie du binst mir niche main Licht, main Schain!
אז איך דער זעה דיר מיין איך—די גאנצע וועלט איז מיין !	As ich derseh dir, mein ich—die ganze Wellt is main!
שלאף , מיין קינד, שלאף , מיין קינד ,	Schlof, main Kind, schl f main Kind,
זאלסט מיר רוהען אונ זיין געזונד !	Sollst mir ruhen un sain gesund!
אלע ברילליאנטען אונ אלע אנטיקען	Alle Brilljanten un alle Antiken
קענען דאך מיין הארץ אזוי פיל ניט ערקוויקען ,	Kennen doch main Harz asei viel nit erquicken,
ווי פיל דו טוהסט ערקוויקען , מיין ליכט , מיין שיין ,	Wie viel du thust erquicken, main Licht, main Schain,
מיט דיר וויל איך מיינען , אז די גאנצע וועלט איז מיין !	Mit dir will ich meinen, as die ganze Welt is main!
שלאף, מיין קינד א. ז. וו.	Schlof, main Kind etc.
אז דו ליגסט אונ שלאפסט אין דיין וויגעל ,	As du liegst un schlofst in dain Wiegel,
שטעהען גוטע מלאכים אונ באדעקען דיר מיט זייער פליגעל.	Steihen gute Malochim un badecken dir mit seier Fligel.
דו , מיין קינד , בינסט מיין ליכט , מיין שיין ,	Du, main Kind, binst main Licht, main Schain,
מיט דיר וויל איך מיינען – די גאנצע וועלט איז מיין !	Mit dir will ich meinen—die ganze Welt is main!
שלאף, מיין קינד א. ז. וו.	Schlof, main Kind etc.
דער טאטע האט דאס קינד ניט געלערנט ,	Der Tate hot dos Kind nit gelernt,
וואס גאט האט געבאטען ,	wos Gott hot geboten,
וועט מען איהם אויף יענער וועלט ברענגען אונ בראטען ;	Wet men ihm auf jener Welt brennen un broten;
אונ דו , מיין ליב קינד , מיט דיינע צדקות זאלסט זיך מיהען	Un du, main lieb Kind, mit daine Zidkes sollst sich mihen
דיין טאטען פון גיהנום ארויס צו ציהען .	Dain Taten vun Geh'nem arauszuziehen.
שלאף, מיין קינד א. ז. וו.	Schlof, main Kind etc.

אז איך וועל אמאל דארפען אויף יענער וועלט געהן,	As ich wel amol darfen auf jener Welt geihn,
וועלען די טיהרען פון גן עדן אפען שטעהן.	Welen die Thiren vun Gan-eiden offen steihn.
דו מיין קינד, זאלסט מיר זיין א פרומער און א גוטער,	Du, main Kind, sollst mir sain a frummer un a guter,
וועט מען זאגען אויף יענער וועלט: לאזט אריין דעם צדיקס מוטער!	Wet men sogen auf jener Welt: Lost arain dem Zadik's Mutter!
שלאף, מיין קינד, שלאף, מיין קינד,	Schlof, main Kind, schlof, main Kind,
זאלסט מיר רוהען און זיין געזונד!	Sollst mir ruhen un sain gesynd!

Б. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 66.

איליו-ליו-ליו. ליו-ליו-ליו!	Ai-lju-lju-lju, lju-lju-lju!
אונטער דאס קינד'ס וויגעלע	Unter dos kind's Wiegele
שטעהט א קליין פיין ציגעלע.	Steiht a klein fain Ziegele.
די ציגעלע איז געפאהרען האנדלען,	Die Ziegele is gefohren handlen,
די בעסטע סחורה איז ראזינקעס מיט מאנדלען.	Die beste S'cheire is Rosinkes mit Mandlen.
תורה, תורה אין קעפעלע,	Teire, Teire in Kepele,
קאשע קאכען אין טעפעלע,	Kasche kochen in Tepele,
ברייט מיט פוטער שמירען;	Breit mit Putter schmieren;
דער טאטע מיט די מאמען	Der Tate mit die Mamen
וועלען דאס קינד צו דער חפה פיהרען.	Welen dos Kind zu der Chupe fihren.
ציגעלע-מיגעלע, וואקס אין קריגעלע,	Ziegele-Miegele, Wachs in Krigele,
רויטע פאמעראנצען;	Reithe Pomeranzen;
אז דער טאטע שלאגט דער מאמען	As der Tate schlogt der Mamen
לויפען די קינדער טאנצען.	Leifen die Kinder tanzen.

М. З. Левинъ (Витеб. губ.)

№ 67.

אונטער (שרה'לעס) וויגעלע	Unter (Ssoreles) Wiegele
שטעהט א קלאר-ווייס ציגעלע.	Steiht a klor-waiss Ziegele.
דאס ציגעלע איז געפאהרען האנדלען.	Dos Ziegele is gefohren handlen.
ראזינקעס מיט מאנדלען,	Rosinkes mit Mandlen,
וואס איז די בעסטע סחורה.	Wos is die beste S'cheire.
שרה'לעס חתן וועט לערנען תורה;	Ssorele's choss'n wet lernen Teire;
תורה וועט ער לערנען,	Teire wet er lernen,
ספרים וועט ער שרייבען;	Sforim wet er schraiben;
א גוטע און א פרומע	A gute un a frumme
וועט (שרה'לע) בלייבען.	Wet (Ssorele) blaiben.

А. А. Чигпринскій (Кіевъ).

№ 68.

שלאף, טאכטער'ל דו שיינע, דו פיינע,	Schlof, Tochter'l du scheine, du faine,
אין דיין וויגעלע;	In dain Wigele;
איך וועל מיר זעטצען לעבען דיר	Ich wel mir setzen leben dir
אונד זינגען א לידעלע.	Und singen a Liedele.
אי ליולינע, אי ליוליע,	Ai ljulje, ai ljulje,
מאך צו דיינע פיינע אויגעלאך ניך אונ געשווינד!	Mach zu daine faine Eigelach gich un geschwind!
וואס ווארפסטו זיך ארום,	Wos warfstu sich arum,
וואס ליגסטו קרום?	Wos liegstu krumm?
פאלג מיר, ליג בעסער גראד;	Folg mir, lieg besser grad;
דו מעגסט מיר גלייבען —	Du megst mir gleiben—
אללע וועררן דיר לויבען	Alle wern dir leiben
פאר א שיינע ערליכע מאד!	Far a scheine, erliche Mad!
אי ליוליע א. ז. וו.	Ai ljulje etc.
אז מען שלאפט, גערט די נשמה ארויף	As men schloft, geiht die Nschome aruf
אונ שרייבט די עברות אין די ביכער;	Un schraibt die Aweires in die Bicher;
אונ דו מיין קינד,	Un du, main Kind,
האסט קיין זינד,	Host kain Sind,
קענסט שלאפען רוהיג אונד זיכער!	Kennst schlofen ruhig un sicher!
אי ליוליע א. ז. וו.	Ai ljulje etc.
גענוג שאן וויינען,	Genug schon weinen,
איך וועל דיר פערייגען,	Ich wel dir vereinen,
איך וועל דיר קויפען בייגעלאך.	Ich wel dir keifen Beigelach.
גענוג שאן דיר וויגען,	Genug schon dir wigen,
לאז מיר א ווייל ליגען,	Los mir a Waile liegen,
מאך צו דיינע כשרע אויגעלאך!	Mach zu daine koschere Eigelach!
אי ליוליע א. ז. וו.	Ai ljulje etc.
אז איך וואלט וויסען,	As ich wollt wissen,
ווער עס קומט אהער,	Wer es kummt aher,
וואס ווילען אן-עין-הרע געבען, —	Wos willen a-n-Ain-hore geben,—
אראפ פון דיין גוף,	Arop vun dain Guf,
אויף זיי ארויף,	Auf sei aruf,
זאל זיין ביי זיי צייט זייער לעבען!	Soll sain bai sei zait seier leben!
אי ליוליע א. ז. וו.	Ai ljulje etc.

Е. Нуровъ (Туккумъ, Курляндск. губ.).

№ 69.

איילע-ליוליע, שלאף,	Ailje-ljulje, schlof,
מיין ליבעס קינד!	Main liebes Kind!
מאך-זשע צו די אייגעלעך	Mach-że zu die Eigelach
און שטעה אוף געזונד.	Un steih uf gesynd.
מאך זיי צו	Mach sei zu
און מאך זיי אָפען,	Un mach sei offen,
געזונטיקער-הייט	Gesuntiker-heit
זאלסטו שלאפען!	Sollstu schlofen!
פיעשטשעסט זיך און וויינסט	Pjestschest sich un weinst
און שלאפען ווילסטו ניט, —	Un schlofen willstu nit,—
מאכסט דאך אן דיין מוטער	Machst doch on dain Mutter
שמערצען מיט דערמיט.	Schmerzen mit dermit.
זינגען און וויגען	Singen un wiegen
איז דיין גאנצער גרונד;	Is dain ganzer Grund;
שלאף-זשע, מיין קינד,	Schlof--że, main Kind,
שלאף-זשע געזונד!	Schlof-że gesund!
זשאבעס מיט בערען	Żabes mit Bären
אָהען אף דרויסען זיצען,	Ohen af draussen sitzen,
מיט די הויכע שטעקענס,	Mit die heiche Steckens,
מיט די לאנגע שפיצען	Mit die lange spitzen.
א מיידעלע, וואס וויינט	A Meidele, wos weint
און וויל ניט רוהיג זיין,	Un will nit ruhig sain,
נעהמען זיי איהר צו	Nehmen sei ihr zu
און ווארפען אין טארבע אריין!	Un warfen in Torbe arain!

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 70.

שלאף, מיין קינד, אין פריידען,	Schlof, main Kind, in Freiden,
דו וועסט פארגעסען דיינע ליידען,	Du west fargessen daine Leiden,
דערוויילע שלאף געזונד!	Derwaile schlof gesynd!
דו ווּעסט לענען ביכעלעך,	Du west lesen Bichelech,
דו וועסט שטריקען טיכעלעך, —	Du west stricken Tichelech,—
דערוויילע שלאף, מיין קינד!	Derwaile schlof, main Kind!
דארט אין א זאל	Dort in a Sál
וועט זיין א מאל א באל,	Wet sain amol a Ball,
דו'סט מאכען מיט דיין קליידעלע א ווינד!	Du'st machen mit dain Kleidele a Wind.
שלאף-זשע, שלאף-זשע, מאמעלע,	Schlof-że, schlof-że, Mamele,
דו וועסט זיין א מאל א דאמעלע, —	Du west sain amol a Damele,—
דערוויילע שלאף געזונד!	Derwaile schlof gesynd!
. . . .	. . . .

г-жа Б. Іофе (Гродненск. губ.).

№ 71.

שלאף אין פריידען ,	Schlof in Freiden,
דו ווייסט ניט קיין ליידען ,	Du weist nit kein Leiden,
שלאף , מיין טייערע קינד !	Schlof, main thaiere Kind!
שלאף , מיין פייגעלע ,	Schlof, main Veigele,
מאך צו דיין אייגעלע ,	Mach zu dain Eigele,
שלאף , מיין טייערע קינד !	Schlof, main thaiere Kind!
דיינע עלטערן מן הסתמא	Daine Eltern min-hastame
זיינען טרייע טאטע-מאמע ,	Sainen traie Tate-Mame,
וואלטען וועלען פון דיר גוט'ס דערלעבען ;	Wollten wellen vun dir Gut's derleben;
וואלטען גערן זעהן א טריטעלע	Wollten gern sehn a Trittele
פון דיין געטרייע פיסעלע ,	Vun dain getraie Fissele,
וואלטען זיי געווים צדקה געבען .	Wollten sei gewiss Zdoke geben.
וועסט זיין געלאדען אויף די באלען	West sain geladen af die Ballen,
וועסט טאנצען אין די זאלען ;	West tanzen in die Salen;
וועסט זיך דרייהען א הער און א הין ,	West sich dreihen aher un ahin,
וועסט געפעלען ווערען	West gefällen weren
צווישען אלע הערען , —	Zwischen alle Herren,—
דערווייל שלאף זיך אויס , מיין קינד !	Derwail schlof sich aus, main Kind!
וועסט אויפשטעהן אין דער פריה ,	West aufsteihn in der-frih,
וועסטו האבען ארבעט א סך .	Westu hoben Arbet a ssach
....	. . . .
וועסט שטריקען טיכעלעך	West stricken Tichelech
און לעזען פון די ביכעלעך , —	Un lesen vun die Bichelech,—
דערווייל שלאף זיך אויס , מיין קינד !	Derwail schlof sich aus, main Kind!

Б. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 72.

שלאף , שלאף , שלאף !	Schlof, schlof, schlof!
דער טאטע וועט פאהרען אין דארף ,	Der Tate wet fohren in Dorf,
וועט ער ברייגגען א נ-עפעלע ,	Wet er breingen a-n-Epele,
וועט זיין געזונד די קעפעלע .	Wet sain gesund die Kepele.
שלאף , שלאף א. ז. וו.	Schlof, schlof etc.
וועט ער ברייגגען א ניסעלע ,	Wet er breingen a Nissele,
וועט זיין געזונד דיא פיסעלע .	Wet sain gesund die Fissele.
שלאף , שלאף א. ז. וו.	Schlof, schlof etc.
וועט ער ברייגגען א נ-ענטעלע ,	Wet er breingen a-n-Entele,
וועט זיין געזונד די הענטעלע .	Wet sain gesund die Häntele.

שלאף, שלאף א. ז. וו.	Schlof, schlof etc.
ועט ער ברייגען א יאכעלע,	Wet er breingen a Jaichele,
ועט זיין געזונד דער בייכעלע.	Wet sain gesund der Baichele.
שלאף, שלאף א. ג וו.	Schlof, schlof etc.
וועט ער ברייגען א פייגעלע,	Wet er breingen a Veigele,
וועט זיין געזונד די אייגעלע.	Wet sain gesund die Eigele.
שלאף, שלאף א. ז. וו.	Schlof, schlof etc.
וועט ער ברייגען א העזעלע,	Wet er breingen a Häsele,
ויעט זיין געזונד דער נעזעלע.	Wet sain gesund der Näsele.

Д. Г. Гальпернъ (Вильна).

№ 73.

שלאף, מיין קינד, שלאף!	Schlof, main Kind, schlof!
דער טאטע וועט ברייגען אן-עוף.	Der Tate wet breingen a-n-Of;
די מאמע וועט ברייגען אן-עפעלע,	Die Mame wet breingen a-n-Epele,
וועט זיין געזונד די קעפעלע.	Wet sain gesund die Kepele.
שלאה, מיין קינד שלאף!	Schlof, main Kind, schlof!
דער טאטע וועט ברייגען אן-עוף;	Der Tate wet breingen a-n-Of;
די מאמע וועט ברייגען א יאכעלע,	Die Mame wet breingen a Jaichele,
וועט זיין געזונד די בייכעלע.	Wet sain gesund die Baichele.
שלאף, מיין קינד א. ז. וו.	Schlof, main Kind etc.
די מאמע וועט ברייגען א ענטעלע,	Die Mame wet breingen a-Entele,
וועט זיין געזונד די הענטעלע.	Wet sain gesund die Häntele.
שלאף, מיין קינד א. ז. וו.	Schlof, main Kind etc.
די מאמע וועט ברייגען א שיסעלע,	Die Mame wet breingen a Schissele,
וועט זיין געזונד די פיסעלע.	Wet sain gesund die Fissele.

Б. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 74.

שלאף, שלאף אין דיין רוה,	Schlof, schlof in dain Ruh,
מאך די כשר'ע אייגעלאך צו;	Mach die koschere Eigelach zu;
מאך זיי צו און מאך זיי אפען	Mach sei zu un mach sei offen
און וועט געזונטערהייט איינשלאפען!	Un wer gesunter-heit ainschlofen!

Д. Г. Гальпернъ (Виленск. губ.).

אינו שיר לעצמו בסוף משיר אחר.
כינ - עמ' 152

№ 75.

די לבנה פאסט אויף די שטערן,	Die Lwone passt auf die Stern,
ווי דער פאסטוך זיינע שאף,	Wie der Pastuch saine Schof,
זיי זאלען חלילה ניט געמינערט ווערן, —	Sei sollen cholile nit geminert wern,—
שלאף, מיין עופעלע, שלאף!	Schlof, main Eifele, schlof!
....	. . . .

Д. Г. Гальперинъ (Вильна).

№ 76.

שלאף-זשע, מיין קינד,	Schlof-že, main Kind,
גיך און געשווינד,	Gich un ·geschwind,
אין דיין שיינינקע וויגעלע!	In dain scheininke Wiegele!
איך וועל זיך מיר זעצען לעבען דיר	Ich wel sich mir setzen leben dir
און זינגען א שיינינקע לידעלע.	Un singen a scheininke Liedele.
וואס איז דאס פאר א שטייגער, —	Wos is dos far a Steiger,—
עס איז שוין צוועלף א זייגער	Es is schoin zwelf a Seiger
און דו שלאפסט נאך ניט איין!	Un du schlofst noch nit ain!
עס איז קיין אנדער סברה,	Es is kein ander Swore,
אז דו האסט אן-עין הרע,	As du host a-n-Ain-hore.
שלאף-זשע איין, מיין קינד!	Schlof-že ain, main Kind!
ווען עס וואלט ניט זיין שפעט,	Wenn es wollt nit sain spat,
וואלט איך אראפ פון בעט	Wollt ich arop vun Bett
און וואלט אן-עין הרעלע אפשפרעכען.	Un wollt a-n-Ain-hore'le opsprechen
אראפ פון דיין גוף,	Arop vun dain Guf,
ביז די ווייבער זיינען נאך ניט אויף.	Bis die Waiber sainen noch nit uf.
וואס האלסטו אזוי די קעפעלע פארווארפען?	Wos halstu asei die Kepele varworfen?
....	. . . .

М. З. Левинъ (Витебск. и Екатеринославск. г).

№ 77.

איילע-ליולע,	Ailje-ljulje,
שלאף, מיין גדולה!	Schlof, main Gdule!
מאך צו דיינע	Mach zu daine
אייגעלעך די פיינע	Eigelech die faine
גאנץ גיך און געשווינד	Ganz gich un geschwind
און שטעה אויף ווידער	Un steih auf wieder
מיט געזונדע גלידער,	Mit gesunde Glieder,
מיין ליעב-זיסעס קינד!	Main lieb-sisses Kind!

Д. Г. Гальперинъ (Ковна).

№ 78.

. . . .

אין מארק דארף מען לויפען,
בייגעלעך דארף מען קויפען;
מיט פוטער דארף מען שמירען,
דער טאטע און די מאמע
זאלען דיך צו דער חופה פירען.

. . . .

In Mark darf men leifen,
Beigelech darf men keifen;
Mit Putter darf men schmieren,
Der Tate mit der Mame
Sollen dich zu der Chupe fihren.

г-жа Б. Б. Гинзбургъ (Могилевск. губ.).

№ 79.

דאס קינד ליגט אין וויגעלע מיט אויסגעוויינטע אויגען,
די מאמע ליגט אויף דער ערד, די פיס אויסגעצייגען.
ניטא קיין מאמע,
ניטא קיין נחמה!

Dos Kind liegt in Wiegele mit ausgeweinte Eigen.
Die Mame liegt auf der Erd, die Fiss ausgezeigen.
Nito kein Mame,
Nito kein Nchome!

דאס קינד ליגט אין וויגעלע און חלשט זויגען,
די מאמע ליגט אין קבר מיט שארבענס אויף די אויגען.
ניטא קיין מאמע א. ז. וו.

Dos Kind liegt in Wiegele un chalesht seigen,
Die Mame liegt in Keiwer mit Scharbens auf die Eigen.
Nito kein Mame etc.

ווער וועט דיר, מיין קינד, גלעטען און קאמען,
ווער וועט דיר, מיין קינד, די וויגעלע אויסראמען?
ניטא קיין מאמע א. ז. וו.

Wer wet dir, main Kind, glätten un Kammen,
Wer wet dir, main Kind, die Wiegele ausramen?
Nito kein Mame etc.

ווער וועט דיר, מיין קינד פוצען און גלעטען,
ווער וועט דיר, מיין קינד, די וויגעלע אויסבעטען?
ניטא קיין מאמע א. ז. וו.

Wer wet dir, main Kind, putzen un glätten,
Wer wet dir, main Kind, die Wiegele ausbetten?
Nito kein Mame etc.

ווער וועט דיר, מיין קינד, פוצען און ציערען,
ווער וועט דיר, מיין קינד, אין חדר פירען? 1)
ניטא קיין מאמע א. ז. וו.

Wer wet dir, main Kind, putzen un zieren,
Wer wet dir, main Kind, in Cheider fihren? [1])
Nito kein Mame etc.

Варіанты:

1) ווער וועט דיר, מיין קינד, מאכען פאר א מענשען.
און ווער וועט דיר, מיין קינד, אונטער דער חופה בענטשען?

Wer wet dir, main Kind, machen far a Mentschen.
Un wer wet dir, main Kind, unter der Chupe bentschen?

כ'בין אויסגעגאנגען אין אלע אפטייקען,
כ'האב געמיינט, דער מלאך המות וועט ניט
קומען די מאמען טייטען.
ניטא קיין מאמע א. ז. וו.

'ch bin ausgegangen in alle Apteiken,
'ch hob gemeint, der Mal'ch-ha-Mowes
wet nit Kummen die Mamen teiten
Nito kein Mame etc.

כ'בין אויסגעפאהרען אין אלע שיפען און
אלע ים'ען,
כ'האב געמיינט, כ'וועל קריגען קויפען פאר'ן
יתום'ל א מאמען. 1)
ניטא קיין מאמע א. ז. וו.

'ch bin ausgefohren in alle Schiffen
un alle Jamen,
'ch hob gemeint, 'ch wel kriegen
keifen far'n Jossem'l a Mamen. [1])
Nito kein Mame etc.

אין דעם יתום'ס וויגעלע האט זיך אריינגעחאפט
א פייער,
ווי או פ'ן פרייען פעלד אין די שטריי פון
א שייער. 2)
ניטא קיין מאמע א. ז. וו.

In dem Jossem's Wiegele hot sich
araingechapt a Faier,
Wie auf'n fraien Feld in die Strei
vun a Schaier. [2])
Nito kein Mame etc.

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).
М. З. Левинъ (Витебск. губ.).
Ю. М. Нейфанъ (Минск. губ.).

№ 80.

ער האט מיר צו געזאגט, ער האט מיר
צו געזאגט,
ער האט מיר צו געזאגט צו געהמען. (bis)
ער געהט אוועק צו אן-אנדער מיידעל,
טוהט מיין הארץ קלעמען.
שלאף, מיין קינד, שלאף,
אין דיין טייערן שלאף!
ווען גאט וועט איהם באצאלען
פאר די פאלשע ליבע,
דאס וועט שוין זיין זיין שטראף!

Er hot mir zugesogt, er hot mir
zugesogt,
Er hot mir zugesogt zu nehmen. (bis)
Er geiht awek zu a-n-ander Meidel,
Thut main Harz klemmen.
Schlof, main Kind, schlof
In dain thaiern Schlofl
Wen Gott wet im bazohlen
Far die falsche Liebe,
Dos wet schoin sain sain Strofl

ס'איז גאר ניטא קיין עפעלע,
וואס זאל ניט זיין קיין ווארם אין דרינען;

's i' gor nito kein Epele,
Wos soll nit sain kein Worm in
drinnen;

ס'איז גאר ניטא קיין מאנספערזאן,
וואס זאל ניט האבען קיין פאלשען זינען.

's i' gor nito kein Mannsperson,
Wos soll nit hoben kein falschen
Sinnen.

אך שלאף, מיין קינד, שלאף
אין דיין טייערן שלאף א. ז. וו.

Ach schlof, main Kind, schlof
In dain thaiern Schlof etc.

---

1) . . . איך וועל קריגען אן-אנדער מאמען.
или :
2) . . . איך וועל קויפען פאר געלט דער מאמען.
אי, ווי איין מוטער איז צו קינדער טייער!

. . . ich wel kriegen a-n-ander Mamen.
. . . ich wel keifen far Geld der Mamen.
Oi, wie ain Mutter is zu Kinder thaier!

איך האָב זיך גענעהט אַ קלײדעלע,	Ich hob sich geneiht a Kleidele,
פֿון פֿינף אַרשין די ברײט;	Vun finf Arschin die Breit;
קײן גוטס און קײן האָב זאָלען זײ ניט האָבען,	Kein Gut's un kein Hob sollen sei nit hoben,
די וואָס האָבען אונזער ליבע פֿונאַנדער געשײדט!	Die wos hoben unser Liebe vunander-gescheidt!
שלאָף, מײַן קינד, שלאָף	Schlof, main Kind, schlof
אין דײַן טײַערן שלאָף א. ז. וו.	In dain thaiern Schlof etc.

В. М. Кассель и А. Д. Пик (Ковенск. губ.).

№ 81. *)

שליס צו, מײַן קינד, דײַנע אײגעלעך	Schliess zu, main Kind, daine Eigelech
און נעהם מײַן חיות ניט אַרױס.	Un nehm main Chijus nit araus.
פֿון דײַן גרױסען אומגליק מײַן קינד װײסטו ניט,	Vun dain greissen Umglick, main Kind, weisstu nit,
פֿון דעם וואָס איך זאָג דיר יעצט אױס. 1)	Vun dem, wos ich sog dir jetzt aus [1]).
דער מלאך װעט דיך צודעקען מיט זײַן פֿליגעלע	Der Mal'ach wet dich zudecken mit sain Fligele
ביז מאָרגען קלאָר װײַסען טאָג; 2)	Bis morgen klor-waissen Tog; [2])
לעב'ן דער עלינטער װיגעלע	Leb'n der elinter Wiegele
זיץ איך, דײַן מוטער, און קלאָג.	Sitz ich, dain Mutter, un klog.
איך קלאָג, וואָס איך האָב דיך געבאָרען	Ich klog, wos ich hob dich geboren
אױף צרות, אױף אומגליק, אױף שמערץ.	Auf Zores, auf Umglick, auf Schmerz.
װען איך האָב דײַן פֿאָטער פֿאַרלאָרען,	Wenn ich hob dain Voter varloren,
ביסטו געװען בײַ מיר אונטער'ן הערץ.	Bistu gewen bai mir unter'n Herz.
װען דו ביסט אַרױס פֿון דײַן בליהונג,	Wenn du bist araus vun dain Blihung,
איז ער שױן בײַ אונז ניט געװען.	Is er schoin bai uns nit gewen.
קײן פֿאָטער, מײַן קינד האָסטו ניט, —	Kein Voter, main Kind, hostu nit,—
ער האָט דיך ניט דערלעבט צו זעהן.	Er hot dich nit derlebt zu sehn.
דײַן פֿאָטער האָט מען גערופֿען אױפֿ'ן הימעל, 3)	Dain Voter hot men gerufen auf'n Himmel, [3])
ער װעט שױן קײן מאָל ניט קומען צוריק.	Er wet schoin keinmol nit kummen zurick.
שלאָף, מײַן קינד, און דרימעל,	Schlof, main Kind, un drimel,
דו פֿאַרשטײעהסט ניט פֿון גרױסען אומגליק!	Du varsteihst nit vun greissen Umglick!

*) См. аналогичное по содержанію (но не по формѣ) стихотвореніе И. I Линецкаго "דאָס װיגעלע" въ его сборникѣ "בײַזער מאַרשעליק" ч. II стр. 17 (Варшава, 1879 г).—

Варіанты:

1) פֿון דעם וואָס מען זאָגט דיר ניט אױס	Vun dem wos men sogt dir nit aus.
2 ביסק'ן קלאָר-װײַסען טאָג.	Bis'kn klor-waissen Tog.
3) גאָט האָט איהם גערופֿען אין הימעל.	Gott hot ihm gerufen in Himmel.

ווען דו וועסט א ביסעל עלטער ווערען ,	Wenn du west a bissel alter weren
וועסטו פארשטעהן פון גרויסען אומגליק ;	Westu varsteihn vun greissen Umglick
דאס וועט דיך באגיסען מיט טרערען ,	Dos wet dich begiessen mit Thrären
אזוי ווי דיין מוטער אליין :	Asei wie dain Mutter allein.
האָרעווען וועסטו דיין גאנצען לעבען	Horewen westu dain ganzen Leben
מיט נויט 1) וועט דיר אנקומען דיין ברויט ;	Mit Neith [1]) wet dir onkummen dain Breit;
בלוט וועט פון דיינע אויגען ריגען ,	Blut wet vun daine Eigen rinnen,
ווייל דיין פאטער איז טויט. 2)	Wail dain Voter is teit. [2])
האָרעווען וואלטען מיר ביידע צוזאמען ,	Horewen wollten mir beide zusammen,
וואלט אונז אזוי שלעכט ניט געווען .	Wollt uns asei schlecht nit gewen.
אין קאלטע וואסער , מיין קינד , וועסטו שווימען ,	In kalte Wasser, main Kind, westu schwimmen,
אונ איך וועל זיין גאנץ ווייט פון דיר .	Un ich wel sain ganz wait vun dir.
אויף דיין לעבען וועסטו אויפ'ן ים שווימען ,	Auf dain Leben westu auf'n Jam schwimmen,
דיא חוואלען וועלען דיך ארום טראגען ;	Die Chwalen welen dich arumtrogen;
צו איין ברעג וועסטו וועלן צוקומען ,	Zu ain Breg westu wellen zukummen,
אונ דו וועסט זיך ניט קענען דערשלאגען .	Un du west sich nit kennen derschlogen.
יעדערער וועט דיך אוועק שטויסען :	Jederer wet dich awekateissen:
מי וועט דיר זאגען : געה ווייטער , געה !	Mi wet dir sogen: geih waiter, geih!
דו ביסט אונזערער א פרעמדער .	Du bist unserer a fremder.
א יתומ'ל ביסטו , אך וועה !	A Jossem'l bistu, och weih!
פאר די חברה-קדישא	Var die Chewre-kadische
האט זיך געעפענט א וועלט : 3)	Hot sich geeffent a Welt: [3])
זיי האבן אין זיך די העזה	Sei hobn in sich die Hose
צו נעמען פאר איין טויטען געלט .	Zu nehmen var a Teiten Geld.
אויפ'ן בית עולם שטעהט איין מצבה'לע , —	Auf'n Beiss-eilom steiht a Mazeiwele,—
אפ צו טרעטען פון איהר איין שפאן , 4)	Opzutreten vun ihr a Spann, [4])
דארטען זיצט איין יונגע נקבה'לע ,	Dorten sitzt ain junge Nkeiwele,
קלאגט נאך איהר יונגיקען מאן .	Klogt noch ihr junginken Mann.

---

1) שווייס — Schweiss.

2) מיין קינד , אז דו וועסט עלטער ווערען ,
אך , ווי שווער וועט דיר אנקומען דיין ברויט !
דו וועסט זיך באגיסען מיט טרערען ,
דערמאנענדיג זיך אן'ם טאטענ'ס טויט .

Main Kind, as du west älter weren,
Ach, wie schwer wet dir onkummen dain Breit!
Du west sech bagiessen mit Thrären,
Dermohnendig sech on'm Taten's Teit.

Иногда вмѣсто послѣднихъ двухъ строкъ поется:

אריבער האלז אין וואסער שווימען ,
ווייל דיין פאטער איז טויט .

Ariber Hals in Wasser schwimmen,
Wail dain Voter is teit.

3) פאר זיי איז שוין א וועלט — Var sei is schoin a Welt.

4) די גרויס איז זי פון איין שפאן — Die Greis is sie vun ein Spann.

זי קלאגט, וואס ער איז געשטארבען
און האט איהר געלאזען איין קליין קינד;
איהר גאנצענעם לעבען דארף זי זיין
פארדארבען
אזוי ווי אהן איין פאסטוך די רינד 1)

Sie klogt, wos er is gestorben
Un hot ihr gelosen ain klein Kind;
Ihr ganzenem Leben darf sie sain vardorben,
Asei wie ohn ain Pastuch die Rind.[1])

О. Гефтъ (Жлобинъ, Могилевск. губ.).
И. І. Глахенгаузъ (Вратолюбовка, Херс. губ.).
г-жа А. Гофштейнъ (Свенцяны, Виленск. г.).
В. М. Касселъ и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).
М. З. Левинъ (Двинскъ, Витебской губ.).
А. Я. Портной (Глускъ, Минск. губ.).

№ 82.

שלאף, מיין קינד, מיין קריין, 2) מיין שיינער,
שלאף-זשע, ליו-ליו-ליו!
שלאף, מיין לעבען, מיין קדיש איינער,
שלאף זשע, זוניונוי!

Schlof, main Kind, main Krein,[2]) main scheiner,
Schlof-że, lju-lju-lju!
Schlof, main Leben, main Kadisch einer
Schlof-że, Suhn'ju-nju!

בא דיין וויגעל זיצט דיין מאמע
און זינגט א ליד און וויינט;
דו וועסט א מאל פערשטעהן, מסתמא,
וואס זיא האט געמיינט,

Ba dain Wiegel sitzt dain Mame
Un singt a Lied un weint;
Du west amol versteihn, mistame,
Wos sie hot gemeint.

אין אמעריקע איז דער טאטע
דיינער, ליוליו!
דו ביסט נאך א קינד לעת-עתה,
שלאף זשע, זוניונוי!

In Amerike is der Tate
Dainer, lju-lju-lju!
Du bist noch a Kind l'eiss-ate,
Schlof-że, Suhn'ju-nju!

אין אמעריקע איז פאר יעדען,
זאגט מען, גאר א גליק,
און פאר יעדען א גן עדן,
גאר עפעס אן-אנטיק.

In Amerike is far jeden,
Sogt men, gor a Glick,
Un far jeden a Gan-eiden,
Gor epes a-n-Antik.

דארטען עסט מען אום-דער-וואכען
חלה, זוניונוי;
ייכעלעך וועל איך דיר קאכען,
שלאף זשע· ליוליו!

Dorten esst men um-der-Wochen
Chale, Suhn'ju-nju;
Jaichele wel ich dir kochen,
Schlof-że, lju-lju-lju!

---

1) זי קלאגט, וואס ער האט זי געלאזען,
זי האט זיך ניט צו וועמען צו קערען.
גאט, ברוך הוא, האב שוין רחמנות
און טוה מיר דעם זווג אומקערען!

Sie klogt, wos er hot sie gelosen,
Sie hot sich nit zu wemmen zu kehren
Gott, boruch hu, hob schoin Rachmones
Un thu mir dem Siwug umkehren!

Варіанты:

2) טרייסט. Treist.

10.

גאט וועט הייסען, וועט ער שיקען	Gott wet heissen, wet er schicken
בריוועלעך, זונ'יו-ניו,	Briewelech, Suhn'ju-nju,
גאר אין גיכען אונז בעגליקען,	Gor in gichen uns beglicken,
שלאף זשע, ליו-ליו-ליו!	Schlof-že, lju-lju-lju!
ער וועט שיקען צוואנציג דאללער,	Er wet schicken zwanzig Doller,
זיין פּארטרעט דערצו,	Sain Porträt derzu,
און וועט נעהמען—לעבען זאל ער!—	Un wet nehmen—leben soll er!—
אונז אהינצו-צו, 1)	Uns ahinzu-zu. [1])
ער וועט כאפּען אונז צו קיסען,	Er wet chapen uns zu kissen
טאנצען אז פאר פרייד;	Tanzen as vor Freid;
איך וועל קוואלען טרערען גיסען,	Ich wel Quallen Thränen giessen,
וויינען שטילער הייט.	Weinen stiller-heit.
ביז עס קומט דאס גוטע קוויטעל,	Bis es kummt dos gute Qvittel,
שלאף-זשע, ליו-ליו-ליו!	Schlof-že, lju-lju-lju!
שלאפען איז א טייער מיטעל,	Schlofen is a thaier Mittel,
שלאף זשע, זונ'יו-ניו!	Schlof-že, Suhn'ju-nju!

г-жа А. Гофштейнъ (Свенцяны, Виленск. губ.).
В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).
М. З. Левинъ (Витебск. губ.).
Ю. М. Нейфахъ (Минск. губ.).
І. Л. Раввинскій (Гадячъ, Полтавск. губ.).

№ 83.

א מאל איז געווען א מעשה,	Amol is gewen a Maisse,
די מעשה איז גאר ניט פרעהליך;	Die Maisse is gor nit freilech;
די מעשה הויבט זיך אן-עט	Die Maisse heibt sich on'et
מיט א אידישען מלך.	Mit a Iidischen Meilech.
ליולינקע, מיין פייגעלע,	Ljulinke, main Veigele,
ליולינקע, מיין קינד!	Ljulinke, main Kind!
כ'האב אנגעווארען אזא ליעבע,	'ch hob ongeworen asa Liebe,
וועה איז מיר און ווינד!	Weih is mir un wind!

иногда за этимъ поется слѣдующій куплетъ:

1) ער וועט אללעס אונזערט-וועגען	Er wet alles uusertwegen
שאפען, זונ'יו-ניו,	Schaffen, Suhn'ju-nju,
און וועט פאהרען אונז אנטקעגען,	Un wet fohren uns antkegen.
שלאף-זשע, ליו-ליו-ליו!	Schlof-že, lju-lju-lju!

א מאל איז געוועז א מלך,
דער מלך האט געהאט א מלכה,
די מלכה האט געהאט א ווייגארטען.
ליולינקע, מיין קינד!
ליולינקע, מיין פייגעלע,
ליולינקע, מיין קינד!
כ'האב אנגעווארען אזא ליעבע,
וועה איז מיר אונ ווינד!

Amol is gewen a Meilech,
Der Meilech hot gehat a Malke,
Die Malke hot gehat a Waingorten.
Ljulinke, main Kind!
Ljulinke, main Veigele,
Ljulinke, main Kind!
'ch hob ongeworen asa Liebe,
Weih is mir un wind!

דער ווייגארטען האט געהאט א בוים,
דער בוים האט געהאט אצווייג,
דער צווייג האט געהאט א נעסטעלע.
ליולינקע, מיין קינד!
ליולינקע, מיין פייגעלע א. ז. וו.

Der Waingorten hot gehat a Beim
Der Beim hot gehat a Zwaig,
Der Zwaig hot gehat a Nestele.
Ljulinke, main Kind!
Ljulinke, main Veigele etc.

דער נעסט האט געהאט א פייגעלע,
די פייגעלע האט געהאט א פליגעלע,
די פליגעלע האט געהאט א פעדער'ל.
ליולינקע, מיין קינד!
ליולינקע, מיין פייגעלע א. ז. וו.

Der Nest hot gehat a Veigele,
Die Veigele hot gehat a Fligele,
Die Fligele hot gehat a Feder'l.
Ljulinke, main Kind!
Ljulinke, main Veigele etc.

דער פעדער'ל האט געהאט אקישעלע,
דער קישעלע האט געהאט א מלך,
דער מלך האט געהאט א מלכה.
ליולינקע, מיין קינד!
ליולינקע, מיין פייגעלע א. ז. וו.

Der Feder'l hot gehat a Kischele,
Der Kischele hot gehat a Meilech,
Der Meilech hot gehat a Malke.
Ljulinke, main Kind!
Ljulinke, main Veigele etc.

דער מלך איז אפגעשטארבען,
די מלכה איז געווארען פערדארבען;
דער בוים איז אפגעבראכען,
די פייגעלע פון נעסט אנטלאפען.
ליולינקע, מיין פייגעלע א. ז. וו.

Der Meilech is opgestorben,
Die Malke is geworen verdorben;
Der Beim is opgebrochen,
Die Veigele vun Nest antlofen.
Ljulinke, main Veigele etc.

וואו נעהמט מען אזא לייטער,
וואס זאל האלטען צעהן איילען?
וואו נעהם איך אזא מענטשען,
וואס זאל שטערען ציילען?
ליולינקע, מיין פייגעלע,
ליולינקע, מיין קינד!
וואו נעהם איך אזא דאקטער,
וואס זאל מיינע וואונדען היילען?

Wu nehmt men asa Leiter,
Wos soll halten zehn Eilen?
Wu nehm ich asa Mentschen,
Wos soll Steren zeilen?
Ljulinke, main Veigele,
Ljulinke, main Kind!
Wu nehm ich asa Dokter,
Wos soll maine wunden heilen?

Б. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

IV.

Дѣтскія и школьныя пѣсни.

№ 84. *)

אני הלכתי בדרך	Ani holachti ba-Derech
ופגע בי איש חזק,	Upoga bi Isch chosok,
ושמו קאזאק.	Uschmei Kosak.
נאגאיקע בידו,	Nagaike b'Jodei,
וחרב בצדו.	W'Cherew b'Zidei.
אמר אלי:	Omar eilai:
דענגי דאוואי!	Djenjgi dawai!
איינס, צוויי, דריי —	Eins, zwei, drai—
דו געהסט פריי!	Du geihst frai!

Д. Г. Гальпернъ (Вильна).
Б. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 85.

קארעהאד, קארעהאד,	Karehod, karehod,
עפענט אויף דעם טהייער!	Effent auf dem Theier!
ווער פאהרט, ווער פאהרט?	Wer fohrt, wer fohrt?
דעם קיסר'ס קינדער!	Dem Keisser's Kinder!

Д. Г. Гальпернъ (Вильна).

№ 86.

אראד אין א ראנע,	A Rod in a Rane,
א שטרייענע פאנע,	A streiene Pane,
זיבען מאל ארום —	Sieben mol arum—
חייקע, קעהר זיך אום!	Chaike, kehr sich um!

А. Рейзинъ (Минск. губ.).

---

*) №№ 84—98 распѣваются преимуществвенно при различныхъ играхъ.— См. дѣтскія пѣсни, напеч. г. Л. Винеромъ въ «Mittheil. d. Gesellsch. f. jüd. Volkskunde», вып II (стр. 40 и слѣд.) и д-ромъ С. Вейсенбергомъ въ журн. «Globus» (1900 г. т. L XXVII, №8

№ 87.

איין אטלער קאטלער	Ein Otler Kotler
האט געדארפט קעשעל כלים	Hot gedarft Keschel Keilim
צו בעשלאגען ;	Zu beschlogen;
דער אנדערער ווייס ניט , וויפיעל	Der Anderer weiss nit, wieviel
שינדעל-נעגעל	Schindel-Nägel
מע דארף דערצו האבען .	Me darf derzu hoben.
ניט איינס , ניט צוויי , ניט דריי ,	Nit eins, nit zwei, nit drai,
אדער—לידער—ליי !	Oder—lider—lai!
אקען באקען ,	Oken boken,
ביידע גלאקען ,	Beide Glocken,
צי'ר'ל , פער'ל ,	Zir'l, Per'l,
דוקס ארויס !	Duks araus!

Б. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 88.

איין—א מילינג ,	Ein—a Miling,
צוויי—א צווילינג ,	Zwei—a Zwiling,
דריי—מזמן ,	Drai—Msumon,
פיער—רעדער ,	Vier—Rader,
פינף—פינגער ,	Finf—Finger,
זעקס—זינגער ,	Sechs—Singer,
אכט—א טויז ,	Acht—a Taus,
ניין—א הויז ,	Nain—a Haus,
דרייצעהן—	Draizehn—
מיט די לאנגע בייצען ,	Mit die lange Baizen,
האלבע גולדענס ארויס !	Halbe Guldens araus!

Б. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 89.

קעסעלע , קעסעלע ,	Kessele, Kessele,
מאק , מאק , מאק !	Mak, mak, mak!
מאזשנא לינקע ,	Możno linke,
מאזשנא טאק !	Możno tak!
א מי סוואיע	A my swoje
פאמאלינקע ,	Pomalinke,
סיודא טודא	Ssjuda tuda
פאמאלינקע .	Pomalinke.

הָארֶע דִי גֶעלֶע,	Hode die gele,
הָארֶע דִי וָואס,	Hode die wos,
שאבְּסִי פּאנִי	Schabsi pani
פּאפִּירָאס!	Papiros!

Б. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 90.

איינֶע קְליינֶע	Eine kleine
ווייסֶע טייבֶּעל	Waisse Taibel
פִירְטֶע מִיךְ	Fihrte mich
אִין איינְגֶעלאנְד.	In Eingeland.
איינְגֶעלאנְד	Eingeland
אִיז צוּ גֶעשְׁלָאסֶען,	Is zugeschlossen,
אוּנ דִי שְׁלִיסֶעל	Un die Schlissel
אִיז אָפְּגֶעבְּרָאכֶען.	Is opgebrochen.
איינְס, צְווַיי, דְרַיי —	Eins, zwei, drai—
פּוילֶען אִיז פַארְבַּיי;	Peilen' is varbai;
רוּסס אִיז גֶעלָאפֶען	Russ is gelofen
מִיט אַלֶע האַרְמאַטֶען,	Mit alle Harmaten,
פּוילֶען אִיז גֶעבְּלִיעבֶּען	Peilen is gebliben
אָהְן סאַלְדאַטֶען.	Ohn Soldaten.

Б. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 91.

יֶעחאל פּאן.	Jechal Pan
פִיער מָאל הֶערֶען (?)	Vier mol heren, (?)
וֶוען'ט דִי קָאפֶע	Wenn 't die Koffe
פַארְטִיג וֶוערֶען?	Fartig weren?
אוּהְר זֶעקְס —	Uhr sechs—
ווֶערְט גֶעבֶּעקְס,	Wert Gebäcks,
אוּהְר זִיעבֶּען —	Uhr sieben—
ווֶערְט גֶערִיעבֶּען,	Wert gerieben,
אוּהְר אַכְט —	Uhr acht—
ווֶערְט גֶעמאַכְט,	Wert gemacht,
אוּהְר נַיין —	Uhr nain—
ווֶעט דִי קָאפֶע	Wet die Koffe
פַארְטִיג זַיין!	Fartig sain.

Б. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 92.

אקס איילען ,	Ochs Eilen,
טינט אונ וואסער,	Tint un Wasser,
פון וואנען	Vun Wannen
זאל איך לעבען ?	Soll ich leben?
מיין פאטער איז	Main Voter is
אין פויפיען ,	In Foifien,
ער פויפט	Er foift
אלע מארגען ,	Alle Morjen
איין טריפעל-טראפעל	Ein Trifel-trafel,
אלטער דודעל-זאק !	Alter Dudel-sack!

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 93.

יעכאל פאני	Jechal Pani
איז מאלאווע ,	Is Malowe,
דאיע צאפקע ,	Daje Zapke,
פיווא לאווע .	Piwa lowe.
אסע קאסע ,	Osse kosse,
שעסאלע ,	Schessale,
דאיע באגע ,	Daje Boge,
בעכאלע ;	Bechale.
איך מיק ,	Ik mik,
פאקאזיק ,	Pokasik,
עץ פרעץ ,	Ez prez,
דוד קאניעץ !	Dud kanjez!

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 94.

איינע יודען	Eine Juden
קומען קויפען ,	Kummen kaufen,
קויפען זיי איין ,	Kaufen sei ain,
דיעס אונ דאס ;	Dies un das;
ציילען זיי אפ	Zeilen sei op
דריי אונ דרייסיג .	Drai un draissig.
איינס , צוויי , דריי —	Eins, zwei, drai—
דו בינסט פריי !	Du binst frai!

Б. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 95.

רויטע פאטשיילע ,	Reithe Fatscheile,
גרין און בלוי ,	Grin un blau,
לאמיר פאהרען	Lomir fohren
(אין) פאדאלאי !	(In) Podaloi!
פאדאלאי ט'געהאט א זוהן ,	Podaloi 't gehat a Suhn,
האט ער געגעסען	Hot er gegessen
פוטער מיט הוהן ;	Putter mit Huhn;
פוטער מיט הוהן	Putter mit Huhn
האט ער געגעסען , —	Hot er gegessen,—
דאווענען און בענטשען	Dawnen un bentschen
האט ער פערגעסען .	Hot er vergessen.

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 96.

אלטער—קאלטער •	Alter—kalter
מענטשעלע ,	Mentschele,
געה מיט די באבען	Geih mit die Boben
א טענצעלע !	A Tänzele!
אונטערשלאק ,	Unterschlak,
אויבערשלאק ,	Eibershlak,
גיב די באבען	Gib die Boben
א פאטש אין באק !	A Patsch in Bak!

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 97.

המן הרשע	Homon ho-Roscho
האט געוואלט	Hot gewellt
מרדכ'ן דערלאנגען	Mordchen derlangen
א שנעל אין נאז , —	A Schnäll in Nos,—
דערום איז ער	Derum is er
געווארען א האז !	Geworen a Hos!

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 98.

—שלי שלך ?	—Scheli scheloch?
—אני עמך .	—Ani Amoch
—שיק דיין פאלק	—Schik dain Volk!
—מיין פאלק איז קראנק	—Main Volk is krank

. . . .

Д. Г. Гальпернъ (Вильна).

№ 99.

ציגעלע, מיגעלע, קאטינקע,	Ziegele, Miegele, Kotinke
רויטע פאמעראנצען;	Reithe Pomeranzen;
אז דער טאטע שלאגט די מאמען,	As der Tate schlogt die Mamen,
געהען די קינדער טאנצען.	Geihen die Kinder tanzen.
ציגעלע, מיגעלע, קאטינקע,	Ziegele, Migele, Kotinke,
חיים ברוך שפרינצעס;	Chajim Boruch Sprinzes;
אז דער טאטע שלאגט די מאמען,	As der Tate schlogt die Mamen,
עסען די קינדער בלינצעס.	Essen die Kinder Blinzes.

Д. Г. Гальпернъ (Вильна).
С. Жвифъ (Одесса).

№ 100.

ציגעלע, מיגעלע, קאטינקע,	Ziegele, Miegele, Kotinke,
רויטע פאמעראנצען;	Reithe Pomeranzen;
אז די קעפעלע שכור'ט זיך איין,	As die Kepele schikert sich ain,
געהען די פיסעלעך טאנצען.	Geihen die Fisselech tanzen.

М. Г. Каганъ (Столбцы, Минск. губ.).

№ 101.

— אלטער אידעלע,	—Alter Jidele,
קאלטער אידעלע,	Kalter Jidele,
קריך אראפ פון אויבען!	Kriech arop vun Eiwen!
איך האב דיר געבראכט,	Ich hob dir gebracht,
איך האב דיר געבראכט	Ich hob dir gebracht
א היטעל צו פערקויפען!	A Hitel zu varkeifen!
— איך בין אלט	—Ich bin alt
און איך בין קאלט,	Un ich bin kalt,
און איך וועל דאס ניט קויפען!	Un ich wel dos nit keifen!
— אלטער אידעלע,	—Alter Jidele,
קאלטער אידעלע,	Kalter Jidele,
קריך אראפ פון אויבען!	Kriech arop vun Eiwen!
איך האב דיר געבראכט,	Ich hob dir gebracht,
איך האב דיר געבראכט	Ich hob dir gebracht
א קאפאטע צו פערקויפען!	A Kapote zu varkeifen!
— איך בין אלט	—Ich bin alt
און איך בין קאלט,	Un ich bin kalt,
און איך וועל דאס ניט קויפען!	Un ich wel dos nit keifen!

אלטער אידעלע ,	Alter Jidele,
קאלטער אידעלע ,	Kalter Jidele,
קריך אראפ פון אויבען !	Kriech arop vun Eiwen!
איך האב דיר געבראכט ,	Ich hob dir gebracht,
איך האב דיר געבראכט ,	Ich hob dir gebracht
א מיידעל צו פערקויפען !	A Meidele zu varkeifen!
— איך בין יונג	—Ich bin jung
אונ איך טוה אשפרונג ,	Un ich thu a Sprung,
. אונ איך וועל דאס קויפען !	Un ich wel dos keifen!

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ).

№ 102.

— אליע-ליולע, יאסטע ,	—Alje-ljulje, Joste,
וויפיעל פייגעלעך האסטע ?	Wieviel Veigelech hoste?
— איך האב איין טויב ,	—Ich hob ein Taub,
די טויב ברייננט מיר קארן ;	Die Taub breingt mir Korn;
מיט די קארן באק איך ברויט,	Mit die Korn back ich Breit,
די ברויט גיב איך די הינדעלעך ;	Die breit gib ich die Hindelech;
די הינדעלעך לייגען מיר אייעלעך ,	Die Hindelech leigen mir Eielech,
די אייעלעך פערקויף איך	Die Eielech verkauf ich
אונ די געלט פער זויף איך !	Un die geld varsauf ich!

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 103.

א רויז אויפ'ן דאך ,	A Rois auf'n Dach,
א ליכטיגע נאכט ;	A lichtige Nacht;
טעלער אין די גאסען ,	Teller in die Gassen,
ויין אין די פלאשען ;	Wain in die Flaschen;
מעד אין די קריגעלעך ,	Med in die Krigelech,
שיינע , פיינע איגנעלעך	Scheine, faine Iingelech
זיצען אין די ויגעלעך .	Sitzen in die Wiegelech.
משקע דער העזל	Moschke der Häs'l
פאהרט אין בערעזל ,	Fohrt in Beres'l,
קויפט ער א פיעדעל ,	Keift er a Fiedel,
שפילט ער א ליעדעל :	Spielt er a Liedel:
מע-מע-מע !	Me-me-me!

А. Рейзинъ (Минск. губ).

№ 104.

מאדאם פיטען	Madam Piten
איז געריטען ,	Is geritten
אפ'ן ווייסען ציגענבאק ;	Af'n waissen Ziegenbock;
הענע די גראבע ,	Hene die grobe
איז געגאנגען טאנצען ,	Is gegangen tanzen,
האט זי פארלארען דעם אונטערראק .	Hot sie varloren dem Unterrock.

Б. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 105.

מלכה די צאצקע ,	Malke die Zaske,
די בויך טהוט מיר וועה ,	Die Bauch thut mir weih,
קאך מיר אוף	Koch mir uf
א ביסעלע טהיי !	A bissele Theil
טהיי איז ביטער ,	Thei is bitter,
צוקער איז זיס ,	Zucker is siss,
קאך מיר אוף ,	Koch mir uf
א ביסעלע פיש !	Abissele Fisch!
פיש איז טרוקען ,	Fisch is trucken,
ברעך דעם רוקען ;	Brech dem Ruken;
פיש איז נאס ,	Fisch is nass,
ברעך דעם טאס !	Brech dem Tass!

Б М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск губ.).

№ 106.

זיטצט איין אלטע וויטווע-וויטווע	Sitzt ain alte Wittwe-Wittwe
אין רעגען און אין שניי ;	In Regen un in Schnei;
וואס זאל מען איהר עסען געבען ?	Wos soll men ihr essen geben?
פוטער מיט קאווי !	Puttcr mit Kaweil
ציפען-צאפען ,	Zipen-Zapen,
פוטער קלאפען ,	Putter klappen,
היינגען זיי זיך אן .	Heingen sei sich on!

А. Рейзинъ (Минск. губ.)

№ 107.

זעה , טאטע , טאטע , טאטע ,	Seh, Tate, Tate, Tate,
וואס די מאמע האט געטאהן !	Wos die Mame hot gethon!
זי האט אויסגעקוילעט אלע הענער ,	Sie hot ausgekeilet alle Hähner,
און געלאזען דעם שווארצען האן .	Un gelosen dem schwarzen Hohn.
. . . .	. . . .

Д. Г. Гальпернъ (Вильна).

№ 108.

מאַמעליגע , מאַמעלײַ ,	Mamelyge, Mamelai,
דער טאַטע איז געפֿאָהרען אין װאָלעכײַ !	Der Tate is gefohren in Wolechai!
װאָס װעט ער ברײנגען ? אַ קריגעלע ביר !	Wos wet er breingen? A Krigele Bier!
װאו װעט מען עס שטעללען ? אונטער דער טהיר !	Wu wet men es stellen? Unter der Thir!
מיט װאָס װעט מען עס צודעקען ? מיט אַ בױגען פּאַפּיר !	Mit wos wet men es zudecken? Mit a Beigen Papier!
װער װעט עס טרינקען ? איך מיט דיר !	Wer wet es trinken? Ich mit dir!

С. Живфъ (Одесса).

№ 109.

Варіанты:

פֿײגעלע , פֿײגעלע !	Veigele, Veigele!
— פּי-פּי-פּי !	—Pi-pi-pi!
װאו איז דער טאַטע ?	Wu is der Tate?
— דאָ ניט היא !	—Do nit hie!
װען װעט ער קומען ?	Wenn wet er kummen?
— מאָרגען פֿריה !	—Morgen frih!
װאָס װעט ער ברײנגען ?	Wos wet er breingen?
— אַגלעזעלע ביר !	—A Gläsele Bier!
װאו װעט ער שטעלען ?	Wu wet er stellen?
— אונטער דער טהיר !	—Unter Thir!
מיט װאָס װעט ער צודעקען ?	Mit wos wet er zudecken?
— מיט אַשטיקעל פּאַפּיר !	—Mit a Stiekel Papier!
װער װעט טרינקען ?	Wer wet trinken?
— איך מיט דיר !	—Ich mit dir!

А. Рейзинъ (Минск. губ.).

№ 110.

Второй варіантъ:

פֿײגעלע , פֿײגעלע !	Veigele, Veigele!
— פּי-פּי-פּי !	—Pi—pi—pi!
װאו איז דיא מאַמע ?	Wu i' die Mame?
— ניטאָ הי !	—Nito hie!
װאָס'ט זי ברײנגען ?	Wos 't sie breingen?
— אַ חת'עלע פֿאַר דיר !	—A Chossele far dir!
װאָס'ט דער חת'עלע ברײנגען ?	Wos 't der Chossele breingen?
— אַ גלעזעלע ביר !	—A Glasele Bier!
װאו-סטו שטעלען ?	Wu 'stu stellen?
— אונטער'ן טהיר !	—Unter'n Thir!
מיט װעמען-'סטו טרינקען ?	Mit wemen 'stu trinken?
— איך מיט דיר !	—Ich mit dir!

טינט און פעדער	Tint un Feder
און פאפיר, —	Un Papier,—
מזל טוב,	Mas'l—tow,
טאכטער, דיר!	Tochter, dir!
צוגענומען,	Zugenummen,
אוועק געלייגט —	Awekgeleigt—
א וואָרע געמאכט:	A Ware gemacht:
דער חתן געהט.	Der Choss'n geiht,
א וואָרע געמאכט,	A Ware gemacht,
דעם חתן געבראכט;	Dem Choss'n gebracht;
אפגעהולעט,	Opgehuljet
א גאנצע נאכט.	A ganze Nacht.

Б. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 111.

Третій варіантъ:

אי—פי!	I-fi!
וואו דער טאטע?	Wu der Tate?
ניטא הי!	Nito hie!
וואס'ט ער ברייגגען?	Wos't er breingen?
דאניצעס מיט קיה!	Doneizes mit Kih!
ווערט עס עסען?	Wer't es essen?
זי און ער,	Sie un er,
שוויגער און שווער.	Schwieger un Schwer.
רח'קע די נאווקע	Rochke die Nawke
געלאפען אין יאטקע,	Gelofen in Iatke,
געכאפט א באראנקע,	Gechapt a Baranke,
געווארען א ציגאנקע.	Geworen a Ziganke.
א רעדעל דרעהט זיך,	A Räd'l dreiht sich,
חתן-כלה פרייט זיך;	Choss'n-Kale freit sich;
א רעדעל נייגט זיך,	A Räd'l neigt sich,
חתן-כלה שלאגט זיך.	Choss'n-Kale schlogt sich.

Б. М Кассель и А Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 112.

אויפ'ן הויכען בארג,	Auf'n heichen Barg,
אויפ'ן גרינעם גראז	Auf'n grinem Gros
שטעהען א פאר טייטשען,	Steihen a Por Taitschen,
מיט די לאנגע בייטשען:	Mit die lange Baitschen;
הויכע מאנען זיינען זיי,	Heiche Mannen sainen sei,
קורצע קליידער טראגען זיי.	Kurze Kleider trogen sei.
אבינו—מלך,	Owinu-Meilech,
ס'הארץ איז מיר פריילעך.	's Harz is mir freilech.
פריילעך וועלין מיר זיין,	Freilech welen mir sain,
טרינקען וועלין מיר וויין, (1	Trinken welen mir Wain, [1]
קרעפלעך וועלין מיר עססען,	Kreplech welen mir essen,
אן דעם לעבעדיגען (2 גאט,	On dem lebedigen [2] Gott
וועלין מיר ניט פארגעססען!	Welen mir nit vargessen!

М. Ш. Берляндъ (Зиньковъ, Подольск. губ.).
С. М. Дубновъ (Волынск. губ.).
С. Жвифъ (Одесса).
В. Юсинъ (Подольск. губ.).

№ 113.

Варіантъ:

שטייען אפאר טייטשען, טייטשען,	Steihen a Por Taitschen, **Taitschen,**
מיט די לאנגע ביטשען;	Mit die lange Baitschen;
הויכע מאנען זיינען זיי,	Heiche Mannen sainen sei,
קורצע קליידער טראגען זיי,	Kurze Kleider trogen sei,
צעהן טאלער פערמאגען זיי.	Zehn Tholer vermogen sei.
פייגען אין די טאשען,	Faigen in die Taschen,
מעד אין די פלאשען,	Med in die Flaschen,
ביער אין די קריגעלאך,	Bier in die Krigelach,
קינדער אין די וויגעלאך,	Kinder in die Wiegelach,
זיי שרייען ווי די ציגעלאך;	Sei schraien wie die Ziegelach.
קומט חיים דער בלינדער,	Kummt Chajim der blinder,
מיט די צוועלף קינדער;	Mit die zwelf Kinder;
קומט משה-פלעכטער,	Kummt Meische-Flechter,
מאכט אן א געלעכטער;	Macht on a Gelachter;

Варіанты:

1) וויין וועלין מיר טרינקען,	Wain welen mir trinken,
ליעדער וועלין מיר זינגען.	Lieder welen mir singen
2) ליעבען	Lieben.

אָי חאַ-חאַ-חאַ , אָי חאַ-חאַ-חאַ !	Oi cha-cha-cha, oi cha-cha-cha!
קומט דער טאַטע פון ניט הי ,	Kummt der Tate vun nit hie,
ער בריינגט מילך פון די קיה ,	Er breingt Milch vun die Kih.
ווער וועט טרינקען ? איך און ער ,	Wer wet trinken? Ich un er,
שווינער און שווער ,	Schwieger un Schwer,
אברהם דער הויבער ,	Awrohom der heicher,
יודל דער סוחר .	Jud'l der Sseicher.
פיעדל די קאַטץ , פיעדל די מויז ,—	Fiedl die Katz, fiedl die Maus,—
די מעשה איז אויס !	Die Maisse is aus!

Д Г. Гальпернъ (Вильна).

№ 114.

אַ שיינע מיידעלע בין איך ,	A scheine Meidele bin ich,
בלאָע זעקעלאך טראָג איך ,	Bloe Seckelach trog ich,
טויזענד טאָלער פערמאָג איך .	Tausend Tholer vermog ich.
טאָלער אין די טאַשען ,	Tholer in die Taschen,
וויין אין די פלאַשען ,	Wain in die Flaschen,
ביער אין די קריגעלאך !	Bier in die Kriegelach!
קינדער אין די וויגעלאך .	Kinder in die Wiegelach.

Д. Г. Гальпернъ (Туккумъ, Курляндск. губ).

№ 115.

היי , היי העמער'ל ,	Hei, hei Hämmer'l,
קום צו מיר אין קעמער'ל ,	Kumm zu mir in Kämmer'l,
איך וועל דיר וואָס ווייזן —	Ich wel dir wos waisen—
שיסעלאך מיט רייז'ן ,	Schisselach mit Rais'n,
טעפעלאך מיט לויטער גאָלד , 1)	Tepelach mit lauter Gold, [1])
חתן-כלה האָבן זיך זעהער האָלט .	Choss'n—Kale hobn sich seiher holt.

---

[1]) Иногда за этою строфою слѣдуетъ:

איך האָב דיך זעהער האָלט ,	Ich hob dich seiher holt.
גייה איך אַהין ,	Geih ich ahin,
טרעף איך אַ בין !	Treff ich a Bien;
גייה איך אַהער ,	Geih ich aher,
טרעף איך אַ בער !	Treff ich a Bär;
גייה איך אַ ביסעלע ווייטער ,	Geih ich a bissele waiter,
טרעף איך אַ קוה מיט אַן-אייטער ,	Treff ich a Kuh mit a-n-Aiter:

טהיר אונ טהייער אפן ,	Thir un Theier offn,
חתן-כלה שלאפן ;	Choss'n-Kale schlofn;
טהיר אונ טהייער פערמאכט .	Thir un Theier vermacht.
חתן-כלה פערטראכט . (1	Chosson-Kale vartracht. [1])

Д. Г. Гальпернъ (Вильна).
В. М. Касселъ и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).
А. Рейзинъ (Минск. губ.).

№ 116.

ציפ , צאפ , עמער'ל ,	Zip, zap, Emer'l,
קום צו מיר אין קעמער'ל ,	Kummt zu mir in Kämmer'l,
וועל איך דיר עפעס ווייזען —	Wel ich dir epes waisen—
שיסעלאך פון אייזען ,	Schisselach vun Aisen,
ביר אין די קריגעלאך ,	Bier in die Krigelach,
קינדער אין די וויגעלאך ,	Kinder in die Wiegelach,
אי , אי , אי !	Ai, ai, ai!

С. Живфъ (Одесса).

№ 117.

Варіантъ:

היי , היי , הענדעלע ,	Hei, hei, Hendele,
ניי די באבען א שטענדעלע !	Neih' die Boben a Stendele!
אוף גענייט אונ אנגעטאהן ,	Ufgeneiht un ongethon,
אונ ארויף געזעצט זיך אויבען אן .	Un araufgesetzt sich eiben on.
האלץ האקען ,	Holz hacken,
בולקעס באקען ,	Bulkes backen
בא די באבען אף חתונקה .	Ba die Boben af Chassunke.
...	...

Д. Г. Гальпернъ (Вильна.).

---

[1]) Варіантъ послѣдняго четверостишія:

א פאר רעדער דרעהען זיך ,	A Por Räder dreihen sich,
חתן-כלה פרייען זיך !	Chosson-Kale freihen sich;
א פאר רעדער דרעהען זיך ,	A Por Räder dreihen sich
חתן-כלה פרייען זיך .	Chosson-Kale freihen sich.

№ 118.

א מאל איז געוועזן א פאסטוך פון שאף ;
איז אויף איהם אנגעפאלען א שלאף ;
האט ער זיך אויפגעכאפט פון שלאף, —
ערשט עס איז ניטא די שאף.
ביעדא, ביעדוי,
ניעמא, ניטא !
יאק יא זאווטרא
דא דאמא פרידו,
בעז אווצא ?

Amol is gewen a Pastuch vun Schof,
Is auf ihm ongefallen a Schlof;
Hot er sich aufgechapt vun Schlof,—
Erst es is nito die Schof.
Bjeda, bjedui,
Njema, nito!
Jak ja sawtra
Do doma pridu
Bes Owza?

געה איך מיר ארויס אויפ'ן שליאך,
זעה איך: מען פיהרט איין וואגען מיט דערנעלאך ;
האב איך געמיינט: דאס איז פון מיינע שאף די הערנעלאך.
ביעדא, ביעדוי א. ז. וו.

Geih ich mir araus auf'n Schljach,
Seh ich: men fihrt ain Wogen mit Dernelach;
Hob ich gemeint: dos is vun maine Schof die Hernelach.
Bjeda, bjedui etc.

געה איך מיר ארויס אויפ'ן שליאך,
זעה איך: מען פיהרט א וואגען מיט עפעלאך ;
האב איך געמיינט-פון מיינע שאף די קעפעלאך.
ביעדא, ביעדוי א. ז. וו.

Geih ich mir araus auf'n Schljach,
Seh ich: men fihrt ain Wogen mit Epelach;
Hob ich gemeint—vun maine Schof die Kepelach.
Bjeda, bjedui etc.

געה איך מיר ארויס אויפ'ן שליאך,
זעה איך: מען פיהרט א וואגען מיט שטיינדעלאך ;
האב איך געמיינט-פון מיינע שאף די ביינדעלאך.
ביעדא, ביעדוי א. ז. וו.

Geih ich mir araus auf'n Schljach,
Seh ich: men fihrt a Wogen mit Steindelach;
Hob ich gemeint—vun maine Schof die Beindelach.
Bjeda, bjedui etc.

А. Рейзинъ (Минск. губ.).

№ 119.

זיצען, זיצען זיעבען ווייבער
ביי'ן קוואל אונ ברונעם,
ביי'ן קוואל אונ ברונעם ;
שפראכט איינע צו די אנדערע :
—וואלט מיין מאנן געקומען,
וואלט איך דיך פארשטעלט
פאר א האז !
וואלט איך געשפרונגען
איבער'ן גראז,
וואלט מיר ווייל באקומען,
וואלט מיר ווייל באקומען !

Sitzen, sitzen sieben Waiber
Bai'n Quall un Brunnem,
Bai'n Quall un Brunem;
Spracht eine zu die andere:
—Wollt main Mann gekummen
Wollt ich sich varstellt
Far a Hos!
Wollt ich gesprungen
Iber'n Gros,
Wollt mir weil bakummen,
Wollt mir weil bakummen!

12

זיצען זיצען זיעבען ווייבער א. ג. וו.	Sitzen, sitzen sieben Waiber etc.
—וואלט איך זיך פארשטעלט	—Wollt ich sich varstellt
פאר אבער !	Far a Bär!
וואלט איך געשפרונגען	Wollt ich gesprungen
הין אונ הער ,	Hin un her,
וואלט מיר וויל באקומען ! (bis)	Wollt mir weil bakummen! (bis)

זיצען זיצען זיעבען ווייבער א. ג. וו.	Sitzen, sitzen sieben Waiber etc.
—וואלט איך זיך פארשטעלט	—Wollt ich sich varstellt
פאר א קאטץ !	Far a Katz!
וואלט איך געשפרונגען	Wollt ich gesprungen
איבערן פלאטץ ,	Iber'n Platz,
וואלט מיר וויל באקומען ! (bis)	Wollt mir weil bakummen! (bis)

זיצען , זיצען זיעבען ווייבער א. ז. וו.	Sitzen, sitzen sieben Waiber etc.
—וואלט איך זיך פארשטעלט	—Wollt ich sich varstellt
פאר א מויז !	Far a Maus!
וואלט איך געשפרונגען	Wollt ich gesprungen
איבערן הויז ,	Iber'n Haus,
וואלט מיר וויל באקומען ! (bis)	Wollt mir weil bakummen! (bis)

זיצען , זיצען זיעבען ווייבער א. ז. וו.	Sitzen, sitzen sieben Waiber etc.
—וואלט איך זיך פארשטעלט	—Wollt ich sich varstellt
פאר א בין !	Far a Bien!
וואלט איך געפלויגען	Wollt ich gesprungen
אהער אונ אהין ,	Aher un ahin,
וואלט מיר וויל באקומען ! (bis)	Wollt mir weil bakummen! (bis)

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 120.

גאט , גאט , גיב א רעגען ,	Gott, Gott, gib a Regen
פון די קליינע קינדער'ס וועגען ,	Vun die kleine Kinder's wegen,
אי בא טאג , אי בא נאכט ,	I ba Tog, i ba Nacht,
אללע לאדען צוגעמאכט ,	Alle Loden zugemacht,
ניט קיין סך , ניט קיין ביסעל ,	Nit kain ssach, nit kain bissel,
נאר א פולע שיסעל !	Nor a volle Schissel!

С. Живфъ (Одесса).
А. С. Таненбаумъ (Гродненск. губ.).

№ 121.

גייה , מיין קינד , גייה אין חדר !	Geih, main Kind, geih in Cheider
לערן תורה , לערן כסדר	Lern Teire, lern k'sseider
פון עברי ביז צום גמרא ,	Vun Iwre bis zum Gemore,
דאס וועט דיר היטען פון בייז אונ צרה !	Dos wet dir hiten van beis un Zore!

לויף , מײן קינד, לויף צום רבין ,	Leif, main Kind, leif zum Reben,
ער װעט דײן נשמה׳לע שפּײז געבען ;	Er wet dain Nschomele Spais geben;
לויף צו איהם, לויף און לערן	Leif zu ihm, leif un lern
און װי גאט זאלסטו איהם עהרען .	Un wie Gott sollstu ihm ehren.
גאט׳ס מצות זײנען װי האניג זיס ,	Gott's Miswes sainen wie Honig siss,
זײן תורה שיטצט אונז, װי װאסער פיש ;	Sain Teire schitzt uns, wie Wasser Fisch;
אין איהר רעכטע האנד — לעבען אויף דער װעלט .	In ihr rechte Hand—Leben auf der Welt,
אין די לינקע — כבוד און געלט .	In die linke—Kowed un Geld.
געה , מײן קינד , לערן ,	Geih, main Kind, lern,
לערן מיט חשק, —	Lern mit Cheischek,—
דאס איז אויף דער װעלט	Dos is auf der Welt
דער בעסטער עסק !	Der bester Eissek!

С. Найгаузенъ (Волковышки, Сувалкск. губ.)

№ 122.

אָב — א פאטער ,	Ow—a Voter,
קדר — א טאטער ,	Keidor—a Toter,
א טאטער — קדר ,	A Toter—Keidor,
בגדים — קלײדער ,	Bgodim—Kleider,
קלײדער — בגדים ,	Kleider—Bgodim,
חוט — א פאדים ,	Chut—a Fodim,
א פאדים — חוט ,	A Fodim—Chut,
טוב — גוט ,	Teiw—gut,
גוט — טוב ,	Gut—teiw,
בער — דב ,	Bär—deiw,
דב — בער	Deiw—Bar
לק (?) — א רער ,	Lek (?)—a Rehr,
א רער — לק ,	A Rehr—Lek,
עתודים — בעק	Atudim—Beck,
בעק — עתודים ,	Beck—Atudim,
זײלען — עמודים ,	Sailen—Amudim,
עמודים — זײלען ,	Amudim—Sailen,
חצים — פײלען ,	Chizim—Failen,
פײלען — חצים ,	Failen—Chizim,
. . . .	. . . .

Д. Г. Гальпернъ (Вильна).

№ 123.

Варіантъ:

אָב איז אַ פָאטָער,
קֵדָר איז אַ טָאטָער,
אַ טָאטָער איז אַ קֵדָר,
בְּגָדים איז קְלײדָער.
קְלײדָער איז בְּגָדים,
זײד איז נִיט פָאדִים,
פָאדִים איז נִיט זײד.
נִיט װײט פוּן אײך טוּה איך װײנֶען,
טוּה איך װײנֶען נִיט װײט פוּן אײך,
איך טוּה זִיצֶען לֶעבֶּען טײך.
לֶעבֶּען טײך טוּה איך זִיצֶען,
אִין בָּאד טוּה איך שְׁװִיצֶען,
שְׁװִיצֶען טוּה איך אִין בָּאד,
אַ װָאגֶען איז צוּ מײן רָאד.
אַ רָאד איז צוּ מײן װָאגֶען,
איך װֶעל אײך עֶפֶּעס זָאגֶען,
זָאגֶען װֶעל איך אײך,
אַז דֶער אַרֶענְדַאר איז רײך.
רײך איז דֶער אַרֶענְדַאר,
בײסֶען זָאל אִיהם אַ קָאמַאר!
אַ קָאמַאר זָאל אִיהם בײסֶען.
פָאהרֶען זָאל עֶר אִין פְּרײסֶען,
אִין פְּרײסֶען זָאל עֶר פָאהרֶען,
דארױף הָאב איך גֶעשְׁװָארֶען:
גֶעשְׁװָארֶען דארױף הָאב איך,
צוּ מײן קִיסֶען אַ צִיך,
אַ צִיך צוּ מײן קִיסֶען,
אוּם ראש חֹדֶש נִיסָן.
נִיסָן אוּם ראש חֹדֶש,
אַ שַׁמָש איז אַ כְּלִי-קֹדֶש,
אַ כְּלִי קֹדֶש איז אַ שַׁמָש,
נָאמִיר שְׁפִּילֶען אִין דַאמֶעס.
אִין דַאמֶעס נָאמִיר שְׁפִּילֶען,
דֶער עֶסֶען זָאל אִיהם קִיהְלֶען,
קִיהְלֶען זָאל אִיהם דֶער עֶסֶען,
גָאט זָאל אִיהם פַארְגֶעסֶען.
פַארְגֶעסֶען זָאל אִיהם גָאט,
שִׁכּוֹר זָאל עֶר װֶערֶען װִי לָאט.
װִי לָאט זָאל עֶר װֶערֶען שִׁכּוֹר,
אִין מױל זָאל אִיהם װֶערֶען בִּיטֶער.

Ow is a Voter,
Keidor is a Toter,
A Toter is a Keidor,
Bgodim is Kleider,
Kleider is Bgodim,
Said is nit Fodim,
Fodim is nit Said.
Nit wait vun aich thu ich weinen,
Thu ich weinen nit wait vun aich,
Ich thu sitzen leben Taich.
Leben Taich thu ich sitzen,
In bod thu ich schwitzen,
Schwitzen thu ich in Bod,
A Wogen is zu main Rod.
A Rod is zu main Wogen,
Ich wel aich epes sogen,
Sogen wel ich aich,
As der Arendar is raich,
Raich is der Arendar,
Baissen soll ehm a Komar!
A Komar soll ihm baissen,
Fohren soll er in Praissen.
In Praissen soll er fohren,
Darauf hob ich geschworen.
Geschworen darauf hob ich,
Zu main Kissen a Zich,
A Zich zu main Kissen,
Um Reisch-Gheidesch Nisson.
Nisson um Reisch-Cheidesch,
A Schames is a Klei-keidesch,
A Klei-keidesch is a Schames,
Nomir spielen in Dames.
In Dames nomir Spielen,
Der Essen soll ihm kihlen,
Kihlen soll ihm der Essen,
Gott soll ihm vargessen.
Vargessen soll ihm Gott,
Schiker soll er weren, wie Lot.
Wie Lot soll er weren schiker,
In Maul soll ihm weren bitter.

ביטער זאל איהם ווערען אין מויל ,	Bitter soll ihm weren in maul,
שיסען זאל איהם א קויל ,	Schissen soll im a Koil,
א קויל זאל איהם שיסען	A Koil soll ihm schiessen
....	. . . .

М. З. Левинъ (Витеб. губ.).

№ 124.

אונ הבל איז הבלים ,	Un Hewel is Hawolim,
אונ די וועלט איז א חלום ,	Un die Welt is a Cholem,
אונ א חלום איז די וועלט ,	Un a Cholem is die Welt,
אונ אלץ קויפט מען פאר געלט .	Un Allz keift men far Geld.
אונ פאר געלט קויפט מען ביר ,	Un far Geld keift men Bier,
אונ וואס דריי איז ניט פיר ,	Un wos drai is nit vier,
אונ וואס פיר איז ניט דריי ,	Un wos vier is nit drai,
אונ וואס אלט איז ניט נייא .	Un wos alt is nit nai.
אונ וואס ניי איז ניט אלט ,	Un wos nai is nit alt,
אונ וואס ווארעם איז ניט קאלט ,	Un wos warem is nit kalt,
אונ וואס קאלט איז ניט ווארעם ,	Un wos kalt is nit warem,
אונ וואס רייך איז ניט ארעם .	Un wos raich is nit arem.
אונ וואס ארעם איז ניט רייך ,	Un wos arem is nit raich,
אונ וואס קרום איז ניט גלייך ,	Un wos krumm is nit glaich,
אונ וואס גלייך איז ניט קרום ,	Un wos glaich is nit krumm,
דער וואס רעדט איז ניט שטום .	Un wos redt is nit stumm.
אונ שטום איז דאך שלעכט ,	Un stumm is doch schlecht
אונ דער פויער איז גערעכט ,	Un der Pauer is gerecht,
אונ גערעכט איז דער פויער ,	Un gerecht is der Pauer,
אונ וואס זיס איז ניט זויער .	Un wos siss is nit sauer.
אונ וואס זויער איז ניט זיס ,	Un wos sauer is nit siss,
אונ וואס שיין איז ניט מיאוס ,	Un wos schein is nit mi's,
אונ מאוס איז ניט שיין ,	Un mi's is nit schein,
אונ וואס צום זיצען איז ניט צום שטעהן .	Un wos zum Sitzen is nit zum Steihn,
אונ וואס צום שטעהן איז ניט צום זיצען ,	Un wos zum Steihn is nit zum Sitzen.
אונ צום לייב איז גוט צו שוויצען ,	Un zum Laib is gut zu schwitzen,
אונ צו שוויצען איז גוט צום לייב ,	Un zu schwitzen is gut zum Laib,
אונ וואס א מאנן איז ניט קיין ווייב .	Un wos a Mann is nit kein Waib.
אונ וואס א ווייב איז ניט קיין מאנן ,	Un wos a Waib is nit kein Mann,
אונ וואס א טאפ איז ניט קיין פאנן ,	Un wos a Top is nit kein Fann,
אונ וואס א פאנן איז ניט קיין טאפ „	Un wos a Fann is nit kein Top,
אונ וואס קימעל איז ניט קיין קראפ ;	Un wos Kimmel is nit kein Krop.

און וואס קראפ איז ניט קיין קיממעל ,	Un wos Krop is nit kein Kimmel,
און קיין ערד איז ניט קיין הימעל ,	Un kein Erd is nit kein Himmel,
און קיין הימעל איז ניט קיין ערד ,	Un kein Himmel is nit kein Erd,
און א ביקס איז ניט קיין שווערד .	Un a Bichs is nit kein Schwert.
און א שווערד איז ניט קיין ביקס,	Un a Schwert is nit kein Bichs,
און א פוטער איז פון פיקס ,	Un a Futter is vun Fichs,
און פון פיקס איז א פוטער ,	Un vun Fichs is a Futter,
און שמאלץ איז ניט קיין פוטער .	Un Schmalz is nit kein Putter.
און פוטער איז ניט קיין שמאלץ ,	Un Putter is nit kein Schmalz,
און מצה באקט מען אהן זאלץ ,	Un Maze backt men ohn Salz,
און אהן זאלץ באקט מען מצה ,	Un ohn Salz backt men Maze,
און א פערד איז ניט קיין קליאצע .	Un a Ferd is nit kein Kljaze.
און א קליאצע איז ניט קיין פערד ,	Un a Kljaze is nit kein Ferd,
און א פויער ליגט אין ד'ר ערד ,	Un a Pauer liegt in d'r Erd,
און אין ד'ר ערד ליגט דער פויער ,	Un in d'r Erd liegt a Pauer,
און עס איז איהם זיס און זויער .	Un es is ihm siss un sauer.

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 125.

—ווער ווייס איינס ?	—Wer weiss eins?
—איינס ווייס איך :	—Eins weiss ich:
איינס איז א אידענע ,	Eins is a Jidene,
ניט זי לעבט ,	Nit sie lebt,
ניט זי שוועבט	Nit sie schwebt
אף דער הימעל און דער ערד .	Auf der Himmel un der Erd.
—ווער ווייס צוויי ?	—Wer weiss zwei?
—צוויי ווייס איך אויך :	—Zwei weiss ich auch:
צוויי עקען	Zwei Ecken
האט א שטעקען ;	Hot a Stecken;
איינס איז א אידענע ,	Eins is a Jidene,
ניט זי לעבט א. ז. וו.	Nit sie lebt etc.
—ווער ווייס דריי ?	—Wer weiss drai?
—דריי ווייס איך אויך:	—Drai weiss ich auch:
דריי עקען	Drai Ecken
האט א קרעפעל ;	Hot a Krepel;
צוויי עקען	Zwei Ecken
האט א שטעקען ;	Hot a Stecken;
איינס איז א אידענע א. ז. וו.	Eins is a Jidene etc.

?ווער ווייס פיער	—Wer weiss vier?
—פיער ווייס איך אויך:	—Vier weiss ich auch:
פיער פיסלאך	Vier Fisslach
האט א בעטעל;	Hot a Bettel;
דריי עקען	Drai Ecken
האט א קרעפעל;	Hot a Krepel;
צוויי עקען	Zwei Ecken
האט א שטעקען;	Hot a Stecken;
איינס איז א אידענע א. ז. וו.	Eins is a Jidene etc.

?ווער ווייס פינף—	—Wer weiss finf?
—פינף ווייס איך אויך:	—Finf weiss ich auch:
פינף פינגער	Finf Finger
איז א חאפ; (1	Is a Chap; [1])
פיער פיסלאך	Vier Fisslach
האט א בעטעל,	Hot a Bettel;
דריי עקען	Drai Ecken
האט א קרעפעל;	Hot a Krepel;
צוויי עקען.	Zwei Ecken
האט א שטעקען;	Hot a Stecken;
איינס איז א אידענע,	Eins is a Jidene,
ניט זי לעבט,	Nit sie lebt,
ניט זי שוועבט	Nit sie schwebt
אף דער הימעל און דער ערד.	Auf der Himmel un der Erd.

Д. Г. Гальпернъ (Вильна).
Левитанъ (Шавли, Ковенск. губ.)

כאן נוסח [illegible]
כאן -יג- 153

№ 126.

האט השם יתברך אראפ געשיקט (2	Hot ha-Schem jissborach aropgeschickt [2])
א בוימעלע אראפ, א בוימעלע אראפ, (3	A Beimele arop, a Beimele arop, [3])
בוימעלע זאל בארעלעך וואקסען (bis)	Beimele soll Barelech wachen. (bis)
בוימעלע וויל ניט בארעלעך וואקסען.	Beimele will nit Barelech wachsen,
בארעלעך ווילען ניט פאלען. (bis)	Barelach willen nit fallen. (bis)

---

1) פינף ריטלאך	Finf rithlach
איז א הושענא.	is Heischane.
2) גאט האט באשאפען	Gott hot beschafen
3) א בוימעלע (בערנעלע) אף דער וועלט	A Beimele (Bernele) af der Welt.

(Тѣ же варіанты и въ дальнѣйшихъ куплетахъ.)

האט השי״ת אראפ געשיקט	Hot ha-Schem jissborach aropgeschickt
יעקעלען אראפ . יעקעלען אראפ ,—	Jekelen arop, Jekelen arop,—
זאל בארעלעך רייסען , (bis)	Soll Barelech raissen. (bis)
יעקעלע וויל ניט בארעלעך רייסען ,	Jekele will nit Barelech raissen,
בארעלעך ווילען ניט פאלען . (bis)	Barelech willen nit fallen. (bis)
האט השי״ת אראפ געשיקט	Hot ha-Schem jissborach aropgeschickt
א הינטעלע אראפ , א הינטעלע אראפ ,	A Hintele arop, a Hintele arop,
זאל יעקעלען בייסען . (bis)	Soll Jekelen baissen. (bis)
הינטעלע וויל ניט יעקעלען בייסען ,	Hintele will nit Jekelen baissen,
יעקעלע וויל ניט בארעלעך רייסען	Jekele will nit Barelech raissen,
בארעלעך ווילען ניט פאלען . (bis)	Barelech willen nit fallen. (bis)
האט השי״ת אראפ געשיקט	Hot ha-Schem jissborach aropgeschickt
א שטעקעלע אראפ , א שטעקעלע אראפ ,	A Stekele arop, a Stekele arop,
זאל הינטעלען שלאגען . (bis)	Soll Hintelen schlogen. (bis)
שטעקעלע וויל ניט הינטעלען שלאגען ,	Steckele will nit Hintelen schlogen,
הינטעלע וויל ניט יעקעלען בייסען ,	Hintele will nit Jekelen baissen,
יעקעלע וויל ניט בארעלעך רייסען ,	Jekele will nit Barelech raissen,
בארעלעך ווילען ניט פאלען . (bis)	Barelech willen nit fallen. (bis)
האט השי״ת אראפ געשיקט	Hot ha-Schem jissborach aropgeschickt
א פייער׳ל אראפ , א פייער׳ל אראפ ,	A Faier'l arop, a Faier'l arop,
זאל שטעקעלען ברענען . (bis)	Soll Steckelen brennen. (bis)
פייער׳ל וויל ניט שטעקעלען ברענען ,	Faier'l will nit Steckelen brennen,
שטעקעלע וויל ניט הינטעלען שלאגען א. ז. וו.	Steckele will nit Hintelen schlogen etc.
האט השי״ת אראפ געשיקט	Hot ha-Schem jissborach aropgeschickt
א וואסער׳ל אראפ , א וואסער׳ל אראפ ,	A Wasser'l arop, a Wasser'l arop,
זאל פייער׳ל לעשען . (bis)	Soll Faier'l leschen. (bis)
וואסער׳ל וויל ניט פייער׳ל לעשען ,	Wasser'l will nit Faier'l leschen,
פייער׳ל וויל ניט שטעקעלען ברענען א. ז. וו.	Faier'l will nit Steckeln brennen etc.
האט השי״ת אראפ געשיקט ,	Hot ha-Schem jissborach aropgeschickt
אנ׳אקסעלע אראפ , אנ׳אקסעלע אראפ ,	A-n-Echsele arop, a-n Echsele arop,
זאל וואסער׳ל טרינקען . (bis)	Soll Wasser'l trinken.
אקסעלע וויל ניט וואסער׳ל טרינקען ;	Echsele will nit Wasser'l trinken,
וואסער׳ל וויל ניט פייער׳ל לעשען א. ז. וו.	Wasser'l will nit Faier'l leschen etc.

האט השי"ת אראפ געשיקט ,	Hot ha-Schem jissborach aropgeschikt
א שוחט'ל אראפ , א שוחט'ל אראפ ,	A Scheichet'l arop, a Scheichet'l arop,
זאל אקסעלען שעכטען . (bis)	Soll Echselen schechten. (bis)
שוחט'ל וויל ניט אקסעלען שעכטען	Scheichet'l will nit Echselen schechten
אקסעלע וויל ניט וואסער'ל טרינקען א. ז. וו.	Echsele will nit Wasser'l trinken etc.
האט השי"ת אראפ געשיקט	Hot ha-Schem jissborach aropgeschikt
דעם מלאך המות אראפ , דעם מלאך המות אראפ ,	Dem Mal'ach-ha-Mowes arop, des Mal'ach-ha-Mowes arop,
זאל שוחט'לען טוידטען . (bis)	Soll Scheichet'len teiten. (bis)
מלאך המות וויל ניט שוחט'לען טוידטען ,	Mal'ach ha-Mowes will nit Scheichet'len teiten,
שוחט'ל וויל ניט אקסעלען שעכטען א. ז. וו.	Scheichet'l will nit Echselenschechten etc.
איז השם יתברך	Is ha-Schem jissborach
אליין אראפ , אליין אראפ , —	Allein arop, allein arop,—
מלאך המות וויל שוחט'לען טוידטען ,	Mal'ach ha-Mowes will Scheichet'len teiten,
שוחט'ל וויל אקסעלען שעכטען ,	Scheichet'l will Echselen schechten,
אקסעלע וויל וואסער'ל טרינקען ,	Echsele will Wasser'l trinken,
וואסער'ל וויל פייער'ל לעשען .	Wasser'l will Faier'l leschen,
פייער'ל וויל שטעקעלען ברענען ,	Faier'l will Steckelen brennen,
שטעקעלע וויל הינטעלען שלאגען ,	Steckele will Hintelen schlogen,
הינטעלע וויל יעקעלען בייסען ,	Hintele will Jekelen baissen,
יעקעלע וויל בארעלעך רייסען ,	Jekele will Barelech raissen,
בארעלעך ווילען פאלען ,	Barelech willen fallen,
בארעלעך ווילען פאלען !	Barelech willen fallen!

Д. Г. Гальпернъ (Вильна).
Б. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.)

[illegible] 153

№ 127.

בין איך מיר א אידעלע ,	Bin ich mir a Jidele,
בעדארף איך א ווייב האבען ;	Bedarf ich a Waib hoben;
וואלט איך וועלען וויסען ,	Wollt ich wellen wissen,
ווי מיין ווייב וועט הייסען ?	Wie main Waib wet heissen?
חיה-רחל רעה	Chaje-Rochl Roh
הייסט מיין ליעבע פראה !	Heisst main liebe Fro!

האב איך מיר א ווייב ,	Hob ich mir a Waib,
בעדארף איך א קינד האבען ;	Bedarf ich a Kind hoben;
וואלט איך וועלען וויסען ,	Wollt ich wellen wissen,
ווי מיין קינד וועט הייסען ?	Wie main Kind wet heissen?
ביילע-הינדעל	Beile Hindel
הייסט מיין קינדעל ,	Heisst main Kindel,
חיה-רחל רעה	Chaje-Rochl Roh
הייסט מיין ליבע פראה !	Heisst main liebe Fro!
האב איך מיר א קינד ,	Hob ich mir a Kind,
בעדארף איך אוויעג האבען ;	Bedarf ich a Wieg hoben;
וואלט איך וועלען וויסען ,	Wollt ich wellen wissen,
ווי די וויעג וועט הייסען ?	Wie die Wieg wet heissen?
ציגעל-מיעגעל	Ziegel-Miegel
הייסט די וויעגעל ,	Heisst die Wiegel,
ביילע-הינדעל	Beile-Hindel
הייסט מיין קינדעל ,	Heisst main Kindel,
חיה-רחל רעה	Chaje Rochl Roh
הייסט מיין ליעבע פראה !	Heist main liebe Fro!
האב איך מיר אוויעגעל ,	Hob ich mir a Wiegel,
בעדארף איך א דירה האבען ;	Bedarf ich a Dire hoben;
וואלט איך וועלען וויסען ,	Wollt ich wellen wissen,
ווי די דירה'ט'הייסען ?	Wie die Dire 't heissen?
פינט'ל-מיר'ל	Pint'l-Mir'l
הייסט די דיר'ל	Heisst die Dir'l,
ציעגעל-מיעגעל א. ז. וו.	Ziegel-Miegel etc.
האב איך מיר א דירה ,	Hob ich mir a Dire,
בעדארף איך א שטאל האבען ;	Bedarf ich a Stall hoben!
וואלט איך וועלען וויסען ,	Wollt ich wellen wissen,
ווי מיין שטאל וועט הייסען ?	Wie main Stall wet heisen?
על-דל	Al-Dal
הייסט די שטאל ,	Heisst die Stall,
פינט'ל-מיר'ל א. ז. וו.	Pint'l-Mir'l etc.
האב איך מיר א שטאל ,	Hob ich mir a Stall,
בעדארף איך א וואגען האבען ;	Bedarf ich a Wogen hoben;
וואלט איך וועלען וויסען ,	Wollt ich wellen wissen,
ווי דער וואגען וועט הייסען ?	Wie der Wogen wet heissen?
קאזע-דא-וואזע	Kose-do-Wose
הייסט דער וואגען	Heisst der Wogen,
על-דל א. ז. וו.	Al-Dal etc.

האב איך מיר א וואגען ,	Hob ich mir a Wogen,
בעדארף איך א פערד האבען ;	Bedarf ich a Ferd hoben;
וואלט איך וועלען וויסען ,	Wollt ich wellen wissen,
ווי דער פערד וועט הייסען ?	Wie der Ferd wet heissen?
הימעל אונ ערד	Himmel un Erd
הייסט דער פערד ,	Heisst der Ferd,
קאזע-דא-וואזע	Kose-do-Wose
הייסט דער וואגען ,	Heisst der Wogen,
על-דל	Al-Dal
הייסט די שטאל ,	Heisst die Stall,
פינט'ל-מיר'ל	Pint'l Mir'l
הייסט די דיר'ל ,	Heisst die Dir'l,
ציעגעל-מיעגעל	Ziegel-Miegel
הייסט די וויעגעל ,	Heisst die Wiegel,
ביילע-הינדעל	Beile-Hindel
הייסט מיין קינדעל ,	Heisst main Kindel,
חיה-רחל רעה	Chaje-Rochl Roh
הייסט מיין ליעבע פראה !	Heisst main liebe Fro!

Б. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

[illegible] 153

№ 128.

האב איך מיר אקליינעם מיכאלעקו , מיכאלעקו ,	Hob ich mir a kleinem Michaleku, Michaleku,
וויינט ער אין די לאנגע שטראסע ;	Weint er in die lange Strasse;
מאכט ער מיר וואס ער וויל ,	Macht er mir wos er will,
מאכט ער מיר וואס ער קען ;	Macht er wos er kenn;
מאכט ער מיר א פייפעלו , א פייפעלו ,	Macht er mir a Faifelu, a Faifelu,
פייפעלו מאכט אזוי :	Faifelu macht asei:
טרפאן-פאן—פאן , טרפאן—פאן—פאן ,	Trfon—fon—fon, trfon—fon—fon.
דאס איז פייפעלו !	Dos is Faifelu!
האב איך מיר אקליינעם מיכאלעקו, מיכאלעקו א. ז. וו	Hob ich mir a kleinem Michaleku, Michaleku etc.
מאכט ער מיר אטראמבעצקו , אטראמבעצקו ,	Macht er mir a Trombezku, a Trombezku,
טראמבעצקו מאכט אזוי :	Trombezku macht asei:
טרו—טרו—טרו , טרו—טרו—טרו ,	Tru—tru—tru, tru—tru—tru,
דאס איז טראמבעצקו !	Dos is Trombezku!
טרפאן-פאן-פאן , טרפאן-פאן-פאן ,	Trfon—fon—fon, trfon—fon—fon,
דאס איז פייפעלו !	Dos is Faifelu!

האב איך מיר אקליינעם מיכאלעקו , מיכאלעקו א. ז. וו.	Hob ich mir a kleinem Michaleku, Michaleku etc.
מאכט ער מיר אפייקעלו , אפייקעלו ,	Macht er mir a Paikelu, a Paikelu,
פייקעלו מאכט אזוי :	Paikelu macht asei:
טרבאם-באם-באם , טרבאם-באם-באם ,	Trbom—bom—bom, trbom—bom—bom,
דאם איז פייקעלו!	Dos is Paikelu!
טרו-טרו-טרו , טרו-טרו-טרו א. ז. וו.	Tru—tru—tru, tru—tru—tru etc.
טרפאן—פאן—פאן , טרפאן—פאן—פאן א. ז. וו.	Trfon—fon—fon, trfon—fon—fon etc.
האב איך מיר א קליינעם מיכאלעקו , מיכאלעקו א. ז. וו.	Hob ich mir a kleinem Michaleku, Michaleku etc.
מאכט ער מיר אפידעלו , א פידעלו ,	Macht er mir a Fiedelu, a Fiedelu,
פידעלו מאכט אזוי :	Fiedelu macht asei:
טידעל—נידעל , טידעל—נידעל ,	Tidl—nidl, tidl—nidl,
דאם איז פידעלו !	Dos is Fiedelu!
טרבאב-באם-באם , טרבאב-באם-באם א. ז. וו.	Trbom—bom—bom, trbom—bom—bom etc.
האב איך מיר א קליינעם מיכאלעקו , מיכאלעקו א. ז. וו.	Hob ich mir a kleinem Michaleku, Michaleku etc.
זאגט ער מיר א יודיש װארט , א יודיש װארט ,	Sogt er mir a jidisch Wort, a jidisch Wort,
יודיש װארט מאכט אזוי :	Jidisch Wort macht asei:
רבונו של עולם , רבונו של עולם ,	Ribeinei-schel-Eilom, Ribeinei-schel Eilom
דאם איז יודיש װארט !	Dos is jidisch Wort!
טידעל—נידעל , טידעל—נידעל א. ז. וו.	Tidl—nidl, tidl—nidl etc.
האב איך מיר א קליינעם מיכאלעקו , מיכאלעקו א. ז. וו.	Hob ich mir a kleinem Michaleku, Michaleku etc.
זאגט ער מיר א רוססיש װארט , א רוססיש װארט ,	Sogt er mir a russisch Wort, a russisch Wort,
רוססיש װארט מאכט אזוי :	Russisch Wort mach asei:
....	. . . .
דאם איז רוססיש װארט !	Dos is russisch Wort!
רבונו של עולם , רבונו של עולם א. ז. וו.	Ribeinei-schel-Eilom, Ribeinei-schel-Eilom etc.
האב איך מיר א קליינעם מיכאלעקו , מיכאלעקו א. ז. וו.	Hob ich mir a kleinem Michaleku, Michaleku etc
זאגט ער מיר אדייטשען װארט , א דייטשען װארט ,	Sogt er mir a daitschen Wort, a daitschen Wort,
דייטשען װארט מאכט אזוי :	Daitschen Wort macht asei:
האל דער דייװעל , האל דער דייװעל ,	Hol der Daiwel, hol der Daiwel,
דאם איז דייטשען װארט !	Dos is daitschen Wort!
....	. . . .

דאס איז רוססיש וואָרט ;	Dos is russisch Wort;
רבונו של עולם, רבונו של עולם ,	Ribeinei-schel-Eilom, Ribeinei-schel-Elom,
דאס איז יודיש וואָרט ;	Dos is jidisch Wort;
טידעל-נידעל , טידעל-נידעל ,	Tidl—nidl, tidl—nidl,
דאס איז פידעלו ;	Dos is Fiedelû;
טרבאם-באם-באם , טרבאם-באם-באם ,	Trbom—bom—bom, trbom—bom—bom,
דאס איז פייקעלו ;	Dos is Paikelu;
טרו-טרו-טרו , טרו-טרו-טרו ,	Tru—tru—tru, tru—tru—tru,
דאס איז טראמבעצקו ;	Dos is Trombezku;
טרפאן-פאן-פאן , טרפאן-פאן-פאן ,	Trfon—fon—fon, trfon—fon—fon,
דאס איז פייפעלו !	Dos is Faifelu!

Б. М Кассель и А Д. Пикъ (Ковенск губ.).

№ 129

שפיעלען מיר אין קעסטעלאך , אין קעסטעלאך ,	Spielen mir in Kastelach, in Kästelach,
געהט ארויס א הוהן .	Geiht araus a Huhn.
—הוהן , הוהן , וואס גיבסטו צו ?	—Huhn, Huhn, wos gibstu zu?
—איך גיב מיין איי !	—Ich gib main Ei!
די הוהנ'ס איי ,	Die Huhn's Ei,
שפיעלען מיר ווידער צוויי 1)	Spielen mir wieder zwei [1])
שפיעלען מיר אין קעסטעלאך , אין קעסטעלאך	Spielen mir in Kästelach, in Kästelach,
געהט ארויס א האהן .	Geiht araus a Hohn.
—האהן , האהן , וואס גיבסטו צו ?	—Hohn, Hohn, wos gibstu zu?
—איך גיב מיין קרעה	—Ich gib main Kreih!
דעם האהנ'ס קרעה	Dem Hohn's Kreih,
די הוהנ'ס איי	Die Huhn's Ei,
שפיעלען מיר ווידער צוויי ,	Spielen mir wieder zwei.
שפיעלען מיר אין קעסטעלאך , אין קעסטעלאך ,	Spielen mir in Kastelach in Kastelach,
געהט ארויס א גאנז .	Geiht araus a Gans.
—גאנז , גאנז , וואס גיבסטו צו ?	Gans, Gans, wos gibstu zu?
—איך גיב מיין קאפ !	—Ich gieb main Kop!
די גאנז'ס קאפ	Die Gans's Kop
דעם האהנ'ס קרעה א. ז. ו.	Dem Hohn's Kreih etc.

1) שפיעלען מיר ווייטער אזוי . — Spielen mir waiter asei.

שלאגין מיר אנדערע צוויי . — Schlogen mir andere zwei.

שפיעלען מיר אין קעסטעלאך, אין קעסטעלאך,	Spielen mir in Kästelach, in Kastelach,
גיהט ארויס א ענדיג.	Geiht araus a Endig.
—ענדיג, ענדיג, וואס גיבסטו צו?	—Endig, Endig, wos gibstu zu?
—איך גיב מיין קראפ!	—Ich gib main Krop!
דעם ענדיג'ס קראפ,	Dem Endig's Krop,
די גאנז'ס קאפ א. ז. וו.	Die Gans's Kop etc.

שפיעלען מיר אין קעסטעלאך, אין קעסטעלאך,	Spielen mir in Kästelach, in Kästelach,
געהט ארויס א מאד.	Geiht araus a Mad.
—מאד, מאד, וואס גיבסטו צו?	—Mad, Mad, wos gibstu zu?
—איך גיב מיין צאפ!	—Ich gib main Zop!
די מאד'ס צאפ,	Die Mad's Zop,
דעם ענדיגס קראפ א. ז. וו.	Dem Endig's Krop etc.

שפיעלען מיר אין קעסטעלאך, אין קעסטעלאך,	Spielen mir in Kastelach, in Kastelach,
געהט ארויס א בחור.	Geiht araus a Bochur.
—בחור, בחור, וואס גיבסטו צו?	—Bochur, Bochur, wos gibstu zu?
—איך גיב מיין פאה!	—Ich gib main Peie!
דעם בחור'ס פאה	Dem Bochur's Peie,
די מאד'ס צאפ א. ז. וו.	Die Mad's Zop etc.

שפיעלען מיר אין קעסטעלאך, אין קעסטעלאך,	Spielen mir in Kästelach, in Kästelach,
געהט ארויס א פריץ. 1)	Geiht araus a Porez. [1])
—פריץ, פריץ, וואס גיבסטו?	—Porez, Porez, wos gibstu zu?
—איך גיב מיין דעה!	—Ich gib main Deie!
דעם פריצ'ס דעה,	Dem Porez's Deie,
דעם בחור'ס פאה,	Dem Bochur's Peie,
די מאד'ס צאפ,	Die Mad's Zop,
דעם ענדיג'ס קראפ,	Dem Endig's Krop,
די גאנז'ס קאפ,	Die Gans's Kop,
דעם האהנ'ס קרעה,	Dem Hohn's Kreih,
די הוהנ'ס איי,	Die Huhn's Ei,
שפיעלען מיר ווידער צוויי!	Spielen mir wieder zwei!

Д. Г. Гальпернъ (Вильна).
М. Г. Каганъ (Столбцы, Минск. губ.).
В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 130.

שמער'ל מיט דער פידעל,	Schmer'l mit der Fiedel
יעקל מיט דעם באס,	Jek'l mit dem Bass,
שפיעלט מיר אוף א ליעדעל	Spielt mir uf a Liedel
אויפ'ן מיט'ן גאס!	Uf'n Mitt'n Gass!
אי-אי-אי, אי-אי-אי! 2)	Oi-oi-oi, oi-oi-oi! [2])

1) רב, דין Dajon Row.

[2]) Первый куплетъ, равно какъ и послѣдній, въ нѣкоторыхъ мѣстахъ пропускается.

צעהן גוטע ברידער זיינען מיר געוועזן ,
האבען מיר געהאנדעלט מיט , מיט וויין ;
איז פון אונז געווארען מעהר ניט ווי ניין , (bis)

ניין גוטע ברידער זיינען מיר געוועזן ,
האבען מיר געהאנדעלט מיט , מיט פראכט ;
איז פון אונז געווארען מעהר ניט ווי אכט . (bis)

אכט גוטע ברידער זיינען מיר געוועזן ,
האבען מיר געהאנדעלט מיט , מיט ריבען ,
איז פון אונז געווארען מעהר ניט ווי
זיעבען . (bis)

זיעבען גוטע ברידער זיינען מיר געוועזן ,
האבען מיר געהאנדעלט מיט , מיט געבעקס ,
איז פון אונז געווארען מעהר ניט ווי זעקס , (bis)

זעקס גוטע ברידער זיינען מיר געוועזן ,
האבען מיר געהאנדעלט מיט , מיט שטרימף ,
איז פון אונז געווארען מעהר ניט ווי פינף . (bis)

פינף גוטע ברידער זיינען מיר געוועזן ,
האבען מיר געהאנדעלט מיט , מיט ביער ,
איז פון אונז געווארען מעהר ניט ווי
פיער . (bis)

פיער גוטע ברידער זיינען מיר געוועזן ,
האבען מיר געהאנדעלט מיט , מיט בליי ,
איז פון אונז געווארען מעהר ניט ווי
דריי . (bis)

דריי גוטע ברידער זיינען מיר געוועזן ,
האבען מיר געהאנדעלט מיט , מיט טהיי ,
איז פון אונז געווארען מעהר ניט ווי
צוויי . (bis)

צוויי גוטע ברידער זיינען מיר געוועזן ,
האבען מיר געהאנדעלט מיט , מיט ביינער ,
איז פון אונז געבליבען נאר איך איינער , (bis)

איין גוטער ברודער בין איך מיר געוועזן ,
האב איך מיר געהאנדעלט מיט , מיט טראהן ,
איז פון מיר געווארען א גרויסער האהן . (bis)

Zehn gute Brider sainen mir gewen,
Hoben mir gehandelt mit, mit Wain,
Is vun uns geworen mehr nit wie nain.
(bis)

Nain gute Brider sainen mir gewen,
Hoben mir gehandelt mit, mit Fracht,
Is vun uns geworen mehr nit wie acht.
(bis)

Acht gute Brider sainen mir gewen,
Hoben mir gehandelt mit, mit Riben,
Is vun uns geworen mehr nit wie sieben
(bis)

Sieben gute Brider sainen mir gewen,
Hoben mir gehandelt mit, mit Gebacks,
Is vun uns geworen mehr nit wie
sechs. (bis)

Sechs gute Brider sainen mir gewen,
Hoben mir gehandelt mit. mit Strimf,
Is vun uns geworen mehr nit wie finf.
(bis)

Finf gute Brider sainen mir gewen,
Hoben mir gehandelt mit, mit Bier,
Is vun uns geworen mehr nit wie vier.
(bis)

Vier gute Brider sainen mir gewen,
Hoben mir gehandelt mit, mit Blai,
Is vun uns geworen mehr nit wie drai.
(bis)

Drai gute Brider sainen mir gewen,
Hoben mir gehandelt mit, mit Thei
Is vun uns geworen mehr nit wie zwei,
(bis)

Zwei gute Brider sainen mir gewen,
Hoben mir gehandelt mit, mit Beiner,
Is vun uns gebliben nor ich einer. (bis)

Ein guter Bruder bin ich mir gewen,
Hob ich gehandelt mit, mit Thron,
Is vun mir geworen a greisser Hohn.
(bis)

שמערל מיט דער פידעל ,	Schmer'l mit der Fiedel,
יעקל מיט דער באם ,	Jek'l mit dem Bass,
שפיעלט מיר אוף אליעדעל ,	Spielt mir uf a Liedel
אופ'ן מיט'ן גאם ,	Uf'n Mitt'n Gass!
אי—אי—אי , אי—אי—אי !	Oi-oi-oi, oi-oi-oi!

Д. Г. Гальпернъ (Вильна).
С. М. Дубновъ (Одесса).

№ 131.

האב איך 1) א פאר אקסען , אקסען ,	Hob ich[1]) a Por Ochsen, Ochsen,
וואס זיי בראקען לאקשען .	Wos sei brocken Lokschen.
אך , וואונדער ,	Ach, Wunder,
ליעבער וואונדער ,	Lieber Wunder,
ווי די אקסען ,	Wie die Ochsen
בראקען לאקשען ,	Brocken Lokschen,
דאס איז מיר א וואונדער ! (bis) (2	Dos is mir a Wunder! (bis) [2])
האב איך א פאר בערען , בערען ,	Hob ich a Por Bären, Baren,
וואס זיי שטיבער קעהרען ,	Wos sei Stiber kehren.
אך , וואונדער ,	Ach, Wunder,
ליעבער וואונדער ,	Lieber Wunder,
ווי די בערען ,	Wie die Bären
שטיבער קעהרען ,	Stiber kehren.
דאס איז מיר א וואונדער ! (bis)	Dos is a Wunder! (bis)
האב איך א פאר ציגען , ציגען ,	Hob ich a Por Ziegen, Ziegen,
וואס זייא קינדער וויגען .	Wos sei Kinder wiegen.
אך , וואונדער ,	Ach, Wurder,
ליעבער וואונדער א. ז. וו.	Lieber Wunder etc.
האב איך א פאר מיידען , מיידען .	Hob ich a Por Meiden, Meiden,
וואס זיי קינדער וויעגען .	Wos sei Kinder wiegen,
אך , וואונדער ,	Ach, Wunder,
ליעבער וואונדער א. ז. וו.	Lieber Wunder etc.
האב איך א פאר הינט , הינט ,	Hob ich a Por Hint, Hint,
וואס זיי מאכען טינט .	Wos sei machen Tint,
אך , וואונדער ,	Ach, Wunder,
ליעבער וואונדער א. ז. וו.	Lieber Wunder etc.

Варіанты:

1) ביי מיין רבי'ן איז געוועזען	[1]) Bai main Reben is gewesen.
2) אי , א וואונדער איבער א וואונדער :	[2]) Oi, a Wunder iber a Wunder:
אקסען בראקען לאקשען !	Ochsen brocken Lokschen!

האב איך א פאר טויבען, טויבען,	Hob ich a Por Tauben, Tauben,
וואס זיי נייען הויבען.	Wos sei neihen Hauben.
אך, וואונדער,	Ach, Wunder,
ליעבער וואונדער א. ז. וו.	Lieber Wunder etc.
האב איך א פאר העהנער, העהנער,	Hob ich a Por Hähner, Hähner,
וואס זיי קלייבען שפענער.	Wos sei klaiben Späner.
אך, וואונדער,	Ach, Wunder,
ליעבער וואונדער א. ז. וו.	Lieber Wunder etc.
האב איך א פאר קאצקעס, קאצקעס,	Hob ich a Por Kaskes, Kaskes,
וואס זיי באקען באצקעס.	Wos sei backen Baskes.
אך, וואונדער,	Ach, Wunder,
ליעבער וואונדער א.; ז. וו.	Lieber Wunder etc,
האב איך א פאר פייגעלאך, פייגעלאך,	Hob ich a Por Veigelach, Veigelach,
וואס זיי באקען בייגעלאך.	Wos sei backen Beigelach.
אך, וואונדער,	Ach, Wunder,
ליעבער וואונדער א. ז. וו.	Lieber Wunder etc.
האב איך א פאר קעצלאך, קעצלאך,	Hob ich a Por Katslach, Katslach,
וואס זיי מאכען פלעצלאך.	Wos sei machen Pleslach.
אך, וואונדער,	Ach, Wunder,
ליעבער וואונדער א. ז. וו.	Lieber Wunder etc.
האב איך א פאר ברידער, ברידער,	Hob ich a Por Brider, Brider,
וואס זיי דאווענען אין איין סידור.	Wos sei dawnen in ein Sider.
אך, וואונדער,	Ach, Wunder,
ליעבער וואונדער א. ז: וו.	Lieber Wunder etc.

Д. Г. Гальперинъ (Вильна.).
А. Д. Идельсонъ (Курляндск. губ.).
М. Г Каганъ (Столбцы, Минск. губ.).
В. М Кессель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).
Д. И. Магидъ (Оникшта, Ковенск. губ.).
А С. Таненбаумъ (Гродненской губ.).

№ 132.

ביי מיין רבי'ן איז געוועזען;	Bai main Reben is gewesen,
איז געוועזען ביי מיין רבי'ן,	Is gewesen bai main Reben,
ביי מיין רבי'ן איז געוועזען	Bai main Reben is gewesen
א גנבה!	A Gneiwe!
זיעבען העמדער ווי די בלעטער,	Sieben Hemder, wie die Blätter,
דריי מיט לאטעס, פיר מיט לעכער, —	Drai mit Lates, vier mit Lecher,—
א גנבה!	A Gneiwe!

ביי מיין רבי'ן איז געוועזען ,	Bai main Reben is gewesen,
איז געוועזען ביי מיין רבי'ן ,	Is gewesen bai main Reben,
ביי מיין רבי'ן איז געוועזען	Bai main Reben is gewesen
א גנבה !	A Gneiwel
זיעבען לייכטער , ווי די שטער'ן ,	Sieben Laichter, wie die Stern,
דריי אהן פיסלאך , פיער אהן רערע , —	Drai ohn Fisslach, vier ohn Rehren,—
א גנבה !	A Gneiwel

А· Д. Идельсонъ (Курляндск. губ.)·

№ 133.

ואלה המשפטים אשר תשים , —	W'eile ha-Mischpotim ascher tossim,—
לאמיר אנפאנגען צו שמועסען מכח הנשים ,	Lomir onfangen zu schmuessen mi-keiach ha-Noschim.
דוי-אים , דוי-אים , דוי-דוי-דוי ,	Dui im, dui im, dui dui dui,
דוי-אים , דוי-אים , דוי-דוי-דוי !	Dui-im, Dui-im, dui-dui-duil
א מאל איז געוועז'ן א גרויסער גביר , 1)	Amol is gewen a greisser Gwir, [1]
האט ער געהאט געלט אהן א שיעור ;	Hot er gehat Gold ohn a Schi'r;
האט ער געהאט צעהן טאכטער ,	Hot er gehat zehn Techter,
זיינען זיי געוועזען פון לייטעשען געלעכטער ,	Sainen sei gewesen vun laiteschen Gelächter.
דוי-אים , דוי-אים , דוי-דוי-דוי ! (bis)	Dui-im, dui-im, dui-dui-duil (bis)
די ערשטע איידע . די צווייטע ביילע ,	Die erste Eide, die zweite Beile,
די דריטע גאלדע , די פיערטע דבורה ,	Die dritte Golde, die vierte Dweire,
די פינפטע הענע , די זעקסטע וויכנע ,	Die fünfte Hene, die sechste Wichne,
די זיעבעטע זעלדע , די אכטע חנה ,	Die siebte Selde, die achte Chane,
די נײַנטע טויבע , די צעהענטע ידשנע ,	Die nainte Taube, die zehnte Jdaschne.
דוי-אים , דוי-אים , דוי-דוי-דוי ! (bis)	Dui-im, dui im, dui-dui-duil (bis)
האט ער מיר פיר א שדכן געמאכט ,	Hot er mir fir a Schadchon gemacht,
האב איך איהם די שדוכים אין שטוב אריין געבראכט .	Hob ich ihm die Schiduchim in Stub arain gebracht.
זיי וועלען מיר דאנקען , כל זמן זיי וועלען לעבען ,	Sei welen mir danken, kol-sman sei welen leben,
פיר די שדוכים , וואס איך וועל זיי געבען .	Fir die Schiduchim, wos ich wel sei geben.
דוי-אים , דוי-אים , דוי-דוי-דוי ! (bis)	Dui-im, dui-im, dui-dui-duil (bis)
איידע מיט אליה'ן זיינען א פאר ,	Eide mit Eljen sainen a Por,
ביילע מיט בערקען זיינען ווידער א פאר .	Beile mit Berken sainen wieder a Por.
דוי-אים , דוי-אים , דוי-דוי-דוי ! (bis)	Dui im, dui-im, dui-dui-duil (bis)

---

1) א ישובניק'ל . A J'schuwnikl

גאלדע מיט גדליה'ן זיינען א פאר , דבורה מיט דוידקען זיינען ווידער א פאר .	Golde mit Gdaljen sainen a Por, Dweire mit Dowidken sainen wieder a Por.
דוי-אים , דוי-אים , דוי-דוי-דוי ! (bis)	Dui-im, dui-im, dui-dui-dui! (bis)
הענע מיט הירשען זיינען א פאר , וויכנע און וואלפע זיינען ווידער א פאר .	Hene mit Hirschen sainen a Por, Wichne un Wolfe sainen wieder a Por.
דוי-אים , דוי-אים , דוי-דוי-דוי ! (bis)	Dui-im, dui-im, dui-dui-dui! (bis)
זעלדע מיט זרח'ן זיינען א פאר , חנה מיט חצקען זיינען ווידער א פאר ,	Selde mit Sorach'n sainen a Por, Chane mit Chazken sainen wieder a Por.
דוי-אים , דוי-אים , דוי-דוי-דוי ! (bis)	Dui-im, dui-im, dui-dui-dui! (bis)
טויבע מיט טבקען זיינען א פאר , ידשנה מיט ירוחם'ען זיינען ווידער א פאר .	Taube mit Tewken sainen a Por, Jdaschne mit Jruchom'en sainen wieder a Por.
דוי-אים , דוי-אים , דוי-דוי-דוי ! (bis)	Dui-im, dui-im, dui-dui-dui! (bis)
זיי האבען מיר פיר איין שדכן געמאכט ,	Sei hoben mir fır ain Schadchon gemacht,
איך האב זיי די שדוכים אין שטוב אריין געבראכט .	Ich hob sei die Schiduchim in Stub arain gebracht.
זיי וועלען מיר דאנקען כל זמן זיי וועלען לעבען ,	Sei welen mir danken, kol-sman sei welen leben,
די חלקים וואס איך וועל זיי געבען . [1]	Die Chalokim, wos ich wel sei geben [1].

Д. Г. Гальпернъ (Курляндск губ.).
А Д. Идельсонъ (ibid)

---

[1]) Иногда за этимъ куплетомъ слѣдуетъ перечень приданаго каждаго изъ дочерей:

איידען נדן ארבעסלאך .	Eiden Nadan Arbeslach,
ביילען נדן בעבעלאך .	Beilen Nadan Bebelach,
גאלדען נדן גערסטעלאך א. ז. וו.	Golden Nadan Gerstelach etc.

V.

Любовныя пѣсни.

№ 134.*)

אונטער'ן שלאס, פערעהאז (1	Unter'n Schloss, Perehos, [1])
שטעהט אסתר די גרינע;	Steiht Ester die grine;
אסתר שטעהט. דער חתן געהט,	Ester steiht, der Choss'n geiht,
מיינט זי—אברהם אבינו.	Meint sie—Awrohom-Owinu.
וואלט זי וויסען, ווער דאס איז,	Wollt sie wissen, wer dos is,
וואלט זי צו אים ווינקען;	Wollt sie zu ihm winken;
וואלט זי האבען א גלעזעל וויין,	Wollt sie hoben a Glasele Wain,
וואלט זי צו איהם טרינקען.	Wollt sie zu ihm trinken.
וואלט זי האבען פערד אונ וואגען,	Wollt sie hoben Ferd un Wogen,
וואלט זי צו איהם לויפען;	Wollt sie zu ihm leifen;
וואלט זי האבען א זעקעלע געלט,	Wollt sie hoben a Sackele Geld,
וואלט זי איהם אפ קויפען.	Wollt sie ihm opkeifen.

Б. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

מאשע. שיר אהבה. ותיק. כהן-יל״ג 154

№ 135.

מיין זיס-לעבען פאהרט אוועק, (bis)	Main siss-Leben fort awek,
אונ איך בלייב אליין;	Un ich blaib allein; (bis)'
ווען איך דערמאהן זיך אן מיין זיס-לעבען,	Wenn ich dermohn sich on main siss-Leben,
זיץ איך נור אונ וויין:	Sits ich nur un wein.
מיין זיס-לעבען אוועק געפאהרען,	Main siss-Leben awekgefohren,
אונ איך בין אליין געבליבען; (bis)	Un ich bin allein geblieben; (bis)
וואלט וויסען, וואו ער איז,	Wollt ich wissen, wu er is,
וואלט איך איהם א בריוו'ל געשריבען.	Wollt ich ihm a Briew'l geschrieben.
וואלט איך געווען א פייגעלע,	Wollt ich gewen a Veigele,
וואלט איך צו איהם געפלויגען, (bis)	Wollt ich zu ihm gefleigen; (bis)
ניסיי וואלט ער אויך געזעהען	Nichai wollt er auch gesehen
מיינע פארוויינטע אויגען!	Maine varweinte Eigen!

---

*) №№ 134—137 принадлежатъ къ числу немногихъ любовныхъ пѣсенъ стариннаго происхожденія.

[1]) Переводъ?

װאלט איך געהאט א פליגעלע ,
װאלט איך צו איהם געפליגען
און לעבען איהם געזעסען , —
אפשר װאלט איך איהם אויס געשטראפט ,
װאס ער האט אן מיר אזוי פארגעסען !

װאלט איך געװען א פישעלע ,
װאלט איך צו איהם געשװאומען ;
אז ער װאלט װיסען מיין ביטער הארץ ,

װאלט ער צו מיר געקומען .

—אי , איהר װעגס-לייט , איהר װעגס-לייט .
װי װערט איהר ניט מיד אויף די פיס ? (bis)

טאמער װעט איהר דערזעהען מיין זיס-לעבע ,

גיט איהם אפ פון מיר א געריס !

האבען זיך די װעגס-לייט צו לאזען לייפען ,
אין אלע פיר זייטען ; (bis)
האבען זיי דער זעהען , אז איהר זיס-לעבען
שטעהט זיך גאר פון—װייטען .

—אי , דו מענש , דו נארישער מענש ,

װאס שטעהסטו אזוי פערטראכט ?
געה צו א ביסעלע נעהענטער ,
מיר האבען דיר א בשורה געבראכט !

װי ער האט גענומען נעה'נטער קומען ,

האט ער זיך באגאסען מיט טרערען ;
(bis)
— לאזט געריסען מיין זיס-לעבען ,
אז איך װעל זיך צוריק ניט קערען !

— אי , איהר װעגס-לייט , איהר װעגס-לייט ,
װי װערט איהר ניט מיד אויף די פיס ? (bis)

טאמער װעט איהר דערזעהען מיין זיס-לעבען ,

גיט איהר אפ פון מיר א געריס !

Wollt ich gehat a Fligele,
Wollt ich zu ihm gefleigen
Un leben ihm gesessen,—
Efscher wollt ich ihm ausgestroft,
Wos er hot on mir asei vargessen!

Wollt ich gewen a Fischele,
Wollt ich zu ihm geschwummen;
As er wollt wissen main bitter Harz,
Wollt er zu mir gekummen.

—Oi, ihr Weg's-lait, ihr Weg's-lait,
Wie wert ihr nit mid auf die Fiss? (bis)
Tomer wet ihr dersehen main siss-Leben,
Git ihm op vun mir a Geriss!

Hoben sich die Weg's-lait zulosen leifen
In alle vier Saiten; (bis)
Hoben sei dersehen, as ihr siss-Leben
Steiht sich gor vun-waiten.

—Oi, du Mensch, du narrischer Mensch,
Wos steihstu asei vertracht? (bis)
Geih zu a bissele näh'nter,
Mir hoben dir a Bsure gebracht!

Wie er hot genummen näh'nter kummen;
Hot er sich bagossen mit Thrären:
(bis)
—Lost gerissen main siss-Leben,
As ich wel sich zurick nit kehren!

—Oi, ihr Weg's-lait, ihr Weg's-lait,
Wie wert ihr nit mid auf die Fiss?
(bis)
Tomer wet ihr dersehen main siss-Leben,
Git ihr op vun mir a Geriss!

האבען זיך די וועגס-לייט צו לאזען לויפען
אין אלע פיר זייטען ; (bis)
האבען זיי דערזעהען, אז זיין זיס-לעבען
שטעהט דאך גאר פון ווייטען.

— אי דו מענש, דו נארישער מענש,
וואס שטעהסטו אזוי פערטראכט? (bis)
געה צו א ביסעלע נעהענטער,
מיר האבען דיר א בשורה געבראכט!

ווי זי האט גענומען נעהענטער קומען,
האט זי זיך באגאסען מיט טרערען ;
(bis)
— דיר לאזט געריסען דיין זיס לעבען,
אז ער וועט זיך שוין קאריק ניט קער'ן!

נעם-זשע אראפ דיין קרוין פון קאפ,
אונ דיין פרייד פון הארצען ; (bis)
ער לאזט דיר געריסען, דיין זיס לעבען,
אז דו קענסט זיך אנטאהן אין שווארצען!

Hoben sich die Weg's-lait zulosen leifen,
In alle vier saiten; (bis)
Hoben sei dersehen, as sain siss-Leben
Steiht doch gor vun-waiten.

—Oi, du Mensch, du narrischer Mensch,
Wos steihstu asei vetracht? (bis)
Geih zu a bissele näh'nter,
Mir hoben dir a Bsure gebracht!

Wie sie hot genummen näh'nter kummen,
Hot sie sich bagossen mit Thrären: (bis)
— Dir lost gerissen dein siss-Leben,
As er wet sich schoin karik nit kehren!

Nehm-że arop dain Kreia vun Kop
Un die Freid vun Harzen: (bis)
Er lost dir gerissen, dain siss-Leben,
As du kennst sich onthon in Schwarzen!

Б. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

[illegible] **№ 136.**

קליפ קלאפ אין גאלדען טהיר,
— מיינע ליעבע 1), עפען מיר!
— קלאפען, קלאפען זאלסטו ניט,
עפענען וועל איך דיר ניט!
— דער רעגען געהט, דער ווינט שפרייט, 2)
וואו זאל איך אהין טאן מיין זיידן קלייד?
— קעהר איהר אום אפען לינקען זייט,
. . . .
. . . .

Klip-klap in golden Thir:
—Maine Liebe, [1]) effen mir!
—Klappen, klappen sollstu nit,
Effenen wel ich dir nit!
—Der Regen geiht, der Wind spreit, [2])
Wu soll ich ahinthon main saidn Kleid?
—Kehr ihr um af'n linken Sait
. . . .
. . . .

Варіанты:

1) זיסער לעבען.
2) א ווינט וועהט, א רעגען געהט,
איך שמוטץ איין מיין זייד'ן קלייד!
— דיין זייד'ן קלייד קעהר אום אויפ'ן לינקען זייט.
אונ לייג זיך שלאפען אויפ'ן גרינעם גראז (בארג)!

[1]) Sisser Leben
[2]) A wint weiht, a Regen geiht,
Ich schmutz ain maiu sai'den—Kleid!
—Dain said Kleid kehr um auf'n linken Sait!
Un leig sich schlofen auf'n grinem Gros (Barg),

— מיט וואס זאל איך זעך צו דעקען ,	—Mit wos soll ich sech zudecken,
און ווער וועט מיר דאך אופוועקען ?	Un wer Wet doch mir ufwecken,
— דער בלאט פון בוים וועט דיר צו דעקען ,	—Der Blate vun beim wet dir zudecken
דער שטראהל פון זונן 1) וועט דיר אופוועקען .	Der strahl vun Sunn[1]) wet dir ufwecken
. . . .	. . . .

Д. Г. Гальперинъ (Вильна).
В. М. Касселъ и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 137.

Варіантъ:

—קליפ-קלאפ , עפען מיר !	—Klip-klap, effen mir!
שלאפסטו , טא זאג-זשע מיר !	Schlofstu, to sog-že mir!
—שלאפען שלאף איך אפילו ניט ,	—Schlofen schlof ich afilu nit,
נאר עפענען וועל איך דיר אוודאי ניט !	Nor effenen wel ich dir awade nit!
—ס'אר א ווינט עס וועהט . ס'אר א רעגען עס געהט ,	—'s-'ar a Wind es weiht, 's-'ar a Regen es geiht,
כ' וועל איינגעצען מיין זיידען קלייד !	—'ch wel ainnetzen main saiden Kleid!
—די זיידען קלייד וועסטו אופהייבען ,	—Die saiden Kleid westu ufheiben,
אונטער'ן ביימעלע זיך אוועק לייגען ;	Unter'n Beimele sich awekleigen;
דער ביימעלע וועט דיר צו דעקען ,	Der Beimele wet dich zudecken,
די פייגעלע וועט דיר אופוועקען ?	Die Veigele wet dich aufwecken!

В. М. Касселъ и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 138.

—ווער געהט אזוי שפעט ביי נאכט ?	—Wer geiht asei spat bai Nacht?
—יאסעלע קאזאנטשיק !	—Iossele Kasantschik!
זעה , נחמה'לע , עפען מיר ,	Seh, Nechamele, effen mir,
איך בין דיין קאכאנטשיק !	Ich bin bin dain Kochantschik!
זעה נחמה'לע עפען מיר ?	Seh, Nechamele, effen mir!
—כ' האב מורא פאר מיין מאמען !	—'ch hob Meire var main Mamen!
—זעה , נחמה'לע , עפען מיר ,	—Seh,. Nechamele, effen mir,
כ' וועל זיך גאר ניט זאמען !	'ch wel sich gor nit samen!
— זעה , נחמה'לע , עפען מיר !	Seh, Nechamele, effen mir!
—כ' האב מורא פאר מיין טאטען !	—'ch hob Meire var main taten!
—זעה , נחמה'לע , עפען מיר ,	—Seh, Nechamele, effen mir,
ס' וועט דיר גאר ניט שאטען !	's wet dir gor nit schaten!

---

1) דער שיין פון טאג . — Der schain vun Tog.

זעה , נחמה'לע , עפען מיר !
—כ' האב מורא פאר מיין שוועסטער !
—זעה , נחמה'לע , עפען מיר ,
ס' וועט זיין פאר דיר בעסער !

Seh, Nechamele, effen mir.
—'ch hob Meire var main Schwester!
—Seh, Nechamele, effen mir,
's wet sain far dir besser!

זעה , נחמה'לע , עפען מיר !
—כ' האב מורא פאר מיין ברודער !
—זעה , נחמה'לע , עפען מיר ,
כ' וועל ניט מאכען קיין גערודער !

Seh, Nechamele effen mir!
—'ch hob Meire far main Bruder!
—Seh, Nechamele, effen mir,
'ch wel nit machen kein Geruder!

זעה , נחמה'לע , עפען מיר !
—כ' האב מורא פאר מיין זיידען !
—זעה , נחמה'לע , עפען מיר ,
ס' וועט גוט זיין פאר אונז ביידען !

Seh, Nechamele, effen mir!
—'ch hob Meire var main Seiden!
—Seh, Nechamele, effen mir,
's wet gut sain far uns beiden.

זעה , נחמה'לע , עפען מיר !
—כ' האב מורא פאר מיין באבען !
—זעה , נחמה'לע , עפען מיר !
כ' וועל קיינעם ניט אויסזאגען !

Seh, Nechamele, effen mir!
—'ch hob Meire var main Boben!
—Seh, Nechamele, effen mir,
'ch wel Keinem nit aussogen!

זעה , נחמה'לע , עפען מיר !
—כ' האב מורא פאר מיין פעטער !
—זעה , נחמה'לע , עפען מיר ,
כ' וועל ניט קומען שפעטער !

Seh, Nechamele, effen mir,
—'ch hob Meire var main Vetter!
—Seh, Nechamele, effen mir,
'ch wel nit kummen später!

זעה , נחמה'לע , עפען מיר !
—כ' האב מורא פאר מיין מומען !
—זעה , נחמה'לע עפען מיר ,
כ' וועל שוין מער ניט קומען !

Seh, Nechamele, effen mir!
—'ch hob Meire var main Muhmen!
—Seh, Nechamele, effen mir,
'ch wel schoin mehr nit kummen!

Д Г. Гальпернъ (Вилна).
Б М. Кассель и А Д. Пикъ (Ковенск губ.).

№ 139.

. . . .
. . . .
פארפלוכט זאל זיין די ליבע , וואס האט מיך פאר אירט ,
מיין הארץ טוהט אין מיר איינגעהן ;
זי האט מיר מיין לעבען אנגעריהרט —
איהר הארץ איז הארט , ווי איין שטיין.

זיי געזונד , מיין לעבען , מיין גוטער פריינד ,
פארגעס'ן פארגעס ניט אן מיר ;
דער לעצטער טאג איז דאך היינט ,
וואס איך קען ריידען מיט דיר !

. . . .
. . . .
Varflucht soll sain die Liebe, wos hot mir varirrt,
Main Harz thut in mir aingeihn;
Sie hot mir main Leben ongerihrt—
Ihr Harz is hart, wie a Stein.

Sai gesund, main Leben, main guter Fraind,
Vargessn vargess nit on mir;
Der letzter Tog is doch haint,
Wos ich kenn reiden mit dir!

А. Я. Портной (Глускъ, Минск. губ.).

№ 140.

א שיינעם ריגעלע האסט מיר געשאנקען ,	A scheinem Ringele hostu mir geschon-ken,
פון ריינע גינגאלד איז ער געוועזען ; (bis)	Vun reine Gingold is er gewesen; (bis)
אז איך דערמאן זיך אן דיר , מיין זיס לעבען ,	As ich dermohn sich on dir, main siss-Leben,
אז מען טוהט מיר אפגעבען .	As me thut mir opgeben.
. . . .	. . . .

Д. Г. Гальпернъ (Венденъ, Лифляндск. губ.).

№ 141.

שיין בינסטו , בינסטו ,	Schein binstu, binstu,
ווי די גאנצע וועלט ; (bis)	Wie die ganze Welt; (bis)
נאר איין חסרון איז אן דיר —	Nor ein Chissor'n is on dir—
וואס דו בינסט אהן א קאפיקע געלט.	Wos du binst ohn a Kopike Geld.
געלט איז דאך קיילעכדיג , —	Geld is doch kailechdig,—
געלט געהט אוועק ; (bis)	Geld geiht awek; (bis)
איך האב זיך אין דיר איינגעליבט ,	Ich hob sich in dir aingeliebt,
ווי אין א שיינעם פאטרעט !	Wie in a scheinem Porträt!
אין דרויסען איז א רעגען ,	In draussen is a Regen,
אלע שטיינער זיינען נאס ;	Alle Steiner sainen nass; (bis)
איצטיגע בחורים איז צו גלויבען	Itztige Bochurim is zu gleiben
ווי די הינט אפ'ן גאס !	Wie die Hind af'n Gassl

Б. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 142.

זיא זיצט זיך אין פענסטער	Sie sitzt sich in Fenster
אונ קעמט זיך די הערלאך ;	Un kammt sich die Härlach;
פארוועמען זי איז צולאזען —	Far wemen sie is zulosen—
פאר מיר איז זי עהרלאך .	Far mir is sie ehrlach.
אי נועה , א יאמער ,	Oi weih, a Jommer,
אי נועה , א קלאג !	Oi weih, a Klog!
ניטא די שיינע רחל'ע	Nito die scheine Rochele
ביז היינטיגען טאג !	Bis haintigen Tog!
לייט מיט די ציגנער	Lait mit die Zinger
טוהען זיי ריידען , —	Thuen sei reiden,—
אונ איך מיט מיין רחל'ען	Un ich mit main Rochelen
וועלען זיך קיין מאל ניט שיידען	Welen sich keinmol nit scheiden.

15.

אי וועה , א יאמער ,	Oi weih, a Jommer,
אי וועה , א קלאג !	Oi weih, a Klogl
ניטא די שיינע רחל'ע	Nito die scheine Rochele
ביז היינטיגען טאג !	Bis haintigen Togl

Б. М Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск губ.).

№ 143.

אפ'ן ים בלאזט א ווינט ,	Af'n Jam blost a Wind,
די וועללען טוהען זיך שלאגען ;	Die Wellen thuen sich schlogen;
אך , ליב האב איך דיר גרונט	Ach, lieb hob ich dich grunt
פון הערצען און קען קיינעם זאגען !	Vun Herzen un kenn keinem sogen,
זאג-זשע מיר , דושינקע , ליבסטו נור מיר ,	Sog-że mir, Duschinke, liebstu nur mir,
אדער ליבסטו נור לפנים ?	Oder liebstu nur l'ponim?
דען דו האסט מיר אבגעקוילעט ,	Denn du host mir opgekeilet,
אזוי ווי איין כתה גזלנים !	Asei wie ain Kite Gaslonim!
אז א גזלן קוילעט דאך ,	As a Gaslon keilet doch,
קוילעט ער מיט א מעסער ;	Keilet er mit a Messer;
און דו האסט מיר דושינקע , אפגעקוילעט	Ober du host mir, Duschinke, opgekeilet
פיל גרינגער און פיל בעסער.	Viel gringer un viel besser.
דו האסט מיר געשלאסען די הענט און די פיס	Du host mir geschlossen die Hand un die Fiss
און מיר געלאזען שווימען ;	Un mir gelosen schwimmen;
אך , ווי פיל מויערן וועל איך נאך צו ברעכען ,	Ach, wie viel Mauern wel ich noch zubrechen,
אבער צו דיר וועל איך נאך קומען !	Ober zu dir wel ich noch kummen!
איך האב געפלאנצט איין ווייגארטען ,	Ich hob geflanzt ain Waingorten,
דער ווייגארטען איז מיר ניכט געראטען ;	Der Waingorten is mir nicht geroten;
איך האב פערשפילט מיינע יונגע יאהרען ,	Ich hob verspielt maine junge Johren,
אזוי ווי איין קארטעזניק אין קארטען !	Asei wie a Kartesnik in Korten!
איך האב געהאט איין מויער ,	Ich hob gehat a Mauer,
דער מויער האט געהאט צוועלף פענסטער	Der Mauer hot gehat zwelf Fenster;
און ווי פיל שדוכים מי האט מיר גערעדט ;	Un wie viel Schiduchim mi hot mir geredt,
ביסטו ביי מיר דער שענסטער !	Bistu bai mir der schensterl

Д. Г. Гальпернъ (Газенпотъ, Курляндск. губ.).

—שענערס און בעסערס, מיין ליב לעבען,	—Schener's un besser's, main lieb-Leben,
איז גאר ניטא אויף דער וועלט!	Is gor nito auf der Welt!
—היינט זעה איך, מיין זיס לעבען,	—Haint seh ich, main siss-Leben,
אז דו ליבסט מיר נור פאר מיין געלט!	As dú liebst mir nor far main Geld!

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 145.

ווער עס האט נאר אויסגעקלערט,	Wer es hot nur ausgeklärt,
ווער עס ווייס נאר פון דעם צארן, —	Wer es weiss nor vun dem Zorn,—
פון דער ליבע בין איך פון דער ערד געשטערט,	Vun der Liebe bin ich vun der Erd gestert,
פון דער ליבע בין איך קראנק געווארן!	Vun der Liebe bin ich krank geworn!
אלע האבען מיך געלייבט און געשעצט,	Alle hoben mich geleibt un geschätzt,
וואס פיר איין כלה איך האב גענומען, —	Wos fir ain Kale ich hob genummen,—
פלוצלונג האט מען מיך אין תפיסה געזעצט	Plutzlung hot men mich in Tfisse gesetzt
און מיין קאפ אראפ גענומען!	Un main Kop aropgenummen!
דאס גאלדענע שפיגעל, וואס אויף מיין הערצען געלעגען,	Dos goldene Spiegel, wos auf main Herzen gelegen,
ווי ליכטיג איז זי מיר געוועז;	Wie lichtig is sie mir gewen;
פלוצלונג איז מיין שפיגעל צו שאטען געווארען,	Plutzlung is main Spiegele zu schotten geworen,
און איך קענן שוין מיין שאטען ניט זעהן!	Un ich kenn schoin main Schotten nit sehn!
געלעגען בין איך אויף מיין נארע,	Gelegen bin ich anf main Nare,
געלעגען אין מיט'ן נאכט,	Gelegen in Mitt'n Nacht,
און וועגען מיין דושענקע ליבער,	Un wegen main Duschenje lieber
האב איך אהן אויפהער געטראכט.	Hob ich ohn Aufher getracht.

А. Рейзинъ (Минск. губ.).

№ 146.

וויין ניט, דושינקע, וויין ניט, ליובינקע!	Wein nit, Duschinje, wein nit, Ljubinje!
איך שווער דיר—איך האב דיר באמת ליעב,	Ich schwer dir ich hob dir b'emes lieb,
און אויף וועלכע סטאנציע איך וועל נאך אפשטעלען,	Un auf welche Stanzie ich wel sich opstellen,
וועל איך דיר שרייבען בריף.	Wel ich dir schraiben Brief.

איך פאהר דאך אפ זעהער ווייט,	Ich fohr doch op seiher wait,	
ביי מענטשען, וואס זיינען אונבעקאנטע לייט;	Bai Mentschen, wos sainen unbekannte Lait;	
נאך אזא פריינד ווי דו וועל איך ניט געפינען,	Noch asa Fraind, wie du, wel ich nit gefinen,	bis
וואס זאל מיר שטענדיג ליגען אין מיינעם זינען!	Wos sol mir ständig liegen in mainem Sinnen!	bis
איך קום צו דיר, ווי א פייגעלע, וואס פליהט,	Ich kumm zu dir, wie a Veigele, wos flieht,	
און איך שטעה לעבען דיר ווי א ביימעלע, וואס בליהט;	Un ich steih leben dir, wie a Beimele, wos blieht;	
איך קום צו דיר אין גרויס פריידען,	Ich kumm zu dir in greiss Freiden,	bis
ניט ווילענדיג מוזען מיר זיך ביידע שיידען!	Nit willendig musen mir sich beide scheiden!	bis
שטענדיג ליג איך אויף איין טראכט,	Ständig lieg ich auf ein Tracht,	
סיי ביי טאג און סיי ביי נאכט:	Ssai bai Tog un ssai bai Nacht:	
טראכטען טראכט איך, ליבע, וועגען דיר	Trachten tracht ich, liebe, wegen dir	bis
און טרעהרען גיסען זיך אהן א שיעור!	Un Thrären giessen sich ohn a Schi'r!	bis
דיינע זיסע רייד וועל איך ניט פערגעסען,	Daine sisse Reid wel ich nit vergessen,	
סיי ביי'ם טרינקען און סיי ביי'ם עסען;	Ssai bai'm Trinken un ssai bai'm Essen;	
דיינע שיינע מינע מיט דיין אדעלקייט	Daine scheine Miene mit dain Adelkait	bis
וועל איך געדיינקען א לאנגע צייט!	Wel ich gedeinken a lange Zait!	bis
די לעצטע צייט האסטו מיר זעהר געשיינט,	Die letzte Zait hostu mir seiher geschaint,	
דו מיין לעבען, מיין בעסטער פריינד!	Du, main Leben, main bester Fraind!	
און היינט וויינענדיג פאהר איך פון דיר אפ,	Un Haint weinendig fohr ich vun dir op,	bis
אדיע, אדיע, מיין אויג פון קאפ!	Adje, adje, main Eig vun Kop!	bis

Б. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 149.

אך, זעה, גאט, וואס פון מיר איז געווארען,	Ach, seh, Gott, wos vun mir is geworen,
די שמערצען, וואס האבען מיר בעטריבט! (bis)	Die Schmerzen, wos hoben mir batribt! (bis)
מיין זיסען האפענונג האב איך פערלארען,	Main sissen Hoffenung hob ich verloren,
בעגראבען אין ד'ערד גאנץ טיף:	Begroben in d'r Erd ganz tief.

אך, מיט דיינע רייד די קאלטע
עקט מיר מיין לעבען אהן אשיעור; (bis)
אונזער ליבע איז געגליכען צו א פידעל אן-אלטע,
די סטרונעס וואס פלאצען אין איהר.

בעת ביי דיר וועט תנאים זיין,
וועט די שמחה זיין ביי מיר: (bis)
דאן וועט מיין נשמה אין הימעל אפפליהען
און מאכען אן אפ-בעט פאר דיר.

בעת ביי דיר וועט חתונה זיין
און פאסען וועסטו דיין חופה קלייד, (bis)
דאן וועל איך ליגען אויף מיין בעט'ל
און ראנגלען זיך מיט'ן טויט.

אז דו וועסט דעם ערשטען קינד האבען,
א נאמען זאלסטו געבען נאך מיר,—
אן'אנדינקונג אויף יאהרען זאלסטו האבען,
אז איך בין געשטארבען דורך דיר.

איך וועל זיי קיין מאל ניט פערגעסען,
די וואס האבען מיר געמאכט מיט איהר בעקאנט;
קוואלען וואסער קענען נישט פארלעשען
דעם פייער, וואס אין מיין הארץ ברענט!

זיי געזונד, מיין טייערע נשמה,
איך שטארב שוין דורך דיר אוועק;
גאט זאל געבען, זאלסט האבען נחמה
ביז דיינע לעצטע טעג!

Ach, mit daine Reid die kalte
Eckt mir main Leben ohn a Schi'r; (bis)
Unsere Liebe is geglichen zu a Fiedel a-n-alte,
Die Strunes wos platzen in ihr.

B'eiss bai dir wet Tnoïm sain,
Wet die Ssimche sain bai mir: (bis)
Dann wet main Nschome in Himmel opfliehen
Un machen a-n-Opbet far dir.

B'eiss bai dir wet Chassene sain
Un passen westu dain Chupe-Kleid, (bis)
Dann wel ich liegen auf main Bett'l
Un ranglen sich mit'n Teit.

As du west dem ersten Kind hoben
A Nomeu sollstu geben noch mir,—
A-n-Andeinkung auf Johren [sollstu hoben,
As ich bin gestorben durch dir.

Ich wel sei keinmol nit vergessen,
Die wos hoben gemacht mit ihr bakennt;
Quallen Wasser kennen nit varleschen
Dem Faier, wos in main Harz brennt!

Sai gesund, main thaire Nschome,
Ich starb schoin durch dir awek;
Gott söll geben, sollst hoben Nechome
Bis daine letzte Täg!

Б. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 150.

וויין ניט, דושינקע, וויין ניט, לעבען,
ניט אייביג איז דאס א שטראף!
גאט לעבט אייביג—ער וועט אונז העלפען,
מיר וועלען ביידע צוזאמען זיין.

Wein nit, Duschinke, wein nit Leben,
Nit eibig is dos a Strof!
Gott lebt eibig—er wet uns helfen,
Mir welen beide zusammen sain.

א גאלדענעם רינג האט מיר ליובוניע געשאנקען ,	A goldenem Ring hot mir Ljubunje geschonken,
פון ריינעם גין-גאלד איז ער געוועזן ;	Vun reinem Gingold is er gewen;
אז איך דערמאהן זיך אן דיר , מיין לעבען ,	As ich dormohn sich on dir, main Leben,
טוה איך מיר וויינען און קלאגען .	Thu ich mir weinen un klogen.
פערווע איז שוין אנגעקומען ,	Perwe is schoin ongekummen,
און צום זשערעב מוז מען געהן :	Un zum Žereb mus men geihn:
איך וועל ארויס ציהען א נומער א גרויסען ,	Ich wel arausziehen a Nummer a greissen,
קומען וועל איך צוריק אהיים !	Kummen wel ich zurick aheim!

А. Рейзинъ (Минск. губ).

№ 151.

איך געה ארויס אליין אין גאס —	Ich geih arans allein in Gass—
די אויגען פון טרערען זיינען נאס ;	Die Eigen vun Thrären sainen nass;
געה איך מיר אנטקעגען מיין זיס-לעבען ,	Geih ich mir antkegen main sies-Leben,
דאמאלסט ווייס איך ניט , וואו איך טוה שוועבען .	Damolst weiss ich nit, wu ich thu schweben.
אי , פינסטער איז מיר מיין וועלט ,	Oi, finster is mir main Welt,
עס ציטערט אין מיר יעדער אבר ;	Es zittert in mir jeder Eiwer;
וואס טויג מיר מיין גוטס און מיין געלט ,	Wos teig mir main Gut's un main Geld,
צי וועל איך דאס מיט נעמען אין קבר ?	Zi wel ich dos mit nehmen in Keiwer?
באנאכט , בשעת איך טוה אין טרויעריקייט ליגען ,	Ba Nacht, bisch'as ich thu in Trauerkait liegen,
דאמאלסט דערמאן איך מיין אמאליגען פארגניגען ;	Damolst dermohn ich main amoligen Vargnigen:
אקוראט ווי איך זיץ לעבען דיר , —	Akkurat wie ich sitz leben dir,— ;
דער קאפ שפאלט זיך מיר גאר אהן א שיעור !	Der Kop spalt sich mir gor ohn a Schi'r!
שפאצירען זיינען מיר ביידע געגאנגען	Spazieren sainen mir beide gegangen
ארום און ארום א געביי ;	Arum un arum a Gebai;
איך כאפ זיך אויף פון מיין זיסען שלאף :	Ich chap sich uf vun main sissen Schlof:
ס' איז גאר א חלום דערביי !	's is gor a Cholem derbai!

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 152.

דיינע בעקעלאך—	Daine Backelach—
ווי ראזאווע בלומען,	Wie rosowe Blumen,
דיינע ליפעלאך—	Daine Lippelach—
ווי צוקער זיס;	Wie Zucker siss;
דיינע איינעלאך—	Daine Eigelach—
ווי שווארצע קארשען,	Wie schwarze Karschen,
צו בעקומען פון זיי	Zu bekummen vun sei
א זיסינקען קוש!	A sissinken Kusch!
דיינע הארעלאך—	Daine Härelach—
ווי דער געגרויזטער סאמעט,	Wie der gegrauster Sammet,
דיינע האנטעלאך—	Daine Hantelach—
ווי די ריבעלאך,	Wie die Ribelach,
דיין הארץ מיט מיינער	Dain Harz mit mainer
צו זאמען געבונדען,	Zusammen gebunden,
און קיינער ווייס ניט	Un keiner weiss nit
פון אונזערע וואונדען!	Vun unsere Wunden!

С. И. Савельсонъ (Минск. губ.).

№ 153.

באקענט האבען מיר זיך אין א זומער־נאכט,	Bakennt hoben mir sich in a Sommer-nacht,
אויף דרויסען איז געווען זעהער שיין;	Auf draussen is gewen seiher schein;
אן־אמת ווארט האב איך דיר געגעבען,	A-n-emes Wort hob ich dir gegeben,
אז כ'זאל דיר קיינמאל ניט לאזען אליין.	As'ch soll dir keinmol nit losen allein.
די שטערען האבען זיך אויפ'ן ים געשטערנט,	Die Stern hoben sich auf'n Jam gesternt,
און די וואלען שלאגט צום ברעג;	Un die Wallen schlogt zum Breg;
אן־אמת ווארט האסטו מיר געגעבען,	A-n-emes Wort hostu mir gegeben,
אז דו וועסט מיר ניט לאזען אליין.	As du west mir nit losen allein.
ליב האב איך דיר, דושינקע, ווי מיין לעבען,	Lieb hob ich dir, Duschinke, wie main Leben,
דו בינסט מיר הייליג און טייער;	Du binst mir heilig un thaier;
פאר דיר וואלט איך מיין קאפ געשטעלט,	Far dir wollt ich main Kop gestellt,
און דו ווילסט מיר ניט גלויבען!	Un du willst mir nit gleiben!
איך בין ארויס געפאהרען אויף דער וועלט,	Ich bin arausgefohren auf der Welt,
צו פערדינען מיין שטיקעלע ברויט;	Zu vardienen main Stickele Breit;
און איך האב שיעור ניט בעקומען	Un ich hob schi'r nit bakummen
דורך דיר דעם פינסטערן טויט.	Durch dir dem finstern Teit.

איך האב געאקערט און געזייט ,	Ich hob geackert un geseiht,
אפ'ן האנד א גילדערנעם פינגער'ל געטראגען ;	Af'n Hand a gildernem Finger'l getrogen;
און דאס האב איך אויך צו ליב דיר ,	Un dos hob ich auch zulieb dir,
דושינקע , פערלארען !	Duschinke, varloren!

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 154.

ליבען האבען מיר זיך ביידע געליבט ,	Lieben hoben mir sich geliebt,
פיל כחות האט דאס אונז געקאסט ,—	Viel Keiches hot dos uns gekost,—
און פון אזא טייערע ליבע	Un vun asa thaiere Liebe
אן-ענדע האט זיך אויסגעלאזט .	A-n-Ende hot sich ausgelost.
געהט ארויס א נייע מאדע—	Geiht araus a naie Mode—
שווארצע זיידענע טיכער אויפ'ן האלז ;	Schwarze saidene Ticher auf,n Hals;
א פריילען טאר מען ניט גלויבען ,	A Frailen tor men nit gleiben,
ווארום זיי זיינען אלע פאלש !	Worum sei sainen alle falsch!
געהט ארויס א נייע מאדע—	Geiht araus a naie Mode—
קליידער מיט שנורען געדרייהט ;	Kleider mit Schnuren gedreiht;
א פריילען טאר מען ניט גלויבען ,	A Frailen tor men nit gleiben,
סיידען א שעה פאר'ן טויט .	Ssaiden a Scho var'n Teit.
שפאצירען זיינען מיר ביידע געגאנגען ,	Spazieren sainen mir beide gegangen,
איז געווען א גרויסער רעגען ;	Is gewen a greisser Regen;
זי האט מיט מיר אזוי פיל געטענה'ט ,	Sie hot mit mir asei viel getainet,
אז גאט ווייס פון וועמעסט וועגען .	As Gott weiss vun wemest-wegen.
שפאצירען זיינען מיר ביידע געגאנגען ,	Spazieren sainen mir beide gegangen,
איז געווען א גרויסער שניי ;	Is gewen a greisser Schnei;
זי האט מיט מיר אזוי פיל געטענה'ט ,	Sie hot mit mir asei viel getainet,
אז אין הארצען איז ביי מיר געווארען טהוט-וועה .	As in Harzen is bai mir geworen thut weih.
שפאצירען זיינען מיר ביידע געגאנגען ,	Spazieren sainen mir beide gegangen,
איז געווען א גרויסער ווינד ;	Is gewen a greisser Wind;
זי האט מיט מיר אזוי פיל געטענה'ט ,	Sie hot mit mir asei viel getainet,
אזוי ווי א מוטער איבער איהר איינציגע קינד .	Asei wie a Mutter iber ihr einzige Kind.
שפאצירען זיינען מיר ביידע געגאנגען	Spazieren sainen mir beide gegangen
ארום און ארום ים ;	Arum un arum Jam;
זי האט מיט מיר אזוי פיל געטענה'ט ,	Sie hot mit mir asei viel getainet,
אז איך זאל זיין איהר מאן .	As ich soll sain ihr mann.

די לבנה שיינט אין האלבע נאכט ,	Die Lwone schaint in halbe Nacht
מיט איהרע בליכע שטערן ,	Mit ihre bleiche stern;
אז איך וועל דער זעהן מיין ליבע ,	As ich wel dersehn main Liebe,
וועל איך זיך באגיסען מיט טרערן .	Wel ich sich bagissen mit Thrarn.

А. Я. Портной (Глускъ, Минск. губ).

№ 155.

אז איך וואלט געהאט	As ich wollt gehat
אט דאס, וואס איך מיין , (bis)	Ot dos, wos ich mein, (bis)
וואלט איך דאך גליקליך געוועזן .	Wollt ich doch glicklich gewen.
bis { מיר טוהט דאך מיין הארץ אויסגעהן ,	Mir thut doch main Harz ausgeihn, } bis
ווען איך טוה דיך דערזעהן !	Wenn ich thu dich dersehn!
מיר וואלטען ביידע	Mir wollten beide
גליקליך לעבען , (bis)	Glicklich leben, (bis)
ווען איך וואלט דיר געהאט.	Wenn ich wollt dir gehat.
bis { מיר וואלטען ווי פייגעלעך שוועבען ,	Mir wollten wie Veigelech schweben, } bis
מיר וואלטען קיין מאל ניט ווערן מאט !	Mir wollten keinmol nit wern matt!
אך . גרויסער גאט,	Ach, greisser Gott,
דו ווייסט דאך אלס (bis)	Du weist doch alls (bis)
אין מיין הארצען , וועמען איך מיין ,	In main Harzen, wemen ich mein,
bis { אונ דו ווייסט דאך דעם , וואס רעדט פאלש ,	Un du weisst doch dem, wos redt falsch, } bis
פארנעם מיין גרויס געוויין !	Varnehm main greiss Gewein!
שיק שוין דיין מלאך	Schick schoin dain Mal'ach
פאר א שדכן (bis)	Far a Schadchon (bis)
צו אידר טאטען אין שטוב אריין ,	Zu ihr Taten in Stub arain,
bis { ער זאל זיין אליין דער בדחן	Er soll sain allain der Badchon
זי זאל שוין ביי מיר אף אייביג זיין !	Sie sol schoin bai mir af eibig sain! } bis

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 156.

צרות , צרות האב איך אליין גענומען ,	Zores, Zores hob ich allein genummen;
וואס איך האב דאס ניט געטאהן בעדארפען ; (bis)	Wos ich hob dos nit gethon bedarfen, (bis)
א שטיין אויף מיין הארצען האב איך ארויף געלייגט ,	A Stein auf main Harzen hob ich aruf geleigt,
אין טיפען ים וויל איך זיך טאהן אריינוואַרפען ! (bis)	In tiefn Jam will ich sich thon arain-warfeu! (bis)

אין ים, אין ים וויל איך זיך אריין ווארפען
און דארטען וועל איך זיך טאהן דערטרינקען; (bis)
און אלע מיינע צרות וועל איך זיך פערגעסען
און דיר, מיין לעבען, וועל איך דאך געדיינקען! (bis)

דארטען, דארטען שטעהט דאך איין פיגורע,
מיט איין פאר שווארצענקע אויגען; (bis)
ווען איך וואלט האבען פליגעלעך, —
צו דיר מיין לעבען, וואלט איך דאך געפליגען! (bis)

מוטער, מוטער, מיין געטרייע מוטער,
האסט מיר צוגעזאגט צו דער חפה בענטשען; (bis)
און היינט בין איך נעבעך אין א פרעמדע לאנד פארטריבען
און דארף דאך אן קומען צו פרעמדע מענטשען! (bis)

In Jam, in Jam will ich sich arainwarfen
Un dorten wel ich sich thon dertreinken; (bis)
On alle maine Zores wel ich sich vergessen
Un dir, main Leben wel ich doch gedeinken! (bis)

Dorten, dorten steiht doch ain Figure,
Mit ein Por schwarzenke Eigen; (bis)
Wenn ich wollt hoben Fligelech,—
Zu dir, main Leben, wollt ich gefleigen! (bis)

Mutter, Mutter, main getraie Mutter,
Host mir zugesogt zu der Chupe bentschen; (bis)
Un haint bin ich nebech in a fremde Land vartrieben
Un darf doch onkummen zu fremde Mentschen! (bis)

М· З. Левинъ (Гродно).

№ 157.

זייט איך האב אנגעהויבען א ליבע צו שפילען,
איז אף מיינע אויגען ניט געקומען קיין שלאף. (bis)
אי, אין דיר, מיין ליב-לעבען, האב איך זיך פערליבט,
צי איז דאס פון גאט אזא שטראף?
מי האט מיר אויסגערעדט א וועלט מיט שדוכים,
און איך וויל זיי קיין איינעם ניט קענען. (dis)
אין דיר, מיין ליב-לעבען, האב איך זיך פערליבט
און דיר מוז איך שוין נעמען!

Zait ich hob ongeheiben a Liebe zu spielen,
Is af maine Eigen nit gekummen kein Schlof. (bis)
Oi, in dir, main lieb-Leben, hob ich sich verliebt,
Zi is dos vun Gott asa Strof?
Mi hot mir ausgeredt a Welt mit Schiduchim,
Un ich will sei kein einem nit kennen. (bis)
In dir, main lieb-Leben, hob ich sich verliebt·
U dir mus ich schoin nehmen!

און אז דו זאלסט מיר חלילה ניט נעמען ,	Un as du sollst mir cholile ni, nehmen
און אז איך וועל שטארבען , וועט מען מיר דאך בעגראבען , (bis)	Un as ich wel starben, wet men mir doch bagroben. (bis)
טא ווי וועל איך קענען אין קבר איינליגען ,	To wie wel ich kennen in Keiwer ainliegen,
אז דו וועסט אן-אנדערען האבען !	As du west a-n-Anderen hoben!
אז אנגעוואָרען האב איך דיר נאך ניט ,	As ongeworen hob ich dir noch nit,
דו קענסט נאך א מאל מיינע זיין ; (bis)	Du kennst noch a mol maine sain; (bis)
מיט אָרעמקייט זאל מיך גאט שטראפען ,	Mit Oremkait soll mich Gott strofen,
נור מיט דיר אין איינעם צו זיין !	Nur mit dir in-einem zu sain!

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 158.

אך , זיי שוין געזונד , מיין טייערער לעבען ,	Ach, sai schoin gesund, main thaierer Leben,
איך פאהר דאך שוין פון דיר אוועק ; (bis)	Ich fohr doch schoin vun dir awek; (bis)
אן ווען , אן ווען וועסטו מיר קומען זאגען ,	On wen, on wen westu mir kummen sogen,
און ווען וועט קומען צו א ברעג ?	Un wenn wet kummen zu a Breg?
די ערשטע שטעדטעלע, דער צווייטער דערפעלע ,	Die erste Städtele, der zweiter Derfele,
דער ערסטער בריוועלע איז צו דיר ; (bis)	Der erster Briewele is zu dir; (bis)
און איך בעט דיר , מיין טייערער לעבען ,	Un ich bet dir, main thaierer Leben,
פערגעסען זאלסטו ניט אן מיר !	Vergessen sollstu nit on mir!
פערגעסען וועל איך דיר קיינמאל ניט	Vergessen wel ich dir keinmol nit
און מיט טרערען וועל איך דיר דערמאנען . (bis)	Un mit Thrären wel ich dir dermohnen. (bis)

. . . .

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 159.

איך שווער דיר בנאמנות ,	Ich schwer dir b'neemones,
איך זאג דיר דעם אמת :	Ich sog dir dem Emes:
איך האב קיינעם ניט ליב אזוי ווי דיר !	Ich hob keinem nit lieb asei wie dir!
עפען מיר מיין הארץ	Effen mir main Harz
און זעה , — ווי שווארץ ,	Un seh,—wie schwarz,
און האב שוין רחמנות אויף מיר !	Un hob schoin Rachmones auf mir!

ביטער איז מיר,	Bitter is mir,
אַז איך דערמאָהן זיך אָן דיר,	As ich dermohn sich on dir,
און דו טוהסט מיר ניט גלויבען די נאַך;	Un du thust mir nit gleiben die Sach;
ס'איז ניט אַזוי טייער	Es is nit asei thaier
ביי אַן-אַנדערן די אויגען,	Bai a-n-andern die Eigen,
ווי ביי מיר איז טייער דיין שפּראַך!	Wie bai mir is thaier dain Sprach!

Б. М. Кассель и А Д. Пикъ (Ковенск губ.).

№ 160.

געה איך מיר אַרויס אין גאַס	Geih ich mir araus in Gass
פערפּוצטער-הייט די האָר —	Varpuster-heit die Hor—
מיט איהרע ראָזע באַקען, (bis)	Mit ihre rose Backen, (bis)
מיט איהרע בלאָנדע האָר. (bis)	Mit ihre blonde Hor. (bis)

ניט אַזוי די בלאָנדע האָר,	Nit asei die blonde Hor,
ווי די שוואַרצע אויגען;	Wie die schwarse Eigen;
ניט אַזוי די שוואַרצע אויגען, (bis)	Nit asei die schwarse Eigen, (bis)
ווי די דושע אַליין. (bis)	Wie die Dusche allein. (bis)

ניט אַזוי די שוואַרצע אויגען,	Nit asei die schwarse Eigen,
ווי איהר שיין געשטאַלט,	Wie ihr schein Gestalt;
ניט אַזוי איהר שיין געשטאַלט, (bis)	Nit asei ihr schein Gestalt, (bis)
ווי די דושע אַליין. (bis)	Wie die Dusche allein. (bis)

געה איך מיר צו צום שטוב, —	Geih ich mir zu zum Stub,—
פינסטער איז מיר אין גרוב;	Finster is mir in Grub;
אין גרוב איז מיר פינסטער צו ליגען; (bis)	In Grub is mir finster zu liegen: (bis)
אַזאַ דושע וועל איך שוין ניט קריגען! (bis)	Asa Dusche wel ch schoin nit kriegen! (bis)

געה איך מיר צו צום טיש, —	Geih ich mir zu zum Tisch,—
אין האַרצען איז מיר אַ ריס;	In Harsen is mir a Riss:
דער ריס איז ניט לאַנג געוואָרען! (bis)	Der Riss is nit lang geworen, (bis)
פערשניטען מיינע יונגע יאָהרען! (bis)	Varschnitten maine junge Johren (bis)

געה איך מיר צו צום טעלער, —	Geih ich mir zu zum Teller,—
דערמאָן איך מיר אָן אַלטען פעהלער;	Dermohn ich mir on alten Fehler:
דער פעהלער איז ניט לאַנג געוואָרען, (bis)	Der Fehler is nit lang goworen, (bis)
פערשניטען מיינע יונגע יאָהרען! (bis)	Varschnitten maine junge Johren! (bis)

געה איך מיר צו צום טרינקען, —	Geih ich mir zu zum Trinken,—
דערמאָן איך זיך אָן איהרע ווינקען.	Dermohn ich sich on ihre Winken:
איהר מינע ליגט מיר אין זינען; (bis)	Ihr Miene liegt mir in Sinnen, (bis)
איך קען צו איהר ניט קומען! (bis)	Ich kenn zu ihr nit kummen! (bis)

— כ'האב די דושע גענעהט א קלייד, —	'ch hob die Dusche geneiht a Kleid,—
די קלייד איז געוועזן פון זייד;	Die Kleid is gewen vun Said;
בעקומען האט זי דעם טויטס (bis)	Bekummen hot sie dem Teit (bis)
פון קאוונער חברה—לייט! (bis)	Vun Kowner Chewre-lait! (bis)
כ'האב די דושע געשיינקט א רינג, —	'ch hob die Dusche gescheinkt a Ring,—
דער רינג איז געוועזן פון גאלד;	Der Ring is gewen vun Gold;
די צרות וואס זי האט געליטען, (bis)	Die Zores, wos sie hot gelitten, (bis)
דאס האט זי אליין געוואלט! (bis)	Dos hot sie allein gewollt! (bis)

В. М Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск губ.)

№ 161.

איך זיץ און ברעך די הענד,	Ich sits un brech die Händ,
איך ברעך די הענד, אי וועה!	Ich brech die Händ, oi weih!
א גאנצען טאג ווי נאכט	A ganzen Tog wie Nacht
זיץ איך ביי דער ארבייט און וויין.	Sitz ich bai der Arbait un wein.
וואס טויג מיר מיין לעבען,	Wos teig mir main Leben,
וואס קען מיר העלפען מיינע טרערען, —	Wos kenn mir helfen maine Thrären,—
צי דען קען איך מיינען,	Zi denn kenn ich meinen,
אז מיר וועט בעססער ווערען?	As mir wet besser weren?
דען מיין האפפענונג האב איך ניט אנגעווארען,	Denn main Hoffenung hob ich nit ongeworen,
דו קענסט נאך א מאל זיין מיינע, —	Du kennst noch amol sain maine,—
מיינע עלטערן האב איך אפ געשווארען,	Maine Eltern hob ich opgeschworen.
אז קיין אנדער ליבע קען ניט זיין!	As kein ander Liebe kenn nit sain!
— מיין האפפענונג האב איך שוין לאנג אן געווארען,	— Main Hoffenung hob ich schoin lang ongeworen,
איך קען שוין ניט זיין דיינע:	Ich kenn schoin nit sain daine:
דיינע עלטערן האבען אפגעשווארען,	Daine Eltern hobn opgeschworen,
אז א שנור זאל איך זייערע ניט זיין!	As a Schnur soll ich seiere nit sain!
היינט וואס טויג מיר מיין לעבען,	Haint woss teig mir main Leben,
וואס קען מיר העלפען מיינע טרערען, —	Woss kenn mir helfen maine Thrären,
צי דען קען איך מיינען,	Zi denn kenn ich meinen,
אז מיר וועט בעססער ווערען?	As mir wet besser weren?

М. З. Левинъ (Двинскъ, Витебск. губ.).

№ 162.

מיט איין וואונד אין מיינעם הערצען.	Mit ein Wund in mainem Herzen
האסטו מיך פון זיך פערזאגט.	Hostu mich vun sich verjogt.
ליידען לייד איך גרויסע שמערצען,	Laiden laid ich greisse Schmerzen,
ווייל איך בין געשלאגען און געפלאגט.	Wail ich bin geschlogen un geplogt.

איך האב געדיינקט, אז אויף אימער	Ich hob gedeinkt, as auf immer
פערלאזען וועל איך זיין פון דיר, —	Verlosen wel ich sain vun dir,—
זאלסטו אייביג מיט קימער	Sollstu eibig mit Kymmer
טאהן אונ טראכטען וועגין מיר !	Thon un trachten wegen mir!

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 163.

— איך פאהר שוין אוועק	Ich fohr schoin awek
אין סאמע אדעסס,	In ssame Odess,
דושינקע, ליובינקע, אן מיר ניט פערגעס !	Duschinke, Ljubinke, on mir nit var- gess!
גענוג שוין צו וויינען,	Genug schoin zu weinen,
גענוג שוין צו קלאגען,	Genug schoin zu klogen,
לאז שוין נעמען א'ן ענד !	Los schoin nehmen a-n-End!
— ווי אזוי זאל איך ניט וויינען,	—Wie asei sol ich nit weinen,
ווי אזוי זאל איך ניט קלאגען,	Wie asei sol ich nit klogen,
אז דו ווערסט פון מיר אזוי פרעמד ?	As du werst vun mir asei fremd?
— גענוג שוין צו וויינען,	—Genug schoin zu weinen,
גענוג שוין צו קלאגען,	Genug schoin zu klogen,
לאז שוין נעמען א שיעור !	Sol schoin nehmen a Schi'r!
ווי אזוי זאל איך ניט וויינען,	—Wie asei soll ich nit weinen,
ווי אזוי זאל איך ניט קלאגען,	Wie asei soll ich nit klogen,
אז דו ווערסט אזוי וייט פון מיר ?	As du werst asei wait vun mir?

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 164.

דעם נאז דיינעם האסטו אראפ געלאזט,	Dem Nos dainem hostu aropgelost,
היינט וואס וועלען דאמאלס לייט ריידען ?	Haint wos welen damols Lait reiden?
עס איז געקומען א צייט אויף אונז,	Es is gekummen a Zait auf uns,
אז מיר זאלען זיך ביידע צו שיידען !	As mir sollen sich beide zuscheiden!
צו שיידען וועלען מיר זיך ביידע,	Zuscheiden welen mir sich beide,
אזוי ווי דער גוף מיט דער נשמה ;	Asei wie der Guf mit der Nschome;
אך, ווי שונאים וועלען פון דערווייטען שטעהן,	Och, wie Sson'im welen vun derwai- ten steihn,
זיי וועלען דער לעבען זעהן נקמה ! (1	Sei welen derleben sehn, Nkome! [1]

А. Рейзинъ (Минск. губ.).

Варіантъ:

1) אט שטעהען אונזערע שונאים	Ot steihen unsere Sson'im
אונ זעהען אויף אונז נקמה,	Un sehn auf uns Nkome.

[illegible]

№ 165 *).

שיינע מיידעלע, פיינע מיידעלע,	Ssheine Meidele, faine Meidele,
קום שפיעלען אין באללען!	—Kumm spielen in Ballen!
— זעה טאטעלע, זעה, מאמעלע.	Seh, Tatele, seh, Mamele,
דער אינגעלע וויל מיר נארען!	—Der jingele will mir naren!
— נעהם א שטעקעלע, גיב איבער'ן קעפעלע,	—Nehm a Stekele, gib iber'n Kepele,
וועט ער זיך אוועק שארען!	Wet er sich awekscharren!
שארט ער זאך, שארט ער זאך	Scharrt er sach, scharrt er sach
ביז די מאסקעראדען,	Bis die Maskeraden,
באגעגענט ער, באגעגענט ער	Bagegent er, bagegent er
דריי שיינע מאדען.	Drai scheine Maden.
איינע רופט מען חנה,	Eeine ruft men Chane,
די אנדערע מאריאנע;	Die andere Marjane;
די דריטע וועל איך ניט אויס זאגען;	Die dritte wel ich nit aussogen:
דאס איז מיין קובאנע!	Dos is main Kuchane!

Д. Г. Гальперинъ (Вильна).

[illegible]

№ 166.

עס זיטצען מיידעלעך דריי,	Es sitzen Meidelech drai,
לויפט ארויס די שענסטע, די קלענסטע	Leift araus die schenste, die klenste
אונ כאפט א בחור'ל אריין,	un chapt a bochur'l arain,
אונ זעצט איהם אוועק ביי'ן טיש,	Un setzt ihm awek bai'n Tisch,
אונ גיט איהם די בעסטע וויין	Un git ihm die beste Wain
אונ די בעסטע פיש.	Un die beste Fisch.
געקומען די מאמא פון גאס	Gekummen die Mame vun Gass
פרעגט זי: וואס איז דאס?	Frägt sie: Wos is dos?
— א שניידער געקומען אראפ גענומען א מאס!	—A Schnaider gekummen aropnehmen a Moss!
— איהר נארט מיר די טעלערלעך אויס!	—Ihr narrt mir die Telerlech aus!
זי האט איהם געלעכערט דעם קאפ,	Sie hot ihm gelechert dem Kop;
אונ דורכ'ן טיהר ארויס!	Un durch'n Thir araus!

А. Рейзинъ (Минск. губ.).

№ 167.

שטעהען, שטעהען	Steihen, steihen
שטעה איך אין טיהר;	Steih ich in Thir;
קוקען, קוק איך	Kucken kuck ich
מיט די איינעלעך אויף דיר.	Mit die Eigelech auf dir.
דושעניו, ליובעניו,	Duschenju, Ljubenju,
וואס איז דא מיט דיר?	Wos is do mit dir?
צייט פון שבת אן	Zait vun Schabes on
בינסט ניט געווען ביי מיר!	Binst nit gewen bai mir!

---

*) Ср. № 172.

מיט קולות און געשרייען	**Mit Keiles un Geschreien**
קען איך ביי דיר ניט פועלן ,	**Kenn ich bai dir nit peieln,**
דושעניו , ליובעניו ,	**Duschenju, Ljubenju,**
לייטען צו די אויהערען ;	**Laiten zu die Eihern;**
לייטען צו די אויהערעו	**Laiten su die Eihern**
איז דאך גאר א חלום , —	**Is doch gor a Cholem,—**
דושעניו , ליובעניו ,	**Duschenju, Ljubenju,**
לאמיר שליסען שלום !	**Lomir schliessen Scholem!**
שלום צו שליסען ,	**Scholem zu schliessen**
איז דאך גאר קיין זאך ;	**Is doch gor kein Sach;**
דושעניו , ליובעניו ,	**Duschenju, Ljubenju,**
האב א גוטע נאכט !	**Hob a gute Nacht!**
ניט אזוי די גוטע נאכט ,	**Nit asei die gute Nacht,**
ווי דער גוטער יאהר ;	**Wie der guter Johr;**
ניט אזוי די שיינע מיידעל ,	**Nit asei die scheine Meidele,**
ווי די בלאנדע האר !	**Wie die blonde Hor!**
איך קען דיר שווערען ;	**Ich kenn dir schweren;**
אז איך האב דיר ליעב , —	**As ich hob dir lieb,—**
לאמיר פאהרען	**Lomir fohren**
צו דעם גוטען איד .	**Zu dem guten Jid.**
ניט אזוי צום גוטען אידען ,	**Nit asei sum guten Jiden,**
ווי צום גוטען רב'ען ;	**Wie zum guten Reben;**
ניט אזוי די שיינע מיידעל ,	**Nit asei die scheine Meidele,**
ווי דער זיסער לעבען !	**Wie der sisser Leben!**

Б. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 168.

איך פאהר דאך שוין פון אייך אפ ,	Ich fohr doch schoin vun **sich op,**
און איין גאט ווייס צו ליב וועמען !	Un ein Gott weiss **zulieb wemen;**
בעטען בעט איך דיר , מיין זיס-לעבען ,	Beten bet ich dir, **main siss-Leben,**
אז דו זאלסט זיך ניט קלעמען !	As du sollst sich nit **klemmen!**
— ווי אזוי זאל איך זיך ניט קלעמען ,	—Wie asei soll ich sich nit **klemmen,**
אז דו פאהרסט שוין פון מיר אפ ?	As du fohrst schoin **vun mir op?**
איין גאט ווייס , צי מיר וועלען זיך נעמען , —	Ein Gott weiss, **zi mir welen sich nehmen,—**
דערווייל בלייב איך אהן א קאפ !	Derwaile blaib ich ohn **a Kop!**

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 169.

איך האב געשוואָרען,	Ich hob geschworen,
ווי איך בין א איד,	Wie ich bin a Jid,
אז איך וועל דיין חתן ניט זיין;	As ich wel dain Choss'n nit sain;
וואס דו האסט געמאכט	Wos du host gemacht
אויף מיר א ליעד,	Auf mir a Lied,
געווים איז דאס ניט שיין.	Gewiss is dos nit schein.
טו ווער איז דיר שולדיג,	Tu wer is dir schuldig,
אז ניט דו אליין!	As nit du allein!
דו האסט אזוי שלעכט געפיהרט:	Du host asei schlecht gefihrt:
עס איז שוין געוועזען פיעל צו שפעט,	Es is schoin gewen viel zu spat,
האסטו מיט פרעמדע שפאצירט.	Hostu mit Fremde spaziert
…………………………	. . . .

Г-жа Р. Н. Маймонъ (Ковенск. губ.).

№ 170.

קומט דער ליבער זוממער,	Kummt der lieber Summer,
שפילען מיר אין זאמד;	Spielen mir in Samd;
קומט דער ליבער ווינטער,	Kummt der lieber Winter,
פאהרען מיר צו לאנד.	Fohren mir zu Land.
שווארצע קארשען רייסען מיר,	Schwarze Karschen raissen mir,
רויטע לאזען מיר שטעהן, —	Reithe losen mir steihn, —
שיינע בחורים נעמען מיר,	Scheine Bochurim nehmeh mir,
מיאוסע לאזען מיר געהן.	Miesse losen mir geihn.
האלץ איז אין וואלד, 1)	Hols is in Wald, [1])
וואסער איז אין הויז, —	Wasser is in Haus,—
אלע פוילע 2) בחורים	Alle faule [2]) Bochurim
פון שטאדט ארויס!	Vun Stodt araus!

М. Г. Каганъ (Столбцы, Минск. губ.).
В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 171.

Варіантъ:

ווי עס קומט דער ליבער זוממער,	Wie es kummt der lieber Summer,
שפילען מיר אין זאמד;	Spielen mir in Samd;
וואו עס איז אונזער וואינונג,	Wu es is unser Weihnung,
דארט איז אונזער לאנד.	Dort is unser Land.

---

1) האלץ אין די טהירען — Holz in die Thiren

2) מיאוסע — Miesse.

שוואַרצע קאַרשען רייסען מיר ,	Schwarze Karschen raissen mir,
רויטע לאָזען מיר שטעהן , —	Reithe losen mir steihn,—
שיינע בחורים נעהמען מיר ,	Schoine Bochurim nehmen mir,
מאוסע לאָזען מיר געהן .	Miesse losen mir geihn.
שוואַרצער ציגיינער ,	Schwarzer Zigainer,
דו ביסט ניט מיינער ;	Du bist nit mainer;
אַז גאָט וועט דיר באַשערען	As gott wet dir bascheren
וועסטו מיינער ווערען !	Westu mainer weren!

А. Рейзинъ (Минск. губ.).

№ 172. *)

איז דער ווינטער , ווינטער	Is der Winter, Winter
שוין אָן געקומען ,	Schoin ongekummen,
מיידעלעך מיט בחורים	Meidelech mit Bochurim
האָבען זיך צונומען .	Hoben sich zunummen.
קומט דער ליבער זומער ,	Kummt der lieber Summer,
געהען מיר אין באַרען .	Geihen mir in Baren.
—זעה, טאַטע , זעה מאַמע ,	—Seh, Tate, seh, Mame,
דער אינגעלע וויל מיר נאַרען !	Der Jingele will mir narren!
—נעהם אַ שטעקעל	—Nehm a Steck'l
קלאַפּ טאַקע אין קעפּעל ,	Klap take in Kep'l,
וועט ער דיר ניט נאַרען ! (bis)	Wet er dir nit narren! (bis)

А. Рейзинъ Минск губ.)

№ 173.

מיינע שבתים און מיינע יום-טובים	Maine Schabossim un maine Jom-teiwim
טוהען אין אומעט געהן ; (1	Thuen in Umet geihn; [1])
אַז איך דערמאָהן זיך אָן מיין זיס לעבען , (2	As ich dermohn sich on main siss-Leben, [2])
זיץ איך און טרויער און וויין .	Sitz ich un trauer un wein.
וואָלט איך געווען אַ פייגעלע ,	Wollt ich gewen a Veigele,
וואָלט איך צו דיר געפלויגען , —	Wollt ich zu dir gefleigen,—
אַז דו זאָלסט וויסען מיין טרויער האַרץ	As du sollst wissen main trauer Harz
מיט מיינע פאַרוויינטע אויגען .	Mit maine varweinte Eigen.

*) Ср. № 165.

Варіанты:

1) טוהען מיר ניט איינגעהן — Thuen mir nit aingeihn

2) נאָך דיר, מיין זיס לעבען , — Noch dir, main siss-Leben,
נאָך דיר מיין האַרץ . — Noch dir, main siss Harz

וואלט איך געוועזן א פישעלע ,	Wollt ich gewen a Fischele,
וואלט איך צו דיר געשוואומען ;	Wollt ich zu dir geschwummen;
אז דו וואלסט וויסען מיין פארביטערט הארץ ,	As du wollst wissen main varbittert Harz,
וואלסטו צו מיר געקומען . 1)	W ollstu zu mir gekummen. [1])
אי , וואלט איך געהאט פערד און וואגען ,	Oi, wollt ich gehat Ferd un Wogen,
וואלט איך צו דיר געפאהרען , —	Wollt ich zu dir gefohren,—
אז דו וואלסט וויסען מיין פארביטערט הארץ	As du wollst wissen main varbittert Harz
מיט מיינע אבגעשניטענע יאהרען !	Mit maine obgeschnittene Johren!
וואלט איך געהאט טינט און פעדער ,	Wollt ich gehat Tint un Feder,
וואלט איך צו דיר בריוועלעך געשריבען ;	Wollt ich zu dir Briewelech geschrieben;
אז דו וואלסט געלייענט מיינע פארביטערטע בריף ,	As du wollst geleient maine varbitterte Brief,
וואלסטו אין חלשות געבליבען ;	Wollstu in chalosches geblieben.
איך עס ניט און טרינק ניט און שלאף קיין נאכט	Ich ess nit un trink nit un schlof kein Nacht
און בייגקען בייגק איך נאך דיר ;	Un beinken beink ich noch dir;
אז דו וואלסט וויסען מיין פארטרויערט הארץ ,	As du wollst wissen main vartrauert Harz,
וואלסטו געקומען צו מיר !	Wollstu gekummen zu mir!

Б. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ).
С. И. Савельсонъ (Минск. губ).

№ 174.

שווארץ בינסטו , שווארץ ,	Schwarz binstu, schwarz,
אבער מיט חן ;	Ober mit Chein;
פאר וועמען דו בינסט מיאוס ,	Far wemen du binst miess,
פאר מיר בינסטו שיין !	Far mir binstu schein!
אז דו ליבסט מיר ניט	As du liebst mir nit
און דו שעצסט מיר ניט	Un du schatzst mir nit
און דו טוהסט מיר	Un du thust mir
קיינע פארגעניגען ניט .	Keine Vargenigen nit.

Б. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ).

---

1) וואלט איך געוועזן א פיש אין וואסער , — Wolt ich gewen a Fisch in Wasser,
וואלט איך צו דיר געשוואומען — — Wolt ich zu dir geschwummen—
היינט זעה־זשע מיין הארץ , — Haint seh-ze main Harz,
וויא זי איז שווארץ , — — Wie zie is schwarz,
איך זיץ און טרויער און וויין . — Ich zitz un trauer un wein.

№ 175.

די פייערדיקע ליבע ,	Die faierdike Liebe,
זי טוהט אין אונז ברעננען ;	Sie thut in uns brennen;
ליעב האב איך דיך , דושינקע , —	Lieb hob ich dich, Duschinke,—
מיר קענגען זיך ניט נעהמען !	Mir kennen sich nit nehmen!
שולדיג איז דיין מוטטער ,	Schuldig is dain Mytter,
שולדיג איז דיין מוטטער ;	Schuldig is dain Mytter;
העלף זשע מיר , גאטט אין הימעל ,	Helf-że mir, Gott in Himmel,
ווי מיר איז ביטער !	Wie mir is bitter!
ביטער איז מיר ,	Bitter is mir,
פינסטער איז מיין וועלט ;	Finster is main Welt;
איך וועל דיך נעהמען , ווי דו שטעהסט אונ געהסט ,	Ich wel dich nehmen, wie du steihst un geihst,
אהן א קאפ'קע געלד .	Ohn a Kop'ke Geld.
ניטא וואס צו ריידען ,	Nito wos zu reiden,
ניטא זיך וואס שעמען ;	Nito sich wos zu schämen;
איך וועל זיך עלטערן בחור'ל ,	Ich well sich ältern a Bochur'l,
קיין אנדערע וועל איך ניט נעהמען !	Kein andere wel ich nit nehmen!
פון זיינע אויגען	Vun saine Eigen,
טוהען טרערען גיסען :	Thuen Trhären giesen:
«איך וועל דיך מקדש זיין אין א ווינקעלע ,	„Ich wel dich mkadeisch sain in a Winkele,
אונ קיינער וועט ניט וויססען !»	Un keiner wet nit wissen!“
פון זיינע אויגען	Vun saine Eigen
טוהען טרערען רינען :	Thuen Trhären rinnen:
«איך בין אויסגעפאהרען די גאנצע וועלט ,	„Ich bin ausgefohren die ganze Welt,
קיין אנדערע ניט געפונען !»	Kein andere nit gefynen!“
—ווי קענען איך דאס טאהן	—Wie kenn ich dos thon
אהן מיין עלטער'נס וויללען ?	Ohn main Eltern's Willen?
אז מיר וועל'ן ביידע צו דער חפה געהן	As mir weln beide zu der Ghupe-geihn
אונ קיין כלי-זמר וועל'ן ניט שפיעלען !	Un kein Klesmer weln nit spielen!
איך וועל זיי באגראבען ,	Ich wel sei bagroben,
איך וועל זיי באגראבען ! . . .	Ich wel sei bagroben! . . .
—אונ לאמיר אפפאהרען אין א קליינע שטעטעלע	—Un lomir opfohren in a kleine Städtele
אונ מיר וועל'ן ביידע חפה האבען !	Un mir welen beide Chupe-hoben!
—זיי זשע ניט קיין גוטער ,	—Sai-że nit kein guter,
קיין עצות מיר ניט גיב	Kein Eizes mir nit gib
אונ טוה מיר די טובה ,	Un thu mir die Teiwe,
אונ געה ארויס פון שטוב !	Un geih araus vun Stybl

אין א פרעמדע שטאט,
צווישען פרעמדע מענטשען, —
אונ אז מיר וועל'ן ביידע אונטער דער חופה
שטעה'ן,
ווער וועט אונז בענטשען?

מיר דארפען ניט קיינעם,
מיר ויינען אליין מענטשען;
אז מיר וועל'ן ביידע אונטער דער חופה
שטעה'ן,
גאט וועט אונז בענטשען!"

—געה ארויס פון מיין שטוב
אונ דוא זאללסט זיך ניט פארזאמען,
אונ איך וועל זיך דא שטעל'ן שטאלץ
אונ איבער ריידען מיין מאמען:

מאמוניו, ליובוניו,
איך וועל דיר עפעס זאגען,
אונ די צרות פון מיין געליבטע
קען איך ניט פערטראגען!

—וואו איז דער שארלאטאן,
מיין טאכטער וועט פאר איהם ניט בלייבען!
אונ אז ער וועט קומען דעם צווייטען מאל,

פון שטוב וועל איך איהם ארויסטרייבען!

—מאמוניו, ליובוניו,
איך וועל דיר עפעס זאגען,
אונ די צרות פון מיין געליעבטע
קען איך ניט פערטראגען!

צוועלף א זייגער ביי דער נאכט,
ווען טיהר אונ לאדען צוגעמאכט,
אין מיטען דערינען הערט מען א קלאפ, —
א דאנק צו גאטט, וואס איך האב צף איהם
דערהארט!

—גוט'ן אבינד, מיינע ליעבע!
וואס איז פאר־וויינט דיינע אויגען?
חאטש דיינע עלטערן האבען מיך פיינט,

צו דיר בין איך געפלויגען!

In a fremde Stodt,
Zwischen fremde Mentschen, —
Un as mir 'welen beide unter der
Chupe steihn,
Wer wet uns bentschen?

—Mir darfen nit keinem,
Mir sainen allein Mentschen;
As mir welen beide unter der Chupe
steihn,
Gott wet uns bentschen!

—Geih araus vun main Stnb
Un du sollst sich nit varsamen,
Un ich wel sich do stelln stolz
Un iberreiden main Mamen:

Mamunju, Ljubunju,
Ich wel dir epes sogen,
Un die Zores vun main Geliebten
Kenn ich nit vertrogen!

—Wu is er, der Scharlatan,
Main Tochter wet far ihm nit blaiben!
Un as er wet kummen dem zweiten
mol,
Vun Stub wel ich ihm araus traiben!

Mamunju, Ljubunju,
Ich wel dir epes sogen,
Un die Zores vun main Geliebten
Kenn ich nit vertrogen!

Zwelf a Seiger bai der Nacht,
Wenn Thir un Loden zugemacht,
In mitten derinnen hert men a klap, —
A Dank zu Gott, wos ich hob auf
ihm derharrt!

—Gut'n Owend maine Liebe!
Wos is varweint daine Eigen?
Chotsch daine Eltern hoben mich
faint,
Zu dir bin ich gefleigen!

איך בין צו דיר געפלויגען ,	Ich bin zu dir gefleigen,
ווי א פייל פון א בויגען . —	Wie a Fail fun a Beigen,—
ניט מעהר ווי דער טויד אליין	Nit mehr wie der Teit allein
וועט אונז צו שיידען !	Wet uns zuscheiden!
וואס האט דיין מאמע געזאגט? מיין מאמע האט געזאגט:	Wos hot dain Mame gesogt? Main Mame hot gesogt:
«וואס טוהט ער דא? מיין טאכטער וועט פאר איהם ניט בלייבען !	„Wos thut er do? main Tochter wet far ihm nit blaiben!
און אז ער וועט קומען דעם צווייטען מאל ,	Un as er wet kummen dem zweiten mol,
פון שטוב וועל איך איהם ארויס טרייבען !»	Vun Stub wel ich ihm araustraiben!“
האט ער איינגעבויגען זיין קאפ	Hot er aingebeigen sain Kop
און געטאהן אלעס אויסהערען ,	Un gethon alles ausheren,
און פון זיינע צוויי שווארצע אויגען	Un vun saine zwei schwarze Eigen
גיסען טייכען טרערען .	Giesen Taichen Thrären.
—קלייב צונויף דיינע זאכען	—Klaib zuneif daine Tachen
און לייג אריין אין קארב'ן ,	Un leig arain in Korb'n
און גנב'ע זיך ארויס פון א פענסטער'ל	Un ganwe sich araus vun a Fenster'l
און מיר וועלען ביידע חפה האבן !	Un mir welen beide Chupe hobn!

О. Гехтъ (Жлобинъ, Могилевск. губ.)

№ 176.

Варіантъ:

אי , דו גאט !	Oi, du Gott!
גענוג שוין צו שטראפען ,	Genug schoin zu strofen,
זאל שוין קומען נאך האלבע נאכט ,	Soll schoin kumen noch halbe Nacht,
מיינע עלטערן זאל'ן שוין שלאפען !	Maine Eltern sollen schoin schlofen!
אלע טיהרען זיינען פערמאכט ,	Alle Thiren sainen vermacht,
אלע לאדינס זיינען פערשפארט ;	Alle Lodens sainen verspart;
איך בין געזעסען אליין אין צימער'ל ,	Ich bin gesessen allein in Zimmer'l,
כ'האב איהם קאם דערווארט .	'ch hob ihm kam derwart.
איך בין דאך געפלויגען ,	—Ich bin doch gefleigen,
ווי אפייל פון בויגען ,	Wie a Fail vun Beigen,
נאר מיט דיר , נאר מיט דיר	Nor mit dir, nor mit dir
צוויי ווערטער אויס צו ריידען !	Zwei Werter auszureiden!
וואס טויג אונזער לעבען ,	Wos teig unser Leben,
אז דער פייער טוהט ברענען , —	As der Faier thut brennen,—
וואס טויג אונזער ליבשאפט ,	Wos teig unser Liebschaft,
אז מיר קענען זיך ניט נעהמען ?	As mir kennen sich nit nehmen?

—געה ארויס אין דרויסען ,	—Geih araus in draussen,
טוה א ווילע שטעהן , —	Thu a Waile steihn,—
איך וועל זיך שטעלען שטאלץ , —	Ich wel sich stellen stolz,—
כ׳וועל מיין מאמען איבעררײדען :	’ch wel main Mamen iberreiden:
מאמע , די געפעליגקייט	Mame, die Gefälligkeit
זאלסטו מיר טאהן , —	Sollstu mir thon,—
איך קען פון מיין געליבטען	Ich kenn vun main geliebten
ניט אריבערטראגען !	Nit ibertrogen!
מיין מאמע טוהט זאגען ,	Main Mame thut segen,
מיין מאמע טוהט ריידען , —	Main Mame thut reiden—
ס׳איז קיין אנדער סברה ניט ,	’s is kein ander Sswore nit,
מיר מוזען זיך ביידע שיידען !	Mir musen sich beide scheiden!
—זאג מיר מיין קינד .	—Sog mir, main Kind,
צו וועמען טוהסטו געהן ?	Zu wemen thustu geihn?
ווען איך וויים אפילו—מיין טוידט וועט זיין ,	Wenn ich weiss afile—main Teit wet sain,
מיין איידעם וועסטו ניט זיין ! (1	Main Eidem westu nit sain! 1)
—ניט צו אייך טוה איך געהן ,	—Nit zu aich thu ich geihn,
ניט צו אייך טוה איך ריידען —	Nit zu aich thu ich reiden—
ווען כ׳וויים אפילו מיין טוירט וועט זיין ,	Wenn ich weiss afile—main Teit wet sain,
וועט אייער טאכטער מיינע בלייבען ! (2	Wet aier Tochter maine blaiben! 2)
נעהם דיינע זאכען ,	Nehm daine Sachen,
וואַרף אריין אין די קארן ,	Warf arain in die Korn,
גנבע זיך דורך דורכ׳ן פענסטער׳ל ,	Ganwe sich durch durch’n Fenster’l,
מיר וועלען ביידע אוועק פאהרן !	Mir welen beide awekfohren!
—אין א פרעמדע שטאדט ,	—In a fremde Stodt,
צווישען פרעמדע מענטשען , —	Zwischen fremde Mentschen,—
ווער וועט אונז צו דער חפה פיהרען	Wer wet uns zu der Chupe fihren
אונ ווער וועט אונז בענטשען ?	Un wer wet uns bentschen?

---

1) איך זיץ מיר בא מיין ארבעט ,	Ich sitz mir ba main Arbet,
איך זיץ אונ טוה נעהען : —	Ich sitz un thu neihen:
«ארויס , דו ליידאק , —	„Araus, Laidak,—
איך האק דיר אויס די ציין !»	Ich hack dir aus die Zeihn!“
2) — ניט צו אייך בין איך געקומען ,	—Nit zu aich bin ich gekummen,
ניט מיט אייך טוה איך ריידען —	Nit mit aich thu ich reiden—
איהר מעגט אפילו דעם טוידט באקומען ,	Ihr megt afile dem Teit bakummen.
וועל איך זיך מיט מיין דושינקע ניט שיידען !	Wel ich sich mit main Duschinke nit scheiden!

—קום אריין אין א ווינקעלע ,	—Kumm arain in a Winkele,
איך וועל דיר מקדש זיין	Ich wel dir mkadeisch sain
צווישען פיר מענטשען ,	Zwischen vier Mentschen,
מעהר וועט קיינער ניט זיין !	Mehr wet keiner nit sain!
—ווי קען איך דאס טאהן	—Wie kenn ich dos thon
מיט מיין אייגענעם ווילען , —	Mit main eigenem Willen,—
אז אויף מיין חתונה	As auf main Chassene
זאלען קיין כלי-זמרים ניט שפילען ?	Sollen kein Klesmorim nit spielen?

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 177. *)

פון וואנען נעהמט זיך א ליבע ?	Vun wannen nehmt sich a Liebe?
פון זיצען און פון ריידען און פון לאכען ;	Vun sitzen un vun reiden un vun lachen;
אונזער ליעבע האט זיך בעשלאסען	Unser Liebe hot sich beschlossen
פון איינס ביז צוויי אין דער נאכט .	Vun eins bis zwei in der Nacht.
בשעת אונזער ליעבע האט זיך בעשלאסען ,	Bischas unser Liebe hot sich beschlossen,
האט דאך קיינער ניט געוואוסט ;	Hot doch keiner nit gewusst;
און היינט קלינגט דאך אין אללע גאסען ,	Un haint klingt doch in alle Gassen,
אז אונזער ליבע איז שוין אויס !	As unser Liebe is schoin aus!
—גענוג שוין דיר צו ריידען און צו שמועסן ,	—Genug schoin dir zu reiden un su schmuessn,
פיהר שוין מיך אפ א היים !	Fihr schoin mich op aheim!
וואס פאר א תירוץ וועל איך זאגען	Wos far a Teruz wel ich sogen
ביי מיין מאמען אין דער היים ?	Bai main mamen in der-heim?
—דעם ערסטען תירוץ זאלסטו זאגען ,	—Dem ersten Terus sollstu sogen,
אז דו האסט געארבעט שפעט ;	As du host gearbet spat,
דעם אנדער תירוץ זאלסטו זאגען ,	Dem ander Terus sollstu sogen,
אז דו האסט פארבלאנזעט אין דעם וועג .	As du host varblonset in dem Weg.
דעם דריטען תירוץ זאלסטו זאגען :	Dem dritten Teruz sollstu sogen:
דו האסט געבאדען געשוואומען ;	Du host geboden, geschwummen;
דעם פערטען תירוץ זאלסטו זאגען ,	Dem verten Teruz sollstu sogen,
אז דו האסט דיין ליבען בעקומען .	As du host dain Lieben bakummen.

*) См. варіантъ этой пѣсни, напечатанный г. І. Лернеромъ (ст. „די אידישע מוזע" въ „הויזפריינד", т. II ст. 188).

דעם פינפטען טירוץ זאלסטו זאגען:
דו האסט אויפגענעהט א קליידעל מיט א היי׳בל;

דעם זעקסטען טירוץ זאלסטו זאגען,
אז דו ביזט געווארען א ווייבל.

—גענוג שוין דיר צו ריידען און צו שמועסן,
פיהר שוין מיך אפ אהיים!
דער זייגער האט שוין צוועלף אבגעשלאגען,

די טיהר איז פארשפארט אין דער היים!

—דער זייגער האט שוין צוועלף אבגעשלאגען,

וועל איך מיט׳ן גלעקעלע אנקלינגען;
א ליעד וועל איך פון זיך ארויס ברייגען,—

די גאנצע וועלט וועט זי זינגען!

Dem finften Teruz sollstu sogen:
Du host aufgeneiht a Kleid'l mit a Haib'l;

Dem sechsten Teruz sollstu sogen,
As du bist geworen a Waib'l.

—Genug schoin dir zu reiden un zu schmuessn,
Fihr mich op aheim!
Der Seiger hot schoin zwelf obgeschlogen,

Die Thir is varspart in der-heim!

—Der Seiger hot schoin zwelf obgeschlogen,

Wel ich mit'n Gleckele onklingen;
A Lied wel ich vun sich arausbreingen—

Die ganze Welt wet sie singen!

Ш. Финкельштейнъ (Жлобинъ, Могилевск. губ.).

№ 178.

—אי, עלענד בין איך געבליעבען,
אי, עלענד אזוי ווי א שטיין!
בעטען בעט איך דיך, מיין טייער לעבען,—

קומען זאלסטו צו מיר צו געהן!

—קומען וועל איך צו דיר קומען,
נאר טרייסטען קענען איך דיך נישט;
ליעבען ליעב איך דיך גרונד פון הארצען,
נאר נעמען, דושינקע, קאנען מיר זיך נישט!

מיין מוטער פלעגט מיר שטענדיג זאגען!
כ׳זאל נישט געהן שפעט בא-נאכט אין גאס;

יעצט איז מיר פינסטער, און דער צו נאך ביטער,—
פאר אן-אנדער מיידעל האט מען איהם שוין פארקנס׳ט!

Oi, elend bin ich gebliben,
Oi, elend asei wie a Stein!
Beten bet ich dich, main thaier Leben,—

Kummen sollstu zu mir zugeihn!

—Kummen wel ich zu dir kummen,
Nor treisten kenn ich dich nischt; ;
Lieben lieb ich dich grund vun Harzen,
Nor nehmen, Duschinke, konnen mir sich nischt!

Main Mutter flegt mir ständig sogen;
'ch soll nischt geihn spat ba Nacht in Gass;

Jetzt is mir finster un derzu noch bitter,—
Far a-n-ander Meidel hot men ihm schoin varknast

דאס קנס-מאהל איז דאך שוין געוועז , און די חתונה דארף שוין זיין אצונד .	Dos Knas-mohl is doch schoin gewen, Un die Chassene darf schoin sain azund.
יעצט איז מיר פינסטער, דערצו נאך ביטער , און אין מיין הארצען בלייבט אנעוויג וואונד !	Jetzt is mir finster, derzu noch bitter, Un in main Harzen blaibt a-n-ewig Wundl
דו פאהרסט דאך שוין יעצט אוועק פון מיר , — גאט זאל דיך ברייגגען אויף א לאד ! דיך האב איך ליעב , ווייס דאך גאט דעם אמת , נאהר מיין מוטער האט דאך נישט דערלאזט .	Du fohrst doch schoin jetzt awek vun mir,— Gott soll dich breingen auf a Ladl Dich hob ich lieb, weiss doch Gott dem Emes, Nor main Mutter hot doch nischt derlost,
—איך קאנן גאר דיין מוטער דאס נישט ווינשען , אז איהרע קינדער זאלען בלייבען אזוי ווי איך , — אויך אהן א טאטען און אהן א מאמען — זאלען זיך אומבלאנקען אזוי ווי איך !	—Ich kon gor dain Mutter dos nischt winschen, As ihre Kinder sollen blaiben asei wie ich,— Auch ohn a Taten un ohn a Mamen Sollen sich umblonken asei wie ichl

М. А. Зовъ (старая-синява, Подольск. губ).

№ 179.

מיין הארץ צוגעהט אין מיר ; אז איך טוה זיך דערמאנען , ווינש איך מיר דעם טוידט , ב' וויל מיין לעבען ניט קאנען .	Main Harz zugeiht in mir; As ich thu sich dermohnen, Winsch ich mir dem Teit, 'ch will main Leben nit konnen.
bis { וואס טויג מיר מיין לעבען מיט מיינע פארגעניגען , אז וועמען איך ליעב דעם קען איך ניט קריגען !	Wos teig mir main Leben Mit maine Vargnigen, As wemen ich lieb Dem kenn ich nit krigen } bis
אויף אייביג פערבונדען האט אונז גאט בעשלאסען ; ווער קען היילען מיינע וואונדען , א קול האט מיך געשאסען !	Auf eibig verbunden Hot uns Gott beschlossen; Wer kenn heilen maine Wunden, A Koil hot mich geschossenl
bis { צו מיינע שמערצען איז קיין באלזאם ניטא , טיף אין מיין הארצען אט ליגסטו דא !	Zu maine schmerzen Is kein Balsam nito, Tief in main Herzen Ot liegstu dol } bis

אז איך נעם זיך דערמאָנען
די פאָרינע צייט:
ס' איז ניט געוועזן קיין רייזענדער;
וואס האָבען מיך געמיידט.

As ich nehm sich dermohnen
Die vorige Zait:
's is nit gewen kein Raisender,
Wos hoben mich gemaid't

דו האָסט געבליהט אין מיינע אויגען
אויף איין אויגענבליק,
דו בינסט פון מיר אַוועק
און קומסט שוין ניט קאַריק. (bis)

Du host gebliht in maine Eigen
Auf ein Augenblick,
Du binst vun mir awek
Un kummst schoin nit karick. (bis)

מיין זינען, מיינע געדאַנקען
האָבען רק געקלערט —
וועסט קומען צו מיר קאַריק,
וועט זיין אַלעס פאַרקעהרט!

Main Sinnen, maine Gedanken
Hoben rak geklärt—
West kummen zu mir karick,
Wet sain Alles verkehrt!

אָבער ווען וואָלט איך וויסען,
אַז די האַרץ איז ביי דיר ריין, —
פון דער וועלט די פערגעניגען
וואָלט איך מיר ווינשען אַליין. (bis)

Ober wenn wollt ich wissen,
As die Harz is bai dir rein,—
Vun die Welt die Vergnigen
Wollt ich mir winschen allein. (bis)

ס' וועט זיין אַזאַ צייט,
וואס דו וועסט צו מיר קומען
זוכען דעם אָרט,
וואו מיר פלעגען זיך געפינען.

's wet sain asa Zait,
Wos du west zu mir kummen
Suchen dem Ort,
Wu mir flegen sich gefinen.

דאַן אויף מיין קבר
וועלען שפּראָצען די שענסטע
בלומען,
דיזעלבע מינוט גראַדע
ווען דו וועסט צו מיר קומען. (bis)

Dann auf main Keiwer
Welen sprozen die die schen-
ste Blumen,
Die selbe Minut grade,
Wenn du west zu mir kummen. (bis)

מעהר צו פערטראָגען
איז קיין כח ניט,
צו וויינען און צו קלאָגען
און צו זינגען דאס ליעד.

Mehr zu vertrogen
Is kein Keiach nit,
Zu weinen un zu klogen
Un zu singen dos Lied.

האָסט געבליהט אין מיינע אויגען
אויף איין אויגענבליק,
דו בינסט פון מיר פערפלויגען
און קומסט שוין ניט צוריק! (bis)

Host gebliht in maine Eigen
Auf ein Augenblick
Du vun mir verfleigen
Un kummst schoin nit zurick! (bis)

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 180.

ביי'ם ברעג וואסער טוה איך שטעהן	Bai'm Breg Wasser thu ich steihn
אונ קאן צו דיר ניט קומען :	Un konn zu dir nit kymmen:
אי פון וייטען רופסטו מיר ,	Oi, vun waiten rufstu mir,
איך קאן אבער ניט שווימען .	Ich konn ober nit schwimen.
. . . .	. . . .

Д. Г. Гальперинъ (Шкуды, Ковенск. губ.).

№ 181.

זיצט א מיידעלע אויפ'ן לאדען . (?)	Sitzt a Meidele auf'n Loden, (?)
שיינען שיינט זי וויא דער טאג ;	Schainen schaint sie, wie der Tog;
געהט א שוסטער-בחור פון די קארן ,	Geiht a Schuster-bochur vun die Korn,
זאגט ער איהר : „גוט מארגען!"	Sogt er ihr: „gut Morgen,"
—נא דיר אוועק דיין „גוט מארגען",	—Na dir awek dain „gut Morgen!"
נא דיר אוועק דיין „גוט מארגען'!	Na dir awek dain „gut Morgen!"
גריס דיין טאטען , גריס דיין מאמען ,	Griss dain Taten, griss dain Mamen,
זיי זאלען פאר דיר ניט זארגען !	Sei sollen far dir nit sorgen!
האט זי זיך אנגעטאהן די זעקעלעך	Hot sie sich ongethon die Seckelech
מיט די רויטינקע בענדעלעך ,—	Mit die Reithinke Bändelech,—
אונ אז מיר וועלען ביידע חתנה האבען ,	Un as mir welen beide Chassene hoben,
וועלען מיר ציילען רענדעלעך !	Welen mir zeilen Rendelech!

Б. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 182.

אך , גאט , העלף אונז אזוי ,	Ach, Got, helf uns asei,
ווי די אידען אין מצרים , (bis)	Wie die Jiden in Mizraïm! (bis)
אז אונזער ליבע וועט ווערען אויסגעפיהרט ,	As unser Liebe wet weren ausgefihrt,
וועלען מיר טרינקען לחיים .	Welen mir trinken l'chajim.
לחיים . לחיים , אונזערע גוטע פריינד ,	L'chajim, l'chajim unsere gute Fraind,
איבער איאהר אלע אין גאנצען ! (bis)	Iber a Johr alle in ganzen! (bis)
אונ אז אונזער ליבע וועט ווערען אויסגעפיהרט ,	As unsere Liebe wet weren ausgefihrt,
וועלען מיר הוליענען אונ טאנצען .	Welen mir huljenen un tanzen.

א פינגער'ל האט ער מיר געשיינקט
מיט א גאלדענע עמאליע ; (bis)
און דער, וואס האט א שולד אין אונזער ליבע,
זאל ניט לעבען קיין ווייל'ע !

A Finger'l hot er mir geschickt
Mit a goldene Emalje; (bis)
Un der, wos hot a Schuld in unser Liebe,
Soll nit leben kein Waile!

א זייגער'ל האט ער מיר געקויפט
מיט א גאלדערנעם ווייזער ; (bis)
און דער, וואס האט א שולד אין אונזער ליבע,
זאל זיך שלעפען אין די הייזער !

A Seiger'l hot er mir gekeift
Mit a goldernem Waiser; (bis)
Un der wos hot a Schuld in unser Liebe,
Soll sich schleppen in die Haiser!

די שלעפענעס און די יאגענעס
זאל זיי פערזאגען און פערטרייבען ; (bis)
און ווער עס האט א שולד אין אונזער ליבע,
זאלען זיי יתומים בלייבען !

Die Schlepenes un die Jogenes
Soll sei verjogen un vertraiben; (bis)
Un wer es hot a Schuld in unser Liebe,
Sollen sei Jsseimim blaiben!

אי, מוטער, מוטער, איך זאג דיר אן,
אז פון מיין רעיון זאלסטו וויסען : (bis)
כ' האב פארפלאנצט אזא שיינעם ווייגארטען,
אויף אייביג זאלסטו איהם פערשליסען !

Oi, Mutter, Mutter, ich sog dir on,
As vun main Raien sollstu wissen: (bis)
'ch hob varflantzt asa scheinem Waingorten,
Auf eibig sollstu ihm verschliessen!

זיי האבען ניט געוואלט צו הערען
און זיינען אין ווייגארטען געקומען ; (bis)
די שיינע פריילע פון ביימעלע
האבען זיי אראפגענומען !

Sei hoben nit gewollt zuheren
Un sainen in Waingorten gekummen; (bis)
Die scheine Peirele vun Beimele
Hoben sei aropgenummen!

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 183.

Варіантъ:

אי, מאמוניע, דו וואלסט וויסען
פון מיין רייכטום דעם זיסען :
איך האב איינגעפלאנצט א ווייגארטען,
אף אייביג וואלט איך עם פארשליסען ! 1)

Oi, Mamunje, du wollst wissen
Vun main Raichthum dem sissen:
Ich hob aingeflanzt a Waingorten,
Af eibig wollt ich ehm varschliessen! 1)

Варіантъ:

1) הער־זשע צו, מיין ליבסטע מוטער,
וואס איך וועל דיר שמועס'ן :
טאמער וועל איך האבען נאך איין ווייגארטען,
אויף אייביג וועל איך איהם פערשליסען !

Her-że, main liebste Mutter,
Wos ich wel dir schmu'ssen:
Tomer wel ich hoben noch ain Waingorten,
Auf eibig wel ich ihm verschliessen!

אי, מאמוניע, ער האט ניט אנגעפרעגט,	Oi, Mamunje, er hot ongefragt
אונ איז צו מיר אין ווייגארטען געקומען;	Un is zu mir in Waingorten ge – kumme
די בעסטע פרוכטען פון די שענסטע צווייגען	Die beste Fruchten vun die schenst Zwaige
האט ער ביי מיר צוגענומען!	Hot er bai mir zugenummen!
א גאלדערנעם רינג האט ער מיר געשאנקען	A goldernem Ring hot er mir ge-schonken,
אף מיינע פינגער צו טראגען;	Af maine Finger zu trogen;
אונ דער, וואס האט א שולד אין אונזער ליבע,	Uu der, wos hot a Schuld in Unser Liebe,
זאל קיין תקומה ניט האבען!	Soll kein tkume nit hoben!
א גאלדערנעם ארם-באנד האט ער מיר געשאנקען	A goldernem Armband hot er mir geschonken
מיט א גאלדערנע עמאליע;	Mit a goldene Emalje;
אונ דער, וואס האט א שולד אין אונזער ליבע,	Un der, wos hot a Schnld in unser Liebe,
זאל ניט לעבען קיין ווייליע!	Soll nit leben kein Waile!
א זיידען טוך האט ער מיר געשיקט,	A saiden Tuch hot er mir geschickt,
זי האט פארטראגען אין בלא;	Sie hot vartrogen in blo;
זיין בילד ליגט ביי מיר אין הארצען,	Sain Bild liegt bai mir in Harzen,
אונ אליין איז ער ניטא!	Un allein is er nito!
אך אידען, איהר גוטע אידען,	Ach Jiden, ihr gute Jiden,
לאמיר פאהרען קיין ירושלים;	Lomir fohren kain Jruscholaïm!
אונ ווען די ליבע וועט געענדיגט ווערען,	Un wen die liebe wet geendigt weren,
וועלען מיר מאכען לחיים!	Welen mir machen l'chajim!

М. З. Левинъ (Витебск. губ.).
А Рейзинъ (Ковенск губ.).

№ 184.

Второй варіантъ:

איך האב געאקערט אונ געזייט,	Ich hob geackert un geseiht,
כדי די תבואה זאל ניט ברענען;	Kdei die Twue soll nit brennen;
ווער עס האט מיר מיין זיס-לעבען צו שייט,	Wer es hot mir main siss-Leben zu-scheidt,
יענעם זאל (די ערד / דיעזע) צונעהמען!	Ienem soll die Erd zunehmen!
איך האב צו וויינען אונ צו קלאגען,	Ich hob zu weinen un zu klogen,
זא ווי איינער נאך א קרבן;	So wie einer noch a Korb'n;
מיין מוטער פלעגט מיר שטענדיג זאגען,	Main muter flegt mir standig sogen,
אז מיין זווג איז שוין געשטארבן.	As main Siwug is schoin gestorbn.

און אז ער איז געשטארבען ,	Un as er is gestorben,
האט מען איהם באגראבען ;	Hot men ihm bagroben;
פאר קיין אנדערן וועל איך ניט חתנה האבען ,	Far kein andern wil ich nit Chassene hoben,
אזא זווג וועל איך שוין ניט האבען !	Asa Siwug wel ich schoin nit hoben!
איך האב עם געשיקט א זייגער	Ich hob ehm geschickt a Seiger
מיט א גאלדענעם ווייזער ;	Mit a goldenem Waiser;
ווער עס האט נאר מיר מיט מיין זיס-לעבען צושיידט ,	Wer es hot nor mir mit main siss-Leben zuscheidt,
ארום געהן זאל יענער איבער די הייזער !	Arumgeihn soll jener iber die Haiser!
איבער די הייזער זאל ער ארום געהן ,	Iber die Haiser soll er arumgeihn;
לעבען יעדער שטוב זאל ער בלייבען שטעהן :	Leben jeder Stub soll er blaiben steihn:
אין וואס פאר א שטוב ער וועט נאר ארייַן קומען ,	In wos far a Stub er wet nor arain-kummen,
זאלט איהר זאגען , אז ער איז שוין געוועזען !	Sollt ihr sogen, as er is schoin gewen!

М. З. Левинъ (Витебск. губ)

№ 185.

א חלום א חלום האט זיך מיר געחלומ'ט ,	A Cholem, a Cholem hot sich mir gecholemt,
א חלום האט זיך מיר אויס געדאכט ;	A Cholem hot sich mir ausgedacht;
אי , דער פאלשער מערדער מיט זיינע פאלשע ווערטער ,	Oi, der falscher Merder mit saine falsche Werter,
אי , צו אלע צרות האט ער מיר געבראכט !	Oi, su alle Zores hot er mir gebracht!
שפאצירען , שפאצירען זיינען מיר געגאנגען ,	Spazieren, spazieren sainen mir gegangen,
אף דרויסען איז געוועזען א גרויסער ווינד , א ווינד ;	Auf draussen is gewen a greisser Wind, a Wind;
פיל מיר האבען ביידע די ליבע איינגעטענה'ט ,	Viel mir hoben beide die Liebe aingetainet,
ווי א מוטער מיט א קליינעס קינד, א'ס קינד !	Wie a Mutter mit a kleines Kind, a's Kind!
שפאצירען , שפאצירען זיינען מיר געגאנגען ,	Spazieren, spazieren sainen mir gegangen,
אף־דרויסען איז געוועזען א גרויסער רעגען ,	Auf draussen is gewen a greisser Regen;
פיל מיר האבען ביידע די ליבע איינגעטענה'ט ,	Viel mir hoben beide die Liebe aingetainet,
גאט ווייס-פון וועמענ'ס וועגען !	Gott weis—vun wemen's wegen!

שפאצירען, שפאצירען זיינען מיר געגאנגען,

אף דרויסען איז געוועזען א גרויסער שניי,
א שניי;
פיל מיר האבען ביידע די ליבע איינגעטענה'ט,—

אין מיין הארצען טוהט מיר וועה, אי וועה!

שפאצירען, שפאצירען זיינען מיר געגאנגען,

אף דרויסען איז געוועזען א גרויסע בלאטע!

פיל מיר האבען ביידע די ליבע איינגעטענה'ט,—

אי, אף אלע מיינע רייד האב איך גאר חרטה!

שפאצירען, שפאצירען זיינען מיר געגאנגען,

אף דרויסען איז געוועזען א מרה שחורה;
— אט געהט מען שוין פון מיין היים, מי
וועט מיר דערזעהן!
— דושענקע, פאר וועמען האסטו מורא!

איך שעלט דעם טאג פון מיין געבארען,
בעסער וואלט איך פארלארען געווארען!
בעסער וואלט איך פארלארען געווארען,
איידער איך האב דיר דערקאנט!

ניט מיין, ניט מיין, אז דאס וועט דיר זיין געראט'ן,

מיר צו ליגען א יונגע אין דער ערד!
נאכעם וועט זיך מיט דיר זיין דער שטן,

דו וועסט ניט האבען ביי קיין מענטשען קיין
ווערד!

וואס א ווייל׳ע און וואס א רגע
זעה איך דיר מיט א צווייטע געהען;
שטעכען וועל איך זיך מיט א מעסער, —
מיינע אויגען זאלען די צרות ניט זעהען!

Spasieren, spazieren sainen mir
gegangen,
Auf draussen is gewen a greisser
Schnei, a Schnei;
Viel mir hoben beide die Liebe
aingetainet,—
In main Harzen thut mir weih, oi
weih!

Spazieren, spasieren sainen mir ge-
gangen,
Auf draussen is gewen a greisse
Blote;
Viel mir hoben beide die Liebe
aingetainet,—
Oi af alle maine Reid hob ich gor
Charotel

Spazieren, spazieren sainen mir
gegangen,
Af draussen is gewen a Moro-sch'cheire;
—Ot geibt men schoin vun main
Heim, mi wet mir dersehn!
— Duscheoje, far wemen hostu
Meire!

Ich schelt dem Tog vun main Geboren,
Besser wollt ich varloren geworen!
Besser wollt ich varloren geworen,
Eider ich hob dir derkonnt!

Nit mein, nit mein, as dos wet
dir sain g'rotn,
Mir zu leigen a junge in der Erd!
Neikem wet sich mit dir sain der
Ssot'n,
Du west nit hoben bai kein Ment-
schen kein Werd!

Wos a Waile un wos a Rege
Seh ich dir mit a zweite gehen;
Stechen wel ich sich mit a Messer,—
Maine Eigen sollen die Zores nit sehen!

30154 רפ"ן עזרא להב

—Nit stech sich, Duschenje, mit a Messer,
Nit stech sich, Duschenje, mit a Messer!
Ich wel mit Mas'l a Choss'n weren,
Un dir wet Gott auch wemen bascheren!

A naie Lied wel ich aich, Mentschen, singen—
Die Liebe hot mir gekost Gesund mit Schmerzen;
Wemen es is vorgekummen a falsche Liebe,
Jener soll kummen zu main bittern Herzen!

— נים שטעך זיך, דושעניע, מיט א מעסער
נים שטעך זיך, דושעניע, מיט א מעסער !
איך וועל מיט מזל א חתן ווערען,
אונ דיר וועט גאט אויך וועמען באשערען !

א נאייע ליעד וועל איך אייך, מענטשען, זינגען —
די ליבע האט מיר געקאסט געזונד מיט שמערצען;
וועמען עס איז פארגעקומען א פאלשע ליבע,
יענער זאל קומען צו מיין ביטער'ן הערצען !

М. З Левинъ (Новоалександровскъ, Ковенск губ.).

№ 186.

A weile Lied hob ich arausgegeben,
Sie kost mir Thrären mit viel Schmerz;
Wer es hot varbracht a falsche Liebe,
Der konn fihlen main Weihtog vun main Herz!

Ich schelt dem Tog vun main Geboren,
Ich schelt ihm bis azynd;
Besser wollt ich gewen varloren
As ich bin gewen a klein Kind!

Mit wosser a Teit zu starben besser,—
Heib ich sich on bedeinken a mol:
Stechen wel ich sich mit a Messer,
Oder schiessen mit a heisser Koil!

Du sollst nit meinen, as dir wet geroten:
Du host vartrieben a jung Kind in Grub,—
Neikem wet on dir sain main Schotten,
Er wet dich schrecken Tog as Nacht!

א ווײלע ליעד האב איך ארוים געגעבען,
זי קאסט מיך טרעהרען מיט פיל שמערץ;
ווער עס האט פארבראכט א פאלשע ליבע,
דער קאן פיהלען מיין ווייטאג פון מיין הערץ !

איך שעלט דעם טאג פון מיין געבארען,
איך שעלט עס ביז אצונד;
בעסער וואלט איך געוועזן פארלארען
אז איך בין געוועזן א קליין קינד !

מיט וואסער א טויט צו שטארבען בעסער, —
הייב איך זיך אן בעדיינקען א מאל:
שטעכען וועל איך זיך מיט א מעסער,
אדער שיסען מיט א הייסער קויל !

דו זאלסט נים מיינען, אז דיר וועט געראטען:
דו האסט פארטריבען א יונג קינד אין גרוב —
נקם וועט אן דיר זיין מיין שאטען,
ער וועט דיך שרעקען טאג אז נאכט !

אונ די לבנה וועט אויך ניט שווייגען, —	Un die Lwone wet auch nit schwaigen,—
דו האסט פאר איהר פאלשע קאמפלימענטען געמאכט	Du host var ihr falsche Komplimenten gemacht
אונ אויף די קני פאר מיר געשטאנען,	Un auf die Knie var mir gestanen,
אונ האסט אליין די ליבע צו נישט געמאכט!	Un host allein die Liebe zu nischt gemacht!
אונ די שטערן וועלען דיר אויך ניט שווייגען, —	Un die Slern welen dir auch nit schwaigen, —
דו האסט זיי אין פאלשע עדות געשטעלט;	Du host sei in falsche Eidus gestellt;
א פאלשע שבועה האסטע פאר מיר געשוואָרען	A falsche Schwue hostu var mir geschworen
אונ האסט אליין צו נישט געמאכט!	Un host allein zu nischt gemachtl
איין זאך טוּת איך בא דיר בעטען:	Ein Sach thu ich bai dir beten:
מי זאל מיך טראגען פאר ביי מיין פאטערס שטוב,	Mi soll mich trogen varbai main Voter's Stub,
דריי טריט זאלסטו מיך בעלייטען —	Drai Tritt sollstu beleiten—
גרינגער וועט מיר זיין ליגען אין מיין גרוב!	Gringer wet mir sain liegen in main Grub!
אז דו וועסט הערען די ליעד זינגען,	As du west heren die Lied singen,
וואס פאר א פנים וועסטו האבען בא דער וועלט?	Wos var a Ponim westu hoben bai der Welt?
די גאנצע וועלט וועט מיט דיר קלינגען —	Die ganze Welt wet mit dir klingen,—
דו האסט פארטריבען א יונג קינד אין דער ערד!	Du host vartrieben a jung Kind in der Erdl
I. Л. Раввинскій (Гадячъ, Полтавск. губ.)	
№ 187.	
א נייע ליבע האב איך אויסגעטראכט,	A naie Liebe hob ich ausgetracht,
זי איז פון צרות אונ פון שמערץ;	Sie is vun Zores un vun Schmerz;
דער וואס ווייס פון א פאלשע ליבע,	Der wos weiss vun a falsche Liebe,
דער קאן שפירען מיין ביטער הערץ.	Der konn spiren main bitter Herz.
א רינג א מתנה האט ער מיר געגעבען,	A Ring a Matone hot er mir gegeben,
ער איז געווען פון לויטער גאלד;	Er is gewen vun lauter Gold;
אונ דער וואס'ט אָגערעדט מיין זיס לעבען,	Un der wos't o'geredt main siss-Leben,
זאל ווערען גיך גרוי אונ אלט!	Soll weren gich grau un alt!
איך שילט, איך שילט מיינע יונגע יאהרען,	Ich schilt, ich schilt maine junge Johren,
איך שילט דעם טאג פון מיין געבארען;	Ich schilt dem Tog vun main Geboren;
בעסער וואלט איך ניט געבארען געווארען,	Besser wollt ich nit geboren geworen,
איידער איך האב דערקענט די ליבע גאר!	Eider ich hob derkennt die Liebe gor!

זאלסט ניט מיינען א׳ס וועט דיר זיין גראטן ,	Sollst nit meinen as ’s wet dir sain g’roten,
וואס דו האסט מיין יונגען לעבען אומגעבראכט :	Wos du host main jungen Leben umgebracht:
נקם וועט זיך זיין אן דיר דער שטן ,	Neikem wet sich sain on dir der Ssot’n,
ער וועט דיר שרעקען ביי טאג און ביי נאכט !	Er wet dir schrecken bai Tog un bai Nacht!

Б. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ).

№ 188.

כ׳פארשילט דעם טאג פון מיין געבארען .	’ch varschilt dem Tog vun main Geboren
און באוויין איהם אלע מאל ; (bis)	Un bawein ihm alle mol; (bis)
הלואי וואלט איך גאר ניט געוועזן געבארען ,	Halwai wollt ich gor nit gewen geboren,
עהדער איך האב איהם דער קאנט !	Eider ich hob ihm derkonnt!
וואס א ווייל וועט מיין וועהטאג גרעסער ,	Wos a Waile wert main Weihtog gresser,
אז איך דערזעה דיך מיט א צווייטע געהן ; (bis)	As ich derseh dich mit a zweite geihn; (bis)
שטעכען וואלט איך זיך מיט א מעסער,	Stechen wollt ich sich mit a Messer,
אז מיינע אויגען זאלען די צרות ניט זעהן !	As maine Eigen sollen die Zore3 nit sehn!
— ניט שטעך זיך , דושינקע , מיט קיין מעסער	—Nit stech sich, Duschinke, mit kein Messer
און ווים שוין אפ דיינע טרערען ! (bis)	Un wisch schoin op daine Thräreu; (bis)
איך וועט מיט גליק א חתן בעסער ,	Ich wer mit Glick a Choss’n besser,
און דיר זאל גאט אויך באשערען !	Un dir soll Gott auch bascheren!

Б. М Кассель и А Д. Пикъ (Ковенск губ.).

№ 189.

פינסטער איז מיר אין מיינע אויגען ,	Finster is mir in maine Eigen,
אז איך קען שוין ניט זעהן די שיין ;	As ich ken schoin nit sehen die Schain;
ווי גליקליך וואלט איך געוועזן ,	Wie glicklich wollt ich gewesen,
ווען דו וואלסט מיינער זיין !	Wenn du wollst mainer sain!

זיצט איך מיר ביי מיינעם פענסטער	Sitz ich mir bai mainem Fenster
און זינג מיר א טרויעריגע ליעד :	Un sing mir a trauerige Lied:
צעהן כלות זאלסטו האבען ,	Zehn Kales sollstu hoben,
און צו מיר זאלסטו זיך אום קעהרען צוריק !	Un zu mir sollstu sich umkehren zurick!
שפאצירען זיינען מיר ביידע געגאנגען	Spazieren sainen mir beide gegangen
ארום און ארום בולוואר ;	Arum un arum Bulwar;
אלע מיידעלעך שפילען אויס א ליבע ,	Alle Meidlech spielen aus a Liebe,
און מיר האסטו געלאזען פיר א נארר !	Un mir hostu gelosen fir a Narr!
— גענוג שוין דיר צו וויינען און צו קלאגען ,	—Genug schoin dir zu weinen un zu klogen,
אויף אלץ דארף דאך זיין איין שיעור !	Auf allz darf doch sain ain Schi'r!
מיט איין אנדערער חתונה האבען ,	Mit ain anderer Chassene zu hoben,
מיט איין שענערע און בעסערע פון דיר !	Mit ain schenerer un besserer vun dir!
— שפאצירען זיינען מיר ביידע געגאנגען	—Spazieren sainen mir beide gegangen
ארום יענער און יענער טייך ;	Arum jener un jener Taich;
דו האסט דאך מיר אלץ פערשפראכען ;	Du host doch mir allz versprochen;
יעצט זיינען דיינע רייד ניט גלייך !	Jetzt sainen daine Reid nit glaich!
שפאצירען זיינען מיר ביידע געגאנגען ,	Spazieren sainen mir beide gegangen,
געגאנגען איז דאמאלס א שניי ;	Gegangen is damols a Schnei;
און יעצט איז מיר מיין לעבען	Un jetzt is mir main Leben
געוואָרען ווינד און וועה !	Geworen wind un weih!
קיין זאך וואלט מיר ניט געוועזען צו שווער , —	Kein Sach wollt mir nit gewen zu schwer,—
זיבען ים'ען צו שווימען פאר דיר ,	Sieben Jamen zu schwimmen far dir;
דושינע , בעטען דיר בעט איך :	Duschinje, beten dir bet ich:
דו זאלסט ניט פערגעסען אן מיר !	Du sollst nit vergessen on mir!
אויב דו ווילסט מיט דער צווייטער שפאצירען ,	Eib du willst mit der zweiter spazieren,
געהן זאלסטו געהן פאר ביי מיין גרוב ;	Geihn sollstu geihn var main Grab;
בלומען וועלען דארטען שפראצען .	Blumen welen dorten sprozen,
דערמאנען זאלסטו מיר מיט א טרער !	Dermohnen sollstu mir mit a Thrär!

А. Рейзинъ (Минск. губ.)

№ 190.

שפאצירען, שפאצירען זיינען מיר ביידע געגאנגען,
אין דרויסען איז געווען א ווינד, א ווינד; (bis)
און מיר האבען ביידע די ליבע איינגעטענה'ט, } bis
ווי א מוטער איהר איינציגען קינד.

שפאצירען, שפאצירען זיינען מיר ביידע געגאנגען,
אין דרויסען איז געווען א שניי, א שניי; (bis)
און מיר האבען ביידע אזוי פיל איינגעטענה'ט, } bis
אז מיר איז געווארען ווינד און וועה,

שפאצירען, שפאצירען זיינען מיר ביידע געגאנגען,
אין דרויסען איז געווען א רעגען; (bis)
און מיר האבען ביידע די ליבע איינגעטענה'ט, } bis
דער טייוועל ווייס צו ליב וועמען'ס וועגען!

שפאצירען, שפאצירען זיינען מיר ביידע געגאנגען,
אין דרויסען איז געווען א מרה שחורה (bis)
— אט געהט מען פון מיין היים, } bis
אט וועט מען מיך דערקאנען!
— גוואלד פאר וועמען האסטו מיירא!

א חלום א חלום האט זיך מיר געחלומ'ט,
א חלום האט זיך מיר געדאכט, געדאכט; (bis)
אך דו פאלשער מערדער, מיט דיינע זיסע רייד } bis
האסטו מיך צום קראנקען-בעט געבראכט!

Spazieren, spazieren sainen mir beide gegangen,
In draussen is gewen a Wind, a Wind; (bis)
Un mir hoben beide die Liebe aingetainet, } bis
Wie a Mutter ihr einzigen Kind.

Spazieren, spazieren sainen mir beide gegangen,
In draussen is gewen a Schnei, a Schnei; (bis)
Un mir hoben beide asei viel aingetainet, } bis
As mir is geworen wind un weih!

Spazieren, spazieren sainen mir beide gegangen,
In draussen is gewen a Regen; (bis)
Un mir hoben beide die Liebe aingetainet,
Der Taiwel weiss zulieb wemen's wegen! } bis

Spazieren, spazieren sainen mir beide gegangen,
In draussen is gewen a Morosch'cheire; (bis)
—Ot geiht men vun main Heim, ot wet men mich derkonnen! } bis
Gwald, var wemen hostu Meirel

A Cholem, a Cholem hot sich mir gecholemt,
A Cholem hot sich mir gedacht, gedacht; (bis)
Ach, du falscher Merder, mit daine sisse Reid
Hostu mich zum Krankenbett gebracht! } bis

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 191.

קום-זשע צו מיר , מיין געטרייעס לעבען ,	Kumm-że zu mir, main getraies Leben,
וואס ביזטו פון מיר אזוי וויים ?	Wos bistu vun mir asei wait?
לאמיר שוין ביידע חתונה האבען ,	Lomir schoin beide Chassene hoben,
וואס פיהרען מיר זיך אום אזא צייט ?	Wos fihren mir sich um asa Zait?
ארום געפיהרט האבען מיר זיך ביידע	Arumgefihrt hoben mir sich beide
א יאהר אונ צוויי , אונ דריי ,	A Johr un zwei, un drai,
אונ אז איך פלעג דיר דערמאהנען דעם קנס-מאהל מאכען ,	Un as ich fleg dir dermohnen dem Knas-mohl machen,
פלעגסט זאגען , אז די קאפ איז ניט דערביי !	Flegst sogen, as die Kop is nit derbai!
אי , דער קנס-מאהל איז ביי אונז געוועזן ,	Oi, der Knas-mohl is bai uns gewen,
קיין חתונה וועט ביי אונז ניט זיין ;	Kein Chassene wet bai uns nit sain;
פינסטער איז מיר צו ריידען , ביטער איז מיר צו שווייגען ,	Finster is mir zu reiden, bitter is mir zu schwaigen,
אז דו האסט זיך מיט אן-אנדערער פארקנסט !	As du host sich mit a-n-anderer varknast!
אי , מיט דער קללה וועל איך דיך טאהן שילטען ,	Oi, mit der Klole wel ich dich thon schilten,
אז דו זאלסט בלייבען עלענד ווי פון א שטיין ,	As du sollst blaiben elend, wie vun a Stein,
אהן א פאטער אהן א מוטער ,	Ohn a Voter, ohn a Mutter,
אונ זאלסט בלייבען עלענד ווי איך אליין !	Un sollst blaiben elend, wie ich allein!
— אי , מיין פאטערס קינד האסטו ניט וואס צו שילטען ,	—Oi, main Voter's Kind hostu nit wos zu schilten,
איך בין אליין א מענש מיט אין פארשטאנד ,	Ich bin allein a Mensch mit a Varstand,
איך וועל נעהמען א מיידעלע , וואס מיר וועט געפעלען ,	Ich wel nehmen a Meidele, wos mir wet gefällen,
אונ זאל האבען א רעמעסלא אין איהר האנד .	Un soll hoben a Remeslo in ihr Hand.
איך זעץ מיר אין שיף אונ זינג מיר א ליעד ,	Ich setz mir in Schiff un sing mir a Lied,
די ליעד וואס צו מיר פאסט !	Die Lied, wos zu mir passt!
— דערמאהן זיך מיט וועמען דו האסט זיך אנגעהויבען , —	—Dermohn sich, mit wemen du host sich ongeheiben,—
מיט א יתומה'לע האסטו זיך פארקנאסט !	Mit a Jsseimele hostu sich varknast!
שפאצירען זיינען מיר ביידע געגאנגען	Spazieren sainen mir beide gegangen
ארום אונ ארום ברעג ים ;	Arum un arum Breg Jam;
צי געדיינקסט , אז דו האסט מיר צוגעזאגט ,	Zi gedeinkst, as du host mir zugesogt,
אז דו וועסט זיין מיינער א מאן ?	A du west sain mainer a Mann?

О. Гехтъ (Жлобинъ, Могилевск. губ.)

Ш. Финкельштейнъ (ibid.)

№ 192.

וואס טויג מיר דער וויינגארטען ,	Wos teig mir der Waingorten,
אז פלאנצען קאנן איך איהם נישט ?	As flanzen kenn ich ihm nit?
וואס טויג מיר א ליבע צו שפּיעלען ,	Wos teig mir a Liebe zu spielen,
אז נעהמען קאנן איך דיך נישט ?	As nehmen kenn ich dich nit?
אז וועה איז צו מיינע יאהרען , —	As weih is zu maine Johren,—
א ליעבע האב איך אנגעווארען ;	A Liebe hob ich ongeworen;
אז וועה איז צו מיינע יאהרען , —	As weih is zu maine Johren,—
מיין וועלט איז שוין לאנג פארלארען !	Main Welt is schoin lang varloren!

איך קום אריין אין שטוב , —	Ich kumm arain in Stub,—
פינסטער איז, ווי אין א גרוב ;	Finster is, wie in a Grub;
אין א גרוב איז פינסטער צו ליעגען ,	In a Grub is finster zu liegen,
אונ א פיין מיידעל איז שווער צו קריגען .	Un a fain Meidel is schwer zu kriegen.
אז וועה איז צו מיינע יאהרען א. ז. וו.	As weih is zu maine Johren etc.

איך געה ארויס אין גאס ,	Ich geih araus in Gass,
שטעלסטו זיך פאר מיר פאר ;	Stellstu sich var mir vor;
מיט דיינע גאלדענע האר	Mit daine goldene Hor
קירצסט דו מיינע יאהר .	Kirzst du maine Johr.
אז וועה איז צו מיינע יאהרען א. ז. וו.	As weih is zu maine Johren etc.

М А. Зонъ (Старая-Синява, Подольск. губ).

№ 193.

ס'איז מיר פינסטער מיין וועלט ,	's is mir finster main Welt,
מיין יוגענד איז פארשווארצט ;	Main Jugend is varschwarzt;
מיין גליק איז מיר פארשטעלט ,	Main Glick is mir varstellt,
עס פוילט מיר מיין הארץ .	Es fault mir main Harz.

עס ציטערט אין מיר יעדער אבר ,	Es zittert in mir jeder Eiwer,
עס קיהלט אין מיר מיין בלוט ;	Es kihlt in mir main Blut;
מיט דיר אין איין קבר 1)	Mit dir in ein Keiwer [1])
וואלט מיר זיין גאנץ גוט !	Wollt mir sain ganz gut!

וואס ווילסטו , מוטער , האבען ,	Wos willstu, Mutter, hoben,
וואס מאטערסטו דיין קינד ?	Wos materstu dain Kind?
וואס ווילט איהר מיר בעגראבען ,	Wos willt ihr mir bagroben,
פאר וואסערע זינד ? 2)	Far wossere Sind? [2])

Варіанти:

1) נאר אין איינגען קבר	Nor in eingen Keiwer
2) אי , וואס איז מיין זינד ?	Oi, wos Is main Sind?
ווען איהר וואלט וויסען ,	Wenn ihr wollt wissen,
ווי מיר איז ניט גוט ,	Wie mir is nit gut,
וואלט איהר ניט פארגיסען	Wollt ihr nit vargiessen
ווי וואסער מיין בלוט !	Wie Wasser main Blut!

כ'האב קיין נחת ניט געהאט ,	'ch hob kein Naches nit gehat,
נאר ליידען און קומער ;	Nur Leiden un Kummer;
איך וויאנגע ווי א חלום , 1)	Ich wjanje wie a Cholem, [1])
ווי א בלום אין סוף זומער !	Wie a Blum in Ssof Summer!
מיינע עלטערן , אי וועה ,	Maine Eltern, oi weih,
פארדיאגען מיך פון דיר ;	Varjogen mich vun dir;
פארנעהם מיין געשריי ,	Varnehm main Geschrei,
איך לעב ניט אהן דיר !	Ich leb nit ohn dir!
וואו בינסטו מיין פריינד , 2)	Wu binstu, main Fraind, [2])
חאטש אויף א שעה ?	Chotsch auf a Scho?
אלע האבען מיך פיינד ,	Alle hoben mich faind,
און דו בינסט ניטא !	Un du binst nito!
וואו בינסטו מיין נשמה ,	Wu binstu, main Nschome,
וואו בינסטו , אי געוואלד זאג , —	Wu binstu, oi gwald, sog,—
וואו בינסטו , מיין נחמה , 3)	Wu binstu du, main Nechome, [3])
ביי נאכט און ביי טאג ?	Bai Nacht un bai Tog?

г-жа В. Іоффе (Гродненск губ.).
В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).
М. З Левинъ (Витебск губ.).
Е. Нурокъ (Тукумъ, Курляндск губ.).
І. Л. Раввинскій (Гадячъ, Полтавск губ.).

№ 194.

ווי א שטראהל פייער 4)	Wie a Strahl Faier [4])
האט מיין הארצען אנגעצונדען ;	Hot main Harzen ongezunden;
און ווער קען שוין זיין ביי מיר טייער ,	Un wer kenn schoin sain bai mir thaier,
און ווער קען שוין היילען מיינע וואונדען ?	Un wer kenn schoin heilen maine Wunden?
מעהר ניט ווי איינער	Mehr nit wie Einer
קען שוין היילען מיין וואונד , —	Kenn schoin heilen main Wund,—
מעהר ווי גאט איז ניט איינער ,	Mehr wie Gott is nit einer,
ער קען מיך ראטעווען אצונד !	Er kenn mich ratewen azund!
מיט א קורצע צייט צוריק	Mit a kurze Zait zurick
ווער איז געווען — גלייך צו מיר ?	Wer is gewen glaich zu mir?
עס האט מיר געשפילט מיין גליק ,	Es hot mir gespielt main Glick,
ווען איך בין געזעסען צו זאמען מיט דיר !	Wenn ich bin gesessen zusammen mit dir!

---

1) איך וועלק ווי א בלאט — Ich welk wie a Blatt
2) וואו נעהם איך מיין פרייהייט — Wu nehm ich main Fraihait
3) דו ביסט דאך מיין נחמה — Du bist doch main Nechome
4) א פונק פון א שטראהל פייער — A Funk vun a Strahl Faier

ביי מיינע עלטערן בין איך טייער געוועזען,	Bai maine Eltern bin ich thaier gewe- sen,
אזוי ווי די אויגען אין קאפ;	Asei wie die Eigen in Kop;
אונ היינט האסטו מיר פארשמארערט,	Un haint hostu mir varschmodert,
אזוי ווי א ליימענעם טאפ.	Asei wie a leimenem Top.
מיין געזיכט האט א פייער פארברענט,	Main Gesicht hot a Faier varbrennt,
פון מיינע אויגען טוהט עס רעגענען;	Vun maine Eigen thut es regenen;
אוי אונד וועה איז צו מיר,	Oi und weih is zu mir,
איך וועל זיך מיט דיר אפגעזעגענען!	Ich wel sich mit dir opgesegenen!

М. З. Левинъ (Витебск. губ.).

№ 196.

שפאצירען זיינען מיר	Spazieren sainen mir
ביידע געגאנגען;	Beide gegangen;
פיל דונערן אונ בליטצען	Viel Dunnern un Blitzen
זיינען אריבער געגאנגען	Sainen ariber gegangen
אי, כ'האב געטאהן אזא זאך,	Oi, 'ch hob gethon asa Sach,
כ'האב גאר ניט בעטראכט;	'ch hob gor nit betracht;
כ'האב געמיינט, אז ס'איז טאג —	'ch hob gemeint, as 's is Tog—
צום סוף איז גאר נאכט!	Zum Ssof is gor Nacht!
אי מאמע, מאמע,	Oi, Mame, Mame,
דו בינסט דאך גערעכט:	Du binst doch gerecht:
אז מען פאלגט ניט קיין עלטערן,	As men folgt nit kein Eltern,
קומט ארויס שלעכט!	Kummt araus schlecht!
ער האט מיר געשאנקען	Er hot mir geschonken
א פינגער'ל גאלד;	A Fingerl Gold;
ער האט זיך געבעטען,	Er hot sich gebeten,
אונ איך האב ניט געוואָלט.	Un ich hob nit gewollt.
אי, כ'האב געטאהן אזא זאך א. ז. וו.	Oi, 'ch hob gethon asa Sach etc.
ער האט מיר געשאנקען	Er hot mir geschonken
א בינטעלע פערל,	A Bintele Perl,
כדי מיין שווארץ פנים	Kdei main schwarz Ponim
זאל קלערער ווער'ן.	Soll klarer weren.
אי, כ'האב געטאהן אזא זאך א. ז. וו.	Oi, 'ch hob gethon asa Sach etc.
מאמע, מאמע!	Mame, Mame!
ס'קען אנדערש ניט זיין:	's kenn anders nit sain:
דער שיינינקער אינגעלע	Der scheininker Jingele
מוז מיינער זיין!	Mus mainer sain!
אי, כ'האב געטאהן אזא זאך א. ז. וו.	Oi, 'ch hob gethon asa Sach etc.

№ 197.

די לבנה שיינט אין מיטען דער וועלט.	Die Lwone schaint in Mitt'n der Welt.
ארם איז קיין שאנד, ניט איך האב פאר- שפילט מיין וועלט!	Orm is kein Schand, nit ich hob var- spielt main Welt!
איך האב אבגעלעבט א לעבען. איך האב זיך גאר ניט בעטראכט;	Ich hob opgelebt a Leben, ich hob sich gor nit betracht:
איך האב געמיינט — ס'איז טאג, צום סוף איז גאר נאכט!	Ich hob gemeint—'s is Tog, zum Ssof is gor Nacht!
— זעה מיין טאכטער. די שטערן געהען אויף;	—Seh, main Tochter, die Stern geihen auf;
אז מי פאלגט ניט א מאמען, געהט אוים אזא סוף!	As mi folgt nit a Mamen, geiht aus asa Ssof!
— אך יא, מאמע, דו ביזט אודאי גערעכט,	—Ach jo, Mame, du bist awade gerecht,
נאר וואס פאר א מאמע וויל טאהן א קינד שלעכט!	Nor wos far a Mame will thon a Kind Schlecht!
טהיר אונ טייער זיינען געווען אפען, דונער'ן אונ בליצען זיינען געלאפען; אלעמען האט דאס געפעהלט, מיר האט דאס געטראפען!	Thir un Theier sainen gewen offen, Dunnern un Blitzen sainen gelofen; Allemen hot dos gefehlt, Mir hot dos getroffen!
אי, מיין מוטער, די קאפ טוהט מיר וועה, שיק נאך א דאקטער, ווען ניט נאך צוויי!	Oi, main Mutter, die Kop thut mir weih, Schick noch a Dokter, wenn nit noch zwei!
א דאקטער קען היילען דעם קראנקען זיין קריינק, אבער ניט מיר, מאמע, נאך ווען איך בײנק!	A Dokter ken heilen dem Kranken sain Kreink, Ober nit mir, Mame, noch wemen ich beink!

М. З. Левинъ (Витебск. губ.).
Т. В. Ротенбергъ (Ромны, Полтавск губ.).

№ 198.

Варіантъ:

די לבנה שיינט אויפ'ן פרייען וועלט, אי, ניט פון וועמען האב איך פאר פינצטערט מיין וועלט!	Die Lwone schaint auf'n fraien Welt, Oi, nit vun wemen hob ich varfinstert main Welt!
וועמען עס האט געפעהלט — אונ מיר האט עס געטראפען, עס האט זיך מיין הערץ אין צווייען צובראכען.	Wemen es hot gefehlt—un mir hot es getroffen, Es hot sich main Herz in zweien zu- brochen.
איך האב געטאהן אזא זאך, איך האב זיך ניכט בעטראכט; איך האב געמיינט, עס איז טאג, — צום סוף איז גאר נאכט!	Ich hob gethon asa Sach, Ich hob sich nit betracht; Ich hob gemeint, es is Tog,— Zum Ssof is gor Nacht!

ער האט מיר געגעבען ,	Er hot mir gegeben,
אי , זילבער און גאלד ,	Oi, Silber un Gold,
ער האט מיר געבעטען ,	Er hot mir gebeten,
און איך האב ניט געוואלט :	Un ich hob nit gewollt.
שפאצירען זיינען מיר ביידע געגאנגען ,	Spazieren sainen mir beide gagangen,
די גאס איז געווען פאר אונז ברייט ;	Die Gass is gewen far uns breit;
אי , און וועה זאל מענדקען דערלאנגען ,	Oi un weih soll Mendken derlangen,
וואס ער האט אונז ביידען צושייט !	Wos er hot uns beiden zuscheidt!
....	. . . .
מאמע , מאמע , דו האסט טאקע גערעכט :	Mame, Mame, du host take gerecht:
א מי פאלגט ניט א מאמען , (bis)	A mi folgt nit a Mamen, (bis)
לאזט זיך אויס טאקע שלעכט ! (bis)	Lost sich aus take schlecht! (bis)

Д. Г. Гальпернъ (Вильна.).

№ 199.

וועלכע מיידעלע	Welche Meidele
שפילט א ליבע , (bis)	Spielt a Liebe, (bis)
שפילט זי דאך אויס אידרע פארבען : (bis)	Spielt sie doch ans ihre Farben; (bis)
און אז זיא ליבט איהם (bis)	Un as sie liebt ihm (bis)
און ער איהר גאר ניט , (bis)	Un er ihr gor nit, (bis)
דא מוז זי דאך א יונגינקע שטארבען !	Do muss sie doch a jünginke starben!
— ניט שטארב , ניט שטארב ,	—Nit starb, nit starb,
דו מיין לעבען , (bis)	Du main Leben, (bis)
פון אונזער ליבע נעמט שוין א־נ־ענד . (bis)	Vun unser Liebe nehmt schoin a-n-End. (bis)
— דו געהסט אוועק (bis)	—Du geihst awek (bis)
דעם קיסר דינען (bis)	Dem Keisser dieneu (bis)
און מיך לאסטו אין פרעמדע הענד !	Un mich losstu in fremde Händ!
אין פרעמדע הענד	—In fremde Händ
איז פיל בעסער : (bis)	Is viel besser, (bis)
איז פיל בעסער פון מיר ; (bis)	Is viel besser vun mir: (bis)
א צווייטע ליבע (bis)	A zweite Liebe (bis)
וועסטו קריגען , (bis)	Westu kriegen, (bis)
שענער און בעסער פון מיר !	Schener un besser vnn mir!
דו פארסט אוועק	Du fohrst awek
אין א ווייטער וועג (bis)	In a waiter Weg (bis)
און דו וועסט זיך מיט מענטשען באקאנען ; (bis)	Un du west sich mit Mentschen bakonen: (bis)
א צווייטע ליבע (bis)	A zweite Liebe (bis)
וועסטו קריגען , (bis)	Westu kriegen, (bis)
און מיך זאלסטו אויך דערמאנען !	Un mich sollstu auch dermohnen!

פערפלוכט , פערפלוכט	Verflucht, verflucht
זאל ווערען די שטריק , (dis)	Soll weren die Strick, (bis)
וואס האט אונז צו זאמען געבונדען ! (bis)	Wos hot uns zusammen gebunden! (bis)
דו געהסט אוועק } bis	Du geihst awek (
דעם קיסר דינען ; }	Dem Keisser dienen; (bis
אונ מיר לאזסטו די וואונדען !	Un mir losstu die Wunden! (

В М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск губ.).

№ 200.

א גאלדען רינג האב איך איהם געשאנקען ,	A goldenem Ring hob ich ihm geschonken,
פון ריינע גינגאלד איז ער געוועזן ;	Vun reine Gingold is er gewen;
אונ ווענן איך דערמאהן זיך אן דיר , מיין לעבען ,	Un wenn ich dermohn sich on dir, main Leben,
אך אונ וועה איז מיר געשעהן !	Och un weih is mir geschehn!
—וויין ניט , דושע , וויין ניט , ליובע ,	Wein nit, Dusche, wein nit Ljube,
פיערווע דארף איך צו די זשרעבע געהן ,	Pjerwe darf ich zu die Żrebe geihn,
אונ אז איך וועל ארויסציהען א זשרעבע א גרויסע ,	Un as ich wel arausziehen a Żrebe a greisse,
וועל איך קומען גלייך צו דיר אליין !	Wel ich kummen glaich zu dir allein!
—א זשרעבע א קליינע האב איך ארויסגעצויגען,	A Żrebe a kleine hob ich arausgezeigen,
....	....
א סאלדאט דינען איז זייער ביטער ,	A Soldat dienen is seiher bitter,
אין סאלדאטען איז זעהער שלעכט !	In Soldaten is seiher schlecht!
—איך בעט ביי דיר , דושינקע ,	Ich bet bai dir, Duschinke,
דו זאלסט מיר ביז באהן באגלייטען !	Du sollst mir bis Bahn bagleiten!
....	....
....	....
ווי דער פאיעזד האט זיך גענומען ריהרען ,	Wie der Pojesd hot sich genummen rihren,
אזוי האט זי ארויס געלאזען א גרויס געוויין ,	Asei hot sie arausgelosen a greiss Gewein,
—ניט וויין-זשע , דושע , ניט וויין-זשע ליובע ,	—Nit wein-że, Dusche, nit wein-że, Ljube,
אף יעדער סטאנציע וועל איך דיר שרייבען אליין !	Af jeder Stanzje wel ich dir schraiben allein!

איין ראָזענבלום האָב איך געטאָהן פלאַנצען,	Ain Rosenblum hob ich gethon flanzen,
מיט גרינע בלעטעלעך איז ער געוועזן, —	Mit grine Blattelech is er gewen,—
פרעמדע מענשען האָבען איהם צוריסען,	Fremde Menschen hoben ihm zurissen,
אָך און וועה איז אונז געשעהן !	Och un weih is uns geschehn!

М 3 Левинъ (Витебск. губ)

№ 201.

אונזער אָנפאַנג פון אונזער־ליבע	Unser Onfang vun unser Liebe
האָט זיך אָנגעפאַנגען צוקער-זיס, (bis)	Hot sich ongefangen zucker-siss, (bis)
און דער אויסלאָז פון אונזער ליבע	Un der Auslos vun unser Liebe
האָט זיך אויסגעלאָזען זעהער מיאוס.	Hot sich ausgelosen seiher mi's.
וויין ניט, דושינקע, וויין ניט ליובינקע,	Wein nit, Duschinke, wein nit, Ljubinke,
מיר זיינען ביידע א גלייכע פּאָר. (bis)	Mir sainen beide a glaiche Por. (bis)
זאָגען זאָג איך דיר מיין זיס-לעבען,	Sogen sog ich dir, main siss-Leben,
אַז איך פאָהר אַוועק אויף פיר יאָהר.	As ich for awek auf vier Johr.
זעה, דושינקע, זעה, ליובינקע,	Seh, Duschinke, seh, Ljubinke,
זאָלסט נאָך מיר ניט בּיינקען; (bis)	Sollst noch mir nit beinken; (bis)
אין די שענסטע געזעלשאַפט זאָלסטו געהן	In die schenste Gesellschaft sollstu geihn
און וועגען מיר זאָלסטו דיינקען !	Un wegen mir sollstu deinken!
זעה, דושינקע, זעה ליובינקע,	Seh, Duschinke, seh, Ljubinke,
כ' וועל דיר איין זאַך בעטען: (bis)	'ch wel dir ein Sach beten: (bis)
דו זאָלסט זיך אָפּגעוואָהנען פון דיינע עלטערן	Du sollst sich opganwenen vun daine Eltern
און זאָלסט מיר פאָהרען באַגלייטען !	Un sollst mich fohren bagleiten!
—באַגלייטען וועל איך דיר, מיין זיס לעבען,	—Bagleiten wel ich dir, main siss-Leben,
פון טייער ביז וואָקזאַל ! (bis)	Vun Theier bis Woksal! (bis)
אָנגעקוסט און אָנגעהאַלדזט,	Ongekusst un ongehalst,
און דער פּאָיעזד שטעהט נאָך אַלץ.	Un der Pojesd steiht noch alls.
ער איז געבליבען אין פּאָיעזד זיטצען,	Er is geblieben in Pojesd sitzen,
און זי איז געבליבען אַפ'ן פּלאַצפאָרמע שטעהן; (bis)	Un sie is geblieben af'n Plazforme steihn; (bis)
און ווי דער פּאָיעזד האָט זיך גענומען רירען,	Un wie der Pojesd hot sich genummen rihren,
איז זי אַרויס געפאַלען מיט אַ גרויס געוויין;	Is sie arausgefallen mit a greiss Gewein.

—נויין ניט דושינקע, נויין ניט ליובינקע,	—Wein nit, Duschinke, wein nit, Ljubinke'
האבען האב איך דיר ליב !	Hoben hob ich dir lieb!
אף וואסער שטאנציע כ'וועל זיך אפשטעלען ,	Af wosser Stanzje 'ch wel sich opstellen,
וועל איך שרייבען צו דיר אפטע בריף !	Wel ich schraiben zu dir ofte Brief!
—פיר יאהר וועסטו דינען ,	—Vier Johr westu dienen,
אויפ'ן פינפטען וועסטו ארויס ;	Auf'n finften westu araus;
אונ אז דער ליבער גאט וועט אונז העלפען ,	Un as der lieber Gott wet uns helfen,
קענסטו נאך מיט א זשערעבע ארויס !	Kennstu noch mit a Żerebe araus!
אויב דו וועסט מיט א זשערעבע ארויס ,	Eib du west mit a Żerebe araus,
וועסטו מיר שוין ניט וועלען !	Westu mir schoin nit wellen;
לאמיר אפפאהרען אין א קליין שטעדטעלע ,	Lomir opfohren in a klein Städtele,
וועלען מיר ביידע חפה שטעלען !	Welen mir beide Chupe stellen!
—חפה דושינקע, חפה ליובינקע ,	—Chupe, Duschinke, Chupe, Ljubinke,
וועט דאך זיין זעהער זיס ;	Wet doch sain seiher siss;
אבער וואס וועלען זאגען אונזערע עלטערן ,	Ober wos welen sogen unsere Eltern,
אז ס'וועט זיך אויסלאזען זעהער מיאוס !	As 's wet sich auslosen seiher mi's?

Б. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.)

№ 202.

—אך, ניט גוט ,	—Ach, nit gut,
איך האב קיין פרייא מוט, 1)	Ich hob kein frai Muth, [1]
עס געהט מיר ניט איין מיין לעבען :	Es geiht mir nit ain main Leben:
ווי שלעכט איז מיר,	Wie schlecht is mir,
אז מען האט דיר	As men hot dir
פאר א סאלדאט אפגעגעבען !	Far a Seldat opgegeben!
ס' נעמט מיר אן א שרעק ,	's nemt mir on a Schreck,
אז מע טרייבט דיר אוועק	As me traibt dir awek
פון מיר אזוי ווייט .	Vun mir asei wait.
טא ווי זאל איך קענען	To wie soll ich kennen
אהן דיר אויסקומען	On dir auskummen
אזא לאנגע צייט ?	Asa lange Zait?

1) פרייע מינוט . Fraie Minut.

—איך בעט דיר, מיין געטרייע,
דו בלייבסט דאך א פרייע,
דו טוהסט דאך אין דער היים פערבלייבען:
בעט איך ביי דיר,
האב מיטלייד מיט מיר,—
דו זאלסט מיר א בריוועלע שרייבען!
אז איך וועל בלייבען אליין,
וועט מיר ניט איינגעהן
קיין עסען אונ קיין שלאפען;
אונ דו, מיין קרוין,
פערגיס קיין געוויין
אונ טוה אויף מיר האפען!

—אז איך דערמאן זיך דעם גליק,
מיט א פאר יאהר צוריק,
ווי מיר האבען ביידע געלעבט:
ביי מיר אין געצעלט
האט קיין עסען געפעהלט,
אונ איך בין שטענדיג מיט דיר געוועזען זאט.
עס איז אומזיסט
א זעלכענע טרייסט,
די האפנונג, וואס דו האסט מיר פארלייגען:

ס'וואלט געוועזען בעשערט.
וואלט געוואָרען פערקערט —
וואלסט א גרויסען נומער ארויסגעצייגען!

אך; זעה נאר דעם בראך,
אז דער אומגליק יאגט דיר נאך;
אז דו וועסט דיינע יאהרען אויסדינען,—
איך מעג דיר זאגען,
אז כ'וועל דאס ניט אריבערטראגען,
גאט ווייס צי וועסט מיר א געזונטער געפינען!

—פערוואַרף דיינע ליידען,
מיר וועלען נאך האבען פריידען,
אז איך וועל קומען בשלום;
עס פליהען די טעג
גאר אהן א ברעג,
דיא פינף יאהר וועט אוועק ווי א חלום!

—Ich bet dir, main Getraie,
Du blaibst doch a fraie,
Du thust doch in der-heim verblaiben:
Bet ich bai dir,
Hob Mitleid mit mir,—
Du sollst mir a Briewele schraiben!
As ich wel blaiben allein,
Wet mir nit aingeihn
Kein Essen un kein Schlofen;
Un du, main Krein,
Vergiess kein Gewein
Un thu auf mir hoffen!

—As ich dermohn sich dem Glick,
Mit a Por Johr zurick,
Wie mir hoben beide gelebt:
Bai mir in Gezelt
Hot kein Essen gefehlt,
Un ich bin standig mit dir gewen satt.
Es is umsist
Aselchene Treist,
Die hoffnung, wos du host mir varleigen:
's wollt gewen beschert,
Wollt geworen verkehrt—
Wollst a greissen Nummer arausgezeigen!

Ach, seh nor dem Broch,
As der Umglick jogt dir noch;
As du west daine Johren ausdienen,—
Ich meg dir sogen,
As 'ch wel dos nit aribertrogen,
Gott weiss zi west mir a gesunte gefinen!

—Verwarf daine Leiden,
Mir welen noch hoben Freiden,
As ich wel kummen b'scholem:
Es flihen die Tag
Gor ohn a Breg,
Die fünf Johr wet awek wie a Cholem!

אך, מײן לעבען,	Ach, main Leben,
פיעלן האט מען אפגעגעבען,	Viel'n hot men opgegeben,
זײ האבען געהאט דעם אומגליק;	Sei hoben gehat dem Umglick;
זײ האבען געלאזען	Sei hoben gelosen
כלות אין דער הײם זיצען	Kales in der-heim sitzen
און זײנען געקומען צוריק!	Un sainen gekummen zurick!
אך, מײן לעבען,	Ach, main Leben,
כ' װעל דיר א קוש געבען,	'ch wel dir a Kuss geben,
און טוה מיר דײן בילד שײנקען!	Un thu mir dain Bild scheinken!
לאמיר געניסען	Lomir geniessen
דעם קוש דעם זיסען	Dem Kuss dem sissen
און איך זאל דיר האבען צו געדײנקען!	Un ich soll dir hoben zu gedeinken!
—עס איז אראפ	—Es is arop
דער קרײן פון מײן קאפ,	Der Krein vun main Kop,
מײן הארץ איז בײ מיר אויסגעשניטען;	Main Harz is bai mir ausgeschnitten;
איך בין געבליבען שטעהן	Ich bin geblieben steihn
אײנע אלײן	Eine allein
אין טיפען ים אין מיטען.	In tiefen Jam in Mitten.
. . . .	. . . .

И. І. Глахенгаузъ (Братолюбовка, Херс. губ.).
М. А. Зонъ (старая синява, Подольск. губ.).
В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).
Е. Левенштамъ (кол. Львово, Херсонск. губ.)

№ 203.

שטעה איך מיר בײ'ן פענסטער, טוה איך מיר דײנקען,	Steih ich mir bai'n Fenster, thu ich mir deinken,
פאל איך ארײן אין אלערלײ קרײנקען. (bis)	Fall ich arain in allerlei Kreinken. (bis)
פון אלערלײ קרײנקען קען א דאקטער הײלען,	Vun allerlei Kreinken kenn a Dokter heilen,
די װאונדען פון מײן הארצען קען איך פאר קײנעם ניט דערצײלען.	Die Wunden vun main Harzen kenn ich var keinem nit derzeilen.
שװארץ בינסטו, שװארץ אט װי א ציגײנער,	Schwarz binstu, schwarz ot wie a Zigainer,
צעהן ליבעס אויסגעשפילט און געבליבען מײנער!	Zehn, Liebes ausgespielt un geblieben mainer!
שװארץ בינסטו, שװארץ װי א טאטער,	Schwarz binstu, schwarz wie a Toter
װער איז דא שולדיג—מײן מוטער מיט'ן פאטער!	Wer is do schuldig—main Mutter mit'n Voter!

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 204.

די זונן האט זיך אראפגעלאזען ,	Die Sunn hot sich aropgelosen,
צו בעלייכטען די וועלט , —	Zu belaichten die Welt,—
אונ מיר ווערט אומעטיג אויפ'ן הארצען ,	Un mir wert umetig auf'n Harzen,
דאנן זעה איך , ווער מיר פעהלט .	Dann seh ich, wer mir fehlt.
דיא בערג מיט דיא טהאלען ,	Die Berg mit die Tholen,
זיי בעדויערן אויך מיר , —	Sei bedauern auch mir,—
מיינע צרות אויסצושרייבען	Maine Zores auszuschraiben
וועט ניט קלעקען קיין פאפיר .	Wet nit kleken kein Papier.
בעת איך בין ביי מיינע עלטערן געוועזען ,	B'eis ich bin bai maine Eltern gewen,
איז מיר געוועזען זעהר גוט :	Is mir gewen seiher gut:
שלאפען פלעג איך מיר רוהיג לייגען	Schlofen fleg ich mir ruhig leigen
אונ אויפשטעהן מיט פריי מוט .	Un ufsteihn mit frai Muth.
גרוי אונ אלט בין איך געווארען	Grau un alt bin ich geworen
גאר אין א קורצע צייט ;	Gor in a kurze Zait;
מיינע צרות פון מיין געליבטען	Maine Zores vun main Geliebten
לאזט זיך הערען זעהער וייט .	Lost sich heren gor seiher wait.
אז איינער וואלט געקומען זאגען ,	As einer wollt gekummen sogen,
אז מיין געליבטער געהט , —	As main Geliebter geiht,—
וואלט איך אלע גאסען	Wollt ich alle Gassen
מיט בלומען אויסגעשפרייט !	Mit Blumen ausgespreit!
אין טורמע בין איך געזעסען	In Turme bin ich gesessen
פינף יאהר נאך אנאנד ,	Finf Jor noch anand,
כ'האב ניט געשלאפען אונ ניט געגעסען ,	'ch hob nit geschlofen un nit gegessen,
כ' ביינק נאך דעם וואס איך בין בעקאנט .	'ch beink noch dem, wos ich bin bekannt.
שפאצירען זיינען מיר ביידע געגאנגען	Spazieren sainen mir beide gegangen
אונ אף א דראנסקע געפאהרען , —	Un af a Dronske gefohren,—
צו ליב דיר , מיין לעבען ;	Zulieb dir, main Leben;
האב איך מיין נאמען אנגעוואהרען !	Hob ich main Nomen ongeworen!

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 205.

די לבנה שיינט אין מיטען דערנאכט ,	Die Lwone schaint in Miten der Nacht,
אונ פערעלע זיצט ביי דער טהיר ;	Un Perele sitzt bai der Thir;
זי זיפצט , זי קרעכצט , זי איז שוין פערטראכט .	Sie sifzt, sie krechzt, sie is schoin vertracht,
אי , א וועהטאג איז איהר !	Oi, a Weihtog is ihr!
. . . .	. . . .

Д. Г. Гальпернъ (Газенпотъ, Курляндск. губ).

№ 206.

וואס וועסטו זיך דערווייטערן אין אזא ווייטער וועג?	Wos westu sich derwaitern in asa waite Weg?
איך וועל געהן אין אלע גאסען	Ich wel geihn in alle Gassen
אונ בעסער זיך אננעמען גרעט צו וואסען, —	Un besser sich onnehmen Gret zu wassen,—
נאר מיט דיר אין-איינעם צו זיין,	Nor mit dir in-einem zu sain,
נאר מיט דיר צוזאמען צו זיין!	Nor mit dit zusammen zu sain!
וואס וועסטו, ליבינקע, טאהן מיט דיינע שווארצע גרעט?	Wos westu, liebinker, thon mit daine schwarze Gret?
איך מוז שוין פארקויפען די אלטע באלייע,	Ich mus schoin varkeifen die alte Baleie,
ווייל איך זעה: איך האב בייא דיר גאר קיין דעה,	Wail ich seh: ich hob bai dir gor kein Deie,
די לעצטע לופעטקעס, די לעצטע קלייד'ל מיין, —	Die Letzte Lupetkes, die letzte Kleid'l main,—
מיט דיר, נאר מיט דיר אין-איינעם צו זיין!	Mit dir, nor mit dir in-einem zu sain!
וואס וועסטו, ליבער, טאהן מיט דיינע אלטע גרעט?	Wos westu, lieber, thon mit daine alte Gret?
איך וועל פארקויפען די לעצטע ספאדניצקע,	Ich wel varkeifen die lezte Spodnizke,
אונ וועל דיר קויפען א נייע וואטאווניצקע, —	Un wel dir keifen a naie Watownizke,—
נאר מיט דיר אין-איינעם צו זיין!	Nor mit dir in-einem zu sain!
נאר מיט דיר צוזאמען צו זיין!	Nor mit dir zusammen zu sain!
וואס וועסטו עסען אויף אזא ווייטע וועג?	Wos westu essen auf asa waite Weg?
איך וועל פארקויפען מיין אלטען פוטער	Ich wel varkeifen main alten Futter
אונ האלטען פאר דיר אנגעגרייט ברויט מיט פוטער, —	Un halten far dir ongegreit Breit mit Putter,—
נאר מיט דיר אין-איינעם צו זיין,	Nor mit dir in-einem zu sain,
נאר מיט דיר צו זאמען צו זיין!	Nor mit dir zusammen zu sain!
ווי וועסטו שלאפען אין אזא ווייטע וועג?	Wie westu schlofen in asa waite Weg?
מיין קישען וועל איך פארקויפען, נור קום דאמאי,	Main Kischen wel ich varkeifen, nor kumm domoi,
איך וועל אליין שלאפען אויפ'ן היילען שטרוי, —	Ich wel allein schlofen auf'n heilen Stroih,—
נאר מיט דיר אין איינעם צו זיין,	Nor mir dir in-einem zu sain,
נאר מיט דיר צו זאמען צו זיין!	Nor mit dir zusammen zu sain!

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 207.

אין דרויסען, מאמע, געהט א רעגען, ביי מיר אין שטוב איז זיך טרוקען; וואו-זשע נעהם איך מיין געליבטען, אז איך זאל מיך מיט זיינע רייד דערקוויקען?	In draussen, Mame, geiht a Regen, Bai mir in Stub is sich trucken; Wu-że nehm ich main Geliebten, As ich soll mich mit saine Reid derquicken?
אי וועה, אי וועה מאמע מיינע, עס איז שוין פארפאלען, אי, אלסדינג; אי, וועה, מאמע, מאמע מיינע, צו געבונדען בין איך מיט א שטריק!	Oi weih, oi weih, Mame maine, Es is schoin varfallen, oi, alls-ding; Oi weih, Mame, Mame maine, Zugebunden bin ich mit a Strick!
מיט איין שטריק, מאמע, בין איך געבונדען, באנגלען קען איך מיך שוין ניט; אי וועה, מאמע, עס איז שוין פארפאלען; צוריק האפען קען איך שוין ניט!	Mit ain Strick, Mame, bin ich gebunden, Ranglen kenn ich mich schoin nit; Oi weih, Mame, es is schoin varfallen; Zurick chapen kenn ich schoin nit!
די לבנה שיינט, די שיינט, זי שיינט, זי שיינט ארום אידרע שטערן; אונ די זאנע לעשט דאס ליכט; בכדי די וועלט זאל פינסטער ווערן.	Die Lwone schaint, sie schaint, sie schaint, Sie schaint arum ihre Stern; Un die Sonne lescht dos Licht, Bichdei die Welt soll finster wern.
מיר איז פינסטער, מאמע מיינע, איך האב זיך איהם אמת ליעב; שווערען שווער איך דיך מאמע מיינע, אז געדיינקען וועל איך איהם ביז אין גרוב!	Mir is finster, Mame maine, Ich hob sich ihm emes lieb; Schweren schwer ich dir, Mame maine, As gedeinken wel ich ihm bis in Grub!
מיין וועלט, מאמע, איז מיר שוין נמאס, איך קאנן אן איהם ניט פארגעססען; דו זעהסט דאך, מאמע, אי, אליין, אז איך קאנן ניט טרינקען אונד עססען!	Main Welt, Mame, is mir schoin nim'es, Ich konn on ihm nit vargessen; Du sehst doch, Mame, oi, allein, As ich konn nit trinken und essen!
מיין קאפף, מאמע, איז מיר דערשלאגען, איך וועל זיך אראפ פון מיינע געדאנקען; איין גרויסען וועהטאג האב איך, מאמע, וואס איך קענן איהם נישט דערלאנגען.	Main kop, Mame, is mir derschlogen, Ich wel sich arop vun maine Gedanken; Ain greissen Weihtog hob ich, Mame, Wos ich kenn ihm nit derlangen.
איין גרויסען וועהטאג האב איך, מאמע, וואס איך קענן איהם פאר קיינעם, ניט דערציילען; וואו-זשע נעהם איך, אי, א דאקטער, אז ער זאל מיר מיינע וואונדען אויסהיילען!	Ain greissen Weihtog hob ich, Mame, Wos ich kenn ihm var keinem nit derzeilen; Wu-że nehm ich, oi, a Dokter, As er soll mir maine Wunden ausheilen!

А. И. Богомольный (Тульчинъ, Подольск губ.).

№ 208.

וואו איז דאס בחור'ל,
וואס האט מיך געוואלט,
וואס האט מיר צוגעזאגט
א פאציילע מיט גאלד?
דארטען שטעהט ער, אונטער דער וואנד,
האלט די פאציילע אין דער האנד!

Wu is dos Bochur'l,
Wos hot mich gewollt,
Wos hot mir zugesogt
A Fazeile mit Gold?
Dorten steiht er, unter der Wand,
Halt die Fazeile in der Hand,

Л. Гростливъ (Варшава.)

№ 209.

מענטשען טוהען זאגען,
אונ מיין הארץ טוהט אין מיר קלעמען;
אך, ווינד איז מיר אונ וועה, —
דו האסט מיר צוגעזאגט צו נעמען!
דו בינסט געוועזן מיין פערגעניגען,
מיין גאנצער גליק;
דו בינסט פון מיר אוועק
אין איין אויגענבליק!

אויף דעם ארט וואו איך געה,
פון מיינע אויגען טרעהרען רינען:
אך, ווינד איז מיר אונ וועה, —
אויף דעם ארט פלעגען מיר זיך געפינען!
דו בינסט געוועזן מיין פערגעניגען
א. ז. וו.

אויף דעם ארט וואו איך געה,
פון מיינע אויגען טרעהרען גיסען:
אך, ווינד איז מיר אונ וועה, —
אויף דעם ארט פלעגען מיר זיך קישען!
דו בינסט געוועזן מיין פערגעניגען,
מיין גאנצער גליק;
דו בינסט פון מיר אוועק
אונ קומסט שוין ניט צוריק!

Mentschen thuen sogen,
Un main Harz thut in mir klemmen;
Ach, wind is mir un weih,—
Du host mir zugesogt zu nehmen!
Du binst gewen main Vergenigen,
Main ganzer Glick;
Du binst vun mir awek
In ein Augenblick!

Auf dem Ort wu ich geih,
Vun maine Eigen Thrären rinnen;
Ach, wind is mir un weih,—
Auf dem Ort flegen mir sich gefinnen!
Du binst gewen main Vergenigen etc.

Auf dem Ort wu ich geih,
Vun maine Eigen Thrären giessen:
Ach, wind is mir un weih,—
Auf dem Ort flegen mir sich Kissen!
Du binst geven main Vergenigen,
Main ganzer Glick;
Du binst vun mir awek
Un kummst schoin nit zurick!

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.)

№ 210.

שטעה איך מיר ביי'ם ברעג טייך
אונ קען צו דיר ניט קומען. (bis)
דו מיט דיינע זיסע רייד
האסט מיר מיין לעבען צוגענומען. } bis

Steih ich mir bai'm Breg Taich
Un kenn zu dir nit kummen. (bis)
Du mit daine sisse Reid
Host mir main Leben zuge-nummen. } bis

מיינע פינגער וועלען ווערען פעדער,
און מיינע ליפען איז בלאס ווי פאפיר. (bis)

פון מיינע אויגען מיט מיינע טרערען
וועל איך שרייבען ליבע–בריף צו דיר. bis

מיין הארץ, מיין הארץ ציהט צו דיר,
אזוי ווי מאגנעט ציהט צו שטאל. (bis)
און ווער עס הויבט אן א ליבע
צו שפילען,
דארף זעהן, ס' זאל זיין אויף
אלע מאל. bis

מיינע אויגען טוהט מיר ניט טריקענען,
און פון שמערצען איז שוין מיין מח דאר. (bis)

ווער עס הויבט אן אליבע צו שפילען,
דארף דאך ניט זיין קיין נארר. bis

וואס טוהסטו מיר אן אזעלכע שמערצען,
אך, שמערצען און פיין? (bis)
און די שענסטע ליבע, וואס מען
שפילט,
דארף מען זעהן, וואס דער
סוף וועט זיין. bis

דו ווילסט מיט מיר אין אמעריקא פאהרען,
ווייל דו ווייסט, אז איך האב ניט קיין געלט. (bis)

דו ווילסט מאכען א סוף פון מיינע יונגע
יאהרען,
צו ליב דיר האב איך פאר שפילט
מיין וועלט! bis

אדיע, אדיע, מיין ליבע דושע:
כ' פאהר דאך שוין פון דיר אוועק! (bis)

כ' נעהם זיך דערמאנען, אז
כ' דארף זיך שיידען,
נעהמט מיך אן א יאמער מיט
א שרעק! bis

Maine Finger welen weren Feder,
Un maine Lippen is blass wie Papier. (bis)

Vun maine Eigen mit maine Thränen
Wel ich schraiben Liebe-brief zu dir. bis

Main Harz, main Harz zieht zu dir,
Asei wie Magnet zieht zu Stohl. (bis)
Un wer es heibt on a Liebe zu spielen,
Darf sehn, 's soll sain auf alle mol. bis

Maine Eigen thut mir nit trickenen,
Un vun Schmerzen is schoin main Meiach darr. (bis)

Wer es heibt on a Liebe zu spielen,
Darf doch nit sain kein Narr. bis

Wos thustu mir on aselche Schmerzen,
Ach, Schmerzen un Pain? (bis)
Un die schenste Liebe, wos men spielt,
Darf men sehn, wos der ssof wet sain. bis

Du willst mit mir in Amerika fohren,
Wail du weisst, as ich hob nit kein Geld. (bis)

Du willst machen a Ssof vun maine junge Johren,
Zulieb dir hob ich varspielt main Welt! bis

Adje, adje, main liebe Dnsche,
'ch fohr doch schoin vun dir aweki (bis

'ch nehm sich dermohnen, as 'ch darf sich scheiden,
Nehmt mich on a Jommer mit a Schreck! bis

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 211.

איך האב מיר פאר ליבט אין א שוסטער־אינגעלע ,	Ich hob mir varliebt in a Schuster-jingele,
אליין איז ער פון ווין ;	Allein is er vun Wien;
ער איז געפאהרען צו זיינע עלטערן	Er is gefohren zu saine Eltern
זעהן וואס , זיי טהון .	Sehn, wos sei thyn.
זיצט ער זיך ביי זיין װארשטאט׳ל	Sitzt er sich bai sain Warstat'l
אונ ס׳ טהוט איהם הערצליך באנק ;	Un 's thut ihm herzlich bang;
הערט ער פלוצלונג א שלעכטע בשורה ,	Hert er plutzlung a schlechte Bsure,
אז זיין זיס לעבען איז איהם קראנק .	As sain siss-Leben is ihm krank.
געהט ער ארויס אויפ׳ן פאדוואר	Geiht er araus auf'n Podwor
די שטעדטעלע אויסזעהן ;	Die Städtele aussehn;
פליהט אדורך א שיינער פויגעל	Flieht adurch a scheine Veigel
אונ טהוט זיין הארץ ערפרעהען .	Un thut sain Harz erfreien.
נישט אזוי דער שיינער פויגעל ,	Nischt asei der scheiner Veigel,
ווי זיין הויך פליהען ;	Wie sain heich fliehen;
אונ װארפט איהם אראפ א בריוועלע :	Un warft ihm arop a Briewele:
אין שול־גן־עדן זאל זי רוהען .	In Schul-Gan-eid'n soll sie ryhen.

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 212.

וואס געהסטו ארום פאר מיינע פענסטער ,	Wos geihstu arum var maine Fenster,
דו מיינסט־איך וועל ארויסקוקען צו דיר ?	Du meinst,—ich wel arauskucken zu dir?
דו מיינסט , אז איך בין דאך די שענסטע ,—	Du meinst,as ich bin doch die schenste,—
אי , גוואלד , וואס ליעבסטו זיך אין מיר !	Oi, gwald, wos liebstu sich in mir!
וואס געהסטו ארום פאר מיינע טהירען ,	Wos geihstu arum var maine Thiren,—
דו מיינסט , — איך וועל ארויסקומען צו דיר ?	Du meinst,—ich wel arauskummen zu dir?
. . . .	. . . .

г-жа В. Іоффе (Минск. губ.).

№ 213.

איך וועל אייך זינגען א ליעד ,	Ich wel aich singen a Lied,
וואס איך האב זיך באדאכט פון שלאף ;	Wos ich hob sich badacht vun Schlof;
איך וועל אייך גאנץ ריכטיג ערציילען	Ich wel aich ganz richtig erzeilen
פון א פאלשע ליבע דעם סוף :	Vun a falsche Liebe dem Ssof:

איך האב זיך פארליעבט אין א מענשען ,
וואס איז עם גאנץ ווייט צו געפינען ;
און ווי ער פלעגט אוועק געהן פון מיר ,
אזוי פלעגט ער האלטען איין צווייטע
אין זינען .

איך פערגין איהר מיט'ן גאנצען הערצען ,
זי זאל דעם פאלשען יונג דערקענען :
ווי זי וועט קריגען פון עם א זינען ,
אזוי וועט איהר די ליבע טהאן ברענען .

ער האט מיר צוגעזאגט צו קויפען
פרעזענטען ,
אבער עס איז אלעס אוועק ווי אהן
א ווירד ;
עס איז געקומען א מערדער , א בעטריגער
און האט מיר פון וועג אראפ געפיהרט .

ער האט גענומען מיין האנד
און האט מיר גאנץ היילינ צוגעשוואָרען ,
ער האט געזאגט-עס קען אנדערש ניט זיין ,
אז מיר מוזען פערבלייבען אויף אייביגע
יאהרען .

Ich hob sich varliebt in a Menschen,
Wos is ehm ganz wait zu gefinen;
Un wie er flegt awekgeihn vun mir,
Asei flegt er halten ain zweiter in
Sinnen.

Ich verginn ihr mit'n ganzen Herzen,
Sie soll dem falschen Jung der kennen:
Wie sie wet kriegen vun ehm a Sinnen,
Asei wet ihr die Liebe thon brennen.

Er hot mir zugesogt zu keifen
Präsenten,
Ober es is alles awek wie ohn a Wird;
Es is gekummen a Merder, a Betriger
Un hot mir vun Weg aropgefihrt.

Er hot genummen main Hand
Un hot mir ganz heilig zugeschworen,
Er hot gesogt-es kenn anders nit sain,
As mir musen verblaiben auf eibige
Johren.

М. З Левинъ (Новоалександровскъ, Ковенск губ.).

№ 214.

—וואס געהסטו מיר ארום אזוי פארומערט ,
וואס געהסטו מיר אויס ווי א ליכט ?
און וואו איז אהינגעקומען
דיין שיינעס , דיין ליבעס געזיכט ? 1)

געה-זשע , מיין לעבען , צום דאקטער ,
דערצייל איהם , וואס דיר פעהלט , —
מעדיצין וועט ער דיר געבען ,
און פאר פינסטער דו מיר ניט די וועלט !

עס עפענט זיך אללע קוועלען ,
איהרע אויגען פארלאפען מיט בלוט ,
און זי איז אין אונמאכט געפאלען
און שרייט : ניט גוט , ניט גוט !

—Wos geihstu mir arum asei varumert,
Wos geihstu mir aus wie a Licht?
Un wu is ahingekummen
Dain scheines, dain liebes Gesicht? [1])

Geih-ze, main Leben, zum Dokter,
Derzeil ihm, wos dir fehlt,—
Medizin wet er dir geben,
Un varfinster du mir nit die Welt!

Es effent sich alle Quallen,
Ihre Eigen varlofen mit Blut,
Un sie is in Unmacht gefallen
Un schrait: Nit gut, nit gut!

Варіанты:

1) וואס האסטו דיין פריי מוטה פארלארען ,
וואס געהסטו אויס ווי א ליכט ?
וואס איז מיט דיר געווארען ,
וואו איז דיין שיינע געזיכט ?

Wos hostu dain frai Muth varloren,
Wos geihctu aus wie a Licht?
Wos is mit dir geworen,
Wu is dain scheine Gesicht?

—אך, מוטער, וואס קען איך דיר דערציילען,	—Ach, Mutter, wos kenn ich dir derzeilen,
וואס איך וויין און קלאג אהן א שיעור!	Wos ich wein un klog ohn a Schi'r!
קיין דאקטער קען מיר שוין ניט היילען,	Kein Dokter kenn mir schoin nit heilen,
קיין מעדיצין איז ניטא פאר מיר!	Kein Medizin is nito far mir!
איך האב זיך פארליבט אין א מערדער,	Ich hob sich varliebt in a Merder,
ער האט מיר מיין קערפער גערויבט,	Er hot mir main Kerper geraubt,
ער האט מיר גערויבט מיין קערפער,	Er hot mir geraubt main Kerper,
ער האט גערויבט מיין עהרע, מיין גליק!	Er hot mir geraubt main Ehre, main Glick!
אין דעם גארטען וואו די רויזען און בלומען,	In dem Gorten, wu die Reisen un Blumen,
דארטען האב איך זיך ווי א חלום אויסגעדאכט,	Dortn hob ich sich wie a Cholem ausgedacht,
און דארטען איז מיין אונגליק געקומען	Un dortn is main Unglick gekummen
און לייטען צו רייד געבראכט!	Un Laiten zu Reid gebracht!
א קלייד האב איך געטראגען,	A Kleid hob ich getrogen,
עס וואר נאר צעהן איילען די ברייט;	Es war nor zehn Eilen die Breit;
קיין גוטעס זאל דער מענש ניט האבען,	Kein Gutes soll der Mensch nit hoben,
ווער עס האט מיר מיין ליבע צו שיידט!	Wer es hot mir main Liebe zuscheidt!
א קלייד האב איך געטראגען,	A Kleid hob ich getrogen,
עס וואר נור די פעלכען (?) געצויגען;	Es war nur die Felchen (?) gezeigen;
אז איך אן מיין ליבע דער מאהן מיר,	As ich on main Liebe dermohn mir,
טריקענט אין מיר מיינע אויגען.	Trickent in mir maine Eigen.
עס ציהט מיר צו דיר אזוי, מיין לעבען,	Es zieht mir zu dir asei, main Leben,
אזוי ווי א מאגנעט צו אייזען;	Asei, wie a Magnet zu Aisen;
עס איז מיר פארפינסטערט מיין פארשוין,	Es is mir varfinstert main Parschein,
אז איך קען מיר פאר קיינעם ניט ווייזען!	As ich kenn mir var keinem nit waisen!

г-жа А Гофштейнъ (Свенцяны, Виленск губ).
М. З. Левинъ (Витебск. губ.).

№ 215.

ער קומט צו מיר צו געהן,	Er kummt zu mir zugeihn,
מיט'ן שטעקעלע אין האנד;	Mit'n Steckele in Hand;
bis { ער געהט אוועק צו א-נ-אנדערע,	Er geiht awek zu a-n-andere, } bis
ס' איז פאר מיר א שאנד!	's is far mir a Schand!
ער קומט צומיר צו געהן,	Er kummt zu mir zu geihn,
גיט ער מיר א פאר האנדשען;	Git er mir a Por Handschen;
bis { ער געהט אוועק צו א-נאנדערע,	Er geiht awek zu-n-andere, } bis
געהט ער מיט איהר טאנצען.	Geiht er mit ihr tanzen.

סקוטשנא , דאסאדנא ,	Skutschno, dossadno,
יא פא אוליצע ניע אידו ;	Ja po Ulize nje idu;
אן , פאדליעץ , ניע זנאיעט ,	On, Podljes, nje snajet,
טשטא יא יעווא ליובליו !	Tschto ja jewo ljubljul!
די הימעל און שטערען	Die Himmel un Steren
נעהמען אן מיינע טרעהרען ,	Nehmen on maine Thrären,
און מיין געוויין	Un main Gewein
געהט צו גאט אליין !	Geiht zu Gott allein!
איך בין געגאנגען מיט איהם שפאצירען	Ich bin gegangen mit ihm spazieren
ארום ווייץ און ארום קארן ;	Arum Weis un arum Korn;
איך האב געהאט א טייערן שטיק	Ich hob gehat a thaiern Stick
און איך האב איהם פערלארען !	Un ich hob ihm verloren!

А. Рейзинъ (Минск. губ.)

№ 217.

די שיינע רויז אין גארטען ,	Die scheine Reis in Gorten,
דער רעגעלע שפריצט אויף איהר ;	Der Regelc spritzt auf ihr;
ווי דער רעגעלע הערט אויף ,	Wie der Regele hert auf,
אזוי בלייבט זי אהן קאליר .	Asei blatbt sie ohn Kolir.
אז אך און וועה און ווינד	As och un weih un wind
איז צו מיר און צו מיינע יאהרען :	Is zu mir un zu maine Johren:
מיין געליבטער פון מיין הארצען	Main Geliebter vun main Harzen
איז אוועק געפאהרען !	Is awekgefohren!
אז אך און וועה און ווינד	As och un weih un wind
איז צו מיר און צו מיר :	Is zu mir un zu mir:
מיין געליבטער איז ניטא ,	Main Geliebter is nito,
דא בלייב איך אהן קאליר !	Do blaib ich ohn Kolir!
אריבער האלז אין וואסער	Ariber Hals in Wasser
האב איך געטהאן שווימען ,	Hob ich gethon schwimmen,
געשוואומען ווי א פיש , —	Geschwummen, wie a Fisch,—
צו זעהען , וואו ער איז .	Zu sehen, wu er is.
אריבער האלז אין וואסער	Ariber Hals in Wasser
האב איך געטהאן שווימען , —	Hob ich gethon schwimmen,—
צו זעהען מיין געליבטען ,	Zu sehen main Geliebten,
צי וועט ער גיכער קומען .	Zi wet er gicher kymmen.
איך עס און איך טרינק , —	Ich ess un ich trink,—
עס געהט מיר ניט איין ,	Es geiht mir nit ain,
מיין געליבטער איז שוין דא ,	Main Geliebter is schoin do,
איך קען מיט איהם ניט זיין !	Un ich kenn mit ihm nit sain!

דו זאגסט ,— דו האסט מיך ליעב ,	Du sogst, —du host mich lieb,
דו גיסט מיר א האנד ,—	Du gist mir a Hand,—
דו געהסט אוועק צו א-אנדערער ,	Du geihst awek zu a-n-anderer,
דו מאכסט אויף מיר אשאנד !	Du machst auf mir a Schand!
א ליעבע צו פיהרען	A Liebe zu fihren
איז דאך אי וועה , —	Is doch oi weih,—
אבער מיט איינער ,	Ober mit einer,
און ניט מיט צוויי !	Un nit mit zwei!
א ליעבע צו פירען	A Liebe zu fihren
איז דאך כדאי , —	Is doch kdai,—
אבער מיט איינער ,	Ober mit einer,
און ניט מיט דריי !	Un nit mit drai!

Ш. Финкельштейнъ (Жлобинъ, Могилевск. губ.).

№ 218.

איין בחור ליבט איין מיידל ,	Ain Bochur liebt a Meid'l,
ער ליבט זי זעהער וייל ;	Er liebt sie seiher weihl;
ער רופט זי „קעצל" „טייבל" ,	Er ruft sie „Katz'l", „Taib'l",
זי זאל שוין זיין פאר איהם .	Sie soll schoin sain far ihm.
צו דער צווייטער מיידל טהוט ער זאגען :	Zu der zweiter Meid'l thut er sogen:
„מיידעלע קום אהער !"—	„Meidele, kumm aher!"—
א בחור זאלסטו גלויבען	A Bochur sollstu gleiben
פון דאנען ביז אהער !	Vun dannen bis aher!

А. Рейзинъ (Минск. губ.).

№ 219.

די יאהרעלעך ציהען , די יאהרעלעך פליהען ,	Die Johrelech ziehen, die Johrelech fliehen,
די צייט געהט אוועק ווי א רויך ;	Die Zait geiht awek wie a Reich;
אז איך דערמאהן זיך אן דיר , מיין זיס לעבען ,	As ich dermohn sich on dir, main siss-Leben,
געהט מיר אויס מיין כח ! [1]	Geiht mir aus main Koiach! [1]
אי די כחעלעך געהען מיר אויס ,	Oi, die Keichelech geihen mir aus,
איך קען זיי אין זיך ניט דערפילען ;	Ich kenn sei in sich nit derfihlen;
א צעהנטע מיידעלע וועל איך פארזאגען ,	A zehnte Meidele wil ich varsogen,
אז זי זאל קיין ליבע ניט שפילען !	As sie soll kein Liebe nit spielen!

---

[1]) Иногда за этимъ куплетомъ поется слѣдующій:

מיינע צרות אויס צו דערציילען	Maine Zores auszuderzeilen
איז דאך ניטא קיין שיעור ;	Is doch nito kein Schi'r;
מיינע צרות , אי , אויסצושרייבען	Maine Zores, oi, auszuschraiben
איז דאך ניטא קיין פאפיר !	Is doch nito kein Papier!

אַז אַ מיידעלע 1) שפּילט אַ ליבע,	As a Meidele [1]) spielt a Liebe,
שפּילען אין איהר 2) אַלע פאַרבען ;	Spielen in ihr [2]) alle Farben;
און אַז זי 3) שפּילט ניט אויס די ליבע ,	Un as sie [3]) spielt nit aus die Liebe,
מוז זיא אַ יונגע שטאַרבען . 4)	Mus sie a junge starben. [4])
— שטאַרב ניט, שטאַרב ניט דושע , מיין לעבען ,	—Starb nit, starb nit, Dusche main Leben,
עס וועט פון דיר נעמען אַן-עק ;	Es wet vun dir nehmen a-n-Eck;
אַדיע , אַדיע , דושע מיין לעבען ,	Adje, adje, Dusche, main Leben,
איך פאָהר שוין פון דיר אַוועק !	Ich vohr schoin vun dir awek!
אויף וויפיל חתונות איך בין געוועזען ,	Auf wieviel Chassenes ich bin gewesen,
האָב איך געזעהן , אָרם און רייך ;	Hob ich gesehn, orm un raich;
עס מעג זיין די שענסטע די בעסטע ליבע ,	Es meg sain die schenste Liebe,
לאָזט זי זיך אויס אַ טייך ! 5)	Lost sie sich aus a Taich! [5])
אָי , די טייכעלעך טריקנען אויס ,	Oi, die Taichelech tricknen aus,
די גריבעלעך בלייבען ליידיג ;	Die Gribelech blaiben leidig;
און אַז ס'טרעפט זיך אַף אַ מייד'ל אַ אומגליק ,	Un as 's trefft sich af a Meid'l a Umglick,
בלייבט דער שם אַף אייביג ! 6)	Blaibt der Schem af eibig! [6])

М З Левинъ (Витебск губ.).
I. Я Раввинскій (Годячъ, Полтавск. губ.)
А. Рейзинъ (Минск губ.)

---

1) בחור	Bochur
2) עהם	ehm
3) ער	er
4) יונגער-הייט מוז ער דאָך שטאַרבען .	Junger-heit mus er starben.
5) פון דער שענסטער , בעסטער ליבע	Vun der schenster, bester Liebe
לאָזט זיך דאָך אויס איין טייך .	Lost sich doch aus ain Taich.
6) און אַז ס'לאָזט זיך אויס די טייך ,	Un as 's lost sich aus die Taich,
בלייבט דאָך אַ ליידיגע גרוב ;	Blaibt doch a leidige Grub;
ווען דו קומסט מיר אויף מיין געדאַנקען ,	Wenn du kummst mir auf main Gedanken,
ווערט מיר פינסטער מיין שטוב .	Wert mir finster in Stub.
איך בין געגאַנגען מיט איהר שפּאַציִרען	Ich bin gegangen mit ihr spazieren
אויפ'ן גרינעם גראָז ;	Auf'n grinem Gros;
זי האָט אויף מיר איין אום-חן געוואָרפען , —	Sie hot auf mir ain Um-chein geworfen, —
איך ווייס ניט , פאַר ווען און פאַר וואָס .	Ich weiss nit, far wenn un far wos.
איך בין מיט איהר געגאַנגען שפּאַציִרען	Ich bin mit ihr gegangen spazieren
אויף ווייץ און אויף קאָרן ;	Auf Weiz un auf Korn;
אויף אַלע לייטען איז פול מיט פרייד ,	Auf alle Laiten is vull mit Freid,
און אויף מיר איז איין אומעט און צאָרן .	Un auf mir is ain Umet un Zorn.
איך בין מיט איהר געגאַנגען שפּאַציִרען	Ich bin mit ihr gegangen spazieren
אויפ'ן טיפען וואַלד ;	Auf'n tiefen Wald;
אַלע זאָגען . אַז זי איז פאַרלאָרען ,	Alle sogen, as sie is varloren,
און איך זאָג , אַז זי וועט קומען באַלד .	Un ich sog, as sie wet kummen bald.

№ 220.

איך בין געוועז שיין ,	Ich bin gewen schein,
ווי אבלום אין פרילינגס-צייט ,	Wie a Blum in Frihlings zait,
מיין זינען איז מיר געוועז ריין —	Main Sinnen is mir gewen rein—
דאס ווייסען גאט אונ לייט .	Dos weissen Gott un Lait.
יעצט בין איך , פערענדערט געווארען ,	Jetzt bin ich verandert geworen,
מיינע באקען איז ווי א פייער פערברענט ,	Maine Backen is wie a Faier verbrennt,
צייט פון דער ערשטער מינוט	Zait vun der erster Minut
זינד איך האב דיך דערקענט.	Sind ich hob dich derkennt.
דו האסט מיר געזאגט,	Du host mir gesogt,
אז דו וועסט דיינע רייד ניט פערביימען ;	As du west daine Reid nit verbaiten;
יעצט האט מיר געשאסען אקויל ,	Jetzt hot mich geschossen a Koil,
איך שעם זיך צו ווייזען פאר לייטען !	Ich scham sich zu waisen var Laiten!

Т. М. Брамсонъ (Ковенск. губ.).

№ 221.

אז איך בין אלט געוועז דרייצעהן יאהר,	As ich bin alt gewesen draizehn Johr,
האב איך פון קיין ליעבע ניט געוואוסט ;	Hob ich vun kein Liebe nit gewusst;
אז איך בין אלט געווארען פונפצעהן יאהר ,	As ich bin alt geworen funfzehn Johr,
האט צו מיר א בחור'ל געקראגען לוסט .	Hot zu mir a Bochur'l gekrogen Lust.
ליעב האט ער מיך , ווי זיין לעבען ,	Lieb hot er mich, wie sain Leben,
אונ איין פרעזענט האט ער מיר אויך געגעבען ;	Un ain Prasent hot er mir auch gegeben;
אונ אז איך וועל איהם ליבען ווי די וועלט ,	Un as ich wel ihm lieben wie die Welt,
וועט ער מיך נעהמען אהן א קאפיקע געלט .	Wet er mich nehmen ohn a Kopike Geld.

А. Рейзинъ (Минск. губ.).

№ 222.

אך , מיין הארץ , טהייערע קרוין ,	Och, main Harz, thaiere Krein,
ווי שלעכט אונ ווי ביטער איז מיר ,	Wie schlecht un wie bitter is mir,
דאס מיינע אויגען טהוען פליסען פון גיין , (?)	Doss maine Eigen thuen fliessen vun geihn, (?)
צו ליב וועמען — נאר צו ליב דיר !	Zulieb wemen—nor zulieb dir!
מיט מיינע העלע געדאנקען טהו איך קלערן ,	Mit maine helle Gedanken thu ich klarn,
ווי אזוי קאן איך קומען צו דיר ;	Wie asei konn ich kummen zu dir;
מיין ליבער גאט וויל מיין געבעט ניט צו הערן , —	Main lieber Gott will main Gebet nit zuhern,—
אך , ווי ביטער איז מיר !	Och, wie bitter is mir!

אך, מיין גאט, הער צו מיין געבעט,	Och, main Gott, her su main Gebet,
וואס איך טהו בעטן בא דיר:	Wos ich thn betn ba Dir:
איך ווינש מיר צו שלאפן אויף איין הוילער בעט,	Ich winsch mir su schlofen auf ain heiler Bett,
נאר צו זאמען מיט דיר!	Nor susammen mit dir!
אז איך לייג זיך מיר שלאפן, שטעל איך זיך פאר,	As ich leig sich mir schlofn, stell ich sich vor,
אקוראט ווי איך וואלט דיך האבען לעבען מיר;	Akkurat wie ich wollt dich hobn lebn mir;
איך זעה דיך אין גאנצען, מיט דיינע שיינע האר,	Ich seh dich in ganzen, mit daine scheine Hor,
אך, ווי ביטער איז מיר!	Och, wie bitter is mir!
שאט, קינדער, געהט ניט אן,	Schat, Kinber, geiht nit on,
צו שלאגט מיר ניט דעם שלאף דעם זיסען!	Zuschlogt mir nit dem Schlof dem sissen!
לאזט מיך דא זעהען דעם טהייערן פערסאן,	Lost mich do sehen dem thaiern Person,
וואס איך וועל דא אין חלום געניסען.	Wos ich wel do in Cholem geniessen.
. . . .	. . . .

А. Я. Портной (Глускъ, Минск. губ.).

№ 223.

עס איז ארויס א מאדע —	Es is araus a Mode—
שיכעלעך אויף וואטען;	Schichelech auf Watten;
אלע שיינע בחורים	Alle scheine Bochurim
געהען פיר סאלדאטען.	Geihen fir Soldaten.
דעם שיינעם גיט מען אפ,	Dem scheinem git men op,
דער מיאוסער געהט ארויס;	Der miesser geiht araus;
ער האט דאך מיר צו געזאגט,	Er hot doch mir angesogt,
אז ער וועט ארויס.	As er wet araus.
און אז גאט האט שוין געהאלפען,	Un As Gott hot schoin geholfen,
אז ער איז שוין ארויס, —	As er is schoin araus,—
זוכט ער אויס א שענערע	Sucht er sich aus a schenere
און פון מיר לאכט ער אויס!	Un vun mir lacht er aus!

А. Рейзинъ (Минск. губ.).

№ 224.

איך געה און געה, און געה	Ich geih un geih; un geih
און איך געה ארום און פאל;	Un ich geih arum un fall;
איך האב פארפירט א ליבע,	Ich hob verfihrt a Liebe,
איך עס מיר אוים מיין גאהל.	Ich ess' mir aus main Gall.
איך עס מיר אוים מיין גאהל,	Ich ess mir aus main Gall,
עס פוילט אין מיר מיין לונג;	Es fault in mir main Lung;
איך האב פארפירט א ליבע	Ich hob verfihrt a Liebe
מיט א שניידער-יונג.	Mit a Schnaider-jung.
מיט איין שניידער-יונג	Mit a Schnaider-jung
וואלט זיך געוועזען כדאי;	Wollt sich gewesen kdai;
ווי-זשע וואלט גערעדט געווען?	Wie-že wollt geredt gewen?
אז ער זאל מיר זיין געטריי!	As er soll mir sain getrai!
— איך קען פאר דיר קיין חתן ווערען,	—Ich kenn far dir kein Choss'n weren,
פארדרייה דיר ניט דיינע יאהר;	Verdreih dir nit daine Johr;
דו ביזט דאך א יונג מיידעלע,	Du bist doch a jung Meidele,
און איך דארף דינען פיר יאהר!	Un ich darf dienen vier Johr!
— פיר יאהר וועל איך אויף דיר ווארטען,	—Vier Johr wel ich auf dir warten,
דיין זשערעב שטעה איך אוים —	Dain Žereb steih ich aus—
דיין מאמע וועט וועלען נדן	Dain Mame wet wellen Nadan
און דו וועסט זיך מאכען גרוים!	Un du west sich machen groiss!
קיין נדן האב איך דיר ניט צו גיבען,	Kein Nadan hob ich dir nit zu giben,
דאס ווייסט זיך גוט אליין;	Dos weisst sich gut allein;
וויפיל צרות וועל איך ליידען,	Wieviel Zores wel ich laiden,
אז דו וועסט צום זשערעב שטעהן!	As du west zum Žereb steihn!
איך האב צו קיינעם גאר ניט,	Ich hob zu keinem gor nit,
נאר צו מיין חברטע אליין:	Nor zu main Chawerte allein:
זיא פלעגט מיך שטענדיג יאגען, —	Sie flegt mich ständig jogen,—
היינט טהוט זי מיט איהם אליין געהן.	Haint thut sie mit ihm allein geihn.

А. И. Богомольный (Тульчинъ, Подольск. губ.)

№ 225.

מיין הארץ וויינט אין מיר,	Main Harz weint in mir,
צייט איך האב דיר דערקאנט;	Zait ich hob dir derkonnt;
עס האט מיך געצויגען צו דיר,	Es hot mich gezeigen zu dir,
ווען איך זיך אן דיר דערמאנט.	Wenn ich sich on dir dermohnt.
היינט מוז איך זיך שעמען,	Haint mus ich sich schamen,
עס וועט פון מיר נישט ווערן:	Es wet vun mir nischt wern:
מיר קאנען זיך נישט נעהמען, —	Mir konuen sich nischt nehmen,—
מען טהוט דערביין שטערן!	Men thut derain stern!

איך האב אן דיר געדיינקט,
מיין טרייסט ביסטו געווען;
איך האב נאך דיר געביינקט,
אז איך האב דיר נישט געזעהן.
היינט וואס טויג מיין לעבן,
עס וועט פון מיר נישט ווערן:
מען וויל מיר דיך ניט געבן, —
מען טהוט דעריין שטערן!

Ich hob on dir gedeinkt,
Main Treist bistu gewen;
Ich hob noch dir gebeinkt,
As ich hob dir nischt gesehn.
Haint wos teig main Lebn,
Es wet vun mir nischt wern:
Men will mir dich nit gebn,—
Men thut derain stern!

וואוהין איך בין געגאנגען און געשטאנען,
האב איך דיר געהאלטען אין זינן;
מיין פנים האט געטאהן שיינען,
איך האב אליין ניט געוואוסט, ווער איך בין.
היינט איז פארקעהרט,
עס וועט פון מיר נישט ווערן:
דו ביזט מיר ניט באשערט,
מען טהוט דעריין שטערן!

Wuhin ich bin gegangen un gestanen,
Hob ich dich gehalten in Sinn;
Main Ponim hot gethon schainen,
Ich hob allein nit gewusst, wer ich bin.
Haint is varkehrt,
Es wet vun mir nischt wern:
Du bist mir nit baschert,
Men thut derain stern!

ווען איינער האט מיך גערופען: „שפאצירען קום',
בין איך דאך מיט איהם ניט געגאנגען;
איך בין ליעבער געלאפען דריי גאסען ארום,
טאמער וועל איך דיר אנטפאנגען.
היינט איז געווארען בענומען,
עס וועט פון מיר נישט ווערן:
איך קען דיר ניט באקומען, —
מען טהוט דעריין שטערן!

Wen einer hot mich gerufen: „Spaziren kumm",
Bin ich doch mit ihm nit gegangen;
Ich bin lieber gelofen drai Gassen arum,
Tomer wel ich dir antfangen.
Haint is geworen benummen,
Es wet vun mir nischt wern:
Ich kenn dir nit bakummen,—
Men thut derain stern!

ווי גליקליך וואלט איך געווען,
אז מיר וואלטען זיך ביידע נעהמען;
ווער עס וואלט אונז דערזעהן
וואלט דאך זיך אן'ן שעמען.
היינט מוז איך שטעהן ביי'ן טהיר,
עס וועט פון מיר נישט ווערן:
דו קענסט ניט זיין ביי מיר,
מען טהוט דעריין שטערן!

Wie glicklich wollt ich gewen,
As mir wollten sich beide nehmen;
Wer es wollt uns dersehn
Wollt doch sich as'n schamen.
Haint mus ich steihn bai'n Thir,
Es wet vun mir nischt wern:
Du kennst nit sain bai mir,
Men thut derain stern!

А. Я. Портной (Глускъ, Минск. губ.).

№ 227.

צוועלף אזייגער ביי נאכט ,
ווען אלע האבען געשלאפען. ,
אומעטום די לאדענס פערמאכט , —
נאר אין איין שטעל איז אפען :

דארטען א פייער ברענט ,
א קראנקע ליגט אין בעט ;
א פאר אלטע לייט ברעכען מיט די הענט
אונ האבען די ווערטער גערעדט :

„אי נעה איז צו אונזערע יאהרען ,
וואס מיר לאזען ניט קיין דור !
מיין טאכטער , וואס אי׳ מיט דיר געוואָרען
אין צייט פון פינף יאהר ? !

ווי דו האסט געשיינט
מיט פינף יאהר צוריק , —
אזוי איז אונז היינט
פערשטערט אונזער גליק !

אי וועה איז צו אונזער לעבען ,
וואס מיר לעבען אויף דער וועלט :
אלע קינדער האבען מיר אפגעגעבען ,
נאר די איינע האט זיך אונז אפגעשטעלט !

מיר האבען געהאפט
פיל נחת פון דיר צו דערלעבען ;
איצט מוזען מיר דיר
צוריק אפגעבען !“

ווי זיי שטעהען אונ יאמערען
אונ קלאגען אהן א שיעור ,
טהוט א יונגער מאן אריינגעהן
אין א׳ן-אפיצערסקען מונדיר .

ער האט ניט גערעדט
קיין וואָרט מיט זיי ,
ער איז צו געלאפען צום בעט
אונ געגעבען אשרעקליכען געשריי :

— וואס טוהסטו דא ליגען ,
מיין לעבען , מיין גליק !
גיב נאר אקוק ,
ווער ס׳איז געקומען צו ריק !

Zwelf a Seiger bai Nacht,
Wenn alle hoben geschlofen,
Umetum die Lodens vermacht,—
Nor in ein Stell is offen:

Dort a Faier brennt,
A Kranke liegt in Bett;
A Por alte Lait brechen mit die Händ
Un hoben die Werter geredt:

„Oi weih is zu unsere Johren,
Wos mir losen nit kein Dor!
Main Tochter, wos i' mit dir geworen
In Zait vun finf Johr? !

Wie du host geschaint
Mit finf Johr Zurick,—
Asei is uns haint
Verstert unser Glick!

Oi weih is zu unser Leben,
Wos mir leben auf der Welt:
Alle Kinder hoben mir opgegeben,
Nor die eine hot sich uns opgestellt!

Mir hoben gehofft
Viel Naches vun dir zu derleben;
Itzt musen mir dir
Zurick opgeben!“

Wie sei steihen un jommern
Un klogen ohn a Schi'r,
Thut a junger Mann araingeihn
In a-n-offizersken Mundir.

Er hot nit geredt
Kein Wort mit sei,
Er is zugelofen zum Bett
Un gegeben a schreklichen Geschrei:

—Wos thustu do liegen,
Main Leben, main Glick!
Gib nor a kuck,
Wer 's is gekummen zurick!

№ 229.

—טאכטער ליבע, געטרייע,
וואס האסטו זיך אין בחור פארליעבט,
וואס האסט אין עם דערזעהען?
ער איז נאקעט, בארוועס, איין ארעמאנן!
פערליב זיך בעססער אין איין רייכען, —
וואס ניצט דיר דער ארעמאנן?
באקענן זיך בעסער אין דיין גלייכען,
אז ער זאל קענען זיין דיין מאנן!

—מוטער ליבע, געטרייע,
מאך מיר די קאפ ניט דול, —
לעש שוין מיר אפעט דעם פייער
און גיעב שוין מיר וועמען איך וויל!
פערליעבט האב איך זיך אין זיין שיין פנים,

געקראגען האט ער בא מיר חן,
די גאנצע וועלט זאגט, אז ער איז מיאוס
און ארם,
און ביי מיר איז ער טהייער און שיין!

געבליהט האב איך ווי א שיינע ראזע,
פערבליהט האב איך מיינע טעג;
די עלטערן מאכען מיר שוין דול,
וואס ניצט מיר מיין פערמעג!
דער פנים ווערט דאך שווארץ,
איך וייס גאר ניט פאר וואס,
א שטיינדעלע ליגט אף מיין הארצען,
און דער פנים ווערט גרין ווי א גראז.

טהייערער, געשעצטער ברילליאנט,
דו פערשיינסט מיין גאנצען לעבען,
איך נעהם דיך אין ארעמען שטאנד
און איך מאהן ניט ביי דיר קיין געלט!
אלץ איבער דיין שיין פנים, —
געקראגען האסטו ביי מיר חן:
די גאנצע וועלט זאגט, אז דו ביזט מיאוס
און ארם,
ביי מיר ביסטו טהייער און שיין!

—Tochter liebe, getraie,
Wos hostu sich in Bochur varliebt,
Wos host in ehm dersehen?
Er is nacket, borwes, ain orem-Mann!
Verlieb sich besser in ain raichen,—
Wos nitzt dir der orem-Mann?
Bakenn sich besser in dain glaichen,
As er soll kennen sain dain Mann!

Mutter liebe, getraie,
Mach mir die Kop nit dyl,—
Lesch schoin mir ope't dem Faier
Un gib schoin mir wemen ich will!
Verliebt hob ich sich in sain schein
Ponim,

Gekrogen hot er ba mir Chein,
Die ganze Welt sogt, as er is mies
un orm,
Un bai mir is er thaier un schein!

Gebliht hob ich, wie a scheine Rose,
Verbliht hob ich maine Täg;
Die Eltern machen mir schoin dal,
Wos nitzt mir main Vermegl
Der Ponim wert doch schwarz,
Ich weis gor nit far wos,
A Steindele liegt af main Harzen,
Un der Ponim wert grin wie a Gros.

Thaierer, geschätzter Brilljant,
Du verschainst main ganzen Leben,
Ich nehm dich in oremen Stand
Un ich mohn nit bai dir kein Geld!
Alls iber dain schein Ponim,—
Gekrogen hostu bai mir Chein:
Die ganze Welt sogt, as du bist mies
un orm,
Bai mir bistu thaier un schein!

№ 230.

—אי וועה, חיים'ל,	Oi weih, Chaïm'l,
די קעפעלע טהוט מיר וועה!	Die Kepele thut mir weih!
טא וואס-זשע זאגסטו, חיים'ל?	To wos-że sogstu, Chaïm'l?
טא וואס זאגסטו אזוי?	To wos sogstu asei?
פאר וואס זאל איך ניט וויינען, —	Far wos soll ich nit weinen,—
דו חיים'ל פארסט אוועק	Du, Chaïm'l, fohrst awek
פון אזא זיסע ליבע	Vun asa sisse Liebe
אין א ווייטע וועג!	In a waite Weg!
כ' האב דיר געזאגט היינט,	—'ch hob dir gesogt haint,
—כ' האב דיר געזאגט נאך:	'ch hob dir gesogt noch:
פארקויף דעם גרינעם יאקעלע	Varkeif dem grinem Jackele
און פאהר נאך מיר נאך!	Un fohr noch mir noch!
—כ' וועל פארקויפען דעם גרינעם יאקעלע,	—'ch wel varkeifen dem grinem Jackele,
וועלען לייטען פון מיר אויסלאכען.	Welen Laiten vun mir auslachen.
—אז גאט וועט מיר העלפען,	—As Gott wet mir helfen,
וועל איך דיר א נייעם מאכען!	Wel ich dir a naiem machen!

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 231.

—חיים, חיים, וואס וועט פון אונז זיין,	—Chaïm, Chaïm, wos wet vun uns sain,
וואס מיר לעבען ווי די גוים?	Wos mir leben wie die Goïm?
נאמיר געהן צום דין	Nomir geihn zum Dajon
און לאמיר שרייבען תנאים!	Un lomir schraiben Tnoïm!
—תנאים, תנאים, תנאים	—Tnoïm, Tnoïm, Tnoïm.
איז יעצט, דושונע, ניט קיין צייט:	Is jetzt, Duschunje, nit kain Zait:
דושונע, לובונע,	Duschunje, Ljubunje,
איך האב דיך אזוי אויך ניט פיינט!	Ich hob dich asei auch nit faint!
—פיינט, פיינט, פיינט	—Faint, faint, faint
פאר וואס זאלסטו מיך האבען?	Far wos sollstu mich hoben?
פאר מיין טאטען, פאר מיין מאמען	Var main Taten, var main Mamen
דארפסטו מורא האבען!	Darfstu Meire hoben!
—פאר דיין טאטען, פאר דיין מאמען	—Var dain Taten, var dain Mamen
האב איך ניט קיין מורא:	Hob ich nit kain Meire:
פאר מיינע גוט'ס, פאר מיינע געלד	Far maine Gut's far maine Geld
וועל איך קריגען א זעלכע סחורה!	Wel ich kriegen a selche S'cheire!

А. Рейзинъ (Минск. губ.).

№ 232.

—בתיה-מלכה, עפען מיר!	—Bassje-Malke, effen mir!
האב ניט קיין מורא:	Hob nit kein Meire:
מאיר דער שלאסער האט פערקלאפט	Meier der Schljosser, hot verklappt
אפולען סקלאד מיט סחורה!	A vullen Sklad mit S'cheire!
—מאיר דער שלאסער,	—Meier der Schljosser,
הער שוין אויף צו קלאפען, —	Her schoin uf zu klappen,—
באלד וועט קומען דער אבחאד,	Bald wet kummen der Obchod,
וועט ער דיר צו כאפען!	Wet er dir zuchapen!
ער וועט דיר צו כאפען	Er wet dir zuchapen
אונ ער וועט דיר צו נעהמען,	Un er wet dir zunehmen,
ער וועט דיר אין קלאטץ אריינזעצען,	Er wet dir in Klotz arainsetzen,
דיין הערצעלע וועט דיר קלעמען.	Dain Herzele wet dir klemmen.
אין דרויסען א רעגענטאג,	In draussen is a Regentog,
אין שטוב איז א חמארע;	In Stub is a Chmare;
כ'האב אפגעלעבט מיינע יונגע יאהרען	'ch hob opgelebt maine junge Johren
אויף די היילע נארע.	Auf die heile Nare.
אויף די היילע נארע,	Auf die heile Nare,
פון טאג פון מיין געבארען;	Vun Tog vun main Geboren;
כ'האב געהאט א פיינעם דימענט	'ch hob gehat a fainem Diment
אונ האב איהם אנגעווארען.	Un hob ihm ongeworen.
כ'האב איהם אנגעווארען,	'ch hob ihm ongeworen,
כ'קען צו איהם ניט קומען;	'ch kenn zu ihm nit kummen;
אי, אן שטעהט ער, אי אן געהט ער,	Oi, on steiht er, oi on geiht er,
מע האט איהם צוגענומען!	Me hot ihm zugenummen!

Б. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск губ.).

№ 233.

אין א שטילער נאכט, —	In a stiller Nacht,—
קיין מענשען זעהט מען ניט ארום,	Kein Mentschen seht men nit arum,
דארטען געהט א יונגע מיידעל	Dorten geiht a junge Meidel
אונ א בחור ארום אונ ארום.	Un a Bochur arum un arum.
ווי ער האט זי דערזעהען,	Wie er hot sie nor dersehen,
אזוי איז ער געבליבען שטעהן:	Asei is er geblieben steihn:
—יעצט איז די צייט געקומען,	—„Jetzt is die Zait gekummen,
זאלסט מיר זאגען: יא צי ניין!"	Sollst mir sogen: jo zi nein!“

—ליבען ליב איך דיך,
מיינע עלטערן לאזן מיך ניט;
מיינע עלטערן טהוען מיר שטערן,
איך קאן פאר דיר א כלה ניט ווערן!

ווי ער האט נאר דאס דערהערט,
איז ער געפאלן מיט'ן פנים צו ד'ערד;
זיין ליבע האט זיך געשלאסען:
פון א רעוואלווער האט ער זי געשאסען.

ווי ער האט דאס דערזעהן,
אז זיין ליבע איז געפאלן ווי א שטיין,
האט ער אומגעקעהרט דעם רעוואלווער
און האט געשאסען זיך אליין,

—מענטשען, מענטשען ליבע,
נעהמט אראפ פון מיר א ראיה:
איך האב געהאפט צו דער טאכטערס
חפה גערן,
צום סוף דארף איך צו דער לויה!

מענטשען, מענטשען טרייע,
נעמט אראפ פון אונז א ראיה:
דערינען איז גאט ניט שולדיג,
נאר פאטער און מוטער טרייע!

—זייט-זשע געזונד, מיינע ליבע
עלטערן,
איהר האט מיך פון עם פארהאסט;
בעסער וואלט פאר איך געוועזען,
אז איהר זאלט מיך פאר עם פארקנ'סט!

זייט געזונד, מיינע ליבע עלטערן,
איהר האט מיך פאריאגט פון דער וועלט;
יעצט דארף ער גערן אין קייטען געשלאססען,

און איך דארף ליגען אין דער ערד!

—Lieben lieb ich dich,
Maine Eltern losen mich nit;
Maine Eltern thuen mir stern,
Ich konn far dir a Kale nit wern!

Wie er hot dos derhert,
Is er gefallen mit'n Ponim zu d'r Erd;
Sain Liebe hot sich geschlossen:
Vun a Rewolwer hot er sie geschossen.

Wie er hot dos dersehn,
As sain Liebe is gefallen wie a Stein,
Hot er umgekehrt dem Rewolwer
Un hot geschossen sich allein.

—Mentschen, Mentschen liebe,
Nehmt arop vun mir a Raje:
Ich hob gehofft zu der Tochter's Chupe geihn,
Zum Ssof darf ich zu der Lwaje!

—Mentschen, Mentschen traie,
Nehmt arop vun uns a Raje:
Derinnen is Gott nit schuldig,
Nor Voter un Mutter traie!

—Sait-że gesund, maine liebe Eltern,
Ihr hot mich vun ihm varhasst;
Besser wollt var aich gewesen,
As ihr sollt mich var ihm varknasst!

Sait gesund, maine liebe Eltern,
Ihr hot mich varjogt vun der Welt;
Jetzt darf er geihn in Keiten geschlossen,
Un ich darf liegen in der Erd!

І. Л. Раввинскій (Гадячъ, Полтавск. губ.).

דיין פארפלוכטען פאטער וועסטו ניט געפינען , —	Dain varfluchten Voter westu nit gefinen,
דיין אייגענע מוטער וועסטו אויך מעהר ניט זעהן ;	Dain eigene Mutter westu auch mehr nit sehn;
הלואי וואלט איך עם ניט געוועז קאנען ,	Halwai wollt ich ehm nit gewen konnen
וואלט איך ניט אזוי אומגליקליך געוועז !	Wollt ich nit asei umglicklich gewest.

I. Л. Раввинскій (Гадячъ, Полтавск. губ.).

№ 235.

אויפ'ן בארג דעם גרינעם גראז	Auf'n Barg dem grinem Gros
פארפלייצט דאך וואסער ;	Varfleizt doch Wasser;
לעבען זינקען פישען ,	Leben sinken Fischen,
פישען אויף מיליאנען	Fischen auf Millionen
האט דאך דארט'ן פארפלייצט.	Hot doch dortn varfleizt.
אך א דארטען לעבען ברעג ים	Ach, o dortn leben Breg Jam
זיצט אפריילען איינע אליין ;	Sitzt a Frailen eine allein;
אין שיינע קליידער געהט זי דאך	In scheine Kleider geiht sie doch
אונ זיצט אליין אויף א שטיין.	Un sitzt allein auf a Stein.
האלט א קינד אויף איהרע הענד ,	Halt a Kind auf ihre Händ,
פונקט ווי פון צוויי חדשים אלט ;	Punkt wie vun zwei Chadoschim alt;
ווי שיין אונ איידעל איז ער דאך , —	Wie schein un eidel is er doch,—
פונקט אין איהר געשטאלט !	Punkt in ihr Gestalt!
צו געטוליעט צו איהר ברוסט , —	Zugetuljet zu ihr Brust,—
א לעצטען מאל געזוינען !	A letzten mol geseigen!
פון איהרע אויגען טרערען פליצען ,	Vun ihre Eigen Thrären fliezen,
אזוי ווי איין פייל פון בויגען ,	Asei wie a Fail vun Beigen.
שווימט אפישער	Schwimmt a Fischer
איבער דעם טייך דעם ברייטען ,	Iber dem Taich dem breiten,
מיט זיין לאדקע אומעטום	Mit sain Lodke umetum
אונ מיט'ן פייער דעם רייטען.	Un mit'n Faier dem reithen.
—אזא ליב קינד מוז איך דערטרינקען ,	—Asa lieb Kind mus ich dertrinken,
איבער דעם וואסער דערזינקען !	Iber dem Wasser dersinken!
די ווילדע וואססער וועט זי פערטראגען ,	Die wilde Wasser wet sie vertrogen,
איך וועל זי שוין מעהר ניט האבען !	Ich wel sie schoin mehr nit hoben!

אך, איהר פישען, איהר טהייערסטע פישען,
איך האב אייך געבראכט דעם בעסטען ביסען;
איך האב אייך געבראכט דעם בעסטען ביסען,
איהר זאלט פון מיר עפעס געניסען!

שווימט א פישער
איבער דעם טייך דעם ברייטען,
מיט זיין לאדקע אומעטום
און מיט'ן פייער דעם רייטען.

—אך דער פאטער, דער טאטער, דער קדר,
ער האט דיך אויף דער וועלט אויף געבראכט;
אך, דער פאטער, דער טאטער, דער קדר,
ער האט מיך אומגליקליך געמאכט!

איך האב איהם געגלויבט אויף ערנסט װארט
און אויף זיין איידעלען סאוויעסט, —
ביי מיינע עלטערן אין ווייגגארטען
האב איך געלעבט אין טאוועס (טעות)!

. . . .

Ach, ihr Fischen, ihr thaierste Fischen,
Ich hob aich gebracht dem besten Bissen;
Ich hob aich gebracht dem besten Bissen,
Ihr sollt vun mir epes geniessen!

Schwimmt a Fischer
Iber dem Taich dem breiten,
Mit sain Lodke umetum
Un mit'n Faier dem reithen.

—Ach, der Voter, der Toter, der Keider,
Er hot dich auf det Welt aufgebracht;
Ach, der Voter, der Toter, der Keider,
Er hot mich umglicklich gemacht!

Ich hob ihm gegleibt auf ernst Wort
Un auf sain eidelen Sowjest,—
Bai maine Eltern in Waingorten
Hob ich gelebt in Towes!

. . . .

Ш. Финкельштейнъ (Жлобинъ, Могилевск. губ.).

VI.

Пѣсни о женихѣ и невѣстѣ.

№ 236.

װער איך מיר א חתן	Wer ich mir a Choss'n
גאר אין איין מינוט .	Gor in ein Minut,
אונ עס דוכט זיך אויס ,	Un es ducht sich aus,
אז'ס װעט מיר זיין גאנץ גוט :	As 's wet mir sain ganz gut:
דער שװער װעט געבען קעסט	Der Schwer wet geben Kest
אונ א סך געלט ,	Un a ssach Geld,
אונ דערצו א מיידעל	Un derzu a Meidel
אן אויסנאם פון דער װעלט .	A-n-Ausnahm vun der Welt.
שטעלט מען פאר מיר א װארמעס ,	Stellt men var mir a Warmes,
גאר , ברודער , עס , —	Nor, Bruder, ess,—
אונ איך פיהל מיר ,	Un ich fihl mir,
װי גאט אין אדעסס .	Wie Gott in Odess.
פיהרט מען אונז צו דער חפה ,	Fihrt men uns zu der Chupe,
פיהרט מען אונז צוריק , —	Fihrt men uns zurick,—
שטעהען מיידלעך , װייבלעך	Steihen Meidlech, Waiblech
אונ זיינען מקנא דעם גליק .	Un sainen mkane dem Glick.
ניין ברודער , ניין ,	Nein, Bruder, nein,
האב-זשע ניט קיין טעות :	Hob-że nit kein Toes:
דער שװער װעט ניט געבען קיין קעסט	Der Schwer wen nit geben kein Kest
אונ ניט קיין מעות !	Un nit kein Moes!
נא דיר א װייב	Na dir a Waib
אונ האלט זיך מיט איהר ,	Un halt sich mit ihr,
אונ צרות װעסטו האבען	Un Zores westu hoben
גאר אהן א שיעור !	Gor on a Schi'r!

г-жа В. Іоффе (Гродненск. губ.).

Варіантъ:

ווי איינער ווערט א חתן	Wie einer wert a Choss'n
באלד צו דער מינוט,	Bald zu der Minut,
איהם מעלט זיך אפ'עט, [1]	Ihm mält sich op'et,[1])
אז איהם וועט זיין גוט:	As ihm wet sain gut:
קעסט וועט מען איהם געבען	Kest wet men ihm geben
אויך א פולע געלד,	Auch a vule Geld,
אונ ער וועט פיהרען	Un er wet fihren
געשעפט אין דער וועלט. [2]	Geschäft in der Welt. ([2]
דעם חתן מעלט [3] זיך אפ,	Dem Choss'n mält ([3] sich op,
אז ער איז רייך געווארען;	As er is raich geworen;
ער מיינט, ער לעבט שוין אפ	Er meint, er lebt schon op
גליקליך זיינע יאהרען.	Glicklich saine Johren.
מען שטעלט איהם פאר [4] א ווארמעס,	Men stellt ihm vor ([4] a Warmes,
פיהל דו ווילסט עס, —	Viel du willst ess, —
ער מיינט, ער לעבט שוין אפ,	Er meint, er lebt schoin op,
ווי גאט [5] אין אדעס.	Wie Gott ([5] in Odess.
דער שווער זאגט איהם צו	Der Schwer sogt ihm zu
דריי הונדערט רובל נדן	Drai hundert Rubel Nadan
אונ האט בעקלערט אין קאפ	Un hot beklärt in Kop
גאר א ווייכען פלאן.	Gor a weihlen Plan.
קעסט וועל איך דיר געבען,	Kest wel ich dir geben,
געלד פיל דו וועסט וועלען,	Geld viel du west wellen,
ווייל איך האב דיר ליב	Wail ich hob dich lieb
און דו ביזט מיר געפעללען!	Un du bist mir gefällen!
ניין, ברודער, ניין	Nein, Bruder, nein
ניט לעב שוין אין טעות!	Nit leb schoin in Toes!
דער טאטא וועט ניט געבען קיין קעסט	Der Tate wet nit geben kein Kest
און אויך ניט קיין מעות! [6]	Un auch nit kein Moes! ([6]

Варіанты:

[1]) טראכט ער זיך שוין אפ.	Tracht er sich schoin op.
[2]) און ער וועט פיהרען געשעפטען גאר איינער אויף דער וועלט.	Un er wet fihren Geschäften Gor einer auf der Welt.
[3]) טראכט.	tracht.
[4]) פאר איהם.	var ihm.
[5]) גליקליך.	glicklich.
[6]) און געלד אוודאי ניט.	Un Geld awade nit.

ער וועט געבען א ווייב (1	Er wet geben a Waib (1
און האלט זיך מיט איהר,	Un halt sich mit ihr,
און צרות וועסטו האבען	Un Zores westu hoben
גאר אהן א שיעור (2.	Gor ohn a Schi'r. (2

ער לאסטעוועט דיר אפ	Er lostewet dich op
און פערדרעהט דיר דעם קאפ,	Un verdreiht dir dem Kop,
ביז וואנען ער שטעלט	Bis wannen er stellt
די חפה אפ!	Die Chupe op!

דעמעלט ווייס ער,	Demelt weiss er,
אז געלד איז ב'איהם פאראן,	As Geld is b'ihm varan,
און ער איז שוין בעזיכערט,	Un er is schoin besichert,
אז די טאכטער האט א מאנן!	As die Tochter hot a Mann!

וואס וועט ער נור פרובען	Wos wet er nur pruwen
א ווארט אויס צורייךען,	A wort auszureiden,
וועט מען דאך אונז געבען	Wet men doch uns geben
האלז־און־נאקען ביידען.	Hals-un-Nacken beiden.

— וועסטו נאך פרובען	—Westu noch pruwen
ארויף אויפן שוועל, —	Arauf auf'n Schwell,—
קראנק ביזטו צו זוכען	Krank bistu zu suchen
זיך איין אנדער שטעל?!	Sich ain ander Stell?!

מיין טאכטער איז א בילד,	Main Tochter is a Bild,
איינע אין דער וועלט,	Eine in der Welt,
דו האסט זי געמעגט נעהמען	Du host sie gemegt nehmen
גאר אהן א גראשען געלד!	Gor ohn a Groschen Geld!

---

1) ער גיט דיר נאר א ווייב. Er git dir nor a Waib.

2) Въ одномъ варіантѣ затѣмъ слѣдуютъ заключительныя строфы:

דער שווער האט דיר געגעבען	Der Schwer hot dir gegeben
קעסט א גאנצע וואך,	Kest a ganze Woch,
און וויפיל איז דער שיעור	Un wieviel is der Schi'r
צו זיצען און פרעסען נאך?	Zu sitzen un fressen noch?

איך בין דאך אליין	Ich bin doch allein
א בלוט־ארעמאנן,	A blut orem-Mann,
קראנק ביזטו צו הארעוועו,	Krank bistu zu horewen,
דו ביזט דאך א יונגערמאנן!	Du bist doch a junger Mann!

טאמער וועט איהר נאך	Tomer wet ihr noch
וואס עפעס ריידען,	Wos epes reiden,
טרייב איך גלייך ארויס	Traib ich glaich araus
אין דער מינוט ביידען!	In der Minut beiden!

איהר זאלט ניט שמייען	Ihr sollt nit smeien
יאווען אויף מיין שוועל, —	Jawen auf mein Schwell, —
איהר זייט דאך יונגע מענשען,	Ihr sait doch junge Menschen,
טו זוכט זיך א שטעלל!	Tu sucht sich a Stell!

— איך בין דאך נעבאך	—Ich bin doch nebach
אַיין בלוטיגער אָרימאַנן !	Ain blutiger orem-Mann!
— קראַנק ביזטו צו האָרעווען ,	—Krank bistu zu horewen,
דו ביזט אַ יונגערמאַנן !	Du bist a junger-Mann!

А. Рейзинъ (Минск. губ.).
М. З. Левинъ (Витебск. губ.).

№ 238.

אָט אַזוי , און אָט אַזוי	Ot asei, un ot asei
נאַררט מען אָפּ אַ חתן :	Narrt men op a Choss'n:
מ'זאָגט איהם צו אַ סך נדן —	M'sogt ihm zu a ssach Nadan,—
און מ'גיט איהם ניט אַ גראָשען .	Un m' git ihm nit a Groschen.
אָהן קליידער און אָהן נדן , —	Ohn Kleider un ohn Nadan,—
אַבּילע מיין טאָכטער האָט אַ מאַנן !	Abile main Tochter hot a Mann!

Б. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 239.

חתן , חתן , וואָס ביסטו ברוגז ?	Choss'n, Choss'n, wos bistu breiges?
איך ווייס גאָר ניט פאַר וואָס ,	Ich weiss gor nit far wos,
וואָס דו געהסט דעם גאַנצען טאָג	Wos du geihst dem ganzen Tog
אַראָפּגעלאָזען דעם נאָז .	Aropgelosen dem Nos.
נו וואָס איז שוין די פּעולה ,	Nu wos is schoin die P'ule,
אַז מ'האָט שוין געלד אַ פולע ?	As m'hot schoin Geld a vule?
. . . .	. . . .

г-жа Р. И. Маймонъ (Ковенск. губ.).

№ 240.

אָי , מיר אָרעמע מיידעלעך ,	Oi, mir oreme Meidelech,
וואָס טויג אונזער סך נדן ,	Wos teig unser ssach Nadan,
אַז מען פוצט אונז אויס	Az men putzt uns aus
אַ פערד פאַר אַ מאַנן !	A Ferd far a Mann!
אונזערע עלטערן טהוען שדוכים ,	Unsere Eltern thuen Schiduchim,
זיי טהוען אונז גאָר ניט פרעגען , —	Sei thuen uns gor nit frägen,—
דאַרום פערברייינגען מיר זעהר שלעכט	Darum verbreingen mir sehr schlecht
דעם לעבען !	dem Leben!
וואָס טויג אונזער ריידען ,	Wos teig unser Reiden,
וואָס טויג אונזער קלערען ,	Wos teig unser Klären,
אַז פון רייך	As vun raich
קען מען אָרעם ווערען ,	Kenn men orem weren,
אונ פון אָרעם קען מען ווערען רייך !	Un vun orem kenn men weren raich!
אַז מען קריגט אַ מאַנן אַמענטשען ,	As men kriegt a Mann a Mentschen,
איז מען שוין לייטען גלייך !	Is men schoin Laiten glaich!

Б. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 241.

Варіантъ:

אַזוֹי אוּן אָט אַזוֹי	Asei un ot asei
וָוערְט פַארְפִיהְרְט דִי וָועלְט,	Wert varfihrt die Welt,
וְואוּ מִי הָאט חַתוּנָה	Wu mi hot Chassene
אָהְן אַ גְרָאשֶׁען גֶעלְט!	On a Groschen Geld!
וָואס הֶעלְפְט אוּנְזֶערֶע קְלֵיידֶער	Wos helft unsere Kleider
מִיט אַ סַךְ נַדְן?	Mit a ssach Nadan?
וָועמֶען מִיר ווִילֶען נִיט,	Wemen mir willen nit,
דֶער אִיז אוּנְזֶער מַאנְן!	Der is unser Mann!
וָואס טוֹיג אוּנְזֶערֶע קְלֵיידֶער	Wos teig uns unsere Kleider
מִיט אַ סַךְ נַדְן?	Mit a ssach Nadan?
וָועמֶען מִיר וִוילֶען נִיט,	Wemen mir willen nit,
דֶער אִיז אוּנְזֶער מַאנְן!	Der is unser Mann!
עֵהֶדֶער חַתוּנָה הָאבֶּען	Eider Chassene hoben
אוּנ פֶערְבְּרֵיינְגֶען אַ שְׁלֶעכְטֶען לֶעבֶּען, —	Un varbreingen a schlechten Leben,—
בֶּעסֶער דִי נְשָׁמָה	Besser die Nschome
צוּ גָאט אַוֶועק צוּגֶעבֶּען!	Zu Gott awekzugeben!

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 242.

דִי כַּלָּה הָאט זִיךְ פַאר אַ וַוייבּ פַארְשְׁטֶעלְט	Die Kale hot sich far a Waib farstellt:
דִי צָרָה הָאט מִיר גֶעעֶפֶענְט דִי אוֹיגֶען,	Die Zore hot mir geeffent die Eigen,
אַז פוּן צְוַויי וָוערְט דְרַיי אוֹיף דֶער וָועלְט	As vun zwei wert drai auf der Welt
. . . .	. . . .
. . . .	. . . .

Д. Г. Гальпернъ (Ковна).

№ 243.

זִיטְץ אִיךְ אַף אַ שְׁטֵיין,	Sitz ich af a Stein,
קְלָאג אִיךְ אוּן וֵויין:	Klog ich un wein:
אַלֶע מֵיידְלֶעךְ הָאבֶּען חַתוּנָה,	Alle Meidlech hoben Chassene,
נָאר אִיךְ אֵיינֶע נֵיין.	Nor ich eine nein.

М. Г. Каганъ (Минск. губ.).

№ 244.

‏- מאַמע, וואו גײהסטו ?‏	—Mame, wu geihstu?
‏- טאָכטער, וואָס ווילסטו ?‏	—Tochter, wos willstu?
‏ווילסטו ניט אַ פּאָר שיכעלאַך האָבּן ?‏	Willstu nit a Por Schichelach hoben?
‏איך וועל גײהן דעם שוסטער זאָגען !‏	Ich wel geihn dem Schuster sogen!
‏- ניין, מאַמע, ניין !‏	—Nein, Mame, nein!
‏הייסט אַ שלעכטע מאַמע איך האָב: ¹)‏	Heisst a schlechte Mame ich hob: [1])
‏זי ווייס ניט, וואָס איך מיין !‏	Sie weiss nit, wos ich mein!
‏- מאַמע, וואו גײהסטו ?‏	—Mame, wu geihstu?
‏- טאָכטער, וואָס ווילסטו ?‏	—Tochter, wos willstu?
‏ווילסטו ניט אַ קליידעלע האָבּן ?‏	Willstu nit a Kleidele hobn?
‏איך וועל גײהן די שנײַדערקע זאָגען !‏	Ich wel geihn die Schnaiderke sogen!
‏- ניין, מאַמע, ניין !‏	—Nein, Mame, nein!
‏הייסט אַ שלעכטע מאַמע איך האָב:‏	Heisst a schlechte Mame ich hob:
‏זי ווייס ניט, וואָס איך מיין !‏	Sie weiss nit, wos ich mein!
‏- מאַמע, וואו גײהסטו ?‏	—Mame, wu geihstu?
‏- טאָכטער, וואָס ווילסטו ?‏	—Tochter, wos willstu?
‏ווילסטו ניט אַ היטעלע האָבּן ?‏	Willstu nit a Hitele hobn?
‏איך וועל גײהן די פּוצמאַכערקע זאָגען !‏	Ich wel geihn die Putzmacherke sogen!
‏- ניין, מאַמע, ניין !‏	—Nein, Mame, nein!
‏הייסט אַ שלעכטע מאַמע איך האָב:‏	Heisst a schlechte Mame ich hob:
‏זי ווייס ניט, וואָס איך מיין !‏	Sie weiss nit, wos ich mein!
‏- מאַמע, וואו גײהסטו ?‏	—Mame, wu geihstu?
‏- טאָכטער, וואָס ווילסטו ?‏	Tochter, wos willstu?
‏ווילסטו ניט אַ פּאָר זעקעלאַך האָבּן ?‏	Willstu nit a Por Seckelach hobn?
‏איך וועל גײהן די קניטערקע ²) זאָגען !‏	Ich wel geihn die Knitterke[2]) sogen!
‏- ניין, מאַמע, ניין !‏	—Nein, Mame, nein!
‏הייסט אַ שלעכטע מאַמע איך האָב:‏	Heisst a schlechte Mame ich hob:
‏זי ווייס ניט, וואָס איך מיין !‏	Sie weiss nit, wos ich mein!
‏- מאַמע, וואו גײהסטו ?‏	—Mame, wu geihstu?
‏- טאָכטער, וואָס ווילסטו ?‏	—Tochter wos willstu?
‏ווילסטו ניט אַ חתנ'לע האָבּן ?‏	Willstu nit a Chossele hobn?
‏איך וועל גײהן דעם שדכן זאָגען !‏	Ich wel geihn dem Schadchon sogen!
‏- יאַ, מאַמע, יאַ !‏	—Ja, Mame, ja!
‏הייסט אַ גוטע מאַמע איך האָב:‏	Heisst a gute Mame ich hob:
‏זי ווייס שוין, וואָס איך מיין !‏	Sie weiss schoin, wos ich mein!

Д. Г. Гальперинъ (Газенпотъ, Курляндск. губ.).
Б. М. Кассель и А. Д. Пикъ. (Ковенск. губ.).

Варіанты:

¹) ‏אוי, איך האָב אַ שלעכטע מאַמען.‏ — Oi, ich hob a schlechte Mamen.

²) ‏שטריקערקע.‏ — Strickerke.

№ 245.

זִיץ אִיךְ אוֹיפְ'ן שְׁטֵיין	Sitz ich auf'n Stein
אוּן קְלָאג אוּן וֵויין:	Un klog un wein:
אַלֶע מֵיידְלֶעךְ כַּלּוֹת וֶוערֶען,	Alle Meidlech Kales weren,
אוּן אִיךְ בְּלַייבּ אַלֵיין.	Un ich blaib allein.
אַז מַיין מוּטֶער וָואלְט גֶעוֶוען אַ גוּטֶע,	As main Mutter wollt gewen a gute,
וָואלְט זִי מִיר פַארְקְנַסְ'ט;	Wollt sie mir varknast;
זִי וָואלְט גֶעפָאהְרְן אִין ווַאלֶקְעמִיר, [1]	Sie wollt gefohren in Walkemir, [1]
גֶעבְּרַאכְט אַ חָתָ'לֶע פַאר מִיר:	Gebracht a Chossele far mir:
מִיט דִי שְׁוַוארְצֶע הָאר, מִיט דִי בְּלוֹיֶע אוֹיגֶען,	Mit die schwarze Hor, mit die bloe Eigen,
צוּ דֶער תּוֹרָה זָאל עֶר טוֹיגֶען.	Zu der Teire soll er teigen.
אוּן וִוי דִי תּוֹרָה אוֹיס גֶעמַאכְט,	Un wie die Teire ausgemacht,
זָאל עֶר לֶערְנֶען טָאג אוּן נַאכְט;	Soll er lernen Tog un Nacht;
אַבְּרִיוֶועלֶע זָאל עֶר מִיר שְׁרַייבֶּען,	A Briewele soll er mir schraiben,
אַ גוּטֶער אִידֶעלֶע זָאל עֶר בְּלַייבֶּען.	A guter Jidele soll er blaiben.

Б. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 246*).

טַאטֶע, מַאמֶע, פָאהְרֶען אִין ווַאלֶקְעמִיר,	Tate, Mame, fohren in Walkemir,
וֶועסְטוּ זֶעהְן אַ פַיינֶעם חָתָן, בְּרֵיינְג פַאר מִיר!	Westu sehn a fainem Choss'n, breing far mir!
— אֶפְשַׁר ווִילְסְטוּ אַ שוּסְטֶער פַאר אַ מַאנְן?	—Efscher willstu a Schuster far a Mann?
— נֵיין, מַאמֶע, נֵיין!	—Nein, Mame, nein!
אַ שוּסְטֶער פַאר אַ מַאנְן ווִיל אִיךְ נִיט,	A schuster far a Mann will ich nit,
דְרַאטְוֶוע צִיהֶען קֶען אִיךְ נִיט.	Dratwe ziehen kenn ich nit.
— אֶפְשַׁר ווִילְסְטוּ אַ שְׁנַיידֶער פַאר אַ מַאנְן?	—Efscher willstu a Schnaider far a Mann?
— נֵיין, מַאמֶע, נֵיין!	—Nein, Mame, nein!
אַ שְׁנַיידֶער פַאר אַ מַאנְן ווִיל אִיךְ נִיט,	A Schnaider far a Mann will ich nit,
אַייזֶען בְּרֶענֶען קֶען אִיךְ נִיט.	Aisen brenen kenn ich nit.
— אֶפְשַׁר ווִילְסְטוּ אַ שֵׁיינְקֶער פַאר אַ מַאנְן?	—Efscher willstu a Scheinker far a Mann?
— נֵיין, מַאמֶע, נֵיין!	—Nein, Mame, nein!
אַ שֵׁיינְקֶער פַאר אַ מַאנְן ווִיל אִיךְ נִיט,	A Scheinker var a Mann will ich nit,
פְלֶעשְׁלַאךְ שְׁוֵוינְקֶען קֶען אִיךְ נִיט.	Fläschlach schweinken kenn ich nit.

---

[1] Вилкомiръ.

*) Ср. № 249.

— אפשר ווילסטו א מלמד פאר א מאנן ?

— ניין, מאמע, ניין !
א מלמד פאר א מאנן וויל איך ניט,
שכירות מאנען קען איך ניט.

. . . .

— Efscher wilstu a Melamed far a Mann?

Nein, Mame, nein!
A Melamed far a Mann will ich nit,
S'chires mohnen kenn ich nit.

. . . .

Д. Г. Гальперинъ (Вильна).

№ 247.

א שיינע מיידל בין איך דאך,
רויטע פאדים שפינן איך דאך,
א רייכן טאט'ן האב איך דאך, —
היינט וואס פעהלט מיר נאך ?

טאטע, טאטע, גיה אויפ'ן בן־זכר
און קלייב מיר אוים א שיינעם בחור,
מיט לאנגע פאות'ן, מיט שווארצע אויגען,
און צו דער הייליגער תורה זאל ער טויגען.

A scheine Meidl bin ich doch,
Reithe Fodim spinn ich doch,
A raichn Tat'n hob ich doch,—
Haint wos fehlt mir noch?

Tate, Tate, geih auf'n Ben-sochor
Un klaib mir aus a scheinem Bochur,
Mit lange Peiss'n, mit schwarze Eigen,
Un zu der heiliger Teire soll er teigen.

М. Г. Каганъ (Столбцы, Минск. губ.).
А. Рейзинъ (Минск. губ.).

№ 248.

Варіантъ:

טאטעלע, פאהר אין וואלקעמיר
און ברייננ א גוטען חתנ'לע פאר מיר,
מיט געלע האר, מיט שווארצע אויגען
און צו דער תורה זאל ער טויגען.

Tatele, fohr in Walkemir
Un breing a guten Chossele far mir,
Mit gele Hor, mit schwarze Eigen,
Un zu der Teire soll er Teigen.

Д. Г. Гальперинъ (Вильна).

№ 249*).

זיץ איך אויפ'ן שטיין
און פלאץ פון געוויין:
אלע מיידלעך זיינען כלות,
און איך איינע ניין.

Sitz ich auf'n Stein
Un platz vun Gewein:
Alle Meidlech sainen Kales,
Un ich eine nein.

---

*) Ср. № 246.

— געבען דיר, מיין טאכטער,
אַ שוסטער פאר איין מאנן? (bis)
— קיין שוסטער וויל איך ניט,
אַ שוסטער'ס טאכטער בין איך ניט,
אַ שוסטערין זיין קען איך ניט!
ליבער פאטער, קאוואליער,
דאס איז גאר ניט מיין מאניער! (bis)

— Geben dir, main Tochter,
A Schuster far ain Mann? (bis)
— Kain Schuster will ich nit,
A Schuster's Tochter bin ich nit,
A Schusterin sein kenn ich nit!
Lieber Voter, Kawaljer,
Dos is gor nit main Manjer! (bis)

— געבען דיר, מיין טאכטער,
אַ שניידער פאר איין מאנן? (bis)
— קיין שניידער וויל איך ניט,
אַ שניידער'ס טאכטער בין איך ניט,
אַ שניידערין זיין קען איך ניט!
ליבער פאטער, קאוואליער,
דאס איז גאר ניט מיין מאניער! (bis)

— Geben dir, main Tochter,
A Schnaider far ain Mann? (bis)
— Kain Schnaider will ich nit,
A Schnaider's Tochter bin ich nit,
A Schnaiderin sain kenn ich nit!
Lieber Voter, Kawaljer,
Dos is gor nit main Manjer! (bis)

— געבען דיר, מיין טאכטער,
אַ שמיד פאר איין מאנן? (bis)
— קיין שמיד וויל איך ניט,
אַ שמיד'ס טאכטער בין איך ניט,
אַ שמידערין זיין קען איך ניט!
ליבער פאטער, קאוואליער,
דאס איז גאר ניט מיין מאניער! (bis)

— Geben dir, main Tochter,
A Schmied far ain Mann? (bis)
— Kain Schmied will ich nit,
A Schmied's Tochter bin ich nit,
A Schmiederin sain kenn ich nit!
Lieber Voter, Kawaljer,
Dos is gor nit main Manjer! (bis)

— געבען דיר, מיין טאכטער,
אַ סטאליער פאר איין מאנן? (bis)
— קיין סטאליער וויל איך ניט,
אַ סטאליער'ס טאכטער בין איך ניט,
אַ סטאליערין זיין קען איך ניט!
ליבער פאטער, קאוואליער,
דאס איז גאר ניט מיין מאניער! (bis)

— Geben dir, main Tochter,
A Stoljer far ain Mann? (bis)
— Kain Stoljer will ich nit,
A Stoljer's Tochter bin ich nit!
A Stoljerin sain kenn ich nit!
Lieber Voter, Kawaljer,
Dos is gor nit main Manjer! (bis)

— געבען דיר, מיין טאכטער,
אַ גארבער פאר איין מאנן? (bis)
— קיין גארבער וויל איך ניט,
אַ גארבער'ס טאכטער בין איך ניט,
אַ גארבערין זיין קען איך ניט!
ליבער פאטער, קאוואליער,
דאס איז גאר ניט מיין מאניער! (bis)

— Geben dir, main Tochter,
A Garber far ain Mann? (bis)
— Kain Garber will ich nit,
A Garber's Tochter bin ich nit,
A Garberin sain kenn ich nit!
Lieber Voter, Kawaljer,
Dos is gor nit main Manjer! (bis)

— גֶעבֶּען דִיר, מַיין טָאכְטֶער,	— Geben dir, main Tochter,
אַ פֶּעצְקוּר [1]) פַאר אַיין מַאנְן? (bis)	A Petschkur [1]) far ain Mann? (bis)
— קַיין פֶּעצְקוּר וִויל אִיךְ נִיט,	— Kain Petschkur will ich nit,
אַ פֶּעצְקוּרְ'ס טָאכְטֶער בִּין אִיךְ נִיט,	A Petschkur's Tochter bin ich nit,
אַ פֶּעצְקוּרֶערִין זַיין קֶען אִיךְ נִיט!	A Petschkurerin sain kenn ich nit.
לִיבֶּער פָאטֶער, קַאוַואלְיֶער,	Lieber Voter, Kawaljer,
דָאס אִיז גָאר נִיט מַיין מַאנְיֶער! (bis)	Dos is gor nit main Manjer! (bis)
— גֶעבֶּען דִיר, מַיין טָאכְטֶער,	— Geben dir, Main Tochter,
אַ רֶבִּי פַאר אַיין מַאנְן? (bis)	A Rebe far ain Mann? (bis)
— אַ רֶבִּי פַאר אַיין מַאנְן וִויל אִיךְ דָאךְ,	— A Rebe far ain Mann will ich doch,
אַ רֶבִּיצִין זַיין קֶען אִיךְ דָאךְ,	A Rebezin sain kenn ich doch,
אַ רֶבִּיצִינְ'ס אֵיינִיקֶעל בִּין אִיךְ דָאךְ!	A Rebezin's Einikel bin ich doch!
לִיבֶּער פָאטֶער, קַאוַואלְיֶער,	Lieber Voter, Kawaljer,
אָט דָאס אִיז דָאךְ מַיין מַאנְיֶער! (bis)	Ot dos is doch main Manjer! (bis)

М. Шалытъ (Орша, Могилевск. губ.).

№ 250.

אִיךְ שְׁטֵעה מִיר אִין שְׁפִּיגֶעל	Ich steih mir in Spiegel
אוּן פַארְקֶעם מִיר מַיינֶע הָאר,	Un varkämm mir maine Hor,
גֵעהְט פַארְבַּיי אַ שוּסְטֶער	Geiht varbai a Schuster
אוּן שְׁטֶעלְט זִיךְ מִיר פָאר.	Un stellt sich mir vor.
אָי וֵועה, וָואס אִ'דָאס פַאר אַ וֶועלְט,	Oi weih, wos i'dos far a Welt,
אַז יֶעדֶער שְׁלְיוּיֶע בֶּעט הַיינְט גֶעלְט!	As jeder Schljuje bet haint Geld!
עֶס אִיז אַרוֹיס אַ מָאדֶע	Es is araus a Mode—
מַאנִישְׁקֶעלֶעךְ מִיט שְׁלֵייפֶען;	Manischkelech mit Schleifen;
אַז אִיהְר זֶעהְט דִי שְׁלְיוּיֶעלֶעךְ,	As ihr seht die Schljujelech,
זָאלְט אִיהְר פוּן זֵיי אַנְטְלוֹיפֶען!	Sollt ihr vun sei antleifen!
אָי וֵועה, וָואס אִ'דָאס פַאר אַ וֶועלְט,	Oi weih, wos i'dos far a Welt,
אַז יֶעדֶער שְׁלְיוּיֶע בֶּעט הַיינְט גֶעלְט!	As jeder Schljuje bet haint Geld!
מַיין טַאטֶע מִיט מַיין מַאמֶע	Main Tate mit main Mamen
הָאבֶּען מִיר צוּגֶעזָאגְט רָאזִינְקֶעס מִיט מַאנְדְלֶען,	Hoben mir zugesogt Rosinkes mit Mandlen,
אִיךְ זָאל מִיט דִי שְׁלְיוּיֶעלֶעךְ	Ich soll mit die Schljujelech
קֵיין מָאל נִיט הַאנְדְלֶען!	Keinmol nit handlen!
אָי וֵועה, וָואס אִ'דָאס פַאר אַ וֶועלְט,	Oi weih, wos i'dos far a Welt,
אַז יֶעדֶער שְׁלְיוּיֶע בֶּעט הַיינְט גֶעלְט!	As jeder Schljuje bet haint Geld!

Б. М. Касселъ и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

[1]) Печникъ.

16.

№ 251.

דריי ראטען, דריי ראטען פארפאהרען, פארפאהרען	Drai Rotten, drai Rotten varfohren, varfohren
צו רב לייבעלען אין הויז:	Zu reb-Leibelen in Haus:
— רב לייבעלע, רב לייבעלע, האט איהר ניט	— Reb-Leibele, Reb-Leibele, hot ihr nit
א גלעזעלע וויין?	A Gläsele Wain?
— ניין, איך האב א שיינע ראשינקע!	— Nein, ich hob a scheine Raschinke!
אין שטוב אריין:	In Stub arain:
— שיינע ראשינקע! ציר זאך אונ פיהר זאך	— Scheine Raschinke! zier sach un fihr sach
אונ טהו זיך אן, —	Un thu sich on, —
באריסעווער חתן קומט צו דיר אן!	Borissewer Choss'n kummt zu dir on!
וועט ער דיר שיקען א גילדערנעם קאסטען,	Wet er dir schicken a gildernem Kasten,
אלע מאנטיג אונ דאנערשטיג זאלסטו פאסטען;	Alle Monntig un Donnerstig sollstu fasten;
וועט ער דיר שיקען א גילדערנעם שטוהל,	Wet er dir schicken a gildernem Stuhl,
זאלסטו אלע טאג געהן אין שול,	Sollstu alle Tog geihn in Schul;
וועט ער דיר שיקען א בונד קארעלען, —	Wet er dir schicken a Bund Karellen, —
וואו דו וועסט געהן זאלסט זאך ניט אפשטעלען.	Wu du west geihn sollst sach nit opstellen.

Д. Г. Гальпѣринъ (Вильна).

№ 252.

כ'בין אמאל אין א קליין שטעטל געוועזען,	'ch bin amol in a klein Städt'l gewen,
האב איך א מאמע מיט א טאכטער געזעהן:	Hob ich a Mame mit a Tochter gesehn:
די מאמע האט מען גערופען מיט'ן נאמען שיינע,	Die Mame hot men gerufen mit dem Nomen Scheine,
מירקע איז געוועזען ביי איהר נור איינע.	Mirke is gewen bai ihr eine.
מירקע פלעגט שטענדיג יאמערן אונ קלאגען,	Mirke flegt ständig jommern un klogen,
זי האט ניט געהאט פאר וועמען צו זאגען:	Sie hot nit gehat var wemen zu sogen:
וואס איז געוועזען איהר גאנצער געוויין?	Wos is gewen ihr ganzer Gewein?
זי פלעגט זעהן אלע ווייבלאך אין הייבלאך געהן.	Sie flegt sehn alle Waiblach in Haiblach geihn.

— גענוג געטהאן, גענוג גערעדט, —	— Genug gethon, genug geredt, —
פערקראם די שטוב, פערמאך די בעט!	Verkram die Stub, vermach die Bett!
נעהם א שטיקעל זייף און וואש זיך אפ,	Nehm a Stickel Seif un wasch sich op,
פערקעם זיך די קאפ מיט'ן גראבען צאפ!	Verkämm sich die Kop mit'n groben Zop!
— וואס זאל איך מיר וואשען די צובעס, די צאבעס,	— Wos soll ich mir waschen die Zubes, die Zabes,
די צורה איז נאך ריין פון פאראכטאגן שבת!	Die Zure is noch rein vun varachtogen Schabes!
מיט די שטוב זאל דיר שוין ניט ארען:	Mit die Stub soll dir schoin nit aren:
איך וועל שוין פערקראמען און פערשארען.	Ich wel schoin verkramen un verscharren.
מיט מזל, מיט גליק, מיט די רעכטע פוס,	Mit Mas'l, mit Glick, mit die rechte Fuss,
טהו ניט אזוי, ווי שטענדיג דו טהוסט!	Thu nit asei, wie ständig du thust!
געה גיכער און געשווינד	Geih gicher un geschwind
און בריינג מיר דעם שדכן אזוי ווי א ווינד!	Un breing mir dem Schadchon asei wie a Wind!
— נחום דער שדכן איז א גרויסער קבצן, —	— Nochum der Schadchon is a greisser Kaiss'n, —
בעזארג אביסל בראנפן, און עפעס פערבייסן!	Besorg a bissel Branfen un epes verbaissn!
איידער בראנפען, בעסער ביר,	Eider Branfen, besser Bier,
איינגעמאכץ איז גוט — לאז בלייבען פאר מיר!	Aingemachts is gut — los blaiben far mir!
— גוט מארגען, רב נחום, יא געטראפען,	— Gut morgen, Reb-Nochum, jo getroffen,
כ'האב געהערט 'נשטעטל — איהר זייט א גרויסער חכם;	'ch hob gehert 'n Städt'l — ihr sait a greisser Choochom;
איהר ווילט דאך אוודאי א רובל פערדינען, —	Ihr willt doch awade a Rubl verdienen, —
פאר וואס זאלט איהר ניט האלטען מיין מידקען אין זינען?	Far wos sollt ihr nit halten main Mirken in Sinnen?
— נו זאגט, אין וואס בעשטעהט די נדן?	— Nu sogt, in wos besteiht die Nadan?
איך האב פאר אייער מידקען א ברויטגעבער פאר א מאנן:	Ich hob far aier Mirken a Breitgeber far a Mann:
בערקעס זוהן, א בחור, א צאצקע, —	Berkes Suhn, a Bochur a Zazke, —
ער האט א וועגעל מיט אן־אייגענע קליאטשקע!	Er hot a Wegel mit a-n-eigener Kljatschke!

– סימן טוב, מזל טוב, סמ׳טוב דעם עולם!	Ssimen-teiw, Mas'l-tow, Ssim-teiw dem Eilom!
בראנפן אונ ביר, אזוי ווי אין א הויף.	Branfen un Bier, asei wie in a Heif.
סימן טוב, מזל טוב, סמ׳טוב דעם עולם!	Ssimen-teiw, Mas'l-tow, Ssim-teiw dem Eilom!
חאצקע זיצט ווי א ליימענער גולם,	Chazke sitzt wie a leimener Geilom,
מירקע ריהרט זיך ניט פונ. ארט,	Mirke rihrt sich nit vun Ort,
חאצקע רעט מיט איהר קיין ווארט.	Chazke redt mit ihr kain Wort.
. . . .	. . . .

Д. Г. Гальпернъ (Пильтенъ, Курляндск. губ.),
А. Козьбо (Шкуды, Ковенск. губ.).

№ 253.

Варіантъ:

א מאל בין איך אין א קליין שטעדטל געוועןי,	Amol bin ich in a klein Städt'l gewen,
א מאמען מיט א טאכטער האב איך דארטן געזעהן:	A Mamen mit a Tochter hob ich dort'n gesehn:
די מאמען רופט מען מיט׳ן נאמען שיינע,	Die Mamen ruft men mit'n Nomen Scheine,
האט זי א טאכטער מירעלע איינע.	Hot sie a Tochter Mirele eine.
מירעלע פלעגט שטענדיג וויינען אונ קלאגען,	Mirele flegt ständig weinen un klogen,
זי ׳ט ניט געהאט פאר וועמען די הארץ אויסצוזאגען,	Sie 't nit gehat var wemen die Harz auszusogen.
וואס איז געוועןי מירקעס געוויין?	Wos is gewen Mirkes Gewein?
זי פלעגט זעהן אלע טאג ווייבלאך אין הייבלאך געהן.	Sie flegt sehn alle Waiblach in Haiblach geihn.
– מאמע, מאמע, לויף גיך אונ געשווינד	— Mame, Mame, leif giech un geschwind
אונ ברייגנ דעם שדכן ווי א ווינד!	Un breing dem Schadchon wie a Wind!
די מאמע איז געגאנגען פאר ביי א שלופ	Die Mame is gegangen varbai a Schlup
אונ האט דערזעהן דעם שדכנ׳ס שטוב.	Un hot dersehn dem Schadchon's Stub.
– גוט מארגען, רב שמעון! וואס מאכט איהר, רב נחום?	Gut Morgen, reb-Schimen!. Wos Macht ihr, reb-Nochum?
כ׳האב געהערט אין דער וועלט, איהר זייט א גרויסער חכם;	'ch hob gehert in der Wellt, ihr sait a greisser Chochom;
וואס זאלט איהר ניט האלטען מיין מירקען אין זינען,	Wos sollt ihr nit halten main Mirken in Sinnen,

Far ihr a Choss'n zu gefinen?	פאר איהר א חתן צו געפינען ?
— Wos betrefft aier Mirkes Nadan?	— וואס בעטרעפט אייער מירקעס נדן ?
'ch hob far ihr a Breitgeber a Mann:	כ'האב פאר איהר א ברוידט־געבער א מאנן :
Awrohoml's a Suhn, a Bochur a Zazke, —	אברהמ'לס א זוהן , א בחור א צאצקע , —
Er hot a Ferd mit a-n-eigener Kljatschke!	ער האט א פערד מיט אנ'איינענע קליאצקע !
. . . .	. . . .
. . . .	. . . .
— Varbett die Bett, mach rein umetum	— פארבעט די בעט , מאך ריין אומעטום
Un nehm die Seif un wasch sich arum!	אונ נעהם די זייף אונ וואש זיך ארום !
— Wos soll ich sich waschen wie Summer die Żabes,	— וואס זאל איך זיך וואשען ווי זומער זשאבעס ,
As ich bin noch klor vun varachtogen Schabes!	אז איך בין נאך קלאר פון פאר אכטאגען שבת !
. . . .	. . . .
„Mas'l-tow!" schrait der Eilom.	„מזל טוב !" שרייט דער עולם .
Chazke sitzt wie der leimener Geilom;	חצקע זיצט ווי דער ליימענער גולם ;
Mirke rihrt sich nit vun Ort,	מירקע ריהרט זיך ניט פון ארט ,
Un Chazke redt nit aus kain Wort.	אונ חצקע רעדט ניט אוים א ווארט ;
. . . .	. . . .
. . . .	. . . .

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

VII.

Свадебныя пѣсни.

עי' שירי הריקוד ח"א כאן עמ' 90-92
עי' שירי החתונה ח"א עמ' 155-156

№ 254.

נִיט קֵיין גֶעבֶּעטֶענֶע	Nit kein gebetene
אַלֵיין גֶעקוּמֶען -	Allein gekummen —
חָאץ אַ'ן אָרֶעמֶע,	Chotz a-n-oreme,
פָאַרְט אַ מוּמֶע. [1]	Fort a Muhme. [1]
גֶעגֶעבֶּען אַ פֵּיימֶעלֶע -	Gegeben a Peimele —
צוּגֶענוּמֶען:	Zugenummen:
שְׁפִּיעלְט אַ סֶעמֶענֶע [2]	Spielt a Ssmene [2]
פַאר אַ מוּמֶען! [3]	Far a Muhmen! [3]

С. И. Абельманъ (Могилевск. губ.).
Д. Г. Гальперинъ (Вильна).
Б. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

---

[1]

שָׂרָה'לֶע דִי רֶבֶּצִין,	Ssorele die Rebezin,
דִי כַּלָּה'ס אַ מוּמֶע,	Die Kale's a Muhme,
נִיט קֵיין גֶעבֶּעטֶענֶע	Nit kein gebetene
אַלֵיין גֶעקוּמֶען.	Allein gekummen.

[2] Старинный танецъ.

[3] Варіанты:

שְׁפִּיעלְט מִיר אַ סֶעמֶענֶע,	Spielt mir a Ssemene,
נִיט קֵיין קַאזַאצְקֶע,	Nit kein Kasazke,
אִיךְ בִּין אַנ־אָרֶעמֶע,	Ich bin a-n-oreme,
אָבֶער אַ חְוַואטְסְקֶע!	Ober a chwatske!
נַאט אַייךְ אַ פֵּייֶעם,	Nat aich a Peiem,
שְׁפִּיעלְט מִיר אַ סֶעמֶעלֶע, —	Spielt mir a Ssemele,—
חַנָּה־לֶע'ס חָתָ'לֶע	Chanele's Chossele
רוּפְט מֶען אַבְרָהָמֶ'לֶע.	Ruft men Awremele.
. . . .	. . . .
נַאט אַייךְ אַ פֵּייֶעם,	Nat aich a Peiem,
שְׁפִּיעלְט מִיר אַ קַאזַאצְקֶע,	Spielt mir a Kasazke,
אִיךְ בִּין אַנ־אָרֶעמֶע,	Ich bin a-n-oreme,
אָבֶער אַ חְוַואטְסְקֶע,	Ober a chwatske!

№ 255.

אינגעלעך מיט מיידעלעך	Jingelech mit Meidelech
האבען זיך צו נויפטען ;	Hoben sich zunummen;
תשעה באב די חתונה —	Tische-b'ow die Chassene —
קיינער איז ניט געקומען ;	Keiner is nit gekummen;
נאר דער טאטע מיט דער מאמען [1]	Nor der Tate mit der Mamen [1]
מיט דעם פעטער אליה ,	Mit dem Vetter Elje,
מיט דער לאנגער דעליע ,	Mit der langer Delje,
מיט דער קורצער בערד'ל ,	Mit der kurzer Bärd'l,
שפרינגט און טאנצט צוזאמען ,	Springt un tanzt zusammen,
ווי א משוגע'נער פערד'ל .	Wie a mischugener Ferd'l.

Д. Г. Гальпернъ (Вильна).
М. Г. Каганъ (Столбцы, Минск. губ.).

№ 256.

Варіантъ:

אמאל איי ג'וועזען א חתונ־קע ,	Amol i g'ewen a Chasunke,
קיינער ניט געקומען —	Keiner nit gekummen —
אינגעלעך מיט מיידעלעך	Jingelech un Meidelech
האבען זעך גענומען .	Hoben sech genummen.
קומט צוגעהן אלי'נקע	Kummt zugeihn Elinke
מיט'ן גרויען פערדעלע ,	Mit'n grauen Ferdele,
טאנצט זעך אויס און שפרינגט זעך אויס	Tanzt sech aus un springt sech aus
מיט'ן גרויען בערדעלע .	Mit'n grauen Bärdele.

В. М. Кассель и А. Д. Пиккъ (Ковенск. губ.).

№ 257.

— גוט מארגען , גוט מארגען , מחותנת'טע ,	— Gut Morgen, gut Morgen, Mchuteneste,
צי איז געפעלען , געפעלען די שנירעלע ?	Zi is gefälln, gefällen die Schnirele?
— געפעלען געפעלט זי מיר זעהער ,	— Gefälln gefällt sie mir seiher,
שיין איז די כלה אונטער'ן שלייער ;	Schein is die Kale unter'n Schleier;
שיין איז זי ווי א קיילינע ,	Schein is sie wie a Kailine,
זיס איז זי ווי א מיילינע ,	Siss is sie wie a Mailine,
זיס איז זי ווי צוקער , —	Siss is sie wie Zucker, —
פאר'ן חתן איי דאס דער עיקר !	Far'n Choss'n is dos der Iker!

В. М. Кассель и А. Д. Пиккъ. (Ковенск. губ.).

---

[1]) Варіантъ:

קומט דער פעטער אליה'צקע ,	Kummt der Vetter Eljezke,
מיט זיין ציגענע בערדעלע ,	Mit sain ziegener Bärdele,
טאנצט מיט זיין קאפעליעצקע ,	Tanzt mit sain Kapeljezke,
ווי א משוגע'נער פערדעלע ,	Wie a mischugener Ferdele,

№ 258.

אי וועה, מוטער,	Oi weih, Mutter,
די קאטץ לעקט די פוטער;	Die Katz leckt die Putter;
די היגער פיקען די אייער,	Die Hihner picken die Eier,
די כלה בעט דעם שלייער;	Die Kale bet dem Schleier;
דער חתן בעט דעם טלית,	Der Choss'n bet dem Talis,
דער מחותן ווערט בדלות. [1]	Der Mechut'n wert b'dales. [1]

. . . .

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).
А. Рейзинъ (Минск. губ.).

№ 259.

אי אך	Oi ach
בימינו!	B'jomienu!
לאמיר געבען א שבח	Lomir geben a Schwach
צום בורא אלהינו,	Zum Beire Eleiheinu,
וואס ער זיצט	Wos Er sitzt
ממעל עליונים, —	Mimaal eljeinim, —
אחת ואחת!	Achas w'achas!
לאמיר זעהן	Lomir sehn
צו פארטייצען,	Zu vartaizen,
וואס „איינס"	Wos „eins"
טהוט באטייטען:	Thut bataiten:
איינס איז	Eins is
דעם חתנ'ס טיש, [2]	Dem Chossn's Tisch,
אוואו מע עסט,	Awu me esst,
אוואו מע טרינקט,	Awu me trinkt,
אוואו מ'הוליעט,	Awu m' huljet,
אוואו מ'זינגט,	Awu m' singt,
אוואו מע טאנצט,	Awu me tanzt,
אוואו מע שפרינגט.	Awu me springt.
אלטע, יונגע,	Alte, Junge,
טאנצט אלע,	Tanzt Alle,
זייט משמח	Sait m'ssameiach
חתן וכלה!	Chosson w'Kalo!
וואס די חתונה	Wos die Chassene
האט געקאסט,	Hot gekosst,
וועט דאך גאט	Wet doch Gott
זיין ממלא!	Sain m'male!

---

[1] די כלי־זמר בעטען געלט, די מחותנת'טע זיצט און קוועלט. — Die Klesmer beten Geld, Die Mchuteneste sitzt un quelt.

[2] די חתונה־שטוב. — Die Chassene-stub.

אי אך	Oi ach
בימינו !	B'jomeinu!
לאמיר געבען א שבח	Lomir geben a Schwach
צום בורא אלהינו ,	Zum Beire Eleiheinu,
וואס ער זיצט	Wos Er sitzt
ממעל עליונים , —	Mimaal eljeinim, —
אחת ושתים !	Achas u-schtajim!
לאמיר זעהן	Lomir sehn
צו פארטייטשען ,	Zu vartaizen,
וואס „צוויי"	Wos „zwei"
טהוט באטייטען :	Thut bataiten:
צוויי זיינען	Zwei sainen
חתן־כלה , —	Choss'n-Kale,—
גאט זאל זיי	Gott soll sei
זיין ממלא ! [1]	Sain m'male! [1]
איינס איז	Eins is
דעם חתנ'ס טיש ,	Dem Chossn's Tisch,
אוואו מע עסט א. ז. וו.	Awu me esst etc.
אי אך	Oi ach
בימינו א. ז. וו.	B'jomeinu etc.
אחת ושלש !	Achas w'scholeisch!
לאמיר זעהן	Lomir sehn
צו פארטייטשען ,	Zu vartaizen,
וואס „דריי"	Wos „drai"
טהוט באטייטען :	Thut bataiten:
דריי זיינען	Drai sainen
די כלי זמרים ,	Die Kle-smorim,
וואס זיינען משמח	Wos sainen m'ssameiach
זקנים ונערים. [2]	Skeinim u-N'orim. [2]
צוויי זיינען	Zwei sainen
חתן־כלה ,	Choss'n-Kale,
גאט זאל זיי	Gott soll sei
זיין ממלא.	Sain m'male.
איינס איז	Eins is
דעם חתנ'ס טיש ,	Dem Chossn's Tisch,
אוואו מע עסט א. ז. וו.	Awu me esst etc.

---

[1] וואס זיינען	Wos sainen
אונז ממלא.	Uns m'male.
[2] רייך און ארעם.	Raich un orem.

אוי אך	Oi ach
בימינו א. ז. וו.	B'jomeinu etc.
אחת וארבע !	Achas w'arba!
לאמיר זעהן	Lomir sehn
צו פארטייצען ,	Zu vartaizen,
וואס „פיער“	Wos „vier“
טהוט באטייטען :	Thut bataiten:
פיער זיינען	Vier sainen
די חפה־שטאנגען ,	Die Chupe-stangen,
וואס חתן־כלה	Wos Choss'n-Kale
זיינען ד'ריין פארהאנגען. [1])	Sainen d'rain varhangen. [1])
דריי זיינען	Drai sainen
די כלי זמרים א. ז. וו.	Die Kle-smorim etc.

אוי אך	Oi ach
בימינו !	B'jomeinu!
לאמיר געבען א שבח	Lomir geben a Schwach
צום בורא אלהינו ,	Zum Beire Eleiheinu,
וואס ער זיצט	Wos Er sitzt
למעלה עליונה , —	Lemaalo eljeino, —
אחת וחמש !	Achas w'chomeisch!
לאמיר זעהן	Lomir sehn
צו פארטייצען ,	Zu vartaizen,
וואס „פינף“	Wos „finf“
טהוט באטייטען :	Thut bataiten:
פינף זיינען	Finf sainen
די מחותנים ,	Die Mchutonim,
וואס זיינען	Wos sainen
מקבל פנים. [2])	Mkabeil Ponim. [2])
פיער זיינען	Vier sainen
די חפה־שטאנגען ,	Die Chupe-stangen,
וואס חתן־כלה	Wos Choss'n-Kale
זיינען ד'ריין פארהאנגען.	Sainen d'rain varhangen.
דריי זיינען	Drai sainen
די כלי זמרים ,	Die Kle-smorim,
וואס זיינען משמח	Wos sainen m'ssameiach
זקנים ונערים.	Skeinim u-N'orim.
צוויי זיינען	Zwei sainen
חתן־כלה ,	Choss'n-Kale,

---

[1]) פיער זיינען	Vier sainen
די אונטער־פיהרער ,	Die Unter-fihrer,
וועלכע די חתן־כלה	Welche die Choss'n-kale
צו דער חפה פיהרען.	Zu der Chupe fihren.
[2]) וואס געהען	Wos geihen
צו קבלת פנים.	Zu kabolas-ponim.

גָאט זָאל זַיי	Gott soll sei
זַיין מְמַלֵא.	Sain m'male.
אֵיינְם אִיז	Eins is
דֶעם חָתָנְ'ס טִישׁ,	Dem Chossn's Tisch,
אַוְאוּ מֶע עֶסְט	Awu me esst
אוּנ ווָאוּ מֶע טְרִינְקְט,	Un wu me trinkt,
אַוְואוּ מֶע הוּלְיֶעט,	Awu me huljet
אוּנ ווָאוּ מֶען זִינְגְט,	Un wu me singt,
אַוְואוּ מֶע טַאנְצְט	Awu me Tanzt
אוּנ ווָאוּ מֶען שְׁפְּרִינְגְט,	Un wu men springt.
אַלְטֶע, יוּנְגֶע,	Alte, Junge,
טַאנְצְט אַלֶע,	Tanzt alle,
זַייט מְשַׂמֵחַ	Sait m'ssameiach
חָתָן־כַּלָה!	Choss'n-Kale!'
ווָאס דִי חַתֻנָה	Wos die Chassene
הָאט גֶעקָאסְט,	Hot gekost,
ווֶעט דֶער בּוֹרֵא	Wet der Beire
זַיין מְמַלֵא!	Sain m'male!
אָי אַךְ	Oi ach
בְּיָמֵינוּ! א. ז. וו.	B'jomeinu etc.
אַחַת וָשֵׁשׁ	Achas w'scheisch!
לָאמִיר זֶעהְן	Lomir sehn
צוּ פַארְטַייטְשֶען,	Zu vartaizen,
ווָאס „זֶעקְס"	Wos „sechs"
טְהוּט בַּאטַייטֶען:	Thut bataiten:
זֶעקְס אִיז	Sechs is
דִי הַבְדָלוֹת,	Die Hawdoles,
גָאט זָאל גֶעבֶּען	Gott soll geben
גוּטֶע מַזָלוֹת!	Gute Masoles!
פִינְף זַיינֶען	Finf sainen
דִי מְחֻתָּנִים א. ז. וו,	Die Mchutonim etc.
אָי אַךְ א. ז. וו.	Oi ach etc.
אַחַת וָשֶׁבַע א. ז. וו.	Achas woschewa etc.
ווָאס „זִיבֶּען"	Wos „sieben"
טְהוּט בַּאטַייטֶען?	Thut bataiten?
זִיבֶּען אִיז	Sieben is
דִי שֶׁבַע בְּרָכוֹת,	Die schewa Broches,
גָאט זָאל גֶעבֶּען	Gott soll geben
גוּטֶע הַצְלָחוֹת!	Gute Hazloches!
זֶעקְס אִיז	Sechs is
דִי הַבְדָלוֹת א. ז. וו.	Die Hawdoles etc.

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).
Левитанъ (Шавли, Ковенск. губ.).

№ 260*).

פארביי מיהל, פארביי ראד	Varbai Mihl, varbai Rod
פיהרט מען די כלה גלייך אין באד;	Fihrt men die Kale glaich in Bod;
פארביי די נייע ברוקען	Varbai die naie Brucken,
פיהרט מען די כלה טוקען.	Eihrt men die Kale tuken.
פיהרט מען די כלה טוקען,	Fihrt men die Kale tuken.
לויפען די ווייבער קוקען;	Leifen die Waiber kucken,
ווי מען פיהרט נאר די כלה ארויס,	Wie men fihrt nor die Kale araus,
נעהט דער חתן פון קלויז ארויס.	Geiht der Choss'n vun Klaus araus.
מיט א גלעזעלע וויין, מיט א שטיקעלע פלא־דען,	Mit a Gläsele Wain, mit a Stikele Floden,
מי זאל איהר גיכער אפבאדען,	Mi soll ihr gicher opboden,
מי זאל איהר ניט דערטריינקען,	Mi soll ihr nit dertrinken,
מי זאל איהר כשר שווײנקען.	Mi soll ihr koscher schweinken.
חאפט מען אן פאר א הענטעלע,	Chapt men on far a Häntele,
שווײנקט מען אפ א הענטעלע;	Schweinkt men op a Häntele;
חאפט מען אן פאר א פיסעלע,	Chapt men on far a Fissele,
שווײנקט מען אפ א פיסעלע.	Schweinkt men op a Fissele.
— כלה מיין, כלה פיין,	— Kale main, Kale fain,
ווי איז דיר געגאנגען?	Wie is dir gegangen?
— מקוה וואסער — צוקער זיס,	— Mikwe-wasser—zucker-siss,
כ'האב אפגעפרארען די יונגע פיס!	'ch hob opgefroren die junge Fiss!
אי וועה, ביטער,	Oi weih, bitter,
זעה, מיין חתן, איך ציטער!	Seh, main Choss'n, ich zitter!
נעהם מיך ארונטער	Nehm mich arunter
אונטער דיין פוטער!	Unter dain Futter!
— ווי קען איך דיר נעהמען?	—Wie ken ich dir nehmen?
כ'מוז זיך פאר לייטען שעמען!	'ch mus sich var Laiten schämen!
— שעם זיך יע, אונ שעם זיך ניט,	— Schäm sich je, un schäm sich nit,
נעהם דעם פוטער און נעהם מיך מיט!	Nehm dem Futter un nehm mich mit!
ליבעלע בעדער,	Leibele Bäder,
גילדערנע רעדער,	Gilderne Räder,
אבאלע ברום,	Abele brumm,
זעליקעל שטום, —	Selik'l stumm,
דרעה זיך, די כלה,	Dreih sich, die Kale,
דריי מאל ארום!	Draimol arum!

*) Предсвадебная.

פידעלט די מויז,	Fiedelt die Maus,
טאנצט די לויז,	Tanzt die Laus,
פליהט די פלוי	Flieht die Fleih
דורכן פענסטער ארויס.	Durch'n Fenster araus.
יונגע שניידערס	Junge Schnaiders
שניידען צו,	Schnaiden zu,
בלאטיקע נקבות	Blotike Nkeiwes
נעהמען צו.	Nehmen zu.
צו גענומען,	Zugenummen,
אוועק געלייגט,	Awekgeleigt,
א וואָרע געמאכט:	A ware gemacht:
דער חתן געהט.	Der Choss'n geiht.
א וואָרע געמאכט,	A ware gemacht,
דעם חתן געבראכט	Dem Choss'n gebracht
צו די כלה	Zu die Kale
א גאנצע נאכט;	A ganze Nacht.

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 261.

זייט געזונטער הייט,	Sait gesunter-heit,
מיינע ליעבע עלטערן,	Maine liebe Eltern,
איך פאהר פון אייך אוועק!	Jch fohr vun aich awek!
גאט זאל געבען	Gott soll geben
געזונד און לעבען,	Gesund un Leben,
און מיר אגליקליכע וועג!	Un mir a glickliche Weg!
. . . .	. . . .

г-жа В. Іоффе (Гродненск. Губ.).

№ 262.

Варіантъ:

זייט געזונד, מיינע ליעבע עלטערן,	Sait gesund, maine liebe Eltern,
איך פאהר אוועק אין א ווייטען וועג,	Ich fohr awek in a waiten Weg,
וואו קיין ווינד וועהט ניט,	Wu kein Wind weibt nit,
און וואו קיין פויגעל פליהט ניט,	Un wu kein Veigele flieht nit,
און וואו קיין האהן קרעהט ניט	Un wu kein Hohn kreiht nit
. . . .	. . . .

г-жа Р. И. Маймовъ (Ковенск. губ.).

№ 263.

זַײ־זשע געזונד, מַײן געליבּטער פָאטער,
זָאל שוין נעהמען אַײן עק! (bis)
bis { דַײן זַאלץ און בּרױט האָבּ איך דָאך
געגעסען,
איצטער פָאהר איך שוין פון דיר
אַװעק! }

װי עס איז בּיטער, מַײן געליבּטער פָאטער,
אַ פֵײגעלע אין װיסטען װַאלד אַלֵײן, (bis)
bis { אַזױ איז דָאך בּיטער, מַײן געליבּטער
פָאטער,
מיר אין אַ פרעמדע לַאנד אַלֵײן! }

אין אַ פרעמדע לַאנד מיט קֵײנעם ניט בּעקַאנט,
עלענד אַזױ װי אַ שטֵײן. (bis)
bis { און אַז איך דערמָאהן זיך אָן דיר, מַײן
געליבּטער פָאטער,
זיטץ איך און טרױער און װֵײן. }

זַײ־זשע געזונד, מַײן געליבּטע מוטער,
זָאל שוין נעהמען אַײן עק. (bis)
bis { דַײן מילך פון דַײן בּרוסט האָבּ איך
דָאך געזױגען,
איצטער פָאהר איך שוין פון דיר
אַװעק! }

Sai-że gesund, main geliebter Voter,
Soll schoin nehmen ain Eck! (bis)
Dain salz un Breit hob ich doch
gegessen,
Itzter fohr ich schoin vun dir
awek! } (bis)

Wie es is bitter, main geliebter Voter,
A Veigele in wisten Wald allein, (bis)
Asei is doch bitter, main
gelibter Voter,
Mir in a fremde Land allein! } (bis)

In a fremder Land, mit keinem nit
bekannt,
Elend, asei wie a Stein. (bis)
Un as ich dermohn sich on
dir, main gelibter Voter,
Sitz ich un trauer un wein. } (bis)

Sai-że gesund, main geliebte Mutter,
Soll schoin nehmen ain Eck. (bis)
Dain Milch vun Brust hob ich
doch geseigen,
Jztter fohr ich schoin vun dir
awek! } (bis)

А. Рейзинъ (Минск. губ.).

VIII.

Семейныя пѣсни.

דרך לרשום חליפי נוסחאות אין רואים
ו.ל. כיון עמ' 156

№ 264.

איז געפלויגען די גאלדערנע פאווע [1]	Is gefleigen die golderne Pawe [1])
איבער אלע יאמען. (bis)	Iber alle Jamen. (bis)
לאזט געריסען מיין טייערן טאטין	Lost gerissen main thaiern Taten
מיט מיין ליבע מאמען! [2])	Mit main liebe Mamen! [2])
איז געפלויגען די גאלדערנע פויגעל	Is gefleigen die golderne Veigel
איבער אלע גראבען. (bis)	Iber alle Groben. (bis)
לאזט געריסען מיין טייערן זיידין	Lost gerissen main thaiern Seiden
מיט מיין ליבע באבען! [3])	Mit main liebe Boben! [3])
איז געפלויגען די גאלדערנע פאווע	Is gefleigen die golderne Pawe
איבער אלע טייכין. (bis)	Iber alle Taichen. (bis)
לאזט געריסען מיין ליב פעטער	Lost gerissen main lieb Vetter
מיט מיין מוהמע רייכען!	Mit main Muhme Raichen!
איז געפלויגען די גאלדערנע פאווע	Is gefleigen die golderne Pawe
מיט איהר גרויסען שאנד, (?) [4])	Mit ihr greissen Schand, (?) [4])
האט זי פארלארען דעם גאלדערנעם פעדער	Hot sie varloren dem goldernem Feder
אין א פרעמדע לאנד.	In a fremde Land.

Варiанты:

[1]) געפלויגען, געפלויגען די גילדערנע פויגעל.	Gefleigen, gefleigen die gilderne Veigel.
[2]) לאזט־זע גריסען, גילדערנע פויגעל,	Lost-że grissen, gilderne Veigel,
מיין ליבע, הארציגע מאמען!	Main liebe, härzige Mamen!
[3]) געפלויגען, געפלויגען די גילדערנע פויגעל	Gefleigen, gefleigen die gilderne Veigel
איבער אללע טייכען.	Iber alle Jamen.
לאזט־זע גריסען, ליעבע פויגעל,	Lost-że grissen, liebe Veigel,
מיין ליבען, הארציגען מאמען!	Main lieben, harzigen Taten!

[4]) Не означаеть-ли שאנד—хвость? Иногда, впрочемъ, вмѣсто настоящаго куплета поется слѣдующiй варiантъ:

איז געפלויגען די גאלדערנע פאווע	Is gefleigen die golderne Pawe
איבער אללע פעלדער,	Iber alle Felder,
האט זי פערלארען דעם גאלדערנעם פעדער	Hot sie varloren dem goldernem Feder
אין די פרעמדע לענדער.	In die fremde Länder.

ניט אזוי דער גאלדערנער פעדער,	Nit asei der golderner Feder,
ווי די פאווע אליין;	Wie die Pawe allein;
ניט אזוי דער פרעמדער זוהן,	Nit asei der fremder Suhn
ווי די טאכטער אליין.	Wie die Tochter allein.
ווי עס איז ביטער, מיין ליב מוטער,	Wie es is bitter, main lieb Mutter,
א פייגעלע אהן א נעסט, —	A Veigele ohn a Nest,—
אזוי איז ביטער, מיין ליב מוטער,	Asei is bitter, main lieb Mutter,
ביי א שווער אונ שוויגער אויף קעסט!	Bai a Schwer un Schwieger auf Kest!
ווי עס איז ביטער, מיין ליב מוטער,	Wie es is bitter, main lieb Mutter,
א וואסער אהן א פיש, —	A Wasser ohn a Fisch,—
אזוי איז ביטער, מיין ליב מוטער,	Asei is bitter, main lieb Mutter,
אז מ'זיצט ביי א פרעמדען טיש!	As m'sitzt bai a fremden Tisch!
ווי עס איז ביטער, מיין ליב מוטער,	Wie es is bitter, main lieb Mutter,
א פיש אהן א פאן, —	A Fisch on a Fann, —
אזוי איז ביטער, מיין ליב מוטער,	Asei is bitter, main lieb Mutter,
אז מ'קריגט א שלעכטען מאנן!	As m'kriegt a schlechten Mann!
ווי עס איז ביטער, מיין ליב מוטער,	Wie es is bitter, main lieb Mutter,
א פייגעלע אהן א זאמד, —	A Veigele on a Samd, —
אזוי איז ביטער, מיין ליב מוטער,	Asei is bitter, main lieb Mutter,
אז מ'ווערט פארוואגעלט אין א פרעמדע לאנד!	As m'wert varwogelt in a fremde Land!

Д. Г. Гальпернъ (Шкуды, Ковенск. губ.).
В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 265.

Варіантъ:

עס קומט געפלויגען די גילדערנע פאווע	Es kummt gefleigen die gilderne Pawe
פון איין פרעמדען לאנד,	Vun ain fremden Land,
האט זי פערלארען דעם גילדערנעם פעדער	Hot sie verloren dem gildernem Feder
מיט איין גרויסען שאנד.	Mit ain greissen Schand.
עס איז ניט אזוי דער גילדערנער פעדער,	Es is nit asei der gilderner Feder,
ווי די פאווע אליין;	Wie die Pawe allein;
עס איז ניט אזוי דער איידים,	Es is nit asei der Eidem,
ווי די טאכטער אליין,	Wie die Tochter allein;

ווי עס איז ביטער, מיין ליבע מוטער,	Wie es is bitter, main liebe Mutter.
א פייגעלע אף דעם ים, —	A Veigele auf dem Jam,—
אזוי איז ביטער, מיין ליבע מוטער,	Asei is bitter, main liebe Mutter,
אז מע קומט אן צו א שלעכטען מאנן !	As men kummt on zu a schlechten Mann!
ווי עס איז ביטער, מיין ליבע מוטער,	Wie es is bitter, main liebe Mutter,
א פייגעלע אהן א נעסט, —	A Veigele ohn a Nest, —
אזוי איז ביטער, מיין ליבע מוטער,	Asei is bitter, main liebe mutter,
שווער אונ שוויגערס קעסט !	Schwer un Schwieger's Kest!
ווי עס איז ביטער, מיין ליבע מוטער,	Wie es is bitter, main liebe Mutter,
א שטוב אהן א וואנט, —	A Stub ohn a Wand,—
אזוי איז ביטער, מיין ליבע מוטער,	Asei is bitter, main liebe Mutter,
אז מע קומט אן אן שווער אונ שוויגערס האנד !	As me kummt on on Schwer un Schwieger's Hand!
ווי עס איז ביטער, מיין ליבע מוטער,	Wie es is bitter, main liebe Mutter,
א שטוב אהן א טהיר, —	A Stub ohn a Thir,—
אזוי איז ביטער, מיין ליבע מוטער,	Asei is bitter, main liebe Mutter,
מיר אהן דיר !	Mir ohn dir!

Е. Нуровъ (Туккумъ, Курляндск. губ.).

№ 266*).

שטעה איך אויף פריה, (bis)	Stei ich auf frih, (bis)
זאגט מיין בייזע שוויגער:	Sogt main beise Schwieger:
איך קיי ווי די צאבאנסקע קיה !	Ich kai wie die zobonske kih!
אי וועה, מיין לעבען,	Oj weih, main Leben,
אז איך ווייס ניט, ווי די בייזע שוויגער	As ich weiss nit, wie die beise Schwieger
דעם כבוד אפצוגעבען !	Dem Kowed opzugeben!
שטעה איך אויף שפעט, (bis)	Steih ich auf spät, (bis)
זאגט מיין בייזע שוויגער:	Sogt main beise Schwieger:
איך ליג ווי א נבלה ביז האלבען טאג אין בעט !	Ich lieg wie a Nweile bis halben Tog in Bett!
אי וועה, מיין לעבען א. ז. וו.	Oi weih, main Leben etc.
באק איך גרויסע חלות, (bis)	Back ich greisse Chales, (bis)
זאגט מיין בייזע שוויגער,	Sogt main beise Schwieger,
אז איך שטעל איהר גאר בדלות.	As ich stell ihr gor b'dales.
אי וועה, מיין לעבען א. ז. וו.	Oi, weih, main Leben etc.

*) См. отрывокъ этой пѣсни, напеч. г. I. Лернеромъ (въ ст. „די יודישע מוזע", въ „הויזפריינד", т. II стр. 186).

בַּאק אִיךְ קְלֵיינֶע חַלּוֹת, (bis)	Back ich kleine Chales, (bis)
זָאגְט מַיין בֵּייזֶע שְׁווִיגֶער,	Sogt main beise Schwieger,
אַז אִיךְ צִיה אוֹיף אִיהְר דֶעם דַלּוּת;	As ich zieh auf ihr dem dales.
אָי וֵויעה, מַיין לֶעבֶּען א. ז. וו.	Oi weih. main Leben etc.
גֵעה אִיךְ אָנְגֶעטָאן שֵׁיין, (bis)	Geih ich ongethon schein, (bis)
זָאגְט מַיין בֵּייזֶע שְׁווִיגֶער,	Sogt main beise Schwieger,
אַז אִיךְ מַאךְ אִיהְר גָאר גֶעמֵיין.	As ich mach ihr gor gemein.
אָי וֵויעה, מַיין לֶעבֶּען א. ז. וו.	Oi weih, main Leben etc.
גֵעה אִיךְ אָנְגֶעטָאן מִאוּס, (bis)	Geih ich ongethon mies, (bis)
זָאגְט מַיין בֵּייזֶע שְׁווִיגֶער,	Sogt main beise Schwieger,
אַז אִיךְ טְהוּ אִיהְר אָן אַבִּיוּש.	As ich thu ir on a Biesch.
אָי וֵויעה, מַיין לֶעבֶּען א. ז. וו.	Oi weih main Leben etc.
גֵעה אִיךְ דִי בֶּעט פַארְבֶּעטֶען, (bis)	Gei ich die Bett varbetten, (bis)
זָאגְט מַיין בֵּייזֶע שְׁווִיגֶער:	Sogt main beise Schwieger:
אִיךְ זָאל שׁוֹין מֶעהְר דִי עֶרְד נִיט טְרֶעטֶען!	Ich soll schoin mehr die Erd nit treten,
אָי וֵויעה, מַיין לֶעבֶּען א. ז. וו.	Oi weih, main Leben etc.
פַארְבֶּעט אִיךְ נִיט דִי בֶּעט, (bis)	Varbett ich nit die Bett, (bis)
הֵייסְט מַיין בֵּייזֶע שְׁווִיגֶער	Heist main beise Schwieger
דֶעם זוּהְן שׁוֹין גֶעבֶּען גֶט.	Dem Suhn schoin geben Get.
אָי וֵויעה, מַיין לֶעבֶּען א. ז. וו.	Oi weih, main Leben etc.
וַואשׁ אִיךְ טִישׁ אוּנ בֵּיינְק, (bis)	Wasch ich Tisch un Beink, (bis)
זָאגְט מַיין בֵּייזֶע שְׁווִיגֶער:	Sogt main beise Schwieger:
שׁוֹין צַייט כְ'זָאל אַרַיינְפַאלֶען אִין אַ קְרֵיינְק!	Schoin Zait 'ch soll arainfallen in a Kreink.
אָי וֵויעה, מַיין לֶעבֶּען א. ז. וו.	Oi weih, main Leben etc.
טְהוּ אִיךְ טִישׁ אוּנ בֵּיינְק נִיט וַואשֶׁען, (bis)	Thu ich Tisch un Beink nit waschen, (bis)
גֵעהְט מַיין בֵּייזֶע שְׁווִיגֶער	Geiht main beise Schwieger
אוּנ בַּארֶעט מִיךְ אִין אַלֶע גַאסֶען.	Un baredt mich in alle Gassen.
אָי וֵויעה, מַיין לֶעבֶּען א. ז. וו.	Oi weih, main Leben etc.
טְהוּ אִיךְ אוֹיסְקֶעהְרֶען דִי שְׁטוּבּ, (bis)	Thu ich auskehren die Stub, (bis)
זָאגְט מַיין בֵּייזֶע שְׁווִיגֶער,	Sogt main beise Schwieger,
סְ'זָאל זִיךְ עֶפֶענֶען פַאר מִיר אַ גְרוּבּ.	's soll sich effenen var mir a Grub.
אָי וֵויעה, מַיין לֶעבֶּען א. ז. וו.	Oi weih, main Leben etc.

טהו איך די שטוב ניט קעהרען, (bis)	Thu ich die Štub nit kehren, (bis)
זאגט מיין בייזע שוויגער,	Šogt main beise Schwieger,
כ'זאל אופהערען אויף ביידע אויערען צו הערען.	'ch soll ufheren auf beide Eihern zu heren.
אי וועה, מיין לעבען א. ז. וו.	Oi weih, main Leben etc.
גיעה איך מיט'ן מאנן שפאצירען, (bis)	Geih ich mit'n Mann spazieren, (bis)
זאגט מיין בייזע שוויגער,	Sogt main beise Schwieger,
עס זאל זיך מיר שטעלען אויף די פיס געשווירען.	Es soll sich mir stellen auf die Fiss Geschwiren.
אי וועה, מיין לעבען א. ז. וו.	Oi weih, main Leben etc.
זיץ איך אין שטוב ווי א קרוק,	Sitz ich in Stub wie a Kruk, (bis)
זאגט מיין בייזע שוויגער:	Sogt main beise Schwieger:
זי האלט שוין פארדרייט דעם שנוק!	Sie halt schoin vardreiht dem Schnuk!
אי וועה מיין לעבען,	Oi weih, main Leben,
אז איך וויים ניט, ווי די בייזע שוויגער	As ich weis nit, wie die beise Schwieger
דעם כבוד אפצוגעבען!	Dem Kowed opzugeben!

Б. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 267*).

— טאכטער דו ליבסטע, דו מיין,	—Tochter du liebste, du main,
ווי האלט דיר די שוויגער?	Wie halt dir die Schwieger?
— די שוויגער רק בייז, ווי א טיגער,	—Die Schwieger rak beis wie a Tiger,
מוטער דו ליבסטע, דו מיין!	Mutter du liebste, du main!
— טאכטער דו ליבסטע, דו מיין,	—Tochter du liebste, du main,
ווי האלט דיר דער שווער?	Wie halt dir der Schwer?
— דער שווער ברומט שטענדיג, ווי א בער,	— Der Schwer brummt ständig wie a Bär,
מוטער, דו ליבסטע, דו מיין!	Mutter du liebste, du main!
— טאכטער דו ליבסטע, דו מיין,	—Tochter du liebste, du main,
ווי האלט דיר דער מאנן?	Wie halt dir der Mann?
— ביי'ן מאנן דער לעבען, ווי א שפאנן,	—Bai'n Mann der leben, wie a Spann,
מוטער דו ליבסטע, דו מיין!	Mutter du liebste, du main!

*) См. варіантъ настоящей пѣсни, напеч. г. Л. Винеромъ, въ ст. „Popular Poetry of the Russian Jews" (Americana Germanica, 1898, vol. II № 2.).

— טאכטער, דו ליבסטע, דו מיין,
וואס עסטו דארטען?
— א שטיקעל ברויט, ליבערסט דער טויט,
מוטער דו ליבסטע, דו מיין!

— טאכטער דו ליבסטע, דו מיין,
וואס טרינקסטו דארטען?
— אגלעזעלע וויין — שאנד אין פנים אריין,

מוטער דו ליבסטע, דו מיין!

— טאכטער דו ליבסטע, דו מיין,
אין וואס געהסטו אנגעטאן?
— אין אקארטונענע קלייד, מיט צרות
גענעהט,
מוטער דו ליבסטע, דו מיין!

— טאכטער דו ליבסטע, דו מיין,
וואסערע שיך געהסטו?
— אזעלכע שיך, וואס ווערט צוריסען אויף
גיך,
מוטער דו ליבסטע, דו מיין!

— טאכטער דו ליבסטע, דו מיין,
ווי שלאפסטו דארטען?
— אויף א קיסען, נור לייט זאלען וויסען,

מוטער דו ליבסטע, דו מיין!

— טאכטער דו ליבסטע, דו מיין,
אוואו ליגסטו דארטען?
— אויפ'ן הארטען באנק, טויט קראנק,
מוטער דו ליבסטע, דו מיין!

— טאכטער דו ליבסטע, דו מיין,
געהט צו געוואהר ווערען דער מאנן?
— ער געהט ניט צו, ער האט שכל ווי
א קוה,
מוטער דו ליבסטע, דו מיין!

— טאכטער דו ליבסטע, דו מיין,
וואו האט מען דיר אראפגעהויבען?
— אויף אזעלכע ערד, וואס קיין מאל ניט
געקעהרט,
מוטער דו ליבסטע, דו מיין!

—Tochter du liebste, du main,
Wos estu dorten?
—A Stickel Breit, lieberst der Teit,
Mutter du liebste, du main!

—Tochter du liebste, du main,
Wos trinkstu dorten?
—A Gläsele Wain—Schand in Ponim
arain,
Mutter du liebste, du main!

—Tochter du liebste, du main,
In wos geihstu ongethon?
—In a kartunene Kleid, mit Zores
geneiht,
Mutter du liebste, du main!

—Tochter du liebste, du main,
Wossere Schich geihstu?
—Aselche Schich wos wert zurissen
auf gich,
Mutter du liebste, du main!

—Tochter du liebste, du main,
Wie schlofstu dorten?
—Auf a Kissen, nur Lait sollen
wissen,
Mutter du liebste, du main!

—Tochter du liebste, du main,
Awu liegstu dorten?
—Auf'n harten Bank, teit-krank,
Mutter du liebste, du main!

—Tochter du liebste, du main,
Geiht zu gewohr weren der Mann?
—Er geiht nit zu, er hot Sseichel
wie a Kuh,
Mutter du liebste, du main!

—Tochter du liebste, du main,
Wu hot men dir aropgeheiben?
—Auf aselche Erd, wos keinmol
nit gekehrt,
Mutter du liebste, du main!

— טָאכְטֶער דוּ לִיבְּסְטֶע, דוּ מַיין,	— Tochter du liebste, du main,
וָואס הָאט מֶען דִיר אוּנְטֶער גֶעבֶּעט?	Wos hot men dir untergebett?
— דְרַיי שְׁטְרֵיי, ווִינְד אוּנ וֵועה,	— Drai Streih, wind un weih,
מוּטֶער דוּ לִיבְּסְטֶע, דוּ מַיין!	Mutter du liebste, du main!

— טָאכְטֶער דוּ לִיבְּסְטֶע, דוּ מַיין,	— Tochter du liebste, du main,
אִין וָואס הָאט מֶען דִיר אָנְגֶעטָאן?	In wos hot men dir ongethon?
— נִיט דִי שַׁמָשְׂטֶע צוּ רַייסֶען, נִיט הִינְט צוּ בַּייסֶען,	— Nit die Schameste zu raissen, nit Hind zu baissen,
מוּטֶער דוּ לִיבְּסְטֶע, דוּ מַיין!	Mutter du liebste, du main!

— טָאכְטֶער דוּ לִיבְּסְטֶע, דוּ מַיין,	— Tochter du liebste, du main,
וְואוּ הָאט מֶען דִיךְ אַוֶועקְגֶעפִיהְרְט?	Wu hot men dir awek gefihrt?
— אִין אַ שְׁוַוארְצֶען וָואגֶען, לַייט זָאלֶען קְלָאגֶען,	— In a schwarzen Wogen, Lait sollen klogen,
מוּטֶער דוּ לִיבְּסְטֶע, דוּ מַיין!	Mutter du liebste, du main!

— טָאכְטֶער דוּ לִיבְּסְטֶע, דוּ מַיין,	— Tochter du liebste, du main,
וָואס'מְ'ן דִיר גֶעלֵייגְט צוּ קָאפֶּען?	Wos't'n dir geleigt zu-kopen?
— אַ זֶעקֶעלֶע עֶרְד, דִי קָאפּ צוּם פֶערְד,	—A Säckele Erd, die Kop zum Ferd,
מוּטֶער דוּ לִיבְּסְטֶע, דוּ מַיין!	Mutter du liebste, du main!

— טָאכְטֶער דוּ לִיבְּסְטֶע, דוּ מַיין,	— Tochter du liebste, du main,
ווִי הָאט מֶען דִיר אַוֶועק גֶעפִיהְרְט?	Wie hot men dir awekgefihrt?
— מִיט אַ ווַייסֶען פֶערְד, יוּנְגֶער הֵייט אִין דְ'עֶרְד, —	— Mit a waissem Ferd, junger-heit in der Erd, —
מִסְתָּמָא בִּין אִיךְ אַזוֹי וֶוערְט,	Mistome bin ich asei wert,
מוּטֶער דוּ לִיבְּסְטֶע, דוּ מַיין!	Mutter du liebste, du main!

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 268.

Варіантъ:

— וְואוּ בִּיסְטוּ גֶעוֶועזֶען, (bis)	—Wu bistu gewesen, (bis)
טָאכְטֶער דוּ לִיבְּסְטֶע, דוּ מַיין?	Tochter du liebste, du main?
— בַּיי שְׁווִיגֶער אוּנְד שְׁוֶוער, —	—Bai Schwieger und Schwer, —
גֶעבְּרוּמְט ווִי אַבֶּער,	Gebrummt wie a Bär,
מוּטֶער דוּ לִיבְּסְטֶע, דוּ מַיין!	Mutter du liebste, du main!

–וָואס הָאט מֶען דִיר דָארְט צוּ עֶסֶען גֶעגֶעבֶּען, (bis)	—Wos hot men dir dort zu essen gegeben, (bis)
טָאכְטֶער דוּ לִיבְּסְטֶע, דוּ מַיין?	Tochter du liebste, du main?
–פִּישׁ – גֶעפַאנְגֶען	—Fisch-gefangen
מִיט אַייזֶערְנֶע צְווַאנְגֶען,	Mit aiserne zwangen,
מוּטֶער דוּ לִיבְּסְטֶע, דוּ מַיין!	Mutter du liebste du main!
–וָואס הָאט מֶען דִיר דָארְט צוּ טְרִינְקֶען גֶעגֶעבֶּען, (bis)	—Wos hot men dir dort zu trinken gegeben, (bis)
טָאכְטֶער דוּ לִיבְּסְטֶע, דוּ מַיין?	Tochter du liebste, du main?
–מֶעד אוּנ וַויין–	—Med und Wain—
סַם דֶערַיין,	Ssam derain,
מוּטֶער דוּ לִיבְּסְטֶע, דוּ מַיין!	Mutter du liebste, du main!
–וְואוּ הָאט מֶען דִיר אַהִין גֶעלֵייגְט, (bis)	—Wu hot men dich ahingeleigt, (bis)
טָאכְטֶער דוּ לִיבְּסְטֶע, דוּ מַיין?	Tochter du liebste, du main?
–בַּיין אוֹיבֶען אוֹיף דֶעם בַּאנְק,	—Bai'n Eiwen auf dem Bank,
דָארְט בִּין אִיךְ גֶעלֶעגֶען טוֹיט קְרַאנְק,	Dort bin ich gelegen teit-krank,
מוּטֶער דוּ לִיבְּסְטֶע, דוּ מַיין!	Mutter du liebste, du main!
–וְואוּ הָאט מֶען דִיר אַרָאפְּגֶעהוֹיבֶען, (bis)	—Wu hot men dich aropgeheiben, (bis)
טָאכְטֶער דוּ לִיבְּסְטֶע, דוּ מַיין?	Tochter du liebste, du main?
–אוֹיף דֶער עֶרְד,	—Auf der Erd,
דִי שְׁטוּבּ נִיט גֶעקֶערְט,	Die Stub nit gekehrt,
מוּטֶער דוּ לִיבְּסְטֶע, דוּ מַיין!	Mutter du liebste, du main!
–וָואס הָאט מֶען דִיר אוּנְטֶער גֶעלֵייגְט, (bis)	—Wos hot men dir untergeleigt, (bis)
טָאכְטֶער דוּ לִיבְּסְטֶע, דוּ מַיין!	Tochter du liebste, du main?
–אַ זֶעקֶעלֶע מִיט עֶרְד,	—A Säckele mit Erd,
מִסְתָּמָא בִּין אִיךְ מֶעהְר נִיט וֶוערְט,	Mistome bin ich mehr nit wert,
מוּטֶער דוּ לִיבְּסְטֶע, דוּ מַיין!	Mutter du liebste du main!
–וִוי הָאט מֶען דִיר הִינְגֶעלֵייגְט, (bis)	—Wie hot men dir hingeleigt, (bis)
טָאכְטֶער דוּ לִיבְּסְטֶע, דוּ מַיין?	Tochter du liebste, du main?
–מִיט דִי פִּיס צוּם טְהִיר,	—Mit die Fiss zum Thir,
נִיט וַוייט פוּן דִיר,	Nit wait vun dir,
מוּטֶער דוּ לִיבְּסְטֶע, דוּ מַיין!	Mutter du liebste, du main!

Е. Нуровъ (Туккумъ, Курляндск. губ.).

№ 269.

– טאכטער׳ל דו ליבסטע,
טאכטער׳ל דו מיין,
איך וועל דיר לערנען,
ווי א שנור צו זיין:

— Tochter'l du liebste,
Tochter'l du main,
Ich wel dir lernen,
Wie a Schnur zu sain:

בשעת די שוויגער׳ל
וועט געהן פון שול,
אזוי זאלסטו אונטערטראגען
דעם גילדערנעם שטול.

Bisch'as die Schwieger'l
Wet geihn vun Schul,
Asei sollstu untertogen
Dem gildernem Stuhl.

ווי די שוויגער׳ל
איז געגאנגען פון שול,
אזוי האט זי ניט אונטערגעטראגען
דעם גילדערנעם שטול.

Wie die Schwieger'l
Is gegangen vun Schul,
Asei hot sie nit untergetrogen
Dem gildernem Stuhl.

– בשעת דו וועסט דארפען
א קינד געווינען,
אזוי וועט זיך פאר דיר
קיין באבע ניט געפינען.

— Bisch'as du west darfen
A Kind gewinen,
Asei wet sich far dir
Kein Bobe nit gefinen.

ווי זי האט געדארפט
א קינד געווינען,
אזוי האט זיך פאר איהר –
קיין באבע ניט געפונען.

— Wie sie hot gedarft
A Kind gewinen,
Asei hot sich far ihr —
Kein Bobe nit gefunen.

– שוויגער׳ל דו ליבסטע,
שוויגער׳ל דו מיין,
שטעל זיך אריין אין פענסטער, –
אפשר וועט מיר גרינגער זיין!

— Schwieger'l du liebste,
Schwieger'l du main,
Stell sich arain in Fenster, —
Efscher wet mir gringer sain!

– ניט איך וועל זיך שטעלען
אין פענסטער אריין,
ניט עס וועט דיר
גרינגער זיין!

— Nit ich wel sich stellen
In Fenster arain,
Nit es wet dir
Gringer sain!

– שוויגער׳ל דו ליבסטע,
שוויגער׳ל דו מיין,
שטעל זיך אריין אין ווייגארטען,
אפשר וועט מיר גרינגער זיין!

— Schwieger'l du liebste,
Schwieger'l du main,
Stell sich arain in Waingorten,
Efscher wet mir gringer sain!

– ניט איך וועל זיך שטעלען
אין וויינגארטען אריין,
אונ ניט עס וועט דיר
גרינגער זיין!

— Nit ich wel sich stellen
In Waingorten arain,
Un nit es wet dir
Gringer sain!

– ווער עס איז מיין געליבטער	— Wer es is main Geliebter
און ווער עס איז דער מאן מיין,	Un wer es is der Mann main,
ווער וועט לויפען פערציג מייל	Wer wet leifen verzig Mail
צו מיין מוטער אין שטוב אריין?	Zu main Mutter in Stub arain?
– איך בין דיין געליבטער	— Ich bin dain Geliebter
און איך בין דער מאנן דיין,	Un ich bin der Mann dain,
און איך וועל לויפען פערציג מייל	Un ich wel leifen verzig Mail
צו דיין מוטער אין שטוב אריין!	Zu dain Mutter in Stub arain!
– גוט מארגען, שוויגער׳ל!	— Gut morgen Schwieger'l!
– גוט יאהר, מיין קינד!	— Gut Johr, main Kind!
– אייער איינציגע טאכטער	— Aier einzige Tochter
געהט שווער צו קינד!	Geiht schwer zu Kind!
ווי זי איז געגאנגען	Wie sie is gegangen
שפאנען דעם פערד,	Spannen dem Ferd,
אזוי האט זי זיך געוואונשען	Asei hot sie sich gewunschen
צו ליגען אין דער ערד.	Zu liegen in der Erd.
ווי זי איז אריבער	Wie sie is ariber
דעם אייזערנעם בריק,	Dem aisernem Brick,
אזוי האט זי באגעגענט	Asei hot sie begegent
די שמשים געהען צוריק.	Die Schamossim geihen zurick.
ווי זי איז אריין	Wie sie is arain
אין איהר טאכטערס שטוב,	In ihr Tochters Stub,
אזוי איז זי אריין	Asei is sie arain
אין פינסטערע גרוב.	In finstere Grub.
ווי זי האט געהאלטען	Wie sie hot gehalten
דעם מעסער׳ל אין שויס,	Dem Messer'l in Scheiss,
אזוי האט זי זיך דערלאנגט,	Asei hot sie sich derlangt,
אז די נשמה איז איהר ארויס.	As die Nschome is ihr araus.
אי אי אי, אי אי אי,	Oi oi oi, oi oi oi,
א קלאג, א קלאג, א קלאג	A Klog, a Klog, a Klog!
צוויי נפשות, צוויי נפשות	Zwei Nfasches, Zwei Nfasches
אין איין איינציגען טאג!	In ein einzigen Tog!

М. З. Левинъ (Витебск. губ.).

№ 270.

Варіантъ:

—טאכטער דו ליבסטע, טאכטער דו מיין,	— Tochter du liebste, Tochter du main,
כ'וועל דיר לערנען ווי בא א שוויגער צו זיין:	'ch wel dirlernen, wie ba a Schwieger zu sain:
אז די שוויגער וועט געהן פון ווייטען,	As die Schwieger wet geihn vun waiten,
זאלסטו ניט טהיילען קיין ארעמע לייטען.	Sollstu nit theilen kein oreme Laiten.
טאכטער דו ליבסטע, טאכטער דו מיין,	Tochter du liebste, Tochter du main,
כ'וועל דיר לערנען ווי בא א-שוויגער צו זיין:	'ch wel dir lernen, wie ba a Schwiegr zu sain:
אז די שוויגער וועט געהן פון שול,	As die Schwieger wet geihn vun Schul,
זאלסטו איהר טראגען אנטקעגען א שטוהל.	Sollstu ihr trogen antkegen a Stuhl.
טאכטער דו ליבסטע א. ז. וו.	Tochter du liebste etc.
אז די שוויגער וועט געהן צום טיש,	As die Schwieger wet geihn zum Tisch,
זאלסטו איהר אונטערטראגען א ביינקעלע צו די פיס.	Sollstu ihr untertrogen a Beinkele zu die Fiss.
טאכטער דו ליבסטע א. ז. וו.	Tochter du liebste etc.
אז די שוויגער וועט געהן צום טיש,	As die Schwieger wet geihn zum Tisch,
זאלסטו איהר געבען די בעסטע שטיק פיש.	Sollstu ihr geben die beste Stick Fisch.
. . . .	. . . .
. . . .	. . . .
— שוויגער ליבע, שוויגער מיין,	— Schwieger liebe, Schwieger main,
עפענט אפען א פארטקעלע,	Effent offen a Fortkele,
אפשר וועט א פייגעלע שפיעלען	Efscher wet a Veigele spielen
אונ אפשר וועט מיר גרינגער זיין!	Un efscher wet mir gringer sain!
שוויגער ליבע, שוויגער מיין,	Schwieger liebe, Schwieger main,
עפענט אויף א פענסטער'ל,	Effent auf a Fenster'l,
אפשר וועט א ווינטעלע בלאזען	Efscher wet a Wintele blosen
אונ אפשר וועט מיר גרינגער זיין!	Un efscher wet mir gringer sain!
שוויגער ליבע, שוויגער זיסע,	Schwieger liebe, Schwieger sisse,
עפענט אויף די טירעלע,	Effent uf die Thirele,
אפשר וועט מיין מאנן אריין	Efscher wet main Mann arain
אונ אפשר וועט מיר גרינגער זיין!	Un efscher wet mir gringer sain!

— שְׁנוּר לִיבֶּע, שְׁנוּר מַיין, כ'װעל נִיט עֶפֶענֶען דִי טִירֶעלֶע, דַיין מַאנְן װעט קֵיין מָאל נִיט אַרַיין אונ דִיר װעט נִיט גְרִינְגֶער זַיין !	— Schnur liebe, Schnur main, 'ch well nit effenen die Thirele, Dain Mann wet keinmol nit arain Un dir wet nit gringer sain!
— מַאנְן לִיבֶּער, מַאנְן מַיין, גֵעה אִין שְׁטַאל אַרַיין, קְלַייבּ אוֹיס דִי בֶּעסְטֶע פָּאר פֶערְד, װָאס זַיינֶען דְרַיי הוּנְדֶערְט טָאלֶער װֶערְט !	— Mann lieber, Mann main, Geih in Stall arain, Klaib aus die beste Por Ferd, Wos sainen drai hundert Tholer wert!
. . . .	. . . .
. . . .	. . . .
— טְרִינְק אוֹיס, מַיין טָאכְטֶער, דִי גְלֶעזֶעלֶע װַיין, אֶפְשַׁר װעט דִיר גְרִינְגֶער זַיין.	— Trink aus, main Tochter die Gläsele Wain, Efscher wet dir gringer sain!
. . . .	. . . .
. . . .	. . . .
מְחוּתֶּנֶת'טֶע לִיבֶּע, מְחוּתֶּנֶת'טֶע מַיין, מִיט אַייעֶרֶע קִינְדֶער זָאל אוֹיךְ אַזוֹי זַיין !	Mchuteneste liebe, Mchuteneste main! Mit aiere Kinder soll auch asei sain!

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

156 [illegible]

№ 271.

עֶס הָאט זִיךְ גֶעטְרָאפֶען אַזוֹי אוּנ אַזוֹי — אַ מַאנְן הָאט אַװעק גֶעװָארְפֶען אַ יוּנְגֶע פְרוֹי ;	Es hot sich getroffen asei un asei— A Mann hot awekgeworfen a junge Frau;
עֶר אִיז אַװעק אִין אַ װַייטֶע מְדִינָה, דִי יוּנְגֶע חַנָה'לֶע אִיז גֶעבְּלִיבֶּען אַן־עֲגוּנָה ;	Er is awek in a waite Medine, Die junge Chanele is geblieben a-n-Agune.
צְװעלְף אַ זַייגֶער נָאךְ הַאלְבֶּע נַאכְט הָאט מֶען דִי יוּנְגֶע חַנָה'לֶען אַ בְּרִיף גֶעבְּרַאכְט, װִי זִי הָאט גֶענוּמֶען דֶעם בְּרִיף אִין הַאנְט, הָאט זִי זִיךְ גֶענוּמֶען קְלַאפֶּען קָאפּ אָן װַאנְט.	Zwelf a Seiger noch halber Nacht Hot men die junge Chanele'n a Brief gebracht. Wie sie hot genummen dem Brief in Hand, Hot sie sich genummn klappen Kop on Wand.

— צי האסטו בעטגעוואנד, צי האסטו גרעט?
צי לייגסט זיך פריה, צי שטעהסט אויף שפעט?
— ניט כ'האב קיין בעטגעוואנד, ניט כ'האב קיין גרעט,
ניט איך לייג זיך פריה, ניט איך שטעה אויף שפעט!

— Zi hostu Bettgewand, zi hostu Gret?
Zi leigst sich frih, zi steihst auf spät?
— Nit 'ch hob kein Bettgewand, nit 'ch hob kein Gret,
Nit ich leig sich frih, nit ich steih auf spät!

— צי האסטו טעפ, צי האסטו פאנען?
צי האסטו קינדערלעך פון פרעמדע מאנען?
— ניט כ'האב קיין טעפ, ניט כ'האב קיין פאנען!
ניט איך האב קיין קינדערלעך פון פרעמדע מאנען,

— Zi hostu Tep, zi hostu Fannen?
Zi hostu Kinderlech vun Fremde Mannen?
— Nit 'ch hob kein Tep, nit 'ch hob Kein Fannen,
Nit ich hob kein Kinderlech vun fremde Mannen!

— צי האסטו קליידער, צי האסטו בלומען?
צי האסטו לוסט צו מיר צוקומען?
— ניט כ'האב קיין קליידער, ניט כ'האב קיין בלומען!
ניט איך האב קיין לוסט צו אייך צו קומען,

— Zi hostu Kleider, zi hostu Blumen?
Zi hostu lust zu mir zu kummen?
— Nit 'ch hob kein Kleider, nit 'ch hob kein Blumen,
Nit ich hob kein Lust zu aich zu kummen!

— צי האסטו ווייץ, צי האסטו קארן?
צי האסטו געציילט דיינע פארשניטענע יאהרן?
— ניט איך האב קיין ווייץ, ניט איך האב קיין קארן,
אבי איך צייל מיינע פארשניטענע יאהרן!

— Zi hostu Weiz, zi hostu Korn?
Zi hostu gezeilt daine varschnittene Johrn?
— Nit ich hob kein Weiz, nit ich hob kein Korn,
Abi ich zeil maine varschnittene Johrn!

— איך וועל דיר געבען א טיכעלע,
וואס זאל זיך וואשען האלבער־ווייס;
די טיכעלע וועל איך דיר שיינקען,
אז נאך דיין מאנן זאלסטו ניט בייגקען!

— Ich wel dir geben a Tichele,
Wos soll sich waschen halber-waiss;
Die Tichele wel ich dir scheinken,
As noch dain Mann sollstu nit beinken!

— מעגסט מיר געבען א טיכעלע,
וואס זאל זיך וואשען האלבער־ווייס;
די טיכעלע וועסטו מיר שיינקען,
און נאך מיין מאנן וועל איך בייגקען!

— Megst mir geben a Tichele,
Wos soll sich waschen halber-waiss;
Die Tichele westu mir scheinken,
Un noch main Mann wel ich beinken.

—אִיךְ װֶעל דִיר גֶעבֶּען אַ רִינְגֶעלֶע,	—Ich wel dir geben a Ringele,
װָאס װֶעט װֶעגֶען פֶערְצִיג לֹויט;	Wos wet wegen verzig Leit;
דֶעם רִינְגֶעלֶע װֶעל אִיךְ דִיר גֶעבֶּען,	Dem Ringele wel ich dir geben,
אוּנ מִיט דַיין מַאנְן זָאלְסְטוּ נִיט לֶעבֶּען!	Un mit dain Mann sollstu nit leben!
—מֶעגְסְט מִיר גֶעבֶּען אַ רִינְגֶעלֶע,	—Megst mir geben a Ringele,
װָאס זָאל װֶעגֶען פֶערְצִיג לֹויט!	Wos soll wegen verzig Leit;
דֶעם רִינְגֶעלֶע װֶעסְטוּ מִיר גֶעבֶּען,	Dem Ringele westu mir geben,
אוּנ מִיט מַיין מַאנְן װֶעל אִיךְ לֶעבֶּען!	Un mit main Mann mus ich leben!
פְּלוּצְלוּנְג הָאט מֶען גֶעגֶעבֶּען אַ קְלַאפּ אִין טְהִיר:	Plutzlug hot men gegeben a klap in Thir:
„זֶעה חַנָה'לֶע, עֶפֶען מִיר!"	„Seh, Chanele, effen mir!"
װִי חַנָה'לֶע הָאט דָאס דֶערְהֶערְט,	Wie Chanele hot dos derhert,
אִיז זִי גֶעפַאלֶען מִיטְ'ן פָּנִים צוּ דְ'רְ־עֶרְד.	Is sie gefallen mit dem Ponim zu d'r Erd.
—װַארְף אַרָאפּ דִי שְׁמוּטְץ פוּן דַיין לַייבּ,—	—Warf arop die Schmutz vun dain Laib,—
אִיךְ בִּין דַיין מַאנְן, דוּ בִּינְסְט מַיין װַייבּ!	Ich bin dain Mann, du binst main Waib!
—אִיךְ װַארְף אַרָאפּ דִי שְׁמוּטְץ פוּן מַיין לַייבּ,—	—Ich varf arop die Schmutz vun main Laib,—
דוּ בִּינְסְט מַיין מַאנְן, אִיךְ בִּין דַיין װַייבּ!	Du binst main Mann, ich bin dain Waib!
אִיךְ דַאנְק דִיר, זוּנְן, אִיךְ דַאנְק דִיר, לְבָנָה,	Ich dank dir, Sunn, ich dank dir, Lwone,
אִיךְ דַאנְק דִיר, לִיעבֶּער גָאט, פַאר דַיין מַתָּנָה!	Ich dank Dir, lieber Gott, far dain Matone!
אִיךְ דַאנְק דִיר, זוּנְן, אִיךְ דַאנְק דִיר, שְׁטֶערְן,	Ich dank dir, Sunn, ich dank dir, Stern,
אִיךְ דַאנְק דִיר, לִיבֶּער גָאט, פַאר מַיין יוּנְגֶע הֶערְרְן!	Ich dank Dir, lieber Gott, far main jungen Herrn!

Б. М. Кассель и А. Д. Пикъ. (Ковенск. губ.).

№ 272.

Варіантъ:

אֵיינְמָאל אִיז גֶעװֶוען אַ גֶעשִׁיכְטֶע אַזוֹי,	Einmol is gewen a Geschichte asei,
װִי אֵיין מַאנְן הָאט אַװֶעקְגֶעװָארְפֶען אַ יוּנְגֶע פְרוֹי;	Wie ein Mann hot awekgeworfen a junge Frau;
אַ יוּנְגֶע פְרוֹי אִיבֶּער דֶער װֶעלְט,	A junge Frau iber der Welt,
אוּנ נִיט קֵיין בְּרִיעף אוּנ נִיט קֵיין גֶעלְד.	Un nit kein Brief un nit kein Geld.

מען מוז אריין אין ווייננארטען גערען ,	Men mus arain in Waingorten neihen,
אפשר וועט דער ליבער איהר הערץ ער־ פרייען .	Efscher wet der Lieber ihr Harz erfreien.
געהט פערביי איין אלטער איד	Geiht varbai ain alter Jid
אונ פרעגט ביי איהר : „וואס טהוסטו היער ?״	Un frägt bai ihr: „Wos thustu hier?“
– איך וויין אונ קלאג נאך מיין אלטע ליעבע,	—Ich wein un klog noch main alte Liebe,
וואס ער האט איהר אזוי גיך פערטריבען !	Wos er hot ihr asei gich vartrieben!
נעהמט ער ארויס א שיינע קלייד לאנג ביז דער ערד,	Nehmt er araus a scheine Kleid, lang bis ber Erd,
אונ הונדערט טאלער איז זי ווערט.	Un hundert Tholer is sie wert.
– צי ווילסטו דאס פאר איין מתנה האבען,	—Zi willstu dos far ain Matone hoben,
אונ נאך דיין מאנן זאלסטו ניט וויינען אונ קלאגען !	Un noch dain Mann sollstu nit weinen un klogen?
– איך וויל דאס ניט פאר איין מתנה האבען,	—Ich will dos nit far ain Matone hoben,
אונ נאך מיין מאנן וועל איך וויינען אונ קלאגען !	Un noch main Mann wel ich weinen un klogen!
– צי האסטו קליידער, צי האסטו נדן ,	—Zi hostu Kleider, zi hostu Nadan,
צי האסטו לוסט צו איין פרעמדען מאנן ?	Zi hostu Lust zu ain fremden Mann?
– איך האב קליידער, איך האב נדן,	—Ich hob Kleider, ich hob Nadan,
אבער איך האב קיין לוסט צו איין פרעמדען מאנן !	Ober ich hob kein Lust zu ain fremden Mann!
נעהמט ער איהר פאר'ן האנד	Nehmt er ihr far'n Hand
אונ פיהרט איהר אריין אין ווילדען וואלד,	Un fihrt ihr arain in wilden Wald,
אונ זאגט צו איהר : „אז וויל איז צו דיר,	Un sogt zu ihr: „As weihl is zu dir,
אז וויל איז צו דיין לייב ,	as weihl is zu dain Laib,
אז איך בין דיין מאנן אונ דו ביסט מיין ווייב !״	As ich bin dain Mann un du bist main Waib!“
– עפענט די טהיר, אונזערע שיינע בלומען ,	—Effent die Thir, unsere scheine Blumen,
אונזער פאטער איז צו אונז געקומען !	Unser Voter is zu uns gekummen!

М. З. Ловинъ (Витебск. губ.).

№ 273*).

וואס ביסט דו אף מיר ברוגז ?	Wos bist du af mir breiges?
איך ווייס דאך ניט, פאר וואס	Ich weiss doch nit, far wos
דו געהסט דעם גאנצען טאג	Du geihst dem ganzen Tog
אראבגעלאזען דעם נאז !	Arobgelosen dem Nos!
אפשר ווילסט ניט גלויבען,	Efscher willst nit gleiben,
אז איך האב דיר ליעב ?	As ich hob dir lieb?
לאמיר פאהרען ביידע	Lomir fohren beide
צו דעם גוטען איד !	Zu dem guten Jid!
דעם גוטען אידען	Dem guten Jiden
וועלען מיר פדיון געבען,	Welen mir Pidjen geben,
אז ער זאל מאכען	As er soll machen
צווישען אונז א גוט לעבען.	Zwischen uns a gut Leben.
אונ אז מיר וועלען פאהרען	Un as mir welen fohren
צוריק פון גוטען איד,	Zurick vun guten Jid,
וועל איך מיט דיר פארפאהרען	Wel ich mit dir varfohren
אין זעלווע אפ'ן יריד.	In Selwe af'n Jrid.
דארט וועל איך דיר קויפען	Dort wel ich dir keifen
א זייגער אונ א קייט,	A Seiger un a Keit,
אונ א שיינע שטיק	Un a scheine Stick
זיידענס אויף א קלייד.	Saiden's auf a Kleid.
טו זיי־זשע מעהר ניט ברוגז	Tu sai-że mehr nit breiges
אונ גרייט אף גיך צום טיש,	Un greit af gich zum Tisch,
אונ זעטץ זאך מיט מיר עססען,	Un setz sach mit mir essen,
וועל איך דיר געבען א קיש !	Wel ich dir geben a Kysch!

А. С. Таненбаумъ (Гродненск. губ.).

№ 274.

אונ אויב דו גלויבסט מיר ניט,	Un eib du gleibst mir nit,
אז איך האב דיך ליב, —	As ich hob dich lieb, —
טא לאמיר ביידע פאהרען	To lomir beide fohren
צו דעם גוטען איד !	Zu dem guten Jid!
וואס וועט אונז	Wos wet uns
דער גוטער איד געבען ?	Der guter Jid geben?
ער וועט דאך מתפלל זיין	Er wet doch mispalel sain
אויף א גוטען לעבען !	Auf a guten Leben!
פון דעם גוטען אידען	Vun dem guten Jiden
געקומען צו פאהרען ;	Gekummen zu fohren;

*) *См.* отрывокъ этой пѣсни, напеч. г. I. Лернеромъ (въ ст. "די יודישע מוזע", loc. cit.).

אז מי האט א שלעכטען לעבען,	As mi hot a schlechten Leben,
האט מען קורצע יאהרן.	Hot men kurze Johren.
פון דעם גוטען אידען	Vun dem guten Jiden
געקומען צוריק,—	Gekummen zurick,—
וואס ט'מען מיר געגעבען?	Wos 't men mir gegeben?
א מאנן ווי א ביק!	A Mann wie a Byk!
געהט מיט אלל' די קראנקייט	Geiht mit all' die Krankait
אונ נעהמט איהם צו צוריק!	Un nehmt ihm zu zurick!

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 275*).

אי, איך וואלט שוין וועלען,	Oi, ich wollt schoin wellen,
אי, איך וואלט שוין וועלען,	Oi, ich wollt schoin wellen,
אי, איך וואלט שוין וועלען,	Oi, ich wollt schoin wellen,
אי, א כלה ווערען!	Oi, a Kale weren!
שרייב איך מיר א בריעפעלע	Schraib ich mir a Briefele
מיט איינע צעהען ווערטער,—	Mit eine zehn Werter,—
איך וואלט וועלען וויסען,	Ich wollt wellen wissen,
ווער איז מיין בעשערטער.	Wer is main bescherter.
פיהרט מען מיך צו דער חפה,	Fihrt men mich zu der Chupe
פיהרט מען מיך צוריק,	Fihrt men mich zurick,
שטעהען מיינע טאווארישקעס	Steihen maine Towarischkes
אונ פערגינען מיר ניט דעם גליק.	Un ferginen mir nit dem Glick.
אויף מארגען נאך דער חתנה,	Auf morgen noch der Chassene
די שמחה איז אין גאנצען;	Die Ssimche is in ganzen,
דער חתן איז א מלך,	Der Choss'n iz a Meilech;
די כלה געהט נאך טאנצען.	Die Kale geiht noch tanzen.
דריי טעג נאך דער חתנה,	Drai Täg noch der Chassene,
די שמחה איז אראפ;	Die Ssimche is arop;
ביי דאס יונגע ווייבעלע	Bai dos junge Waibele
דרעהט זיך שוין דער קאפ.	Dreiht sich schoin der Kop.
דריי וואכען נאך דער חתנה,	Drai Wochen noch der Chassene
קומט זי צום טאטען קלאגען;	Kummt sie zum Taten klogen:
— טאטע דו האסט מיר געגעבען א שאר־לאטאן א מאנן,	— Tate, du host mir gegeben a Scharlatan a Mann,
ער חאפט זיך צו מיר שלאגען!	Er chapt sich zu mir schlogen!

*) См. пѣсню аналогичнаго содержанія, напеч. г. Л. Перецомъ въ „Urquell", т. II вып. I—II, стр. 27 (1898 г.).

—קליידער און נדן	— Kleider un Nadan
האב איך דיר געגעבען,	Hob ich dir gegeben,
און א שארלאטאן א מאנן, —	Un a Scharlatan a Mann, —
דו מוזט דאך מיט איהם לעבען!	Du musst doch mit ihm leben!

А. Рейзинъ (Минск. губ.).

№ 276.

א חתן מיט א כלה	A Choss'n mit a Kale
האבן חתונה געהאט;	Hobn Chassene gehat;
געהוליעט האבען זיי,	Gehulet hoben sei,
געפרייט זיך צו זאט.	Gefreit sich zu satt.
אויף מארגען נאך דער חתונה	Auf morgen noch der Chassene
האט זי גענומען פיהלען, —	Hot sie genummen fihlen, —
א גוטע מערכה	A gute Maaroche
האט זי גענומען נאך איהר ווילען:	Hot sie genummen noch ihr Willen:
דער מאנן שפילט אין קארטען,	Der Mann spielt in Korten,
ער שכורט אהן א גרונט,	Er schikert ohn a Grund;
ער ליגט שטענדיג דארטען,	Er liegt ständig dorten,
ער הערט איהר ווי א הונט.	Er hert ihr wie a Hund.
פאהרט ער א וועק,	Fohrt er awek,
זעהט זי איהם ניט אין די אויגען;	Seht sie ihm nit in die Eigen;
קומט ער צו פאהרען, —	Kummt er zufohren, —
די מערכה טהוט ניט טויגען!	Die Maaroche thut nit teigen!

М. З. Левинъ (Витебск. губ.).

№ 277.

כל זמן איך בין א מיידעל,	Kol-sman ich bin a Meidel,
בין איך שיין און איידעל;	Bin ich schein un eidel;
און ווי איך ווער א ווייבעל,	Un wie ich wer a Waibel,
ווער איך ווי א ארעמע טייבעל.	Wer ich wie a oreme Taibel.
דער מאנן געהט זיך אין בית המדרש	Der Mann geiht in Beiss-hamedresch,
און לייענט זיך די סדרות;	Un leient sich die Sedres;
אין דאווענען זינגט ער אונטער,	In Dawnen singt er unter,
אין „קדושׁ" שפרינגט ער אונטער.	In „Kodeisch" springt er unter.
האלץ דארף איך אליין האקען,	Holz darf ich allein hacken,
און ברויט איז ניטא פון וואנען צו באקען.	Un Breit is nito vun wannen zu backen.
דעם חשבון פון די קינדער —	Dem Cheschb'n vun die Kinder —
איז יעטווידערען באזונדער:	Is jetwideren basynder:

איינעם שלאפען ליגען ,	Einem schlofen leigen,
דעם אנדערען צו מאכען די אויגען ,	Dem anderen zumachen die Eigen,
דעם דריטען אף דרויסען פיהרען ,	Dem dritten auf draussen fihren,
דעם פערטען די קאפ אויסשמירען .	Dem verten die Kop ausschmiren.
און דאס איז נאך ניט גאר , —	Un dos is noch nit gor,—
א ברית אלע יאהר !	A Bris alle Johr!

М. З. Левинъ (Витебск. губ.).

№ 278.

— איך לויף אין בית־מדרש ,	—Ich leif in Beiss-medresch,
איך לייען אויס די סדרות ,	Ich leien aus die Sedres,
איך שרייב אויס קמעות ,	Ich schraib aus Kameies,
איך גרייזעל אויס די פאות !	Ich graisel aus die Peies!
— אין מארק דארף מען לויפען ,	—In mark darf men leifen,
האלץ דארף מען קויפען ;	Holz darf men keifen;
ברויט דארף איך באקען ,	Breit darf ich backen,
האלץ דארף איך האקען ,	Holz darf ich hacken,
די קינדער דארף איך ניאנטשען :	Die Kinder darf ich njantschen:
איינע לייגען שלאפען ,	Eine leigen schlofen,
די אנדערע ארויס פיהרען ,	Die andere araus fihren,
די דריטע בעשמירען , —	Die dritte beschmieren, —
דאס איז נאך ניט גאר :	Dos is noch nit gor:
א קינד אלע יאהר !	A Kind alle Johr!

А. Рейзинъ (Минск. губ.).

№ 279.

שדכן , שדכן א קלאג צו דיר !	Schadchon, Schadchon, a klog zu dir!
אי , וואס האסטו געהאט צו מיר ?	Oi, wos hostu gehat zu mir?
דו האסט גענומען די שדכנות	Du host genummen die Schadchones
און האסט געקוילעט אהן רחמנות ,	Un host gekeilet ohn Rachmones,
א קלאג צו דיר , א קלאג צו דיר !	a Klog zu dir, a klog zu dir!
אויף וואס האסטו מיר געגעבען א מאן א פערד ,	Auf wos hostu mir gegeben a Mann a Ferd,
קריינעלעך , הארצעלעך , נעהם איהם צו אין דער ערד !	Kreinelech, Harzelech, nehm ihm zu in der Erd!
אויף וואס האסטו מיר געגעבען א מאן א ביק ,	Auf wos hostu mir gegeben a Mann a Byk,
קריינעלעך , הארצעלעך , נעהם איהם צו צוריק !	Kreinelech, Harzelech, nehm ihm zu zurick!

А. Рейзинъ (Минск. губ.).

№ 280.

Варіантъ:

שדכן, שדכן, א קלאג צו דיר !	Schadchon, Schadchon, a Klog zu dir!
וואס האסטו געוועלט פון מיר ?	Wos hostu gewollt vun mir!
צי האב איך דיר ניט באצאהלט	Zi hob ich dir nit bazohlt
דיינע שדכנות ?	Daine Schadchones?
דו האסט מיר געקוילעט	Du host mir gekeilet
אהן רחמנות !	Ohn Rachmones!

Б. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

[illegible] 156

№ 281.

— שטעה אויף, מיין ווייב, גיב די קינדער עסען,	— Steih auf, main waib, gieb die Kinder essen,
אונ דו דערגיב זיך ניט !	Un du dergib sich nit!
— שטעה אויף מיין ווייב, פארבעט די בעט,	— Steih auf, main Waib, varbett die Bett,
אונ דו דערגיב זיך ניט !	Un du dergib sich nit!
— שטעה אויף מיין ווייב, קעהר אויס די שטוב,	— Steih auf, main Waib, kehr aus die Stub,
אונ דו דערגיב זיך ניט !	Un du dergib sich nit!
— שטעה אויף מיין ווייב, מעלק אויס די קוה,	— Steih auf main Waib, melk aus die Kuh,
אונ דו דערגיב זיך ניט !	Un du dergib sich nit!
די ווייב מאטערט זיך, זי שטארבט שוין אוועק;	Die Waib mattert sich, sie starbt schoin awek;
דער מאנן גלויבט נאך ניט.	Der Mann gleibt noch nit.
מע הייבט שוין די ווייב אראפ אף ד'ערד,	Me heibt schoin die Waib arop af der Erd,
אונ דער מאנן גלויבט נאך ניט.	Un der Mann gleibt noch nit.
מע האט שוין דעם ארון געבראכט,	Me hot schoin dem Or'n gebracht,
דער מאנן גלויבט נאך ניט.	Der Mann gleibt noch nit.
מע האט שוין די ווייב אף דער מטה געלייגט,	Me hot schoin die Waib auf der Mite geleigt,
אונ דער מאנן גלויבט נאך ניט.	Un der Mann gleibt noch nit.
מע טראגט שוין אוועק די ווייב פון שטוב,	Me trogt schoin awek die Waib vun Stub,
דער מאנן גלויבט נאך ניט.	Der Mann gleibt noch nit.
מע האט שוין די ווייב געלייגט אין גרוב,	Me hot schoin die Waib geleigt in Grub,
דער מאנן גלויבט נאך ניט.	Der Mann gleibt noch nit.

מע האט שוין ארופגעשאטען די ערסטע לאפעטע,	Me hot schoin araufgeschotten die erste Lopete,
און דער מאנן גליבט נאך ניט,	Un der Mann gleibt noch nit.
מע האט שוין ארופגעשאטען די צווייטע לאפעטע,	Me hot schoin araufgeschotten die zweite Lopete,
און דער מאנן גליבט נאך ניט!	Un der Mann gleibt noch nit.

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 282.

אך ביילעלע, אי פערעלע,	Ach Beilele, Oi Perele,
וואו איז ער דארטען,	Wu is er dorten,
טאמדעדעראמדע (?) דער משומד, דער רעקרוט,	Tomdederomde (?) der Meschumed, der Rekrut,
דער שווארצער ציגיינער?	Der schwarzer Zigainer?
הירשקע מיט יאסקען, געהט רופט די באבען:	Hirschke mit Joschken, geiht ruft die Boben:
אפשר וועט זי באלד וואס האבען!	Efscher wet sie bald wos hoben!
— אך, באבע,	— Ach, Bobe,
עס טהוט מיר וועה מיין בויך!	Es thut mir weih main Bauch!
— שא, שא, מיין לעבען,	— Scha, scha, main Leben,
וועסט שוין באלד זופען אביסעלע יויך!	West schoin bald suppen a bissele Joich!
— אך, באבע,	— Ach, Bobe,
ס' טהוט מיר וועה מיין קאפ!	's thut mir weih main Kop!
— שא, שא, מיין ליב לעבען,	— Scha, scha, main lieb Leben,
וועסט שוין באלד פון וועהטאג אראפ!	West schoin bald vun Weihtog arop!
— אך, באבע,	— Ach, Bobe,
ס' ציהט מיר מיינע פיס!	's zieht mir maine Fiss!
— שא, שא, מיין זיס לעבען,	— Scha, scha, main siss leben,
ס' וועט שוין באלד זיין צוקער־זיס!	's wet schoin bald sain zucker-siss!
— אך, באבע,	— Ach, Bobe,
ס' ציהט מיר מיינע פינגער!	's zieht mir maine Finger!
— שא, שא, מיין ליב לעבען,	— Scha, scha, main lieb Leben,
ס' וועט שוין באלד זיין אביסעלע גרינגער!	's wet schoin bald sain a bissele gringer!
— אך, באבע, באבע,	— Ach, Bobe, Bobe,
ס' טהוט מיר וועה דער רוקען!	's thut mir weih der Rucken!
— שא, שא, מיין זיס לעבען,	Scha, scha, main siss Leben,
ס' וועט באלד זיין וואס צוקוקען!	's wet bald sain wos zu kucken!

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 283.

אזוי שיין בין איך , אזוי פיין בין איך ,	Asei schein bin ich, fain bin ich,
אזוי שיין איז מיין נאמען .	Asei schein is main Nomen.
געוועזען זיינען אף דער חתונה	Gewesen sainen af der Chassene
שיינע מחותנים .	Scheine Mchutonim.
אז די מיידעל נעמט דעם אלמן ,	As die Meidel nehmt dem Almen,
קריגט זי גרויסע שונאים .	Kriegt sie greise Sson'im.
. . . .	. . . .
. . . .	. . . .
קיין אלמן ניט צו נעהמען , —	Kein Almen nit zu nehmen,—
קיין דעה קען מען ניט זאגען ;	Kein Deie kenn men nit sogen;
ווי די מיידעל נעהמט דעם אלמן ,	Wie die Meidel nehmt dem Almen,
האט זי וואס צו קלאגען .	Hot sie wos zu klogen.
צעהן העמדער ליגען אין קאסטען	Zehn Hemder liegen in Kasten
מיט די ברייטע קרוינען ;	Mit die breite Kreinen;
אז די מיידעל נעהמט דעם אלמן ,	As die Meidel nehmt dem Almen,
פארברייננט זי איהר לעבען אין וויינען .	Varbreingt sie ihr Leben in Weinen.
גרויסע פיש און קליינע פיש	Greisse Fisch un kleine Fisch
זיינען אין די טייכען ;	Sainen in die Taichen;
אז די מיידעל נעהמט דעם אלמן ,	As die Meidel nehmt dem Almen,
קען זי זיך צו קיינעם ניט גלייכען .	Kenn sie sich zu keinem nit glaichen.
פיקסען פעל און בערישע פעל	Fichsen-fell un bärische Fell
איז דאך גוט אף פוטער ;	Is doch gut af Futter;
אז די מיידעל נעהמט דעם אלמן ,	As die Meidel nehmt dem Almen,
האט וואס צו קלאגען פאטער און מוטער .	Hot wos zu klogen Voter un Mutter.
גוטע ביר אין א שלעכטע טון	Gute Bier in a schlechte Tunn
הייבט דאך אן צו זויערן ;	Heibt doch on zu sauern;
אז די מיידעל נעהמט דעם אלמן ,	As die Meidel nehmt dem Almen,
פארברייננט זי איהר לעבען אין טרויערן .	Varbreingt sie ihr Leben in Trauern.
מיט שטיפקינדער אויסצוקומען	Mit Stiefkinder auszukummen
איז דאך א שווערע הלכה :	Is doch a schwere Haloche:
אז מ'רעט זיי אויס א ווארט	As m' redt sei aus a Wort
לויפען זיי אוועק צו די מוטערס משפחה .	Leifen sei awek zu der Mutter's Mischpoche.
מיט שטיפקינדער אויסצוקומען	Mit Stiefkinder auszukummen
איז דאך א שווערע הלכה :	Is doch a schwere Haloche:
קומען זיי צו געהן צו קאכט	Kummen sei zugein zukocht
און זיי בענטשען איהר מיט המן'ס ברכה .	Un sei bentschen ihr mit Homon's Broche.

דער מאנן נעהמט זיך אן	Der Mann nehmt sich on
און מאכט זיי א ביסעל לעבלעך ;	Un macht sei a bissele leblech;
ווען דער מאנן וואלט זיך ניט אריינגעשטעקט	Wenn der Mann wollt sich nit araingesteckt,
וואלטען זיי איהר באקלאפט מיט אלער המן-קלעפל	Wollten sei ihr baklappt mit allerlei Homon-kläppleeh.
מיינע גוטע פריינד צו פארזאגען	Maine gute Fraind zu varsogen
קיין אלמן ניט צו נעהמען :	Kein Almen nit zu nehmen:
מ'קען קיין מאל א פריי מוט ניט ווייזען	Men kenn keinmol a frai Muth nit waisen,
די הארץ טהוט רק פון צרות קלעמען !	Die Harz thut rak vun Zores klemmen!

Б. М. Кассель и А. Д. Пикъ. (Ковенск. губ.).

№ 284.

Варіантъ:

ווי שיין בין איך , ווי פיין בין איך ,	Wie schein bin ich, wie fain bin ich,
ווי שיין איז מיין נאמען !	Wie schein is main nomen!
איך וועל א שדוך טאן פון אייטל רבנים	Ich wel a Schiduch thon vun eitel Rabonim,
קיין אלמן ניט צו נעהמען ,	Kein Almen nit zu nehmen,
קיין דעה ניט צו זאגען .	Kein Deie nit zu sogen.
וועלכע מיידעל עס נעהמט אנ-אלמן ,	Welche Meidel es nehmt a-n-Almen,
האט זי וואס צו קלאגען .	Hot sie wos zu klogen.
ווי דער עפעלע איז שיין און פיין ,	Wie der Epele is schein un fain,
איז א ווארם אינדערינען ;	Is a Worm in derinnen;
וועלכע מיידעלע עס נעהמט אנ-אלמן	Welche Meidele es nehmt a-n-Almen,
האט זי א פאלשען זינען .	Hot sie a falschen Sinnen.

Д. Г. Гальперинъ (Вильна).

№ 285.

איך געדיינק דעם טאג דעם שלעכטען ,	Ich gedeink dem Tog dem schlechten,
וואס מי האט מיר געפיהרט צו די ח שעכט	Wos mi hot mir geführt zu der Chupe schächten.
דאנן בין איך געגאנגען ,	Dann bin ich gegangen,
די צורה פאר האנגען .	Die Zure varhangen.
איך האב געקלערט ,	Ich hob geklärt,
אז מיינע יאהרען זיינען שוין פ שטערט	As maine Johren sainen schoin varstert;
איך האב געטראכט —	Ich hob getracht —
ווי אף א וויספע אין א פינסטע נאכ	Wie af a Wispe in a finstere Nacht.

איך האב געקלערט: וועה אונד ווינד,	Ich hob geklärt: Weih und wind,
פון דאס שחיטה האט מען געבראכט אייער קינד!	Vun dos Schchite hot men gebracht aier Kind!
דער טבעת קדושין, דער געלדערנער רינג, —	Der Tabaas-kiduschin, der gelderner Ring, —
דער שארפער חלף, ער שנייט טיף אונ גרינג!	Der scharfer Chalef, er schnait tief un gring!
דער טבעת קדושין, די אייזערנע קייט,	Der Tabaas-kiduschin, — die aiserne Keit,
מי האט מיר געצוואונגען אונ געניית!	Mi hot mir gezwungen un geneith!
צוועלף פינסטערע יאהרען נאך מיין חתונה היינט,	Zwelf finstere Iohren noch main Chassene haint,
איך האב אפגעלעבט מיט מיין מאנן, וואס איך האב פיינט!	Ich hob opgelebt mit main Mann wos ich hob faint!
די יאהרען לויפען שנעל פארביי, —	Die Johren leifen schnell varbai, —
עס איז שוין דא אקינד, אונ צוויי, אונ דריי.	Es is schoin do a Kind, un zwei, un drai.
ביי די ליבע קינדער וועל איך זיך געהן באראטען:	Bai die liebe Kinder wel ich sich geihn barathen:
צי זאל איך זיך שיידען מיט אייער טאטען,	Zi soll ich sich scheiden mit aier Taten?
מיינע ליבע קינדער, עס איז שוין שפעט,	Maine liebe Kinder, es is schoin spät,
צי זאל איך געהן מיט אייער טאטען צום גט?	Zi soll ich geihn mit aier Taten zum Get?

М. З. Левинъ (Новоалександровскъ, Ковенск. губ.).

№ 286.

די ראזע וואקסט [1]) אין גארטען,	Die Rose wachst [1]) in Gorten,
דער רעגען גיסט [2]) אויף איהר;	Der Regen giesst [2]) auf ihr;
ווי דער רעגען גיסט אויף איהר, [3])	Wie der Regen giesst auf ihr, [3])
פארלירט זי דעם קאליר. [4])	Varliert sie dem Kolir, [4])

Варіанты:

[1]) א בלום ליגט.	A Blum liegt.
[2]) שמייסט.	Schmaisst.
[3]) און ווי נאר א האר.	Un wie nor a Hor
[4]) אראפ פון קאליר.	Arop vun Kolir.

ניט ווי איהר קאליר, ¹)	Nit wie ihr kolir,[1])
ווי איהר שיינע פארבען, — ²)	Wie ihr scheine Farben, — [2])
איידער אזא לעבען,	Eider asa Leben,
בעסער צו שטארבען!	Besser zu starben!
א יונגע צו שטארבען	A junge zu starben
איז ניט קיין סכנה,	Is nit kein Ssakone,
איידער צו בלייבען	Eider zu blaiben
א יונגע אלמנה!	A junge Almone!
וואס הייסט אן־אלמנה?	Wos heist a-n-Almone?
אז דער מאנן שטארבט אוועק;	As der Mann starbt awek;
וואס הייסט אן־עגונה?	Wos heist a-n-Agune?
אז דער מאנןווארפט אוועק!	As der mann warft awek!

Б. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

М. З. Левинъ (Новоалександровскъ, Ковенск. губ.).

№ 287.

Варіантъ:

צו וויינען און צו קלאגען	Zu weinen un zu klogen
אויף מיין יונגער וועלט:	Auf main junger Welt:
געבליעבען בין איך עלענד,	Geblieben bin ich elend,
ווי א שעפעלע אין פעלד,	Wie a Schäfele in Feld,
ווי א שעפעלע אין פעלד!	Wie a Schäfele in Feld,
הייב איך זיך אהן צו באדיינקען,	Heib ich sich on zu badeinken,
פאל איך אריין אין אלערליי קריינקען.	Fall ich arain in allerlei Kreinken.
אי, אלערליי קריינקען קאנן א דאקטער היילען,	Oi, allerlei Kreinken a Dockter heilen,
און די צרות פון מיין הארצען	Un die Zores vun main Harzen
נישטא פאר וועמען צו דער ציילען!	Nischto var wemen zu derzeilen!
צרות מיינע, מיט גרויסע מכות באדעקט,	Zores maine, mit greisse Makes badeckt,
איך זאל זיי וועלען אויפשרייבען,	Ich soll sei wellen aufschraiben,
וואלט קיין פאפיר ניט געקלעקט;	Wollt kein Papier nit geklekt;
פאפיר וואלט אפשר געקלעקט,	Papier wollt efscher geklekt,
נאר די האנד וואלט דאס נישט פארטראגען.	Nor die Hand wollt dos nischt vartrogen.
אי, די צרות פון מיינעם הארצען	Oi, die Zores vun main Harzen
נישטא פאר וועמען צו זאגען,	Nischto var wemen zu sogen,
נישטא פאר וועמען צו זאגען!	Nischto var wemen zu sogen!

Варіанты:

¹) ניט אזוי פון קאליר. — Nit asci vun Kolir.

²) ווי פון שיינע פארבען. — Wie vun scheine Farben.

אז די בלום בליהט אין גארטען	As die Bluhm bliht in Gorten
און דער רעגען געהט אויף איהר,	Un der Regn geiht auf ihr,
און אז דער רעגען הערט אויף צו געהן,	Un as der Regen hert uf zu geihn,
ווערט זי אן דעם קאליר.	Wert sie on dem Kolir.
נישט אזוי דעם קאליר,	Nischt asei dem Kolir,
ווי די שיינע פארבען;	Wie die scheine Farben;
איידער אזא לעבען,	Eider asa Leben,
בעסער יונג צו שטארבען!	Besser jung zu starben!
יונגערהייט שטארבען	Junger-heit starben
איז דאך ניט קיין גרויסע סכנה,	Is doch nit kein greisse Ssakone,
גלייכער ווי צו בלייבען א יונגע אלמנה!	Glaicher wie zu blaiben a junge Almone!
וועט איהר מיינען, — אן־אלמנה,	Wet ihr meinen, —a-n-Almone,
וואס דער מאנן איז געשטארבען?	Wos der Mann is gestorben?
אי ניין, ניין, — אן־אלמנה,	Oi nein, nein,—a-n-Almone,
דער מאנן איז פארטריבען געווארען!	Der Mann is vartrieben geworen!

М. А Зонъ (Старая Синява, Подольск. губ.).

[handwritten:] גבילין תיים נוסח זמר. לידהב מנוסחאות
מוגסטים, י.ל. כהן עמ׳ 156 [uncertain]

№ 288*).

קום איך צו מיין שטאל אריין, —	Kumm ich zu main Stall arain,—
אך און ווינד און וועה!	Ach un wind un weih!
פערד שטעהען, איינס און צוויי, און דריי,	Ferd steihen, eins un zwei, un drai,
פרעג איך מיין ליבסטע פרוי:	Fräg ich main liebste Frau:
וואס פאר פערד זיינען דא?	Wos far Ferd sainen do?
זאגט זי: מילך־קיה זיינען דא,	Sogt sie: Milch-kih sainen do,
מיין מוטער שיקט דאס מיר!	Main Mutter schickt dos mir!
— אך — אך — אך, ווינד — ווינד — ווינד,	Ach—ach—ach, wind—winp—wind,
מילך־קיה מיט הויכע זאטלען!	Milcb-kih mit heiche sottlen!
איך בין דער מאנן, איך בין דער מאנן,	Ich bin der Mann, ich bin der Mann,
שענער און בעסער קען שוין ניט זיין!	Schener un besser kenn schoin nit sain!
קום איך צו מיין קיך אריין, —	Kumm ich zu main Kich arain,—
אך און ווינד אונד וועה!	Ach un wind un weih!
סאבלען הייגען, איינס און צוויי, און דריי,	Ssablen heingen, eins un zwei, un drai,
פרעג איך מיין ליבסטע פרוי:	Fräg ich main liebste Frau:
וואס פאר סאבלען זיינען דא?	Wos far Ssablen sainen do?

*) Повидимому заимствована изъ нѣмецкаго источника, что отчасти подтверждается обиліемъ исковерканныхъ нѣмецкихъ словъ, попадающихся въ варіантахъ этой пѣсни; тотъ-же сюжетъ, впрочемъ, встрѣчается и въ русской народной пѣснѣ.

זאגט זי: בראט־שפיזען זיינען דא,	Sogt sie: Brot-spiesen sainen do,
מיין מוטער שיקט עס מיר!	Main Mutter schickt es mir!
אך – אך – אך, ווינד – ווינד – ווינד,	Ach—ach—ach, wind—wind—wind,
בראט־שפיזען מיט בלאנקע הענד!	Brot-spiesen mit blanke Händ!
איך בין דער מאנן, איך בין דער מאנן,	Ich bin der Mann, ich bin der Mann,
שענער אונ בעסער קען שוין ניט זיין!	Schener un besser kenn schoin nit sain!
קום איך צו מיין טיש אריין, –	Kumm ich zu main Tisch arain, —
אך אונ ווינד אונ וועה!	Ach un wind un weih!
היטלען ליגען, איינס אונ צוויי, אונ דריי,	Hitlen, eins un zwei, un drai,
פרעג איך מיין ליבסטע פרוי:	Fräg ich main liebsto Frau:
וואס פאר היטלען זיינען דא?	Wos far Hitlen sainen do?
זאגט זי: שמאנד־קריג זיינען דא,	Sogt sie: Schmant-krig sainen do,
מיין מוטער שיקט דאס מיר!	Main Mutter schickt dos mir!
אך – אך – אך, ווינד – ווינד – ווינד,	Ach—ach—ach, wind—wind—wind,
שמאנד־קריג מיט בלאנקע קאזראקען!	Schmant-krig mit lange Kosroken!
איך בין דער מאנן, איך בין דער מאנן,	Ich bin der Mann, ich bin der Mann,
שענער אונ בעסער קען שוין ניט זיין!	Schener un besser kenn schoin nit sain!
קום איך צו מיין שאף אריין, –	Kumm ich zu main Schaf arain, —
אך אונ ווינד אונ וועה!	Ach un wind un weih!
מאנטלען הייגען, איינס אונ צוויי, אונ דריי,	Mantlen heingen, eins un zwei, un drai
פרעג איך מיין ליבסטע פרוי:	Fräg ich main liebste Frau:
וואס פאר מאנטלען זיינען דא?	Wos far Mantlen sainen do?
זאגט זי: בעט־דעקעס זיינען דא,	Sogt sie: Bett-deckes sainen do,
מיין מוטער שיקט דאס מיר!	Main Mutter schickt dos mir!
אך – אך – אך, ווינד – ווינד – ווינד,	Ach—ach—ach, wind—wind—wind,
בעט־דעקעס מיט רויטע קאלנערס!	Bett-deckes mit reithe Kolners!
איך בין דער מאנן, איך בין דער מאנן,	Ich bin der Mann, ich bin der Mann,
שענער אונ בעסער קען שוין ניט זיין!	Schener un besser kenn schoin nit sain!
קום איך צו מיין בעט אריין, –	Kumm ich zu main Bett arain, —
אך אונ ווינד אונ וועה!	Ach un wind un weih!
מענער ליגען, איינס אונ צוויי, אונ דריי,	Männer liegen, eins un zwei, un drai,
פרעג איך מיין ליבסטע פרוי:	Fräg ich main liebste Frau:
וואס פאר מענער ליגען דא?	Wos far Männer liegen do?
זאגט זי: בעט־מאנארען (?) ליגען דא,	Sogt sie: Bett-manaren (?) liegen do,
מיין מוטער שיקט דאס מיר!	Main Mutter schickt dos mir!

אַך – אַך – אַך, װינד – װינד – װינד,	Ach—ach—ach, wind—wind—wind,
בעט־מאַנאַרען מיט לאַנגע װאָנצען !	Bett-manaren mit lange Wonzen !
איך בין דער מאַנן, איך בין דער מאַנן,	Ich bin der Mann, ich din der Mann,
שענער און בעסער קען שוין ניט זײַן !	Schener un besser kenn schoin nit sain !

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 289.

בין איך מיר אַ בעל הבית׳ל,	Bin ich mir a Bal-habes'l
טראָג איך מיר שוין אַ טלית,	Trog ich mir schoin a Tales,
און דעם שװער און שװיגער געבראַכט	Un dem Schwer un Schwieger gebracht
צו דעם גרויסען דלות.	Zu dem gressten Dales.
דערפאַר האָבען זײ,	Derfar hoben sei
אַ לײט פאַר אַן־אײדעם:	A Lait far a-n-Eidem:
לערנען קען איך גוט גמרא,	Lernen kenn ich gut Gemore,
כ׳קען אויסמישען פאָליצע מיט בוידעם!	'ch kenn ausmischen Polize mit Beidem!
פינף יאָהר קעסט האָב איך געװיס, –	Finf Johr Kest hob ich gewiss,—
זאָל זיך שװער און שװיגער בלאָזען;	Soll sich Schwer un Swieger blosen;
און דער נאָך – זײ געזונד, מײן װײב,	Un dernoch — sai gesund, main Waib,
אַ „ויברח" קײן װאָלאָזין!	A „wajiwrach" kain Wolosin!

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 290.

אשת חיל מי ימצא, –	Eisches Chajil mi jmzo,—
אַזאַ װײב געפינט מען בנמצא:	Asa Waib gefint men b'nimzo:
פון נאָז רינט, פון די אויגען טרערט,	Vun Nos rinnt, vun die Eigen thrärt,
ביסקען האַלבען טאָג די שטוב ניט געקערט.	Bis'kn halben Tog die Stub nit gekehrt.
געהט זי קערען, לאָזט זי נאָר די מיסט,	Geiht sie kehren, lost sie gor die Mist,
אין שטוב איז אָנגע....	In Stub is onge....
קומט צו געהן דער מאַנן,	Kummt zugeihn der Mann,
הײבט ער אָן צו שטראָפען, –	Heibt er on zu strofen,—
געהט זי אין בעט	Geiht sie in Bett
און לײגט זיך שלאָפען.	Un leigt sich schlofen.
שלאָפט זי אַ טאָג מיט אַ נאַכט,	Schloft sie a Tog mit a Nacht,
שטעהט זי אויף פערטראַכט.	Steiht sie auf vertracht.

געהט זי זוכען איהר שלייער,	Geiht sie suchen ihr Schleier,
צו ברעכט זי א טאפ מיט אייער.	Zubrecht sie a Top mit Eier.
…	…
זי איז א גרויסער גולם!	Si is a greiser Geilem!
…	…
צרות איהרע גרויסע!	Zores ihre greisse!
…	…
מען זאל איהר שלעפען אפ'ן בית החיים!	Men soll ihr schleppen af'n Beiss-hachajim!

Д. Г. Гальперинъ (Клинковы, Ковенск. губ.).

№ 291.

אז איך בין געוועזען א מאל א קליינער,	As ich bin gewen a mol a kleiner,
בין איך געוועזען זעהר א שיינער.	Bin ich gewen seiher a scheiner.
היינט אז איך בין עלטער געווארען,	Haint as ich bin älter geworen,
איז מיין מזל פארפינסטערט [1]) געווארען,	Is main Mas'l varfinstert [1]) geworen.
צי זאל איך וויינען, צי זאל איך לאכען, [2])	Zi soll ich weinen, zi soll ich lachen, [2])
אז מיין ווייב קען קיין קוגעל ניט מאכען?	As main Waib kenn kein Kugel nit machen?
האט זי אנגעהויבען מאנטיג פארנאכט	Hot sie ongeheiben Montig var-Nacht
און האט אויסגעלאזען פרייטיג צו נאכט.	Un hot ausgelosen Fratig zu Nacht,
האט מען אנגעהויבען דעם צאלנט עסען,	Hot men ongeheiben dem Zolent essen,
האט די קאטץ דעם קוגעל אויפגעגעסען. [3])	Hot die Katz dem Kugel auf gegessen, [3])
האב איך געכאפט א שטעקען מיט צוויי עקען	Hob ich gechapt a Stecken mit zwei Ecken
און האב אנגעהויבען די ווייב צו דעקען.	Un hob ongeheiben die Waib zu decken.
האט זי געכאפט די שיך מיט די שקראבעס	Hott sie gechapt die Schich mit die Schkrabes
און איז אנגקלאפען צו דעם טאטען אויף שבת;	Un is anklofen zu dem Taten auf Schabes;

Варіанты:

[1]) ערגער.	Ärger.
[2]) האט מען פון מיר אנגעהויבען שפאטען און לאכען.	Hot men vun mir ongeheiben spotten un lachen.
или:	
וואס טויג מיר צו שפאטען און וואס טויג מיר צו לאכען.	Wos teig mir zu spotten un wos teig mir zu lachen.
[3]) אויף מארגען—מי זעצט זיך עסען,	Auf Morgen — mi setst sich essen,
האט די ווייב דעם קוגעל פארגעסען.	Hot die Waib dem Kugel vargessen.

איז זי אַנגעקלאָפּעט צו דעם טאַטען אויף צוויי וואָכען,	Is sie anklofen zu dem Taten auf zwei Wochen,
האָב איך ניט געהאַט ווער זאָל מיר וואַרמעס קאָכען.	Hob ich nit gehat wer soll mir Warmes kochen.
האָב איך אָנגעהויבּען מיט די שכנים שטודירען, [1]	Hob ich ongeheiben mit die Soh'eheinim studieren, *)
מי זאָל מיין ווייב קריק ברייננען צופיהרען.	Mi soll main Waib k'rick breingen zuführen.
—אָי מיין מאַנן, מעגסט זיך בעגראָבען,	—Oi main Mann, megst sich begroben,
אַז איבער דעם קוגעל האָסטו די ווייב געשלאָגען!	As iber dem Kugel hostu die Waib geschlogen!
—אָי מיין ווייב, אַזוי פיל דיר מכּות,	—Oi main Waib, asei viel dir Makes,
ווי פיל דער קוגעל קאָסט מיך פּיאַטאַקעס!	Wie viel der Kugel kost mich Pjatakes!

М. З. Левинъ (Витебск. губ.).
І. Л. Равинскій (Гадячъ, Полтавск. губ.).
Т. В. Ротенбергъ (Ромны, Полт. губ.).
Ш. Финкельштейнъ (Жлобинъ, Могилевск. губ.).

№ 292.

Варіантъ: *)

אַז איך בין געווען אַ קליינינקער,	As ich bin gewen a kleininker,
בין איך מיר געווען אַ שיינינקער.	Bin ich mir gewen a scheininker.
ווי איך בין נאָר גרעסער געוואָרען,	Wie ich bin nor gresser geworen,
אַזוי האָט מען מיך חתונה געמאַכט.	Asei hot men mich Chassene gemacht.
און ווי מען האָט מיך חתונה געמאַכט,	Un wie men hot mich Chassene gemacht,
אַזוי האָט מען פון מיר אָנגעהויבען	Asei hot men vun mir ongeheiben
צו שפּאָטען און צו לאַכען.	Zu spotten un zu lachen.
וואָס איז געווען דאָס שפּאָטען און לאַכען?	Wos is gewen dos Spotten un Lachen?
וואָס מיין ווייב קען קיין קוגעל ניט מאַכען.	Wos main Waib kenn kein Kugel nit machen.
זי האָט דעם קוגעל געמאַכט	Sie hot dem Kugel gemacht
פון מיטוואָך פריה ביז פרייטיג ביי נאַכט;	Vun Mittwoch frih bis Fraitig bai Nacht;

Варіанты:

1) ... די שכנים צו מולירען. ...Die Sch'cheinim zu muliren.

*) См. варіантъ той же пѣсни, напеч. Д-ромъ С. Вейнбергомъ въ журн. „Globus" 1900 г., т. LXXVII, № 8 (стр. 131).

שבת איז געקומען דעם קוּ	Schabes is gekummen dem Kugel essen,
אַזוֹי האָט זי זיך דערמאָנט	Asei hot sie sich dermont, as sie hot ihm
אונטער פריפעטשיק פערגעס	Unter Pripetschik vergessen.
אַזוֹי האָב איך גענומען אַ ג	Asei hob ich genummen a greissen Stecken
און האָב גענומען איהרע בּיי	Un hob genummen ihre Beindelech decken.
איך האָב זי אַזוֹי געדעקט א	Ich hob sie asei gedeckt un gedeckt,
בּיז וואַנען זי איז פון מיר	Bis wannen sie is vun mir in Mitt'n Woch awek.
האָב איך אָנגעהויבען מיט	Hob ich ongeheiben mit maine Schcheinim zu studieren,
זיי זאָלען מיר די אֲרוּרָה א	Sei sollen mir die Arure in Stub arainfihren.
— זאָג־זשע מיר, מיין לעבען	—Sog-że mir, main Leben, wos is dain Mein,
וואָס דו ציהסט די דראַטווע	Wos du ziehst die Dratwe in die Zeihn?
זאָג איך איהר: דאָס איז מי	Sog ich ihr: Dos is main Mein,
דו זאָלסט היינט אין מקוה!	Du sollst haint in Mikwe geihn!
— זאָלסטו אַזוֹי האָבען יענע	—Sollstu asei hoben jene Welt,
ווי איך האָב דאָך מקוה־געלד!	Wie ich hob doch Mikwe-geld!
— זאָלסטו אַזוֹי האָבען אין מ	—Sollstu asei hoben in Maul die Zeihn,
ווי איך וועל היינט אין מקו	Wie ich wel haint in Mikwe geihn!
— געה־זשע יע, געה־זשע נ	—Geih-że je, geih-że nit,—
ווער דער שטיקט מיט דער	Wer derstickt mit dermit!

А. Рейзинъ (Минск. губ.).

№ 293.

גאַנץ וועלט ווייבערלעך	Ganz Welt Waiberlech
האָבען זיך אין מיינ'ג, —	Hoben sich in Mein'g,—
וויפיעל דער־מאַן גיט זיי גע	Wieviel der Mann git sei Geld,
איז זיי רק ווייניג.	Is sei rak weinig.
געפינט זיך איין, אַ קלוגע	Gefint sich ain, a kluger Jung,
און גיט זיך עך אַן־עצה:	Un git sich ech a-n-Eize:
ער דרעהט צונויף די גראָ	Er dreiht zuneif die grobe Strick
און גיט איהר איבער'ן פ	Un git ihr iber'n Pleize!

— אך, דו לאטרע און דו פיאניצע,	—Ach, du Lotre un du Pjanize,
זאלסטו אזוי לעבען!	Sollstu asai leben!
צי דען אז מיר אויף די הוצאה ווייניג,	Zi denn as mir auf die Heizoe weinig,
דארפסטו מיר איבער'ן פלייצע געבען?!	Darfstu mir iber'n Pleize geben?!
טאמער פארדינסטו א גריווענק'ל,	Tomer vardienstu a Griwnek'l,
טראגסטו אוועק אין שיינק!	Trogstu awek in Scheink!
דו גיסט אריין אין דיין העלדזעלע,	Du giesst arain in dain Hälsele,
און אהיים ברייננסטו א קריינק!	Un aheim breingstu a Kreink!

М. З. Левинъ (Витебск. губ.).

№ 294.

האב איך א שוויגער,	Hob ich a Schwieger,
האט זי אנ־איידעם;	Hot sie a-n-Eidem;
שלאגט ער די ווייב, —	Schlogt er die Waib,—
ציטערט דער ביידעם.	Zittert der Beidem.
— וואס בינסטו ברוגז,	Wos binstu breiges,
וואס טהוסטו מיר צו להכעים?	Wos thustu mir zu l'hoches?
וויש אפ די וואנצעם	Wisch op die Wonzes
און קוש......!	Un kusch......!

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 295.

די שרה'קה, די רבקה, די רבינקעס (?),	Die Ssorke, die Riwke, die Rabinkes (?),
לעבען א וואסעריל שטעהען זיי;	Leben a Wasser'l steihen sei;
האבען זיי גערעדט, האבען זיי געשפעט:	Hoben sei geredt, hoben sei gespet't:
דוד'ל מיט ריינעלען ליגען אין בעט.	Dowid'l mit Rainelen liegen in Bett.
— הער, מאמעלע, וואס דוד'ל רעדט:	— Her, Mamele, wos Dowid'l redt:
דוד'ל וויל געבען ריינעלען א גט!	Dowid'l wil geben Rainelen a Get!
א בלויע היטעל, א בלויזער שווערד — [1])	A blaue Hitel, a bleiser Schwert—[1])
א שיינע מיידעל איז דוד'ל ניט ווערט!	A scheine Meidel is Dowid'l nit wert!

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

---

[1]) Повидимому, смыслъ таковъ: его слѣдуетъ сдать въ солдаты.

№ 296.

איהר מעגט דאך אלע הערען,	Ihr megt doch alle heren,
וואס איצטיגע מיידלעך בעגעהרען:	Wos itztige Meidlech begehren:
צוראטקענע קליידלעך מיט שמאלע פאסען,	Zuratkene Kleidlech mit schmole Passen,
סאמעטענע באציקעס מיט גומענע קאלאשען.	Ssammetene Bozikes mit gummene Kalaschen.
— גיך, מיין טאכטער, לויף	— Gich, main Tochter, leif
א קאספעניק קויף!	A Kospenik keif!
וואו האסטו, מיין טאכטער, א קאספעניק גענומען?	Wu hostu, main Tochter, a Kospenik genummen?
— איך האב איהם אויפ'ן גאס געפונען!	— Ich hob ihm auf'n Gass gefunen!
— א געפונענע זאך האט ניט קיין קיום,	— A gefunene Sach hot nit kain Kijum,
דער טאטע וועט דיר מאכען אויפ'ן רוקען א סיום!	Der Tate wet dir machen auf'n Rucken a Ssijum!
שבת'דיגען טאג דעם גאנצען	Schabes-digen Tog dem ganzen
איז מען געגאנגען ביי גדליה'ן טאנצען;	Is men gegangen bai Gdalje'n tanzen;
ביי גדליה'ן טאנצען דאמען מיט הערען,	Bai Gdalje'n tanzen Damen mit Herren,
טאמער וועט דער שדוך ווערען.	Tomer wet der Schidach weren.
— דער טאטע וועט קומען אין כעס,	— Der Tate wet kummen in kās,
וועט זיך הערען די שמיץ אין גאס!	Wet sich heren die Schmitz in Gass!
דער טאטע וועט קומען אין היץ,	Der Tate wet kummen in Hitz,
וועט זיך הערען אין דרויסען די שמיץ.	Wet sich heren in draussen die Schmitz!

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 297.

איך האב געהאט איין טייערן קינד,	Ich hoh gehat ain thairn Kind,
ער איז מיר אוועק גיך און געשווינד.	Er is mir awek gich un geschwind.
ער איז מיר אוועק, ווי איין פייל פון בויגען,	Er is mir awek, wie ain Fail vun Beigen,
עס איז מיר געווארען ליכטיג אין די אויגען.	Es is mir geworen lichtig in die Eigen.
איך פלעג אמאל איהם טהאן פרעגען: „מיין קינד,	Ich fleg amol ihm thon frägen „Main Kind,
וואו נעהמסטו אזוי פיל געלד?“ —	Wu nehmstu asieviel Geld?“ —
פלעגט ער מיר ענטפערן: „איז דען	Flegt er mir entfern: „Is denn
ווייניג קלייטען אויף דער וועלט?“	Weinig Kleiten auf der Welt?“

אִיךְ פְלֶעג טְהָאן אַמָאל נָאךְ אִיהְם בֵּיינְקֶען,	Ich fleg thon amol noch ihm bein-ken,
וְואוּ פְלֶעג אִיךְ אִיהְם גֶעפִינֶען ? אִין אַלֶע שֵׁיינְקֶען !	Wu flegt ich ihm gefinen? —in alle Scheinken!

Д. Г. Гальперинъ (Газенпотъ, Курляндск. губ.).

№ 298.

אַמָאל הָאט גֶעדִינְט אַמַאד בַּיי אַרֶבִּיצִין זִיבֶּען יָאהְר,	Amol hot gedient a Mad bai a Rebezin sieben Johr,
אִיז זִי דָאךְ גֶעבְּלִיבֶּען אוֹיף אַיין אַכְטֶען יָאהְר,	Is sie doch geblieben auf ain achten Johr,
הָאט זִי דָאךְ גֶענוּמֶען אַכְט טָאלֶער גָאר.	Hot sie doch genummen acht Tholer gor.
אִיז דִי רֶבִּיצִין אָבְּגֶעשְׁטָארְבֶּען,	Is die Rebezin obgestorben,
הָאט דֶער רֶבִּי גֶענוּמֶען דִי מַאד פַאר אַ וַוייבּ.	Hot der Rebe genummen die Mad far a Waib,
הָאט זִי אָנְגֶעהֵייבֶּען דִי קִינְדֶער שְׁלֶעכְט צוּ הַאלְטֶען	Hot sie ongeheiben die Kinder schlecht zu halten
אוּנ דִי בְּרוֹיט פוּן זֵיי פַארְשְׁלִיסֶען אוּנ בַּא-הַאלְטֶען.	Un die Breit vun sei varschliessen un bahalten.
זַיינֶען זֵיי אַרוֹיף גֶעלָאפֶען מִיט אַגֶעשְׁרֵיי אוֹיף דִי מוּטֶער'ס קֶבֶר:	Sainen sei araufgelofen mit a Geschrei auf die Mutter's Keiwer:
„הֶער-זְשֶׁע צוּ, מוּטֶער, מוּטֶער! אוּנְזֶער בִּיטֶערְן גֶעשְׁרֵיי,	„Her-że zu, Mutter, Mutter! unser bittern Geschrei,
בַּיי דִי דִינְסְט-מַאד אִיז אוּנְז שׁוֹין וִוינְד אוּנ וֵועה!"	Bai die Dienstmad is uns schoin wind un weih!"
אִיז זִי אַמָאל גֶעגַאנְגֶען דִי בֶּעטֶעלֶע פַאר-בֶּעטֶען,	Is sie amol gegangen die Bettele varbetten,
הָאט עֶס אִיהְר אָנְגֶענוּמֶען אַזִיסֶער שְׁלָאף;	Hot es ihr ongenummen a sisser Schlof;
הָאט זִי אָבְּגֶעשְׁלָאפֶען אַטָאג מִיט אַנַאכְט,	Hot sie obgeschlofen a Tog mit a Nacht,
אִיז אִיהְר גֶעוָוארֶען דִי לִיפֶּען פַארְחַלֶעשְׁט אוּנ פַארְשְׁמַאכְט.	Is ihr geworen die Lippen varchalescht un varschmacht.
קוּמְט צוּגֵעהְן דִי לִיבֶּע רֶבִּיצִין אוּנ זָאגְט:	Kummt zugeihn die liebe Rebezin un sogt:
— גוּט מָארְגֶען דִיר, מַיין קִינְד!	—Gut Morgen dir, main Kind!
וָואס בִּינְסְטוּ אַזוֹי פַארְיָאמֶערְט אוּנ פַאר-צָאגְט?	Wos binstu asei varjommert un varzogt?

—ווי זאל איך ניט זיין פאריאמערט אונ
פארזאגט ,
אז איך האב די ליבע רביצין קיין „גוט
מארגען" ניט געזאגט ?

—Wie soll ich nit sain varjommert
un varzogt,
As ich hob die liebe Rebezin kein
„gut-Morgen“ nit gesogt?

—הער־זשע צו , מיין ליבע קרוין , וואס איך
וועל דיר זאגען :
די זונן מיט די לבנה איז זעהר רויט ,
אונ דאס באטייט דאך , אז די ליבע רביצין
איז טויט .

—Her-że zu, main liebe Krein, wos
ich wel dir sogen:
Die Sunn mit der Lwone is seiher reith
Un dos batait doch, as die Rebezin
is teit.

הער־זשע צו , מיין ליבע קרוין , וואס איך
וועל דיר זאגען :
א רב פאר א מאנן האסטו דאך ניט געטראכט
צו האבען .

Her-że zu, main liebe Krein, wos
ich wel dir sogen:
A Row far a Mann hostu doch nit
getracht zu hoben.

הער־זשע צו , מיין ליבע קרוין , וואס איך
וועל דיר זאגען :
דו מיט'ן רב עסען דאך אלערליי געריכטען ,

Her-że zu, main liebe Krein, wos
ich wel dir sogen:
Du mit'n Row essen doch allerlei
Gerichten,

אונ מיינע קינדער זשאלעוועסטו א שטיקעלע
ברויט , —
וועלן זיי זיך דערמאהנען , אז די יונגע מאמע
איז טויט !

Un maine Kinder żalewestu a Sti-
ckele Breit, —
Welen sei sich dermohnen, as die
junge Mame is teit!

הער־זשע צו , מיין ליבע קרוין , וואס איך
וועל דיר זאגען :
דו מיט'ן רב טרינקען קאווע מיט טהיי ,
אונ מיינע קינדער איז ביי דיר ווינד אונד
וועה !

Her-że zu, main liebe Krein, wos
ich wel dir sogen:
Du mit'n Row trinken Kawe mit Thei,
Un maine Kinder is bai dir wind
un weih!

הער־זשע צו , מיין ליבע קרוין , וואס איך
וועל דיר זאגען :
דו מיט'ן רב עסען דאך אלערליי פישען ,

Her-że zu, main liebe Krein, wos
ich wel dir sogen:
Du mit'n Row essen doch allerlei
Fischen,

אונ מיינע קינדער טרייבסטו צו פרעמדע
טישען !

Un maine Kinder traibstu zu fremde
Tischen!

הער־זשע צו , מיין ליבע קרוין , וואס איך
וועל דיר זאגען :
דו מיט'ן רב טהוען אן אלע רגלים נייע
קליידער ,
אונ מיינע קינדער פיהרסטו נאקעט אונ
בארוועס
אונ דו האסט זיי שוין אבגעריסען פון חדר !

Her-że zu, main liebe Krein, wos
ich wel dir sogen:
Du mit'n Row thuen on alle Rgolim
naie Kleider,
Un maine Kinder fihrstu nacket un
borwess
Un du host sei schoin obgerissen
vun Cheider!

הערשע צו, מיין ליבע קרוין וואס איך וועל דיר זאגען:	Her-że zu, main liebe Krein, wos ich wel dir sogen;
דו מיט׳ן רב שלאפען אויף פוכאווע קיסען,	Du mit'n Row schlofen auf puchowe Kissen,
אונ מיינע קינדער זשאלעוועסטו צו קאפען א ביסל היי, —	Un maine Kinder żalewestu zu-Kopen a bissel Hei,—
וועלען זיי זיך דערמאהנען, אז אהן א מאמען איז ווינד אונ וועה!	Welen sei sich dermohnen, as ohn a Mamen is wind un weih!

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 299.

עס פליהט א פייגעלע פון זעהער ווייט	Es flieht a Veigele vun seiher wait
אונ קומט דאך צופליהען צו רעכטער צייט.	Un kummt doch zufliehen zu rechter Zait.
עס שטעהט א ביימעלע א נאססער,	Es steiht a Beimele a nasser,
גאר ניט ווייט פון וואסער.	Gor nit wait vun Wasser.
דער וואססער׳ל האט זיך פארנאנדער גע־נאססען,	Der Wasser'l hot sich varnander gegossen,
האט ער דאך איהר נעסט אנגעטראפען.	Hot er doch ihr Nest ongetroffen.
זאגט זי: „גוטער ברודער, דו ליבער,	Sogt Sie: „Guter Bruder, du lieber,
איך לאז ביי דיר צוריק מיינע קינדער!“	Ich los bai dir zurick maine Kinder!“
אין א יאהר ארום אין דיזער צייט	In a Johr arum in dieser Zait
קומט זי געפלויגען פון זעהער ווייט;	Kummt sie gefleigen vun seiher wait;
זאגט זי: „גוטער ברודער, דו ליבער,	Sogt sie: „Guter Bruder, du lieber,
גיב מיר שוין אוועק מיינע קינדער!“	Gib mir schoin awek maine Kinder!“
— „דיינע קינדער וועל איך דיר געבען אין א יאהר ארום	—„Daine Kinder wel ich dir geben in a Johr arum,
אז זיי וועלען ווערען גוט אונ פרום!“	As sei welen weren gut un frumm!“
אין א יאהר ארום אין דיזער צייט	In a Johr arum in dieser Zait
קומט זי געפלויגען פון זעהער ווייט.	Kummt sie gefleigen vun seiher wait.
עס שטעהט א ביימעלע א נאססער,	Es steiht a Beimele a nasser,
ער איז דאך ניט ווייט פון וואסער.	Er is doch nit wait vun Wasser.
דער וואססער׳ל האט זיך פארנאנדער גע־נאססען,	Der Wasser'l hot sich varnander gegossen,
האט ער גאנץ איהר נעסט איבערפלאססען.	Hot er ganz ihr Nest iberflossen.

טהוט זי א פאל מיט א מאל	Thut sie a fall mit amol
אונ הויבט אן צו שרייען מיט א ביטערען קאל :	Un heibt on zu schraien mit a bitteren Kol:
„גאט, גאט דו גוטער !	„Gott, Gott, du guter!
נים אונטער איבער מיינע קינדער צו א פרעמדע מוטער !	Nit unter iber maine Kinder zu a fremde Mutter!
מיט די הענט טהוט זי זיי ברייט ברעכען, —	Mit die Hand thut sie sei Breit brechen,—
מיט די אויגען טהוט זי זיי שטעכען !"	Mit die Eigen thut sie sei stechen!"

М. З. Ленинъ (Витебск. губ.).

№ 300.

. . . .	. . . .
פארדארבען אללע ביימער,	Vardorben alle Beimer,
אללע טהייערע בלומען, —	Alle thaiere Blumen, —
צו א שלאנג א שטיפמוטער	Zu a Schlang a Stiefmutter
בין איך אן געקומען !	Bin ich ongekummen!
אי, האב איך צרות,	Oi, hob ich Zores,
אי, האב איך פיין !	Oi, hob ich Pain!
אך, גאט, דו ביסט גערעכט,	Ach, Gott, du bist gerecht,
מסתמא דארף אזוי זיין !	Mistome darf asei sain!
ווי עס פאנגט זיך אן דער פריה-מארגען,	Wie es fangt sich on der frih-Morgen,
אזוי פאנגט אן מיינע צרות צו גילטען ;	Asei fangt on maine Zores zu gilten
אונ ווי עס פאנגט זיך אן דער פריה-מארגען,	Un wie es fangt sich on der frih-Morgen,
אזוי פאנגט זי מיר אן צו שילטען,	Asei fangt sie mir on zu schilten.
אך, מוטער געטרייע,	Ach, Mutter getraie,
נעהם אן מיין שמערץ אונ פיין,	Nehm on main Schmerz un Pain,
אונ נעהם מיר ארויף	Un nehm mir aruf
ביי דיר צו זיין !	Bai dir zu sain!
יעצט איז פאר מיר מיין איינציגער גליק,	Jetzt is far mir main einziger Glick,
אז איך וואלט געהן תשבה באב	As ich wollt geihn tische-b'Ow
ביי דיר צו גאסט	Bai dir zu Gast
אונ ניט קומען צוריק !	Un nit kummen zurick!

г-жа А. Гольштейнъ (Свенціаны, Виленск. губ.).

№ 301.

אין פעלד וואקסט א ביימעלע	In Feld wackst a Beimele
גאר א גרינינקע,	Gor a grininke,
האט זיך אפגעשטעלט א יתומה'לע	Hot sich opgestelt a Jsseimele
גאר א קליינינקע.	Gor a kleininke.
ביטער, ביטער, ביטערלעך	Bitter, bitter, bitterlech
א יתומה'לע צו בלייבען —	A Isseimele zu blaiben —
ניטא וועמען בריוועלעך,	Nito wemen Brieweleck,
בריוועלעך צו שרייבען!	Brieweleck zu schraiben!
ביטער, וואס איך בין אין א פרעמדער לאנד,	Bitter, wos ich bin in a fremder Land,
וואס איך האב קיין מזל ניט,	Wos ich hob kein Mas'l nit,
ביטער וואס איך האב קיין טאטען ניט!	Bitter, wos ich hob kein Taten nit!
דאס וואס איך האב קיין מזל ניט,	Dos wos ich hob kein Mas'l nit,
וועל איך איהם געפינען;	Wel ich ihm gefinen;
דאס וואס איך בין אין א פרעמדער לאנד,	Dos wos ich bin in a fremder Land,
וועל איך געוואוינט ווערען —	Wel ich gewoihnt weren —
דאס וואס איך האב קיין טאטען ניט,	Dos wos ich hob kein Taten nit,
וועל איך נאך איהם אייביג קלאגען!	Wel ich noch ihm eibig klogen!

А. Рейзинъ (Минск. губ.).

№ 302.

זינד איך בין איין יתומה'לע געבליבען,	Sind ich bin ain Jsseimele geblieben,
אזוי האב איך געקראגען פארשטאנד.	Asei hob ich gekrogen Varstand.
אי, פארשטאנד!	Oi, Varstand!
מי האט שוין פאר מיר דעם תכלית געפונען,	Mi hot schoin far mir dem Tachles gefunen,
צו געבען די מלאכה אין דער האנד.	Zu geben die Mloche in der Hand.
אין דער האנד!	In der Hand!
די מלאכה איז פאר מיר צו שווער,	Die Mloche is far mir zu schwer,
אונ איך בין צו קליין.	Un ich bin zu klein.
אי, צו קליין!	Oi, zu klein!
אונ היינט בין איך איין ביטערע יתומה'לע,	Un haint bin ich ain bittere Jsseimele,
דערצו נאך עלענד ווי איין שטיין.	Derzu noch elnd wie ain Stein!
ווי איין שטיין!	Wie ain Stein!
א גאנצען טאג האָרעווע איך זיך אן	A ganzen Tog horewe ich sich on
אונ ביי נאכט לייג איך זיך שלאפען.	Un bai Nacht leig ich sich schlofen.
שלאפען צו!	Schlofen zu!
איך פאספייע זיך ניט איבערצוקערען אויפ'ן אנדערען זייטעלע,	Ich pospeie sich nit iberzukehren auf'n anderen Saitele,
מי שרייט שוין: יתומה'לע שטעה אויף, איז ניט פרי	Mi schrait schoin: Jsseimele, steih auf, es is nit frih!
ניט פרי	Nit frih!

אויף מארגען אין דער פריה שטעה איך מיר אויפ'עט	Auf Morgen in der-frih steih ich mir auf'et
אונ איך הייב זיך מיר אן צו בעטראכטען ;	Un ich heib sich mir on zu betrachten.
אי, צו בעטראכטען !	Oi, zu betrachten!
אז איך האב נאך אויף יום־טוב קיין קליי־דעלע ניט	As ich hob noch auf Jom-tew kein Kleidele nit
אונ איך האב שוין ניט, ווער עס זאל מיר מאכען.	Un ich hob schoin nit, wer es soll mir machen.
אי, צו מאכען !	Oi, zu machen!
—פאטער, דו מיין פאטער, דו טהייערער,	—Voter, du main Voter, du thaierer,
וואס טהוסטו מיינע קולות ניט דערהערען !	Wos thustu maine Keiles nit derheren?
אי, דערהערען !	Oi, derheren!
היינט בין איך איין עלענט אונ איין ביטער יתומה'לע	Haint bin ich ain elend un ain bitter Jsseimele
אונ איך האב שוין ניט, ווער עס זאל מיר דערנעהרען.	Un ich hob schoin nit, wer es soll mir dernähren.
אי, דערנעהרען !	Oi, dernähren!
—טאכטער, דו מיין טאכטער, דו טהייערע,	—Tochter, du main Tochter, du thaiere,
איך האב שוין דיינע קולות, אי, לאנג, לאנג־דערהערט,	Ich hob schoin daine Keiles, oi, lang, lang derhert,
אי, דערהערט !	Oi, derhert!
אונ בינסטו איין עלענטע אונ ביטערע יתומה'לע,	Un binstu ain elente un bittere Jsseimele,
מסתמא איז פון גאטט אזוי באשערט !	Mistome is vun Gott asei baschert!
אי, באשערט !	Oi, baschert!

М. З. Ховинъ (Двинскъ, Витебск. губ.).

IX.

Бытовыя пѣсни.

№ 303.

א וואלאכל לאמיר זינגען,	A Woloch'l lomir singen,
א וואלאכל לאמיר שרייען;	A Woloch'l lomir schraien;
א גאנצע וואך הארעוועט מען דאך, —	A ganze Woch horewet men doch,—
אף שבת מוז מען לייהען!	Af Schabes mus men laihen!
. . . .	. . . . . .

N. N. (Минск. губ.)

№ 304.

המבדיל בין קדש לחול —	Hamawdil bein keidesch l'choil—
וואס טהוט מען, עס געהט גאר ניט וואיהל?	Wos thut men, es geiht gor nit weihl!
שרענו — פארן, וכספנו — א ני,	Sar'einu—varan, w'Kaspeinu—a ni,
דער שטיקעל ברויט קומט אן מיט מיה!	Der Stickel Breit kummt on mit Mih!
יום פנה, דער שבת אוועק,	Jeim pono, der Schabes awek,
אזוי ווי א שאטען פון בוים;	Asei wie a Schotten vun Beim;
פון אלע שפייזען ניט געבליבען קיין זוים.	Vun alle Spaisen nit geblieben kein Seim,
אונ באלד, אי וועה אונ אך,	Un bald, oi weih un ach,
מארגען קומט די גליקליכע וואך.	Morgen kummt die glickliche Woch,
מארגען דארף מען געהן אין קלייט —	Morgen darf men geihn in Kleit—
ביטער, ביטער ווי דער טויט	Bitter, bitter wie der Teit
זיטצען אויפן גאניק ווי א צוגעבונדענער הונט	Sitzen auf'n Ganik, wie a zugebundener Hund,
אונ שרייען: טאם מאלי פונט!	Un schraien: Tam maly Funt!

А. Рейзинъ (Минск. губ.)

№ 305.

— אי, סענדערקע, מיין מאנן,	—Oi, Ssenderke, main Mann,
וואו נעהמט מען, וואו נעהמט מען געלטעלע	Wu Nehmt men, wu nehmt men Geltele,
אי, סענדערקע, מיין מאנן?	Oi, Senderke, main Mann?

— ביין פריצל, ביין פריצל, מיין ווייבעל ביין פריצל, ביין פריצל, מיין טייבעלע, ביין פריצל, ביין פריצל, מיין קרוין, איך בלייב שוין גאר אליין!	—Bai'n Poriz'l, bai'n Poriz'l, main Waibele, Bai'n Poriz'l, bai'n Poriz'l, main Taibele Bai'n Poriz'l, bai'n Poriz'l, main Krein, Ich blaib schoin gor allein!
— אי, סענדערקע, מיין מאנן, וואו נעהמט מען, וואו נעהמט מען ברייטעלע אי, סענדערקע, מיין מאנן? — ביין פריצל, ביין פריצל, מיין ווייבעל ביין פריצל, ביין פריצל, מיין טייבעלע, ביין פריצל, ביין פריצל, מיין קרוין, איך בלייב שוין גאר אליין!	—Oi, Ssenderke, main Mann, Wu nehmt men, wu nehmt men Breitele, Oi, Ssenderke, main Mann? —Bai'n Poriz'l, bai'n Poriz'l, main Waibele, Bai'n Poriz'l, bai'n Poriz'l, main Taibele, Bai'n Poriz'l, bai'n Poriz'l, main Krein, Ich blaib schoin gor allein!
— אי, סענדערקע, מיין מאנן, וואו נעהמט מען, וואו נעהמט מען מילכעלע אי, סענדערקע, מיין מאנן? — ביין פריצל, ביין פריצל, מיין ווייבעל ביין פריצל, ביין פריצל, מיין טייבעלע ביין פריצל, ביין פריצל, מיין קרוין, איך בלייב שוין גאר אליין!	—Oi, Ssenderke, main Mann, Wu nehmt men, wu nehmt men auf Milchele, Oi, Ssenderke, main Mann? —Bai'n Poriz'l, bai'n Poriz'l, main Waibele, Bai'n Poriz'l, bai'n Poriz'l, main Taibele, Bai'n Poriz'l, bai'n Poriz'l, main Krein, Ich blaib schoin gor allein!

А. Ройзинъ (Минск. губ.)

[illegible]

№ 306.

— וואו וועסטו מיר לאזען, סענדערל, מיין מאנן? — אין א שטיבעלע, מיין ליבסטע ווייבעלע אין א שטיבעלע, מיין ליבסטע טייבעלע אין א שטיבעלע, מיין ליבסטע קרוין דו בלייבסט דאך שוין גאר אליין!	—Wu westu mir losen, Ssender'l, main Mann? —In a Stibele, main liebste Waibele, In a Stibele, main liebste Taibele, In a stibele, main liebste Krein, Du blaibst doch schoin gor allein!

‏— וואס וועל איך מיט די קינדער עסען,‏	—Wos wel ich mit die Ki
‏סענדערל מיין מאנן ?‏	Ssender'l, main Mann?
‏— ברויט, מיין ליבע ווייבעלע,‏	—Breit, main liebe W
‏ברויט, מיין ליבע טייבעלע,‏	Breit, main liebe Taib
‏ברויט, מיין ליבע קרוין,‏	Breit, main liebe Krei
‏דו בלייבסט שוין גאר אליין !‏	Du blaibst schoin gor
‏— וואו וועל איך ברויט נעהמען,‏	—Wu wel ich Breit nehm
‏סענדערל, מיין מאנן ?‏	Ssender'l main Mann?
‏— אין סעמעריל (?) א. ז. וו.‏	—In Ssemeril (?) etc.
‏— וואו זאל איך געלט נעהמען,‏	—Wu soll ich Geld nehm
‏סענדערל, מיין מאנן ?‏	Ssender'l main mann?
‏— ביין פריצל א: ז. וו.‏	—Bai'n Poriz'l etc.
‏ביין פריצל אי' דא א הינטעלע,‏	—Bai'n Poriz'l i' do a Hin
‏סענדערל, מיין מאנן !‏	Ssender'l, main Mann!
‏— נעם א שטעקעלע א. ז. וו.‏	—Nehm a Steckele et
‏וואו זאל איך נעהמען א שטעקעלע,‏	—Wu soll ich nehmen a Ste
‏סענדערל, מיין מאנן ?‏	Ssender'l, main Mann?
‏— אין וואלד, א. ז. וו.‏	—In Wald etc.
‏— אין וואלד איז דא א בערעלע,‏	—In Wald is do a Bärele,
‏אי סענדערל, מיין מאנן !‏	Oi Ssender'l, main Mann!
‏— מיט א שטיינדעלע א. ז. וו.‏	—Mit a Steindele etc.
‏— וואו זאל איך א שטיינדעלע נעהמען,‏	—Wu soll ich a steindele ne
‏סענדערל, מיין מאנן ?‏	Ssender'l, main Mann?
‏— אין ברוק, מיין ליבסטע ווייבעלע,‏	—In Bruck, main lieb
	W
‏אין ברוק, מיין ליבסטע טייבעלע,‏	In Bruck, main liebste T
‏אין ברוק, מיין ליבסטע קרוין,‏	In Bruck, main liebste
‏דו בלייבסט דאך שוין גאר אליין !‏	Du blaibst doch schoin

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.)

№ 307.

‏רבונו של עולם, וואס האסטו פון מיר געוועלט‏	Ribeinei schel Eilom, wos
	vun mir ge
‏וואס האסטו באשאפען א קבצן אויף דער וועלט,‏	Wos hostu baschaffen a Ka
	auf der
‏אף א זעלכענע צרות, אף א זעלכען נויט ?‏	Auf a selche Zores, auf a
‏מיר וואלט שוין געווען ליבער דער טויט !‏	Mir wollt schoin gewen lieb

וואס האסטו דעם נגיד אלץ געגעבן,
כדי ער זאל האבען — אפ'ן גאנצען לעבען, —
אונ מיר האסטו געזשאלעוועט דיינע רחמנות,
אז איך מיט מיין לעבען שטעה מיר אין סכנות?

Wos hostu dem Nogid allz gegeben,
Kdei er soll hoben—af'n ganzen Leben,—
Un mir hostu geżalewet daine Rachmones,
As ich mit main Leben steih mir in Ssakones?

אין שטוב איז נאס, ניטא וואו צו ליגען,
איך געה מיר ארויס אין גאס עטוואס צו קריגען;
אין גאס איז ליכטיג, מענטשען ווי שטערן, —
ביי מיר אין שטוב איז פינסטער, ניטא וואו צו קערן.

In Stub is nass, nito wu zu liegen,
Ich geih mir araus in Gass etwos zu Kriegen;
In Gass is lichtig, Mentschen wie Stern,—
Bai mir in Stub is finster, nito wu zu kehrn.

פון אייגענע פאמיליע בין איך געוואָרען פארשעמט,
פון אייגענעם ברודער בין איך געוואָרען פארפרעמט, —
ער טהוט פון מיר פארמיידען אלע זיינע וועגען,
ער האט זיך פארגעסען, אז מיר זיינען אונטער איין הארצען געלעגען!

Vun eigene Familje bin ich geworen varsehämt,
Vun eigenem Bruder bin ich geworen varvremdt,—
Er thut vun mir varmaiden alle saine Wegen,
Er hot sich vargessn, as mir sainen unter ein Harzen gelegen!

М. З. Левинъ (Новоалександровскъ, Ковенск. губ.)

№ 308.

גאט, דו גאט דערבארעמדיקער,
וואס בין איך ניט קיין מזלדיקער?
ווי מיין מאמע האט מיר געבארען,
איז שוין מיין מזל באלד פארלארען;
אונ ווי די באבע האט מיר צוגענומען,
האט זי שוין מיין מזל ניט געפונען.

לייטישע מזלות טהוען אויף די וואסערן שווימען,
אונ איך טהו זוכ'ן אונ טהו ניט געפינען.

אין די גאנצע וועלט בין איך ארומגעלאפן
אונ איך האב מיין מזל ניט געטראפן.

Gott, du gott derbaremdiker,
Wos bin ich nit kein mas'ldiker?
Wie main Mame hot mir geboren!
Is schoin main Mas'l bald varloren;
Un wie die Bobe hot mir zugenummen,
Hot sie schoin main Mas'l nit gefunen.
Laitische Masoles thuen auf die Wassern schwimmen,
Un ich thu suchen un thu nit gefinen.
In die ganze Welt bin ich arumgelofn
Un ich hob main Mas'l nit getroffn.

Б. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.)

№ 309.

שלעכטע יאהרען אונ ביטערע צייטען
האבען מיר זיך, יודעלעך, דא אין רומעניע
פערדינט; 1)
עס פאלט אונז צו פון אלע זייטען
אלע טאג א נייע וואונד!

ניי— געבוירענע קבצנים,
זיי וואקסען, ווי גראז אין פעלד;
זיי פאלען, נעביך, אויף דעם פנים
פון דארשט אונ פון קעלט.

פון צרות ווערט דאס הארץ צוריסען
די לעצטע כחות געהען אויס;
נעהענדיג דעם לעצטען ביסען,
רייסט מען איהם פון דעם מויל ארויס.

אין דארף זענען מיר געזעסען,
אונ פלוצלונג האט מען אונז פערטריבען;
היינט זיצען די קינדער אומגעגעסען,
די אומגליקליכע מוטער וויינט אונ קלאגט.

דארט שטעהט א שטיבעלע גאר בעזונדער
אין שטאדט, ניט ווייט פון דעם טייך;
דארט זיצט איין אלמנה מיט אכט קינדער
אויסגעמוטשעט, בלויז אונ שוואך.

פון די דערפער האט מען אונז פערטריבען,
פון די שיינקען מיט א ווילדען כעס;
היינט לויף, כאטשע הייגג זיך,
כאטשע פאל אויף דעם פנים אין מיטען גאס! 2)

Schlechte Johren un bittere Zaiten
Hoben mir sich, Jidelech, do in
Rumänien verdient; [1]
Es fallt uns zu vun alle Saiten
Alle Tog a naie Wynd!

Nai—geboirene Kabzonim,
Sei wachsen, wie Gros in Feld;
Sei fallen, nebach, auf dem Ponim
Vun dorst un vun Kält.

Vun Zores wert dos Harz zurissen,
Die letzte Keiches geihen aus;
Sehendig dem letzten Bissen,
Raisst men ihm vun dem Maul
araus.

In dorf senen mir gesessen,
Un plutzlung hot men uns verjogt;
Haint sitzen die Kinder umgeges-
sen,
Die anglickliche Mutter weint un
klogt.

Dort steiht a Stibele gor besynder,
In Stodt, nit wait vun dem Tach;
Dort sitzt ain Almone mit acht
Kinder,
Ausgemutschet, bleis un schwach.

Vun die Derfer hot men uns ver-
trieben,
Vun die Scheinken mit a wilden
Kas;
Haint leif, chotsche heing sich,
Chotsche fall auf dem Ponim in
Mittn Gass! [2]

---

1) ליידען מיר אצונד.
2) זי איז אויך א מאל אין דארף געזעסען,
אונ פלוצלונג האט מען זי פערטריבען;
אצונד האבען זיי גיט וואס צו עסען,
די מוטער זיצט נעביך, וויינט אונ קלאגט.

— וואס ליידען מיר אזוי פיל, מאמע זי?
פרעגט איהר וויינענדיג דאס עלטערע קינד,
— פרעג ניט שאלות, כן הפתמא
האבען מיר אזוי פערדינט;

1) Laiden mir asynd.
2) Sie is auch amol in Dorf gesessen,
Un plutzlung hot men sie verjogt;
Asynd hoben sai nit wos zu essen,
Die Mutter sitzt, nebach, weint un Klogt.

—„Wos laiden mir asei viel, M'mel?"
Frägt ihr weinendig dos ältere Kind.
—Fräg nit Schäiles, min bastame,
Hoben mir asei verdient!

עס איז שוין צו לעבין גאר אונמעגליך,
זעהענדיג די שווערע, ביטערע נויט;
פרנסה ווערט געמינערט טעגליך,
מ'געהט אויס פאר א שטיקל ברויט!

Es is schoin zu leben gor unmeglic
Sehendig die schwere, bittere Neith
Parnosse wetr geminert täglich,
M'geiht aus far a Stiek'l Breit!

№ 310.

איך געה ארום אין די גאסען איינער אליין,
איך האב ניט מיט וועמען צו ריידען, נאר צו זיך אליין.
אין איין פרעמדער מדינה בין איך פארטריבען געווארן,
פון גאט אליין איז געקומען דער צארן!

Ich geih arum in die Gassen einer allein,
Ich hob nit mit wemen zu reiden, nor zu sich allein.
In ain fremder Mdine bin ich vartrieben geworn,
Vun Gott allein is gekummen der Zorn!

ברכות און קללות איז ביי גאט אין די הענט
הגם אלצעס-דינג איז פון גאט געווען
מיט זיין גוטען ווילען האט ער מיך אין זיין בוך פארשריבען.
און אין איין פרעמדער מדינה בין איך פארטריבען געווארן,
פון גאט אליין איז געקומען דער צארן!

Broches un Kloles is bai Gott in die Händ.
Hagam allzes-ding is vun Gott gewen,
Mit Sain guten Willen hot Er mich in sain Buch varschrieben.
Un in ain fremder Mdine bin ich vartrieben geworn,
Vun Gott allein is gekummen der Zorn!

ווי גרויס ווייזען אויס די טעג, אבער נאך גרעסער די נעכט!
אויף אזא ביטערן אומגליק האב איך זיך גאר ניט גערעכט,
ווי גרויס איך האב אויס געזעהן,
אין די גרעסטע געשעפטען בין איך געווען!
אין איין פרעמדער מדינה בין איך פארטריבען געווארן
פון גאט אליין איז געקומען דער צארן!

Wie greiss waisen aus die Täg, ober noch gresser die Nächt!
Auf asa bittern Umglick hob ich sich gor nit gericht.
Wie greiss ich hob ausgesehn,
In die gresste Geschäften bin ich gewen!
In ain fremde Mdine bin ich vartrieben geworn,
Vun Gott allein is gekummen der Zorn!

דער מענטש איז א נאר , ער קען דאס גאר
ניט פארשטעהן ,
ווי טהייער אונ געשעצט ביי עם דארף זיין
די היים ;
דער מענטש איז א נאר , ער קען דאס ניט
באקלערען
אויף די געוויינעגע שבתים אונ יום־טובים ,
וואס ער טהוט אין דער פרעמד פארשטערען .

אין איין פרעמדער מדינה בין איך פארטריבען
געוואָרן ,
פון גאט אליין איז געקומען דער צארן !

הימל אונ ערד האט גאט פאר עדות געשטעלט ,

איך זאל זיין פארוואגעלט פון דער גאנצער
וועלט .
אין איין פרעמדער מדינה בין איך פארטריבען
געוואָרן ,
פון גאט אליין איז געקומען דער צארן !

ווער זיינען מיינע פריינד , וועמענס בין איך ?

איך געה ארום אין די גאסען אונד איך ווייס
ניט , וועמען איך זוך .
צום קלענסטען מוז איך זאגען , ער וויל מיט
מיר
ניט ריידען , ער שעמט זיך מיט מיר .
אין איין פרעמדער מדינה בין איך פארטריבען
געוואָרן ,
פון גאט אליין איז געקומען דער צארן !

זיסע וועלט , דו זיסע וועלט ,
אויפ'ן פונדאמענט פון געלט ביסטו געשטעלט !

זיסער גאט , העלף מיר נאר ווידער
אונ קעהר מיך אום צו מיינע שוועסטער
אונ ברידער !
אין איין פרעמדער מדינה בין איך פארטריבען
געוואָרן ,
פון גאט אליין איז געקומען דער צארן !

Der Mentsch is a Narr, er kenn
dos gor nit versteihn,
Wie thaier un geschätzt bai ihm
darf sain die Heim;
Der Mentsch is a Narr, er kenn
dos nit baklären.
Auf die geweigene Schabossim un
Jom-teiwim, wos er thut in
der Fremd versteren.
In ain fremde Mdine bin ich var-
trieben geworn,
Vun Gott allein is gekummen der
Zorn!

Himmel un Erd hot Gott far Eidus
gestellt,
Ich soll sain varwogelt vun der
ganzer Welt.
In ain fremder Mdine bin ich var-
trieben geworn,
Vun Gott allein is gekummen der
Zorn!

Wer sainen maine Fraind, wemens
bin ich?
Ich geih arum in die Gassen und
ich weiss nit wemen ich sych.
Zum klensten mus ich sogen, er
will mit mir
Nit reiden, er schämt sich mit mir.
In ain fremder Mdine bin ich var-
trieben geworn,
Vun Gott allein is gekummen der
Zorn!

Sisse Wellt, du sisse Welt,
Auf'n Fundament vun Geld bistu
Gestellt!
Sisser Gott, helf mir nor wieder
Un kehr mich um zu maine
Schwester un Brider!
In ain fremder Mdine bin ich var-
trieben geworn,
Vun Gott allein is gekummen der
Zorn!

חרטה האב איך, נאר איך קען בעסער ניט מאכען.	Charote hob ich, nor ich kenn besser nit machen,
פון מיר, עלענטען מענטשען, טהוט יעדערער לאכען	Vun mir, elenten Mentschen, tuht Jederer lachen;
חרטה האב איך אויף מיין ביטערע זינד,	Charote hob ich auf main bittere Sind,
דען איך בין פארטריבען געווארען פון מיין ווייב אונ קינד.	Denn ich bin vartrieben geworen vun main Waib un Kind.
אין איין פרעמדער מדינה בין איך פארטריבען געווארן,	In ain fremder Mdine bin ich vartrieben geworn,
פון גאט אליין איז געקומען דער צארן!	Von Gott allein is gekummen der Zorn!
אדון, אדון, נעהמט אייך אין רחמים,	Adoin, Adoin, nehmt aich in Rajem
מיך, עלענטען מענטשען, זייט מיך מחיה!	Mich, elenten Mentschen, sait mich mchaje!
אדון, אדון, ישראל עם קדושים, —	Adoin, Adoin, Jissroel Amkdeischim,—
„ואהבת את הגר" שטעהט אין תורת משה!	„W'ohawto es ha-Geir" steiht in Teiras-Meische!
אין איין פרעמדער מדינה, בין איך פארטריבען געווארן	In ain fremder Mdine bin ich vartrieben geworn,
פון גאט אליין איז געקומען דער צארן!	Vun Gott allein is gekummen der Zorn!

А. Я. Портной (Глускъ, Минск. губ.).

№ 311.

צי ווייסט איהר, ווער איך בין	Zi weisst ihr, wer ich bin?
די שקלאווער רביצין!	Die Schklower Rebezin!
צי ווייסט איהר, וואו איך וויין?	Zi weisst ihr, wu ich weihn?
אויפ'ן שול-הויף.	Auf'n Schul-heif.
ווי מי גיט א קלאפ,	Wie mi git a klap,
גיב איך מיר א חאפ;	Gib ich mir a chap;
חאטש די קאפ איז דול,	Chotsch die Kop is dul,
לויף איך מיר אין שול.	Leif ich mir in Schul.
איך קום אין שול צו געהן,	Ich kumm in Schul zugeihn,
פאלט אויף מיר דער חן;	Fallt auf mir der Chein;
אלע זאגען „שקאצל קומט" 1)	Alle sogen „Skozl kummt" 1)
נאר צו מיר אליין.	Nor zu mir allein.
שטעל איך מיר ביין וואנד	Stell ich mir bai'n Wand
אונ וואש מיר די האנד;	Un wasch mir die Hand;
שטעלען זיך אלע ווייבער ארום	Stellen sich alle Waiber arum
אונ זעהען, ווי איך בין פרום!	Un sehen, wie ich bin frumm!

Г-жа В. В. Гинзбургъ (Могилевск. губ.)

1) „Skozl kummt"—привѣтствіе, приблизительно соотвѣтствующее русскому „добро пожаловать."

№ 312.

מיר האבען געהערט, מיר האבען ג

א שוסטער א מאנן ניט צו געהמען:
א שוסטער א מאנן – א שארלאטאן,
דער טייוועל זאל איהם געהמען!

שוסטערשע ווייבער האבען געזאגט:
מיר דארפען דראטוועס מאכען;
בעסער צו נעהמען א שניידער א מאנן,

וועלען מיר האבען אלע זאכען.

שניידערשע ווייבער האבען געזאגט:

מיר דארפען שפעט זיצען;
בעסער צו נעהמען א סאלדאט א מאנן,
וועלען מיר האבען גאלדערנע שפיצען.

סאלדאטישע ווייבער האבען געזאגט:
מיר דארפען די ראנצעס טראגען;
בעסער צו נעהמען אפוהרמאנן א מאנן,

וועלען מיר האבען פערד אונ וואגען.

פוהרמאנישע ווייבער האבען געזאגט:

מיר דארפען די רעדער שמירען;
בעסער צו נעהמען אסטודענט א מאנן,

וועלען מיר געהן אפט שפאצירען.

סטודענטישע ווייבער האבען געזאגט:
מיר דארפען האבען אפטע קינדער;
בעסער צו נעהמען א שוחט א מאנן,

וועלען מיר האבען שאף אונ רינדער.

שוחטישע ווייבער האבען געזאגט:

מיר דארפען די בלוט וואשען;
בעסער צו נעהמען א שיינקער א מאנן,

וועלען מיר האבען וואס צו נאשען.

Mir hoben gehert, mir hoben
gesehn,
A Schuster a Mann nit zu nehmen:
A Schuster a Mann—a Scharlatan,
Der Taiwel soll ihm nehmen!

Schustersche Waiber hoben gesogt:
Mir darfen Drotwes machen;
Besser zu nehmen a Schnaider a
Mann,

Welen mir hoben alle Sachen.

Schnaidersche Waiber hoben
gesogt:

Mir darfen spät sitzen;
Besser zu nehmen a Soldat a Mann,
Welen mir hoben golderne Spitzen.

Soldatische Waiber hoben gesogt:
Mir darfen die Ranzes trogen;
Besser zu nehmen a Fuhrmann a
Mann,

Welen mir hoben Ferd un
Wogen.

Fnhrmannische Waiber hoben
gesogt:

Mir darfen die Räder smieren;
Besser zu nehmen a Student a
Mann,

Welen Mir geihn oft spazieren.

Studentische Waiber hoben gesogt
Mir darfen hoben ofte Kinder;
Besser zu nehmen a Scheichet a
Man

Welén mir hoben Schof un Rinde

Scheichetsche Waiber hoben
geso

Mir darfen die Blut waschen;
Besser zu nehmen a Scheinke
M

Welen mir hoben wes zu nasc

שיינקערשע ווייבער האבען געזאגט:

מיר דארפען די פלעשלעך שווייגקען;
בעסער צו זיצען אן-אלטע מאד,
וועלען מיר האבען, וואס צו געדייגקען!

Scheinkersche Waiber hoben gesogt:

Mir darfen die Fläschlech schweinken
Besser zu sitzen a-n-alte Mad,
Welen mir hoben, wos zu gedeinken!

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).
І. Л. Равинскій (Гадячъ, Полтавск. губ.).

№ 313.

Варіантъ:

א שוסטער א מאנן — א שארלאטאן,
א פייער זאל איהם פערברענען!
די שוסטערסקע ווייבער, זיי האבען געמיינט
אז זיי וועלען דארפען די דראטווע מאכען;
בעסער צו נעהמען א שניידער א מאנן,
וועל איך האבען נייע זאכען. (bis)

די שניידערסקע ווייבער, זיי האבען געמיינט,
אז זיי וועלען דארפען ביז שפעט זיצען;
בעסער צו נעהמען א פוהרמאן א מאנן,
וועט ער אונז קענען דערשטיצען! (bis)

די פוהרמאנישע ווייבער, זיי האבען געמיינט,
אז זיי וועלען דארפען די אקסען שמירען;
בעסער צו נעהמען א סטודענט א מאנן,
וועל איך געהן מיט איהם שפאצירען. (bis)

די סטודענטסקע ווייבער, זיי האבען געמיינט,
אז זיי וועלען האבען גיכע קינדער;
בעסער צו נעהמען א קצב א מאנן,
וועל איך האבען עוף און רינדער. (bis)

A Schuster a Mann—a Scharlatan,
A Faier soll ihm verbrennen!
Die schusterske Waiber, sei hoben gemeint,
As sei welen darfen die Dratwe machen;
Besser zu nehmen a Schnaider a Mann,
Wel ich hoben naie Sachen, (bis)

Die schnaiderske Waiber, sei hoben gemaint,
As sei welen darfen bis spät sitzen;
Besser zu nehmen a Fuhrmann a Mann,
Wet er uns kennen derstitzen. (bis)

Die fuhrmannische Waiber sei hoben gemeint,
As sei welen darfen die Achsen schmieren;
Besser zu nehmen a Student a Mann.
Wel ich geihn mit ihm spazieren. (bis)

Die studentske Waiber, sei hoben gemeint,
As sei welen hoben giche Kinder;
Besser zu nehmen a Kazew a Mann,
Wel ich hoben of un Rinder (bis)

די קאַזאָבישע ווייבער , זיי האָבען געמיינט ,
אַז זיי וועלען דאַרפען די פליישׁ טראָגען ;
בעסער צו נעהמען אַ מגיד אַ מאַנן ,
וועט ער דרשות אַפ'ן בימה זאָגען . (bis)

די מגיד'סקע ווייבער , זיי האָבען
געמיינט ,
אַז זיי וועלען פון זיין פערדינסט ניט
האָבען וואס צו עסען ;
בעסער צו נעהמען אַ צדיק אַ מאַנן ,

וועל איך זיך אָן גאָט ניט פערגעסען .
(bis)
די צדיקסקע ווייבער , זיי האָבען געמיינט ,

אַז זיי וועלען ניט קענען פון פרומקייט אַליין
לעבען ;
בעסער צו נעהמען אַ וועבער פאַר אַ מאַנן ,
וועט ער מיר קליידער אויסוועבען . (bis)

די וועבערשע ווייבער , זיי האָבען
געמיינט ,
אַז זיי וועלען דאַרפען די שפינדעל
וואַרפען ;
בעסער צו נעהמען אַ שלייפער אַ מאַנן ,

וועט ער מיר מיין מעססער אָן שאַרפען ,
(bis)
די שלייפערסקע ווייבער , זיי האָבען געמיינט ,

אַז זיי וועלען דאַרפען דעם רעדעל דרייען ;

בעסער צו נעהמען אַ ישובניק אַ מאַנן , -

וועט ער די פעלדער פאַרזייען . bis
די ישובניקשע ווייבער , זיי האָבען
געמיינט ,
אַז זיי וועלען דאַרפען נאָך אַלץ אין
שטאָדט פאָהרען ;
בעסער צו נעהמען אַ חזן אַ מאַנן ,

וועט ער זינגען אין כאָרען . (bis)

Die kazowische Waiber, sei hoben gemeint,
As sei welen darfen die Fleisch trogen;
Besser zu nehmen a Magid a Mann,
Wet er Droschess af'n Bime sogen. (bis)

Die magidske Waiber, sei hoben gemeint,
As sei welen vun sain Verdienst nit hoben wos zu essen;
Besser zu nehmen a Zadik a Mann,
Wel ich sich on Gott nit vergessen. (bis)

Die zadikske Waiber, sei hoben gemeint,
As sei welen nit kennen von Frummkait allein leben;
Besser zu nehmen a Weber a Mann,
Wet er mir kleider ausweben. (bis)

Die webersche Waiber, sei hoben gemeint,
As sei welen darfen die Spindel warfen;
Besser zu nehmen a Schleifer a Mann,
Wet er mir main Messer onscharfen. (bis)

Die schleiferske Waiber, sei hoben gemeint,
As sei welen darfen dem Rädel dreihen;
Besser zu nehmen a Jischuwnik a Mann,
Wet er die Felder varseihen (bis)

Die jischuwnikske Waiber, sei hoben gemeint,
As sei welen darfen noch Allz in Stodt fohren
Besser zu nehmen a Chas'n a Mann,
Wet er singen in Choren. (bis)

די חזנ'סקע ווייבער, זיי האבען געמיינט,	Die chasonske Waiber. sei hoben gemeint,
אז זיי וועלען דארפען מיט עם די גאל רייסען;	As sei welen darfen mit ehm die Gal raissen;
בעסער צו נעהמען א פארבער א מאנן,	Besser zu nehmen a Farber a Mann,
וועט ער מיר מיין הויז אויסווייסען. (bis)	Wet er mir main Haus auswaissen. (bis)
די פארבערסקע ווייבער, זיי האבען געמיינט	Die farberske Waiber, sei hoben gemeint,
אז זיי וועלען דארפען די פארב מישען,	As soi welen darfen die Farb mischen;
בעסער צו נעהמען א סטאליער א מאנן,	Besser zu nehmen a Stoljer a Mann,
וועט ער מיר מאכען טישען. (bis)	Wet er mir machen Tischen. (bis)
די סטאליערשע ווייבער, זיי האבען געמיינט	Die stoljersche Waiber, sei hoben gemeint,
אז זיי וועלען דארפען די ברעטער זעגען;	As sei welen darfen die Bretter sägen;
בעסער צו נעהמען א קרעמער א מאנן,	Besser zu nehmen a Krämer a Mann,
וועט ער מיר אלץ אב וועגען. (bis)	Wet er mir Allz obwegen (bis)
די קרעמערשע ווייבער, זיי האבען געמיינט,	Die krämersche Waiber, sei hoben gemeint,
אז זיי וועלען דארפען אלעמען בארגען;	As sei welen darfen allemen borgen;
בעסער צו נעהמען א רב א מאנן,	Besser zu nehmen a Row a Mann.
וועלען מיר וועגען חיות ניט זארגען. (bis)	Welen mir wegen Chies nit sorgen. (bis)
די רבנות'קע ווייבער, זיי ווייסען גאנץ ריכטיג.	Die raboneske Waiber, sei waisn ganz richtig,
אז צו זיין א רביצין איז גאנץ וויכטיג;	As zu sain a Rebezin is ganz wichtig;
ווארום דער רב פסקענט שאלות,	Worum der Row paskent Schailes
האט ער דאך א סך מעלות! (bis)	Hot er doch a ssach Mailes!

М. З. Левинъ (Витебск. губ.)

אין וואס פאר א מדרגה
טהוען מיר האלטען:
אז מיר זעהען די בעל הביתטע,
מוזען מיר זיך באהאלטען!
אי וועה, ארעם־בחורים,
אי וועה, ארעם־בחורים!

ביי'ן טהיר, ביין טהיר
מוזען מיר זיך שטעלען,
אזוי ווי ארעמע לייט 1)
ביי די שוועלען.
אי וועה א. ז. וו.

גוט צי שלעכט —
אבילע אפגעגעסען,
די בעל הביתטע טהוט זאגען:
„ווי א יוון אפגעפרעסען!"
אי וועה א. ז. וו.

דער גבאי טהוט זאגען:
„דו אינגעלע יונגאץ!"
און אז ער האט נאך חשק,
גיט ער א פייערדיגען פאץ.
אי וועה א. ז. וו.

הוי, וועה איז
צו אונזערע יאהרען
אז מיר דארפען פון דער היים
אזוי יונג אפפאהרען!
אי וועה א. ז. וו.

וואס טויג שוין
אונזער לעבען,
אז מיר דארפען דעם קלענסטען 2) קינד
זיין טיטעל אפגעבען!
אי וועה א. ז. וו.

זייערע מחשבות
מוזען מיר פארשטעהן,
די צייט ווען מיר דארפען
עסען געהן.
אי וועה א. ז. וו.

In wos für a Madreige
Thuen mir halten:
As mir sehen die Bal-haboste,
Musen mir sich behalten!
Oi weih, orem-Bochurim,
Oi weih, orem-Bochurim;

Bai'n Thir, bai'n Thir
Musen mir sich stellen,
Asei wie oreme Lait 1)
Bai die Schwellen.
Oi weih etc.

Gut zi schlecht—
Abile ohgegessen,
Die Bal-haboste thut sogen:
„Wie a Jown opgefressen!"
Oi weih etc.

Der Gabbe thut sogen:
„Du Jingele Jungaz!"
Un as er hot noch Cheischek,
Git er a faierdigen Patz.
Oi weih etc.

Hoi, weih is
Zu unsere Jahren,
As mir darfen vun der-heim
Asei jung opfohren!
Oi weih etc.

Wos taig schoin
Unser Leben,
As mir darfen dem klenste 2) Kind
Sain Titel opgeben!
Oi weih etc.

Seiere Machschowes
Musen mir versteihn,
Die Zait wenn mir darfen
Essen geihn.
Oi weih etc.

---

1) דיא בעל־הביתטע טהוט זאגען: „א טאג טוהט דיר פעהלען?"
2) יעטווידער

1) Die Bal-haboste thut sogen: A Tog thut dir fehlen?
2) jetwider.

חליים – קראנקייט
טהוען מיר קריינקען
פון אלע טעלער 1) טהוט מען אונז
צו זאמען שווייגקען.
אוי וועה א. ז. וו.

טייכען טרערען
טהוען מיר פארגיסען,
אז מיר דארפען שבתים און יום טובים
עסען ביי פרעמדע טישען.
אוי וועה א. ז. וו.

יה – גאט!
קוק פון אויבען אראפ,
זעה, וואס מיט דיינע ארמע בחורים
טהוט זיך אפ!
אוי וועה א. ז. וו.

כלומרשט טהוט די בעל הביתטע זאגען:
„ארעם-בחורל 2), ניט שעם זיך“,
אין הארצען טהוט זי טראכטען:
„צום קלויזניקל ניט נעהם זיך!“
אוי וועה א. ז. וו.

לעפעל און גאפעל
טהוט מען צו דערלאנגען פארגעסען,
כדי דער ארעם-בחור
זאל בלייבען ניט געגעסען.
אוי וועה א. ז. וו.

מיר מוזען געהן
אין לאנגע קאפאטעס
ס'מעג אפילו זיין
די גרעסטע בלאטעס.
אוי וועה א. ז. וו.

1) יעטווידער שיסעל
2) קלויזניק'ל
3) לעפלען צום טיש
מאכט זי זיך פארגעסען,
אבער וואס איז איהר כונה?
כדי דער קלויזניק'ל זאל בלייבען ניט געגעסען!

Chalojim—Krankhait
Thuen mir kreinken,
Vun alle Teller 1) thut men uns
Zusammen schweinken.
Oi weih etc.

Taichen Thrären
Thuen mir vargiessen,
As mir därfen Schabosim un Jomteiwim
Essen ba fremde Fischen.
Oi weih etc.

Joh—Gott!
Kuck vun eiben arop,
Seh, wos mit daine orme Bochurim
Thut sich op!
Oi weih etc.

Kleimer'st thut die Bal-haboste sogen:
„Orem-Bochur'l 2) nit schäm sich!“,
In Harzen thut sie trachten:
„Zum Klausnik'l nit nehm sich!“
Oi weih etc.

Leffel un Gopel
Thut men zu derlangen vargessen,
Kdei der orem-Bochur
Soll blaiben nit gegessen.3)
Oi weih etc.

Mir musen gehn
In lange Kapotes,
's meg afile sain
Die gresste Blotes.
Oi weih etc.

1) jetwider Schissel
2) Klausnik'l
3) Leffeln zum Tisch
Macht sie sich vargessen,
Ober wos is ihr Kawone?
Kdei der Klausnik'l soll bleiben nit gegessen!

ניט געהן 1) עסען —	Nit geihn 1) essen—
טהוט די הארץ קלעמען,	Thut die Harz klemmen,
יע געהן עסען —	Ie geihn essen—
טהוען מיר זיך שעמען.	Thuen mir sich schämen.
אי וועה א. ז. וו.	Oi weih etc.
סרב ארעם-בחורים 2)	's-row orem-Bochurim 2)
זיינען רבנים אונ סופרים, —	Sainen Rabonim un Ssofrim,—
די בעל הביתטע טהוט זאגען,	Die Bal-haboste thut sogen,
אז זיי זיינען כופרים.	As sei sainen Kofrim.—
אי וועה א. ז. וו.	Oi weih etc.
ערטער צו שלאפען	Erter zu schlofen
מוזען מיר זיך אליין מאכען,	Musen mir sich allein machen,
צו קאפען מוזען מיר אונטערלייגען	Zu—Kopen musen mir unterleigen
אונזערע אייגענע זאכען.	Unsere eigene Sachen.
אי וועה א. ז. וו.	Oi weih etc.
„פאטראנעס' איז אונזער נאמען,	„Patrones“ is unser Nomen,
מי טהוט אונז צו שטעקען	Mi thut uns zu stecken,
מיר קענען זיך קיין מאל ניט	Mir kennen sich keinmol nit
פון דעם נאמען אויסמעקען. 3)	Vun dem Nomen ausmeken. 3)
אי וועה א. ז. וו.	Oi weih etc.
צרות ליידען מיר	Zores laiden mir
גאר אהן א שיעור,	Gor ohn a Schi'r,
אונ אז די בעל הבית'טע איז אין כעס,	Un as die Bal-haboste is in Kaas,
טרינקען מיר אויס די ביר.	Trinken *mir* aus die Bier.
אי וועה א. ז. וו.	Oi weih etc.
קוים וואס מיר פאסטען אויס	Kaum wos mir fasten aus
דעם תענית, —	Dem Tones,—
מיר קומען, שווערט די בעל-הבית'טע;	Mir kummen, schwert die Bal-haboste
„ס'אי ניט פארטיג, בנאמנות'.	„'s is nit fartig, b'nemones!“
אי וועה א. ז. וו.	Oi weih etc.

---

1) בעטען.	1) beten
2) סוף פון ארעם-בחור	2) Ssof vun orem-Bochur
איז לומדים אונ סופרים	Is Lomdim un Ssofrim
3) „פאטראנעס", „פאטראנעס"	3) „Patrones," „Patrönes"
טהוט מען אונז צו שטעקען,	Thut men uns zustecken,
אונ דעם אייגענעם נאמען	Un dem eigenem Nomen
טהוט מען גאר אויסמעקען.	Thut men gor ausmeken.

ראש - די קאפ	Reisch, die Kop,
טהוט אונז שפאלטען ,	Thut uns spalten,
מיר קענען שוין ניט	Mir kennen schoin nit
פון צרות אויסהאלטען .	Vun Zores aushalten
אי וועה א. ז. וו.	Oi weih etc.
שבתים אונ יום־טובים	Schabossim un Jom-teiwim
טהוען מיר פארשטערן ;	Thuen mir varsteren;
מיר קומען , זאגט די בעל הביתטע :	Mir kummen, sogt die Bal-haboste:
„אינגעלע , געה לערן !" 1)	„Jingele, geih lern!" 1)
אי וועה א. ז. וו.	Oi weih etc.
תם ונשלם	Tam w'nischlam
פון אונזער צרות ,	Vun unser Zores,
מיר דארפען שוין די בעל הביתטע	Mir darfen schoin die Bal-haboste
אף צעהן כפרות !	Af zehn Kapores!
תם ונשלם	Tam w'nischlam
פון אונזער פיין ,	Vun unser Pain,
די בעל הביתטע וועט נאך א מאל	Die Bal-haboste wet noch a mol
ביי אונז א מאד זיין ! 2)	Bai uns a Mad sain! 2)
אי וועה , ארעם-בחורים ,	Oi weih, orem-Bochurim,
אי וועה , ארעם-בחורים !	Oi weih, orem Bochurim!

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.)
М. З. Левинъ (Новоалександровскъ, Ковенск. губ.)

№ 315.

Варіантъ:

איך האב זיך געהאדעוועט	Ich hob sich gehodewet
אויף קעז אונ אויף פוטער ,	Auf Käs un auf Putter,
איצטער בין איך געוואָרען	Itzter bin ich geworen
איין פאטראן א גוטער .	Ain Patron a guter.
אך אונ וועה	Och un weih
איז צו מיינע יאהרען ,	Is zu maine Johren,
זינד איך בין	Sind ich bin
איין פאטראן געוואָרען !	Ain Patron geworen!

1) שבתים אונ יום־טובים
איז ביי אונז פארשטערט ;
מיר האפען צו גאט ,
אז ס'וועט זיין פארקערט .
2) מיר וועלען זוכה זיין צו זעהען ,
ווי מי וועט פיהרען די בעל הביתטע
אין הקדש אריין .

1) Schabossim un Jom-teivim
Is bai uns varstert;
Mir hoffen zu Gott,
As'wet sain varkehrt.
2) Mir welen seiche sain zu sehen,
Wie mi wet führen die Balhaboste in
Hekdesch arain.

בעסער צו קלייבען	Besser zu klaiben
די ברעקלעך פון א האן,	Die Brecklech vun a Hohn,
ווידער צו הייבען	Wieder zu heben
דעם נאמען „פאטראן".	Dem Nomen „Patron"
אך און וועה	Och un weih
איז צו מיינע יאהרען,	Is maine Johren,
זינד איך בין	Sind ich bin
איין פאטראן געווארען!	Ain Patron geworen!
גאנץ וועלט טהוען	Ganz Welt thuen
ריידען און זאגען,	Reiden un sogen,
אז פון די פאטראנעס	As vun die Patrones
איז גאר ניט צו טראגען.	Is gor nit zu trogen.
אך און וועה א. ז. וו.	Och un weih etc.
די בעל הביתטעצקע	Die Bal-habosstezke
האט קינדערלעך א ביסעל, —	Hot Kinderlech a bissel,—
זיי זיינען אלע	Sei sainen alle
מיט די הענטעלעך אין שיסעל.	Mit die Häntelech in Schissel.
אך און וועה א. ז. וו.	Och un weih etc.
הויב איך מיר אן	Heib ich mir on
צו טראכטען געהן אויפ'ן טאג,	Zu trachten geihn auf'n Tog,
כאפט מיך אן	Chapt mir on
א יאמער מיט איין קלאג.	A Jommer mit ain Klog.
אך און וועה א. ז. וו.	Och un weih etc.
ווי איך טהו	Wie ich thu
עפענען די טהיר,	Effenen die Thir,
זאגט די בעל הביתטעצקע:	Sogt die Bal-habosstezke:
„איך האב גאר פארגעסען אויף דיר!"	„Ich hob gor vargessen auf dir!"
אך און וועה א. ז. וו.	Och un weih etc.
זיבען — אכט וואכען	Sieben—acht Wochen
טהו איך אין איין העמד געהן,	Thu ich in ein Hemd geihn,
ביז וואנען איך וואש	Bis wannen ich wasch
זי אויס אליין.	Sie aus allein.
אך און וועה א. ז. וו.	Och un weih etc.
חאטש די תורה	Chotz die Teire
איז זעהער גוט,	Is seiher gut,
נאר זי צאפט אויס	Nor sie zapt araus
די ביסעלע בלוט.	Die bissele Blut.
אך און וועה א. ז. וו.	Och un weih etc.

טייכען טרערען	Taichen Thrären
טהוען פון מיר גיסען,	Thuen vun mir giessen,
ביז וואנען איך טהו	Bis wannen ich thu
דעם שיעור וויסען	Dem Schiur wissen.
אך און וועה א. ז. וו.	Och un weih etc.
יה-גאט!	Joh-Gott!
קוק אראפ,	Keick arop,
ווי די פאטראנעס	Wie die Patrones
קומען אפ!	Kummen op!
אך און וועה א. ז. וו.	Och un weih etc.
קליימערשט די בעל הבית'טע	Kleimerst die Bal-haboste
זאגט: „אינגעלע, ניט שעם זיך!“ —	Sogt: „Jingele, nit schäm sich!“—
און אין הארצען טראכט זי:	Un in Harzen tracht sie:
„צום ברויט ניט נעהם זיך!“	„Zum Breit nit nehm sich!“
אך און וועה א. ז. וו.	Och un weih etc.
לייג איך מיר שלאפען	Leig ich mir schlofen
אויפ'ן הולצען באנק,	Auf'n heilen Bank,
שטעה איך מיר אויף	Steih ich mir auf
טויט און קראנק	Tait un krank.
אך און וועה א. ז. וו.	Och un weih etc.
מוטער און פאטער האבען מיך	Mutter un Veter hoben mich
געהאדעוועט אויף פוטער,	Gehodewet auf Putter,
און יעצט דארף איך זיין	Un jetzt darf ich sain
איין פאטראן א גוטער.	Ain Patron a guter.
אך און וועה א. ז. וו.	Och un weih etc.
ניין, ניין,	Nein, nein,
איך וויל אהיים,	Ich will aheim,
אבער דער רבי	Ober der Rebe
לאזט ניט געהן.	Lost nit geihn.
אך און וועה א. ז. וו.	Och un weih etc.
שוסטער און שניידער	Schuster un Schnaider
טהוען פון מיר לאכען,	Thuen vun mir lachen,
אז איך טהו	As ich thu
מיט די הענט אום-מאכען.	Mit die Händ Ummachen.
אך און וועה א. ז. וו.	Och un weih etc.
עסען טהו איך עסען	Essen thu ich essen
ניט אין דער צייט,	Nit in der Zait,
אלע פאסקודניקעס	Alle Paskudnikes
זיינען אויף מיר לייט;	Sainen auf mir Lait
אך און וועה א. ז. וו.	Och un weih etc.

פסח און שבועות	Peissach un Schwues
טהו איך מיר פארשטערן,	Thu ich mir varsteren,
אז איך טהו	As ich thu
וועגען דער היים צוקלערען.	Wegen der Heim zu klären.
אך און וועה א. ז. וו.	Och un weih etc.
ציגארעטקעס און פאפיראסקעס	Zigaretkes un Papiroskes
זיינען זעהר געשמאק,	Sainen seiher geschmack,
און אז דער רבי דער זעהט	Un as der rebe derseht,
גיט ער אין באק.	Git er in Back.
אך און וועה א. ז. וו.	Och un weih etc.
קליינע און גרויסע	Kleine un greisse
טהוען ריידען און זאגען:	Thuen reiden un sogen:
„וואס האבען דיך שדים	„Wos hoben dich Scheidim
געבראכט צוטראגען!“	Gebracht zutrogen!“
אך און וועה א. ז. וו.	Och un weih etc.
רייכע און ארעמע	Raiche un oreme
טהוען ריידען און זאגען:	Thuen reiden un sogen;
„פון וואנען האבען דיך שדים	„Vun wannen hoben dich
געבראכט צוטראגען?“	Scheidim gebracht zutrogen?“
אך און וועה א. ז. וו.	Och un weich etc.
שניידער און שוסטער	Schnaider un Schuster
טהוען פון מיר לאכען,	Thuen vun mir lachen,
אז איך טהו	As ich thu
מיט די הענט אום מאכען.	Mit die Händ ummachen.
אך און וועה א. ז. וו.	Och un weih etc.
תם ונשלם	Tam w'nischlam
אונזערע צרות, —	Unsere Zoress,—
אויף איבער א יאהר	Auf iber a Johr
וועלען מיר דארפען	Welen mir darfen
די בעל-הביתטע אויף כפרות!	Die Bal-habosste auf Kapores!

М. Шалыть (Орша, Могил. губ.).

№ 316.

בין איך מיר א מלמדל,	Bin ich mir a Melamed'l
קנעל איך אויפ'ן דארף א זמן;	Knel ich auf'n Dorf a Sman;
נעהם איך דארטען מלמדות געלט	Nem ich dorten Melamdes-geld
אן-אכטעל קארטאפעל פון דעם פאן.	A-n-Achtel Kartoffel vun dem Pan.

לערן איך דארטען עברי	Lern ich dorten Iwre
מיט די פויערשע קעפ	Mit die pauersche Kep
און איך רייס די מיידעלעך	Un ich raiss die Meidelech
פאר די גרויסע צעפ.	Far die greisse Zep.
קאנטשע איך ביז פסח	Kontsche ich bis Peissach
דעם גרויסען זמן,	Dem greissen Sman,
פאהר איך צו מיין ווייב אהיים	Fohr ich zu main Waib aheim
מיט א פוסטען קארמאן.	Mit a pusten Karman.
דאך איז זי א מלכה,	Doch is sie a Malke,
און איך בין א קיסר,	Un ich bin a Keisser,
און מיר דערציילען נסים,	Un mir derzeilen Nissim,
וואס טהוט גאט דער גרויסער.	Wos thut Gott der greisser.

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 317.

אָי צו דעם מלמדס יאהרען,	Oi zu dem Melamed's Johren,
וואס ער איז געבארען געווארען!	Wos er is geboren geworen!
עס קומט פרייטיג צו נאכט,	Es kummt Fraitig zu Nacht,
קיין שבת איז ניט געמאכט,	Kein Schabes is nit gemacht,
זיצט ער מיט דער ווייב און טראכט:	Sitzt er mit der Waib un tracht,
עס איז שוין סוף הזמן,	Es is schoin Ssof ha-Sman,
און צום לעבען איז ניטא קיין פלאן!	Un zum Leben is nito kein Plan!
טראגט מען אוועק די פאן,	Trogt men awek die Fann,
הייבען זיך אלע אן צו מיסען, —	Heiben sich alle on zu missen,—
מוז מען אוועק טראגען די קיסען.	Mus men awektrogen die Kissen.
די קיסען איז דאך אבער צוריסען	Die Kissen is doch ober zurissen
און עס איז ניט ווערט מען זאל אויף איהר....	Un es is nit wert soll auf ihr....

М. Д. Рывкинъ (Витебск. губ.)

№ 318.

שוסטער, שניידער, בעל מלאכות —	Schuster, Schnaider, Bal-mloches—
אלע אף איין שטייגער:	Alle af ein Steiger:
כאפט זיי אן א מין קדחת	Chapt sei on a min Kadoches
ביז האלב דריי א זייגער	Bis halb drai a Seiger
. . . . . .	. . . .
. . . . . .	. . . .

Д. Г. Гальперинъ (Вильна).

№ 319.

בעת איך זעץ זיך מיר אוועק
צו זינגען דאס ליעד,
האב איך שוין קיין הארץ פון וועהטאג, —
ווי איך בין א איד!

אך מיינע שמערצען
קען איך פאר קיינעם ניט דערציילען,
מיין וועהטאג פון מיין הערצען
קען מיר קיין דאקטער ניט היילען!

וואו נעהמט מען די צייט,
וואס איך בין אלט געוועזען דריי יאהר,
ביי מיין פאטער אונ מוטער א לייט,
קיינער ניט געאנטיקירט אויף א האר!

אונ היינט טהוט זיך יעדער איינציגער
גיסען מיט מיין בלוט,
איך שריי שוין מיט געוואלדען:
אי וועה, עס איז ניט גוט!

ווי גוט קען מיר זיין,
אז איך דארף עסען פון א פרעמדע האנד!

צי דער פריהשטיק קומט ארויס פריה אדער שפעט
שווייגען מוז איך ווי דער וואנד!

אונ ווי ביטער איז דעם ארמען ארבייטער

צו זיין גלייכען ניט געפינען, —
איהם איז צעהן מאל ערגער
ווי פאר א יונן צו דינען!

אז מע דינט זיך אויס דעם קיסר,
קומט מען פריש אונ געזונד;
ביי די בעל-הביתטע ווערט מען אויסגעמוטשעט
מ'האט א ווערדע ווי דער הונט!

B'eis ich setz sich mir awek
Zu singen das Lied,
Hob ich schoin kein Harz vun Weihtog,—
Wie ich bin a Jid!

Ach, maine Schmerzen
Kenn ich var Keinem nit derzeilen,
Main Weihtog vun main Herzen
Kenn mir kein Dokter nit heilen!

Wu nehmt men die Zait,
Wos ich bin alt gewen drai Johr,
Bai main Voter un Mutter a Lait,
Keiner nit geantikirt auf a Hor!

Un haint thut sich jeder einziger
Giessen mit main Blut,
Ich schrai schoin mit Gewalden:
Oi weih, es is nit gut!

Wie gut kenn mir sain,
As ich darf essen vun a fremde Hand?
Zi der Frihstick kummt araus frih oder spät,
Schwaigen mus ich, wie der Wand!

Un wie bitter is dem ormen Arbaiter
Zu sain glaichen nit gefinen,—
Ihm is zehn mol ärger
Wie far a Jown zu dienen!

As me dient sich aus dem Keisser,
Kummt men frisch un gesund;
Bai die Bal-haboste wert men ausgemutschet,
M'hot a Werde wie der Hund!

אז מ'דארף בעטען ביין בעל הבית געלד,
דארף מען זיך שטעלען ווי פארן גרעסטען
יענעראל,
ער ענטפערט: „האסט זיך נאך איצטער
געשטעלט!
צי דען איז ביי מיר פון געלד א קוואל?

As men darf beten bain Bal-habos
Geld,
Darf men sich stellen wie var'n
gressten Jeneral.
Er entfert: „Host sich noch itzter
gestellt!
Zi denn is bai mir vun Geld a
Quall?

פארדיען פריהער דיין עסען,
געלד וועסטו קריגען מיט אמאל!“ —
ער האט שוין פארגעסען,
אז איך בין שוין באלד אבגעוועזען א יאהר.

Vardien friher dain Essen,
Geld west du kriegen mit amol!“—
Er hot schoin vargessen,
As ich bin schoin bald ubgewen
a Johr:

אז מ'זעצט זיך עסען,
הייבט אן די בעל-הביתטע מיט איהר תפלה:

As m'setzt sich essen,
Heibt on die Bal-haboste mit ihr
Tfile:

„דער זייגער איז נאך פאר צעהן, —
וואס איילסט זיך צו דער אכילה?“

„Der Seiger is noch var zehn,—
Wos ailst sich zu der Achile?“

א דא בלייבט מען ווי אבגעשמיסען

O do blaibt men wie obgeschmis-
sen

און מע בלייבט שוין שטעהן,
מ'מוז די וואנצעס אבוויסען
און צו דער ארבעט געהן.

Un me blaibt schoin steihn,
M'mus die Wonzes obwischen
Un zu der Arbet geihn.

אז ס'מאכט זיך א פאטשינקע,
א קאפ'קע צו פארדינען,
דא מוז מען דאס באהאלטען, —
דער בעל-הבית זאל דאס ניט געפינען.

As es macht sich a Potschinke,
A Kop'ke zu vardienen,
Do mus men dos bahalten,—
Der Bal-habos soll dos nit gefi-
nen.

דער בעל-הבית טהוט ניט קוקען,
וואס איך בין אזוי ארעם, —
איך מוז דאס באהאלטען
בחדרי חדרים.

Der Bal-habos thut nit kucken,
Wos ich bin asei orem,—
Ich mus dos bahalten
B'chadrei Chadorim.

אז דער בעל-הבית געפינט,
פרעגט ער: „וואס איז דאס?“
טו וואס ענטפערט מען איהם? —
ער איז דאך פארט א בעל-הבית!

As der Bal-habos gefint,
Frägt er: „Wos is dos?“
Tu wos entfert men ihm?—
Er is doch fort a Bal-habos!

דא וויל איך זיך מיך אויסכשרן,
איך זאל בלייבען א ריינער,
ענטפערט ער: „איך וועל נאך א מאל
וועל איך דיר אויסהאקען די ציינער!

אז דער בעל-הבית שטעהט אויף אי
הייבט ער אן צו שרייען: „דער זייג
שוין
איהר שטעהט אויף צי ניט?
א חליריע זאל אין אייך אריין!"

דא הייבט ער אן שרייען:
„איהרט שוין געהן באלד איבערבייסען?"

דער ארבייטער וואלט קענען,
וואלט ער זיך פאר צרות צו רייסען!

פא'רן בעל-הבית ווי מע טהוט,
איז איהם אלס ניט געפעלען;
מארקיר אלס וואס גוט, —
צופרידען קען מען איהם ניט שטעלען!

מארקיר אלס וואס בעסער,
פאר איהם איז אלס שלעכט;
ער מאכט קולות וואס גרעסער
אונ ער בלייבט אלס גערעכט!

אז מ' זעצט זיך ביי דער ארבעט,
דעם רוקען איינגעבויגען,
מ' שפירט שוין ניט פון קיין פיס,
מ' האט שוין ניט קיין אויגען.

אונ דא שלעפט צו די בעל-הביתטע
די שטיקעלע ברויט,
זאגט זי נאך א קללה:
„מ' זאל דיר געפינען דערווארגענער-הייט!

Do will ich sich mich auskaschern,
Ich soll blaiben a reiner,
Entfert er: „Ich wel noch a mol gefinen,
Wel ich dir aushacken die Zeiner!"

As der Bal-habos steiht auf in der-frih,
Heibt er on zu schraien: „Der Seiger is schoin nain!
Ihr steiht auf, zi nit?
A Choljere soll in aich arain!"

Do heibt er on schraien:
„Ihr't schoin geihn bald iberbaissen?"

Der Arbaiter wollt kennen,
Wollt er sich var Zores zuraissen!

Far'n Bal-habos wie me thut,
Is ihm alls nit gefällen;
Markir alls wos gut,—
Zufrieden kenn men ihm nit stellen!

Markir alls wos besser,
Far ihm is alls schlecht;
Er macht Keiles wos gresser
Un er blaibt alls gerecht!

As m' setzt sich bai der Arbet
Dem Rucken aingebeigen,
M' spirt schoin nit vun kein Fiss,
M'hot schoin nit kein Eigen.

Un do schleppt zu die Bal-habost
Die Stickele Breit,
Sogt sie noch a Klole:
„M'soll dir gefinen derworgen hei

אז מ'זעצט זיך ביי דער ארבעט,
הייבט אן די הארץ צו צופען און צו רייסען.

אז מ'זעהט די בעל-הביתטע שלעפט אן-עק
הערינג
דאס װעט זיין דער גאנצער איבערבייסען.

און דא דארף זי נאך געהן קויפען אפן װאג

דעם פונטעלע ברויט, —
דא דארף מען זיצען ביז האלבען טאג
ניט געגעסענער-הייט.

. . . .
. . . .
. . . .
. . . .

—„איך װעל דיר חאפען װאו דו געהסט,
װעל איך דיר פון שטוב ארויסיאגען;
איך װעל דיר װייזען װאס דאס הייסט,
פאר א בעל-הבית קיין זאך ניט צו זאגען!“

דא נעהמט שוין ניט קיין פריימוט
ארויס צו געהן דורכ'ן טהיר;
איך מוז אננעהמען פאר גוט,
װי עס מאכט זיך מיט מיר.

אין דער היים בין איך געװען איידעל,
אוי װעה איז צו מיר;
און איצט אז איך רייד אויס א װארט מיט
א מיידעל.
לאזט ער שוין ניט לעבען ניט איהר, ניט מיר

ער האט גאר ניט קיין רחמנות
אויף מיינע יונגע יאהרען;
איך װאלט װעלען פטור װערען פון מיינע
צרות
און אין דער היים אװעק פאהרען!

As m'setzt sich bai der Arbet,
Heibt on die Harz zu zupen un
zu raissen,
As m'seht die Bal-haboste schleppt
a-n-Eck Hering:
Dos wet sain der ganzer Iber-
baissen.

Un do darf sie noch geihn keifen
af'n Wog
Dem Funtele Breit,—
Do darf men sitzen bis halben Tog
Nit gigessener-heit.

. . . .
. . . .
. . . .
. . . .

—„Ich wel dir chapen wu du
geihst,
Wel ich dir vun Stub arausjogen;
Ich wel dir waisen, wos dos heisst,
Var a Bal-habos kein Sach nit zu
sogen!“

Do nehmt schoin nit kein frai Muth
Arauszugeihn durch'n Thir;
Ich mus onnehmen far gut,
Wie es macht sich mit mir.

In der-heim bin ich gewen eidel,
Oi weih is zu mir;
Un itzt as es reid aus a Wort
mit a Meidel,
Lost er schoin nit leben nit ihr,
nit mir.

Er hot gor nit kein Rachmones
Auf maine junge Johren;
Ich wollt welen potur weren vun
maine Zores
Un in der-heim awekfohren!

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 320.

זיצט א שניידער, נעהט און נעהט
האט קדחות, ניט קיין ברויט;
זיצט א שניידער, האלט א נאדעל
און פארדינט קיין גראשען גדול.

Sitzt a Schnaider, neiht un neiht
Hot Kadoches, nit kain Breit;
Sitzt a Schnaider, halt a Nodel
Un verdient kain Groschen godeil.

Д. Г. Гальпернъ (Вильна).

№ 321.

זיץ איך מיך, א פיסעלע איבער א פיס,
און זינג מיר א ליעדעלע צוקער-זיס.
א שניידער צו זיין איז גאר אוים די וועלט, —

וואהין ער קומט פארדינט ער געלט!
אז די ילדן וואלטען זיך וועלען בעקלערען,

וואלטען זיי אלע שניידערס ווערען.
ווער קען ריידען חנפדיגע רייד
און ווער קען נעהען שיין א קלייד,

און ווער איז טאקע א פיינער יונג?
טאקע איך — משה קלינג!

Sitz ich mich, a Fissele iber a F
Un sing mir a Liedele zucker-s
A Schnaider zu sain is gor a
die Wel

Wuhin er kummt, vardient er (
As die Jolden wollten sich v
bek

Wollten sei alle Schnaiders v
Wer kenn reiden chanfedig
Un wer kenn neihen schei

Un wer is take a fainer
Take ich—Meische Kling

Ю. М. Нейфахъ (Минскъ).

№ 322.

זיצט א שוסטער און נעהט און נעהט,
האט ער קדחות, ניט קיין ברויט.
לייגט ער א לאטע אף א לאטע,
קריגט ער א ווייב א פארקעװאטע.

Sitzt a Schuster un neil
Hot Er Kadoches, nit
Leigt er a Late af a
Kriegt er a Waib a

В. М. Кассель и А. Д. Нигъ (Ковенск. губ.).

323.

האב איך מיר א בויד
האב איך מיר א בויד
מיט קאוואנע רעדער,
און דערצו צוגעדעקט
מיט א שווארצען לעדער.

Hob ich mir a Ba
Hob ich mir a Ba
Mit kowane Räde
Un derzu zugede
Mit a Schwarzen

אז די רעדער דרעהען ניט,	As die Räder dreihen nit,
און די אקסען ברענען,	Un die Achsen brennen,
שילט איך דאמאלס דעם פערד:	Schilt ich damols dem Ferd:
„דער טייוועל זאל איהם נעהמען!“	„Der Taiwel soll ihm nehmen!“
אז קיין היי האב איך ניט	As kein Hei hob ich nit
און קיין האבער קויף איך ניט,	Un kein Hober keif ich nit,
אז דער פערד וויל ניט געהן,	Un der Ferd will nit geihn,
זעץ איך זיך און וויין, און וויין.	Setz ich sich un wein.
וויל איך זיין א חזן,	Will ich sain a Chas'n,
האב איך ניט קיין קול;	Hob ich nit kein Kol;
וויל איך זיין א שוסטער,	Will ich sain a Schuster,
האב איך ניט קיין נאל.	Hob ich nit kein n-Ohl.
אז די רעדער דרעהען ניט א. ז. ו.	As die Räder dreihen nit etc.
וויל איך זיין א שמיד,	Will ich sain a Schmied,
האב איך ניט קיין קאוואדלע	Hob ich nit kein Kowadle;
וויל איך זיין א שיינקער,	Will ich sain a Scheinker,
איז מיין ווייב א פאדלע.	Is main Waib a Padle.
אז די רעדער דרעהען ניט א. ז. וו.	As die Räder dreihen nit etc.

Б. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).
А. Рейзинъ (Минск. губ.).

324.

און די פערד געהען ניט,	Un die Ferd geihen nit,
און די רעדער דרעהען ניט,	Un die Räder dreihen nit,
א טרונק בראנפען ווילט זיך,	A Trunk Branfen willt sich,
און די ווייב שילט זיך, —	Un die Waib schilt sich,—
זעה איך מיר א שטיין	Seh ich a Stein,
זעץ איך מיר און וויין.	Setz ich mir un wein.
זאל איך ווערן א רב,	Soll ich wern a Row,
קען איך ניט קיין תורה;	Kenn ich nit kein Teire;
זאל איך זיין א סוחר,	Soll ich sain a Sseicher,
האב איך ניט קיין סחורה.	Hob ich nit kein S'cheire.
און די פערד געהען ניט א. ז. וו.	Un die Ferd geihen nit etc.
זאל איך זיין א שוחט,	Soll ich sain a Scheichet,
האלט איך ניט קיין חלף;	Halt ich nit kein Chalef;
זאל איך זיין א מלמד,	Soll ich sain a Melamed,
קען איך ניט קיין אלף.	Kenn ich nit kein Alef.
און די פערד געהען ניט א. ז. וו.	Un die Ferd geihen nit etc.

N. N. (Екатеринославск. губ.).

№ 325.

א שנעה געהט,	A Schnei geiht,
די וועג פארוועהט,	Die Weg varweiht,
קוים אהיים געקומען.	Kaum aheim gekummen.
—בעל-הביתטע, זאלט איהר לעבען,	—Bal-haboste, sollt ihr leben,
א טרונק בראנפען זאלט איהר געבען!	A Trunk Branfen sollt ihr geben
. . . .	. . . .

Б. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).
А. Рейзинъ (Минск. губ.).

№ 326.

ווער האט דאס געזעהן	Wer hot dos gesehn
אונ ווער האט דאס געהערט,	Un wer hot dos gehert,
אז פייער מיט וואסער	As Faier mit Wasser
זאלען פיהרען ווי א פערד?	Sollen fihren wie a Ferd?
אי, האט ער א פייפער	Oi, hot er a Faifer
מיט איין אייזערנעם כח,	Mit ain aisernem Keiach,
פון אונטען גיסט זיך וואסער	Vun unten giesst sich Wasser,
פון אויבען שפארט א רויך!	Vun eiben spart a Reich!
הייסע קויהלען	Heisse Keihlen
איז ביי איהם א מאכל,	Is bai ihm a Maich'l,
קאלטע וואסער	Kalte Wasser
איז ביי איהם א יאיכל!	Is bai ihm a Jaich'l!
אי, האט ער א פייפער א. ז. וו.	Oi, hot er a Faifer etc.
גוואלד, רבונו של עולם,	Gwald, Ribeinei schel Eilom,
נעהם אפ בא איהם די יאהרען,—	Nehm op bai ihm die Johren,—
ער זאל ניט קענען פייפען	Er soll nit kennen faifen
אונ זאל ניט קענען פאהרען!	Un soll nit kennen fohren!

г-жа М. Я. Лившицъ (Минск. губ.).

№ 327.

האב איך אין יאסוען 1) א פערד'ל געדונגען,	Hob ich in Jaswen 1) a Ferd'l gedungen
האט ער געהירזעט אונ געשפרונגען,	Hot er gehirset un gesprungen,
האט מיט איהם די וועלט געקלונגען.	Hot mit ihm die Welt geklungen

1) Ясвоины, мѣстечко Ковенской губ.

געהן געהט ער ניט פון פלעק, ווערט איז ער טאבאק א שמעק, א סימן האט ער – א קורצען עק.	Geihn geiht er nit vun Fleck, Wert is er Tabak a Schmeck, A Ssimen hot er—a kurzen Eck.
געשמידט איז ער אויף אלע פיער, ער מיינט – ער איז א גרויסער גביר, ער שטעלט זיך אפ ביי יעדער טהיר.	Geschmiedt is er auf alle vier, Er meint—er is a greisser Gwir, Er stellt sich op bai jeder Thir.
בשעת מע שפאנט איהם איין אין וואגען,	Bisch'as me spannt ihm ain in Wogen,
בעט ער זיך, מ'זאל איהם פון הינטען ניט שלאגען עס מעג איהם טאפען אלע קלאגען!	Bet er sich, m'soll ihm vun hinten nit schlogen, Es meg ihm chapen alle Klogen!
. . . .	. . . .

Б. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 328.

פאהר איך מיר ארויס מיט צוויי פערד מיט געזונטע פיס, דערטהו א פייף און א שמיץ – איז דאך צוקער זיס	Fohr ich mir araus mit zwei Ferd mit gesunte Fiss, Ich thu a faif un a schmitz—is doch zucker—siss.
א פאר-פערד איז אכוויצעט געווארען, אי וועה איז צו מיינע יאהרען!	A Por Ferd is ochwitzet geworen. Oi weih is zu maine Johren!
נאך א פאר פערד זיינען חלידיג געווארען,	Noch a Por Ferd sainen choljedig geworen,
איז דאך ניטא מיט וואס צו פאהרען.	Is doch nito mit wos zu fohren.
פאהר איך מיר ארויף אפ'ן מארק, היינגען זיך אן ווייבער אויף מיין קארק.	Fohr ich mir aruf af'n Mark, Heingen sich on Waiber auf main Kark.
דאס וויסען אלע דעם חסרון – מיט ווייבער צו פאהרען איז קורצע יאהרן.	Dos weissen alle dem Chissor'n— Mit Waiber zu fohren is kurze Johrn.
איך נעהם שוין געהן צוריק, פארקויף איך די לעצטע שטריק.	Ich nehm schoin geihn zurick, Varkeif ich die letzte Strick.

35.

אז אך און וועה איז צו מיינע יאָהרען, -	As och un weih is zu maine Johren,—
איך האָב ניט מיט וואָס אהיים צו פאָהרען!	Ich hob nit mit wos aheim zu fohren!

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 329.

סלושאי! וועה אי' דאָ?	Sluschai! Wer i'do?
איך נעבעך אָרעמער. שומר!	Ich, nebach, oremer Scheimer!
פאַרוואָגעלט איז פון מיר די נאַכט,	Varwogelt is vun mir die Nacht,
דער שלאָף ברעכט מיר מיינע ביינער;	Der Schlof brecht mir maine Beiner,
צי דען בין איך פון אייזען געמאַכט?	Zi denn bin ich vun Aisen gemacht?
. . .	
אַלע בעלי-בתים טהוען אין די בעטען ליגען	Alle Bale-batim thuen in die Betten liegen
און פאַרברייננען זיך אין פאַרגעניגען,	Un varbreingen sich in Vargenigen,
נאָר איך בין איינער אַליין,	Nor ich bin einer allein,
מיין קיסען איז אַ שטיין! 1)	Main Kissen is a Stein![1]
. . . .	. . . .

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 330.

שיינקט אַ נדבה'לע אַן-עלענד קינד,	Scheinkt a Ndowele a-n-elend Kind,
וואָס איהר מוטער איז געשטאָרבען!	Wos ihr Mutter is gestorben!
עלענד איז זיא און בלינד,	Elend is sie un blind,
שיינקט אַ נדבה, שיינקט עטוואָס געלד,	Scheinkt a Ndowe, scheinkt etwos Geld,
אַן-אָרעמע יתומה וואָס זעהט ניט די וועלט!	A-n-oreme Jseime, wos seht nit die Welt!

г-жа А. Гофштейнъ (Свенцяны, (Виленск. губ.).

---

1) אַלע בעלי-בתים טהוען אין די בעטען ליגען,	1) Alle Bale-batim thuen in die Betten liegen,
און די קינדער אין די וויגען,	Un die Kinder in die Wiegen;
נאָר איך בין אַליין	Nor ich bin allein.
עלענד ווי אַ שטיין.	Elend wie a Stein!

X.

Солдатскія пѣсни.

№ 331

—זאג דו מיר, סאלדאט,	—Sog du mir, Soldat,
אף מיין פראגע ענטפער מיר—	Af main Frage entfer mir—
ס'איז עפעס ניט גלאט,	's is epes nit glatt,
ס'מוז עפעס פעהלען דיר!	's mus epes fehlen dir!
דיין געזיכט איז דיר פארענדערט	Dain Gesicht is dir farändert
פאר די צוויי יאהר,—	Far die zwei Johr,—
וואו האסטו אזוי געוואנדערט?	Wu hostu asei gewandert?
ס'אי' דיר ניט צו דערקענען גאר!	's i' dir nit zu derkennen gór!
— וואו איך בין געוועןן,	— Wu ich bin gewen,
דארט בינסטו ניט געוועןן;	Dort binstu nit gewen;
אונ וואס איך האב געזעהן,	Un wos ich hob gesehn,
דאס האסטו ניט געזעהן.	Dos hostu nit gesehn.
ביי פלעווגע אונ ביי באלקאנעס	Bai Plewne un bai Balkanes
זיינען מיר אויך געוועןן;	Sainen mir auch gewen;
פיעל שרעק אונ פיעל צרות	Viel Schrek un viel Zores
האבען מיר צוגעזעהן.	Hoben mir zugesehn.
דונאי זיינען מיר אריבער,—	Dunai sainen mir ariber,—
ניט פאר איצטער געדאכט;	Nit far itzter gedacht;
פון אונזערע קערפער	Vun unsere Kerper
איז א תל געמאכט.	Is a Tel gemacht.
. . . .	. . . .
. . . .	. . . .
. . . .	. . . .

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 332.

נישט קיין שטוב, ניט קיין באלקען,	Nischt kain Stub nit kain Balken,
ניט קיין מאמען, ניט קיין טאטען;	Nit kain Mamen, nit kain Taten;
נעהמט מיך אן א געוויין,—	Nehmt mich on a Gewein,—
אין סאלדאטען מוז מען גיין!	In Soldaten mus men geihn!

ניט קיין דאך, ניט קיין פענסטער,	Nit kain Dach, nit kain Fenster,
ניט קיין ברידער, ניט קיין שוועסטער;	Nit kain Brider, nit kain Schwester;
נעהמט מיך אן א געוויין, —	Nehmt mich on a Gewein, —
אין סאלדאטען מוז מען געהן!	In Soldaten mus men geihn!
ניט קיין טהיר, ניט קיין ברעטער,	Nit kain Thir, nit kain Bretter,
ניט קיין מומען, ניט קיין פעטער;	Nit kain Muhmen, nit kain Vetter;
נעהמט מיך אן א געוויין, —	Nehmt mich on a Gewein, —
אין סאלדאטען מוז מען געהן!	In Soldaten mus men geihn!

А. Рейзинъ (Минск. губ.).

№ 333.

. . . .	. . . .
אך, איין בחור איין אונ צוואנציג יאהר,	Ach, ain Bochur ein un zwanzig Johr,
ער האט יעצט אנגעהויבען צו בליהען,	Er hot jetzt ongeheiben zu blihen,
אך, אי, אי, אך סיי ארם, סיי רייך,	Ach, oi, oi, ach ssai orm, ssai raich,
אלעמען צו גלייך —	Allemen zu glaich —
מיר מוזען דעם זשערעביע ציהען!	Mir musen dem Żerebje ziehen!
סיי ארם, סיי רייך א. ז. וו.	Ssai orm, ssai raich etc.
חס וחלילה, עס איז איין מלחמה,	Chass w'cholilo, es is ein Milchome,
גיט מען א קלאפ אין באראבאן,	Git men a klap in Baraban,
אך, אי, אי מי טהוט אונז בעגלייטען,	Ach, oi, oi, mi thut uns begleiten,
ריכטיג ווי איין טויטען,	Richtig wie ain Teiten,
אונ מען שרייט: מיין זוהן, מיין מאנן!	Un men schrait: main Suhn, main Mann!
מי טהוט אונז בעגלייטען א. ז. וו.	Mi thut uns begleiten etc.
ניין חדשים האט מיר מיין מוטער געטהאן טראגען	Nain Chodoschim hot mir main Mutter gethon trogen
אונ מיט גרויס מיה האט זי מיר געהאט;	Un mit greiss Mih hot sie mir gehat;
אך, אי, אי, מיט גרויסע שמערצען	Ach, oi, oi, mit greiss Schmerzen
האט זי מיר דער צויגען, —	Hot sie mir derzeigen, —
אונ יעצט מוז איך זיין איין סאלדאט! [1]	Un jetzt mus ich sain ain Soldat! [1]
מיט גרויסע שמערצען א. ז. וו.	Mit greiss Schmerzen etc.

М. З. Іосвинъ (Двинскъ, Витебск. губ.).

І. М. Шрайбштейнъ (Новоградволынскъ, Волынск. губ.).

---

[1] אז ס' קומט פרייטאג פארנאכט,	As 'skummt Fraitag var Nacht,
ליג איך מיר אונ טראכט:	Lieg ich mir un tracht:
אי, איך וואלט געגאנגען צו קבלת־השבת, —	Oi, ich wollt gegangen zu Kabolas-ha'Schabes,—
האט דער פעלדפעבעל א פאווערקע געמאכט.	Hot der Feldfebel a Powierke gemacht.

№ 334.

אך אונד וועה איז מיר געשעהן,	Och un weih is mir geschehn,
איך האב מיר ניט ארום געזעהן! (1	Ich hob mir nit arum gesehn! (1
פיהרט מען מיר אריין אין ערסטען חדר,	Fihrt men mir arain in ersten Cheider,
טהוט מען מיר אוים מיין מוטערס קליידער! (2	Thut men mir aus main Mutter's Kleider. 2)
אך אונד וועה איז מיר געשעהן א. ז. וו.	Och und weih is mir geschehn etc.
שטעלט מען מיר ארונטער אונטער'ן מאס,	Stellt men mir arunter unter'n Moss,
אונ מען גיט א געשריי: „סאלדאט חאראש!“	Un men git a geschrei: „Soldat chorosch!“
אך אונד וועה איז מיר געשעהן א. ז. וו.	Och und weih is mir geschehn etc.
פיהרט מען מיר אריין אין דריטען חדר,	Fihrt men mir arain in dritten Cheider,
זא טהוט מען מיר אן (3 סאלדאטסקע קליידער.	So thut men mir on 3) soldatske Kleider.
אך אונד וועה איז מיר געשעהן א. ז. וו.	Och und weih is mir geschehn etc.
פיהרט מען מיר אריין אין שול שווערען,	Fihrt men mir arain in Schul schweren,
זא גיסט זיך פון מיינע אויגען טייכען טרערען. (4	So giesst sich vun maine Eigen Taichen Thrären. 4)
אך אונד וועה איז מיר געשעהן א. ז. וו.	Och und weih is mir geschehn etc.
אדיע, אדיע, מיינע ליבע לייט,	Adje, adje, maine liebe Lait,
איהר בלייבט דא, איך מוז אוועק ווייט! (5	Ihr bleibt do, ich mus awek wait! 5)
אך אונד וועה איז מיר געשעהן א. ז. וו.	Och und weih is mir geschehn etc.

Д. Г. Гальперинъ (Шкуды, Ковенск. губ.).
Ю. М. Нейфахъ (Минскъ).

№ 335.

פיהרט מען מיר אריין	Fihrt men mir arain
אין דעם ערסטען חדר,	In dem ersten Cheider,
הייסט'ן מיר דארטען אויסטהאן	Heisst'n mir dorten austhon
מיינע אייגענע קליידער.	Maine eigene Kleider.

---

1) ווי גרויס איז מיין פיין,	Wie greiss is main Pain,
ווי קענן מיר ערגער זיין!	Wie kenn mir ärger sain!
ווי גרויס איז מיין פיין,	Wie greiss is main Pain,
א סאלדאט מוז איך זיין!	A Soldat mus ich sain!
2) ווארפט מען פון מיר אראפ די יודישע קליידער.	Warft men vun mir arop die jidische Kleider.
3) גיט מען אויף מיר א ווארף.	Git men auf mir a worf.
4) פיהרט מען מיר ארויף אויף די לעצטע טרעפ,	Fihrt men mir arauf auf die letzte Trepp,
באווייזט מען מיר סאלדאטסקע קנעפ.	Bawaist men mir soldatske Knep.
5) פיהרט מען מיר ארויף אויף די לעצטע שוועל,	Fihrt men mir arauf auf die letzte Schwell,
גיט מען אויף מיר א ווארף א סאלדאטסקען שינעל	Git men auf mir a worf a soldatsken Schinjel,

אונ אי וועה, אונ אי וועה	Un oi weih, un oi weih
איז צו מיר גאר,	Is zu mir gor,
וואס איך בין אלט געװארען	Wos ich bin alt geworen
איין אונ צוואנציג יאהר!	Ein un zwanzig Johr!
אונ אי וועה, אונ אי וועה	Un oi weih, un oi weih
איז צו מיין וועלט,	Is zu main Welt,
וואס איך דארף...... דינען	Wos ich darf...... dienen
גאר אהן א גראשען געלט! [1]	Gor ohn a Groschen Geld![1]
פיהרט מען מיר אריין	Fihrt men mir arain
אין צווייטען חדר,	In zweiten Cheider,
הייסט מען מיר אנטהאן	Heisst men mir onthon
יוואנישע קליידער.	Iwonische Kleider.
אונ אי וועה, אונ אי וועה א. ז. וו.	Un oi weih, un oi weih etc.
פיהרט מען מיך ארויף	Fihrt men mich aruf
אף די הויכע טרעפ,	Af die heiche Trepp,
זיצען דארט קאמיסיע [2]	Sitzen dort Kommissje[2])
מיט די היילע [3] קעפ.	Mit die heile[3]) kep.
אונ אי וועה, אונ אי וועה א. ז. וו.	Un oi weih, un oi weih etc.
שטעלט'ן מיר ארונטער	Stellt'n mir arunter
אונטער'ן מאס,	Unter'n Moss,
דערלאנגט'ן א געשריי:	Derlangt'n a geschrei:
„סאלדאט חאראש!" [4]	„Soldat chorosch!"[4])
אונ אי וועה, אונ אי וועה א. ז. וו.	Un oi weih, un oi weih etc.

Б. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

М. З. Левинъ (Витебск. губ.).

Варіанты:

[1]) אך אונד וועה	Och un weih
איז צו מיר געשעהן,	Is zu mir geschehn,
וואס איך האב זיך	Wos ich hob sich
ניט ארומגעזעהען!	Nit arumgesehn!

или

אך אונ וועה איז מיר געשעהן,	Och un weih is mir geschehn,
וואס איך האב קיין שיפסקארטע ניט געזעהן;	Wos ich hob kain Schiffskarte nit gesehn;
אך אונ וועה איז מיר געשעהן,	Och un weih is mir geschehn,
וואס איך האב זיך פריהער ניט ארומגעזעהן!	Wos ich hob sich friher nit arumgesehn!
[2]) זעה איך מענשען.	Seh ich Menschen.
[3]) בלייזע.	Bleise.
[4]) מי פיהרט מיר אריין	Mi fihrt mir arain
אין פאלאטע, —	In Palate,—
זיי ווילען נאך וויסען,	Sei willen noch wissen,
ווער איז מיין טאטע.	Wer is main Tate.

№ 336.

זיץ איך מיר שבת ביים טיש און איך עס,	Sitz ich mir Schabes bai'm Tisch un ich ess,
אזוי טראגט מען מיר אריין א שווארצע דעפעש.	Asei trogt men mir arain a schwarzen Depesch.
אָי וועה און אָי וועה איז צו מיר גאר,	Oi weih un oi weih is zu mir gor,
וואס איך בין אלט געווארען איין און צוואנציג יאהר!	Wos ich bin alt geworen ein un zwanzig Johr!
אָי וועה און אָי וועה צו מיין וועלט,	Oi weih un oi weih is zu main Welt,
וואס איך דארף פיער יאהר דינען אהן א גראשען געלד!	Wos ich darf vier Johr dienen ohn a Groschen Geld!
פיהרט מען מיר ארויף אויף די הויכע טרעפ,	Fihrt men mich aruf auf die heiche Trepp,
זעה איך, אז גאנץ קאמיסיע זיצט מיט די בלויזע קעפ	Seh ich, as ganz Kommissje sitzt mit die bleise Kep.
אָי וועה און אָי וועה איז צו מיר גאר א. ז. וו.	Oi weih un oi weih is zu mir gor etc.
פיהרט מען מיר אריין אין דעם ערסטען צימער,	Fihrt men mir arain in dem erstem Zimmer,
ציה איך ארויס דעם קלענסטען נומער.	Zieh ich araus dem klensten Nummer.
אָי וועה און אָי וועה איז צו מיר גאר א. ז. וו.	Oi weih un oi weih is zu mir gor etc.
פיהרט מען מיר ארונטער אונטער דער מאס,	Fihrt men mir arunter unter der Moss,
גיט קאמיסיע א געשריי: „סאלדאט חאראש!“	Git Kommissje a geschrei „Soldat choroschl“
אָי וועה און אָי וועה איז צו מיר גאר א. ז. וו.	Oi weih un oi weih is zu mir gor etc.
פיהרט מען מיר אראפ פון די הויכע טרעפ,	Fihrt men mir arop vun die heiche Trepp,
זעה איך: מיינע עלטערן שטעהען אראפגעלאזען די קעפ.	Seh ich: maine Eltern steihen aropgelosen die Kep.
אָי וועה און אָי וועה איז צו מיר גאר א. ז. וו.	Oi weih un oi weih is zu mir gor etc.
פיהרט מען מיר אוועק אין שול שווערען,	Fihrt men mir awek in Schul schweren,
זעה איך אז פון מיינע עלטערן גיסען זיך טרערען.	Seh ich, as vun maine Eltern gissen sich Thrären.
אָי וועה און אָי וועה איז צו מיר גאר א. ז. וו.	Oi weih un oi weih is zu mir gor etc.

פִיהְרְט מֶען מִיר אִין דֶעם עֶרְשְׁטֶען חֵדֶר,
הֵייסְט מֶען מִיר אוֹיסְטְהָאן דִי אִידִישֶׁע קְלֵיידֶער.
אָי וֵועה אוּנ אָי וֵועה אִיז צוּ מִיר גָאר
א. ז. וו.

פִיהְרְט מֶען מִיר אַרַיין אִין דֶעם צְוֵייטֶען חֵדֶר,
הֵייסְט מֶען מִיר אָנְטְהָאן סָאלְדַאטְסְקֶע קְלֵיידֶער.
אָי וֵועה אוּנ אָי וֵועה אִיז צוּ מִיר גָאר
א. ז. וו.

זַיי־זְשֶׁע מִיר גֶעזוּנְד, מַיין טְהַייעֶרֶער פָאטֶער,
אִין גִיכֶען וֶוערְסְטוּ פוּן מִיר פָּטוּר!
אָי וֵועה אוּנ אָי וֵועה אִיז צוּ מִיר גָאר
א. ז. וו.

זַיי־זְשֶׁע מִיר גֶעזוּנְד, מַיין טְהַייעֶרֶע מוּטֶער,
מִיר אִיז דָאךְ שְׁלֶעכְט, אוּנ דִיר אִיז בִּיטֶער!
אָי וֵועה אוּנ אָי וֵועה אִיז צוּ מִיר גָאר
א. ז. וו.

זַייט־זְשֶׁע מִיר גֶעזוּנְד מַיינֶע שְׁוֶועסְטֶער אוּנ בְּרִידֶער,
גָאט וֵויס, צִי וֶועלֶען מִיר זִיךְ זֶעהֶען וִוידֶער!
אָי וֵועה אוּנ אָי וֵועה אִיז צוּ מִיר גָאר
א. ז. וו.

זַייט־זְשֶׁע מִיר גֶעזוּנְד, מַיינֶע שְׁכֵנִים אַלֶע,
אִיךְ וַוארְף אַייךְ אַוֶועק אוּנ נֶעהְם דֶעם בִּיקְס פַאר אַ כַּלָּה!
אָי וֵועה אוּנ אָי וֵועה אִיז צוּ מִיר גָאר
א. ז. וו.

זַייט־זְשֶׁע מִיר גֶעזוּנְד, מַיינֶע בֶּעסְטֶע פְרַיינְד,
גָאט וֵויס, וָואס פוּן מִיר וֶועט וֶוערֶען הַיינְט!
אָי וֵועה אוּנ אָי וֵועה אִיז צוּ מִיר גָאר
א. ז. וו.

Fihrt men mir in dem ersten Cheider,
Heisst men mir austhon die jidische Kleider.
Oi weih un oi weih is zu mir gor etc.

Fihrt men mir arain in dem zweiten Cheider,
Heisst men mir onthon soldatske Kleider.
Oi weih un oi weih is zu mir gor etc.

Sai-że mir gesund, main thaierer Voter,
In gichen werstu vun mir potur!
Oi weih un oi weih is zu mir gor etc.

Sai-że mir gesund, main thaiere Mutter,
Mir is doch schlecht, un dir is bitter!
Oi weih un oi weih is zu mir gor etc.

Sait-że mir gesund, maine Schwester un Brider,
Gott weiss, zi wellen mir sich sehen wieder!
Oi weih un oi weih is zu mir gor etc.

Sait-że mir gesund, maine Schcheinim alle,
Ich warf aich awek un nehm dem Bichs far a Kale!
Oi weih un oi weih is zu mir gor etc.

Sait-że mir gesund, maine beste Fraind,
Gott weiss, wos vun mir wet weren haint!
Oi weih un oi weih is zu mir gor etc.

דײַזשע מיר געזונד, מײַן טהײַערע כּלה,	Sai-že mir gesund, main thaiere Kale,
נאָך דיר װעל איך בּײַנקען מעהר װי נאָך אַלע!	Noch dir wel ich beinken, mehr wie noch alle!
אָי װעה אונ אָי װעה איז צו מיר גאָר א. ז. װ.	Oi weih un oi weih is zu mir gor etc.

М. З Левинъ (Пинскъ, Минск. губ.).

№ 337.

. . . .	. . . .
. . . .	. . . .
נײַען חדשים טהוט די מוטער דאָס קינד טראָגען,	Naien Chadoschim thut die Mutter dos Kind trogen,
טײַכען מיט טרערען טהוען פון איהרע אױגען רינען,	Taichen mit Thrären thuen vun ihre Eigen rinnen,
אײדער זי טהוט איהם געװינען,	Eider sie thut ihm gewinnen,
אײדער זי טהוט איהם אױסהאָדעװען.	Eider sie thut ihm aushodewen.
אונ אַז זי האָט איהם אױסגעהאָדעװעט בּיז אײן אונ צװאַנציג יאָהר,	Un as sie hot ihm ausgehodewet bis ein un zwanzig Johr,
דאַרף ער, נעבּאַך, אַזױ װײַט אַנטרינען!	Darf er, nebach, asei wait antrinnen!
יעדער פאָטער טהוט צו זײַן קינד זאָגען:	Jeder Voter thut zu sain Kind sogen:
„בּעסער װאָלסטו ניט געבּױרען,	„Besser wollstu nit gebeiren,
אײדער דו בּיסט אַלט געװאָרען אײן אונ צװאַנציג יאָהר,	Eider du bist alt geworen ein un zwanzig Johr,
יעצט דאַרפסטו אַזױ װײַט פאַרפלױגען!"	Jetzt darfstu asei wait varfleigen!"
װען בּעסאַראַבּיע איז געװעזען פרײַ,	Wenn Bessarabje is gewen frai,
איז געװעזען פאַר דער קױל אַ רפואה;	Is gewen far der Koil a Rfue;
הײַנט, אַז בּעסאַראַבּיע איז דערבּײַ,	Haint, as Bessarabje is derbai,
איז ניטאָ קײן שום ישועה!	Is nito kain schum Jschue!
אָי װעה, יודען, מיר זײַנען אין גרױסע סכּנות,	Oi weih, Jiden, mir sainen in greisse Ssakones,
מיר זײַנען אין גרױסע אַחריות;	Mir sainen in greisse Achrajes;
די קינדער װעלן דאַרפן פאַר סאָלדאַטן געהן,	Die Kinder weln darfn far Soldatn geihn,
װעלן פאָטער אונ מוטער בּלײַבּן אָהן חיות!	Weln Voter un Mutter blaibn ohn Chajus!

И. І. Глахенгаузъ (Братолюбовка, Херсонск. губ.).

№ 338*).

איך בּין אַ יונגערמאַנן פון צװאַנציג יאָהר,	Ich bin a junger Mann vun zwanzig Johr,
איך נעהם זיך ערסט צום לעבּען, —	Ich nehm sich erst zum Leben, —
קומט מיר אָן די גוטע בּשורה,	Kummt mir on die gute Bsure,
אַז מי דאַרף מיר אין יװנים אָפּגעבּען.	As mi darf mir in Jwonim opgeben.

*) См. примѣч. на стр. 12.

בִּיטֶער אִיז מִיר אוּנ שְׁלֶעכְט אִיז מִיר,	Bitter is mir un schlecht is mir,
אִיךְ קֶען אַייךְ נִיט אָפְּמֶעלֶען;	Ich kenn aich nit opmählen;
מַיין מַאמֶע וָואלְט מִיר קְלֵיינֶערְהֵייט בֶּעגְרָאבֶּען,	Main Mame wollt mir kleiner-heit begroben,
אֵיידֶער אִיךְ דַארְף זִיךְ צוּם פְּרִיזִיוו שְׁטֶעלֶען!	Eider ich darf sich zum Prisyw stellen!
גָאט פוּן הִימֶעל אוּנ גָאט פוּן דֶער עֶרְד,	Gott vun Himmel un Gott vun der Erd,
קוּק אָן אִידֶעשֶׁע טְרֶערֶען:	Kuck on die jidesche Thrären:
דָא וֵויינְט אַ מַאמֶע מִיט קְלֵיינֶע קִינְדֶער,	Do weint a Mame mit kleine Kinder,
ווִי קֶענְסְטוּ דָאס גָאר צוּהֶערֶען!	Wie kennstu dos gor zuheren!
דָא וֵויינְט אַ פָּאטֶער, דָא שְׁרַייט אַ מוּטֶער,	Do weint a Voter, do schrait a Mutter,
דָא שְׁרַייט אַ וַוייבּ מִיט קְלֵיינֶע קִינְדֶער;	Do schrait a Waib mit Kleine Kinder;
אָי, מַיין הַארְץ, זִי גֵעהְט מִיר אוֹיס,	Oi, main Harz, sie geiht mir aus,
מַיין טוֹיט וָואלְט מִיר גֶעוֶוען גְרִינְגֶער!	Main Teit wollt mir gewen gringer,
הוֹיבְּט מֶען מִיר אָן צוּ פִיהְרֶען אַף דִי טְרֶעפּ,	Heibt men mir on zu fihren af die Trepp,
בְּלַייבּ אִיךְ דָאךְ אָהְן זִינֶען;	Blaib ich doch ohn Sinnen;
אִיךְ פֶערְשְׁטֵעה מַיין גְרוֹיסֶען שְׁלַאק,	Ich versteih main greissen Schlak,
אַז אִיךְ וֶועל פַאר אַיָון דַארְפֶען דִינֶען!	As ich wel far a Jown darfen dienen!
וִוי מִי פִיהְרְט מִיר אַרַיין צוּם נַארוּזְנֶעם ווִיד,	Wie mi fihrt mir arain zum naruźnem Wid,
הוֹיבְּט מֶען מִיר אָן צוּ קְלֶערֶען:	Heibt men mir on zu klären:
דֶער זָאגְט - צְוַואנְצִיג, דֶער זָאגְט - אֵיין אוּנ צְוַואנְצִיג יָאהְר,	Der sogt—zwanzig, der sogt—ein un zwanzig Johr,
אוּנ מֶען הוֹיבְּט דָאךְ מִיר אָפְּשֶׁערֶען.	Un men heibt doch mir opscheren.
זִיבֶּען יָאהְר נָאךְ מַיין חֲתֻנָּה,	Sieben Johr noch main Chassene,
אִיךְ הָאבּ שׁוֹין דֶערְלֶעבְּט אַ דוֹר, —	Ich hob schoin derlebt a Dor,—
הָאט זִיךְ קָהָל פְּרִיסְטַארַאיֶעט,	Hot sich Kohol pristarajet,
אוּנ מֶען הָאט מִיר גֶעשְׁטֶעלְט אֵיין אוּנ צְוַואנְצִיג יָאהְר!	Un men hot mir gestellt ein un zwanzig Johr!
חַאפּ אִיךְ זִיךְ צוּ מַיין גְרוֹיסֶען שְׁלַאק,	Chap ich sich zu main greissen Schlak,
וֶוערְט מִיר פוּן יְסוּרִים גֶעשְׁוָואלֶען דִי בַּאק;	Wert mir vun Jssurim geschwollen die Back;
אִיךְ פֶערְשְׁטֵעה גוּט מַיין גְזַר דִין —	Ich versteih gut main Gsar-din—
בַּאלְד זָאגְט מֶען מִיר: „פַאר אַיָון דִיךְ	Bald sogt men mir „Far a Jown dien".

טאטע, מאמע, זייט געזונד!	Tate, Mame, sait gesund!
איך געה פאר א יון דינען;	Ich geih far a Jown dienen;
איהר װעט מיר בודאי זוכען, —	Ihr wet mir b'wadai suchen,—
גאט װייס, צי װעט איהר מיר געפינען!	Gott weiss, zi wet ihr mir gefinnen!
יה, גאט! קוק אראפ	Joh, Gott! kuck arop
אויף מיין גרויסען פייער, װאס האט מיר פערברענט;	Auf main greissen Faier, wos hot mir verbrennt;
מע נעהמט מיר צו פון מיין אלטען טאטען	Me nehmt mir zu vun main alten Taten
אונ מען ענטפערט מיר איבער אין פרעמדע הענט!	Un men entfert mir iber in fremde Händ!
כמעט װאלט געװען מיין מאמען ליבער,	Kim'at wollt gewen main Mamen lieber,
אז זי װאלט מיר ניט געװינען;	As sie wollt mir nit gewinnen;
אין טרערהען האט זי מיר געבאדען,	In Thrären hot sie mir geboden,
צום סוף דארף איך פאר א סאלדאט דינען.	Zum Ssof darf ich far a Soldat dienen.
לויפען מאמעס אפ'ן בית־עלמין,	Leifen Mames af'n Beiss-almen,
קלאגען, װיינען, װי זיי איז צוגעקומען;	Klogen, weinen, wie sei is zugekummen;
דעם לעצטען קדיש פון א טאטען	Dem letzten Kadisch vun a Taten
האט מען אין יונים צוגענומען.	Hot men in Jwonim zugenummen.
מלאכי השרת פון הימעל,	Mal'achei-haschoreis vun Himmel,
װי קענט איהר נאר פערלײדען:	Wie kennt ihr gor verlaiden:
מע נעהמט מיר צו פון דער גמרא	Me nehmt mir zu vun der Gemore
אונ מען טהוט מיר פון גאט'ס דינסט פערמיידען!	Un men thut mir vun Gott's Dienst vermaiden!
נאך מיין טאטען אונ נאך מיין מאמען	Noch main Taten un noch main Mamen
בין איך איין קדיש געבליבען, —	Bin ich ein Kadisch geblieben,—
האט זיך קהל איבער מיר דערבארעמט,	Hot sich Kohol iber mir derbaremt,
אונ מען האט מיך פאר א סאלדאט פערשריבען.	Un men hot mich far a Soldat verschrieben.
סוסטער אונ שניידער זייען ביי אונז געזעסען	Schuster un Schnaider saien bai uns gesessen
אונ האבען חתנה־קליידער גענעהט, —	Un hoben Chassene-kleider geneiht, —
צום סוף דארף איך אנטהאן דעם יוני'שען פלאשץ,	Zum Ssof darf ich onthon dem jwonischen Plaschtsch,
פון שעטנז גענעהט, — אי גאט, װאו איז מיין טויט!	Vun Schatnes geneiht,—oi Gott, wu is main Teit!

עס וואלט זיך אפגעעפענט די גרוב,
וואלט איך לעבעדיגערהייט אריין, —
אז איך נעהם זיך נאר בעקלערען,
אז איך דארף א סאלדאט זיין!

פערלארען האט געזאלט ווערן יענער טאג,
וואס מיין מאמע האט זיך מיט מיר פערנומען!

צי פארשטעהט נאר ווער מיין גרויסען שלאק,

צו וואס פאר א מדרגה איך בין געקומען!

צי ווייניג צרות האט מיין מאמע אויס־
געליטען,
בשעת זי האט מיר געוואונען?
זעהט נאר מיין גרויסען קלאג,
צו וואס איך בין געקומען!

קול ברמה נשמע —
מען פערמיידט אידען פון דער תורה;
גאט וואלט איבערקערען אונזערע סטא־
ראסטעס, די ראשי ישראל,
כמהפכת סדום ועמורה!

רחמנות האב, גאט, אויף אונזער בימעל
בלוט,
וואס ווערט פון אונז פערגאסען!
אי, גאט, ווי קענסטו נאר צוזעהן די שפיכות
דמים,
אז מי שיידט פערנאנדער א כלה פון א חתן!

שוין צייט געוועזען, אז משיח זאל קומען,

וואלט געוועזען א נס מן השמים!
מען האט אונז דערביטערט אונזער לעבען,
נאך מעהר איידער אין מצרים.

תורה פון די אידען ווערט פערגעסען,
מען פערמיידט אונז פון צו דינען גאט;
רבונו של עולם, לייז אונז אויס פון גלות

אונ ברייננ אונז אריין מיט כבוד אין ירושלים,
דיין שטאדט!

Es wollt sich opgeeffent die Grub,
Wollt ich lebediger-heit arain,—
As ich nehm sich nor beklären,
As ich darf a Soldat sain!

Verloren hot gesollt wern jener Tog,
Wos main Mame hot sich mit mir vernummen!"
Zi varsteiht gor wer main greissen Schlak,
Zu wos far a Madreige ich bin gekummen!

Zi weinig Zores hot main Mame ausgelitten,
Bisch'as sie hot mir gewunnen?
Seht nor main greissen Klog,
Zu wos ich bin gekummen!

Keil bo-Romo nischmo—
Men vermaidt Jiden vun der Teire;
Gott wollt iberkehren unsere Starostes, die Risch'ei-Jissroel,
K'mahpeichas Sdeim wa-Ameiro!

Rachmones hob, Gott, auf unser Blut,
Wos wert vun uns vergossen!
Oi, Gott, wie kennstu gor zusehn die Schfichus-domim,
As mi scheidt vernander a Kale vun a Choss'n!

Schoin Zait gewen, as Moschiach soll kummen,
Wollt gewen a Nes min ha-Schomaïm!
Men hot uns derbittert unser Leben,
Noch mehr eider in Mizraïm.

Teire vun die Jiden wert vergessen,
Men vermaidt uns vun zu dienen Gott;
Ribeinei schel Eilom, leis uns aus vun Golus
Un breing uns arain mit Kowod in Jruscholaïm, Dain Stodt!

М. З. Ловинъ (Витебск. губ.).

№ 339.

איידער מיין מוטער האט מיר ערצויגען,
האט איהר ניט געטריקענט איהרע אויגען.
דער טאטע ווייגט קוקענדיג אויף מיר,
אונ מיין הארץ ווייס גאט אליין ;
די מאמע חלש'ט, אי, איך מינטער איהר.

איך האב שוין ניט קיין צייט, איך מוז
שוין געהן !

ווי מען האט מיר אריין געפיהרט אין
פריזאן,
האט מען א געשריי געטהאן, אז מי גיט מיר
אפ על פי סכנה.
דער טאטע ווייגט קוקענדיג אויף מיר
א. ז. וו.

ווי מען האט מיר צו געפיהרט צום טיש,
האט מיר אפ געהאקט די הענט מיט די
פיס.
דער טאטע ווייגט קוקענדיג אויף מיר
א. ז. וו.

ווי מען האט מיר ארונטער געשטעלט אונ-
טער'ן מאס,
האב איך א געשריי געטהאן : מאמינקע,
וואס איז דאס !
דער טאטע ווייגט קוקענדיג אויף מיר
א. ז. וו.

ביז דריי יאהר האט מען מיר ניט געטהאן
שערען,
אונ איצט פיהרט מען מיר אין שול שווערען.
דער טאטע ווייגט קוקענדיג אויף מיר
א. ז. וו.

איידער איך בין געווארען א חתן,
האט מען מיר מיט א קויל דער שאסען.
דער טאטע ווייגט קוקענדיג אויף מיר
א. ז. וו.

גענוג, מאמינקע, צו ווייגען אונ צו קלאגען,

גלייכער וואלט געוועזן, אז דו וואלסט מיר
א קליינעם באגראבען !
דער טאטע ווייגט קוקענדיג אויף מיר
א. ז. וו.

Eider main Mutter hot mir erzeigen,
Hott ihr nit getrickent ihre Eigen.
Der Tate weint kuckendig auf mir,
Un main harz weiss Gott allein ;
Die Mame chalescht, oi, ich,
minter ihr,
Ich hob schoin nit kain Zait, ich
mus schoin geihn!

Wie men hot mir araingefihrt in
Prijom,
Hot men a Geschrei gethon, as mi
git mir op al-pi Sakon.
Der Tate weint kuckendig auf mir
etc.

Wie men hot mir zugefihrt zum Tisch,
Hot mir opgehackt die Händ mit die
Fiss.
Der Tate weint kuckendig auf mir,
etc.

Wie men hot mir aruntergestellt
unter'n Moss,
Hob ich a Geschrei gethon: Maminke,
wos is dos?
Der Tate weint kuckendig auf mir
etc.

Bis drai Johr hot men mir nit gethon
scheren,
Un itzt fihrt men mir in Schul schwern.
Der Tate weint kuckendig auf mir
etc.

Eider ich bin geworen a Choss'n,
Hot men mir mit a Koil derschossen.
Der Tate weint kuckendig auf mir
etc.

Genug, Maminke, zu weinen un zu
klogen,
Glaicher wollt gewen, as du wollst
mir a kleinem bagrobcn!
Der Tate weint kuckendig auf mir
etc.

זעהט, בּרידער, מיט מיר איז שרעקליך ניט גוט,	Seht, Brider, mit mir is schrecklich nit gut,
אונ איצט קוקט אלע, ווי עס גיסט זיך מיין בלוט!	Un itzt kuckt alle, wie es giesst sich main Blut!
דער טאטע וויינט קוקענדיג אויף מיר א. ז. וו.	Der Tate weint kuckendig auf mir etc.
זיי שוין געזונד, מיין געטרייער פאטער,	Sai schoin gesund, main getraier Voter,
איצטער ווערסטו אויף אייביג פון מיר פטור!	Itzter werstu auf eibig vun mir potur!
דער טאטע וויינט קוקענדיג אויף מיר א. ז. וו.	Der Tate weint kuckendig auf mir etc.
וואס איז אויף מיר אזא קלאג,	Wos is auf mir asa Klog,
וואס איז מיר געשעהן היינטיגען טאג?	Wos is mir geschehen haintigen Tog?
דער טאטע וויינט קוקענדיג אויף מיר א. ז. וו.	Der Tate weint kuckendig auf mir etc.
זיי שוין געזונד, מיין געטרייע מוטער,	Sai schoin gesund main getraie Mutter,
מיר איז דא אליין שרעקליך ביטער!	Mir is do allein schrecklich bitter!
דער טאטע וויינט קוקענדיג. אויף מיר א. ז. וו.	Der Tate weint kuckendig auf mir etc.
זייט געזונד, מיינע שוועסטער אונ בּרידער,	Sait gesund, maine Schwester un Brider,
גאט ווייס, צי מיר וועלען זיך שוין זעהן ווידער!	Gott weis, zi mir wellen sich schoin sehn wieder!
דער טאטע וויינט קוקענדיג אויף מיר א. ז. וו.	Der Tate weint kuckendig auf mir etc.

М. З. Левинъ (Витебск. губ.).

№ 340.

. . . .	. . . .
. . . .	. . . .
. . . .	. . . .
. . . .	. . . .
אי וועה, מוטער, עס איז מיר ביטער	Oi, weih, Mutter, es is mir bitter
צו שטעהן אין פּריאם אויפ'ן בלאט!	Zu steihn in Prijom auf'n Blatt!
פאר א יאהרען ווער וואלט זיך ריכטען,	Var a Johren wer wollt sich richten,
אז איך זאל זיין א סאלדאט?	As ich soll sain a Soldat?

ניין חדשים האט מיך מיין מוטער געטראגען,	Nain Chadoschim hot mich main Mutter getrogen,
ביז וואנען זי האט מיך געוויגען;	Bis wannen sie hot mich gewynen;
אונ היינט, אז זי האט שוין דעם נחת דערלעבט,	Un haint, as sie hot schoin dem Naches derlebt,
מוז איך פאר א סאלדאט דינען!	Mus ich var a Soldat dienen!
דארט שטעהט א פאטער אונ גיסט מיט טרערן,	Dort steiht a Voter un giesst mit Thrären,
די מוטער חלשט אצונד;	Die Mutter Chalescht azund;
דארט שטעהען צוויי שוועסטער: „אי, אונזער ברודער!	Dort steihen zwei Schwester: „Oi, unser Bruder,
ענטפער אונז זיי געזונד!"	Entfer uns, sai gesund!“
דארט שטעהט א ווייבל אונ גיסט מיט טרעהרען	Dort steiht a Waib'l un giesst mit Thrären
אונ רייסט אויף זיך די האר:	Un raisst auf sich die Hor:
„צוויי חדשים נאך מיין חתונה,	„Zwei Chadoschim noch main Chassene,
ווערט מיין מאנן ערשט צוואנציג יאהר!"	Wert main Mann erst zwanzig Johr!“
דארט שטעהט נאך א ווייבל	Dort steiht noch a Waib'l
אונ גיסט אויך מיט טרעהרען,	Un giesst auch mit Thrären,
אונ שרייט: „אי וועה, אי וועה!	Un schrait: „Oi weih, oi weih!
ווער וועט יעצט מיך דערנערין	Wer wet jetzt mich dernähren
מיט מיינע קינדערלאך די צוויי"	Mit maine Kinderlach die zwei?“
אוועק געפאהרען, אוועק געפאהרען,	Awekgefhoren, awekgefohren,
געבליבען בין איך אליין:	Geblieben bin ich allein:
ניטא מיט וועמען א ווארט אויסצורײדען,	Nito mit wemen a Wort auszureiden,
עלענט ווי פון א שטיין!	Elend wie vun a Stein!
מיינע שבתים אונ מיינע יום־טובים	Maine Schabossim un maine Jomteiwim
טהו איך אין דער פרעמד פערשטערען;	Thu ich in der Fremd versteren;
אז איך דערמאהן זיך אויף מיין הויזגעזינד,	As ich dermohn sich auf main Hausgesind,
טהו איך גיסען טייכען טרעהרען.	Thu ich giessen Taichen Thrären.

I. Л. Раввинскій (Гадячъ, Полтавск. губ.).

№ 341.

. . . .	. . . .
. . . .	. . . .
. . . .	. . . .
. . . .	. . . .
אי, פרייטיג, אי, פרייטיג פארנאכט	Oi, Fraitig, oi, Fraitig var-nacht
זיינען מיר געזעסען אלע פארטראכט;	Sainen mir gesessen alle vartracht;
מיר וואלטען געגאנגען צו א אידען אויף שבת,—	Mir wollten gegangen zu a Jiden auf Schabes,—
האט דער פעלדפעבעל א פאוויערקע געמאכט.	Hot der Feldfebel a Powjerke gemacht.
אי, שבת, אי, שבת גאנץ פריה	Oi, Schabes, oi, Schabes ganz frih
האט מען געגעבען א געשריי: „נא אוטשעניע וויכאדי!"	Hot men gegeben a Geschrei: „Na utschenje wychodi!“
צי האט מען געגעסען, צי האט מען געטרונקען?—	Zi hot men gegessen, zi hot men getrunken?—
א פאטש חאפט מען דערצו!	A Patsch chapt men derzy!
אי, ברידער, אי, ברידער,	Oi, Brider, oi, Brider,
מיר זיינען סאלדאטען, מיר זיינען אין פרעמדע הענט;	Mir sainen Soldaten, mir sainen in fremde Händ;
אי, ברידער, אי, ברידער,	Oi, Brider, oi Brider,
מיר האבען פארשפּיעלט אונזער וועלט!	Mir hoben varspielt unser Welt!

М. А. Зонъ (Старая-Синява, Подольск. губ.).

№ 342.

א סאלדאט טאר זיך ניט שעמען,	A Soldat tor sich nit schämen,
ער מוז ניט אראפּלאזען די אויגען;	Er mus nit aroplosen die Eigen;
ער מוז אלעס צונעהמען,	Er mus alles zunehmen,
וואס פאר איהם טהוט נאר טויגען.	Wos far ihm thut nor teigen.
א שיינע, פיינע מיידעל,	A scheine, faine Meidel,
קיין סאלדאט וויל איהר ניט קענען —	Kein Soldat will ihr nit kennen —
א מאוסע, א פּראקליאטע,	A miesse, a prokljate,
דער טייוועל זאל איהר נעהמען!	Der Taiwel soll ihr nehmen!
א אינגעלע פון זיבעצען יאהר,	A Jingele vun siebezehn Johr,
טהוען זיך אלע מיט איהם שעמען;	Thuen sich alle mit ihm schämen;
ווי ער קומט צו איין-און-צוואנציג יאהר,	Wie er kummt zu ein un zwanzig Johr,
טהוט עם דער קיסר צונעהמען.	Thut ihm der Keisser zunehmen.

אז ער מעכט ווערען גרעסער,
דען מעכט דאך זיין בעסער;
נאר ער האט אזא זכרון,
אז ער האט אריינגעלייגט די קאפ אין
שנאר[illegible]ן.

As er mecht weren gresser,
Denn mecht doch sain besser;
Nor er hot asa Sikor'n
As er hot araingeleigt die Kop in
Schnorrn.

Д. Г. Гальперинъ (Юрбургъ, Ковенск. губ.).

№ 343.

ארויס געצויגען א גרויסען נומער,
געחאפט א איזוואזציק, געלאפען א היים—

Arausgezeigen a greissen Nummer,
Gechapt a Iswostschik, gelofen
a heim—

אי, אפגעגעבען א פערווי־לגאטניק,
פאר א יון דינען מוז מען געהן!

Oi, opgegeben a perwy-ljgotnik,
Far a Jown dienen mus men geihn!

איך געה ארויס אויפ'ן גאס,
איך זעה—, די זוהן שיינט;
איך גיב זיך מיר א זאג צו אלע מיינ[illegible]
פריינד
אז מעהר וועלען מיר זיך ניט זעה[illegible]
היינט

Ich geih araus auf'n Gass,
Ich seh,—die Sunn Schaint;
Ich gib sich mir a sog zu alle
maine Fraind,
As mehr welen mir sich nit sehn
haint!

אויפ'ן ים בלאזט א ווינד,
די שיף טהוען די וואלען שלאגען;
אין מיין הארצען איז א גרויסער זינד,
איך קען פאר קיינעם ניט אויסזאגען!

Auf'n Iam blost a Wind,
Die Schiff thuen die Wallen schlogen;
In main Harzen is a greisser Sind,
Ich kenn var keinem nit aussogen!

אפ'ן פריפעציק ברענט א פייער,
אונ פון קוימען געהט ארויך אין איין
שטיק;
פינף יאהר מוז מען דינען,
אויפ'ן זעקסטען קומען צוריק!

Af'n Pripezik brennt a Faier,
Un vun keimen geiht a Reich in
ein Stick;
Finf Johr mus men dienen,
Auf'n sechsten kummen zurick!

М. З. Левинъ (Витебск. губ.).

№ 344.

דאס יאהר האט זיך נאר אוועק גערוקט
אונ דאס יאהר האט נאר אנגעהויבען צו
געהן, —
אזוי האט מען מיר א פאוועסטקע אריינ־
געשיקט,
אז איך דארף היינטיגס יאהר צום פריזיו
שטעהן.

Dos 'Johr hot sich nor awekgeryckt
Un Dos Johr hot nor ongeheiben zu
geihn, —
Asei hot men mir a Powiestke arain-
geschickt,
As ich darf haintig's Johr zum Pri-
syw steihn.

דֶער טַאטֶע מִיט דֶער מַאמֶאן גֶעהֶען נָאךְ בַּא דִי זַייטֶען	Der Tate mit der Mamen geihen ba die Saiten
אוּנ קְלָאגֶען: „צוּם פְּרִיזִיוו פִיהְרְט מֶען דִיךְ אַ צוּנְד!"	Un klogen: „Znm Prisyw fihrt men dich azynd!"
בִּיטֶערֶע גֶעשְׁרֵייעֶן, אָי, הֶער אִיךְ פוּן וַוייטֶען:	Bittere Geschreien, oi, her ich vun waiten:
בֶּעט אַ גוּט קְוִויטֶעל פַאר מַיין קִינְד!	Bet a gut Quittel far main Kind!
אֵיידֶער אִיךְ הָאב נָאךְ דֶעם נוּמֶער „זִיבֶּעצֶעהְןְ" אַרוֹיסְגֶעצוֹיגֶען,	Eider ich hob noch dem Nummer „siebezehn" arausgezeigen,
אַזוֹי אִיז מִיר פִינְסְטֶער גֶעוָוארֶען אִין מַיינֶע אוֹיגֶען;	Asei is mir finster geworen in maine Eigen;
דִי טְהִיר אוֹיף אַרוֹיס צוּ גֵעהְן,	Die Thir auf arauszugeihn,
אָי, הָאב אִיךְ שׁוֹין נִישְׁט גֶעפוּנֶען,	Oi, hob ich schoin nit gefunen,
אַז אִיךְ הָאב גֶעהֶערְט פוּן דִי עֶלְטֶערְן	As ich hob gehert vun die Eltern
דָאס וֵויינֶען אוּנ בְּרוּמֶען!	Dos Weinen un Brummen!

M. A. Зонъ (Старая-Синява, Подольск. губ.).

№ 345.

זַיי־זְשֶׁע מִיר גֶעזוּנְד, מַיין לִיבֶּער פָאטֶער,	Sai-że mir gesund, main lieber Voter,
אִיךְ פָאהְר זִיךְ שׁוֹין פוּן דִיר אַוֶועק;	Ich fohr sich schoin vun dir awek;
אֵיין אוּנ צְוַואנְצִיג יָאהְר הָאסְטוּ מִיךְ גֶעהָאדֶעוֶועט,	Ein un zwanzig Johr hostu mich gehodewet,
אוּנ הַיינְט וַוארְף אִיךְ דִיךְ אַוֶועק!	Un haint warf ich dich awek!
זַיי־זְשֶׁע מִיר גֶעזוּנְד, מַיין לִיבֶּע מוּטֶער,	Sai-że mir gesund, main liebe Mutter,
אִיךְ פָאהְר זִיךְ שׁוֹין פוּן דִיר אַוֶועק;	Ich fohr sich schoin vun dir awek;
אוּנְטֶער דַיינֶעם הַארְצֶען בִּין אִיךְ גֶעלֶעגֶען,	Unter dainem Harzen bin ich gelegen,
אוּנ הַיינְט וַוארְף אִיךְ דִיךְ אַוֶועק!	Un haint warf ich dich awek!
זַיי־זְשֶׁע מִיר גֶעזוּנְד, מַיין לִיבֶּער בְּרוּדֶער,	Sai-że mir gesund, main lieber Bruder,
אִיךְ פָאהְר שׁוֹין פוּן דִיר אַוֶועק;	Ich fohr schoin vun dir awek;
אוּנְטֶער אֵיין הַארְצֶען זַיינֶען מִיר גֶעלֶעגֶען,	Unter ein Harzen sainen mir gelegen,
אוּנ הַיינְט וַוארְף אִיךְ דִיךְ אַוֶועק!	Un haint warf ich dich awek!
זַיי־זְשֶׁע מִיר גֶעזוּנְד, מַיין לִיבֶּע שְׁוֶועסְטֶער,	Sai-że mir gesund, main liebe Schwester,
אִיךְ פָאהְר דָאךְ שׁוֹין פוּן דִיר אַוֶועק;	Ich fohr doch schoin vun dir awek,
אוֹיף דַיינֶע הֶענְט הָאסְטוּ מִיךְ גֶעטְרָאגֶען,	Auf daine Händ hostu mich getrogen,
אוּנ הַיינְט וַוארְף אִיךְ דִיךְ אַוֶועק!	Un haint warf ich dich awek!

זייט־זשע מיר געזונד, מיינע ליבע פריינד,	Sait-że mir gesund maine liebe Fraind,
איינער האט מיך ליעב, דער צוויימער האט מיך פיינד;	Einer hot mich lieb, der zweiter hot mich faint;
זייט־זשע מיר געזונד, מיינע ליבע שכנים,	Sait-że mir gesund, maine liebe Sch'cheinim,
א טהייל וועלען לאכען און א טהייל וועלען וויינען.	A Theil welen lachen un a Theil welen weïnen.
זייט־זשע מיר געזונד, מיין ליבע כלה,—	Sai-że mir gesund, main liebe Kale,—
נאך דיר וועל איך בייגקען,	Noch dir wel ich beinken,
בעסער ווי נאך אלע!	Besser wie noch Alle!

М. А. Зонъ (Старая-Синява, Подольск. губ.).

№ 346.

איין אונגליק האט אונז, ברידער, געטראפען	Ain Unglick hot uns, Brider, getroffen
גאר ווי פון בית דין של מעלה;	Gor wie vun Bess-din schel mailo;
מיר האבען אונזער גליק פערשלאפען	Mir hoben unser Glick verschlofen
גאר אין א קורצע ווייליע.	Gor in a kurze waile.
ברידער, בעטראכט אונזער לעבען,	Brider, betracht unser Leben,
אזא קלאג צו אונזערע יאהרען,—	Asa Klog zu unsere Johren,—
וואהין מיר זיינען צופליגען,	Wohin mir sainen zufleigen,
וואהין מיר זיינען צופאהרען!	Wohin mir sainen zufohren!
געלאזען א ווייב מיט קינדער,	Gelosen a Waib mit Kinder,
פערפליגען ווי א פייגעלע פון נעסט;	Verfleigen, wie a Veigele vun Nest;
גאט, ברוך הוא, באווייז דיין וואונדער	Gott, boruch hu, bawais dain Wunder
און ברייגג אונז אהיים פאר געסט!	Un breing uns aheim far Gäst!
. . . .	. . . .
. . . .	. . . .
. . . .	. . . .
. . . .	. . . .
גליקליך איז דער וואלנער,	Glicklich is der Woljner,
דער וואס ווייס ניט פון אזא צרה;	Der wos weiss nit vun asa Zore,
ער מעג זיין רייך אדער ארם,—	Er meg sain raich oder orm,—
ער איז גאר ביי זיך א שררה.	Er is gor bai sich a Srore,
אבער אונז איז יעדער דן,	Ober uns is Jeder dan,
מיר שרעקען זיך אפילו פאר א פליג;	Mir schrecken sich afile var a Flieg;
אז מע גיט גאר א קלאפ אין באראבאן,	As men git nor a klap in Baraban,
זא מוזן מיר זיך שטעלען צום קריג.	So musen mir Sich stellen zum Krieg.

די בעלי־בתים, אז זיי ליינען זיך שלאפען,	Die Bale-batim, as sei leigen sich schlofen,
טהוען זיי גאר אנדערש דענקען, —	Thuen sei gor anders deinken, —
טהוען צו גאט, ברוך־הוא, האפען,	Thuen zu Gott, boruch hu, hoffen,
אז ער זאל זיי די פרנסה שענקען.	As Er soll sei die Parnosse scheinken.
אונז איז די קאפ ניט דערביי,	Uns is die Kop nit derbai,
מיר זיינען ביי קיינעם געאכט;	Mir sainen bai keinem geacht;
אבי מיר זיינען דעם קיסר געטריי,	Abi mir sainen dem Keisser getrai,
. . . .	. . . .
הימעל אונ ערד האט געשווארען,	Himmel un Erd hot geschworen,
אז קיין פערבארגענע זאכען טאר ניט זיין;	As kain verborgene Sachen tor nit sain;
ווי מען האט אונז אפגעשארען,	Wie men hot uns opgeschoren,
זא זיינען מיר אין קאזארמע אריין.	So sainen mir in Kasarme arain.
מיר מוזען זיך געזעגענען פון פריינד,	Mir musen sich gesegenen vun Fraind,
עס העלפט דאך קיין יאמער, קיין געלט;	Es helft doch kain Jommer, kain Geld;
איך זאג, ברידערלאך, היינט —	Ich sog, Briderlach, haint —
מיר פארשפילען אונזער וועלט!	Mir varspielen unser Welt!

Д. Г. Гальперинъ (Газенпотъ, Курляндск. губ.).

№ 347.

ניין חדשים האט מיך מיין מוטער געטראגען	Nain Chadoschim hot mich main Mutter getrogen,
ביסטוואנען זי האט מיך געוואונען;	Bistwannen sie hot mich gewynnen;
טייכען בלוט האט זיך פון איהר געגאסען,	Taichen Blut hot sich vun ihr gegossen,
אונ יעצט האט מען מיך פאר א סאלדאט צוגענומען.	Un jetzt hot men mich var a Soldat zugenummen.
אי וועה, מאמע, מיר זיינען פערלארען,	Oi weih, Mame, mir sainen verloren,
מיר האבען פערשפילט אונזער וועלט;	Mir hoben verspielt unser Welt;
אי וועה, ברידער, מיר זיינען סאלדאטען,	Oi weih, Brider, Mir sainen Soldaten,
מיר זיינען אין..... הענט!	Mir sainen in . . . . . Händ!
אי זעהט, ליעבסטע ברידער,	Oi seht, liebste Brider,
א קלאג איז צו אונזערע יאהרען:	A Klog is zu unsere Johren:
מיר לאזען אין דער היים פאטער אונ מוטער,	Mir losen in der-heim Voter un Mutter,
ווער ווייס אויב מיר וועלען זיי אין די פיער יאהר מעהר האבען!	Wer weiss, eib mir welen sei in die vier Johr mehr hoben!

מען איז אונז אלע טאג דן,	Men is uns alle Tog dan,
מיר מוזען ציטערן פאר א פליג;	Mir musen zittern var a Flieg;
ווי מע דערלאנגט א קלאפ אפ'ן באראבאן,	Wie me derlangt a klap in Baraban,
אזוי מוזען מיר שטעהן צום קריעג.	Asei musen mir steihn zum Krieg.
דער ליבער שבת קדש, —	Der lieber Schabos-keidesch,—
איך מעכט װעלען געהן אין שול אין דער פריה,	Ich mecht wellen geihn in Schul in der-frih,
קומט צוגעהן דער פעלדפעבעל, דער רבי,	Kummt zugeihn der Feldfebel der Rebe,
אונ שרייט אוף: „נא אוטשעניע חאדי!“	Un schrait uf: „Na utschenje chodi!“

Д. Г. Гальпернъ (Россіены, Ковенск. губ.).

№ 348.

איך הייב נאר אן צו באקלערען:	Ich heib nor on zu baklären:
וואס פאר א תכלית קענן פון מיר ווערען,	Wos far a Tachles kenn vun mir weren,
אז צו מיינע בעסטע יונגע יאהר	As zu maine beste Junge Johr
נעהמט מען מיך צו פאר א סאלדאט נאר!	Nehmt men mich zu far a Soldat gor!
הערט, מיינע ליבע עלטערן,	Hert, maine liebe Eltern,
איהר מעגט קלאגען א סך:	Ihr megt klogen a ssach:
מען טרייבט מיך אוועק	Men traibt mich awek
אי, פון אייך!	Oi, vun aich!
מען טרייבט מיך אוועק	Men traibt mich awek
אין א ווייט פרעמד לאנד,	In a wait-fremd Land,
וואס דארטען בין איך עלענט,	Wos dorten bin ich elend,
מיט קיינעם ניט באקאנט.	Mit keinem nit bakannt.
אין לאנד בין איך פרעמד,	In Land bin ich fremd,
עלענד ווי א שטיין.	Elnd wie a stein.
. . . .	. . . .
. . . .	. . . .
מיט וויפיעל שמערצען [1]	Mit wie viel Schmerzen [1])
זעטיג [2] איך מיך אן,	Sättig [2]) ich mich on,
ביז די פינסטערע נאכט	Bis die finstere Nacht
קומט מיר שוין אן!	Kummt mir schoin on!

---

1) קרעכצען. — Krächzen.

2) זעטט. — Sätt,

אִיךְ הֵייבּ נָאר אָן	Ich heib nor on
אַ דְרֶעמְל צוּ טְהָאן,	A dreml zu thon,
קוּמְט דֶער סָאלְדַאט	Kummt der Soldat
אוּנ קְלַאפְּט מִיךְ שׁוֹין אָן.	Un klappt mich schoin on.
„שְׁטֵעה אוֹיף, דוּ פָּרִיץ, —	„Steih auf, du Porez,—
טְהוּט עֶר אוֹיף מִיר אַ גֶעשְׁרֵיי, —	Thut er auf mir a Geschrei,—
דוּ בִּיסְט נִישְׁט אִין דֶער הֵיים, [1]	Du bist nischt in der—heim, [1]
זָאלְסְט שְׁלָאפֶען בִּיז זֵייגֶער צְוֵויי!"	Sollst schloffen bis Seiger zwei!"
דֶער שְׁלֶעכְטֶער סָאלְדַאט	Der schlechter Soldat
הָאט דָאס גָאר נִיט בַּאטְרַאכְט,	Hot dos gor nit batracht,
וִוי אַזוֹי אִיךְ הָאבּ פַארְבְּרַאכְט	Wie asei ich hob varbracht
דִי פִינְסְטֶערֶע נַאכְט!	Die finstere Nacht!
אִיךְ וָואלְט מִיךְ גֶעקֶענְט	Ich wollt mich gekont
בִּיז טָאג גוּט אוֹיסְרוּהֶען,	Bis Tog gut ausruhen,
אִין וַואךְ אוֹיף מַיינֶע עֶלְטֶערְן	In wach auf maine Eltern
אִין חָלוֹם אַ קוּק טְהוּעֶן! [2]	In Cholem a kuck thuen! [2]
. . . .	. . . .
. . . .	. . . .
. . . .	. . . .
. . . .	. . . .
אַז מַיינֶע עֶלְטֶערְן זַיינֶען	As maine Eltern sainen
נֶעבֶּען מִיר נִישְׁטָא,	Neben mir nischto,
אוּנ קֵיין הַארְץ-פְרַיינְד	Un kain Harz-fraind
אִיז אוֹיךְ נִישְׁטָא!	Is auch nischto!

И. I. Глахенгаузъ (Братолюбовка, Херсонск. губ.).

М. А. Зонъ (Старая-Синява, Подольск. губ.).

---

[1] בַּיי דֶער מַאמֶען.	Bai der Mamen.
[2] אִיךְ וָואלְט נָאךְ גֶעקָאנְט	Ich wollt noch gekonnt
אֵיין שָׁעָה רוּהֶען,	Ein Scho ruhen,
וָוען אִיךְ זָאל אוֹיף מַיין לִיבּ-מוּטֶער	Wenn ich soll auf main lieb Mutter
גֶעקָאנְט אַ קוּק טְהוּעֶן.	Gekonnt a kuk thuen.

XI.

Разныя пѣсни.

№ 349.

— קראנק, קראנק בין איך געוואָרען,
— כ'שפּיר שוין ניט קיין לעבען, קיין גליד, קיין אבר.
אָי, אין אַ־אַנדער דירה טהו איך, ברידער, אריבער פאהרען,
זי איז דאָך אַלעמען בעקאנט, — מען רופט איהר קבר.
וואס איז געוואָרען מיט מיינע אויגען?
זיי זיינען מיר געוואָרען פארצויגען,
כ'דערקען שוין ניט קיין מענטשען, ווער ס'געהט בא מיר אריין!
אָי גאָט, טהו מיט מיר וואונדער,
לאָז מיר לעבען בא מיין ווייב און מיינע קינדער,
בא מיין ווייב און מיינע קינדער לאָז מיר זיין!

—Krank, krank bin ich geworen,
'ch spir schoin nit kein Leben, kein Glied, kein Eiwer.
Oi, in a-n-ander Dire thu ich, Brider, ariberfohren,
Sie is doch allemen bekannt,—men ruft ihr Keiwer.
Wos is geworen mit maine Eigen?
Sei sainen mir geworen varzeigen,
'ch derkenn schoin kein Mentschen wer 's geiht ba mir arain!
Oi, Gott thu mit mir Wynder,
Los mir leben ba main Waib un Kinder,
Ba main Waib un maine Kinder los mir sain!

— זעה, מיין מאַן געטרייער,
וואס ברענט בא אונז אַזא פייער,
אָי וועה וואס איז מיט דיר געוואָרען!
דו געהסט אַוועק פון דער וועלט אָהן אַ טאָלק און אָהן אַ לאַד,
דו לאָזט דיין ווייב מיט דיינע קינדער אַף אייביג נע וואָ־נאַד,
דו בינסט נאָך דיין וועלט ניט דורכגעפאָהרען!

—Seh, main Mann getraier,
Wos brennt ba uns asa Faier,
Oi weih, wos is mit dir geworen!
Du geihst awek vun der Welt ohn a tolk un ohn a lad,
Du lost dain Waib mit daine Kinder af eibig no wo-nad,
Du binst noch dain Welt nit durchgefohren!

— דו האסט מיר צו געזאגט פאר מענטשען ,	—Du host mir zugesogt var Mentschen,
— אז דו וועסט מיר אונטער מיין חפה בענטשען ,	As du west mir unter main Chupe bentschen,
— אז דו וועסט זיך אונטער מיין חפה צירען , —	As du west sich unter main Chupe zieren,—
היינט, פאטערל, וואס טהוסטו פון מיר אוועק שוועבען !	Haint, Voter'l, wos thustu vun mir awekschweben!
טהו חאטשבע , טהו חאטשבע מיין חפה דער לעבען ,	Thu chotschbe, thu chotschbe main Chupe derleben,
אי נעה דו זאלסט מיר אונטער מיין חפה פיהרען !	Oi, weih, du sollst mir unter main Chupe fihren!
— קינדער, קינדער איך קען שוין דאס ניט דערטראגען	—Kinder, Kinder, ich kenn schoin dos nit dertrogen,
אייער ווייגען און אייער קלאגען ,	Aier Weinen un aier Klogen,
וואס איהר טהוט אזוי עלענט אף דער וועלט בלייבען ,	Wos ihr thut asei elend af der Welt blaiben,
און דער מלאך המות טהוט לעבען מיר זיין שווערד שארפען !	Un der Mal'ach-ha-Mowes thut leben mir sain Schwert scharfen!
עס איז מיר געוויס שלעכט אייך אוועק צו ווארפען ,	Es is mir gewiss schlecht aich awekzuwarfen,
און איהר זאלט זיך אין דער וועלט ארומטרייבען .	Un ihr sollt sich in der Welt arumtraiben.
מלאך המות , מלאך המות , געה אוועק פון מיר ,	Mal'ach-ha-Mowes, Mal'ach-ha-Mowes, geih awek vun mir,
געה ארויס פון מיין טהיר !	Geih araus vun main Thir!
וואס קומסטו צו געהן צו מיר יעדער מינוט !	Wos kummstu zugeihn zu mir jeder Minut!
אי, דו קומסט צו געהן פון א גאנץ ווייטען עק ,	Oi, du kummst zugeihn vun a ganz waiten Eck,
דו נעהמסט מיין נשמה פון מיר אוועק ,	Du nehmst main Nschome vun mir awek,
וואס צאפסטו אפ פון מיר מיין בלוט !	Wos zapstu op vun mir main Blut!
— עס וועט שוין ניט העלפען דיין בעטען ,	—Es wet schoin nit helfen dain Beten,
איך וועל שוין פון דיר ניט אפטרעטען ,	Ich wel schoin vun dir nit optreten,
און פאר'ן טויט מוזטו מיט דיינע ליפען פארבייסען ;	Un var'n Teit musstu mit daine Lippen varbaissen;
אי , פון דער וועלט מוזטו ווערען פארטריבען	Oi, vun der Welt musstu weren vartrieben
און אין בוך פון טויט בינסטו שוין איינגעשריבען ,	Un in Buch vun Teit binstu schoin aingeschrieben,
די חתימה פון טויט קען מען שוין ניט צו ר	Die Chssime vun Teit kenn men schoin nit zuraissen!

איך טהו דיר נאך א מאל זאגען —
עס וועט שוין ניט העלפען דיין וויינען אונ קלאגען,
ווארום דו בינסט געגליכען צו א גולם.
אוי גרייט זיך אן דין וחשבון אפ צו געבען,

וואס דו האסט געטהאהן אפ'ן גאנצען לעבען!
אוי, דו געהסט דאך שוין אף יענעם עולם,

עס וועט שוין ניט העלפען דיין געוויין,
דו מוזט דאך שוין פון דער וועלט אוועק געהן!

עס וועט שוין ניט העלפען, וואס דו וועסט פארגיסען פיל טרעהן,
א דו געהסט אוועק פון דער וועלט מיט א גרויסען קלאג,
ס'זאל דיר דארטען ניט רעכענען א יאהר פאר א טאג,
דו זאלסט ניט דארפען חלילה צוריק באשאפען ווערען!

— אי ברידער, ברידער האט אף מיר מיטלייד,
וואס איך נעהם פון דער וועלט אזוי גיך אפשייד,
אונ איך פארגיס פיל טרעהן א טייך!
אי עס חאפט מיר אן א גרויסער שרעק,
וואס איך גיה אזוי יונג פון דער וועלט אוועק,

אונ דארף ליגען אין דער ערד מיט'ן ווערמ'ל צו גלייך!
ברידער, ברידער זעהט ווי פיין איז מיין שטוב,

אונ איך דארף פון איהר געהן אין א פינסטערע גרוב!
עס העלפט ניט מיין רייכקייט אונ מיין פיעל געלט,
אי, אין בוך פון טויטט בין איך שוין פאר-שריבען געווארען;
אי, עס ענדיגט זיך שוין מיינע יאהרען,
אי איך געה שוין אוועק פון דער וועלט!
קומט אהער, מיין ווייב אונ מיינע קינדער,

גאט זאל מיט אייך טאהן וואונדער,

Ich thu dir noch amol sogen—
Es wet schoin nit helfen dain Weinen un Klogen,
Worum du binst geglichen zu a Geilem.
Oi, greit sich on Din w' Cheschb'n opzugeben,
Wos du host gethon af'n ganzen Leben!
Oi, du geihst doch schoin af jenem Eilom,
Es wet schoin nit helfen dain Gewein,
Du musst doch schoin vun der Welt awekgeihn!
Es wet schoin nit helfen, wos du west vargiessen viel Thrären,
A du geihst awek vun der Welt mit a greissen Klog,
M'soll dir dorten nit rechenen a Johr far a Tog,
Du sollst nit darfen cholile zurick baschaffen weren!

—O, Brider, Brider, hot af mir Mitlaid,
Wos ich nehm vun der Welt asei gich Opschaid,
Un ich vargiess viel Thrären a Taich!
Oi, es chapt mir on a greisser Schreck,
Wos ich geih asei jung vun der Welt awek,
Un darf liegen in der Erd mit'n Werm'l zuglaich!
Brider, Brider, seht, wie fain is main Stub,
Un ich darf vun ihr geihn in a finstere Grub!
Es helft nit main Raichkait un main viel Geld,
Oi, in Buch vun Teit bin ich schoin varschrieben geworen,
Oi, es endigt sich schoin maine Johren,
Oi ich geih schoin awek vun der Welt!
Kummt aher, main Waib un maine Kinder,
Gott soll mit aich thon Wunder,

וואָרום ער האָט אַף יעדערן רחמנות !	Worum Er hot af jedern Rachmones!
אױ, אָן אײַער טאַטען זאָלט איהר פאַרגעסען ,	Oi, on aier Taten sollt ihr vargessen,
וואָרום יעדער גליד און יעדער אבר וועלען ווערם צועסען .	Worum jeder Glied un jeder Eiwer welen Werm zuessen.
גאָט וועט אײַך שטיצען , ער איז אבי יתומים ודין אלמנות !	Gott wet aish stitzen, Er is Awi-jssei-mim w' Dajan-almoneis!

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 350.

אָ, איך האָב געמײנט אַז איך וועל אײביג לעבען ,	Oh, ich hob gemeint, as ich wel eibig leben
הײנט דאַרף איך די נשמה פון גוף אַוועק געבען !	Haint darf ich die Nschome vun Guf awekgeben!
אױ און וועה איז מיר ניט געשעהן ,	Oi un weih is mir geschehn,
וואָס איך האָב זיך ניט אַרום געזעהן ;	Wos ich hob sich nit arumgesehn;
וואָלט איך אױפ'ן סוף געטראַכט ,	Wollt ich auf'n Ssof getracht,
וואָלט איך מײנע יונגע יאָהרען אַזױ ניט פערבראַכט !	Wollt ich maine junge Johren asei nit verbracht!
באַלד קומט דאָך אָן דער מלאך המות צו מיר	Bald kummt doch on der Mal'ach-ha-Mowes zu mir
און וועט אָפּ נעהמען חשבון און חוב פון מיר .	Un wet opnehmen Cheschb'n un Cheiw vun mir.
אױ און וועה איז מיר ניט געשעהן א. ז. וו.	Oi un weih is mir nit geschehn etc.
גאָר די וועלט האָט געטהאָן װײנען ,	Gor die Welt hot gethon weinen,
אָרעמע שמחות האָב איך געטהאָן באַשײנען ,	Oreme Ssimches hob ich gethon ba-scheinen,
לשם שמים האָב איך ניט געטהאָן מײנען .	L'schem schomaïm hob ich nit gethon meinen.
אױ און וועה איז מיר ניט געשעהן א. ז. וו.	Oi un weih is mir nit geschen etc.
דערפאַר ווער איך פון דער וועלט בעשטאַט ,	Derfar wer ich vun der Welt bestat,
אַכזאָל איך האָב השם־יתברך אין זינען ניט געהאַט .	Achsol ich hob ha-Schem-jisborach in sinen nit gehat.
וואָלט איך השם־יתברך אין זינען האָבען ,	Wollt ich Haschem-jisborach in Sinnen hoben,
וואָלט איך ניט ווערען אַ יונגינקער בעגראָבען !	Wollt ich nit weren a junginker beg-roben!
אױ און וועה איז מיר ניט געשעהן א. ז. וו.	Oi un weih is mir nit geschehn etc.

היינט לייגט מען מיך מיט די פיס צום טהיר ,	Haint leigt men mich mit die Fiss zum Thir,
מי וועט אפ נעהמען חשבון אונ חוב פון מיר .	Mi wet opnehmen Cheschb'n un Cheiw vun mir.
אי אונ וועה איז מיר ניט געשעהן א. ז. ו.	Oi un weih is mir nit geschehn etc.
ווי קאן איך זאגען דעם מלאך המות „ברוך הבא" ,	Wie konn ich sogen dem Mal'-ach-ha-Mowes „boruch habo",
אז איך ווייס ניט , צי האב איך איין חלק עולם-הבא ?	As ich weiss nit, zi hob ich ain Cheilek Eilom-habo?
אי אונ וועה איז מיר ניט געשעהן א. ז. ו.	Oi un weih is mir nit geschehn etc.
זייט געזונד , ווייב אונ קינדערלעך !	Zait gesund, Waib un Kinderlech!
ניט שוים אז איך וועל שטארבען וועט אייך גאט	Nit scheim, as ich wel starben, wet aich Gott
ניט געבען איין עצה אלעמען באזונדערלעך ?	Nit geben ain Eize allemen basynderlech?
אי אונ וועה איז מיר ניט געשעהן א. ז. ו.	Oi un weih is mir nit geschehn etc.
חברה קדישא , טהאן שפילען זאלט איהר מיר קודם המיתה ,	Chewre kadischo, thon spielen sollt ihr mir keidem ha-misso,
קודם המיתה זאלט איהר מיר טהאן שפילען ,	Keidem ha-misso sollt ihr mir thon spielen,
ביז וואנען מיינע פיס וועלען טהאן אפקיהלען !	Bis wannen maine Fiss welen thon opkihlen!
אי אונ וועה איז מיר ניט געשעהן א. ז. ו.	Oi un weih is mir nit geschehn etc.
טרויערט ניט , יאמערט ניט , ווייב אונ קינדערלעך !	Trauert nit, jommert nit, Waib un Kinderlech!
אז איך וועל שטארבען זאל אייך געבען	As ich wel starben, soll aich geben
השם יתברך איין עצה אלעמען באזונדערליך !	Haschem-jisborach ain Eize allemen basynderlech!
אי אונ וועה איז מיר ניט געשעהן א. ז. ו.	Oi un weih is mir nit geschehn etc.
יע , איך האב געמיינט , אז איך וועל אייביג לעבען ,	Je, ich hob gemeint,—ich wel eibig leben,
היינט דארף איך חשבון אונ חוב אוועק געבען !	Haint darf ich Cheschb'n un Cheiw awekgeben!
אי אונ וועה איז מיר ניט געשעהן א. ז. ו.	Oi un weih is mir nit geschehn etc.
קוק איך זיך ארום אין אלע ווינקעלעך ,	Kuck ich sich arum in alle Winkelech,
אונ די אויגען ווערען טינקעלער .	Un die Eigen weren bai mir tinkeler.
אי אונ וועה איז מיר ניט געשעהן א. ז. ו.	Oi un weih is mir nit geschehn etc.
לאזט מיך איין ביסעלע שטיל שווייגען ,	Lost mich ain bissele still schwaigen,
טאמער וועל איך זיך פון מלאך המות אפ מיידען !	Tomer wel ich sich vun Mal'ach-ha-Mowes opmaiden!
אי אונ וועה איז מיר ניט געשעהן א. ז. ו.	Oi un weih is mir nit geschehn etc.

מיינע פריינד וועלען מיך טהאן בילייטען .	Maine Fraind welen mich thon bileiten.
קיין מצות האב איך ניט געטהאן צו גרייטען .	Kein Mizwes hob ich nit gethon zugreiten.
אי אונ וועה איז מיר ניט געשעהן א. ז. וו.	Oi un weih is mir nit geschehn etc.
נעהמט מען מיך צו פון איין ליכטיגער שטוב ,	Nehmt men mich zu vun ain lichtiger Stub,
לייגט מען מיך אריין אין א פינסטערער גרוב .	Leigt men mich arain in ain finsterer Grub.
אי אונ וועה איז מיר ניט געשעהן א. ז. וו.	Oi un weih is mir nit geschehn etc.
סם המות האט מען מיר געטהאן איינגעבען ,	Ssam-ha-Mowes hot men mir gethon aingeben,
איך דארף זיך שוין זעגענען מיט מיין אייביגען לעבען !	Ich darf sich schoin segenen mit main eibigen Leben!
אי אונ וועה איז מיר ניט געשעהן א. ז. וו.	Oi un weih is mir nit geschehn etc.
. . . .	. . . .
פעולות האט מען מיר געטהאן פרופען .	P'ules hot men mir gethon prufen.
רופאים האט מען מיר געטהאן רופען .	Rof'im hot men mir gethon rufen.
אי אונ וועה איז מיר ניט געשעהן א. ז. וו.	Oi un weih is mir nit geschehn etc.
צדקה זאלט איהר טהאן געבען ,	Zdoke sollt ihr thon geben,
דאס איז מיין גאנץ פערמעגען !	Dos is main gans Vermegen!
אי אונ וועה איז מיר ניט געשעהן א. ז. וו.	Oi un weih is mir nit geschehn etc.
קדיש זאלט איהר נאך מיר טהאן זאגען ,	Kadisch sollt ihr noch mir sogen,
דאס איז גאר מיין גאנץ פערמאגען .	Dos is gor main gans Vermogen.
אי אונ וועה איז מיר ניט געשעהן א. ז. וו.	Oi un weih is mir geschehn etc.
רופאים זאלט איהר מיר טהאן רופען ,	Rof'im sollt ihr mir thon rufen,
טאמער וועט ער מיך טהאן אפ רופען !	Tomer wet er mich thon oprufen!
אי אונ וועה איז מיר ניט געשעהן א. ז. וו.	Oi un weih is mir nit geschehn etc.
שמשים אונ תכריכים וועלען מיך טהאן בעניייען ,	Schamossim un Tachrichim welen mich thon benaien,
«צדקה תציל ממות» וועלען זיי טהאן שרייען .	„Zdoko tasil mi-Mowes" welen sei thon schraien.
אי אונ וועה איז מיר ניט געשעהן א. ז. וו.	Oi un weih is mir nit geschehn etc.
תכריכים זאלט איהר מיר טהאן געבען ,	Tachrichim sollt ihr mir thon geben,
ווייל דאס איז מיר מיין אייביגער לעבען !	Wail dos is mir main eibiger Leben!
אי אונ וועה איז מיר ניט געשעהן ,	Oi un weih is mir nit geschehn,
וואס איך האב זיך ניט ארום געזעהן ;	Wos ich hob sich nit arum gesehn;
וואלט איך אויף אזא סוף געטראכט ;	Wollt ich auf asa Ssof getracht,
וואלט איך מיינע יונגע יאהרען אזוי ניט פערבראכט !	Wollt ich maine junge Johren asei nit verbracht!

М. Шалытъ (Орша, Могилевск. губ.).

№ 351.

על חטא שחטאנו לפניך	Al Chet schechotonu l'fonecho
באונס וברצון .	B'einess u-w'Rozein.
פראסטי מניע , גאספאדי, פאמילוי,	Prosti mnje, Gospodi, pomilui,
טשטא יא סאגרעשיל טעביע	Tschto ja ssogreschil Tebje
ס'נוזדאי אי בעז נוזדאי !	S' nuždoi i bes nuždoi!
ענטפערט מען איהם פון אויבען ,	Entfert men ihm vun eiben,
ענטפערט מען איהם פון אויבען —	Enfert men ihm vun eiben—
דוראק — דוראק !	Durak—durak!
קאק טעביע ניע סטידנא ,	Kak tebje nje stydno,
קאק טעביע ניע סטראמנא	Kak tebje ue stramno
סאגרעשיט —	Ssogreschitj—
בעז נוזדאי !	Bes nuždoi!
על חטא שחטאנו לפניך	Al Chet schechotonu l'fonecho
ביודעים ובלא יודעים .	B' jeid'im u-blei jeid'im.
פראסטי מניע , גאספאדי , פאמילוי ,	Prosti mnje, Gospodi, pomilui,
טשטא יא סאגרעשיל טעביע	Tschto ja ssogreschil Tebje
ס'סאזנאניעם אי בעז סאזנאניעם !	S' sosnanjem i bes sosnanjem!
ענטפערט מען איהם פון אויבען ,	Entfert men ihm vun eiben,
ענטפערט מען איהם פון אויבען —	Entfert men ihm vun eiben—
דוראק — דוראק !	Durak—durak!
קאק טעביע ניע סטידנא ,	Kak tebje nje stydno,
קאק טעביע ניע סטראמנא	Kak tebje nje stramno
סאגרעשיט —	Ssogreschitj—
בעז סאזנאניעם !	Bes sosnanjem!

М. З. Левинъ (Витебск. губ.)

№ 352.

סטארי אברם , סיווי אברם ,	Stary Abram, siwy Abram,
טשטא טי זאזשורילסיא ?	Tschto ty sažurilsja?
—וויאל סינא דא עקדה ,	—Wjol ssyna do Akeido,
דארמא פאטרודילסיא !	Darmo potrudilsja!
איזאק , איזאק, נאש אטיעץ ,	Isak, Isak, nasch otjez,
ביל סוויאזאן , קאק באראניעץ ;	Byl swjasan, kak baranjez;
סטאלי אנגעלי פלאקאטיט ,	Stali angely plakatitj,
וועליעל באג אטפוסטיט .	Weljel Bog otpustitj.
יעקב , יעקב , באטיקא נאש ,	Jakob, Jakob, batjko nasch,
טשעטירנאדצאט גאדאוו אוויעץ פאס ,	Tschetyrnadzatj godow owjez pas,
טשעטירנאדצאט גאדאוו אוויעץ פאס ;	Tschetyrnadzatj godow owjez pas,
סיעם זא רחל , סיעם זא נאס.	Ssjem sa Rochel, ssjem sa nas.

מאושא, מאושא, רבין נאש,	Mowscha, Mowscha, Rabin nasch,
ראדילסיא וו' סטשאסטליווי טשאס,	Rodilsja w' stschastliwy tschas,
ראדילסיא וו' סטשאסטליווי טשאס —	Rodilsja w' stschastliwy tschas—
איז יעגיפטא וויוויאל נאס.	Is Jegipta wywjol nas.
ארון, ארון, קאפלאנאק,	Aron, Aron, kaplanok,
ביל אובראנני קאק פאנאק;	Byl ubranny kak panok;
קאסטריולי אי קאדזילא וו' רוקאך טרעמאל	Kastrjuli i kadsila w' rukach tremal
אי סמערט זאדיערזשאל.	I smertj sadjeržal.
עשו, עשו, דיאדיקא נאש,	Eissow, Eissow, djadjka nasch,
קארטשמי ניע מינאיעט,	Kortschmy nje minajet,
פיאט, וואדקו נאפראפאל	Pjot wodku napropal
אי שטאני זאקלאדאיעט.	I schtany sakladajet.

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).
А. Рейзинъ (Минск. губ.).

№ 353.

—קראסנא דיעוואטשקא,	—Krasna djewotschka,
א חטא טי?	A chto ty?
טשי פאידיאש ס' ראבינעם	Tschi poidjosch s' rabinem
טאנצאוואט?	Tanzowatj?
—טשטא ווי מניע ספראשיוואיטי,	—Tschto wy mnje spraschiwaiti,
א חטא יא!	A chto ja!
פאידיאט ראבין,	Poidjot rabin,
פאידו יא!	Poidu ja!
—פיענקנע דזעווצינע,	—Pjenkne dsjewzina,
אי חטא טי?	Ai chto ty?
צי פאידזשעס ז' ראבינעם	Zi poidses s' rabinem
טאנצאוואץ?	Tanzowaz?
—טשעגא ווי מניע, פיטאציע,	—Tschego wy mnje pytazje,
חטא יא, יא!	Chto ja, ja!
פוידזשע ראבין,	Piudze rabin,
פוידע אי יא!	Puide i ja!
—גראזע מארגייטע, (1	—Grase margaite, [1]
קאס טו טו?	Kas tu tu?
אר טו סו ראבינע	Ar tu su rabine
שאקסע, שאקסע?	Schakse, schakse?
—קא טו מאנע קלאישע,	—Ka tu mane kloische,
קאס אס אס!	Kas as as!
אוישע ראבינע,	Uische rabine,
אויש אס!	Uisch as!

[1] По литовски.

—שיינינקע מיידעלע,	—Scheininke Meidele,
ווער בינסטו אליין?	Wer binstu allein?
צי וועסטו מיט'ן רבין,	Zi westu mit'n Reben,
טאנצען גייען?	Tanzen geihn?
—וואס האט איהר מיר צו פרעגען,	—Wos hot ihr mir zu frägen,
ווער איך בין אליין!	Wer ich bin allein!
אז דער רבי וועט גייען,	As der Rebe wet geihn,
וועל איך אך גייען!	Wel ich ech geihn!
—מארגייטע גראזע, 1)	—Margaite grase, [1])
קא נא טו?	Ka no tu?
נע אישע ס' ראבינע	Ne eische s' rabine
טאנצאוואטו?	Tanzowotu?
—קאטו מאנע קלוישע,	—Katu mane kluische,
קא נו אס?	Ka nu as?
קאד ראבינע אוישע,	Kad rabine uische,
אוישע אס!	Uischu as!

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 354.

אליה דער שיינקער	Elje der Scheinker
האט אנגעטהאן זיין חאלאט, —	Hot ongethon sain Chalat,—
אזוי האט מען איהם אנגעזאגט:	Asei hot men ihm ongesogt:
זיין טאכטער האט זיך געשמד'ט.	Sain Tochter hot sich geschmadt.
—צירעלע, פייגעלע,	—Zirele, Veigele,
קום-זשע צו מיר, —	Kumm-že zu mir,—
איך וועל דיר געבען	Ich wel dir geben
קליידער אהן א שיעור!	Kleider ohn a Schier!
איך וועל דיר געבען	Ich wel dir geben
צירונג און נדן,	Zierung un Nadan,
און צו דערצו	Un zu derzu
א שיינעם יונגען מאן!	A scheinem jungen Mann!

1) По жмудски.

40.

—איך דארף 1) ניט דיינע קליידער ,	—Ich darf [1]) nit daine Kleider,
איך דארף ניט דיין נדן :	Ich darf nit dain Nadan:
איך וויל דאך נאר	Ich will doch nor
דעם פריסטאוו 2) פאר א מאנן ! 3)	Dem Pristaw [2]) far a Mann! [3])
גאספאדין פריסטאוו , 4)	Gospodin Pristaw, [4])
טשטא יא וואס פראשו , —	Tschto ja was proschu,—
וויגאניאיטיע יעווריעיא ,	Wygonjaitje Jewreja,
טיערפיעט ניע מאגו !	Tjerpetj nje mogu!

А. Рейзинъ (Минск. губ.)
С. И. Савельсонъ (ibid).

№ 355.

Варіантъ:

יאנקעלע דער גבאי	Jankele der Gabe
האט אנ-געטהאן דעם זיידענעם חאלאט , —	Hot ongethon dem saidenem Chalat,—
פייגעלע אונזער טאכטער	Feigele unser Tochter
האט זיך אפגעשמד'ט !	Hot sich opgeschmadt!
אי וועה , א יאמער , אי וועה , א קלאג ,—	Oi weih, a Jommer, oi weih, a Klog,—
איך האב אנ-געווארען פייגעלען	Ich hob ongeworen Feigelen
ביז היינטיגען טאג !	Bis haintigen Tog!
—שרה'לע , מיין ווייב ,	—Ssorele main Waib,
א קלאג צו אונזערע יאהרען !	A Klog zu unsere Johren!
שפאן איין דעם פערד	Spann ain dem Ferd
אונ נאמיר אין גיכען אריין פאהרען !	Un nomir in gichen arainfohren!
אי וועה , א יאמער א, ז. וו.	Oi weih, a Jommer etc.
—פייגעלע , אונזער טאכטער ,	—Eeigele unser Tochter,
קום צו אונז אהיים , —	Kumm zu uns aheim,—
מיר וועלען דיר געבען	Mir welen dir geben
וואס דו ווילסט אליין !	Wos du willst allein!
אי וועה , א יאמער א. ז. וו.	Oi weih, a Jommer etc.

Варіанты:

1) וויל	Will
2) אוריאדניק	Urjadnik

3) Иногда за этимъ куплетомъ поется слѣдующій:

פאטער אונ מוטער ,	Voter un Mutter,
שוועסטער אונ ברידער ,	Schwester un Brider,
גראבט איך אוים גריבער	Grobt aich aus Griber
אונ לייגט זיך אנידער !	Un leigt sich anider!
4) אוריאדניק	Urjadnik

מיר װעלען דיר געבען	Mir welen dir geben
קלײדער מיט נדן ,	Kleider mit Nadan,
מיר װעלען דיר געבען	Mir welen dir geben
א שײנעם יונגען מאן !	A scheinem jungen Mann!
אױ װעה , א יאמער א. ז. װ.	Oi weih, a Jommer etc.

—ניט איך דארף	—Nit ich darf
דײנע קלײדער מיט דײנע נדן ,	Daine Kleider mit daine Nadan,
איך װיל בעסער נעהמען	Ich will besser nehmen
אלעקסאנדער׳ן פאר א מאן !	Alexander'n far a Mann!
אױ װעה , א יאמער א. ז. װ.	Oi weih, a Jommer etc.

שװעסטער און ברידער ,	Schwester un Brider,
זײ פאלען אלע אין די גריבער —	Sei fallen in die Griber—
זי האט ארומגענומען אלעקסאנדער׳ן	Sie hot arumgenummen Alexander'n
און צלמ׳ט זיך איבער.	Un seilemt sich iber.
אױ װעה , א יאמער א. ז. װ.	Oi weih, a Jommer etc.

—װאס העלפט אײער װײנען ,	—Wos helft aier Weinen,
װאס העלפט אײער קלאגען ?	Wos helft aier Klogen?
איך האב אנגעטאן דעם צלם ,	Ich hob ongethon dem Zeilom,
מוז איך עם שױן טראגען !	Mus ich ehm schoin trogen!
אױ װעה , א יאמער א. ז. װ.	Oi weih, a Jommer etc.

М. З. Левинъ (Витебск. губ.).

№ 356.

הינטער פױלען װאהנט א ייד	Hinter Poilen wohnt a Jid
מיט א װאונדער-שײנע פרױ ;	Mit a wunder-scheine Frau;
איהרע האר שײן געפלאכטען ,	Ihre Hor schein geflochten,
דערצו שײן געשאכטען ;	Derzu schein geschochten;
זי טאנצט גאר איבער-װאהל ,	Sie tanzt gor iber-woihl,
זי טאנצט גאר איבער-װאהל ,	Sie tanzt gor iber-woihl.

—מוטער ליבסטע מוטער ,	—Mutter, liebste Mutter,
די קעפעלע טהוט מיר װעה ;	Die Kepele thut mir weih;
לאז מיר אײן קלײנע װײלע	Los mir ain kleine Waile
אפ׳ן שטראס שפאצירען געהן !	Af'n Strass spazieren geihn!

—טאכטער , ליבסטע טאכטער ,	—Tochter, liebste Tochter,
אלײן קענסטו ניט געהן ;	Allein kennstu nit geihn;
נעהם דײן יינגסטע שװעסטערל ,	Nehm dain jingste Schwester'l,
מיט איהר קענסטו געהן !	Mit ihr kennstu geihn!

—מוטער, ליבסטע מוטער,	—Mutter, liebste Mutter,
מיין שוועסטער איז א יונג קינד;	Main Schwester is a jung Kind;
זי טהוט רייסען די בלומען,	Sie thut raissen die Blumen,
וואס אפ'ן שטראסע זינד!	Wos af'n Strasse sind!
—מוטער דו ליבסטע מוטער,	Mutter du liebste Mutter,
די קעפעלע טהוט מיר וועה;	Die Kepele thut mir weih;
לאז מיר איין קליינע ווילע	Los mir ain kleine Waile
אפ'ן שטראס שפאצירען געהן!	Af'n Strass spazieren geihn!
—טאכטער, ליבסטע טאכטער,	—Tochter, liebste Tochter,
אליין קענסטו ניט געהן;	Allein kennstu nit geihn;
נעהם דיין יונגסטען ברודער'ל,	Nehm dain jingsten Bruder'l,
מיט איהם קענסטו געהן!	Mit ihm kennstu geihn!
—מוטער, ליבסטע מוטער,	—Mutter, liebste Mutter!
מיין ברודער'ל איז א יונג קינד;	Main Bruder'l is a jung Kind;
ער טהוט רייסען די בלומען,	Er thut raissen die Blumen,
וואס דאס איז א גרויסער זינד!	Wos dos is a greisser Sind!
די מוטער לייגט זיך שלאפען,	Die Mutter leigt sich schlofen,
די טאכטער דערלאנגט א שפרונג;	Die Tochter derlangt a Sprung;
זי שפרינגט איבער אייזערנע גראטען,	Sie springt iber aiserne Graten,
דער שרייבער טהוט אויף איהר ווארטען.	Der Schraiber thut auf ihr warten.
זי שפרינגט צום שרייבער צו,	Sie springt zum Schraiber zu,
זי שפרינגט צום שרייבער צו:	Sie springt zum Schraiber zu:
—שרייבער דו ליבסטער	—Schraiber du liebster,
שרייבער דו מיין,	Schraiber du main,
ווי קען דאס מיגליך זיין?	Wie kenn dos miglich sain?
—ווען דו וועסט זיך איבערטויפען,	—Wenn du west sich ibertaufen,
מארי מאגדאלענע וועסטו הייסען	Marie Magdalene' westu heissen
אונ מיין פרוי וועסטו זיין!	Un main Frau westu sain!

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск губ.).

[illegible]

№ 357.

—מיידעל-לעבען, קרוין-לעבען, [1]	—Meidel-Leben, Krein-Leben, [1]
איך בין געקומען א רעטעניש פרעגען: (bis)	Ich bin gekummen a Rathenes fragen: (bis)
וואס איז העכער פאר א הויז,	Wos is hecher far a Haus,
אונ וואס איז פלינקער פאר א מויז? (bis)	Un wos is flinker far a Maus? (bis)

1) מיידעס-לעבען, הארצעס-לעבען — Meides-Leben, Harzes-Leben

—נארישער בחור , נארישער טראפ ,	—Narrischer Bochur, narrischer Trop,
דו האסט ניט קיין שכל אין דיין קאפ : (bis)	Du host nit kein Sseichel in dain Kop: (bis)
דער רויך 1) איז העכער פאר א הויז ,	Der Reich [1]) is hecher far a Haus,
א קאץ איז פלינקער פאר א מויז . (bis)	A Katz is flinker far a Maus. (bis)
—מיידעל-לעבען , קרוין-לעבען ,	—Meidel-Leben, Krein-Leben,
איך בין געקומען . א רעטעניש פרעגען : (bis)	Ich bin gekummen a Räthenes frägen: (bis)
וואס איז טיפער פאר א קוואל ,	Wos is tiefer far a Quall,
און וואס איז ביטערער פאר א גאל ? (bis)	Wos is bitterer far a Gall? (bis)
—נארישער בחור , נארישער טראפ ,	—Narrischer Bochur, narrischer Trop,
דו האסט ניט קיין שכל אין דיין קאפ : (bis)	Du host nit kein Sseichel in dain Kop: (bis)
די תורה איז טיפער פאר א קוואל ,	Die Teire is tiefer far a Quall,
דער טויט איז ביטערער פאר א גאלל . (bis)	Der Teit is bitterer far a Gall. (bis)
—מיידעל-לעבען , קרוין-לעבען ,	—Meidel-Leben, Krein Leben,
איך בין געקומען א רעטעניש פרעגען : (bis)	Ich bin gekummen a Rathenes frägen: (bis)
וואס פאר א שטוב איז אהן א טיש ,	Wos far a Stub is ohn a Tisch,
און וואס פאר א וואסער איז אהן א פיש ? (bis)	Un wos far a Wasser is ohn a Fisch? (bis)
—נארישער בחור , נארישער טראפ ,	—Narrischer Bochur, narrischer Trop,
דו האסט ניט קיין שכל אין דיין קאפ : (bis)	Du host nit kein Sseichel in dain Kop: (bis)
די באדשטוב איז אהן א טיש ,	Die Bod-stub is ohn a Tisch,
די מקוה-וואסער איז אהן א פיש . (bis)	Die Mikwe-wasser is ohn a Fisch. (bis)
—מיידעל-לעבען , קרוין-לעבען ,	—Meidel-Leben, Krein-Leben,
איך בין געקומען א רעטעניש פרעגען : (bis)	Ich bin gekummen a Rathenes frägen: (bis)
וואס פאר א וואסער איז אהן זאמד ,	Wos far a Wasser is ohn Samd,
און וואס פאר א מלך איז אהן לאנד ? (bis)	Un wos far a Meilech is ohn Land? (bis)
—נארישער בחור , נארישער טראפ ,	—Narrischer Bochur, narrischer Trop,
דו האסט ניט קיין שכל אין דיין קאפ : (bis)	Du host nit kein Sseichel in dain Kop: (bis)
די וואסער פון אויג 2) איז אהן זאמד ,	Die Wasser vun Eig [2]) is ohn Samd,
דער מלך פון קארטען איז אהן א לאנד . (bis)	Der Meilech vun Korten is ohn a Land. (bis)

1) קוימען — Keimen
2) טרערען-וואסער — Thrären-Wasser

—מיידעל-לעבען, קרוין-לעבען,
איך בין געקומען א רעטענעס פרעגען: (bis)

וואסער מילנער איז אהן א מיהל,
אונ וואסער לעפעל איז אהן א שטיל? (bis)
—נארישער בחור, נארישער טראפ,
דו האסט ניט קיין שכל אין דיין קאפ: (bis)

אן-אבגעברענטער מילנער איז אהן א מיהל,
אן-אבגעבראכענע לעפעל איז אהן
א שטיל. (bis)

—מיידעל-לעבען, קרוין-לעבען,
איך בין געקומען א רעטענעס פרעגען: (bis)

וואס פאר א מלמד איז אהן קינדער,
וואס פאר א קצב איז אהן רינדער? (bis)
—נארישער בחור, נארישער טראפ,
דו האסט ניט קיין שכל אין דיין קאפ: (bis)

א בלינדער מלמד איז אהן קינדער,
אן-ארעמער קצב איז אהן רינדער. (bis)

—מיידעל-לעבען, קרוין-לעבען,
איך בין געקומען א רעטענעס פרעגען: (bis)

וועלכער בעל-דרש'ר איז אהן תורה,
וועלכער קרעמער איז אהן סחורה? (bis)

—נארישער בחור, נארישער טראפ,
דו האסט ניט קיין שכל אין דיין קאפ: (bis)
א בלינדער בעל-דרש'ר איז אהן תורה,
אן-ארעמער קרעמער איז אהן סחורה. (bis)

—Meidel-Leben, Krein-Leben,
Ich bin gekummen a Rathenes frägen: (bis)

Wos'er Milner is ohn a Mihl,
Un wos'er Leffel is ohn a Stiel? (bis)
—Narrischer Bochur, narrischer Trop,
Du host nit kein Sseichel in dain Kop: (bis)

A-n-obgebrennter Milner is ohn a Mihl,
A-n-obgebrochene Leffel is ohn a
Stiel. (bis)

—Meidel Leben, Krein-Leben,
Ich bin gekummen a Rathenes frägen: (bis)

Wos far a Melamed is ohn Kinder,
Wos far a Kazew is ohn Rinder? (bis)
—Narrischer Bochur, narrischer Trop,
Du host nit kein Sseichel in dain Kop: (bis)

A blinder Melamed is ohn Kinder,
A-n-oremer Kazew is ohn Rinder. (bis)

—Meidel-Leben, Krein-Leben,
Ich bin gekummen a Rätheues frägen: (bis)

Welcher Baal-darscher is ohn Teire,
Welcher Krämer is ohn S'cheire? (bis)

—Narrischer Bochur, narrischer Trop,
Du host nit kein Sseichel in dain Kop:
A blinder Baal-darscher is ohn Teire,
A-n-oremer Krämer is ohn S'cheire. (bis)

Д. Г. Гальпернъ (Туккумъ, Курляндск. губ.).
В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).
А. Рейзинъ (Минск губ.)

№ 358.

«איינס», דאס איז די שווערענעס פון ביטערן טויט.
«צוויי» קלעפ אין שול — די גזרה איז פארפאל.
«דריי» ביטערע טראפען ביי מענטשען צו קאפען.
«פיער» וואכען — נאך א מענטשען שלשים.
«פינף» קלאגער, וואס באקלאגען א מענטשען.
«זעקס» ברעטער טהוט'ן א מענטשען ליינען.
«זיבען» טעג שבעה טהוט'ן נאך א מענטשען זיצען,
«אכט»-ערליי קליידער טהוט'ן א מענטשען אנטאהן.
«נייען» תכריכים טהוט'ן א קבר גראבען.
«צעהן» מענטשען האבען א שורה געטהאן ליינען.
«עלף» חדשים טהוט'ן קדיש זאגען.
«צוועלף» חדשים ארום טהוט מען יאהר צייט האבען.

„Eins", dos is die Schwerenes vun bittern Teit.
„Zwei" Klap in Schul — die Gseire is varvull.
„Drai" bittere Tropen bai Mentschen zu-Kopen.
„Vier" Wochen-noch a Mentschen Schleischim.
„Finf" Kloger, wos baklogen a Mentschen.
„Sechs" Bretter thut'n a Mentschen leigen.
„Sieben" Täg Schiw'e thut'n noch a Mentschen sitzen.
„Acht"-erlei Kleider thut'n a Mentschen onthon.
„Naien" Tfochim thut'n a Keiwer groben.
„Zehn" Mentschen hoben a Schure gethon leigen.
„Elf" Chadoschim thut'n Kadisch sogen.
„Zwelf" Chadoschim arum thut men Johr-zait hoben.

М. З. Левинъ (Новоалександровскъ, Ковенск губ.).

№ 359.

[illegible]

ס' אמאל געפאהרען א הארר מיט א קנעכט,
האט ער נים ג'וואוסט, וואו לינקס און וואו רעכט.

. . . .

. . . .

איז ער אליין אפ'ן טייטעל-בוים געקראכען,
האט ער זיך די הענט מיט די פיס צובראכען.

—אך, מיין קנעכט, איך גיב דיר מיין פערד,

דו ווייסט דאך — מיין פערד איז אלע געלט ווערט!

—אך, מיין הארר, איך בין נים צופרידען,

איך פאהר אוועק און דיר לאז איך ליגען!

's amol gefohren a Harr mit a Knecht,
Hot er nit g'wusst, wu links nn wu recht.

. . . .

. . . .

Is er allein af'n Teitlbeim gekrochen,
Hot er sich die Händ mit die Fiss zubrochen.

—Ach, main Knecht, ich gib dir main Ferd,
Du weisst doch—main Ferd is alle Geld wert!

—Ach, main Harr, ich bin nit zufrieden,
Ich fohr awek un dir los ich liegen!

—אך, מיין קנעכט, איך גיב דיר מיין וואגען,	—Ach, main Knecht, ich gib dir main Wogen,
ווייסט דאך — מיין וואגען איז מיט גאלד און זילבער באשלאגען!	Weisst doch—main Wogen is mit Gold un Silber baschlogen!
—אך, מיין הארר, איך בין ניט צופרידע,	—Ach, Main Harr, ich bin nit zufrieden,
איך פאהר אוועק און דיר לאז איך ליגען!	Ich fohr awek un dir los ich liegen!
—אך, מיין קנעכט איך גיב דיר מיין קינד,	—Ach, main Knecht, ich gib dir main Kind,
ווייסטאך — מיין קינד איז מיין גאנצע געזינט!	Weisst doch—main Kind is main ganz Gesind!
—אך, מיין הארר, איך בין ניט צופרידען,	—Ach, main Harr, ich bin nit zufrieden,
איך פאהר אוועק און דיר לאז איך ליגען!	Ich fohr awek un dir los ich liegen!
—אך, מיין קנעכט. איך גיב דיר מיין ווייב,	—Ach, main Knecht, ich gib dir main Waib,
ווייסט דאך — מיין ווייב איז א ריפ פון מיין לייב!	Weisst doch—main Waib is a Ripp vun main Laib!
—אך, מיין הארר, איך בין ניט צופרידען,	—Ach, main Harr, ich bin nit zufrieden,
איך פאהר אוועק און דיר לאז איך ליגען!	Ich fohr awek un dir los ich liegen!
—אך, מיין גאט, צי אי׳דאס אזוי רעכט,	—Ach main Gott, zi i' dos asei recht,
אז פון א הארר זאל ווערען א קנעכט?	As vun a Harr soll weren a Knecht?

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 360. *)

דאמען מיט הערען,	Damen mit Herren,
א בראך צו אייך!	A Broch zu aich!
וואס געהט איהר ניט גיכער,	Wos geiht ihr nit gicher,
וואס אי׳ דא מיט אייך?	Wos i' do mit aich?
—האט ניט קיין פאראיבעל,	—Hot nit kein varibel,
וואס מיר געהען ניט גיך:	Wos mir geihen nit gich:
מיר געהען דאך נעבאך	Mir geihen doch nebach
אין צוריסענע שיך!	In zurissene Schich!

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

*) На мотивъ 1-й фигуры lancier.

№ 361.*)

שיין בין איך, און דו ליבסט מיר ניט,	Schein bin ich, un du liebst mir nit
אלט בינסטו, און דו הייראטסט ניט.	Alt binstu, un du heirathst nit.
איין מאל אהין און איין מאל אהער,	Ein mol ahin un ein mol aher,
מיט דיר צו טאנצען איז מיר ניט שווער!	Mit dir zu tanzen is mir nit schwer!
שיין בין איך, און דו ליבסט מיר ניט,	Schein bin ich, un du liebst mir nit,
קלוג בינסטו און פארשטעהסט מיר ניט.	Klug binstu un varsteihst mir nit.
איין מאל אהין און איין מאל אהער,	Ein mol ahin un ein mol aher,
מיט דיר צוטאנצען איז מיר ניט שווער.	Mit dir zu tanzen is mir nit schwer!
מעדכען, פלעכט א קראנצען-רויט,	Mädchen, flecht a Kranzen roith
מארגען בינסטו מיינע ברויט.	Morgen binstu maine Braut.
איין מאל אהין און איין מאל אהער,	Ein mol ahin un ein mol aher,
מיט דיר צו טאנצען איז מיר ניט שווער!	Mit dir zu tanzen is mir nit schwer!
קיין קראנצען-רויט פלעכט איך ניט,	Kein Kranzen roith flecht ich nit,
איך בין יונג און הייראט ניט.	Ich bin jung un heirath nit.
איין מאל אהין און איין מאל אהער,	Ein mol ahin un ein mol aher,
מיט דיר צו טאנצען איז מיר ניט שווער!	Mit dir zu tanzen is mir nit schwer!
דו בינסט יונג און הייראטסט ניט,	Du binst jung un heirathst nit,
איך בין שטאלץ און נעהם דיך ניט.	Ich bin stolz un nehm dich nit.
איין מאל אהין און איין מאל אהער,	Ein mol ahin un ein mol aher,
מיט דיר צו טאנצען איז מיר ניט שווער!	Mit dir zu tanzen is mir nit schwer!

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 362.

. . . .	. . . .
. . . .	. . . .
. . . .	. . . .
—מיר וועלען בעקומען	—Mir welen bekummen
א שיינע נגינה,	A scheine Ngine,
א שיינע נגינה	A scheine Ngine
וועלען מיר בעקומען —	Welen mir bekummen—
יקום פורקן!	Jkum Purkon!
—שמעיה מיט די בריללען,	—Schmaje mit die Brillen,
—חנא וחסדא!	—Chino w' chisdo!
—א רוח אין דיין באבען אריין!	—A rych in dain Boben arain!
—בערקע איז דא?	—Berke is do?
—דא, דא! —	—Do, do!
—שמערקע איז דא?	—Schmerke is do?
—דא! דא!	—Do, do!

*) на мотивъ польки.

—אוי זשע בערל ,	—Oi że Ber'l,
נאך א מאל זשע שמערל ,	Noch a mol że Schmer'l,
בערל , שמערל ,	Ber'l, Schmer'l,
חיים , טודרוס !	Chajim, Todres!
—נעהם די קינדערלאך צו !	—Nehm die Kinderlach zu!
צו , צו , צו !	Zu, zu, zu!
—צורייס די קיסעלאך	—Zurais die Kisselach
אין טויזענד שטיקעלאך !	In tausend Stickelach!
—בערקע איז דא א. ז. וו.	—Berke is do etc.
—ווי הייסט די באבע ?	—Wie heisst die Bobe?
—יאפיס !	—Jopis!
—אוי זשע יאפיס ,	—Oi że Jopis,
נאך אמאל זשע טאפיס ,	Noch a mol że Topis,
יאפיס , טאפיס ,	Jopis, Topis,
חאפיס , לאפיס !	Chopis, Lopis!
—ונאמר אמן !	—W'neimar omein!

Д. Г. Гальпернъ (Газенпотъ, Курляндск. губ.).

№ 363. *)

אף ברי —	Af Bri—
אויף מארגען נאך יום טוב	Auf Morgen noch Jom-tow
גלייך אין דער פריה	Glaich in der-frih
אפ'ן מארק מוז מען לויפען ,	Af'n Mark mus men leifen,
בולוועס מוז מען קויפען , —	Bulwes mus men keifen,—
און קיין געלד איז אלץ ניטא !	Un kein Geld is allz nito!
אטת —	Utas—
אין שטוב איז קאלט ,	In Stub is kalt,
ווי אפ'ן גאס ,	Wie af'n Gass
די שויבען איז אויסגעבראכען	Die Schoiben is ausgebrochen
און ס'אי ניטא וואס צו קאכען ,	Un 's i' nito wos zu kochen,—
און קיין געלד איז אלץ ניטא !	Un kein Geld is allz nito!
דעם מלמד קומט נאך פון יענעם זמן ,	Dem Melamed kummt noch vun jenem Sman,
און די מיידעל האט ניט א קאפיקע נדן ,	Un die Meidel hot nit a Kopike Nadan,
און דער בחור	Un der Bochur
געהט מיט א צוריסענעם	Geiht mit a zurissenem. . . .
און קיין געלט איז אלץ ניטא !	Un kein Geld is allz nito!

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

*) На мотивъ

№ 364.

המוציא מחברו	Hameisi meichaweirei
עליו הראיה, —	Olow ho-Raje,—
איך וועל אייך דערציילען	Ich wel aich derzeilen
א מעשה א נייע.	A Maisse a naie.
די מעשה האט געטראפען	Die Maisse hot getroffen
אום הושענא רבה,	Um Heischaino-rabe,
עס איז געבארען געווארען א בעקעלע	Es is geboren geworen a Beckele
ביין חסידישען גבאי.	Bai'n chsidischen Gabe.
די חסידים פאר עק,	Die Chsidim far'n Eck,
דער רבי פארן האָרן, —	Der Rebe far'n Horn,—
דער בעקעלע האט זיך ארויס געריסען	Der Beckele hot sich arausgerissen
אונ אנטלאפען געווארען.	Un antlofen geworen.
אויף מארגען אין דער פריה	Auf Morgen in der-frih
קומט אן-עם-הארץ	Kummt a-n-Am-horez
אונ זאגט: דער בעקעלע	Un sogt: Der Beckele
איז ביי'ן פריץ.	Is bai'n Porez.
דער רבי האט געטהאן דעם בעקעלע	Der Rebe hot gethon dem Beckele
בעטען אונ גלעטען,	Beten un glätten,
דער בעקעלע האט געשווארען—	Der Beckele hot geschworen—
ער וועט פון ארט ניט אפטרעטען.	Er wet vun Ort nit optreten.
....	. . . .
....	. . . .

Б. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 365.

א געשריי, איין געפילדער,	A Geschrei, ain Gepilder,
איין קול איין ווילדער	Ain Kol ain wilder
אין שטוב פרייטיג פארטאג.	In Stub Fraitig var-Tog.
די ווייבער, די ארורות,	Die Waiber die Arures,
מיט פערקרימטע צרות, —	Mit verkrimmte Zures,—
ווער מיט געוויין,	Wer mit Gewein,
ווער מיט קלאג.	Wer mit Klog.
זיבען שכנים, אלע אין איינעם,	Sieben Sch'cheinim, alle in einem,
שרייען קולות אלע:	Schraien Keiles alle:
איינע, א פארסאפעטע,	Eine, a varssopete,
קלאפט מיט דער לאפעטע;	Klappt mit der Lopete:
גוואלד עס ברענט די חלה!	Gwald, es brennt die Chale!

די מענגער, זיי ליגען שטיל;	Die Manner, sei liegen still;
אין שטוב שטורעמט,	In Stub sturemt,
ווי אין איין מיהל.	Wie in ain Mihl.
איינע שרייט:	Eine schrait:
„די חלה אויף א זייט!“	„Die Chale auf a Sait!“
די צווייטע ברעכט די הענט:	Die zweite brecht die Händ:
„מיינע חלה אויך פערברענט!“	„Maine Chale auch verbrennt!“
און אין ווינקעל זיצט א אידענע	Un in Winkel sitzt a Jidene
און זאגט א תחינה:	Un sogt a Tchine:
—גאט פארטרייב דעם שטן!	—Gott, vartraib dem Ssot'n!
. . . .	. . . .

Л Эйдиновъ (Орша, Могилевск. губ.).

№ 366.*)

וואס מיר זיינען זיינען מיר,	Wos mir sainen, sainen mir,
אָבער אידען זיינען מיר (bis)	Ober Jiden sainen mir. (bis)
וואס מיר טהוען, טהוען מיר,	Wos mir thuen, thuen mir,
אָבער אימבערלאך עסען מיר.	Ober Jmberlach essen mir.
וואס מיר זיינען, זיינען מיר א. ז. וו.	Wos mir sainen, sainen mir etc.
אָבער בלינצעס עסען מיר.	Ober Blinzes essen mir.
וואס מיר זיינען, זיינען מיר א. ז. וו.	Wos mir sainen, sainen mir etc.
אָבער בראדער לאקשען עסען מיר.	Ober broder Lokschen essen mir.
אָבער בייגעל א. ז. וו.	Ober Beigel etc.
אָבער גאמעלקעס א. ז. וו.	Ober Gomelkes etc.
אָבער דארע קישקע א. ז. וו.	Ober darre Kischke etc.
אָבער המן-טאשען א. ז. וו.	Ober Homon-taschen etc.
אָבער וועלעס-ניס א. ז. וו.	Ober Woles-niss etc.
אָבער זאלעסקע (?) א. ז. וו.	Ober Saleske (?) etc.
אָבער חרעמזלאך א. ז. וו.	Ober Chremslach etc.
אָבער טייגלאך א. ז. וו.	Ober Teiglach etc.
אָבער יאיך א. ז. וו.	Ober Joich etc.
אָבער לאקשען-קוגעל א. ז. וו.	Ober Lokschen-kugel etc.
אָבער מאנעלאך א. ז. וו.	Ober Monelach etc.
אָבער ניסלאך א. ז. וו.	Ober Nisslach etc.
אָבער סאלטענאסעס (?) א. ז. וו.	Ober Saltenosses (?) etc.
אָבער פירעשקעס א. ז. וו.	Ober Pireschkes etc.
אָבער צימעס א. ז. וו.	Ober Zimes etc.
אָבער קוגעל א. ז. וו.	Ober Kugel etc.
אָבער רעציסניק א. ז. וו.	Ober Rezisnik etc.

Д. Г. Гальпернъ (Газенпотъ, Курляндск губ.).

*) Поется при סיום и т. п. случаяхъ см №№ 23—24.

№ 367.

שבת קדש , שבת צו דער נאכט

עסן מיר אלע פיש
און א צימעס , און א צימעס און א צימעסל
פון מערעלעך ,
און א צימעס , און א צימעס און א צימעסל
פון פאסטערנאק ,
און א קישקע , און א קישקע , און
א קישקעלע אויך עט .
קישקעלע הייסטו , אין אויבען שטעהסטו ,
לכבוד שבת !

שבת קדש , שבת אין דער פריה
עסן מיר אלע פוצא
און א קאשע , און א קאשע , און א קאשעלע
פון ארבעסלעך ,
און א קאשע , א קאשע , און א קאשעלע
פון בעבעלעך ,
און א קוגעל , און א קוגעל , און א קוגעל פון
לעקשעלעך :
קוגעלע הייסטו , אין אויבען שטעהסטו , אין
מויל צוגעהסטו , לכבוד שבת !

Schabes keidesch, Schabes zu der
Nacht
Essen mir alle Fisch
Un a Zimes, un a Zimes, un a Zimes'l
vun Mehrelech,
Un a Zimes, uu a Zimes, un a Zimes'l
vun Posternak,
Un a Kischke, un a Kischke, un a
Kischkele auch' et.
Kischkele heisstu, in Eiwen steihstu,
l'koweid Schabes!

Schabes keidesch, Schabes in der-frih
Essen mir alle Puzja
Uu a Kasche, un a Kasche, un a
Kaschele vun Arbeslech;
Un a Kasche, un a Kasche un a Kaschele
vun Bebelech,
Un a Kugel, un a Kugel, un a Kugel
vun Lekschelech.
Kigele heisstu, in Eiwen steihstu, in
Maul zugeihstu, l'koweid Schabes!

Л. И. Эйдиновъ (орша, Могилевск губ).

№ 368.

א ווייבעלע א בריה
געקויפט קישקע א מציאה ,
פערגעסען אויסצומאכען
די אינעווייניגסטע זאכען
און אריין געלעגט אין צימעס .

דער מאן , ער קומט ,
ער לעקט , ער שמעקט ,
ער זאגט : „מיין ווייב ,
עס איז גאר ניט פריש !"

—א , דו שוטה ,
דו נארישע פלאטע !
דאס איז דאך
ווי צוקער זיס !

A Waibele a Brije
Gekeift Kischke a Mzije,
Vergessen auszumachen
Die inweinigste Sachen
Un araingeleigt in Zimes.

Der Mann, er kummt,
Er leckt, er schmekt,
Er sogt: „Main Waib,
Es is gor nit frisch!"

—A, du Scheite,
Du narrische Plote!
Dos is doch
Wie Zucker siss!

Д. Г. Гальпернъ (Вильна).

№ 369.

אײנמאָל טהו איך זיך בּענײען, — (bis)	Ein mol thu ich sich benaien,—(bis)
אַ גאַנצע װאָך	A ganze Woch
האָרעװעט מען דאָך,	Horewet men doch,
און אַף שבּת מוז מען לײהען!	Un af Schabes mus men laihen!
לײהען און לײהען, און לײהען	Laihen un laihen, un laihen,
זאָל מען ניט בּעדאַרפֿען; 1)	Soll men nit bedarfen; [1]
שבּת אָהן חרײן 2)	Schabes ohn Chrein [2]
קען מען זיך בּעגעהן,	Kenn men sich begeihn,
אָבער ניט אָהן בּראַנפֿען!	Ober nit ohn Branfen!
בּראַנפֿען, בּראַנפֿען, בּראַנפֿען —	Branfen, Branfen, Branfen—
אָט דאָס איז מײן נחמה; 3)	Ot dos is main Nechome; [3]
און אַז איך מאַך	Un as ich mach
אַ שנאַפּס נאָך אַ שנאַפּס,	A Schnaps noch a Schnaps,
דערקװיק איך מײן נשמה, 4)	Derqwick ich main Nschome. [4]
מײן נשמה מיט מײן נחמה	Main Nschome mit main Nechome
איז אַלע מאָל אין גאַנצען; 5)	Is alle mol in ganzen; [5]
און װי איך מאַך	Un wie ich mach
אַ שנאַפּס נאָך אַ שנאַפּס,	A Schnaps noch a Schnaps,
הײב איך אָן צו טאַנצען.	Heib ich on zu tanzen.
צו טאַנצען, צו זינגען, צו שפּרינגען —	Zu tanzen, zu singen, zu springen—
דערצו טהו איך טײנען;	Derzu thu ich teigen;
און װי איך מאַך	Un wie ich mach
אַ שנאַפּס נאָך אַ שנאַפּס,	A Schnaps noch a Schnaps,
בּעקום איך קלאָרע אױגען. 6)	Bekumm ich klore Eigen. [6]
אױגען און אױגען, און אױגען,	Eigen un Eigen, un Eigen,
אױגען האָב איך קלאָרע —	Eigen hob ich klore—
און איך װעל מאַכען	Un ich wel machen:
שהכּל נהיה בּדברו.	Sche-hakeil nihjo bi-Dworei.

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).
М. З. Левинъ (Витебск губ.).

---

1) נאָר ניט בּײ'ן דלפֿון — Nor nit bai'n Dalf'n
2) פֿלײש — Fleisch
3) בּראַנפֿען איז דאָך קאַלט — Branfen is doch kalt
4) טהו איך שרײען געװאַלד. — Thu ich schraien gwaid.
5) די נחמה איז גאָר אין גאַנצען — Die Nechome is gor in ganzen
6) עסען איך מײנע אױגען — Effen ich maine Eigen

איננו שיר־עם כאן כי בדה

№ 370.

איבער די גלעזער בראנפען	Iber die Gläsel Branfen
מאך איך א ברכה, —	Mach ich a Broche,—
אין איהר איז דאך דא	In ihr is doch do
א גרויסע הצלחה!	A greisse Hazloche!
איבער די גלעזעל בראנפען	Iber die Gläsel Branfen
מאך איך „ברוך", —	Mach ich: „Boruch",—
דאס איז דאך א דין	Dos is doch a Din
אין שלחן ערוך.	In Schulchon-Oruch.
איבער די גלעזעל בראנפען	Iber die Gläsel Branfen
מאך איך „אתה", —	Mach ich: „Ato",—
ווען טרינקט מען בראנפען?	Wenn trinkt men Branfen?
כעת אתה!	Koeis ato!
איבער די גלעזעל בראנפען	Iber die Gläsel Branfen
מאך איך: „השם", —	Mach ich: „ha-Schem",—
צו ליב דעם האבען מיר	Zulieb dem hoben mir
א גרויסען פארנעהם.	A greissen Varnehm.
איבער די גלעזעל בראנפען	Iber die Gläsel Branfen
מאכען מיר „אלהינו", —	Machen mir: „Eleiheinu",—
איהר האבען דאך געטרונקען	Ihr hoben doch getrunken
אונזער אבות אבותינו.	Unser Oweis-aweisseinu.
איבער די גלעזעל בראנפען	Iber die Gläsel Branfen
מאכען מיר: „מלך", —	Machen mir: „Melech",—
ווייל זי מאכט אונז	Wail sie macht uns
זעהער פרעהליך.	Seiher freilech.
איבער די גלעזעל בראנפען	Iber die Gläsel Branfen
מאכען מיר: „העולם", —	Machen mir: „ho-Eilom",—
מיר טרינקען בראנפען	Mir trinken Branfen
מיט א גרויסען עולם.	Mit a greissen Eilom.
איבער די גלעזעל בראנפען	Iber die Gläsel Branfen
מאכען מיר: „שהכל", —	Machen mir: „Sche-hakeil",—
ווייל זי מאכט פון אונז	Wail sie macht vun uns
א גרויסען סך הכל.	A greissen ssach-hakeil.
איבער די גלעזעל בראנפען	Iber die Gläsel Branfen
מאכען מיר דאך: „נהיה", —	Machen mir doch: „Nihjo",—
אז מיר האבען דערלעבט צו טרינקען שנאפס,	As mir hoben derlebt zu trinken Schnaps,
האבען מיר א זכיה.	Hoben mir a S'chije.

איבער די גלעזעל בראנפען	Iber die Glasel Branfen
מאכען מיר: „בדברו", —	Machen mir: „bie-Dworei",—
ווער ס'קען מעהר טרינקען,	Wer 's kenn mehr trinken,
איז א גרעסערער שררה!	Is a Gresserer Srore!

В М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 371.

אדיר אתה אמתי —	Adir ato amiti—
יעדען פאן באג נא-סוויטי!	Jeden Pan Bog na Switi!
בחור אתה אמתי —	Bochur ato amiti—
יעדען פאן באג נא-סוויטי!	Jeden Pan Bog na Switi!
א מי סאבי קאק בראצי	A my sobi kak Bratsy
בודעם סאבי גוליאצי.	Budjem sobi guljatsi.
נאדא זנאט, קאק גוליאט,	Nado snatj, kak guljatj,
פערעד באגאם אטוועצאט!	Pered Bogom otwetschatj!
פיאם וואודקע אי גוליאיעם,	Pjom Wudke i guljajem,
פערעד באגאם אטוועצאיעם,	Pered Bogom otwetschajem,
פאנא באגא אופאמינאיעם,	Pana Boga upominajem,
ואתה מלך חי וקים,	W'ato Melech chai w'kajom,
ואתה תשמע מן השמים —	W'ato tischma min ha-Schomoim,—
לשנה הבאה בירושלים!	L'schono haboo bi-Jruscholojim!
גדול אתה אמתי —	Godeil ato amiti—
יעדען פאן באג נא סוויטי.	Jeden Pan Bog na Switi.
דגול אתה אמתי א. ז. וו.	Dogul ato amiti etc.

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 372.

Варіантъ:

	מי אדיר אמתי?	Mi adir amiti?	
	יעסט באג נא סוויטי!	Jestj Bog na Switi!	
bis	נאדא זנאט, קאק גוליאט,	Nado snati, kak guljatj,	bis
bis	פערעד באגאם אטוועצאט!	Pered Bogom otwetschatj!	bis
bis	מי פיאם אי גוליאיעם, —	My pjom i guljajem,—	bis
bis	ואתה מלך חי וקים!	W'ato Melech chai w'kajom!	bis
	מי בחור אמתי?	Mi bochur amiti?	
	יעסט באג נא סוויטי!	Jestj Bog na Switi!	
	נאדא זנאט קאק גוליאט א ז. וו.	Nado snatj kak guljatj etc.	
	מי גדול אמתי א. ז. וו.	Mi godeil amiti etc.	

И. Н. Тирхельтубъ (Могилевск губ.).

№ 373.

— גבאי, וואס וויל דער רבי ?
— אז די רביצין זאל געבען !
— וואס זאל זי געבען ?
— משקה !
— אויף וואס איז די משקה ?
— אז די קינדערלעך זאלען לערנען תורה אהן לאסקע !
ענג לשבת בים-באם-באם ,
תענוג ליום טוב חא-חא-חא !

—Gabe, wos will der Rebe?
—As die Rebezin soll geben!
—Wos soll sie geben?
—Maschke!
—Auf wos is die Maschke?
—As die Kinderlech sollen lernen Teire ohn Laske!
Eineg l'Schabos bim-bam-bam,
Tanug l'Jomteiw cha-cha-cha!

— גבאי, וואס וויל דער רבי א. ז. וו.
— לעקאך !
— אויף וואס איז די לעקאך ?
— די קינדער זאלען לערנען תורה אהן מקח !
ענג לשבת בים-באם-באם א. ז. וו.

—Gabe, wos will der Rebe etc.
—Lekach!
—Auf wos is die Lekach?
—Die Kinder sollen lernen Teire ohn Mekach!
Eineg l'Schabos bim-bam-bam etc.

— גבאי, וואס וויל דער רבי א. ז. וו.
— צימעס !
— אויף וואס איז די צימעס ?
— די קינדער זאלען לערנען תורה בנעימות !
ענג לשבת בים-באם-באם א. ז. וו.

—Gabe, wos will der Rebe etc.
—Zimes!
—Auf wos is die Zimes?
—Die Kinder sollen lernen Teire bi-n'imus!
Eineg l'Schabos bim-bam-bam etc.

— גבאי, וואס וויל דער רבי א. ז. וו.
— פליישׁ !
— אויף וואס איז די פליישׁ ?
— די קינדער זאלען לערנען תורה מיט שוויים !
ענג לשבת בים-באם-באם א. ז. וו.

—Gabe, wos will der Rebe etc.
—Fleisch!
—Auf wos is die Fleisch?
—Die Kinder sollen lernen Teire mit Schweiss!
Eineg l'Schabos bim-bam-bam etc.

— גבאי, וואס וויל דער רבי א. ז. וו.
— לאקשען !
— אויף וואס איז די לאקשען ?
— די קינדער זאלען לערנען תורה, ווי אקסען !
ענג לשבת בים-באם-באם א. ז. וו.

—Gabe, wos will der Rebe etc.
—Lokschen!
—Auf wos is die Lokschen?
—Die Kinder sollen lernen Teire, wie Ochsen!
Eineg l'Schabos bim-bam-bam etc.

— גבאי, וואס וויל דער רבי א. ז. וו.
— קאמפאט !
— אויף וואס איז די קאמפאט ?
— די קינדער זאלען לערנען תורה אהן קלאפאט !
ענג לשבת בים-באם-באם א. ז. וו.

—Gabe, wos will der Rebe etc.
—Kompot!
—Auf wos is die Kompot?
Die Kinder sollen lernen Teire ohn klopot!
Eineg l'Schabos bim-bam bam etc.

А. Рейзинъ (Минск. губ.).

№ 374.

זאאיגרייטיע מניע קאזאטשינו	Saïgraitje mnje Kasatschinu
אך , פא-יעווריישקאמו !	Ach, po-jewreiskomu!
— ישמחו במלכותך שומרי שבת ,	—Jism'chu b'Malchusscho scheimrei Schabos,
וואט טעביע קאזאטשינו ,	Wot tjebje Kosatschinu!
וואט פא-יעווריישקאמו !	Wot po-jewreiskomu!
זאאיגרייטיע מניע קאזאטשינו	Saïgraitje mnje Kasatschinu
פא-מתנגד'סקאמו !	Po-misnagdskomu!
— כהניך ילבשו צדק ,	—Keihanecho jilb'schu Zedek,
וואט טעביע קאזאטשינו ,	Wot tjebje Kasatschinu,
וואט פא-מתנגד'סקאמו !	Wot po-misnagdskomu!
זאאיגרייטע מניע קאזאטשינו	Saïgraitje mnje Kasatschinu
פא-חסיד'אצקאמו !	Po chassidazkomu!
— יעסט טאם חסיד וו'קאפעליושע ,	—Jestj tam Chossid w' Kapeljusche,
קאכעם זשאנע , קאכעם דוזשע ,	Kochem Żone, kochem djuże,
אהבתי את אשתי ואת בני ,	Ohawti es Ischti w'es Bonai,—
וואט טעביע קאזאטשינו ,	Wot tjebje Kasatschinu,
וואט פא-חסיד'אצקאמו !	Wot po-chassidazkomu!

А. Рейзинъ (Минск. губ.).

№ 375.

ממצרים גאלתנו , ווער ?	Mimizrajim g'altonu, wer?
ה' אלהינו !	Adeinoi Eleiheinu!
ומבית עבדים פדיתנו , ווער ?	Umibeis Awodim pdissonu, wer?
ה' אלהינו !	Adeinoi Eleiheinu!
ברעב זנתנו א. ז. וו.	B'roow santonu etc.
ובשבע כלכלתנו א. ז. וו.	Uwssowo kilkaltonu etc.
מחרב הצלתנו א. ז. וו.	Meicherew hizaltonu etc.
ומדבר מלטתנו א. ז. וו.	Umidewer milat'tonu etc.
גאלתנו , פדיתנו ,	G'altonu, pdissonu,
זנתנו, כלכלתנו ,	Santonu, kilkaltonu,
הצלתנו , מלטתנו	Hizaltonu, milat'tonu
ומחלים רעים —	Umeicholojim roïm—
אף אלע רשעים .	Af alle Rschoïm.
וואס מעהר קבצן —	Wos mehr Kabz'n—
מעהר גוליאקע ;	Mehr Guljake;
וואס מעהר נגיד —	Wos mehr Nogid—
מעהר סאבאקע !	Mehr Ssobake!

В. М. Кассель и А. Д. Пикъ (Ковенск. губ.).

№ 376.

אביונים התולכים איבער די הייזער
ושותים יין איבער די ברייזער,
אלו ואלו הצועקים בך —
א טרונק בראנפען ווילט זיך דאך!

בעלי-בתים היושבים בבתיהם
ושותים יין בכליהם,
אלו ואלו הצועקים חי —
א טרונק בראנפען פאדאוואי!

גנבים היושבים במחתרת
ושותים יין בכלי חרס,
אלו ואלו הצועקים חי —
א טרונק בראנפען פאדאוואי!

דיינים היושבים אצל הכנס'ל,
השותים יין אפולע פלעש'ל,
אלו ואלו הצועקים בך —
א טרונק בראנפען ווילט זיך דאך!

הענדלער היושבים אצל ההענדעל
ושותים יין אפולע קענדעל,
אלו ואלו הצועקים חי —
א טרונק בראנפען פאדאוואי!

Ewjeinim haheilchim iber die Haiser
W'scheissim Jajin iber die Braiser,
Eilu wo-eilu ha-zeiakim Boch—
A Trunk Branfen willt sich doch!

Balei-batim ha-jeischwim b'Boteihem
W'scheissim Jajin bi-Kleihem,
Eilu wo-eilu ha-zeiakim chai—
A Trunk Branfen podawai!

Ganowim ha-jeischwim ba-Machteres
W'scheissim Jajin bi-chlei cheres,
Eilu wo-eilu ha-zeiakim chai—
A Trunk Branfen podawai!

Dajonim ha-jeischwim eizel ha-Kness'l,
Ha-scheissim Jajin a vulle Fläsch'l,
Eilu wo-eilu ha-zeiakim Boch—
A Trunk Branfen willt sich doch!

Händler ha jeischwim eizel ha-Händel
W'scheissim Jajin a vulle Kendel,
Eilu wo-eilu ha-zeiakim chai—
A Trunk branfen podawai!

А. Рейзинъ (Минск. губ.)

Приложеніе.

БИБЛІОГРАФИЧЕСКІЙ УКАЗАТЕЛЬ

СБОРНИКОВЪ ПѢСЕНЪ НА РАЗГИВОРНО-ЕВРЕЙСКОМЪ ЯЗЫКѢ,

имѣющихся въ Азіатскомъ музоѣ Импораторской Академіи Наукъ.

Составленъ С. Е. Винеромъ.

Приложеніе.

БИБЛІОГРАФИЧЕСКІЙ УКАЗАТЕЛЬ

СБОРНИКОВЪ ПѢСЕНЪ НА РАЗГОВОРНО-ЕВРЕЙСКОМЪ ЯЗЫКѢ,

имѣющихся въ Азіатскомъ музеѣ Императорской Академіи Наукъ.

Составленъ С. Е. Винеромъ.

אבראמאוויץ ש. י.

יודעל. א ספור המעשה, אין שירים. ע״פ י״א תנועות, פון ש״י אבראמאוויץ. (טהייל I. II.) װארשויא (יואל לעבענזאהן) תרל״ה 1875 16° (ע״ט), 106 + 118 עמודים.

באנק ח.

אביע-רננות. פינף לידער נייעה, צו זינגען אין אגיזועלינשאפט... א) פאר רעדע. ב) דיא גאבריעלין. ג) דעם פאטערס צואה. ד) דער טויט. ה) דער אומזיסטער האפען. הערויס גיגעבין פון חיים באנק אוס ווילנא. ווילנא (הלל דווארזעץ) (תרל״ה) 1875 16° (ע״ט) 32 עמודים.

בודזאן, י.

המן מיט מרדכין. פיינע לידער, זינגט מרידער, אין דעם טאג פורים... ארור המן—ברוך מרדכי! (מאת י. בודזאן). ווילנא (יהודה ליב מ״ץ) תרנ״ג 1893 16° (ע״ט) 30 עמודים.

ברחן חנן.

שאו זמרה... מעלאדיען... לידער... א) ליד פון דיא בליבטע נעלט מיט דיא גידריקטע וועלט. ב) ליד פון דיא זאנציקעס (זאנגען שירעס). ארויסגיגעבין פון חנן ברחן מסמארגאן. ווילנא (א. ה. קאצינעלענבויגען) תרל״ח 1877 16° (ע״ט) 16 עמודים.

שיר נחמד אדער דיא ריינע נשמה... א) דיא פארעדע... ב) דיא ליד, וויא דיא נשמה טענעט מיט דעם מלאך... ארויס גיגעבין פון חנן ברחן מסמארגאן. ווילנא (א. ה. קאצינעלינבויגען) תרל״ח 1877 16° (ע״ט) 44. עמודים.

שירי חדוה. דרייא נייע לידער, צום זינגען מיט מעלאדיען: א) מיט דער עפיל בוים. ב) פון דער פאלשער וועלט. ג) וויא מען נארט אפ אקלויזניק אין אשידוך. ארויסגיגעבין פון חנן ברחן מסמארגאן. ווילנא (הלל דווארזעץ) תרל״ד 1874 16° (ע״ט) 32. עמודים.

בדחן, מרדכי מאנע כע"ס.

קול שמחה. איין שטים פון פרייד. דרייא נייע לידער: א) פון גאליציאנער בטלן מיט זיין אידים דער חסיד. ב) פון דיא קינפטארין. ג) פון דעם וועכטער. הערויס גינעבין פון מאנע בע"ס בדחן מן ביאלישטאק ווילנא (הלל בן אברהם יצחק דווארזעץ תרל"ב 1872 16° (ע"ש) 64 עמודים.

. . . . . קול שמחה . . . דריא נייע לידער . . . פון מאנע כע"ס בדחן פון ביאלישטאק. (שנית). ווילנא (הלל דווארזעץ) תרל"ג 1873 16° (ע"ש) 64. עמודים.

. . . . . דרייא נייע לידער . . . פון מאנע כע"ס בדחן פון ביאלישטאק. (שלישית). ווילנא (יל מ"ץ) תרל"ו 1875 16° (ע"ש) 64. עמודים.

. . . . . קול שמחה. דרייא נאייע לידער . . . פאן מאנע כע"ס בדחן אים ביאלישטאק. (כמו שנדפס בשנת תרל"ב). ווילנא (א. ה. קאצינעלינבויגען) תרמ"ב 1881 16° (ע"ש) 62. עמודים.

קול זמרה. פינף נייע . . . לידער. א) דאס ליד פון ארעמען תכלית. ב) דאס ליד פון חתן'ס פאטער. ג) דיא ליד פון חתן'ס מוטער. ד) דיא ליד פון דיא כלה'ס פאטער. ה) דיא ליד פון דיא כלה'ס מוטער. (מאת מרדכי כעס בדחן). ווילנא (הלל דווארזעץ) תרל"ד 1873 16° (ע"ש) 32 עמודים.

שפתי רננים. פינף נאייע לידער: 1) דער עלטער עלטער זיידע. 2) טעלעגראף. 3) די כלה. פון שדכן. 4) דער קארגער מיט דעם חתן. 5) דיא ווינד פרנסה. ארויס גינעבין פון מ"כ בדחן מביאליסטאק. ווילנא (פין ראזענקראנץ שריפטזעצער) תרל"ד 1874 16° (ע"ש) 32. עמודים.

קול שיר. פיר נייע לידער. א) דער ארעמער בעל גאוה. ב) די שינאגען. ג) דיא פאלשע וועלט. ד) צוואה. פון מרדכי בדחן מווילנא. ווילנא (א. י. דווארזעץ ובנו ש. י.) תרל"א 1871 16° (ע"ש) 32. עמודים.

דער דאנערשטאג. מיט נאך דראיי . . : לידער: 1) דער אלטער פאטער מיט דיא קינדער. 2) דער סאמאוואר: 3) דער רייזע זאק. צום זינגען מיט פיינע מילאריען פאן מרדכי בדחן. ווילנא (פין ראזענקראנץ שריפטזעצער) תרל"ז 1877 16° (ע"ש) 28. עמודים.

בדחן, פסח אליהו.

כנף רננים . . . זעקס פאלקס לידער וואס קריטיקירן . . . זאכין וואש עקסעסטירין אויף דער וועלט: 1) דער פערפאסער. 2) די יונגער אונ די עלטער. 3) דער טעלעגראף. 4) דער סינאר. 5) דיא אודקע. 6) דיא שפיגיל. מאת . . . פסח אלי' ברחן, יליד באברויסק ומקום מגורו הוראדאק. [השירים חוברו משנת תרי"ו עד תרי"ט] (עם העתקה בלה"ק שלא באה בדפוס). ווילנא (פין ראזענקראנץ) תרל"ב 1871 16° (ע"ש) 32 עמודים.

כנף רננים . . . פינף פאלקס לידער: 1) די יונגער אונ די עלטער. 2) דער טעלעגראף. 3) דער סינאר. 4) דער שטיקעלע ברויט, אדער דיא פיש. 5) דיא שפיגיל. מאת . . . פסח אלי' בדחן . . . (שנית). ווילנא (פין ראזענקראנץ) תרל"ה 1875 16° (ע"ש) 32 עמודים.

בלאך י. ב.

מלוכת שאול גם עקידת יצחק. דא איז... דיא גאנצע מלחמה וואס דוד האט געפירט מיט גליות. אלעס אין גראמען. איך... די..., עקדה..., דערצו נאך צוויא סצענעס פון אברהם מיט שרה. הערויס געגעבין פון י. ב. בלאך. ווילנא (י. ל. מ״ץ) תרל״ה 1875 16° (ע״ט) 40 עמודים.

בערזיק ש. י.

ספר חכמת ודעת... דברי מוסר... דברי חכמה אונ מנהגים. איך אנדערע דינים... מאתי ש״י בערזיק. (ק״ב בתים בחרוזים, עברי טייטש). ווילנא (אברהם יצחק דווארזעץ) (תרכ״ט) 1869 16° (ע״ט) 32 עמודים.

"... חכמת ודעת... (שנית)... מאתי ש״י בערזיק מאסטענא. (ק״י בינים). ווילנא (הלל דווארזעץ) תרל״ד 1873 16° (ע״ט) .32 עמודים.

ספר תמרת הימים... חכמה ומוסר... מדות... מאתי ש״י בערזיק מאסטענא. (ק״ב בתים בחרוזים. עברי טייטש). ווילנא. (פין והאוענקראץ) תר״ל 1870 16° (ע״ט). 32 עמודים.

"... תמרת הימים... (שנית). ווילנא (הלל דווארזעץ) תרל״ד 1873 16° (ע״ט). 32 עמודים.

בערענשטיין ש.

מאגאזין פון יודישע לידער פאר דעם יודישען פאלק, פון ש. בערנשטיין אויס קאמניץ פאדאלסק. זיטאמיר (יצחק משה באקשט) (תרכ״ט)

1869 12° (ע״ט) 84 עמודים.

"... מאגאזין פון יודישע לידער... ווארשא (חיים קעלטער (תר״ם) 1880) (בדפוס האחים שולדבערג. תרמ״ד 1884) 12° (ע״ט). 73 עמודים.

"... מאגאזין פון יודישע לידער... בערדיטשוב (יעקב שעפטיל) (תרמ״ח) 1888 12° (ע״ט) .73 עמודים.

"... מאגאזין פון יודישע לידער... בערדיטשוב (י. שעפטיל) (תרנ״א) 1891 12° (ע״ט) 73 עמודים.

גאטלאבער א. ב.

דער טעים. אודער דיא גרויסע אסיפה אין וואלד ווען דיא חיות האבען אויסגעקליבען דעם ליב פאר אמלך. פון א. ב. ג. [אברהם בער גאטלאבער]. זיטאמיר (א. ש. שאראוו) תרכ״ט 1869 16° (ע״ט). 48 עמודים.

גאלדענפאדים אברהם.

דאס יודעלע. יודעשע לידער, אויף פראסט יובעשער שפראך, פון אברהם גאלדענפאדים איין אלטקאנסטאנטינער. זיטאמיר (א. ש. שאראוו) תרכ״ט 1868 16° (ע״ט) .93 עמודים.

גאָלדענפֿאַדים אברהם.

יודעלע . . . פֿון אברהם גאָלדענפֿאַדים (שנית) . זיטאָמיר (א. ש. שאַדאָוו) (תרל"ו) 1876 16° (ע"ט) .89 עמודים.

* . . . דאָס יודעלע. יודישע ליעדער . . . פֿאָן אברהם גאָלדענפֿאָדען . . . וואַרשא (מ. האַלטער) תרנ"ב (1891) 12° (ע"ט) 108 עמודים.

דיא יודענע, פערשידענע געדיכטע אונ טהעאטער, אין פראָסט יודעשען פֿון אברהם גאָלדפֿאַדען (דער מחבר פֿינעם יודעלע). אדעססא (ל. ניטצשע) (תרכ"ט) 1869 8° (ע"ט) .90 עמודים.

דאָס פּידעלע. זאַממלונג יודישער פֿאָלקס-ליעדער הומאָריסטישע אונד ערנסטע. פֿערפֿאַסט פֿון אברהם גאָלדפֿאַדען. ערשטע העפֿט. אדעססא (מ. א, בעלינסאָהן) תרמ"ג 1883 8° (ע"ט) .16 עמודים.

ישראליק. יודישע ליעדער פֿערפֿאַסט פֿאָן אברהם גאָלדפֿאַדען. אדעססא (א. שולצע) תרמ"ד 1884 8° (ע"ט) .24 עמודים.

יהאַצמח'ס קרעמיל'. פֿון פֿערשיעדענע אנטיקען. 25 יודישע פֿאָלקסליעדער; וואָס זענען געזונגען געוואָרען אין גאָלדפֿאַדענס יודישען טהעאַטהער. צוזאַממען געקליעבען פֿון אברהם יצחק טאַנצמאַנן. הערויסגעגעבען פֿון משה מרדכי צוקערמאַנן. וואַרשא (פ. בוימריטטער) תרנ"א 1891 16° (ע"ט) 88 עמודים.

גאָרדאָן, יהודה ליב.

שיחת חולין. ליעדער אין דער פֿאָלקסשפּראַכע, פֿאָן י. ל. גאָרדאָן. (14 שירים). וואַרשא (י. אונטערהענדלער) תרמ"ו 1886 8° (ע"ט) .92 עמודים. [עם הקדמה מהמביא לדפוס .א י. שפירא].

* . . . שיחת חולין . . . 2-טע פֿערבעססערטע אונד פֿערמעהרטע אויפֿלאַגע. וואַרשא (א' בוימריטטער עם גאָנשאָר) תרמ"ט 1889 8° (ע"ט) .104 עמודים.

* . . . שיחת חולין . . . פֿיערטע פֿערבעססערטע איפֿלאגע. ווילנא (האלמנה והאחים ראָם) תר"ס 1899 8° (ע"ט). 104 עמודים.

גאָרדאָן, מיכל.

דיא באָרד אונ דערצו נאָך אנדערע שיינע אידישע לידער. אללע פֿון אגרויססען חסיד. (התחום בהקדמתו הכתובה בלשון הקדש: „גר, דל, מך, אני" (הוא: מיכל גאָרדאָן). זיטאָמיר (אברהם שלום שאַדאָוו) תרכ"ט 1868 16° (ע"ט) 96 עמודים.

שירי מ. גאָרדאָן. יודישע ליעדער פֿון מיכל גאָרדאָן. וואַרשא (י. אלאפין) תרמ"ט 1889 8° (ע"ט) .112 עמודים.

✓ גראבוים מאיר.

צעהען נייע קאפּלעטין פֿאָן מ. [מאיר] גראבוים אין קעשיניעב. (10 ליעדער) קעשיניעב (א. שילאַמאָוויטש) תרנ"ח 1898 16° (ע"ט) 28 + (4) עמודים;

גראנאווסקי, ראובן.

דער ריכטיגער שפיגעל פון דער היינטיגער וועלט, (הומאריסטישעס געדיכטע). פון ראובן בן אברהם גראנאווסקי, אוים וואלינאצאלאווא. (19 ליעדער). אדעסא (אבא דובנא) תרנ״ה 1895 12° (ע״ט). 54 עמודים.

גריל. א. ליפמאן.

ר׳ טודרוס מיט זיין טאכטער נאלדוניא... פינף... לידער, פון א היינטיגע מאדמאזעל וויא אזוי זיא האט אירעס אויסגעפירט און זיא האט גינומען דעם לעהרער פאר א מאן:.. פערפאסט פון אליעזר ליפמאן גריל. אדעססא (דרוק פון „אדעססקע וועסטניק״) תרמ״ח 1888 8° (ע״ט): 32 עמודים.

דיק א. מ.

דיא דרייא מלא רחמים, דער צו נאך צוויא לידער אויף פרייטיג צו נאכט און אויף שבת צו נאכט, איינע ריכטיגע איבער זעצונג פון דיא הייליגע געזיינגע מאת אמ״ד. (אייזיק מאיר דיק. (ההגדה השלישית היא מגורת ת״ח). ווילנא (האל׳ והאחים ראם) תרל״ג 1873 12° (ע״ט) .24 עמודים.

דאנציק-האשקעס משה.

דער ליטוואק, פערשיעדענע יודישע ליעדער, ערנסטע, אויך סאטירישע; דאצו איין ליד „דער ליטוואק״ ריכטיג האראקטערעזירט, פון משה בן יעקב דאנציג. אדעסא (מ. א. בעלינסאן) תרכ״ט 1869 16° (ע״ט) .48 עמודים.

דאנציק מ.

דיא ליטוועטשקע, פערשיידענע יודישע ליעדער דאצו איין ליעד „דיא ליטוועטשקע״ פאן משה דאנציג: אדעססא (ל. ניטשע) (תרל״א) 1870 8° (ע״ט) .48 עמודים.

דוטשינסקי אברהם.

דיא מאסקע, פאלקס לידער... פאן אברהם דוטשינסקי. (7 ליעדער). ווארשא (ישראל אלאפין) תרל״ח 1878 16° (ע״ט) .66 עמודים.

הארענשטיין, צבי הירש.

כנור הצבי. (די הארפע). פערשיעדענע טאנישטערישע. געדיכטע דער יודיש דייטשען שפראכע. פערפאסט פון ישראל חסר-כח. (צבי הארענשטיין). בערדיטשוב (יעקב שעפטיל) תרנ״א 1891 8° (ע״ט) 68 עמודים.

היילפערין יצחק צבי.

דער לידער קראנץ, (קבוצת שירים שונים בשפת עבר ושארגאן מאת יצחק צבי הלוי היילפערין מחערסאן. אדעססא (אבא בר מיכאל דובנא) תרנ״א 1891 8° (א׳ מרובעות, וע״ט) .108 עמודים.

וואהלמאנן ישראל מאיר.

לידער פאר גוטע ברידער: א) דער אידעשער גלות. ב) לעב מיט קראש. ג) דער פאטריאט. ד) ליד פון די כראשינע מיט די לאפין. פערפאסט פון מירם. (ישראל מאיר וואהלמאנן מסינסק). ווילנא (הלל דווארזעץ) תרל"ד 1874 16° (ע"ט) 32 עמודים.

סיפורי ימי קדם. פיר... לידער... 1) ליד פון וויינגארטין. 2) ליד פון מצרים. 3) ליד פון אמת. 4) ליד פון שלום. נעתק ע"י יש"מ וואלמאן. (ישראל מאיר וואהלמאנן במינסק). ווילנא (י. ל. מ"ץ) תרל"ז 1877 12° (ע"ט) 32 עמודים.

וואליך, פרץ.

א מאראלישע ליעד פון דעם אדעססער ראבינער גארלאנדס טוידט, פערפאסט פאן פרץ וואליך. אדעססא (אבא דוכנא) (תר"ן) 1890 16° (ע"ט) 12° עמודים.

די יונגע פערלורענע קימפעטארען. מיט דעם גילאזענעם פיצעלע קינד. נאך מיט פיר נייע לידער: 1) דער גישטאבענער בן יחיד. 2) דאס בלינדע מיידיל. 3) דער פרייליכער קארטעשוניק. 4) דער זינגער קרינט זיך מיט דעם דלית... פערפאסער פרץ וואלעך. אדעססא (אבא דוכנא) תרנ"ז 1897 8° (ע"ט) 22. עמודים.

ווארקיוועצקע מאריץ.

דיא היינטיגע וועלט... נייע יודישע ליעדער פאר דעם יודישען פאלק פון מאריץ ווארקיוועצקע. אדעססא (ס. א. בעלינסאן) תרל"א 1871 8° (ע"ט) 34 עמודים.

זיזמאר יעקב.

דיא ספירה. מיר ציילין אלע ספירה אונ דאצו דרייא לידער, וועלכע עס איז פאר גישטעלט גיווארען פון מיר איף פילע גראסארטיגע הויכצייטען אונ גיזעלשאפט... 1) דאס פאפיריל. 2) דיא קאמארע. דער לאך. פערפאסט פון מיר יעקב זיזמאר בדחן טראדנא. ווילנא (י. ל. מ"ץ) תרמ"ג 1883 16 (ע"ט) 32. עמודים.

טאראנאפאלסקי, אלחנן.

עפיגראמען אדער גלייכע ווארטלעך פערפאסט אונד איבערזעצט פאן אלחנן טארנאפאלסקי. ערסטעס העפט. [אולי לא נדפס יותר ?]. אדעסא (ס. א. בעלינסאן תר"ל 1869 12° (ע"ט) 24. עמודים.

טערעשקאוועצקע, לוי יצחק.

דער בן יחיד, פערפאסט לוי יצחק בר מנשה טערעשקאוועצקע מקאסטאנטין ישן. (21 ליעדער). זיטאמיר (יורשי ש. בראדאוויץ) (תרנ"ג) 1893 8° (ע"ט). 74 עמודים.

ליניעצקי. יצחק יואל.

דער בייזער מארשעליק סאטירישע פאלקס-ליעדער, פון יצחק יואל לינעצקי. (22 ליעדער). אדעססא (ל. ניטצשע) (תרכ"ט) 1869 8° (ע"ט) .96 עמודים.

"... דער בייזער מארשעליק... פאן יצחק יואל ליניעצקי. (ערשטער אונד צווייטער טהייל). ווארשא (ת. קעלטער) תרל"ט 1879 8° (ע"ט) .48+48 עמודים.

אהין אדער אהער! (מאת י. י. ליניעצקי). אדעסא (פ. א. זעלאני, לפנים אולריך) (תרמ"ב) 1882 8° (ע"ט) .8 עמודים.

אַ סטאטיע פון דעם פלוידערזאק. וואס וועט זאגען דיא וועלט. פון יצחק יואל ליניעצקי. אדעססא (א. שולצע) (תרמ"ה 1885 8° (ע"ט) .16 עמודים.

ליעוו מ.

הארעל. א פאעמא אין גערייםטע פערפאסט פאן מ. ליעוו. קישינעב. (א. שיליאמאוויטש) תרמ"ח 1888 8° (ע"ט), 64 עמודים.

ליטינסקע מ. נ.

קוקי ריקי אדער יודישע פייער-טאגע. סאטירישע, הומאריסטישע, מאראלישע אונ קריטישע פאלקס לידער. פערפאסט פאן מנחם נחום ליטינסקע. ארעססא (פ. א. זעלעני) (תרמ"ד) 1883 8° (ע"ט) 32 עמודים.

לעווענזאהן ליב.

דיא ליעד פון דעם געשטאכענעם זאנאטאווטשיק. פערפאסט פון ליב לעווענזאהן. ארעססא (אבא דוכנא) תרנ"ו 1896 16° (ע"ט) .10 עמודים.

מאריחאווסקי משה.

דער עלינטער יתום. יודישע שיינע ליערער פון משה מאריחאווסקי. (9 ליעדער). אדעסא (מ. א. בעלינסאן) תרל"ב 1872 16° (ע"ט) .32 עמודים.

סימצים י.

יאה ציא נייען! (מאת י. סימצים). אדעסא (פ. זעלעני) (תרמ"ב) 1882 8° (ע"ט) 10. עמודים.

עפשטיין מ.

למך דער בעל שם אדער צוויא חתנים אונטער איין חופה. אַ מעשה אין שירים געשריבען, מאת "מ' י' ן. (מ. עפשטיין). אדעססא (אולריך) תר"ם 1880 12° (ע"ט) .64 עמודים.

עפשטיין אב"י.

דער קהלשער שרייבער דרייא פראכטינע לידער מיט מילאדיען. 1) דער קהלשער שרייבער. 2) דער ליטוועסער רייזענדער. 3) דיא אידעשע חתונה. פערפאסט דורך אב"י עפשטיין פון לידא. ווילנא (פין ראזענקראנץ ושריפטזעצער) תרל"ז 1876 16° (ע"ט) 32 עמודים.

עטטינגער שלמה.

משלים, לידעלעך, קליינע מעשה'לעך און כתבות'לעך איינענע און נאכגעמאכטע, פון ד"ר שלמה עטטינגער. הערויסגעגעבען דורך וו. עטטינגער. פעטרבורג (בדפוס וו. עטטינגער) תרמ"ט 1889 12° (א' מרובעות בל"ג). (4)+254 עמודים.

פידעלמאן אלכסנדר.

לידער צום צייט פערטרייבונג מאת אלכסנדר פידעלמאן. ווילנא (האל' והאחים ראם) תרל"ח 1877 8° (ע"ט). (2)+24 עמודים.

פישזאהן אלטער.

דער נייער זינגער. פערפאסט פאן אלטער פישזאהן. (10 לידער). ווארשא (האחים שולדבערג) [תרמ"ד 1884] 12° (ע"ט) .24 עמודים.

" . . . דער נייער זינגער . . . פישזאהן (10 לידער). בערדיטשוב (יעקב שעפטל) (תרמ"ח) 1888 12° (ע"ט) .24 עמודים.

" . . . דער נייער זינגער . . . (10 לידער). (ווילנא ראזענקראנץ ושריפטזעצער). תרנ"ה 1895 12° (ע"ט) .24 עמודים.

דער נייער זינגער . . . (10 לידער). ווילנא (ראזענקראנץ ושריפטזעצער) (תרנ"ח) 1897 12° (ע"ט) .24 עמודים.

פישזאהן א.

דער נייער משונענער, זאמלינג יודישע פאלקס לידער . . : פערפאסט פאן . . . אלטער פישזאהן מעיר בערדיטשעב. ווארשא (וויקענטיא טילל) תרמ"ה 1885 12° (ע"ט) .24 עמודים.

פראג שלום.

איינע נייע געשיכטע פון דעם ווינטער דער גרויסער פראסט . . . אונ וויא אזוי . . . דיא שיף, מיט דעם וואסיר וואס דא שטייט . . . (מאת) . . . המחבר שלום פראג פון זאקראטשין. (דעם ווינטער האב איך געברויכט אין נאווידוואהר צו זיין. אונ דיא נארווע האט נאך געטוהן ניין") ווארשא (שמואל בר חיים ארגעלבראנד) תר"ל 1870 12° (ע"ט) .24 עמודים.

פראג מ. א.

פורים געשיכטע פון מגילה אין קורצען . . . אין גראמען . . . (הערויס גינעבין פון מ"א פראגק). ווילנא (משה יואל בר שמחה זימל טיפאגראף) תרכ"ד 1863 16° (ע"ט) .24 עמודים.

פידלמאן. אלכסנדר סענדער.

שירי אסף . . . א) דיא קליינשטעטיל'ינע תתונה. ב) דיא שריפות פון מינסק אין 1864. ג) דער בחור מיט'ן באלעבעשיל. ד) וואש טייג דער לעבין. ה) דיא פאלשע ווייב. מאת אלכסנדר סענדר פידעלמאן. ווילנא (פין, ראזענקראנץ ושריפטזעצער) תרל"ג 1873 16° (ע"ט) 32 עמודים.

צונזער אליקום בדחן.

צעהען אידעשע פאלק'ס-ליעדער. פערפאסט מיט דיא הארמאניה פון מוזיק בעגלייטונג. טעקסט מיט געזאנג פון אליקום צונזער. פיערטע אויפלאגע. ווילנא תרנ"א 1891 16° (ע"ט) 96 עמודים.

" . . . פינפטע אויפלאגע . . . ווילנא (ראזענקראנץ ושריפטזעצער) תרנ"ד 1894 16° 95 עמודים.

" . . . זעקסטע אויפלאגע . . . ווילנא (ראזענקראנץ ושריפטזעצער) תרנ"ח 1897 16° 96 עמודים.

נייע צוועלף אידעשע פאלקס ליעדער פערפאסט מיט די הארמניה פון מוזיק בעגלייטונג טעקסט מיט געזאנג פאן אליקום צונזער . . . צווייטע פערבעסערטע אונ פערמעהרטע אויפלאגע. ווילנא (האלמנה והאחים ראם) תרנ"ט 1899 16° (ע"ט). (2) + 124 עמודים. (עם תמונת המשורר).

צונזער אליקים.

דיא אייזינבאן. מיט נאך צוויא . . . לידער : 1) דיא פערדארבינע בילדונג . 2) צום נייעם יאהר . אונ . . . צוייא חידות אין לשון הקדש . פון ר' אליקום צונזער בדחן מווילנא כעת במינסק . ווילנא (פין ראזענקראנץ ושריפטזעצער) תרל"ה 1875 16° (ע"ט) .30 עמודים .

" . . . די אייזינבאן . . . אליקום צונזער בדחן . . . במינסק . ווילנא (פין ושותפיו) תרל"ז 1876 16° (ע"ט) .30 עמודים .

" . . . אייזינבאן . . . (כמו בשנת 1876) . ווילנא (פין ושותפיו) תר"ן 1890 16° (ע"ט) .30 עמ'דים .

" . . . אייזינבאן . . . (כמו בשנת 1890) ווילנא (ראזענקראנץ ושריפטזעצער) (תרנ"ז) 1897 16° (ע"ט) .30 עמודים .

הגיון בכנור. נייעה פינף לידער : א) די שרייב פעדער . ב) דער קלוגער ארעמאן . ג) מיר זיינען קינדער . ד) דעם גאליציאנערס ירושה . ה) דיא נעדאנקען פאר טאג . צום זינגען מיט אינסטרומענטאילנעם בעגלייטונג , פון אליקום בדחן מווילנא . (סי' ב) הוא העתקה מהשיר דל מבין , להמשורר אדם חכהן בשירי שפ"ק) . ווילנא (א. דווארזעץ) (תרכ"ט) 1869 16° (ע"ט) 68 עמודים .

" . . . הגיון בכנור . נייעה פיר לידער : א) דיא שרייב פעדער ב) דער קלוגער ארומאן . ג) מיר זיינען קינדער ד) דער חסיד . . . גיזונגען גיווארין מיט בעגלייטונג פון פידיל . . . פון אליקום בדחן מווילנא . (תר"ל) 1870 16° (ע"ט) .60 עמודים .

" . . . הגיון בכנור נייעה פיר לידער . . . (כמו בווילנא 1870) איידמקוהנען (א. צ"ה . קאצינעלענבויגען וש. ראבינאוויץ) (תרל"ב) 1872 16° (ע"ט) 60 עמודים .

" . . . הגיון בכנור , נייע פיער ליעדער . . . ווילנא (האלמנה והאחים ראם) (תרנ"ח) 1897 16° (ע"ט) .60 עמודים .

המזמר נייע פיר לידער : 1) דער אום גינימער מלוה . 2) דער אייזערנער שראנק . 3) דער צבויאק . 4) דיא פערשידענע וועלט . . . פון אליקום צונזער . ווילנא (פין , ראזענקראנץ ושריפטזעצער) תרל"ח 1878 16° (ע"ט) .32 עמודים .

דער זינגער דרייא לידער מיט מאטיווין צום זינגען פון אליקום צונזער א) דער וועלט-טעאטער . ב) דער איזבארשציק (נאך דעם נייעם סיסטעם פון וואינסקי פאווינאסט) ג) מה נשתנה . ווילנא (י. ל. מ"ץ) תרמ"ד 1884 16° (ע"ט) .30 עמודים .

" . . . המזמר . . . (כמו בשנת 1878) . ווילנא (פין ושותפיו) (תר"ן) 1890 16° (ע"ט) .32 עמודים .

" . . . דער זינגער . . . (כמו בשנת 1884) . ווילנא (י. ל. מ"ץ) (תרנ"ה) 1895 16° (ע"ט) 30 עמורים .

" . . . המזמר . . . (כמו בשנת 1890) . ווילנא (ראזענקראץ ושריפטזעצער) . תרנ"ח 1897 16° .32 עמודים .

צונזער אליקום .

המנגן פיר נייטה . . . לידער מיט מילאדיען: א) שכר פרי הבטן (דער אלטער פאטער) . ב) צום צעהנרובילדיקן בילעט . ג) דיא שטאק שפיל . ד) זאגט קדיש נאך דער וועלט . אונ צום סוף איין רעטענעס מאת אליקום צונזער ברחן טווילנא (כעת במינסק) . איידטקוהנען (א. קאצינעלינבויגען) תרל"ד 1873 16° (ע"ט) 32 עמודים .

" . . . המנגן . . . (כמו באיידטקוהנען 1873) . ווילנא (הלל דווארזעץ) תרל"ה 1875 16° (ע"ט) 32. עמודים .

" . . . המנגן . . (כמו בווילנא 1876) . ווילנא (ראזענקראנץ ושריפטזעצער) תרנ"ח 1897 16° (ע"ט 32. עמודים) .

דער סנדק , פון אליקום צונזער ברחן טווילנא , כעת במינסק . איידטקוהנען (קצינעלינבויגען וראבינאוויץ) תרל"ב 1872 16° (ע"ט) 64. עמודים .

" . . . דער סנדק . . . (כמו באיידקוהנען 1872) . ווילנא (י. ל. מ"ץ) (תרל"ט) 1897 16° (ע"ט) 64. עמודים .

. . . דער סנדק פון אליקום ברחן , (כמו בווילנא 1879) . ווילנא (ראזענקראנץ ושריפטזעצער) תרנ"ח 1898 16° (ע"ט באותיות גדלות , ונליון גדול) 64. עמודים .

דער קארנער מיט יעקעלע באם . . . הערוים גינעבין פון אליקום ברחן טווילנא . תרכ"ט 1869 16° (ע"ט) 32. עמודים .

קול רנה . . . לידער . נעזאנגען געווארען מיט מעלאדיען . . . פון אליקום ברחן טווילנא . [א) פארערדע . ב) דיא בלום . ג) דער ישובניק מיט דעם שטאטמאן . ד) דיא אטלעס . ה) ויכוח דיא אלטע וועלט מיט דיא נייע . ו) דיא פאר מאסקירטע וועלט . ז) דיא געהיימניסע פון ערב יום טוב . ה) דער פראם . ווילנא (אברהם יצחק דווארזעץ) (תרכ"ט) 1869 16° (ע"ט) 28 עמודים .

" . . . קול רנה נייע אכט לידער . . . איידטקוהנען (א. צ"ה . קאצינעלענבוינען וש. ראבינאוויץ) תרל"ב 1872 16° (ע"ט) 60. עמודים .

" . . . קול רנה . . . אכט לידער . . . (כמו שנדפס בשנת 1872) איידטקוהנען (קאצענעלענבויגען וראבינאוויץ) תרל"ג 1872 16° (ע"ט) 58. עמודים .

" . . . קול רנה . . . אכט לידער . . . (כמו באיידקוהנען 1873) ווילנא (הלל דווארזעץ) (תרל"ה) 1874 16° (ע"ט) 60. עמודים .

" . . . קול רנה . . . אכט לידער . . . (כמו בשנת 1874) ווילנא (י. ל. מ"ץ) (תרל"ז) 1877 16° (ע"ט) 60. עמודים .

" . . . קול רנה אכט לידער . . . (כמו בשנת 1874) ווילנא (א. צ"ה קאצענעלענבוינען) . תרל"ט 1879 16° (ע"ט) 60. עמודים .

" . . . קול רנה . . . (כמו שנדפס בווילנא 1885) . ווילנא (האלמנה והאחים ראם) (תרנ"ב) 1892 16° (ע"ט) 60. עמודים .

צונזער אליקום .

שירה חדשה . . . אבט לידער פערשידענע . . . פֿון אליקום בדחן אין ווילנא . (א) די פֿייגל . ב) ר׳ תחנון . ג) דיא ליכט מיט א צו שפיל) . ד) דער זומער מיט דעם ווינטער (מיט א צו שפיל) . ה) די אבכניא (מיט א צו שפיל) . ו) דער אייזען באן . ז) די אריג ; ח) דער רוביל . ווילנא (א. דווארזעץ) 1865 16° (ע״ט) 76 עמודים ;

״ . . . שירה חדשה . . . אבט לידער . . . פֿון אליקום בדחן , אין ווילנא (פין וראזענקראנץ) תרכ״ז 1867 16° (ע״ט) 72. עמודים .

שירי עם (פֿאלקס לידער) דראיי נייע לידער צום זינגען מיט מעלאדיען , פֿון אליקים בדחן מווילנא . א) רחל מבכה על בניה . ב) דער פוסטער פֿראגט . ג) פֿון חדר זאגט מען ניט אוים . ווילנא (א. ובנו שי׳ דווארזעץ) תרל״א 1871 16° (ע״ט) 32. עמודים .

״ . . . שירי עם פֿאלקס לידער . . . (כמו בשנת 1871) ווילנא הלל בר אברהם יצחק דווארזעץ) תרל״ב 1872 16° .32 עמודים .

״ . . . שירי עם . . . (כמו בשנת 1872) . ווילנא (הלל דווארזעץ) תרל״ד 1874 16° .32 עמודים .

״ . . . שירי עם (כמו שנדפס בשנת 1875) . ווילנא (י. ל. מ״ץ) תרל״ו 1876 16° (ע״ט) 32 עמודים .

״ . . . שירי עם . . . (כמו בשנת 1876) . ווילנא (י. ל. מ״ץ) תרל״ה 1878 16° 32 עמודים .

״ . . . שירי עם . . . (כמו בשנת 1878) . ווילנא (י. ל. מ״ץ תר״ם 1880 16° (ע״ט) .32 עמודים .

״ . . . שירי עם . . . (כמו בשנת 1880). ווילנא (י. ל. מ״ץ) תרמ״ח 1887 16° (ע״ט) .32 עמודים .

״ . . . שירי עם . . . (כמו בשנת 1887) . ווילנא (י. ל. מ״ץ) (תר״ן) 1890 16° .32 עמודים .

״ . . . שירי עם . . . (כמו בשנת 1887) . ווילנא (י. ל. מ״ץ) תרנ״ו 1896 16° .32 עמודים .

שירים חדשים . . . צעהן . . . לידער . . . פֿיר פֿון זייא ווארין נאך ביז אהער ניט גידרוקט . . . א) דיא ליד פֿון איצטיגען פֿירונג . ב) דיא ליד פֿון דיא אוהד . ג) פֿון דיא וואלוועלע משקה . ד) פֿון דיא קליידער . ה) דיא פֿייגיל . ו) ר׳ תחנון . ז) דער זומער מיטין ווינטער . ח) דער אייזען באן . ט) דיא אריג . י) דער רוביל) . ווילנא (א. דווארזעץ) תרכ״ז 1867 16° (ע״ט) .72 עמודים . (ומהם חסר מן עמודים 3 עד 15) .

״ . . . שירים חדשים אבט נייעה . . . לידער : א) דאס ליד פֿון זייגער . ב) דאס ליד פֿון די פֿייגיל . ג) דאס ליד פֿון ר׳ תחנון . ד) דאס ליד פֿון זומער מיטין ווינטער . ה) דאס ליד פֿון אייזין באן . ו) דאס ליד פֿון דיא אריג . ז) דאס ליד פֿון רוביל . ח) דאס ליד פֿון דיא וואלוועלע בראנפֿען . . . געזונגען גיווארין מיט מילאדיען , פֿון אליקום בדחן בווילנא . ווילנא (א. דווארזעץ) תר״ל 1869 16° (ע״ט) .64 עמודים .

״ . . . שירים חדשים . . . אבט לידער . . . (כמו בשנת 1871) . איידטקוהנען (קאצענעלינבויגען וראבינאוויץ) תרל״ג 1873 16° (ע״ט) .58 עמודים .

״ . . . שירים חדשים . . . אבט לידער . . . (כמו באיידטקוהנען 1873) ווילנא (הלל דווארזעץ) (תרל״ה) 1874 16° (ע״ט) 60 עמודים .

״ . . . שירים חדשים . . . אבט לידער . . . (כמו בשנת 1874) . ווילנא (י. ל. מ״ץ) (תרל״ז) 1877 16° (ע״ט) 60 עמודים .

״ . . . שירים חדשים . . . אבט לידער . . . (כמו בשנת 1877) . ווילנא (תרל״ט) 1879 16° (ע״ט) .60 עמודים .

צונזער אליקום.

שירים חדשים . . . אכט לידער . . . (כמו בשנת 1877) ווילנא (האלמנה והאחים ראם) תרמ"ה 1885 16° (ע"ט) 60. עמודים.

" . . . שירים חדשים . . . אכט לידער . . . (כמו בשנת 1885) . ווילנא (האלמנה והאחים ראם) (תרנ"ב) 1892 16° (ע"ט) 30 עמודים.

צפנת פענח (שם בדוי).

דער סוף חשבון . ווידוי פון א באנאדיעלניק . פערשריבען פון צפנת פענח . ווילנא (האלמנה והאחים ראם) תר"ס 1900 8° (ע"ט) 40. עמודים.

קאטלער מ.

יודישע פאלקס לידער . פערפאסט פון מ. קאטלער אוס טראב . ווילנא (האלמנה והאחים ראם) (תרנ"ח) 1897 16° (ע"ט) 34 עמודים.

קאטצענעללענבאגען ש. י.

יודישע מעלאדיען אדער פאלקס לידער פערפאסט פון רש"י קאטצענעללענבאגען. (38 שירי עם) . ווילנא (א. צ"ה. קאצינעללינבויגען) תרמ"ז 1887 16° (ע"ט) XI + 87 עמודים.

קולבאק שלמה.

דברי שלמה דרייא נייעה . . . לידער: א) דיא נרינע קליידער. ב) דער באסליק . ג) פייער מיט וואסער . הערויס גיגעבין פון שלמה קולבאק מווילנא . איידטקוהנען (קצינעלענבויגין וראבינאוויץ) תרל"ב 1872 16°. 32 עמודים.

שירים ורננים דרייא נייעה . . . לידער: א) באטאנישער גארטין . ב) באלטערמאנצער שריפה . ג) מאנשפערזאן מיט פרויענצימער . הערויס געגעבין, פון שלמה קולבאק מווילנא . ווילנא (הלל בר אברהם יצחק דווארזעץ) תרל"ב 1872 16° (ע"ט) 32 עמודים.

קליבאנאוו הלל.

דיא בלודנע פייגיל, מיט נאך 2 מוראלישע לידער צו זינגען מיט . . . מאלאדיען . . . 2) דער ישיבה-בחור . 3) דיא אונצופרידענע וועלט. פון הלל קליבאנאוו מבאריסאוו . ווילנא (י. ל. מ"ץ) תרמ"ט 1889 16° (ע"ט) 32. עמודים.

דיא עלינדע שולמית מיט נאך 2 נאייע לידער . . . 2) דער סוחאטניק. 3) דער מזל טוב. הערויס גיגעבין פון הלל קליבאנאוו. ווילנא (י. ל. מ"ץ) תרנ"ד 1893 16°

קול חדש דרייא נייע לידער צו זינגען מיט . . . מאלאדיען ; 1) דער אליגאנט . 2) דער פאטטער. דער קצב מיט דעם חבר . הערויס גיגעבין פון הלל קליבאנאוו מבאריסאוו . ווילנא (י. ל. מ"ץ) תרמ"ו 1885 16° (ע"ט) 32. עמודים.

" . . . קול חדש דרייא נייע לידער . . . (כמו בשנת 1885) . ווילנא (י. ל. מ"ץ) תרנ"ה 1894 16° (ע"ט) 32. עמודים.

קליבאנאוו הלל.

רני עקרה, נייע פיר לידער צו זינגען מיט ... מאלידיען: 1) רני עקרה. 2) דיא גימינע וועלט 3) ישראליק. 4) דער קאלידאר · הערוים נעגעבין פון הילל קליבאנאוו מבאריסעוו. ווילנא (י. ל. מ״ץ) תרמ״ג 1883 16⁰ (ע״ט) 32 עמודים.

"...: רני עקרה... (כמו בשנת 1883). ווילנא (י. ל. מ״ץ) תרמ״ה 1885 16⁰ (ע״ט) .32 עמודים.

"... רני עקרה נייע פיר לידער... (כמו בשנת 1885). ווילנא (י. ל. מ״ץ) (תר״ן) 1890 16⁰ (ע״ט) .32 עמודים.

"... רני עקרה נייע פיר לידער... (כמו שנדפס בשנת 1890). ווילנא (י. ל. מ״ץ) תרנ״ה. 1894 16⁰ (ע״ט) .32 עמודים.

שירים נעימים. דרייא נייע... לידער צוא זינגען מיט... מאלאדיען. 1) דיא קינדער שפיל. 2) דער אמת איפין טעלער. 3) דער וועכטער. פון הלל קליבאנאוו מבאריסאוו. ווילנא (י. ל. מ״ץ) תרמ״ט 1889 16⁰ (ע״ט) .32 עמודים.

ראבינאוויטש ב. ז.

דער דישפוט פון אשילער מיט אקלויזניק. אנ... נאך צווייא... לידער... "דאס קינד פערוויגען" איך "דעם זארג"... פערפאסט בנימין זאב ראבינאוויטש. ווילנא (פין ראזענקראנץ ושריפטזעצער) תרל״ז 1877 16⁰ (ע״ט) .62 עמודים.

רייכער א. ב.

דיא יתומים, מיט נאך דריי לידער... א) דיא תוכחה... ב) דער מלמד. ג) דער רוביל. ארוים גיגעבין פון א״ב ע״ר (א. ב. רייכער). ווילנא (י. ל. מ״ץ) תרל״ז 1877 16⁰ (ע״ט) .64 עמודים.

שאלמין מ.

דער רחמנות אדער דיא ערבארעמונג... אין לידער... איבער גיזעצט ווערטער וויים פון... לשון קודש... הערוים גיגעבען פאן מש״ש מפאניוועז. [(מ. שאלמין. ובסופו: דיא הארץ מיט דיא אויגן, בחרוזים)]. ווילנא (א. צ״ה קאצינעלענבויגען (תרמ״א) 1881 16⁰ (ע״ט) 96 עמודים.

שמאלעוויטץ זעליג.

דאס טרויעריגע ליעד פון דיא לאדזער שרעקליכער שרפה... אין 9 פערזען פערפאסט פון זעליג שמאלעוויטץ... צו זינגען מיט דער מעלאדיע פון: "רחל מבכה על בניה". ווארשאוי (מ. י. האלטער עם קאמפ׳) תרנ״ט 1899 12⁰ (ע״ט). (12 עמודים).

שמואילעוויץ שלמה.

צעהן נאייע יודישע פאלקס ליעדער. פערפאסט מיט דיא הארמאניה פון מוזיק בענגלייטונג. טעקסט מיט געזאנג פון שלמה שמואילעוויץ ברחן ממינסק כעת בווילנא. ווילנא (ראזענקראנץ ושריפטזעצער) תרנ״ב 1891 16⁰ (ע״ט) 64 עמודים.

ОГЛАВЛЕНІЕ.

		стр.
	Введеніе	III—XXX
I.	Пѣсни религіозно-духовнаго, національнаго содержанія и праздничныя	3
II.	Пѣсни историческаго содержанія	41
III.	Колыбельныя пѣсни	53
IV.	Дѣтскія и школьныя пѣсни	76
V.	Любовныя пѣсни	108
VI.	Пѣсни о женихѣ и невѣстѣ	192
VII.	Свадебныя пѣсни	206
VIII.	Семейныя пѣсни	215
IX.	Бытовыя пѣсни	254
X.	Солдатскія пѣсни	283
XI.	Разныя пѣсни	303

קֹ30154 רפ״ן עֶירץ לתור

Важнѣйшія опечатки.

Страница:	Строка:	Напечатано:	Должно быть:
7	26	Tausend	tausend
9	31	Meische-Babeinu	Meische-Rabeinu
12	23	Arop'et	arop'et
13	1	seh	sech
„	2	seh	sech
„	„	mrachem	mnachem
16	16	chodis	chodisch
„	18	wyprossite	wyprossity
25	3	zuderzeilen	zu derzeilen
26	29	Geld?	Geld,
„	36	Zappelt	zappelt
27	15	Es	's
31	37	Geihter	Geiht er
32	14	Thut	Thut er
33	12	Kulom	kulom
34	17	kurze	kuzzen
35	8	wen	vun
37	31	asch	Asch
47	18	Kasche	die Kasche
48	7	Klein	klein
49	7	Klogen	klogen
52	19	Tassmes	Passmes
54	9	di	die
55	2	venn	wenn
„	19	lient	leient
57	15	Kleine	kleine
61	11	waile	Waile
62	4	greis	greiss
„	10	gesund	gesynd
63	12	kind's	Kind's
65	20	spitzen	Spitzen
„	26	fargessen	vargessen
66	2	weist	weisst
69	13	chalesht	chalescht
72	23	Var	Far
„	прим. 10	Greis	Greiss
73	прим. 3	Racbones	Rachmones
75	36	wunden	Wunden
79	3	Wannen	wannen
82	15	breit	Breit
92	12	bod	Bod
„	28	Reisch-Gheidesch	Reisch-Cheidesch
93	1	maul	Maul

Стр.	Строка:	Напечатано:	Должно быть:
95	27	wachen	wachsen
„	прим. 2	is	Is a
99	23	wos	mir wos
104	19	a	mir a
107	прим. 1	каждаго	каждой
108	„ 3	переводъ	перевозъ
110	„ 2	wint	Wint
„	„ 4	said	saidn
111	2	Wet	wet
„	3	Blate	Blatt
„	„	beim	Beim
„	25	taten	Taten
118	30	Haint	haint
119	33	er	Er
122	34	mann	Mann
123	2	stern	Stern
„	21	du	Du
„	24	dain	Dain
124	34	U	Un
125	1	ni	nit
126	22	ch	ich
129	4	jingele	Jingele
„	16	un	Un
132	7	gott	Gott
„	прим. 3	siss Harz	Harz
134	29	Ghupe	Chupe
136	2	fun	vun
„	15	Giesen	Giessen
„	16	Tachen	Sachen
138	18	echoin	schoin
„	23	mamen	Mamen
140	32	schmerzen	Schmerzen
141	22	sprozen die	sprozen
„	32	Du	Du binst
144	1	hot	hot nit
„	10	Unser	unser
„	25	liebe	Liebe
„	35	muter	Mutter
155	13	greisse	greisser
157	32	araus	aus
163	21	hoffnung	Hoffnung
165	28	Leben;	Leben,
167	27	kop	Kop
168	6	Hand,	Hand!
„	23	Kissen	kissen
176	9	vohr	fohr
178	13	Kinber	Kinder
„	26	As	as
181	11	blicken	Blicken
184	24	weis	weiss
194	14	wort	Wort
199	19	Teigen	teigen
201	8	Main	main

Стр.	Строка:	Напечатано:	Должно быть
212	12	dertrinken	dertreinken
214	3	salz	Salz
217	8	mutter	Mutter
„	20	kih	Kih
219	15	weis	weiss
„	30	leben	Leben
222	5	zwangen	Zwangen
227	10	Fremde	fremde
„	13	Kein	kein
„	18	lust	Lust
231	20	ferginen	verginen
233	11	mark	Mark
„	25	klog	Klog
234	7	waib	Waib
235	26	leben	Leben
239	1	kolir	Kolir
„	12	mann	Mann
„	20	Kreinken	Kreinken konn
240	1	Bluhm	Blum
„	25	sottlen	Sottlen
243	26	Hott	Hot
250	17	Sie	sie
251	4	du	Du
252	1	wackst	wachst
257	19	varvremdt	varfremdt
„	24	gott	Gott
„	26	geboren!	geboren,
258	9	dorst	Dorst
„	15	dorf	Dorf
259	5	wetr	wert
260	35	Gestellt	gestellt
261	13	Rajem	Rajen
„	прим. 1	пожаловить	пожаловать
262	24	smieren	schmieren
264	21	kleider	Kleider
265	32	waisn	weissen
271	34	Ummachen	ummachen
272	8	rebe	Rebe
275	12	ubgewen	obgewen
278	19	Er	er
283	5	farändert	varändert
286	17	kep	Kep
293	2	Hott	hot
295	9	Chalescht	chalescht
297	12	Schaint	schaint
„	22	keinem	Keinem
299	16	waile	Waile
„	32	Sich	зich
306	29	sinen	Sinnen
307	11	Zait	Sait
316	4	Wos'er	Woss'er
324	14	Derqwick	Derquick
326	4	Gresserer	gresserer

Stanford University Libraries
3 6105 009 645 313